

Oulun kaupungin
toimintakertomus ja tilinpäätös

2018

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällysluettelo

Toimintakertomus

Kaupunginjohtajan katsaus.....	5
1 Olennaiset tapahtumat taloudessa ja toiminnassa.....	7
1.1 Oulun kaupungin hallinto 31.12.2018.....	7
1.2 Toimintaympäristö.....	13
1.2.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset.....	13
1.2.2 Työpaikkakehitys, työttömyys ja työllisyyden edistäminen.....	13
1.2.3 Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	15
1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät.....	16
1.3 Oulun kaupungin toiminnan ja talouden kehitys.....	18
1.3.1 Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset.....	18
1.3.2 Olennaiset muutokset tulosperusteissa.....	18
1.3.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	19
1.4 Oulun kaupungin henkilöstö.....	22
1.5 Hankintojen toteutuminen.....	23
1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä.....	24
1.7 Ympäristötekijät.....	27
2 Selonteko sisäisestä valvonnasta.....	29
3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	33
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	33
3.2 Toiminnan rahoitus.....	42
3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	45
3.4 Kokonaistulot ja -menot.....	48
4 Oulu-konsernin toiminta ja talous.....	50
4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	50
4.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	51
4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	52
4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	52
4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	52
4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	54
5 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	63
Talousarvion toteutuminen	
6 Oulun kaupunkistrategian toteutuminen 2018.....	67
7 Käyttötalouden toteutuminen.....	74
7.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	74
7.1.1 Keskusvaalilautakunta.....	80
7.1.2 Tarkastuslautakunta.....	80
7.1.3 Kaupunginvaltuusto.....	81
7.1.4 Kaupunginhallitus.....	82
7.1.5 Hyvinvointilautakunta.....	98
7.1.6 Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	115
7.1.7 Yhdyskuntalautakunta.....	124
7.1.8 Rakennuslautakunta.....	130
8 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	135
8.1 Verotulot.....	136
8.2 Valtionosuudet.....	137
9 Rahoitusosan toteutuminen.....	139
10 Investointiosan toteutuminen.....	141
10.1 Peruskunta.....	144
10.2 Liikelaitos Oulun Tilakeskus.....	156

11. Sitovien tavoitteiden toteutuminen	164
11.1. Peruskunta.....	164
11.2. Liikelaitokset.....	166

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

12. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot	169
12.1. Oulun kaupunki.....	169
12.2. Oulu-konserni.....	173

Eriytytetyt tilinpäätökset

13 Liikelaitosten erillistilinpäätökset	199
13.1 Oulun Vesi liikelaitos.....	199
13.2 Oulun Tietotekniikka liikelaitos.....	224
13.3 Oulun tekninen liikelaitos.....	238
13.4 Liikelaitos Oulun Serviisi.....	252
13.5 Liikelaitos Oulun Tilakeskus.....	264
13.6. Business Oulu –liikelaitos.....	281
13.7 Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos.....	301
13.8 Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos.....	317
14 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tulokseen	328
15 Taseyksiköt	331
15.1 Kehittämisrahasto.....	331
15.2 Oulun Valistustalorahasto.....	348

Tytär yhteisöjen toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot

16 Tytär yhteisöjen toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot	357
16.1 Tytär yhteisöt.....	357
16.1.1 Oulun Energia –konserni.....	357
16.1.2 Oulun Energia Oy.....	359
16.1.3 Oulun Satama Oy.....	361
16.1.4 Kiertokaari Oy.....	362
16.1.5 Nallikari Seaside Oy.....	363
16.1.6 Sivakka-konserni.....	364
16.1.7 Haukiputaan Kehitys Oy.....	366
16.1.8 Oulun Pysäköinti Oy.....	367
16.1.9 Oulun Kaupunginteatteri Oy.....	369
16.1.10 Oulun Ammattikorkeakoulu Oy.....	371
16.1.11 Monetra Oulu Oy.....	372
16.1.12 ScanLab Oy.....	374
16.1.13 Työterveys Virta Oy.....	375
16.1.14 Oulun Tuotantokeittiö Oy.....	376
16.2 Kuntayhtymät.....	377
16.2.1 Oulun seudun koulutuskuntayhtymä.....	377
16.3 Säätiöt.....	378
16.3.1 Oulun Palvelusäätiö.....	378
16.3.2 Oulun Musiikkijuhlasäätiö.....	379

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

17. Käytetyt tilikirjat ja säilytys	383
18 Tunnuslukujen laskentakaavat	385

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

19 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	389
---	------------

Toimintakertomus

Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen kansantalouden positiivinen vire jatkui vuonna 2018. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan bruttokansantuotteen kasvu oli 2,2 %, mikä oli hiukan hitaampaa edellisiin vuosiin verrattuna. Työllisyystilanne kehittyi kuitenkin suotuisasti. Työmarkkinoilla avoimien työpaikkojen määrä kasvoi. Työttömät ja työpaikat eivät kuitenkaan kohdanneet riittävän hyvin, joten se on edelleen este talouden kasvulle. Parantuneesta työllisyystilanteesta huolimatta kuntien talous heikkeni. Kaksi kolmasosaa Suomen kunnista teki negatiivisen tuloksen. Talouskasvusta ja parantuneesta työllisyystilanteesta huolimatta kuntien verotulot laskivat.

Talouden kehitys Oulussa oli samansuuntaista valtakunnalliseen kehitykseen verrattuna. Oulun vuoden 2018 keskimääräinen työttömyysaste oli 12,2 %, työttömiä oli noin 2000 vähemmän kuin vuosi sitten. Positiivisen talouskehityksen myötä myös pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt selvään laskuun. Kaupungin vastuulle kuuluva työmarkkinatuen kuntaosuus pieneni 1,7 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Kuntaosuuden pienentymiseen on vaikuttanut parantuneen työllisyystilanteen lisäksi erilaiset työllistämistoimet. Työttömyys on edelleen korkealla tasolla ja on tärkeää, että alkanut myönteinen kehitys jatkuu.

Oulun kaupungin talous kääntyi vuonna 2018 alijäämäiseksi. Nettomenojen kasvu oli 4,4 % ja verotulojen kasvu oli vain 0,3 %. Henkilöstömenojen kasvuun vaikutti valtakunnallinen palkkaratkaisu. Lisäksi kertaluontoisten tuloerien pienentyminen ja kunta-liitoksen jälkeisen valtionosuuden kompensaa­tion poistuminen heikensivät kaupungin taloutta. Vuoden 2018 tilinpäätös oli 19,3 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kaupungin elinvoimassa tapahtui paljon hyvää kehitystä. Oulun kaupungissa oli vuoden vaihteessa 203 659 asukasta, väkimäärä kasvoi vuoden 2018 aikana 1850 asukkaalla. Kasvu oli parempi kuin vuonna 2017. Työikäisten määrä kasvoi 900 henkilöllä, mi-

kä on enemmän kuin 2010 –luvulla keskimäärin ja enemmän kuin kovan väestökasvun vuosina 2010–2013. Muuttovoitto oli edellisvuotta suurempaa. Useita vuosia jatkunut syntyvyyden aleneminen jatkui, mikä näkyy jo alle kouluikäisten lasten määrän merkittävänä vähenemisenä.

Oulun nettotyöpaikkamäärä kasvoi noin 2200 työpaikalla. Rakentaminen jatkui vilkkaana, rakennuslupia myönnettiin 3000 asunnolle. Työn alla oli yli 100 kaavahanketta. Keskustan alueen hyvä kehitys jatkui täydennysrakentamisen myötä ja kaupallisten tilojen kysyntä parani. Matkailussa rekisteröidyt yöpymiset kasvoivat 3 % ja Oulu-Tukholma lentoreitti avattiin uudelleen. Valtatien 4 tienparannustyöt, asemanseudun kehittäminen ja noin 25000 opiskelijan Linnanmaan kampuksen tekeminen etenivät. Euroo-

pan kulttuuripääkaupunkihankkeen eli Oulu2026 valmistelu jatkui yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) ekosysteemit eli uudistuva teollisuus, OuluHealth, vetovoimainen kaupunki, digitalisaatio, 5G ja ketterä kaupallistaminen konkretisoituivat kärkihankkeiksi. Yksi esimerkki kärkihankkeista on Oulun Yliopiston kumppaneineen saama Suomen Akatemian rahoittama 6Genesis-ohjelma. ICT-ala jatkoi kehittymistä niin, että alalle on syntynyt jo työvoimapulaa.

Kaupungin talouden ja toiminnan kannalta kaupunginvaltuuston linjaavia päätöksiä talousarvion lisäksi olivat omistajapoliittiset linjaukset, kaupunkistrategia Valovoimainen Oulu 2026 ja sivistys- ja kulttuuripalvelujen palveluverkkopäätös. Kaupunginhallituksen hyväksymä Muutosohjelma Oulu 2020 sisältää

käynnissä olevat ja suunnitellut toimenpiteet talouden parantamiseksi. Päätöksenteko sote- ja maakuntauudistuksesta siirtyi vuoden 2019 keväälle. Tilinpäätöksen laadintahetkellä ei vielä tiedetä uudistuksen mahdollisesta etenemisestä. Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat käynnistäneet sotepalvelujen integraatioselvityksen, jonka tulokset tullaan joka tapauksessa panemaan täytäntöön, vaikka uudistuksen toteutuminen siirtyisikin seuraavaan hallituskauteen.

Oulun elinvoimaisuus paranee ja se tulee vaikuttamaan verotulojen määrään. Kaupungin tulee jatkaa rakenteellisia muutoksia ja tehdä elinvoimaa ja vetovoimaa lisääviä kehittämis- ja investointihankkeita. Näillä toimilla mahdollistetaan kaupungin kasvu ja menestymisen edellytykset.

Valovoimaista kevättä

Päivi Laajala
kaupunginjohtaja

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUESSA JA TOIMINNASSA

1.1 Oulun kaupungin hallinto 31.12.2018

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2018 tilanteen mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto

Oulun kaupunginvaltuustossa on 67 valtuutettua kaudella 2017 – 2021. Kaupunginvaltuusto kokoontui kertomusvuonna 10 kertaa ja teki päätökset kaiken kaikkiaan 127 asiasta.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi vuonna 2017 Juha Hänninen (Kok.).

I varapuheenjohtajana Eeva-Maria Parkkinen (Kesk.)

II varapuheenjohtajana Sebastian Tynkkynen (PS)

III varapuheenjohtajana Jukka Kolmonen (Kesk.)

IV varapuheenjohtajana Risto Kalliorinne (Vas.)

Kaupunginvaltuustoon ovat lisäksi kuuluneet seuraavat valtuutetut:

Aalto Esa, *koulutusvastaava, Vihr.*

Aittakumpu Pekka, *päätoimittaja, pastori, Kesk.*

Enojärvi Anne, *henkilökohtainen avustaja, PS*

Haaga Hilka, *medianomi, yrittäjä, Vas.*

Haapanen Satu, *opettaja, Vihr.*

Hakkarainen Janne, *viestintäasiantuntija, Vihr.*

Halonen Sari, *diplomi-insinööri, luottamusmies, SDP*

Harju Yrjö, *rehtori (eläk.), SDP*

Heikkinen Janne, *viestinnän suunnittelija, Kok.*

Heinonen Niilo, *opiskelija, Kok.*

Heinonen Paavo J., *päätoimittaja, Vas.*

Hekkala Rauno, *varastoesimies, Vas.*

Himanen Paula,

sisäisen valvonnan asiantuntija, Vihr.

Huikari Juha, *laskentatoimen opettaja, Kesk.*

Huotari Anne, *projektipäällikkö, kouluttaja, Vas.*

Husso, Jarmo J., *toimitusjohtaja, Kok.*

Huttu-Hiltunen Antti,

apulaisjohtaja /maanviljelijä, Kesk.

Isohätälä Jaana, *väitöstutkija, opettaja, Vihr.*

Kaismo Tomi, *yrittäjä, Kok.*

Kemppainen Marja-Leena,
terveydenhoitaja, (eläk.), KD

Keskiahho Hanna,

rakennustekn. diplomi-insinööri, Kok.

Kontturi Heikki, *lehtori, luokanopettaja, Vihr.*

Korhonen Martti, *puheenjohtaja, Vas.*

Korkiakoski Jouko, *työtekniikko (eläk.), Kesk.*

Kynkäänniemi Milla,

vanhempi rikoskonstaapeli, Kok.

Kälkäjä Mikko, *sosionomi, Kesk.*

Laru Jari, *yliopiston lehtori, Kok.*

Lawson Hellu Latékoé, *tietoliikenneinsinööri, Vihr.*

Lepistö Anna-Kaisa, *kotiäiti, myyjä, Kesk.*

Leskelä Jorma, *Kesk.*

Lokka Junes, *moniosaaja, faktantarkistaja, ASYL*

Merihaara Mikko, *diplomi-insinööri, Kok.*

Moilanen Riikka, *toimitusjohtaja, Kesk.*

Murtoniemi Mauno, *opettaja, Vas.*

Määttä Henna, *koulutuspoliittinen asiantuntija, Vihr.*

Nikula Lauri, *vanhempi konstaapeli, nettipoliisi, Kesk.*

Oikarinen Kyösti, *suukirurgi, professori, Kesk.*

Ojalehto Matias, *insinööri, Kesk.*
 Pikkuaho Sami, *yrittäjä, toimitusjohtaja, Kok.*
 Pitko Jenni, *arkkitehti, Vihr.*
 Pohjola Tuija, *uinninopettaja, liikuntaneuvos, SDP*
 Pääkkilä Risto, *insinööri, opettaja, Kesk.*
 Rajala Lyly, *toimittaja, Kok.*
 Raudaskoski Mikko,
rehtori, erityisopettaja (eläk.), Vas.
 Salmi Mikko, *päätoimittaja, pastori, SDP*
 Sarkkinen Hanna, *kansanedustaja, Vas.*
 Simula Jenna,
tradenomi, kansanedustajan avustaja, PS
 Sirviö Pirjo,
erikoissairaanhoidtaja/tutkimuskoordinaattori, SDP
 Snellman Anne, *FT, puutarhuri, PS*

Takkula Anne-Maria,
projektipäällikkö, perheterapeutti, Kesk.
 Talvitie Mari-Leena,
diplomi-insinööri, kansanedustaja, Kok.
 Tiainen Tanja, *toiminnanjohtaja, SDP*
 Tikkala Sirpa, *luokanopettaja, apulaisjohtaja, Kesk.*
 Torro Kaarina, *kirjastovirkailija, SDP*
 Tuppurainen Tytti, *FM, kansanedustaja, SDP*
 Ukkola Kalervo, *diplomi-insinööri (eläkel.), Vas.*
 Vehkaperä Mirja, *kansanedustaja, Kesk.*
 Viitanen Mikko, *projektipäällikkö, Vas.*
 Vikeväkorva Susa, *lastentarhanopettaja, Vihr.*
 Vuorio Juha, *diplomi-insinööri, PS*
 Vähämäki Ville, *DI, kansanedustaja, PS*
 Åman-Toivio Minna, *yrittäjä, Kok.*

Kaupunginhallitus

Oulun kaupunginhallituksessa on 13 jäsentä. Kokouksiin voivat osallistua myös kaupunginvaltuuston puheenjohtajat, yhdyskunta-, hyvinvointi- sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan puheenjohtajat ja heillä on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Vuonna 2018 kaupunginhallitus kokoontui 32 kertaa ja teki päätökset 367 asiakohdassa.

Kaupunginhallituksessa toimi puheenjohtajana Kyösti Oikarinen

I varapuheenjohtajana Jenni Pitko

II varapuheenjohtajana Tuija Pohjola

Kaupunginhallituksen muut jäsenet olivat:

Hilkka Haaga (Vas.)
 Minna Åman-Toivio (Kok.)
 Mikko Raudaskoski (Vas.)
 Janne Heikkinen (Kok.)
 Juha Huikari (Kesk.)
 Jarmo J. Husso (Kok.)
 Jaana Isohätälä (Vihr.)
 Matias Ojalehto (Kesk.)
 Mikko Salmi (SDP)
 Jenna Simula (PS)

Kaupunginvaltuusto:
Tarkastuslautakuntaa

Kaupunginhallitus
Keskusvaalilautakunta

Kaupunginjohtaja:
Business Oulu -liikelaitos -liikelaitoksen johtokunta
Sivistys- ja kulttuurilautakunta
Hyvinvointilautakunta
Yhdyskuntalautakunta

Yhdyskuntajohtaja:
Rakennuslautakunta
Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtokunta
Oulun Vesi liikelaitos
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta
Oulun teknisen liikelaitoksen johtokunta

Talusojohtaja:
Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta

Toimielinten jäsenet sekä toimielimissä toimivat esittelijät 31.12.2018 mukaan

Tarkastuslautakunta:

pj. Marja-Leena Kempainen
vpj. Tanja Tiainen

Jäsenet:

Matti Alatalo
Janne Koskela
Pentti Kuttilainen
Anna-Kaisa Lepistö
Matti Lukka
Kari Myllyniemi
Krista Silegren
Kaisu Tuomi

Esittelijä: Pirjo Mäkinen

Keskusvaalilautakunta:

pj. Aulikki Heinonen
vpj. Seppo Paakkari

Jäsenet:

Marko Hoikkaniemi
Risto Siekkinen
Martta Valtanen

Rakennuslautakunta:

pj. Anne-Maria Takkula
vpj. Hanna Haipus

Jäsenet:

Veikko Ervasti
Hannes Kortosalmi
Pia-Riitta Korvenheimo
Terttu Kuusela
Jukka Lappalainen
Mervi Siljander
Teuvo Ukkola
Jukka-Pekka Vesala
Veijo Väänänen
Kati Jurkko-Pylväs, kh:n edustaja

Esittelijä: Pekka Seppälä

Hyvinvointilautakunta:

pj. Sirviö Pirjo
vpj. Sami Pikkuaho

Jäsenet:

Pekka Aittakumpu
Jukka Lappalainen
Jamal Awad
Annemari Enojärvi
Seppo Karjalainen
Susanna Kisner
Henna Määttä
Anneli Näppä
Teija Ruokamo
Pekka Simonen
Veera Uutinen
Susa Vikeväkorva, kh:n edustaja
Esittelijä: Kirsti Ylitalo-Katajisto

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta:

pj. Mauno Murtoniemi
vpj. Antti Lithovius

Jäsenet:

Pirjo Bastman
Kati Hannila
Risto Kurikka
Mirja Mustapirtti
Arvi Mäläskä
Mikko Pesola
Tiia Rusila
Jenna Simula, kh:n edustaja
Esittelijä: Leena Tuuri

Sivistys- ja kulttuurilautakunta:

pj. Satu Haapanen

vpj. Lauri Nikula

Jäsenet:

Yrjö Harju

Suvi Helanen

Kaarina Kailo

Heikki Kontturi

Minna Kynkäänniemi

Minna Kärkkäinen

Jari Laru

Aira Lievetmursu

Ville Luotola

Matti Roivainen

Anne Snellman

Jarmo J. Husso, kh:n edustaja

Esittelijät:

Mika Penttilä

Marjut Nurmivuori

Pekka Fredriksson

Ulla Rissanen

Niina Epäily

Risto Vuoria

Oulun Vesi liikelaitoksen johtokunta

pj. Matti-Mikael Cedervall

vpj. Mauno Sipola

Jäsenet:

Pia Alatorvinen

Jussi Haataja

Sanna Husa

Janne Kalinainen

Johanna Vakkuri

Rauno Hekkala, kh:n edustaja

Esittelijä: Jouni Lähdemäki**Yhdyskuntalautakunta:**

pj. Martti Korhonen

vpj. Latékoé Lawson Hellu

Jäsenet:

Sirpa Tikkala

Jorma Leskelä

Raimo Hämeenniemi

Niilo Heinonen

Minna Lehtovaara

Eija Säilynoja

Mikko Merihaara

Kaarina Torro

Sari Halonen

Vaili Jämsä-Uusitalo

Esa Aalto

Risto Päckilä, kh:n edustaja

Esittelijät:

Matti Matinheikki

Kari Nykänen

Kaija Puhakka

Pasi Heikkilä

Yhdyskuntajaos

pj. Jorma Leskelä

vpj. Miina-Anniina Heiskanen

Jäsenet:

Markku Eilola-Jokivirta

Salla Vähämetsä

Esa Paloniemi

Elina Lappalainen, kh:n edustaja

Esittelijät:

Virpi Rajala

Anni Karhunen

Sirpa Tulokas

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta:

pj. Salla Kangas

vpj. Jorma Hanhela

Jäsenet:

Sanna Jääliinoja

Tuomas Pikkujämsä

Jari-Pekka Teurajärvi

Sirpa Tikkala, kh:n edustaja

Esittelijä: Pekka Pesonen**Joukkoliikennejaos****Oulu:**

pj. Raimo Hämeenniemi

vpj. Aino-Kaisa Manninen

Jäsenet:

Sami Kyllönen

Mauri Moilanen

Sanna Pakanen

Toni Parkkinen

Suvi Röntynen

Heli-Hannele Haapaniemi, Iin kunta

Miia Marjanen, Kempeleen kunta

Olli Nurkkala, Limingan kunta

Risto Prokkola, Lumijoen kunta

Kirsti Airaksinen, Muhoksen kunta

Tuomo Perälä, Tyrnävän kunta

Jenni Pitko, kh:n edustaja

Esittelijät:

Pasi Heikkilä

Hannu Honkanen

Edwin 't Lam

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta:

pj. Juha Vuorio

vpj. Kari Karppinen

Jäsenet:

Päivi Jylhänkangas-Häkkiä

Anna-Kaisa Pelto

Mikko Tuomikoski

Pentti Haukivaara

Anne Sormunen

Janne Heikkinen, kh:n edustaja

Esittelijä: Petteri Helisten

Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta:

pj. Jaana Isohäätä

vpj. Janne Heikkinen

Jäsenet:

Anne Huotari

Virpi Jääskö

Mikko Kälkäjä

Asmo Saloranta

Juha Tuominen

Hilkka Haaga kh:n edustaja

Esittelijä: Juha Ala-Mursula

Liikelaitosten johtokunta

pj. Erja Repo-Tervonen

vpj. Jouko Korhikoski

Jäsenet:

Jarmo J. Husso

Heidi Kemppainen

Kalevi Kuha

Leena Kuha

Marjo Sjögren

Matias Ojalehto, khn edustaja

Esittelijät:

Johan Alatalo

Jouko Leskinen

Tilivelvolliset 31.12.2018

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot

Lautakunnat ja niiden jaostot

Johtokunnat ja niiden jaosto

Viranhaltijat

Kaupunginjohtaja

Konsernipalvelut:

Johtaja

Henkilöstöjohtaja

Talusojohtaja

Ulkoisen tarkastus:

Kaupunginrevisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja

Lukiojohtaja

Perusopetus- ja nuorisajohtaja

Varhaiskasvatusjohtaja

Liikuntajohtaja

Kulttuurijohtaja

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja

Sosiaalihoitaja

Vanhustyönjohtaja

Terveysjohtaja

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja

Yleiskaavapäällikkö

Asemakaavapäällikkö

Kaupungingeodeetti

Kaupungininsinööri

Ympäristöjohtaja

Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelaitosten johtajat:

Oulun Serviisi liikelaitoksen johtaja

Oulun Teknisen liikelaitoksen johtaja

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtaja

Oulun Vesi liikelaitoksen johtaja

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtaja

Business Oulu -liikelaitos johtaja

Pelastusjohtaja

Oulun seudun ympäristötoimi

liikelaitoksen johtaja

1.2 Toimintaympäristö

1.2.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Hallinnollinen alue

Oulun kaupungin pinta-ala 31.12.2018 oli 3 817 km², josta maa-aluetta 2 972 km² ja vesialuetta 845 km². Kaupungin omistuksessa oli koko maa-alasta 364 km² eli noin 12 % ja vesialueesta 68 km² eli noin 8 %. Maapinta-alasta oli asemakaavoitettua aluetta n. 170 km² ja yleiskaava-alueita 3 817 km².

Väestö ja elinolot

Vuodenvaihteessa 2018/2019 Oulun väkiluku oli 203 659 henkeä (ennakkotieto). Väestönkasvu vuonna 2018 oli noin 1 850 asukasta. Kasvuprosentti oli 0,9. Muuttovoitto oli edellisvuotta suurempaa ja kasvatti edelleen selvästi kaupungin väkilukua. Vuonna 2018 muuttovoitto oli Oulussa noin 1 070 henkilöä (ennakkotieto). Maahanmuuton osuus muuttovoitosta oli 51,8 prosenttia. Eniten muuttovoittoa Oulu saa pohjoisen kaupungeista. Suurinta muuttotappio on muihin suuriin kaupunkeihin.

Alle kouluikäisten lasten määrä laski edelleen selvästi ja oli viime vuoden lopulla ennakkotietojen mukaan 16 591, mikä oli 8,1 % koko asukasmäärästä. Ikäluokan pienenemisen taustalla on koko maassa ja myös Oulussa tapahtunut syntyneiden määrän väheneminen. Kouluikäisten (7-15-vuotiaat) määrä kasvoi ja oli noin 23 118, eli 11,4 % väestöstä. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi edellisvuodesta selvästi ja oli noin 32 100 henkilöä eli 15,8 % väestöstä.

Vuoden aikana asutokuntien määrä kasvoi noin 2 200:lla, ja oli kertomusvuoden lopussa noin 9 500. Siitä yksinään asuvia oli 45,7 % ja 2-hengen asutokuntia vajaa kolmannes. Lisäystä tapahtui viime vuosien tapaan näissä pienissä asutokunnissa. Asutokuntien keskip koko on vähitellen pienentynyt niin, että kun vielä 1990-luvun alussa asutokuntaan kuului keskimäärin 2,4 henkilöä, oli vastaava osuus viime vuoden lopussa 2,0 henkilöä.

Asuntoja oli kertomusvuoden lopussa 110 774 kpl, joista kerrostaloissa 52,6 %, omakotitaloissa 29,4 % ja rivi- tai muissa taloissa 18,0 %. Asunnoista omistusasuntoja oli 52 %, vuokra-asuntoja 41 % ja loput olivat muuhun hallintaperusteeseen kuuluvia tai tuntemattomia. Noin 42 prosenttia oululaisista asuu omakotitaloissa, 38 prosenttia kerrostaloissa ja 20 prosenttia rivi- tai muissa taloissa. Kaikkien asuinhuoneistojen keskip koko on 77,3 m². Vuoden aikana valmistui uusia asuntoja yhteensä yli 2 500 kpl, joista omakoti- ja rivitaloasuntoja oli lähes 600 kpl eli noin 22 % ja kerrostaloihin kuuluvia 2 000 kpl eli noin 78 %.

Viime vuonna työttömien määrä laski ja oli kuukausittain keskimäärin 11 966 (v.2017: 14 398). Työttömyysaste laski selvästi ja oli 12,2 % (v.2017: 14,9 %). Vuoden 2016 lopussa Oulussa oli yhteensä 85 288 työpaikkaa. Työpaikkaomavaraisuusaste oli Oulussa 104,6 ja seutukunnassa 98,4.

1.2.2 Työpaikkakehitys, työttömyys ja työllisyyden edistäminen

Työmarkkinoiden voimakas koheneminen on jatkunut talouskasvun hidastumisesta huolimatta sekä valtakunnallisesti että Oulun talousalueella vuoden 2018 aikana. Rakentamisen ja liike-elämän palvelujen kasvu oli vahvinta. Muita hyvin kasvaneita toimialoja olivat teollisuus sekä laajemminkin koko palvelusektori, joista yksityiset terveys- ja kotitalouspalvelut kasvoivat hyvin tukku- ja vähittäiskaupan ohella. Suomessa työllisten määrä kasvoi 2,5 pro-

senttia edellisestä vuodesta ja työllisyysaste nousi 72,1 prosenttiin.

Avoimien työpaikkojen määrä nousi selvästi vuoden 2018 aikana ollen Oulun seudulla keskimäärin 14 % korkeammalla tasolla kuin vuonna 2017. Avoimien työpaikkojen määrä suhteessa työttömien työnhakijoiden määrään on jatkanut kasvua vuonna 2018. Tämä kertoo osaltaan yritysten kasvavista haasteis-

ta löytää sopivaa työvoimaa ja voi hidastaa työllisyyden kasvua jatkossa. Työvoiman saatavuudesta kärsii varsinkin rakennusala, mutta pulaa työnhakijoista on laajemminkin eri palvelualoilla ja mm. sosiaali- ja terveysalalla sekä ohjelmistoalalla.

Talouden ja työllisyyden kasvusta huolimatta inflaatio on edelleen maltillista ja vuoden 2018 keskimääräinen inflaatio oli 1,2 %. Suomessa inflaatio on tällä hetkellä hitaampaa kuin euroalueella keskimäärin, mutta hintataso on myös selvästi euroalueen keskimääräistä hintatasoa korkeampi.

Oulun alueen työvoima on kasvanut vuoden 2017 tasosta 1 029 henkilöllä ollen vuoden 2018 joulukuussa 97 832 henkilöä. Työllisyyskehitys on vuoden 2018 aikana kohentunut, mutta edelleen tarvitaan lisätoimia työttömyysjaksojen katkaisemiseksi ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi. Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmien lisääntymisen taustalla on ollut voimakas työelämän rakennemuutos, jossa uudet työpaikat syntyvät eri aloille ja alueille kuin mistä niitä on hävinnyt.

Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt merkittävästi vuoden aikana, Oulussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli 2018 joulukuussa 3 481 henkilöä, kun vastaava luku oli 2017 joulukuussa 4570 henkilöä. Työttömiä työnhakijoita oli Oulussa vuonna 2018 kuukausittain keskimäärin 11 966 henkilöä ja keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2018 oli 12,2 %, kun vuonna 2017 työttömiä oli keskimäärin 14 398 henkilöä ja keskimääräinen työttömyysaste oli 14,9 %.

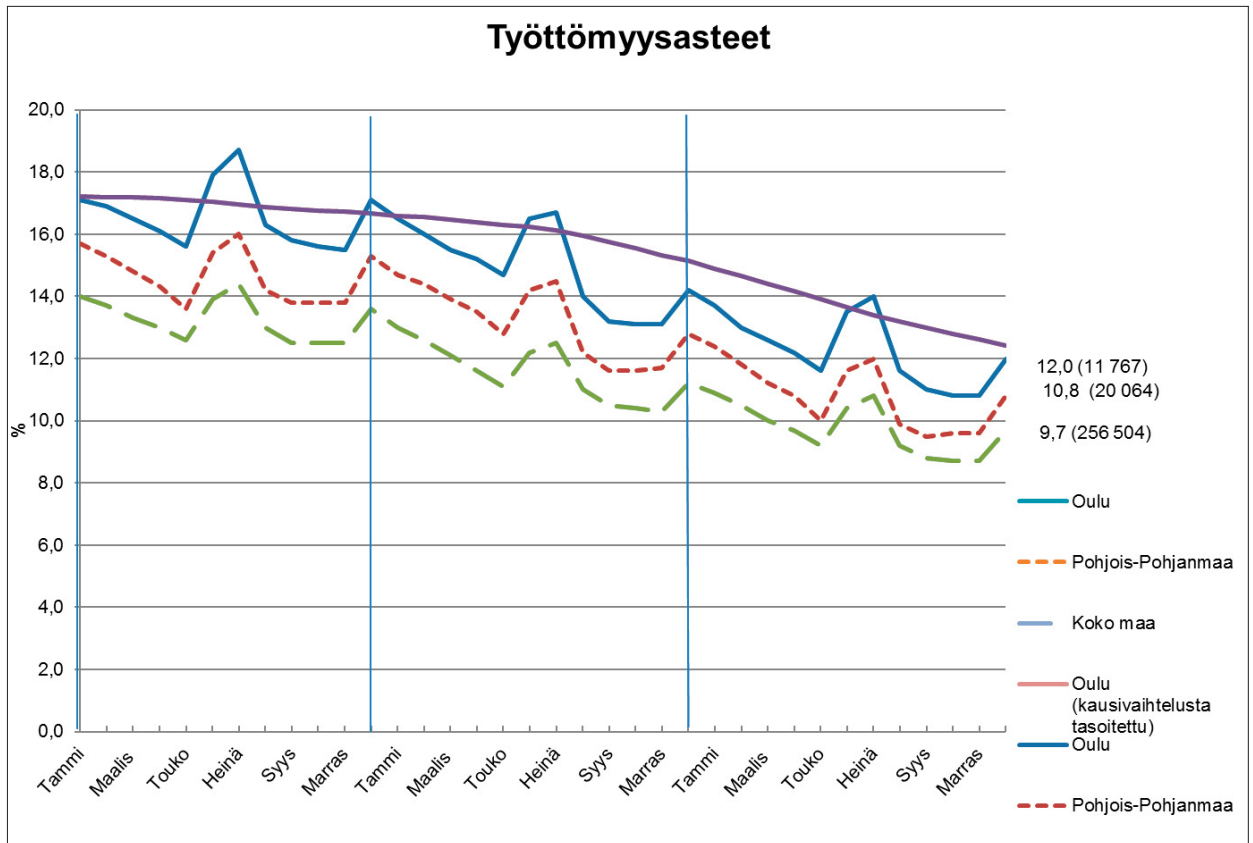
Myönteistä työllisyyskehitystä on pitkään varjostanut korkea nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyyden rakenteellinen syveneminen. Suuri rakennetyöttömyys hidastaa työttömyyden laskua parantuneesta suhdannetilanteesta huolimatta. Työttömyyden pitkittyessä työllistymisen todennä-

köisyys pienenee. Keskeistä on työttömyyden pitkittymisen katkaisu ja ehkäiseminen, sillä rakenteelliseksi muututtuaan työttömyys ei välttämättä alene edes suhdannetilanteen parantuessa.

Pohjois-Pohjanmaan TE –toimistoon ilmoitettujen avointen työpaikkojen määrä on kasvanut. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin työ- ja elinkeinotoimistoon joulukuun 2018 aikana Oulussa 1 662, mikä on 328 enemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Merkittävää osaa työpaikoista ei kuitenkaan täytetä avoimesti ilmoitetulla haulilla. Tämä haastaa perinteisen työnvälitystoiminnan ja työnhakijoiden aktiivisuus korostuu. Lisäksi työllisyystoimialalla palvelutarjontaan mukaan tulevat yksityiset palvelutuottajat, joiden hankinnassa toteutetaan vaikuttavuus- ja tulosperusteisia toimintamalleja.

Kuntien vastuut pitkäaikaistyöttömyydestä ovat taloudellisesti merkittäviä. Kuntien vastuulla oleva työmarkkinatuen maksuosuus laski Oulussa vuonna 2018 johtuen myönteisestä suhdannekehityksestä sekä erillisistä työllistämistoimenpiteistä maksuosuuden piirissä oleville työnhakijoille. Oulun kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuus oli vuonna 2018 oli 22,6 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2017 oli 24,3 miljoonaa euroa.

Elinkeino- ja työllisyyspalveluissa pääpainopisteet ovat olleet uusien työpaikkojen luomisessa, nuorten työllisyyden edistämässä sekä pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisessä. Toimenpiteitä kohdennetaan sekä työnantaja-, että työnhakija-asiakkaille heidän palvelutarpeidensa mukaisesti, sillä samat ratkaisut eivät toimi kaikille. Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin haetaan ratkaisuja yritysten kanssa tehtävässä tiiviissä yhteistyössä. Kuntien elinkeino- ja työllisyyspalveluiden sekä kolmannen sektorin yhteistyötä tarvitaan puolestaan erityisesti vaikeimmin työllistyvien palveluratkaisuissa ja aktivoinnissa.

Kuva 2. Oulun alueen työttömyystilanne. (Lähde: ELY-keskus, Työllisyyskatsaus 12/2018)

1.2.3 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Maankäytön suunnittelua Oulussa ohjaa vuonna 2016 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Uuden Oulun yleiskaava. Vuonna 2018 käynnistettiin yleiskaavan seuranta, joka koskee Uuden Oulun yleiskaavan Kaavakartan 2 lisäksi suurten paikalliskeskusten, Haukiputaan, Kiimingin ja Oulunsalon keskustojen osayleiskaavoja. Kokonaisarvio valmistuu vuonna 2020 ja se osoittaa tulevia yleiskaavoitustarpeita. Vireillä olevat osayleiskaavat Kiiminkijokivarressa etenivät: Jokikylä ja Murto luonnoksena nähtäville ja Alakylä, Tirinkylä, Haipuskylä ja Hanhiperä luonnosvaiheeseen.

Maankäytön suunnittelussa on yleiskaavan linjausten mukaisesti edistetty vahvasti täydennysrakentamista. Vuoden 2018 aikana valmistuivat mm. Heinäpään täydennysrakentamisen toteutus selvitys, jonka yhdyskuntalautakunta hyväksyi 21.8.2018, sekä Maikkulan täydennysrakentamisselvitys. Uuden Oulun yleiskaavassa esitetty kaupunkiraitiotien kehittämiskäytävä oli taustalla Alppilan bulevardin

kaavarungon laatimisessa. Kaavarunko hyväksyttiin yhdyskuntalautakunnassa 5.6.2018 ja sen pohjalta on aloitettu useita asemakaavanmuutoksia. Kaavarungossa on mahdollistettu uutta rakentamista nykyisen Kemintien ympäristöön noin 8000 asukkaalle.

Suistokaupunkivisiosta järjestettiin vuonna 2018 avoin nettikysely sekä useita työpajoja sidosryhmille ja yhdyskuntalautakunnalle. Selvityksiä valmistui mm. alueen luontoarvoista ja maankohoamisesta. Suistokaupunkivisio valmistui viimeistelyvaiheeseen vuoden aikana, ja tullaan asettamaan nähtäville alkuvuodesta 2019.

Yleiskaavan mahdollistamista uusista asuinalueista Tahkokankaan asemakaavanmuutos eteni luonnosvaiheeseen. Alkuvuonna 2019 nähtäville asetetut vaihtoehdot mahdollistavat uutta asumista noin 2800 asukkaalle. Hartaanselänrannan ympäristöön alettiin suunnitella uutta asuinalueita, jonne sijoituvat mm. Asuntomessut vuonna 2025.

Maankäytön toteuttamishjelma (MATO) 2018-2022 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa huhtikuussa 2018.

Ohjelmassa omakoti- ja rivitalotonttien tarjonta pidettiin entisellä tasolla ja keskitettiin kerrostalotonttien tarjontaa täydennysrakentamisalueille keskustan tuntumaan. Asumisen lisäksi ohjelmassa nostettiin esiin työpaikkarakentaminen. Tavoitteiden mukaisesti kaupunki laati uutta teollisuus- ja työpaikkarakentamista mahdollistavat asemakaavat mm. Takalaanilan, Kaakkurin ja Välikylän alueille sekä käynnisti Ruskon asemakaavan laajennuksen ja Rita-harjun toimitilakorttelien asemakaavan muutoksen. Oulunportin alueen asemakaavatyö oli vuoden lopussa pitkällä.

Kaavoituksen valmistelemissä asemakaavoja valmistui vuonna 2018 yhteensä 26 kpl. Asuntotuotannon kannalta merkittävimpiä olivat keskustan ja sen lähi-alueen täydennysrakentamiskaavat: Karjasillan koulun alue, Oulun asematalo, Kiilankatu 5, Sorsatie 29, Arkistokatu 4 ja Isokatu 1 sekä Haukiputaan keskustan Kirkkotie- Keskukuja -kaavamuutos. Yhteensä näillä asemakaavoilla mahdollistetaan noin 1600

kerrostaloasunnon rakentaminen. Lisäksi valmistui pienempiä kokonaisuuksia mahdollistavia asemakaavoja. Uuden asuinalueen rakentamisen mahdollistavana asemakaavana hyväksyttiin vuonna 2018 Vesalanmäen asemakaava.

Tontinluovutuksen osalta kaupunki ylitti vuoden 2018 osalta maankäytön toteuttamishjelman tavoitteet. Tontteja luovutettiin laskennallisesti noin 1691 asunnon tuotantoa vastaava määrä, kun tavoitteena oli 1200 asuntoa vastaava tontinluovutus. Kerrostalotontteja luovutettiin mahdollistaen 959 asunnon rakentaminen (tavoite 830), rivi- ja ketjutalotontteja mahdollistaen 593 asunnon rakentaminen (tavoite 250).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 Oulun kaupungin asuntopoliittiset linjaukset. Asuntopoliittisten linjausten tavoitteena oli tarkentaa vuonna 2013 hyväksytyjä linjauksia keskittyen erityisasumisen tarpeisiin ja niihin vastaamiseen. Erityisasumisen tavoitteena on erottaa palvelut ja asuminen toisistaan ja samalla luoda edellytykset asua normaaliuden periaatteiden mukaisesti mahdollisimman pitkälle kotona.

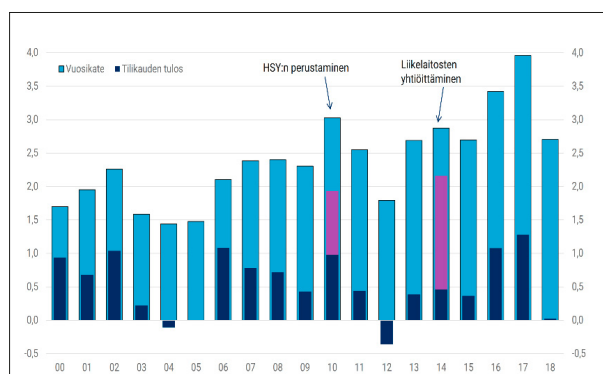
1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Suomen talouden tuotanto lisääntyi vuonna 2018, mutta kasvu oli edellisvuotta hitaampaa. Talouskasvu voimisti työvoiman kysyntää ja työllisyysaste nousi 71,6 prosenttiin.

Vuonna 2019 BKT:n kasvun on arvioitu hidastuvan 1,5 prosenttiin. Uhka maailmankaupan esteiden lisääntymisestä hidastaa viennin kasvua ja näkyy myös investointien odotuksissa. Investointien kasvun ennustetaan hidastuvan selvästi v. 2019, mikä johtuu erityisesti rakennusinvestointien käänntymisestä laskuun. Valtiovarainministeriön arvion mukaan talouskasvu hidastuu edelleen 1,3 prosenttiin v. 2020, minkä jälkeen kasvu hidastuu alle yhden prosentin keskipitkällä aikavälillä.

Kuntien talous on kärsinyt pitkään hitaasta talous- ja verotulojen kasvusta, työttömyyden ja työttömyysvastuiden kasvusta sekä poikkeuksellisen suurista valtionosuusleikkauksista. Työllisyyden käynnistyneen kasvun jatkuminen on kuntien kannalta erityisen tärkeää, koska työttömyydestä aiheutuneet kustannukset ja veromenetykset näkyvät merkittävästi

kuntataloudessa. Yleisen taloudellisen tilanteen pirstyminen on heijastunut hitaasti kuntatalouteen. Kuntien yhteenlaskettu tulos parani vuonna 2017 edellisvuodesta, mutta vuonna 2018 kuntatalous notkahti nollassa. Suurten kaupunkien osalta pääkaupunkiseutu eriytyi paremmalle kehitysuralle, kun taas muut kuutoskaupungit tekevät alijäämäisen tilinpäätöksen. Koko kuntakentässä negatiivisen tuloksen tehneitä oli kaksi kolmasosaa kunnista.

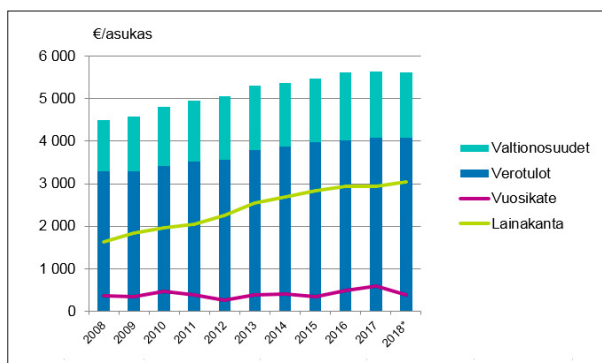
Kuva 3. Kuntien yhteenlasketun vuosikatteen ja tuloksen kehitys 2000 - 2018 (Tilastokeskus, Kuntaliitto)

Kuntien vertailukelpoiset toimintamenot ovat viime vuosina kasvaneet noin yhden prosentin vuodessa. Vuonna 2018 toimintamenot kasvoivat ennakoarvion mukaan 3,4 prosenttia. Menojen kasvun on arvioitu jatkuvan tällä tasolla myös vuonna 2019. Toimintamenojen kasvuun vaikuttaa myös kilpailukyky sopimus. Tuloksellisuuteen perustuva kertaerä ja muut palkantarkistukset nostivat kuntien maksamien palkkojen määrää kolme prosenttia. Tätäkin enemmän nousivat kuntien materiaalien ja palvelujen ostot, jotka kasvoivat 4,4 prosenttia.

Kuntien talouden kokonaiskuvaa vääristää verovuoden 2017 toteumat. Kilpailukyky sopimuksesta ja pääomatulojen voimakkaasta kasvusta johtuen verovuoden 2017 verotusta oikaistiin vuonna 2018. Kuntien verotulot laskivat edellisvuodesta puoli prosenttia. Tämä yhdistettynä valtionosuuksien 0,6 prosentin väheneminen heikensivät kuntataloutta äkillisesti. Kilpailukyky sopimuksen kokonaisvaikutus on lyhyellä tähtäimellä heikentänyt kuntataloutta noin 115 miljoonalla eurolla. Kuntien talousarvioissa vuodelle 2019 verotulojen kasvu on arvioitu yli viideksi prosentiksi. Koska suhdannehuippu on jo ohitettu, perustuu verotulojen kasvu merkittävästi myös työllisyyden säilymiseen vähintään nykyisellä tasolla.

Työllisyyden paranemista hidastaa työvoiman kohtaanto-ongelmat niin alueellisesti kuin toimialoitain. Talouskasvun ja työllisyyden kehityksen lisäksi kuntatalouteen heijastuvat kunta-alan työmarkkinasopimus ja sen vaikutukset henkilöstömenoihin. Vuonna 2019 kilpailukyky sopimuksen päättyminen ja kunta-alan palkankorotukset tulevat nostamaan toimintakuluja merkittävästi.

Toteutuessaan maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus olisi mullistanut kuntien roolin ja talouden. Uudistuksen osalta ratkaisut siirtyvät seuraavalle hallitukselle ja eduskunnalle. Vaikka uudistusten tarpeellisuudesta ollaan varsin yksimielisiä, ovat tulevaisuuden ratkaisut, muutosten laajuus ja aikataulu epäselviä. Kuntien täytyy suunnitella ja kehittää toimintojaan nykyisestä vastuunjaosta lähtien.

Kuva 4. Kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2007–2018 (Tilastokeskus)

1.3 Oulun kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

1.3.1 Olennaiset toiminnassa tapahtuneet muutokset

Vuonna 2018 aloitettiin Oulun kaupungin organisaatiomuutoksen valmistelu. Kolme uutta liikelaitosta ja yksi taseyksikkö aloittaa toimintansa 1.1.2019 (Kv 18.6.2018). Muutoksen yhteydessä lakkautetaan Oulun tekninen liikelaitos, Liikelaitos Oulun Tilakeskus, Liikelaitos Oulun Serviisi ja Oulun Tietotekniikka liikelaitos. Lakkautettavien liikelaitosten tuottamat palvelut siirretään osaksi uusia perustettavia liikelaitoksia. Oulun Infra -liikelaitos muodostetaan Oulun Teknisen liikelaitoksen maanrakennuspalveluista ja ympäristön ylläpitopalveluista (sisältäen ulkoliikuntapaikkojen hoidon). Liikelaitos Oulun Serviisistä ja Oulun Tilakeskuksesta sekä Oulun Teknisen liikelaitoksen kiinteistö- ja logistiikkapalveluista (pois lukien ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut) muodostetaan Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Konsernihallinnon tietohallinnosta ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksesta muodostetaan Oulun Digi -liikelaitos. Uusi rakennusomaisuuden taseyksikkö omistaa jatkossa hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden.

1.3.2 Olennaiset muutokset tulosperusteissa

Oulun kaupungin tuloveroprosentti (20 %) ja kiinteistöveroprosentit pysyivät vuoden 2017 tasolla. Verotuloja Oulun kaupungille kertyi yhteensä 766,9 milj. euroa, joka on edellisvuotta 2,3 milj. euroa enemmän. Kiinteistövero kertyi 2,6 milj. euroa ja yhteisövero 0,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2017. Kunnallisvero kertyi 0,9 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Oulun kaupungin valtionosuudet vähenivät vuodesta 2017 noin 3,4 milj. euroa. Toteuma oli 273,3 milj. euroa.

Oulun kaupungin ulkoiset toimintatuotot vuonna 2018 olivat 250,2 milj. euroa, joka on noin 5,5 milj. euroa (2,1%) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Peruskunnan osuus ulkoisista myyntituotoista on 163,0 milj. euroa ja liikelaitosten ja taseyksiköiden 87,2 milj. euroa. Tuet ja avustukset vähenivät vuoteen 2017 verrattuna 7,4 milj. euroa. Suurin vähennystä selittävä erä on valtionosuuden kompensaaion, jota vuonna 2017 saatiin 6,6 milj. euroa, poistumi-

Maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistus tuo toteutuessaan lähivuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet kaupungille. Vuonna 2017 hyväksytyyn Muutosohjelma Oulu 2020 -asiakirjaan sisällytetyillä toimilla varaudutaan maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin. Ohjelman avulla pyritään vahvistamaan kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luomaan pohjaa tarvittaville organisaatiomuutoksille ja henkilöstölinjauksille. Muutosohjelman osana valmistui kesäkuussa 2018 laaja selvitys peruskunnan ja liikelaitosten hallinto- ja asiantuntijatehtävissä toimivan henkilöstön tehtävistä. Selvityksen perustalta käynnistettiin hallinnon ja asiantuntijatehtävien selvitys (HAKA-projekti), jonka tavoitteena on tunnistaa ohjaus- ja tukiprosessien kehitystarpeet konsernihallinnon, toimialojen ja liikelaitosten sekä palvelutuottajien välillä. Tavoitteena on myös organisoida kaupungin ohjaus- ja tukiprosessit toimivaksi ja dynaamiseksi kokonaisuudeksi.

nen vuonna 2018. Käyttöomaisuuden myyntivoittona toteutui 20,7 milj. euron, joka sisältää yhdyskuntalautakunnan 10,6 milj. euron maanmyyntivoitot ja Kehittämisrahaston 9,4 milj. euron myyntivoiton Technopolis Oyj:n osakkeiden myynnistä.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan ulkoiset maksutuotot vähenivät vuoteen 2017 verrattuna 1,3 milj. euroa, mihin on vaikuttanut palvelusetelien lisääntynyt käyttö. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan ulkoisten toimintatuottojen toteuma oli yhteensä 28,8 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnan 53,3 milj. euron ulkoisista toimintatuotoista noin puolet kertyi asiakasmaksuista. Asiakasmaksuihin ei tehty muutoksia vuonna 2018. Hyvinvointilautakunnan toimintatuottojen toteumassa ei tapahtunut merkittävää muutosta edelliseen vuoteen verrattuna.

Yhdyskuntalautakunnan ulkoiset toimintatuotot pienenevät edellisestä vuodesta 8,6 milj. euroa. Suurimmat vähennystä selittävät erät ovat edellisvuotta 5,9 milj. euroa pienemmät maankäyttö- ja kehittämis-

korvaukset sekä 5,9 milj. euroa pienemmät käyttöomaisuuden myyntivoitot. Maa- ja vesialueiden vuokratuottojen määrä sen sijaan kasvoi edellisestä vuodesta noin 3,0 milj. euroa. Tonttikysyntä on painottunut vuokratontteihin, mikä puolestaan on vaikuttanut maanmyyntivoittojen vähenemiseen. Joukkoliikenteen matkamäärien kasvusta johtuen yhdyskuntalautakunnan ulkoiset myyntituotot sen sijaan kasvoivat edellisestä vuodesta.

Oulun Vesi liikelaitoksen ulkoiset myyntituotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,8 milj. euroa muun muassa laskutuserien vuosivaihtelun ja kuluksen kasvun myötä. Edellisvuotta 1,3 milj. euroa

pienemmät käyttöomaisuuden myyntivoitot puolestaan vaikuttivat muiden ulkoisten toimintatuottojen toteumaan liikelaitos Oulun Tilakeskuksella. Kokonaisuudessa liikelaitosten ulkoiset toimintatuotot yhteensä pysyivät samalla tasolla vuoteen 2017 verrattuna.

Rahoitus- ja korkotuottojen toteuma 21,1 milj. euroa on edellisvuotta 21,6 milj. euroa pienempi. Vuonna 2017 muihin rahoitustuottoihin sisältyviä osinkotuottoja kasvatti Partnera Oy Oulun kaupungille maksamat osinkotuotot 26,3 milj. euroa, kun taas vuoden 2018 osinkotuotot Partnera Oy:ltä oli 2,5 milj. euroa.

1.3.3 Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Oulun kaupungin tulevaisuuden näkymät eivät poikkea aikaisemmista kehityssuunnista. Vuosikate jäi tilinpäätöksessä 57,9 milj. euroon. Tulorahoitus ei ole riittävä ja kaupungin investointitarpeet ovat kasvussa. Kaupungin talouden tasapainottaminen ja muutosohjelman toimenpiteet ovat tarpeelliset.

Oulun kaupungin asukasluku oli vuonna 2018 viidenneksi suurin eli 203 659 asukasta, kasvua vuodesta 2017 oli 1318 asukasta (0,7 %). Kaupungin väkiluku kasvoi edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Väestönkasvusta ja ikääntymisestä johtuva palvelutarpeiden kasvu pyritään hoitamaan tuottavuutta nostamalla.

Oulun kaupungin vertailukelpoinen toimintakate kasvoi noin 4 % verrattuna vuoteen 2017 (0,3 %). Verorahoituksen kasvu oli tilinpäätöksessä 2018 yhteensä vain noin 0,6 %. Kunnallisveroissa ei tapahtunut kasvua vuoteen 2017 verrattuna. Loppuvuonna tapahtui kunnallisveroissa suuret oikaisut (maksuunpanotilitys ja verovuoden 2018 jako-osuuden oikaisu). Verovuosi 2017 aiheutti ns. rytmihäiriöitä tilityksiin vuonna 2018. Kunnallisveron lasku johtui pääosin kilpailukykysovimuksesta.

Hyvinvointilautakunnalla ja sivistys- ja kulttuurilautakunnalla on paineita vuoden 2019 talousarviossa asetettujen taloustavoitteiden saavuttamisessa. Hyvinvointilautakunta ylitti vuoden 2018 alkuperäisen talousarvion 13,4 milj. eurolla ja muutettu talousarvio alittui 2,1 milj. eurolla. Toimintamenojen kasvu oli voimakkaampaa ja toimintatulot pienenevät verrat-

tuna vuoteen 2017. Hyvinvointilautakunnan taloudellisenä tavoitteena oli asukaskohtaisten menojen väheneminen vuoteen 2017 verrattuna. Asukaskohtaiset bruttomenot kasvoivat 2,3 % (v. 2017 1,9 %). Toimintatulot hieman pienenevät edellisvuodesta, joten nettomenojen kasvu oli voimakkaampaa, 2,6 % (v. 2017 1,0 %). Menot ovat kasvaneet vuoteen 2017 verrattuna varsinkin sisätaudeissa, syöpätaudeissa ja aikuispsykiatriassa. Erikoissairaanhoido kasvoi vuoteen 2017 verrattuna noin 2,8 % (v. 2017 2,7 %).

Sivistys- ja kulttuurilautakunta ylitti alkuperäisen talousarvion 7,6 milj. eurolla, muutettuun talousarvioon eroa ei syntynyt. Vuonna 2018 määrärahan korotuksia haettiin erityisesti sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin, 5-vuotiaiden maksuttomuuden kokeiluun ja perusopetuksen kotikuntakorvausten maksuihin. Perusopetuksen palveluverkossa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2018. Lukioverkon osalta päätettiin, että palveluverkko tuodaan päätettäväksi vuonna 2019.

Tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää. Tulevien vuosien vuosikate on oltava tasolla, joka mahdollistaa toiminnan vaatimat investoinnit ja minimoi velanoton tarpeen. Vuoden 2018 vuosikate oli noin 57,9 milj. euroa (TP2017 119 milj. euroa). Tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta oli 23,6 milj. euroa alijäämäinen (TP2017 32,6 milj. euroa ylijäämäinen). Tilinpäätös 2018 sisälsi kertavaikutteisia eriä noin 8 milj. euroa (TP2017 n. 39 milj. euroa). Vuoden 2018 kertavaikutteiset erät sisältävät mm. toimintatulois-

sa Technopoliksen osakkeiden myyntivoiton 9,4 milj. euroa ja henkilöstömenoissa vuoden 2018 kirjatun tuloksellisuuserän, joka oli yhteensä noin 3,2 milj. euroa. Kertavaikutteiset erät on kerrottu kohdassa Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus. Kertavaikutteisilla erillä oli merkittävä tuloista parantava vaikutus vuonna 2017, vuonna 2018 kertavaikutteisten erien vaikutus tulokseen on vähäisempi.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä investoinnit olivat noin 131 milj. euroa (TP2017 112,8 milj. euroa). Investointien tulo-rahoitus oli tilinpäätöksessä noin 45 % (TP2017 noin 108 %). Tunnusluvulla mitattuna tulo-rahoituksen riittävyys investointeihin ei ollut riittävä. Investoinnit eivät toteutuneet täysimääräisesti, vaan niitä siirtyy toteutettavaksi vuoden 2019 puolella. Suurimmat siirtyvät investoinnit ovat Oulun Tilakeskuksen noin 16 milj. euroa ja yhdyskuntalautakunnan noin 3 milj. euroa. Erillisinvestoinneista seuraavalle vuodelle siirtyvät mm. Leinonpuiston yksikön uudistilat Terva-Toppilan koulun tontille ja Tuiran hyvinvointikeskus.

Tilinpäätöksessä 2018 lainamäärä oli noin 645,5 milj. euroa (TP2017 noin 632,6 milj. euroa). Nettona lainojen muutos oli tilinpäätöksessä 12,9 milj. euroa. Oulun kaupungin lainamäärä on kasvanut vuodesta 2013 vuoteen 2018 noin 91,5 milj. eurolla ja 311 euroa/asukas. Asukaskohtaiset lainat olivat vuonna 2018 noin 3 170 euroa/asukas (TP2017 noin 3 126 euroa/asukas). Lainasaldon kasvun hillitsemistä on vuosittain helpottanut mm. saadut kertavaikutteiset erät.

Tulo-rahoituksen riittävyttä tulee tarkastella myös pitemmällä aikavälillä. Tunnusluku toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta kuvaa tätä. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä tunnusluku toiminnan ja rahoituksen rahavirta on 5 vuodelta positiivinen noin 14,7 milj. euroa (TP2017 noin -58,5 milj. euroa). Tunnusluvulla mitattuna positiivista kehitystä on tapahtunut, mutta kasvavan kaupungin palvelutarpeiden kasvu lisää investointitarvetta ja tulo-rahoitus on olta-va kunnossa.

Asiakasmaksuja ja taksoja on tarkistettava kustannuksia vastaaviksi vuosittain. Tältä osin liikkumavarat eivät kuitenkaan ole suuret. Vuonna 2018 ei tapahtunut isoja asiakasmaksujen korotuksia. Tulo-rahoituksessa on tärkeää, miten kunnallisverot ja yhteisöverot kehittyvät. Kiinteistöverot ovat vakaa tulo-lähde. Oulun kaupunki on viimeksi korottanut

kiinteistöveroja vuonna 2017. Valtio tasapainottaa talouttaan valtionosuuksien kautta, valtionosuuksien muutoksilla on vaikutusta kaupungin talouden tasapainoon.

Muutosohjelmalla pyritään valmistautumaan sote- ja maakuntauudistukseen. Muutosohjelman painopisteet ovat rakenteelliset muutokset kaupunkior- ganisaatioon, digitaalisten palvelujen kehittäminen sekä talouden tasapainottaminen muutosohjelman mukaisesti.

Kuntalain mukaan kunnan toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavasta. Kriisikuntakriteereissä siirryttiin konsernitason tietoihin vuonna 2017. Talousarvio tehdään Oulun kaupungista ei Oulu-konsernista. Talouden tasapainoa tulee tarkastella myös konsernitason tasapainossa, suhteellisen velkaantumisen tunnusluku on kuitenkin punaisella. Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellisen velkaantuneisuuden kasvaessa myös rahoituskustannusten suhteellinen merkitys kasvaa. Oleellista on ennakoitavuus. Korkoriski on käytännössä merkityksellisin rahoitusriski.

Konserni kriisikuntakriteerit:

- *Kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijää- mää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätökses- sä vähintään 500 euroa asukasta kohden.*
- *Kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnuslu- vut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyt- täneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:*
 - *Kuntakonsernin vuosikate on ilman myön- nettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen.*
 - *Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tulove- roprosentti.*
 - *Asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonser- nien keskimääräisen lainamäärän vähin- tään 50 prosentilla.*
 - *Kuntakonsernin suhteellinen velkaantumi- nen on vähintään 50 prosenttia.*

OULU-KONSERNI JA OULUN KAUPUNKI	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Taseeseen kertyneet yli-/alijäämät						
Oulun kaupunki, milj. €	837 ●	855 ●	812 ●	826 ●	825 ●	511 ●
Oulu-konserni, milj. €	761 ●	735 ●	677 ●	636 ●	631 ●	531 ●
Oulu-konserni €/asukas	3 738 ●	3 633 ●	3 373 ●	3 203 ●	3 215 ●	2 741 ●
Oulu-konserni vuosikate, milj. €	179 ●	216 ●	200 ●	166 ●	147 ●	177 ●
Tuloveroprosentti						
Oulu	20,00 ●	20,00 ●	20,00 ●	20,00 ●	20,00 ●	19,25 ●
Kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tulovero-%	19,84 ●	19,90 ●	19,85 ●	19,82 ●	19,74 ●	19,38 ●
Konsernin lainamäärä €/asukas						
Oulu-konserni	4 096 ●	3 994 ●	4 358 ●	4 416 ●	4 445 ●	4 096 ●
Kaikkien kuntakonsernien keskimääräinen lainamäärä	- ●	6 314 ●	6 158 ●	5 987 ●	5 775 ●	5 540 ●
Oulu-konserni suhteellinen velkaantuneisuus, %	65,0 ●	63,5 ●	65,9 ●	68,3 ●	69,0 ●	65,0 ●
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341	200 600	198 583	196 194	193 832

Taulukko 1. Kriisikuntakriteerit

1.4 Oulun kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2018

Henkilöstömäärä	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-% 2018/2017
Vakinaiset	9 328	9 424	9 213	9 077	8 747	8 750	0,03 %
Tilapäiset	2 554	2 591	2 347	2 239	2 359	2 340	-0,81 %
Työllistetyt	521	330	145	142	132	148	12,12 %
Henkilöstö yhteensä	12 403	12 345	11 704	11 458	11 238	11 238	0,00 %
asukasluku 1.1. mukaan	193 832	196 194	198 583	200 600	202 341	203 659	0,65 %
Suhde väestöön (ei sis. työllistettyjä), %	6,13	6,12	5,82	5,64	5,49	5,45	-0,04 %-y.

Oulun kaupungin palveluksessa oli (ei sisällä Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen toimenpidepalkkalaisia ja työllistettyjä) 11 238 henkilöä 31.12.2018. Heistä vakinaisessa palvelussuhteessa oli 8 750 henkilöä ja tilapäisessä palvelussuhteessa 2340 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle siirtyi 190 henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna määrä oli 70 henkilöä vähemmän. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Eri eläkkeille siirtyi yhteensä 244 henkilöä. Muu poistuma on ollut 279 henkilöä.

Uusi kaupunkistrategia Oulu 2026 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.02.2018. Kaupunkistrategian pohjalta laadittiin uusi henkilöstöohjelma 2018–2022. Henkilöstöohjelman painopistealueina ovat johtaminen ja esimiestyö, henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön työhyvinvointi.

Kaupunkitasoista esimiespassivalmennusta jatkettiin, valmennukseen osallistui 75 esimiestä. Esimiespassivalmennuksessa haetaan yhteistä, jaettua ymmärrystä ja sitoutumista esimiestehtävän toteuttamiseen Oulun kaupungin organisaatiossa sekä vahvistetaan yhtenäistä johtamiskulttuuria. Valmennus sisälsi myös kaikille osallistujille tehtävän 360–esimiesarvioinnin. Työhyvinvointikorttikoulutukseen osallistui 71 osallistujaa. Koulutus antoi kei-

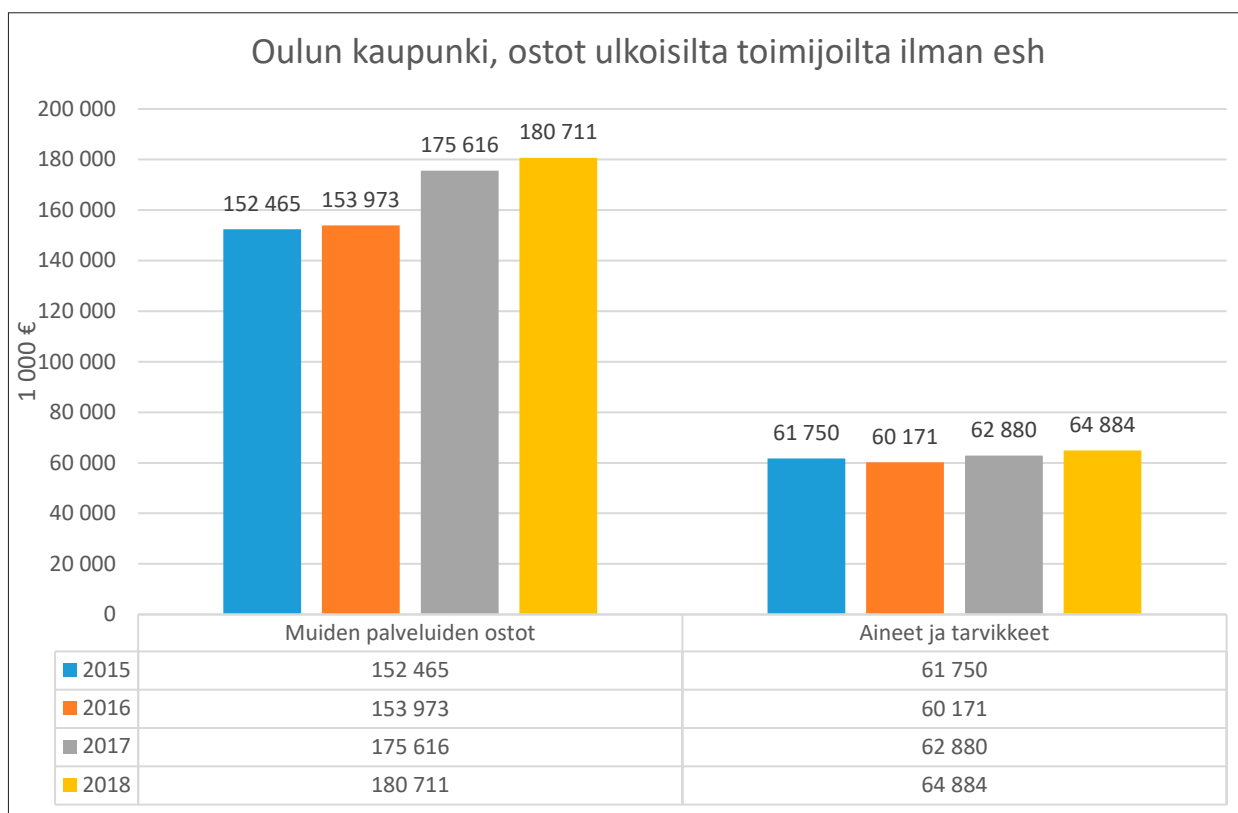
noja oman työyhteisön kehittämiseen sekä vahvisti yhteistä käsitystä työhyvinvoinnista. Muita koulutusteemoja olivat mm. hankintaosaaminen, varautuminen ja turvallisuus, tietoturva ja -suoja, avoin hallinto, kuntalaisvaikuttaminen ja osallistaminen, projektityö, asiakirjahallinto, viestintä ja digitalisaatio, erilaiset työkalukoulutukset, hyvinvointiagenttikoulutus, fasilitointi, itsensä johtaminen, ekotuki ja sosiaalinen media. Osa koulutuksista toteutettiin online –koulutuksina.

Henkilöstön osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä tuettiin keskitetyllä henkilöstökoulutuksella sekä toimialakohtaisilla ammatillisilla täydennys- ja lisäkoulutuksilla. Osaamisen lisäämisen keinoja ovat myös perehdyttäminen, työkierto ja työvaihto sekä mentorointi. Oulun kaupunki suhtautuu myönteisesti myös omaehtoiseen osaamisen kehittämiseen.

Työhyvinvoinnin tukemiseksi laadittu työhyvinvointiohjelma sisällytettiin henkilöstöohjelmaan. Painopisteet kohdistuvat johtamiseen ja esimiestyöhön, osaamisen kehittämiseen, työyhteisötaitoihin, työsuojeluparitoimintaan sekä Kunta10 –työhyvinvointikyselyyn.

Henkilöstön tilaa arvioiva kahden vuoden välein toteutettava KUNTA10 –tutkimus tehtiin vuonna 2018.

1.5 Hankintojen toteutuminen

Kuva 5. Oulun kaupungin ostot ulkoisilta toimittajilta, ilman erikoissairaanhoitoa

Oulun kaupungin ulkoiset, muiden palveluiden ostot, ilman erikoissairaanhoitoa olivat noin 181 miljoonaa euroa ja tavarastot noin 65 miljoonaa euroa. Palvelujen ostot ovat kasvaneet vuonna 2018 5,1 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Ostopalvelujen suhteellinen osuus henkilöstökustannuksista on säilynyt samana vuoteen 2017 verrattuna, 36,2 prosentissa.

Palveluiden ostot kasvoivat ja niihin varattu talousarvio ylittyi merkittävästi Oulun Serviisillä ja Oulun Tietotekniikalla. Serviisillä ylitys johtui osin vuokratyövoiman arvioitua suuremmasta käytöstä. Oulun Tietotekniikka hankki ICT-palveluita sekä päätelaitteisiin liittyviä palveluita ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Muun muassa tulostuspalvelut siirrettiin kokonaisuudessaan ulkopuoliselta toimijalta hankittavaksi.

Kasvu muiden palveluiden ostossa vuonna 2017 selittyi pääosin sillä, että vuoden 2017 alusta Konttorilta ostetut kaupungin sisäiset palvelut siirtyivät ostettavaksi Monetra Oy:ltä, joka on Oulun kaupungin

näkökulmasta ulkoista palvelunostoa. Tavarastot kasvoivat 2 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna ja vaikka tavarastoissa on vuosittaista vaihtelua, niin neljän vuoden menokehitys on ollut kasvava.

Kaupunginhallitus hyväksyi 23.4.2018 § 109 Oulun kaupungin hankintamääräykset. Oulun kaupungissa julkisia hankintoja koskeva toimivalta on päätetty hallintosäännössä ja jatkodelegoinneissa. Hankintamääräykset sisältävät hankinnoissa huomioitavia täsmennyksiä toimintatapoja. Yksityiskohtaisempi käytännön toimintaohjeistus sisältyy hankintaohjeeseen (hankintakäsikirja).

Hankintamääräykset ovat osa sisäisen valvonnan menettelyjä. Ne tukevat toimialojen ja hallintokuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista hankintojen osalta. Hankintojen kehittämistä ohjaa hankintaohjelma, jonka tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen raportoitiiin kaupunginhallitukselle 26.11.2018 § 335.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä

Toimintaympäristöön liittyvät riskit

Sote- ja maakuntauudistukseen sisältyvät tehtäväjärjestelyt aiheuttavat toteutuessaan huomattavia muutoksia kaupungin toimintaan ja talouteen. Historiallisesti merkittävän suuren uudistuksen tavoitteena on tulla voimaan 1.1.2021, mutta lopullista päätöstä asiasta ei vielä ole. Oulun kaupunki on valmistautunut uudistukseen useilla rakenteellisilla muutoksilla, jotka mahdollistavat kumppanuuden mahdollisen maakunnan kanssa. Muutosohjelmassa Oulu 2020 on esitetty toimenpiteitä, jotka auttaisivat sekä kaupungin talouden, että toiminnan sopeuttamista.

Elinkeinoelämän kehityksellä ja alueen elinkeinorakenteen murroksella on vaikutuksensa muun muassa alueen vetovoimaan, työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja väestön hyvinvointiin. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa muun muassa verotulojen pienenemiseen ja työllisyyden tukemisesta sekä työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvien kustannusten kasvuun. Vuonna 2018 alueen elinkeinoelämän kehitys oli positiivista; työttömyyden lasku jatkui vahvan talouskasvun vauhdittamana, mutta samalla ovat kasvan haasteet sopivan työvoiman rekrytoinnissa. Elinvoimaan liittyvä riski ympäristön kehittymisen osalta on keskustan ydinkortteleita ympäröivän kehän elinvoimaisuuden kehittymisen hidastuminen, johon vaikuttavat yleinen taloustilanne ja pysäköintiratkaisut. Vuonna 2018 keskustan vetovoimaisuutta vahvistavaa kaupunkisuunnittelua edistettiin mm. Torin alueella ja Asemanseudulla kaupunginvaltuuston hyväksymän Keskustavisio 2040 mukaisesti. Kaupungin pehmeän vetovoiman vahvistamiseksi jatkettiin kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 haun valmistelua suunnitelman mukaisesti.

Palvelujen järjestäminen ja tuotanto

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottamisen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjottaviin palveluihin. Nykyinen palvelutaso, -rakenne ja osittain hajautunut yhdyskuntarakenne edellyttävät muutoksia, jotta kaupungin toiminta-

edellytykset turvataan kantokyvyn mukaisesti. Palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen liittyviä riskejä ovat muun muassa monialaisen yhteistyön toteutumattomuus suunnitellulla tavalla, uusien toimintamallien käyttöönoton hitaus tai epäonnistuminen, kysynnän kasvu ja lakimuutosten vaikutukset sekä sote- ja maakuntauudistuksen tuottama epävarmuus, joka hidastaa kehittämistä ja toimintaa. Talouden tasapainotustavoitteet on asetettu Muutosohjelma Oulu 2020:ssä. Julkisia palveluita on uudistettu käyttäjälähtöisiksi, ensisijaisesti digitaalisiksi, toimintatapoja uudistamalla. Vuonna 2018 ei ole kuitenkaan tehty riittäviä päätöksiä talouden rakenteelliseksi tasapainottamiseksi. Muutosohjelma ja talouden tasapainotustavoitteet päivitetään v. 2019, kun tiedetään sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset.

Vuonna 2016 käyttöönotettu johtamisjärjestelmä on keskittänyt merkittävästi kaupungin strategisen johtamisen tehtäviä. Hyvinvointi- sekä sivistys- ja kulttuuripalveluissa on siirretty toimivaltaa ja resursseja alueille lähemmäksi kuntalaisia. Johtamisjärjestelmä tulee arvioitavaksi valmistauduttaessa sote- ja maakuntauudistukseen. Toimintaympäristön muutoksista johtuen kunnat ovat tällä hetkellä ns. välitilassa, mikä aiheuttaa johtamiselle erityisiä haasteita. Sote- ja maakuntauudistuksen siirtyessä vuoden 2021 alkuun, myös välitilakausi on jatkunut ennakoitua pidempään. Vuonna 2018 hyväksyttiin uusi Henkilöstöohjelma 2018-2022, jossa on linjattu mm. Oulun kaupungin johtamisen periaatteet.

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömassasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Myös Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Korjausvelan kasvu ja sen myötä

kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee mm. sisäilmaongelmina. Kiinteistökehitysprosessin kehittämistä ja tehostamista valmisteleeseen erikseen nimetty työryhmä.

Oulu-konsernin toiminta ja palvelut ovat kriittisesti riippuvaisia tieto- ja viestintäteknologian toimintavarmuudesta ja tietoturvasuudesta. Kaupungin tietoturvan ja ICT-varautumisen kehittämiseksi on hyväksytty tietoturvapoliittika, missä on määritelty keskeiset kehittämistoimenpiteet. Tietoturvapoliittika päivitetään vuoden 2019 aikana vastaamaan uuden toimintamallin mukaista organisoitumista ja tukemaan Oulu-konsernin digitalisaation kehittämistä. Oulun kaupunki noudattaa toiminnassaan EU:n tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakeja. Toimintaa viedään eteenpäin jatkuvan kehittämisen periaatteella, missä valmistaudutaan tulevan tiedonhallintalain edellyttämiin vaateisiin. Toimintaa tuetaan edistämällä käyttövaltuus- ja lokitietojen hallintaa. Henkilökunnan tietoturva- ja tietosuojatietoisuutta parannetaan säännöllisen koulutuksen avulla. Uusien tietoteknisten ratkaisujen vaatimustenmukaisuus ja soveltuvuus tulee arvioida yhä tarkemmin tietoturvan ja tietosuojan näkökulmasta.

Yksi keskeisimmistä ICT-infrastruktuurin osa-alueista on kaupungin tietoliikenneverkko, minkä toimintavarmuutta on kehitetty tietoliikennelaitteistoja ja datakeskustiloja kahdentamalla. Digitalisaatio ja uudenlaisten toimintamallien kehittäminen vaikuttavat myös toimintaympäristön hallintaan. Palvelutoiminnan jatkuvuuden turvaamista parannetaan kyberturvallisuuden havainnointikyvykkyyden ja tietoturvahäätöiden hallinnan kehittämällä. Hallintakeskus on aloittanut toiminnan 2018 syksyllä, mikä nopeuttaa erilaisten häiriötilanteiden selvittämistä ja hallintaa. Toimintamallia uudistetaan tukemaan muuttuvan toimintaympäristön tarpeita jatkuvan kehittämisen periaatteella.

Kaupungin ICT-infrastruktuuria on kehitetty vastaamaan toiminnan ja luotettavuusvaatimusten mukaisia tarpeita. Kehittämistyössä on kahdennettu ja hajautettu kriittisiä datakeskustoimintoja fyysisesti kahteen eri sijaintiin. ICT-infrastruktuurin laajuutta ja järjestämistapaa tulee arvioida uudelleen toimintaympäristön mahdollisesti muuttuessa sote- ja maakuntauudistuksen myötä. Kaupungin palveluiden kehittäminen ja tehostaminen digitalisaation keinoin vaatii määrätietoista asiantuntijaresursointia ja toimialojen sitoutumista toimintaprosessien muu-

tokseen. Kaupunki on vahvasti verkostoitunut kansallisen digitaalisen turvallisuuden kehittämiseksi.

Vesihuollon osalta raakaveden saastuminen on toteutuessaan erittäin merkittävä riski Oulun kanta-kaupungin alueella, koska Oulu on vedenhankinnassaan lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa. Valtakunnallisesti turvaluokitus on heikko (luokka III). Pohjavedenoton lupahakemus on aluehallintoviraston käsittelyssä. Nykyisten Oulun kanta-kaupungin pintavesilaitosten puhdistuskapasiteetti on riittämätön. Jos toinen laitoksista vaurioituu, kumpikaan laitos ei kykene yksin tuottamaan Oulun kantakaupungin vedentarvetta (noin 150 000 ihmistä). Suunnitelmat Hintan vesilaitoksen laajennuksen toteuttamiseen käynnistettiin. Tilikauden aikana toteutui yksi merkittävä vesihuoltoon liittyvä riski, kun Oulunsalossa jouduttiin marraskuussa antamaan osalle jakelualueella keittokehotus 11 päivän ajaksi koliformisten bakteerien esiintymisen vuoksi. Keittokehotuksen vaatimat huuhtelu- ja korjaustoimet saatiin viivytyksettä käyntiin.

Taloudenhallinta ja rahoitus

Vuosi 2018 jatkui poikkeuksellisena rahoitusmarkkinoilla. Sijoitusten markkina-arvot sekä korkosijoituksissa että osakesijoituksissa laskivat merkittävästi. Myös lainamarkkinat olivat poikkeukselliset – lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta saatiin miinuskorolla ja pitkäaikaista lainaa erittäin alhaisella korolla. Vuonna 2018 lainojen korkomenot olivat pienemmät kuin korkosuojaus- ja aiheutuneet kustannukset. Korkosuojaus- ja tehtiin valtuuston linjaamien periaatteiden mukaisesti. Suojausaste on noin 60 prosenttia lainakannasta, josta tullaan hyötymään korkojen noustessa.

Velkamäärä kasvoi erittäin vähän, koska ennakkoimattomia tuloja saatiin esimerkiksi Technopolis Oyj:n osakkeiden myynnistä. Toiminta valtuuston linjaamien varainhankinnan ja sijoitusten periaatteiden mukaisesti on mahdollistanut suunnitelmallisen riskienhallinnan korkoriskin minimoimiseksi ja maksuvalmiuden turvaamiseksi esimerkiksi Euroopan Investointipankin puitelainaohjelmaa hyödyntämällä.

Rahoituksen hallinta on parantunut entisestään uuden järjestelmän laaja-alaisemman käyttöönoton myötä. Järjestelmä mahdollistaa sijoitusten, korkosuojausten, lainojen, takausten ja antolainojen kokonaisvaltaisen hallinnoinnin, raportoinnin ja erilaisien skenaarioiden luomisen.

Kaupungin talouden hallinnan kannalta on keskeistä laskea keskipitkällä aikavälillä investointitasoa ja mahdollistaa kustannusten pienentäminen nykyiseen toimintamalliin verrattuna. Mikäli menokehitystä ei pystytä hallitsemaan, tilanne johtaa negatiiviseen kierteseen eli verojen ja maksujen korotuksiin sekä palvelutason heikkenemiseen. Lisäksi kaupungin investointikyky heikkenee.

Oulun kaupungin tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitukseen liittyvä tilanne on esitelty tarkemmin toimintakertomuksessa omassa kohdassaan. Lisäksi jokaisen lautakunnan ja liikelaitoksen kohdalla on esitetty talousarvion toteutuminen ja merkittävät poikkeamat talousarvioon.

Turvallisuus ja vahingot

Vuoden 2018 lopulla poliisin julkituomat vakavat, lapsiin ja nuoriin kohdistuneet seksuaalirikosepäilyt, johtivat merkittävään turvallisuuden tunteen heik-

kenemiseen Oulun kaupungissa. Epäilty ja myöhemmin vangitut tekijät olivat ulkomaalaistaustaisia mikä aiheutti kuohuntaa kantaväestössä ja poliisi varoittikin useaan otteeseen syyttömien leimaamisesta ja oman käden oikeuden käyttämisestä. Tapahtumilla oli myös selkeä negatiivinen vaikutus palvelutuoannon turvallisuuteen. Kaupungin asiakaspalvelijat ja päättäjät joutuivat vihapuheiden ja uhkailujen kohteeksi usein asioissa, jotka eivät ole kaupungin päätäntä- tai toimeenpanovallassa. Henkilöstön turvallisuuden kehittämistyötä on jatkettu turvallisuuskoulutuksella, kehittämällä rakenteellisia ratkaisuja, erilaisilla turvateknillisillä ratkaisuilla sekä lisäämällä vartiointipalveluita.

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutusin sekä kaupungin vahinkorahaston avulla. Vuoden aikana ei realisoitunut yhtään merkittävää vahinkoriskiä. Kaupungin vahinkorahastoa ei tarvinnut käyttää.

1.7 Ympäristötekijät

Oulun kaupungin yli 200 000 asukkaan vesi-, energia- ja jätehuolto samoin kuin liikenne ja muu toiminta vaativat paitsi ympäristövastuullisuutta myös taloudellisia resursseja.

Ympäristöasioiden hallinnan ohjaus pohjautuu kaupunkistrategiaan, ympäristöohjelmaan ja sitä tukeviin sitoumuksiin ja sopimuksiin sekä palvelualueiden ja liikelaitosten omiin ympäristöjärjestelmiin ja -ohjelmiin. Oulun kaupunkistrategiaa 2020 toteuttava ympäristöohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.5.2014 § 231, minkä yhteydessä myös ympäristöjohtamisjärjestelmä päivitettiin.

Oulun kaupunki laatii tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen liitteeksi erillisen ympäristötilinpäätöksen. Raportti sisältää keskeiset ympäristöasioiden hoitoa, kestävän kehityksen edistämistä sekä ilmastostrategian toteuttamista koskevat toimenpiteet ja tunnusluvut.

Viime vuosina toteutuneiden yhtiöittämisten seurauksena aikaisemmat koko kaupunkia koskevat ympäristöasioiden taloudelliset tunnusluvut jakautuvat peruskunnan ja kaupungin omistamien yhtiöiden kesken. Merkittävä osa ympäristöasioiden kannalta keskeisistä tuotoista ja kuluista liittyy Kiertokaari Oy:n, Oulun Energia Oy:n ja Oulun Satama Oy:n toimintaan.

Peruskunnan ympäristötuotot olivat vuonna 2018 yhteensä noin 33,5 miljoonaa euroa. Suurimmat tuotot tulivat jätevesimaksuista sekä välillisesti rakennusvalvonnan laadunohjauksesta. Ympäristökulut poistot mukaan lukien olivat 21,9 milj. €. Merkittävimmät toimintakulut aiheutuivat jätevesien käsittelystä. Muita kuluja aiheutui mm. ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hoidosta, vesialueiden öljyntorjunnasta, kaupungin omassa toiminnassa syntyvien jätteiden keräilystä, kuljetuksesta ja käsittelystä, roskien siivouksesta sekä hiekoitushiekan poistosta.

Peruskunnan ympäristöinvestointien määrä oli noin 21,4 milj. €. Merkittävimmät investoinnit liittyivät jätevedenpuhdistukseen sekä viemäriverkostoon, jätteen synnyn ehkäisyyn ja melusteiden rakentamiseen.

Ilmastopolitiikka

Oulun kaupunki on sitoutunut ilmastonmuutoksen hillintään. Vuonna 2016 allekirjoitetun Euroopan kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjan (Covenant of Mayors for Climate and Energy) tavoitteena on asukaskohtaisten kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen vähintään 40 % vuoteen 2030 mennessä. Sopimus on jatkoa vuoteen 2020 voimassa olevalle Euroopan kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjalle (Covenant of Mayors), jonka tavoite on 20 % vähennys vuoteen 2020 mennessä. Molemmissa sopimuksissa vertailuvuosi on 1990. Vuoteen 2030 asti ulottuva Oulun kaupungin kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma valmistui joulukuussa 2018.

Muita keskeisiä sitoumuksia ovat kunta-alan energiatehokkuussopimus (nykyinen sopimuskausi 2017-2025) ja kuutoskaupunkien kaupunginjohtajien ilmastoverkoston tekemät aloitteet.

Energiahuolto

Oulun kaupungin lämmön- ja sähkönhankinnasta vastaa pääosin Oulun Energia Oy. Pääasialliset hankintalähteet ovat Toppilan voimalaitokset, Merikosken vesivoimalaitos sekä Laanilan ekovoimalaitos. Täydentäviä lämmönhankintalähteitä ovat varaja huippuvoimalaitokset sekä paikallinen teollisuus. Vuonna 2018 aloitettiin Laanilan biovoimalaitoksen rakentaminen ja jatkettiin jätteiden lajittelulaitoksen valmistelua. Kaukolämpöön liittyneiden kiinteistöjen osuus kaikista Oulun kiinteistöistä on noin 67,3 %.

Vesihuolto

Oulun Vesi vastaa vedenjakelusta, viemäroinnistä ja jätevedenkäsittelystä koko Oulun alueella. Vesihuoltolaitokseen kuuluu kaksi pintavesilaitosta, noin kaksikymmentä pohjavedenottamoita, kaksi jätevedenpuhdistamoita sekä talousvesi-, viemäri- ja hulevesiviemäriverkosto. Suurimmalle osalle oululaisia verkostovesi valmistetaan Oulujoen vedestä. Oulunsalon, Haukiputaan, Kiimingin, Ylikiimingin ja Yli-lin alueilla käytettävä vesi on pohjavettä.

Jätevedenkäsittely on keskittynyt Taskilan jätevedenpuhdistamoon. Taskilan puhdistamo vastaa yli 200 000 Oulun kaupungin sekä Muhoksen, Utajärven ja Iin kuntien asukkaiden jätevesien puhdistamisesta. Yli-Iin jätevedenpuhdistamolle johdetaan Yli-Iin taajama-alueen asukkaiden jätevedet.

Jätehuolto ja materiaalien kierrätys

Kaupungin jätteenkäsittelystä sekä hyötyjätteiden ja vaarallisten jätteiden keräilystä vastaa Kiertokaari Oy. Yhdyskuntajäte ohjataan joko materiaali- tai energiahyötykäyttöön. Kiertokaari Oy:n toimialueelta kerättävä biojäte käsitellään biojätteen käsittelylaitoksella. Käsittelyssä syntyy energiana hyödynnettävää biokaasua ja ravinnerikasta lannoitetta. Jätekeskuksen yhteydessä toimii biokaasutankkamo ja puhdistuslaitos.

Kaupungin materiaalitehokkuutta edistetään toimintatapoja muuttamalla ja erillisten hankkeiden avulla. Materiaalihallinnan kehittämistyöryhmä edistää kiertotalouden periaatteiden huomioonottamista Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen toiminnoissa.

Meluntorjunta

Oulun kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelmaan vuosille 2018-2023 on kirjattu pitkän aikavälin strategia melun vähentämiseksi sekä osoitettu seuraavalle viiden vuoden aikajaksolle meluntorjuntakohteita sekä lyhyen aikavälin tavoitteita melun vähentämiseksi. Suunnitelmaa hyödynnetään kaavoituksessa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa.

2 SELONTEKO SISÄISESTÄ VALVONNASTA

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Oulun kaupunginhallitus toteaa, että lautakunnat ja johtokunnat ovat toimineet vahvistetun talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Palvelualueiden ja liikelaitosten johtajat ovat huolehtineet osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toteutuksesta kaupungin ohjeiden mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 15.5.2017 § 69 hallintosäännön, jonka 9. luvussa määritellään kuntalain edellyttämät kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen perusteet. Oulun kaupungin hallintosäännössä ja toimielinten johtosäännöissä on määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista, työnjaosta ja tehtävistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, kohteet ja menettelytavat määritellään tarkemmin kaupunginhallituksen 12.3.2018 hyväksymässä ”Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta” -ohjeessa. Tilivelvolliset on määritelty vuosittain talousarviosuunnitelmassa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää, strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua, päätöksentekoa, seuranta- ja poikkeamiin reagoimista, että suoriutumisen arviointia. Kaupunginhallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Sitä avustaa tarkastustoimikunta, mikä valmistelelee kaupunginhallitukselle päätettäväksi sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet, valvoo ja arvioi sisäisen valvonnan, konsernivalvonnan ja riskienhallinnan asianmukaista järjestämistä, riittävyttä ja tehokkuutta sekä valmistelelee kaupungin toimintakertomuksessa annettavan sisäisen valvonnan selonteon. Kaupunginjohtaja

vastaa sisäisen valvonnan asianmukaisesta toteutumisesta. Sisäinen tarkastus arvioi ja tarkastaa sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien toimivuutta johdon päätöksenteon tueksi. Konserniohjauksen omistajaohjausyksikkö koordinoi ja kehittää kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallintaa.

Toimielinten laatiman selonteon tulee perustua systemaattiseen arviointiin. Arvioinnissa voi hyödyntää soveltuvia viitekehyksiä kuten COSO ERM, CAF tai ISO 3100.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Kaupunginhallitus toteaa toimielinten antamien selontekojen perusteella, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat hyvällä tasolla. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu riittävään ohjeistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskien hallintaan, jolloin katetaan olennaisimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit sekä ymmärretään riski myös mahdollisuudeksi. Laatu/toimintajärjestelmiä on käytössä mm. Oulun Vedellä, Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa, hyvinvointipalveluissa sekä Oulun seudun ympäristötoimi –liikelaitoksessa. Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyden arviointeja tehdään, mutta ne eivät ole vielä pääosin systemaattisia ja vaativat kehittämistä. Toimialoista Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on hyödyntänyt arvioinnissaan CAF:ia, hallintokunnista Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos sekä Business Oulu –liikelaitos.

Toteutuneet merkittävät riskit

Vahinkoriskit:

- Juomaveden saastuminen bakteeriesiintymän vuoksi Oulunsalossa, aiheutti 11 päivän talousveden keittokehotuksen. Syy onnistuttiin paikantamaan kohtuullisella varmuudella ja tarvittavat varautumistoimet riskin uusiutumisen välttämiseksi on tehty.
- Yksittäisiä työtapaturmia teknisillä toimialoilla. Riskien minimoimiseksi työprosessit on suunniteltu mahdollisimman turvallisiksi yhteistyössä työsuojelun kanssa.

Operatiiviset riskit:

- Henkilöstöön liittyviä palkkavaateita kesken työtuomioistumissa koskien Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen henkilöstön varallaoloa. Toteutuessaan vaatimukset kohoavat 7-15 miljoonaan euroon laskentatavasta riippuen. Lisäksi käräjäoikeudessa oli yksi työriita sovittelussa.
- Markkinaoikeudesta tuli ratkaisu vuoden 2018 aikana 5 Oulun kaupunkia koskevaan tapaukseen. Ratkaisusta ei tullut negatiivisia seurauksia Oulun kaupungille. Kesken olevia asioita ei ole markkinaoikeudessa vuoden 2018 päättyessä.
- Kriittisiin palvelutuotanto- ja tietoliikennejärjestelmiin liittyviä teknisiä ja toiminnallisia riskejä toteutui vuoden 2018 aikana yhteensä viisi toisistaan riippumatonta kriittistä häiriötä, jotka vaikuttivat järjestelmien toimintaan kaupunkitasolla.
- Sisäilmaongelmat kiinteistöissä. Seuraukset: toimintojen uudelleenjärjestäminen aiheuttaa kustannuksia sekä mahdollisesti heikentää toiminnan laatua, maineriskit, yksilölliset terveysvaikutukset.
- Henkilöstön rekrytoinnin kilpailukyvyyn heikkeneminen teknisellä sektorilla. Seuraukset: vaikeudet rekrytoida ja pitää osaavaa henkilöstöä, avainhenkilöriskit.
- Vuoden 2018 aikana joidenkin keskeisten ammattiryhmien, kuten lääkäreiden, tilapäinen huono saatavuus ja äkilliset ennakoimattomat poissaolot vaikuttivat osin palveluiden saatavuuteen. Hoito- ja palvelutakuu ei toteutunut täysin hyvinvointipalveluiden kaikilla palvelualueilla.

- Kustannuskehityksen hallinta hyvinvointipalveluissa. Menojen kasvu oli edellisvuotta voimakkaampaa (2,9 %) ja alkuperäinen talousarvio ylittyi noin 13,5M eurolla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet

Johtosäännöt määrittelevät hallintokunnille/toimialoille vastuut toiminnan suunnittelusta ja seurannasta. Riskinä on, että koko kaupunkikonsernin näkökulma ja poikkihallinnollisuus voivat jäädä vähemmälle tarkastelulle. Kaupungin johtamis- ja ohjauksjärjestelmiin tulisi määritellä selkeämmin eri toimialojen ja konsernihallinnon työnjako ja vastuut. Toimintatavat ja toimintamallit edellyttävät ohjauksen ja organisaatorakenteiden määrittelyä sekä johtamisen tukea. Tavoitteena tulee olla toisiaan tukeva tiedonkulku sekä päällekkäisyyksien välttäminen. Tavoitteisiin vastataan muutosohjelma Oulu 2020 –toimenpiteillä kuten hallinto- ja asiantuntijatehtävien kehittäminen –projektilla, joka käynnistyi syyskuun 2018 ja jatkuu kevääseen 2019. Edellä esitetystä seuraa, että muutosjohtaminen on keskeinen kehittämiskohde seurantajaksolla. Muutosjohtamisella pyritään viemään käytäntöön niin toimintatapaukset (ml. organisaatiouudistukset ja digitalisaatio) kuin henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja avainhenkilöriskien hallintaan liittyvät uudistukset.

Tietojärjestelmät ovat joko toimialojen vastuulla tai keskitettyinä tietohallinnossa tai mm. talousryhmän hallinnassa. Tietojärjestelmiin liittyy jatkuva arviointitarve tietotarpeiden ja rakenteiden muuttuessa sekä teknologian kehittyessä. Ovatko kaikki järjestelmät ajanmukaisia ja onko niihin jatkuva tarve? Myös järjestelmien yhteensopivuuteen, rajapintoihin sekä uusien hankittaessa kilpailutukseen tulee kiinnittää huomiota. Sähköpostin ja työ- ja tallennustilojen (O365 –ympäristö) siirtyessä pilveen vuoden 2019 aikana tulee mahdolliseksi ajasta ja paikasta riippumaton työympäristö ja samalla paranee tietoturva sekä käyttövaltuushallinta uuden lisensiointimallin myötä.

Cloudia sopimushallinnan käyttöönotto laajeni vuoden 2018 aikana ja paransi hankintasopimusten riskienhallintaa. Kilpailutus- ja sopimusjärjestelmien integrointi asiakirjanhallinnan järjestelmään valmistuu vuoden 2019 alussa. Avustusten koordinoitutyöryhmän tehtävänä on tehostaa avustusten hakua ja hallintaa kaupunkitasolla. Työryhmä tekee

esityksen alkuvuodesta 2019 hankittavaksi/kilpailutettavaksi sähköiseksi työkaluksi, joka soveltuu muidenkin sähköistettävien prosessien kuin avustusten, esimerkiksi julkisuuslain mukaisten tietopyyntöjen ja EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisten tarkastuspyyntöjen, sähköiseksi alustaksi.

Hallintokuntien selonteissa 2018 esiin nostetut kehittämistarpeet liittyvät teknisillä toimialoilla perustehtävän hoitamiseen; veden puhdistuksen ja viemäriverkoston laatuun, kiinteistöjen takuuajan jälkeisiin korjauksiin ja palveluverkon muutoksiin/kiinteistökehitykseen. Yleisinä kehittämiskohteina toimialoilla ja hallintokunnissa nähtiin ICT:n ja digitalisaation hyödyntäminen, tietoturva ja -suoja sekä henkilöstön osaaminen. Hankintoihin liittyvää kilpailutusosaamista ja sopimushallintaa (uudet hankintamuodot ja niiden sopimustekniikka) on kehitettävä edelleen.

Hyvinvointipalvelut ovat analysoineet syyt palveluja hoitotakuun viivästyksiin ja ryhtyneet toimiin tilanteen korjaamiseksi. Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja PPSHP käynnistivät tutkimuslupa perustuvan yhteisen selvitystyön. Tavoitteena on löytää keskeisimmät toiminnan muutoksen tarpeet ja hakea vaikuttavuutta palveluketjuihin sekä hillitä kustannusten kasvua. Analyysin kohteina ovat erityisesti oululaisten yli 75-vuotiaiden, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden ja lasten ja nuorten raskaimpien SOTE-palvelujen käyttö.

Sisäistä valvontajärjestelmää on tarkasteltava erityisesti silloin, kun organisaatio ja toimintaympäristö muuttuvat. Vuoden 2019 alusta on aloittanut kolme uutta liikelaitosta, Infra-, Digi- ja tilaliikelaitos. Tehtävien järjestely ja rajapintojen yhteys kaupungin toimialoille tulee varmistaa niin, että toiminta on tuloksellista koko kaupunkikonsernin näkökulmasta.

Merkittävimmät riskit ja niiden hallinta

Kaikki lautakunnat ja johtokunnat ovat hyväksyneet toimialaansa koskevat riskienhallintasuunnitelmat, joissa on arvioitu merkittävimmät sisäiset ja ulkoiset strategiset, taloudelliset ja operatiiviset sekä vahinkoriskit. Riskien hallintaa (riskeihin vastaamista) on edelleen kehitettävä

Lähipuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet kaupungille tuo maakunta- ja sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus. Muutosohjelma Oulu 2020 asiakirjalla varaudu-

taan maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin ja riskeihin kaupunkikonsernissa. Muutosohjelma 2020 avulla vahvistetaan kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luodaan pohja tarvittaville organisaatiomuutoksille ja henkilöstölinjauksille eli varaudutaan konserniin kohdistuvien tulevaisuuden riskejä ennakoivien. Maakuntauudistuksen ja Muutosohjelma Oulu 2020 toimenpiteitä on seurattu ja koordinoitu tiiviisti kaupungin johtoryhmässä. Toimenpiteiden tilanteesta on informoitu kaupunginhallitusta ja henkilöstötoimikuntaa säännöllisesti. Toimenpiteiden vaikutuksia tullaan seuraamaan aktiivisesti ja myös riskejä on arvioitava jatkuvasti muutosohjelman toteutuksessa.

Toimielinten selonteissa keskeisiksi yhteisiksi riskeiksi nousivat ICT – toimintaan liittyvät riskit kuten mahdollisuuksien hyödyntäminen, toiminnan jatkuvuus, tietoturva ja -suoja. Toinen toimialoilta yhteinen riski oli henkilöstöön liittyvät tekijät kuten osaaminen, rekrytointi sekä avainhenkilöriskit. **Kaupungin vedenhankinta**, joka on pintaveden varassa, **sisältää merkittävän strategisen riskin**. Vedenpuhdistamon investoinnit valmistuvat 2022, mikäli toinen laitos vaurioituu niin yksi laitos ei riitä huolehtimaan Oulun alueen riittävästä puhtaasta vedestä. Vedenhankinnan varmistava lupaprosessi etenee, mutta vie vielä vuosia ennen kuin investointivaihe käynnistyy. Palveluverkon muutoksista johtuva kiinteistöjen vajaakäyttö on riski, jonka hallitsemiseksi Liikelaitos Oulun Tilakeskus on tehostanut kiinteistönkehitystoimintaansa ja aloittanut kiinteistöjen ulosvuokrauksen.

Suurimmat riskit sivistys- ja kulttuuripalveluissa kohdistuvat palvelutuotannon turvallisuuteen ja onnettomuuksiin. Nämä riskit sisältävät väkivaltaa tai sen uhkaa sekä turvaohjeiden laiminlyönnistä aiheutuvia onnettomuuksia. Näitä riskejä pyritään ehkäisemään seuraamalla turvallisuussuunnitelmien ajantasaisuutta, kouluttamalla henkilökuntaa ja johtoa sekä varautumalla poikkeuksellisiin tilanteisiin. Keskustelua tekniikan ja toimintaympäristön ajantasaisuudesta ja kunnosta pidetään yllä. Palveluverkon riittävyys sekä kunto oli toinen keskeinen toimialalle tyypillinen riski. Riskejä pyritään hallitsemaan seurannalla ja nopealla reagoinnilla mm. sisäilmaongelmiin sekä tuottamalla palvelut muuttuneiden tilanteiden mukaisesti.

Hyvinvointipalvelujen riskit liittyvät hoitoketjujen toimivuuteen, henkilöstön riittävyyden ja osaamisen turvaamiseen sekä kustannuskehitykseen. Hy-

vinvointipalveluiden tavoitteena on edelleen jatkaa palvelurakennemuutoksen toteuttamista kohti kevyempiä, ennaltaehkäiseviä ja varhaisen tuen palveluja. Riskeihin vastataan riittävällä henkilöstökoulutuksella, hoitoketjujen toimivuutta parannetaan tarkasteluin sekä erillisillä projekteilla. Kustannusten hillintään pyritään mm. Oulun kaupungin ja PPSHP:n yhteisellä selvityksellä.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää ja toimii suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa. Sen tavoitteena on tuottaa lisäarvoa johdolle päätöksenteon tueksi. Tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Oulun kaupungin konserniohjeen mukaan sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa myös tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöjä ohjaa hyvän hallintotapa ja johtaminen - suositukset. Kaupunginhallituksen nimeämä tarkastustoimikunta valvoo ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskien-

hallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaista järjestämistä ja toteutumista, riittävyttä ja tehokkuutta sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumista. Tarkastustoimikunnan esittelijänä toimii tarkastuspäällikkö.

Kaupunginjohtaja hyväksyy sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tarvitsemansa tiedot tarkastusta varten. Tarkastusten havainnoista, johtopäätöksistä ja suosituksista raportoidaan tarkastuskohteen johtoa, jolla on operatiivinen vastuu tarvittavista toimenpiteistä. Kaupunginjohtajaa ja tarkastustoimikuntaa raportoidaan tarkastusten havainnoista neljännesvuosittain, mikäli asia ei vaadi välitöntä reagointia. Seurantatarkastukset sovitaan vuosisuunnitelmasa. Tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus ja tilintarkastaja saavat puolivuositain kirjallisen yhteenvedon tarkastuksista. Vuoden 2018 keskeiset tarkastushavainnot liittyivät sisäisen valvonnan toimivuuteen ja hyvän hallintotavan puutteisiin.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyys. Rahoituslaskelmassa esitetään edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muuten rahoitetaan.

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tuotoina kertynyt tilikauden tulorahoitus riittää palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ns. ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kaupungin ulkopuolelta ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnosta kaupungin ulkopuolelta. Viralliseen tuloslaskelmaan sisältyvät peruskunnan hallintokuntien lisäksi taseyksiköt sekä liikelaitokset. Tuloksesta on eliminoitu pois kaikki keskinäiset tilikauden aikaiset taoustapahtumat.

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2018	TP2017	Erotus TP2018 - TP2017	TA2018 + muutokset	Erotus TP2018 - TA2018
Toimintatuotot	250 204	255 682	-5 479	249 391	813
Valmistus om. käyttöön	14 048	17 829	-3 780	18 357	-4 309
Toimintakulut	-1 248 889	-1 216 934	-31 955	-1 269 437	20 548
Toimintakate	-984 637	-943 424	-41 214	-1 001 689	17 052
Verotulot	766 896	764 560	2 336	766 500	396
Valtionosuudet	273 284	269 900	3 384	273 100	184
Rahoitustuotot ja -kulut	2 354	28 126	-25 772	8 605	-6 250
Korkotuotot	10 411	10 576	-165	10 426	-15
Muut rahoitustuotot	10 657	32 076	-21 418	10 534	123
Korkokulut	-10 738	-10 976	237	-11 046	308
Muut rahoituskulut	-7 976	-3 550	-4 426	-1 310	-6 666
Vuosikate	57 897	119 163	-61 265	46 516	11 382
Poistot ja arvonalentumiset	-81 437	-80 640	-797	-80 929	-507
Suunnitelmapoistot	-80 666	-80 424	-242	-80 729	63
Arvonalentumiset	-771	-216	-555	-200	-571
Tilikauden tulos	-23 539	38 522	-62 062	-34 413	10 874
Poistoeron muutos	-3 969	1 712	-5 681	-3 477	-492
Vapaaehtoisten varausten muutos	8 200	2 800	5 400	7 500	700
Yli-/alijäämä	-19 309	43 034	-62 343	-30 391	11 082

Taulukko 2. Oulun kaupungin tuloslaskelma 1.1.2018 – 31.1.2018

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Toimintatuotot/Toimintakulut %	20,3	21,3	20,8	21,5
Vuosikate/Poistot %	71,1	147,8	94,2	105,0
Vuosikate €/asukas	284	589	380	430
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341	200 600	198 583

Taulukko 3. Tuloslaskelman tunnusluvut

Oulun kaupungin tilikauden tulos muodostui noin 19,3 milj. euroa alijäämäiseksi. Ilman kertavaikutteisia eriä kaupungin tulos olisi noin 27,4 milj. euroa alijäämäinen. Tuloslaskelmassa vuotta 2018 koskevana tulosta parantavina kertavaikutteisina erinä noin 18,8 milj. euroa ovat mm. Technopoliksen myynti 9,4

milj. euroa ja osingot 7,2 milj. euroa. Tulosta heikentävinä kertavaikutteisina erinä noin 10,8 milj. euroa olivat tuloksellisuuserä henkilöstömenoissa 3,2 milj. euroa ja rahoitusarvopapereiden arvostukset noin 6,8 milj. euroa (taulukko alla).

Kertavaikutteiset tuotot, milj. euroa	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Yhdistymisavustus	-	-	-	1,8
Valtionosuuden kompensatio	-	6,6	6,6	6,6
Autopaikkavelvoitemaksut	-	-	-	3,1
Oulun Asuntohankinta Oy osakekauppa	-	-	2,1	-
Pateniemen rannan sop.korvaukset	-	3,6	-	-
Partnera Oy pääoman palautus	-	-	-	7,1
Keskustan terveysaseman myynti (Sammakkotalo)	-	-	1,2	-
Medipolis GMP Kiviharjuntie	-	1,2	-	-
Technopolis myynti	9,4	-	-	-
Valistustalo Oy:ltä saatu viimeinen jako-osuus	0,9	-	-	-
ELY-avustuksen tuloutus	1,0	-	-	-
Osingot	7,2	28,6	5,2	22,1
Rahoitusarvopaperit myyntivoitot/tappiot netto	0,3	0,5	0,6	1,6
Yhteensä	18,8	40,5	15,7	42,3

Kertavaikutteiset kulut, milj. euroa	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Oulu-Koillismaa pelastuslaitos pakollinen varaus (kohdistettu henkilöstömenoihin)	-	-	-	-3,5
Tuloksellisuuserä (henkilöstömenot)	-3,2	-	-	-
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-6,8	-1,4	0,4	-2,2
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	-0,8	-0,2	-3,3	-1,6
Yhteensä	-10,8	-1,6	-2,9	-7,3

KAIKKI YHTEENSÄ	8,0	38,9	12,8	35,0
------------------------	------------	-------------	-------------	-------------

Taulukko 4. Kertavaikutteiset erät

Ulkoisten toimintatuottojen toteuma oli 250,2 milj. euroa. Peruskunnan osuus ulkoisista toimintatuottoista oli 163 milj. euroa ja ne olivat edellistä vuotta noin 16 milj. euroa alhaisemmat. Toimintatuottoja kertyi peruskunnassa edellistä vuotta vähemmän

mm. yhdyskuntalautakunnassa ja kaupunginhallituksessa. Yhdyskuntalautakunnassa olivat erityisesti maankäyttösopimustuotot ja maanmyyntivoitot vähentyneet edellisestä vuodesta. Kaupunginhallituksen toimintatuottojen alentumiseen vaikutti mm.

työllistämispalveluiden siirtyminen Business Oulu-liikelaitoksen alaisuuteen elokuussa 2017. Vuoden 2017 toteuma sisältää työllisyyspalveluiden toimintatuottoja noin 2 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnan ulkoiset toimintatuotot olivat lähestulkoon edellisen vuoden tasolla. Rakennuslautakunnan toi-

mintatuotot kasvoivat vuodesta 2017 ja niihin vaikutti luvitettavan rakentamisen määrän ennakoitua suurempi kasvu. Erityisesti kahden kerrosalaneliöltään poikkeuksellisen suuren hoitoalan rakennuksen luvitus.

Peruskunnan ulkoiset toimintatuotot, 1 000 €	TP2018	TP2017	Ero	Ero-%
Keskusvaalilautakunta	335	1	334	33 088,9
Tarkastuslautakunta	13	3	10	394,1
Kaupunginvaltuusto	1	0	1	-
Kaupunginhallitus	1 539	8 866	-7 326	-82,6
Hyvinvointilautakunta	53 312	53 377	-65	-0,1
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	28 512	28 837	-321	-1,1
Rakennuslautakunta	4 414	4 099	315	7,7
Yhdyskuntalautakunta	74 936	83 525	-8 596	-10,3
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	57 556	66 482	-8 932	-13,4
Joukkoliikenne	17 380	17 043	336	2,0
Peruskunta yhteensä	163 063	178 708	-15 645	-8,8

Taulukko 5. Peruskunnan ulkoiset toimintatuotot

Oulun Vesi liikelaitoksen liikevaihdon toteuma kasvoi edellisestä vuodesta. Talousveden ja erityisesti laskutetun jäteveden määrä kasvoi poikkeuksellisen paljon edellisvuosista. Lisäksi verkostoon pumpattu vesimäärä kasvoi, mikä johtui osittain hellekesästä.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksella oli toimintatuottojen kertymä edellistä vuotta pienempi. Käyttöomaisuuden myyntivoitot olivat laskeneet edellisestä tilinpäätöksestä 1,3 milj. euroa.

Liikelaitosten ulkoiset toimintatuotot, 1 000 €	TP2018	TP2017	Ero	Ero-%
Oulun Vesi liikelaitos	35 002	34 132	869	2,5
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	3 843	3 299	544	16,5
Oulun Tekninen liikelaitos	1 648	1 495	153	10,2
Liikelaitos Oulun Serviisi	1 063	1 399	-336	-24,0
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	5 156	5 889	-732	-12,4
Business Oulu liikelaitos	6 140	6 812	-672	-9,9
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	21 964	21 879	85	0,4
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos	2 077	2 033	44	2,2
Liikelaitokset yhteensä	76 892	76 937	-45	-0,1

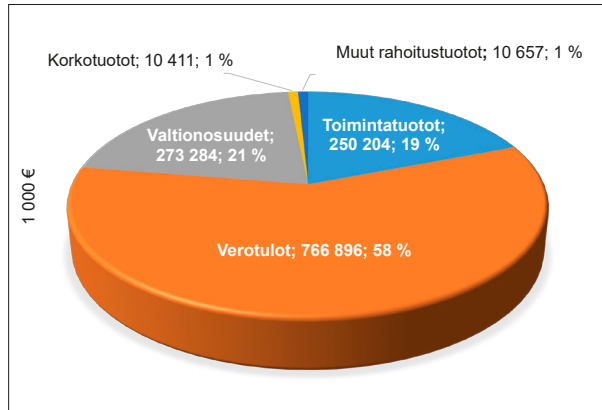
Taulukko 6. Liikelaitosten ulkoiset toimintatuotot

Toimintatuotot olivat 5,5 milj. euroa (-2,1 %) pienemmät vuoteen 2017 verrattuna. Myyntituottojen toteuma kasvoi edellisestä vuodesta mutta maksutuotot olivat pienentyneet. Maksutuottoja kertyi yhdyskuntalautakunnassa vähemmän kuin edellisellä vuonna erityisesti maankäyttösopimusten osalta. Vuonna 2017 maankäyttösopimuksiin vaikutti use-

amman merkittävän sopimuskaavan voimaan tulo ja sen mukana ensimmäisten maksuerien tuloutuminen vuodelle 2017. Toppilansalmen maankäyttökorvausten kohdentamiskauden päättymisen johdosta tuloutettiin käyttötalouteen myös maankäyttöso-
pimustuottoja. Lisäksi Oulun kaupungille maksettiin sopimuskorvausta Pateniemenrannan alueesta

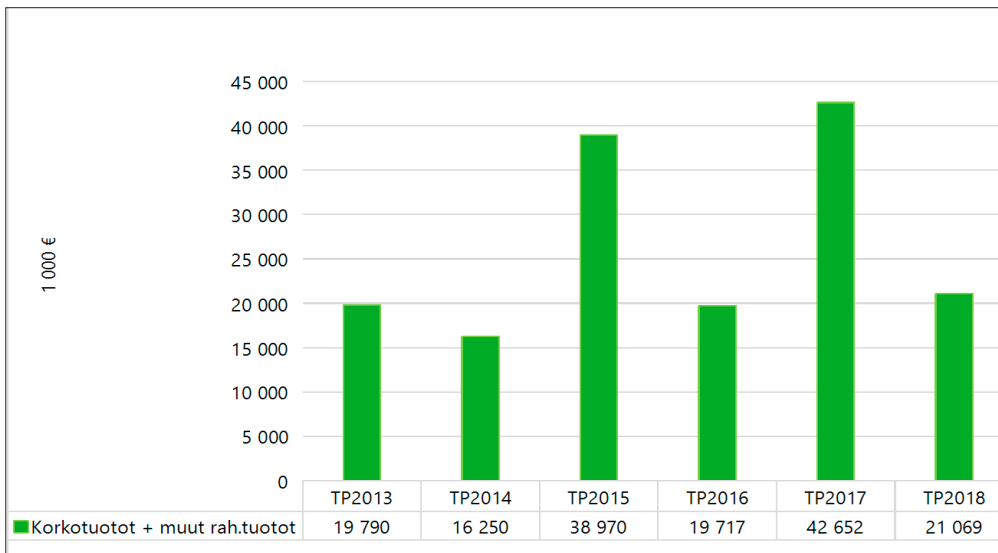
noin 4 milj. euroa vuoden 2017 aikana. Maksutuot-
tojen kertymää paransi vuonna 2018 joukkoliiken-
teen matkamäärien kasvu, minkä seurauksena lip-
putulojen määrät olivat edellistä vuotta suuremmat.
Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa palvelusetelien li-
sääntynyt käyttö varhaiskasvatuksessa ja 5-vuotiai-
den maksuttomuuden kokeilu pienensi asiakasmak-
sutuottoja.

Tuet ja avustukset –tiliryhmän toteuma laski 7 milj.
euroa verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen ja
alhaisempaan kertymään vaikutti muun muassa val-
tionosuuden kompensaaion 6,6 milj. euron poistu-
minen vuonna 2018. Muut toimintatuotot sisältäen
vuokratuotot kasvoivat edellisestä vuodesta. Yhdys-
kuntalautakunnan tonttikysyntä painottui vuokra-
tontteihin niin yritystonteissa kuin asuntotonteissa,
mikä kasvatti maa-alueiden vuokrakertymää. Mui-
den toimintatuottojen alenemaan vaikutti erityises-
ti se, että yhdyskuntalautakunnan käyttöomaisu-
uden myyntivoitot pienentyivät edellisestä vuodesta.
Vuonna 2018 muihin toimintatuottoihin kirjattiin
9,4 milj. euroa Technopoliksen osakkeiden myynti-
voittoa (myyntihinta 18,2 milj. euroa).

Kuva 6. Oulun kaupungin tulopohja

Verorahoitus kasvoi edellisestä vuodesta 5,7 milj.
euroa, verotulot 2,3 milj. euroa ja valtionosuudet
3,4 milj. euroa. Kunnallisveron kertymä oli edellistä
vuotta pienempi, lasku johtui pääosin kilpailukyky-
sopimuksesta. Yhteisöverojen ja kiinteistöveron to-
teumat kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksestä.
Veroprosentit pysyivät vuoden 2017 tasolla.

Kuva 7. Oulun korkotulot ja muut rahoitustuotot

Muiden rahoitustuottojen toteuma oli edellistä
vuotta huomattavasti pienempi noin 21 milj. euroa.
Partnera Oy maksoi Oulun kaupungille osinkoa 26
milj. euroa vuonna 2017.

Peruskunnan ulkoiset toimintakulut, 1 000 €	TP2018	TP2017	Ero	Ero-%
Keskusvaalilautakunta	-246	-291	45	-15,4
Tarkastuslautakunta	-487	-518	32	-6,1
Kaupunginvaltuusto	-353	-396	43	-10,8
Kaupunginhallitus	-31 442	-49 039	17 597	-35,9
Hyvinvointilautakunta	-604 172	-581 292	-22 880	3,9
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	-366 304	-349 796	-16 508	4,7
Erikoissairaanhoido	-237 868	-231 496	-6 372	2,8
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-321 358	-308 914	-12 444	4,0
Rakennuslautakunta	-2 649	-2 302	-347	15,1
Yhdyskuntalautakunta	-53 890	-51 577	-2 313	4,5
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	-27 240	-26 222	-1 018	3,9
Joukkoliikenne	-26 650	-25 355	-1 294	5,1
Peruskunta yhteensä	-1 014 596	-994 329	-20 267	2,0

Taulukko 7. Peruskunnan ulkoiset toimintakulut

Ulkoisten toimintakulujen toteuma 1 248,9 milj. euroa kasvoi vuodesta 2017 noin 32 milj. euroa (2,6 %). Suurimmat toimintakulujen kasvut toteutuivat hyvinvointilautakunnassa ja sivistys- ja kulttuurilautakunnassa. Kaupunginhallituksen toimintakulujen alenemaan vaikuttaa työllistämispalveluiden siir-

tyminen Business Oulu –liikelaitoksen alaisuuteen. Kaupunginhallituksen vuoden 2017 toteumaan sisältyi työllistämispalveluiden toimintakuluja noin 21 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan toimintakulujen kertymä oli edellistä vuotta suurempi erityisesti palvelujen ostojen osalta.

Liikelaitosten ulkoiset toimintakulut, 1 000 €	TP2018	TP2017	Ero	Ero-%
Oulun Vesi liikelaitos	-16 046	-14 799	-1 246	8,4
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	-13 416	-11 328	-2 088	18,4
Oulun Tekninen liikelaitos	-45 328	-51 955	6 627	-12,8
Liikelaitos Oulun Serviisi	-35 526	-34 484	-1 042	3,0
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	-48 078	-47 716	-362	0,8
Business Oulu liikelaitos	-40 489	-26 939	-13 550	50,3
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-30 320	-28 663	-1 657	5,8
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos	-3 990	-3 956	-33	0,8
Liikelaitokset yhteensä	-233 192	-219 840	-13 352	6,1

Taulukko 8. Liikelaitosten ulkoiset toimintakulut

Liikelaitosten ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta muilla paitsi Oulun Teknisellä liikelaitoksella. Varaston siirtyminen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille vuonna 2017 ja ulkoisten kuljetuspalvelujen ostojen poistuminen, selittävät Oulun Teknisen liikelaitoksen toimintakulujen alenemaa. Business Oulu –liikelaitoksen toimintakulujen kasvuun vaikuttaa työllistämispalveluiden siirtyminen liikelaitoksen alaisuuteen heinäkuussa 2017. Vuoden 2017 toteuma sisälsi työllistämispalveluiden toimintakuluja vain kuudelta kuukaudelta.

Palveluiden ostot olivat Oulun kaupungin suurin ulkoinen kuluerä. Kasvua tapahtui noin 16,9 milj. euroa (3,3 %) edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Suurin kasvu noin 11 milj. euroa ulkoisissa palveluiden ostoissa toteutui hyvinvointilautakunnassa, josta erikoissairaanhoidon osuus oli noin 8 milj. euroa. Hyvinvointilautakunnan omassa toiminnassa oli kasvua yhteispäivystyksen, sairaalaostojen ja kuntoutuksen ostoissa. Ikäihmisten asiakaspalvelujen ostot, jotka sisältävät palveluseteliostot, kasvoivat myös edellisvuodesta, kasvua oli myös asumispalveluissa ja ko-

tihoidossa. Yhdyskuntalautakunnan palveluiden ostojen kasvua selittää suunnittelupalveluiden ostojen lisäys, joka johtuu investointitason kasvusta. Lisäksi joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu lisäsi kapasiteettia ja kustannustaso kasvoi. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluiden ostojen toteumaa kasvatti kotikuntakorvaukset ja oppilaskuljetukset. Oppilaskuljetusten kasvuun vaikuttivat väistöratkaisut mm. sisäilmaongelmaisissa kouluissa. Oulun Tietotekniikka liikelaitoksessa kasvoivat palveluiden ostot koska ICT-palveluita sekä päätelaitteisiin liittyviä palveluita hankittiin ulkopuolelta. Muun muassa tulostuspalvelut siirrettiin kokonaisuudessaan ulkopuoliselta toimijalta hankittavaksi.

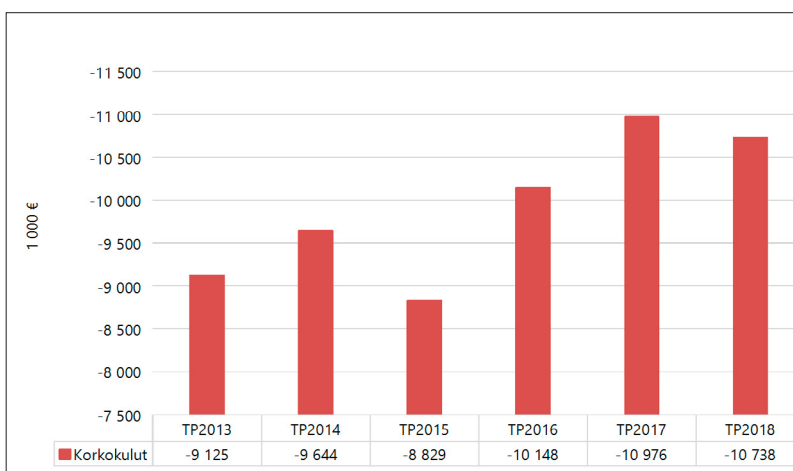
Henkilöstökulujen toteuma kasvoi edellisestä vuodesta noin 13,7 milj. euroa (2,8 %). Sivistys- ja kulttuuripalveluissa henkilöstökulut kasvoivat 10 milj. euroa ja henkilöstön kokonaismäärä kasvoi 2,4 %. Henkilöstökustannusten kasvuun sivistys- ja kulttuuripalveluissa vaikuttavat yleiskorotukset, palkkahinnoitteluiden alarajakorotukset, vuoden 2018 tuloksellisuuserä 1,6 milj. euroa, henkilökohtaisten lisien määrän tarkistus, epäpätevyysalennusten takautuva maksu, työn vaatavuuden arviointityöhön (TVA) liittyvät palkkaohjelman korotukset ja lisävaativuustekijöiden maksaminen sekä henkilöstömäärän kasvu varhaiskasvatuspalveluissa ja perusopetuksessa. Hyvinvointilautakunnan henkilöstökulujen kasvu oli noin 5 milj. euroa. Henkilöstökuluihin sisältyi tuloksellisuuteen perustuva kertaerä noin 1 milj. euroa, lisäksi sopimusten mukaisten palkkojen korotukset ja muu palkkatasojen nousu olivat kasvattaneet henkilöstökuluja.

Oulun Teknisellä liikelaitoksella henkilöstökulujen toteuma oli edellistä vuotta pienempi, vuoden aika-

na vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä vähentyi 26 työntekijällä. Syksyllä 2017 siirtyi varastopalveluiden tuottaminen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille ja muutos vähensi kahdeksan vakinaista työntekijää Oulun Teknisestä liikelaitoksesta. Oulun Serviisi liikelaitoksella henkilöstökulujen vähentymiseen oli vaikuttanut Tuotantokeittiön toiminnan laajentuminen, pohjoisen alueen kohteiden ateria- ja puhtauspalveluiden kilpailutus ja eläköitymisen hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaisesti. Valmistuksen keskittäminen Tuotantokeittiöön vähensi suoraan 23 vakituista työtehtävää Oulun Serviisi liikelaitoksesta.

Henkilöstökuluihin sisältyvän tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän toteuma oli 3,2 milj. euroa koko kaupungin tasolla. Henkilöstökulujen osalta olivat muut henkilöstösivukulut pienentyneet edellisestä vuodesta. Työnantajan sosiaaliturvamaksu ja työtömyysvakuutusmaksu olivat edellistä vuotta noin 3 milj. euroa pienemmät.

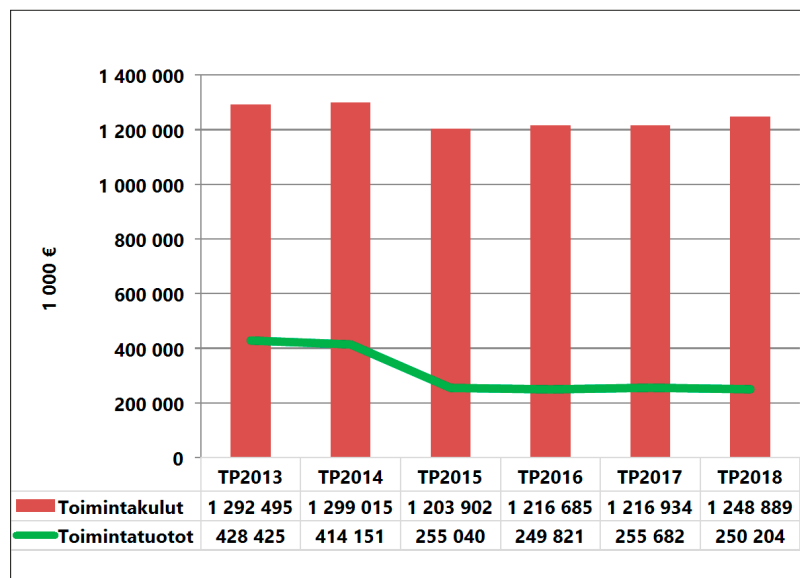
Aineet ja tarvikkeet –tiliryhmän toteuma oli edelliseen vuoteen verrattuna 2 milj. euroa suurempi. Kasvuun vaikuttaa varastopalveluiden siirtyminen Oulun kaupungilta Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille. Avustusten kertymä oli kasvanut edellisestä vuodesta 1,2 milj. euroa. Peruskunnassa avustuksissa oli kasvua noin 4 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Erityisesti palvelusetelikulujen toteumassa oli kasvua mm. päivähoiton palvelusetelikuluissa ja palveluasumisen palvelusetelikuluissa. Liikelaitosten avustukset puolestaan laskivat edellisestä vuodesta, Business Oulu –liikelaitoksen työmarkkinatu- en kuntaosuus oli edellistä vuotta pienempi.

Kuva 8. Oulun korkokulut

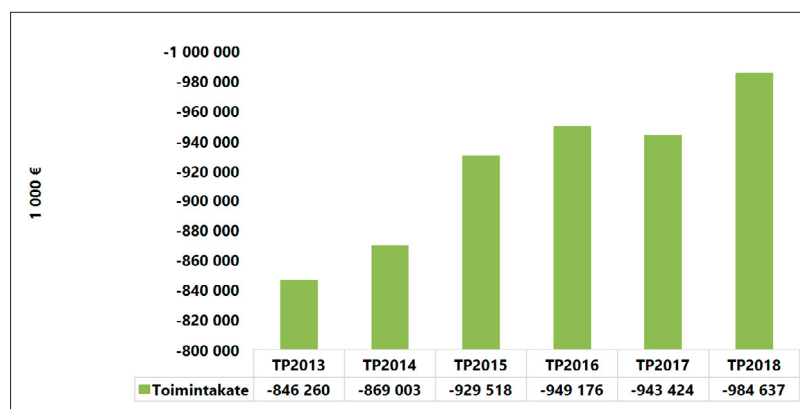
Korkokulut ovat edellisen vuoden tasolla. Muut rahoituskulut olivat edellistä vuotta 4,4 milj. euroa suuremmat ja sen selittävät kasvaneet rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset.

Valmistus omaan käyttöön on erä, jolla toimintakuluja oikaistaan omaan käyttöön valmistetun hyödykkeen osalta. Valmistus omaan käyttöön toteuma oli 14 milj. euroa, ja se toteutui edellistä vuotta noin 4 milj. euroa pienempänä, koska investointeja siirtyi vuodelle 2019.

Kuva 9. Toimintakulut ja toimintatuotot

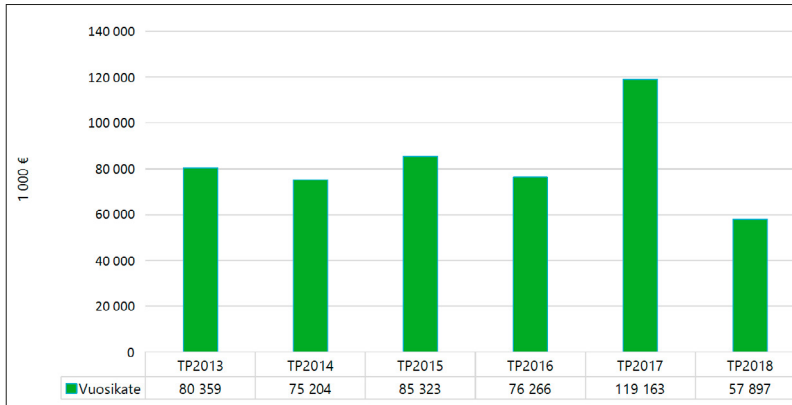
Toimintatuotot muodostavat 20,3 prosenttia (TP2017 21,3%) toimintakuluista. Tunnusluku on heikentynyt hieman edellisestä vuodesta.

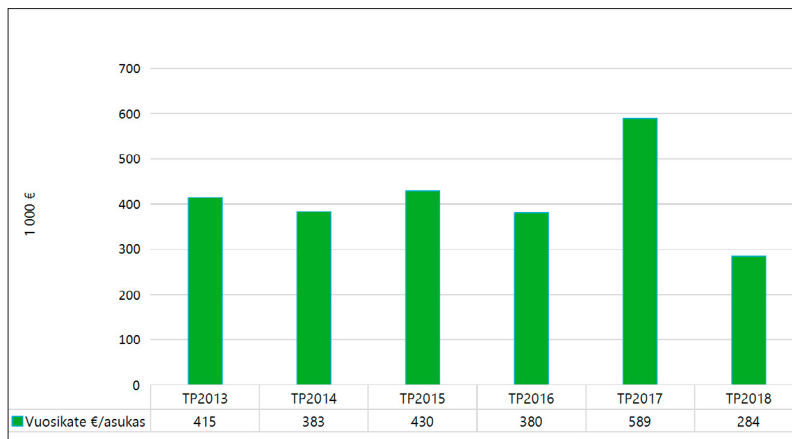
Kuva 10. Oulun toimintakate

Toimintakate (nettomenot) on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatteella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelutuotteiden myynti- ja maksutuotoilla ja loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotu-

loilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kunnissa negatiivinen. Oulun kaupungin toimintakate toteutui – 984,6 milj. eurona ja toimintakatteen (nettomenot) alijäämä kasvoi noin 41,2 milj. euroa (4,4 %) edellisestä vuodesta.

Kuva 11. Oulun vuosikate

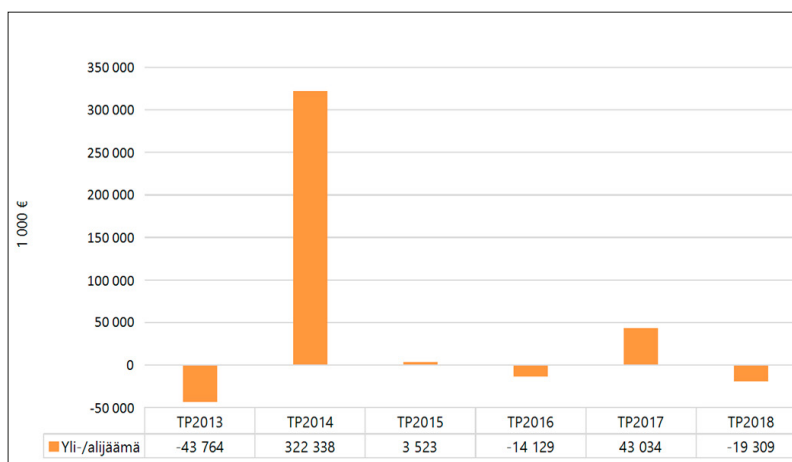

Kuva 12. Oulun vuosikate/asukas

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Se on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen toteuma oli edelliseen vuoteen verrattuna noin 61 milj. euroa heikompi. Vuosikatetta parantavat kertavaikutteiset erät 8 milj. euroa ja edellistä vuotta suurempi verokertymä noin 6 milj. euroa. Vuosikate ei kata suun-

nitelman mukaisia poistoja, joiden toteuma oli 80,7 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat lähestulkoon edellisen vuoden tasolla. Arvon alentumiset ovat pysyvien vastaavien pääomasijoituksiin tehtyjä tilinpäätöshetken alaskirjauksia. Vuoteen 2017 nähden oli arvon alentumisten toteuma kasvanut.

Kuva 13. Oulun kaupungin yli-/alijäämä

Toteutunut tilikauden alijäämä noin 19 milj. euroa oli edellisen vuoden tilinpäätökseen nähden 62 milj. euroa heikompi. Kertavaikutteisten erien ja suuremman verotulokertymän lisäksi poistoeron ja

varausten vähennys yhteensä 4,2 milj. euroa parantavat toteutunutta tilikauden alijäämää. Liikelaitos Tilakeskus purki investointivarausta 5,2 milj. euroa ja Oulun Vesi liikelaitos 3 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen

Oulun kaupungin ulkoiset toimintatuotot ylittyivät 0,8 milj. eurolla ja toimintakulut alittuivat 20,5 milj. eurolle muutettuun talousarvioon verrattuna. Tilikauden aikana muutettiin talousarviota toimintatuottojen osalta 8,4 milj. euroa (tuottojen lisäys) ja toimintakulujen 16 milj. euroa (kulujen lisäys).

Oulun kaupunki, toimintatuotot ulkoiset erät 1000 €	TP2018	Talousarvio muutosten jäl- keen	Erotus	TP2017
Myyntituotot	98 239	93 100	5 139	96 224
Maksutuotot	63 886	65 447	-1 561	70 488
Tuet ja avustukset	18 785	23 725	-4 940	26 220
Muut toimintatuotot	69 294	67 120	2 174	62 750
Toimintatuotot yhteensä	250 204	249 392	813	255 682

Taulukko 9. Oulun kaupungin toimintatuotot

Toimintatuotoissa myyntituotot ylittivät muutetun talousarvion 5 milj. euroa. Peruskunnan osuus ylityksestä oli 3,5 milj. euroa mm. hyvinvointilautakunta, yhdyskuntalautakunta ja sivistys- ja kulttuurilautakunta ylittivät muutetun talousarvion. Oulun Vesi liikelaitoksella myyntituottojen kertymä oli talousarviota parempi, kasvuun vaikuttavat laskutuserien vuosivaihtelun lisäksi kulutuksen kasvu (verkostoon pumpatun veden määrän kasvu). Maksutuottojen kertymä oli 1,5 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi. Hyvinvointilautakunnassa ja sivistys- ja kulttuurilautakunnassa maksutuotot olivat muutettua talousarviota alhaisemmat. Palvelusetelien lisääntynyt käyttö pienentää maksutuottojen kertymää niin hyvinvointilautakunnassa kuin sivistys-

ja kulttuurilautakunnassa. Rakennuslautakunnan talousarviota suurempaan maksutuottojen toteutukseen vaikutti luvitettavan rakentamisen määrän ennakoitua suurempi kasvu. Joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvoivat vuoden 2018 aikana, minkä seurauksena maksutuotot ylittivät talousarvion yhdyskuntalautakunnassa.

Tuet ja avustukset alittavat muutetun talousarvion noin 5 milj. euroa. Business Oulu –liikelaitoksen osuus avustuksen alituksesta kohdistui elinkeinotoiminnan hankeavustuksiin ja palkkatyöllistämisen valtionavustuksiin. Sivistys- ja kulttuurilautakunnan avustusten alitukseen vaikutti se, että hanke- ja projektitoiminta siirtyi vuodelle 2019 arvioitua enemmän.

Oulun kaupunki, toimintakulut ulkoiset erät 1000 €	TP2018	Talousarvio muutosten jäl- keen	Erotus	TP2017
Henkilöstökulut	-498 720	-503 388	4 668	-485 058
Palvelujen ostot	-530 144	-532 463	2 319	-513 250
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-64 884	-66 279	1 395	-62 876
Avustukset	-127 858	-134 607	6 749	-126 663
Muut toimintakulut	-27 283	-32 699	5 416	-29 087
Toimintakulut yhteensä	-1 248 889	-1 269 436	20 548	-1 216 934

Taulukko 10. Oulun kaupungin toimintakulut

Vuokratuottojen kertymä oli muutettua talousarviota 2,6 milj. euroa suurempi. Yhdyskuntalautakunnan vuokratuottojen ylitykseen vaikutti tonttikysynnän painottuminen vuokratontteihin niin yritystonteissa kuin asuntotonteissa. Muut toimintatuotot –tiliryhmään tehtiin talousarviomuutos 10,3 milj. eu-

roa (määrärahan lisäys), mutta ne alittuivat hieman muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulomäärärahaa kasvatettiin koska Technopoliksen osakkeiden myynnistä syntyi myyntivoittoa 9,4 milj. euroa ja Oulun Valistustalo Oy:stä saatiin 0,9 milj. euron loppujako-osuus.

3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo, kuinka tilikauden aikana varsinainen toiminta on tuottanut rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen. Investointien rahavirta taas kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja niiden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin.

Positiivinen (ylijäämäinen) toiminnan ja investointien rahavirran määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 € Oulun kaupunki	TP2018	TP2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	57 897	119 162
Tulorahoituksen korjaukset	-19 629	-18 567
TOIMINNAN RAHAVIRTA	38 268	100 595
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-130 957	-112 810
Rahoitusosuudet investointimenoihin	798	2 251
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	44 278	34 817
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-85 881	-75 742
Toiminnan ja investointien rahavirta	-47 613	24 853
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	9 877	4 698
Antolainasaamisen lisäykset	-1 132	-81
Antolainasaamisen vähennykset	11 009	4 779
Lainakannan muutokset	12 909	-38 540
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 482	-77 538
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 391	38 998
Muut maksuvalmiuden muutokset	11 980	-6 174
Rahoituksen rahavirta	34 766	-40 016
Rahavarojen muutos	-12 847	-15 163
Rahavarat 31.12.	139 871	152 718
Rahavarat 1.1.	152 719	167 881

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP2018	TP2017
Investointien tulorahoitus, %	44,5	107,8
Lainanhoitokate	1,9	1,5
Kassan riittävyys, pv	36	40
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta, 1 000 €	14 692	-58 533
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341

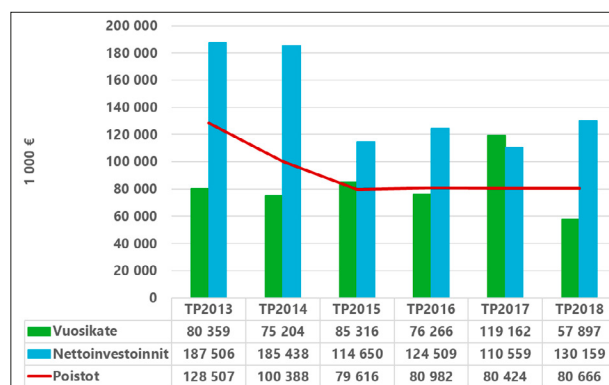
Taulukko 11. Oulun kaupungin rahoituslaskelma ja rahoituslaskelman tunnusluvut 1.1. – 31.12.2018

Oulun kaupunki, 1 000 €	TP2018	TP2017	Muutos	Muutos-%
Investointikulut	130 957	112 810	18 147	16,1
Rahoitusosuudet investointikuluihin	798	2 251	-1 453	-64,5
Nettoinvestoinnit	130 159	110 559	19 600	17,7

Taulukko 12. Oulun kaupungin investoinnit

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytettyä ja niiden myynneistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Investointikulut vuoden 2018 tilinpäätöksessä toteutuivat 131 milj. euronä. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täytyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saa muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Oulun kaupungin toiminnan ja rahoituksen rahavirta oli 5 vuodelta positiivinen noin 14,6 milj. euroa. Tunnusluku oli kehittynyt positiivisesti edellisestä vuodesta.

Investointikulujen toteuma oli edellistä vuotta 18 milj. euroa suurempi. Peruskunnan investointikulujen toteuma oli noin 62 milj. euroa ja liikelaitosten 69 milj. euroa. Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä tai lainalla. Investointien tulorahoitus toteutui tilinpäätöksessä 44,5 %. Oulun kaupungin investointitulojen toteuma muodostui 9,5 milj. euroa edellisvuotta suuremmaksi. Investointitulo sisältävät mm. Technopoliksen osakkeiden myyntivoiton 9,4 milj. euroa, Oulun Energia Oy:n SVOP -palautuksen 6,7 milj. euroa sekä Oulun ammattikorkeakoulun osakkeiden siirrosta peruskunnasta kehittämisrahoitukseen 7,8 milj. euroa. Kyseinen ammattikorkeakoulun osakkeiden siirto oli kaupungin sisäinen, joten sillä ei ollut vastaavaa vaikutusta Oulun kaupungin investointituloihin.

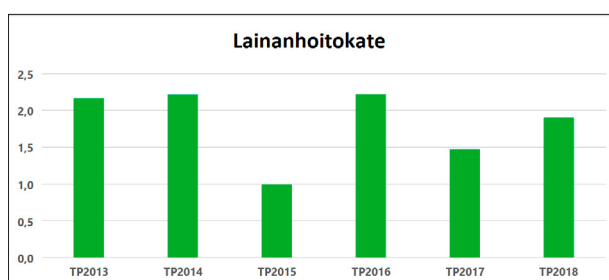
Kuva 14. Toteutuneet nettoinvestoinnit

Rahoituksen hallinta

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka tarvitaan varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana. Rahoitus toteutui varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Lainakanta oli vuoden vaihteessa 645,5 milj. euroa, lisäystä vuonna 2018 oli 12,9 milj. euroa. Lainoja nostettiin 80 milj. euroa (kuntatodistuksilla 50 milj. euroa) ja lainoja lyhennettiin 25,5 milj. euroa sekä konsernitili pieneni noin 41 milj. euroa. EIP:n kanssa allekirjoitetusta 300 milj. euron puitelainaohjelmasta nostettiin ensimmäinen erä 30 milj. euroa helmikuussa 2019. Allekirjoitettu puitelainaohjelma turvaa rahoituksen saatavuuden muuttuvissakin markkinatilanteissa. Uusia korkosuojauksia ei tehty vuoden 2018 aikana, mutta helmikuussa 2018 nostettiin 30 milj. euron velkakirjalaina kiinteäkorkoisena, mikä nostaa suojausastetta. Korkosuojausten määrä vuoden lopussa oli 261,7 milj. euroa ja suojausaste oli 60,7 %. Euriborkorot olivat erittäin alhaisella tasolla - jopa miinuksella - joten korkosuojaukset nostivat rahoituksen kustannuksia.

Konsernitili tarjosi vaihtoehtoisen rahoitusratkaisun konsernitililimiittä tarvitseville konserniyhteisöille. Vuoden vaihteessa kaupungin konsernitilivelka konserniyhtiöille oli 171,8 milj. euroa ja pienentynyt edellisestä vuodesta noin 41 milj. euroa edellisestä vuodesta ja limiittejä oli käytössä noin 15 milj. euroa.

Kaupungin takausvastuiden yhteenlaskettu määrä oli tilinpäätöshetkellä 118,7 milj. euroa ja pienentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 19,8 milj. euroa. Vastuista suurin osa 106,1 milj. euroa oli myönnetty konserniin kuuluville yhteisöille. Oulun kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takauksista oli 1 152,1 milj. euroa ja alentunut viime vuoden tilinpäätöksestä 29,5 milj. euroa. Takaukset johdannaista samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta; alkuperäinen nimellisarvo 32,8 milj. euroa, jäljellä oleva nimellisarvo 23,2 milj. euroa ja käypä arvo -0,6 milj. euroa.

Kuva 15. Toteutunut lainanhoitokate vuosina 2013 - 2018

Rahavarojen muutos oli 12,8 milj. euroa negatiivinen. Negatiiviseen rahavarojen muutokseen vaikutti kasvaneet investointikulut 131 milj. euroa. Oulun kaupungin lainanhoitokate 1,9 oli tyydyttävällä tasolla, ja tunnusluku oli edellistä vuotta parempi. Lainanhoitokate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Lainanhoitokate parani 1,9: ään edellisestä vuodesta, mikä tunnusluvun arviointiasteikolla tarkoittaa tyydyttävää lainanhoitokykyä. Tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä lainojen hoitoon, kun arvo on 1 tai suurempi. Kun arvo on alle 1, joudutaan ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja lainojen hoitamiseksi.

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päätyttyä. Tase sisältää peruskunnan, liikelaitosten ja taseyksiköiden omaisuus- ja pääomaerät. Erät eivät sisällä kaupungin eri hallintokuntien välisiä sisäisiä eriä. Rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja sitä kuvaavien tunnuslukujen

avulla. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikauden sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

TASE VASTAAVAA	31.12.2018 1 000 €	31.12.2017 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 226	1 527
Muut pitkävaikutteiset menot	22 622	5 457
	23 848	6 984
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	204 263	197 949
Rakennukset	499 515	496 544
Kiinteät rakenteet ja laitteet	474 650	466 542
Koneet ja kalusto	16 894	20 776
Muut aineelliset hyödykkeet	7 309	7 198
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	41 876	25 942
	1 244 507	1 214 952
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	614 754	631 142
Kuntayhtymäosuudet	110 773	110 773
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet	9 027	5 168
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	11 970	20 759
Muut lainasaamiset	151 213	161 141
Muut saamiset	4 624	4 572
	902 360	933 555
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	2 570	3 057
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 042	5 747
Muut toimeksiantojen varat	6 617	6 786
	15 228	15 591
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	649	643
Muu vaihto-omaisuus	172	136
	820	780
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0	7 092
Muut Saamiset	848	610
Siirtosaamiset	317	348
	1 164	8 050
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	19 130	24 022
Lainasaamiset	23 528	18 245
Muut saamiset	11 677	9 089
Siirtosaamiset	26 834	43 959
	81 169	95 315
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	47 461	52 122
Muut arvopaperit	33 821	34 565
	81 282	86 687
Rahat ja pankkisaamiset	58 589	66 032
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 408 968	2 427 944

VASTATTAVAA	31.12.2018 1 000 €	31.12.2017 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314	609 314
Muut omat rahastot	38 872	38 872
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	856 635	812 351
Tilikauden yli-/alijäämä	-19 309	43 034
	1 485 512	1 503 571
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	32 798	28 828
Vapaaehtoiset varaukset	11 100	19 300
	43 898	48 128
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 047	1 203
Muut pakolliset varaukset	4 011	4 077
	5 058	5 280
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 569	3 057
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 041	5 744
Muut toimeksiantojen pääomat	7 617	8 137
	16 227	16 938
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000	50 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	333 806	329 630
Lainat julkisyhteisöiltä	10	35
Saadut ennakot	1 513	1 513
Muut velat	48 188	45 477
	433 518	426 655
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 824	25 143
Lainat julkisyhteisöiltä	25	339
Lainat muilta luotonantajilta	185 843	227 452
Saadut ennakot	3 248	4 398
Ostovelat	64 317	90 487
Muut velat	16 092	9 333
Siirtovelat	79 408	70 221
	424 757	427 373
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 408 968	2 427 944

Taulukko 13. Oulun kaupungin tase 31.12.2018

Taseen tunnusluvut	TP2018	TP2017
Omavaraisuusaste, %	64	64
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66	66
Velat ja vastuut % käyttötuloista	75	66
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	837 326	855 385
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 111	4 227
Lainakanta 31.12., 1000 €	645 509	632 600
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 170	3 126
Lainasaamiset, 1000 €	151 213	161 141
Asukasmäärä	203 659	202 341

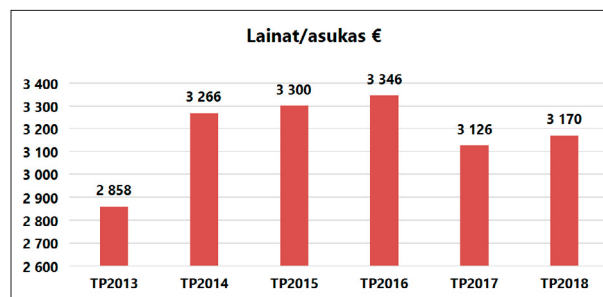
Taulukko 14. Taseen tunnusluvut

Oulun kaupungin taseen loppusumma oli noin 2 409 milj. euroa tilikauden päättyessä. Edellisestä vuodesta tase pieneni kaupungin tasolla 19 milj. euroa. Aineelliset hyödykkeet ovat pysyvien vastaavien merkittävien erä, ja olivat 51,7 prosenttia taseen loppusummasta. Aineelliset hyödykkeet olivat kasvaneet edellisen vuoden tilinpäätöksestä 29,6 milj. euroa. Kasvua oli erityisesti maa- ja vesialueiden erässä sekä kiinteissä rakenteissa ja laitteissa.

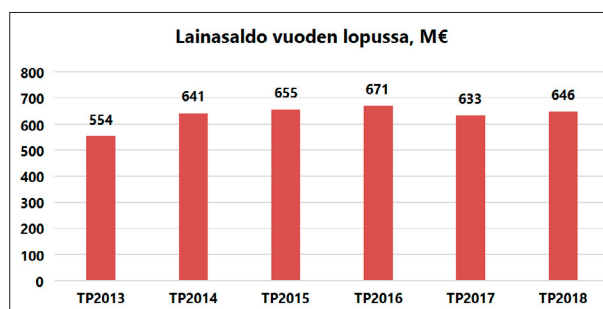
Sijoitukset olivat edellisestä vuotta 31 milj. euroa pienemmät. Vertailutietoja on korjattu vuodelta 2017 osalta, muista osakkeista ja osuuksista oli siirretty 6,7 milj. euroa muiden toimeksiantojen varoihin. Technopoliksen osakkeiden myynti pienensi osakkeita ja osuuksia noin 9 milj. euro kun taas sijoitukset osakkuusyhtiöihin kasvattivat niitä 4 milj. euroa. Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n osalta tehtiin vuoden 2018 omistajajärjestelyitä, jonka mukaan Oulun yliopistosta tuli enemmistöosakas. Oulun kaupungin uusi omistusprosentti on 37,83 prosenttia ja Oulun Ammattikorkeakoulu Oy muuttui 1.9.2018 alkaen Oulun kaupungin osakkuusyhtiöksi. Rahoitusarvopaperit olivat edellistä tilinpäätöstä noin 5 milj. euroa alhaisemmat, joukkovelkakirjalainasaamiset ovat pienentyneet. Rahat ja pankkisäämiset vuoden lopussa olivat 58,6 milj. euroa ja laskua noin 7 milj. euroa.

Oma pääoma oli taseen vastattavien merkittävin erä ja se muodosti 61,7 prosenttia taseen loppusummasta. Oma pääoma sisältää tilikauden alijäämän 19 milj. euroa. Omaan pääomaan luetaan mukaan myös poistoero ja vapaaehtoiset varaukset, joiden arvo vuoden lopussa oli 43,9 milj. euroa. Poistoeroa kirjattiin noin 4 milj. euroa, josta liikelaitos Oulun Tilakeskuksen vähennys oli noin 3 milj. euroa ja Oulun Vesi liikelaitoksen lisäys noin 7 milj. euroa. Vapaaehtoiset varaukset vähenivät 8,2 milj. euroa, liikelaitos Oulun Tilakeskus purki vapaaehtoista varausta 5,2 milj. euroa ja Oulun Vesi liikelaitos 7,5 milj. euroa. Oulun Vesi liikelaitos teki lisäksi uuden investointivarausten 4,5 milj. euroa, Hintan pintavesilaitoksen laajennusinvestointiin puhdistuskapasiteetin lisäämiseksi.

Lainakanta vuoden vaihteessa oli 645,5 milj. euroa, lisäystä vuonna 2018 tuli noin 13 milj. euroa. Lainoja nostettiin 80 milj. euroa (kuntatodistuksilla 50 milj. euroa) ja lainoja lyhennettiin 25,5 milj. euroa. EIP:n kanssa allekirjoitetusta 300 milj. euron puitelainaohjelmasta nostettiin ensimmäinen erä 30 milj. euroa helmikuussa 2018. Lainakanta 3 170 € / asukas on kasvanut edellisestä vuodesta. Konsernitilivelka konserniyhtiöille oli noin 172 milj. euroa ja pienentynyt edellisestä vuodesta 41 milj. euroa. Kaupungin takausvastuiden yhteenlaskettu määrä oli tilinpäätöshetkellä 138,5 milj. euroa. Vastuista suurin osa 124,2 milj. euroa oli myönnetty konserniin kuuluville yhteisöille. Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takauksista oli 1 122,6 milj. euroa.

Kuva 16. Toteutunut lainanhoitokate vuosina 2013 - 2018

Kuva 17. Toteutunut lainasaldo vuosina 2013 - 2018

Oulun kaupungin omavaraisuusaste on melko vahva 63,6 prosenttia mutta heikentynyt hieman edellisestä vuodesta. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus Oulun kaupungilla on 66,1 %, tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

3.4 Kokonaistulot ja -menot

TULOT 1 000 €	TP2018	%	TP2017	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	250 204	18,0	255 682	18,3
Verotulot	766 896	55,3	764 560	54,8
Valtionosuudet	273 284	19,7	269 900	19,3
Korkotuotot	10 411	0,8	10 576	0,8
Muut rahoitustuotot	10 657	0,8	32 076	2,3
Tulorahoituksen korjaukset				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-20 727	-1,5	-18 426	-1,3
- Muut tulorahoituksen korjaukset	1 249	0,1	0	0,0
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	798	0,1	2 251	0,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	44 278	3,2	34 817	2,5
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	11 009	0,8	4 779	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	2,2	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	8 391	0,6	38 998	2,8
Kokonaistulot yhteensä	1 386 451	100,0	1 395 213	100,0

MENOT 1 000 €	TP2018	%	TP2017	%
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	1 248 889	88,5	1 216 934	86,7
- Valmistus omaan käyttöön	-14 048	-1,0	-17 829	-1,3
Korkokulut	10 738	0,8	10 976	0,8
Muut rahoituskulut	7 976	0,6	3 550	0,3
Tulorahoituksen korjaukset				
+/- Pakollisten varausten muutos	222	0,0	238	0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-70	0,0	-96	0,0
Investoinnit				
Investointimenot	130 957	9,3	112 810	8,0
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	1 132	0,1	81	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	25 482	1,8	77 538	5,5
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0	0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	1 411 279	100,0	1 404 202	100,0

Taulukko 15. Oulun kaupungin kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, laskelma sisältää vain ulkoiset tuotot, kulut ja rahoitustapahumat. Kokonaistuloissa on esitetty rahanlähteinä toimintatuotot ja investointitulot sekä antolainasaamisten vähennykset ja uusien pitkäaikaisten lainojen nostot. Kokonaismenoissa rahankäyttönä on esitetty toimintakulut ja investointimenot sekä antolainasaamisten lisäykset, pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ja lyhytaikaisten lainojen vähennykset. Oulun kaupungin kokonaistulot olivat 1 386 milj. euroa ja kokonaismenot 1 411 milj. euroa ja kokonaismenot ovat kasvaneet.

Kokonaistulot ovat pienentyneet edellisestä vuodesta noin 9 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma oli edellistä vuotta noin 5 milj. euroa pienemmät. Suurinta toimintatuottojen lasku on ollut yhdyskuntalautakunnassa, jossa erityisesti maankäyttösopimustuotot ja maanmyyntivoitot olivat vähentyneet edellisestä vuodesta. Verorahoituksen kertymä oli edellisestä vuotta noin 6 milj. euroa suurempi. Suurin alenema kokonaistulojen osalta on ollut muissa rahoitustuotoissa ja laskua selittävät Partnera Oy:n maksamat osingot noin 26 milj. euroa vuonna 2017. Pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikauden 2018 aikana 30 milj. euroa. Lyhytaikaiset lainat puolestaan vähe-

nivät noin 30 milj. euroa. Konsernitilillä olevien konserniyhteisöjen varojen määrä väheni noin 41 milj. euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät mm. Technopoliksen osakkeiden myyntivoittoa 9,4 milj. euroa ja Oulun Energia Oy:n SVOP -palautuksen 6,7 milj. euroa.

Kokonaismenojen toteuma 1 411 milj. euroa oli edellisvuotta 7 milj. euroa suurempi. Toimintakulut ovat kasvaneet edellisestä vuodesta noin 32 milj. euroa. Toimintakulut olivat kasvaneet erityisesti palvelujen ostojen noin 17 milj. euroa ja henkilöstökulujen noin 15 milj. euroa osalta. Suurin kasvu palveluiden ostoissa 11 milj. euroa toteutui hyvinvointilautakunnassa. Erikoissairaanhoidon osuus oli noin 8 milj. euroa, lisäksi hyvinvointilautakunnan omassa toiminnassa tapahtui kasvua. Henkilöstökulujen kasvuun ovat vaikuttaneet yleiskorotukset, palkkahinnoitteluiden alarajakorotukset,

vuoden 2018 tuloksellisuuteen perustuva erä 3,2 milj. euroa, henkilökohtaisten lisien määrän tarkistus sekä epäpätevyysalennusten takautuva maksu. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa henkilöstökulut kasvoivat 10 milj. euroa ja henkilöstön kokonaismäärä kasvoi 2,4 %.

Investointikulujen toteuma oli edellistä vuotta noin 19 milj. euroa suurempi. Lainoja nostettiin 80 milj. euroa (kuntatodistuksilla 50 milj. euroa) ja lainoja lyhennettiin 25,5 milj. euroa ja konsernitili pieneni noin 41 milj. euroa.

Täsmäytyslaskelma: Kokonaistulot - Kokonaismenot:
 $1\,386\,451 - 1\,411\,279 = -24\,828$

Rahavarojen muutokset - Muut maksuvalmiuden muutokset=
 $(-12\,847) - 11\,980 = -24\,827$

4 OULU-KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

OULU-KONSERNI			
Peruskunta ja liikelaitokset			
Tytärtyhtiöt		Säätiöt	Osakkuusyhtiöt
Energia- ja ympäristöliiketoiminta	Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta	Merkittävimmät säätiöt	Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus
Oulun Energia Oy 100 %	Sivakka-yhtymä Oy 100 %	Oulun Palvelusäätiö	Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki 50 %
Oulun Satama Oy 100 %	Oulun Pysäköinti Oy 100 %	Oulun musiikkijuhlasäätiö	Haukiputaan Jäähalli Oy 49 %
ScanLab Oy 100 %	Haukiputaan Kehitys Oy 100 %		Haukiputaan Palvelukulma Oy 48 %
Kiertokaari Oy 91 %	Maikkulan Keskus Oy 100 %	Kuntayhtymät	Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma 43 %
Matkailu- ja kulttuuriliiketoiminta	Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy 100 %	osuus peruspääomasta	Rehaparkki Oy 43 %
Nallikari Seaside Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo ⁴⁾ 100 %	Oulun seudun koulutuskuntayhtymä 78 %	Kiin. Oy Raksilan Tekojääkentän Katsomo 40 %
Oulun Kaupunginteatteri Oy 100 %	Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli 94 %	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky ⁶⁾ 53 %	Oulun Keskusliikenne- asemakiinteistö Oy 31 %
Sisäiset palvelut	Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo 78 %	Pohjois-Pohjanmaan liitto 47 %	Yli-lin Liiketalo Oy 30 %
Monetra Oulu Oy ¹⁾ 89 %	Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki ⁵⁾ 59 %		Muu liiketoiminta omistusosuus
Oulun Tuotantokeittiö Oy ²⁾ 86 %	Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo 54 %		Partnera Oy 47 %
Työterveys Virta Oy ³⁾ 85 %			Oulu Innovation Oy 45 %
			Oulun Ammattikorkeakoulu Oy 38 %
			Oulun Matkailu Oy 32 %
			Arctic Link Ab ⁷⁾ 31 %
			Monetra Oy 25 %
			Lakeuden Keskus- puhdistamo Oy 21 %

¹⁾ Oulun kaupungin suora omistus 77 %

²⁾ Oulun kaupungin suora omistus 70 %

³⁾ Oulun kaupungin suora omistus 69 %

⁴⁾ Oulun kaupungin suora omistus 50,3 %

⁵⁾ Oulun kaupungin suora omistus 18 %

⁶⁾ Oulun kaupungin äänivaltaosuus 33 %

⁷⁾ Yhtiö selvitystilassa purkamista varten

Oulu-konserniin kuului 31.12.2018 tilanteessa 19 tytäryhtiötä, joista kaikki yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin myös kaikki osakkuusyhtiöt, 3 kuntayhtymää ja säätiöistä Oulun Palvelusäätiö ja Oulun musiikkijuhlasäätiö.

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Oulun kaupungin omistajapolitiikka ja linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.1.2018. Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Se luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikuttavuuteen. Omistajapolitiittinen toimenpideohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 26.11.2018 ja ohjelmalla varmistetaan kaupunginvaltuuston hyväksymien linjausten toimeenpano.

Oulun kaupungin konserniohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.9.2016 ja tytäryhtiöiden hyvä hallinto- ja johtamistapaohje kaupunginhallituksessa 20.6.2016. Ohjeet koskevat Oulun kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Hyvä hallinto- ja johtamistapa Oulun kaupungin tytäryhtiöissä -suositus täydentää lakisääteisiä menettelytapoja ja konserniohjetta. Ohjeiden avulla kaupunki varmistaa, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti konsernin kokonaisuus turvaten. Edellä mainitut ohjeet päivitetään kevään 2019 aikana.

Kaupunkikonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaavaan konsernihoitoon kuuluvat kaupunginhallitus, konsernijaosto,

kaupunginjohtaja ja talousjohtaja. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta. Konsernijaosto päättää kaupungin ehdokkaat tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja säätiöiden hallintoelimiin ja tilintarkastajiksi sekä antaa ohjeet kaupunkia yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Jaosto myös päättää kaupungin konserniohjeiden mukaisen ennakkokäsityksen antamisesta tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden osalta, kun kyseessä on periaatteellisesti laajakantoinen ja taloudellisesti merkittävä asia omistajapolitiittisten linjausten rajoissa.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden kehitystä kaupungin talouden yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan taloustavoitteiden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan lisäksi vuosittain erillinen raportti, missä keskeisiä näkökulmia ovat yhtiön taloudellisen tilanteen analysointi, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät. Raportti sisältää myös valtuuston omistajapolitiittisiin linjauksiin asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumistiedot.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhtiöt

Oulun kaupunki möi vuonna 2018 osan Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeistaan Oulun yliopistolle, jonka johdosta Oulun Ammattikorkeakoulu Oy on nykyisin Oulun kaupungin osakkuusyhtiö.

Tytäryhtiöistä selvitystilassa olleet Kiimingin Palvelutalo Oy ja Oulunsalon Kehitysyhtiö Oy purkautuivat tilikauden 2018 aikana.

Osakkuusyhtiöt

Kaupunginvaltuusto teki 16.4.2018 päätöksen § 34 Monetra-konsernin muodostamisesta 1.1.2019. Järjestelyn toteuttamiseksi Oulun kaupunki perusti tilikaudella uuden osakkuusyhtiön, Monetra Oy:n, yhdessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin, Tampereen kaupungin sekä Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Aikaisemmin kaupungin tytäryhtiönä toiminut Monetra Oy:n nimi muutettiin Monetra Oulu Oy:ksi ja yhtiöstä tulee omistusjärjestelyjen jälkeen keväällä 2019 kaupungin osakkuusyhtiö.

4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2019 aikana toteutetaan omistajapoliittisten linjausten mukaisesti seuraavien tytär- ja osakkuusyhtiöasemassa olevien kiinteistöyhtiöiden omistuksen siirtäminen Haukiputaan Kehitys Oy:lle: Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo, Maikkulan Keskus Oy, Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo, Kiinteistö

Oy Haukiputaan Toritalo, Haukiputaan Jäähalli Oy, Haukiputaan Palvelukulma Oy, Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma ja Yli-lin liiketalo.

Osakkuusyhtiöistä selvitystilaan on asetettu Arctic Link Ab. Yhtiö purkautuu kevään 2019 aikana.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohdon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaa, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seurantaa.

Selonteon laadinta pohjautuu tytäryhtiöiden johdon itsearviointeihin, konsernijaoston ja omistajaohjausryhmän vuosittain käymiin tavoite- ja omistajaohjauskeskusteluihin ja yhtiöiden toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan. Omistajaohjauskeskusteluissa käydään läpi yhtenä osa-alueena mm. tytäryhteisöjen riskienhallintasuunnitelmien ja riskikartoitusten sisältö ja ajantasaisuus.

Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Oulun kaupunginvaltuusto päättää kuntalain mukaisesti kuntastrategiasta, konserniohjeesta ja omistajapoliittisista linjauksista. Oulun kaupungin konsernijohto (kaupunginhallitus, konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja) vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijaosto ohjaa ja valvoo omistajana, että tytäryhteisöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä huolehtii konsernivalvonnan toteuttamisesta. Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin taloudesta, johtamisesta, ohjauksesta ja valvonnasta sekä omistajapolitiikasta ja Business Oulu-liikelaitoksen omistajaohjauksesta. Talousjohtaja vastaa omistajapolitiikan valmistelusta ja liikelaitos-

ten ja yhteisöjen omistajaohjauksesta lukuun ottamatta Business Oulu -liikelaitosta.

Konserniohjauksen toimivallan ja vastuun osalta ei ole havaittu huomautettavaa.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Konsernijaosto päätti kaupungin edustajat tytäryhteisöjen ja osakkuusyhtiöiden yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä antoi toimiohjeet edustajille. Konsernijaosto antoi omistajan ennakkokäsityksen Oulun Energia Oy:n lajittelulaitosinvestointiin ja Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy:n Kotkantie 3 toimitiloihin.

Konsernihallinnon omistajaohjausryhmä järjesti tytäryhtiöiden ja säätiöiden hallitusten jäsenille hallitustyövalmennusta yhdessä kaupapakamarin kanssa.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi sekä tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Seuraavat tytäryhteisöt raportoivat talousarvion 2018 mukaisesti taloustavoitteiden toteutumisesta kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja konsernijaostolle neljännesvuosiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä: Oulun Energia- konserni, Oulun Satama Oy, Kiertokaari Oy, ScanLab Oy, Sivakka- konserni, Nallikari Seaside Oy, Haukiputaan Kehitys Oy, Oulun Pysäköinti Oy, Oulun Kaupunginteatteri Oy, Monetra Oy, Oulun Tuotantokeittiö Oy ja Työterveys Virta Oy. Taloudesta raportoivat myös Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Oulun Palvelusäätiö ja Oulun musiikkijuhlasäätiö. Oulun kaupungin omistusosuus Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:stä muuttui syyskuun alusta lukien siten, että Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:stä tuli kaupungin osakkuusyhtiö. Tämän johdosta OAMK Oy:n talouden seuranta oli mukana neljännesvuosiseurannassa kesään asti.

Kaupunginvaltuustolle, -hallitukselle ja konsernijaostolle vietiin tiedoksi vuosittainen tytäryhteisöraportti, jossa esitetään tytäryhteisöistä perustiedot, taloustiedot, merkittävimmät investoinnit, toimintaan liittyvät riskit sekä omistajapoliittisissa linjauksissa esitettyjen tavoitteiden toteutuminen.

Konsernijaosto kävi omistajaohjauskeskustelut Oulun Energia Oy:n, Sivakka-yhtymä Oy:n, Oulun Satama Oy:n, Oulun Pysäköinti Oy:n, Oulun Kaupunginteatteri Oy:n, Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n ja Oulun seudun koulutuskuntayhtymän kanssa. Ajankohtaisia asioitaan konsernijaostolle esittelivät vuonna 2018 Partnera Oy ja Monetra Oy sekä toimintaansa Oulun kaupungin tytäryhtiöistä Haukiputaan Kehitys Oy. Kaupungin omistajaohjauksesta vastaava viranhaltijaryhmä kävi omistajaohjauskeskustelut muiden keskeisten tytäryhteisöjen kanssa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palveluiden käyttö

Kaupunkikonsernin kaikille yhteiset linjaukset koskevat seuraavia toimintoja: konsernitili, lainanotto, hankinnat ja henkilöstöpolitiikka. Tytäryhteisöjen on käytettävä lisäksi myös muita keskitettyjä toimintoja (mm. työterveys, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, tietotekniikka) ellei tytäryhtiön ja omistajaohjausryhmän laatima selvitys osoita muuta ratkaisua konsernietu huomioiden paremmaksi.

Tytäryhteisöt ovat noudattaneet tilikaudella keskitetyistä konsernitoiminnoista annettuja linjauksia.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Hallintosääntöön sisältyvässä Oulun kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisen perusteissa sekä konserniohjeessa määritellään tytäryhteisöjen riskienhallintaan liittyvät periaatteet ja käytännön toimenpiteet.

Raportointi riskeistä on toteutunut tilikaudella säännöllisesti ja tilanteen niin edellyttäessä. Oulun kaupungin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työryhmä on jatkanut merkittävempien tytäryhtiöiden riskienhallintasuunnitelmien läpikäyntiä vuoden 2018 aikana ja työ jatkuu edelleen kuluvana vuonna. Tytäryhtiöiden riskienhallinta on pääsääntöisesti hyvällä tasolla, mutta edellyttää kuitenkin jatkuvaa kehittämistä.

4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos sekä taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen. Oulu-konsernin konsernitase ja -tuloslaskelma laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien yhdistelmänä. Lisäksi konsernitaseeseen ja -tuloslaskelmaan yhdistellään rivi riviltä, peruspää-

oman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa, niiden kuntayhtymien tuloslaskelma ja tase, joissa Oulun kaupunki on jäsenenä. Konsernin rahoituslaskelma johdetaan konsernituloslaskelmasta, edellisen tilikauden ja tilikauden konsernitaseesta sekä niitä täydentävistä tiedoista.

KONSERNITULOSLASKELMA Oulu-konserni 1 000 €	TP2018	TP2017
Toimintatuotot	847 127	831 894
Toimintakulut	-1 777 433	-1 735 601
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 688	-89
Toimintakate	-927 619	-903 796
Verotulot	763 750	760 906
Valtionosuudet	358 170	370 329
Rahoitustulot ja -menot	-15 719	-11 192
Korkotulot	2 862	2 562
Muut rahoitustulot	4 647	6 281
Korkomenot	-14 942	-15 254
Muut rahoitusmenot	-8 286	-4 781
Vuosikate	178 583	216 246
Poistot ja arvonalentumiset	-150 294	-146 845
Suunnitelmapoistot	-148 703	-144 758
Omistuksen eliminointierot	0	-77
Arvonalentumiset	-1 591	-2 009
Satunnaiset erät	9 916	0
Tilikauden tulos	38 206	69 401
Tilinpäätössiirrot	-2 413	25
Tilikauden verot	-2 506	-2 747
Laskennalliset verot	-5 243	-6 168
Vähemmistöosuudet	-1 867	-2 132
Yli-/alijäämä	26 176	58 381

Taulukko 16. Oulu-konsernin tuloslaskelma 1.1. – 31.1.2018

Oulu-konserni TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Toimintatuotot/Toimintakulut %	47,7	47,9	47,6	45,8	45,5	45,9
Vuosikate/Poistot %	118,8	147,3	135,5	110,3	82,0	99,4
Vuosikate €/asukas	877	1 069	999	838	750	919
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341	200 600	198 583	196 194	192 832

Taulukko 17. Konsernituloslaskelman tunnusluvut

Oulu-konsernin toimintatuotot toteutuivat tilikaudella 847,1 milj. euron ja toimintakulut 1 777,4 milj. euron. Toimintatuottojen osuus kuluista oli 47,7 prosenttia.

Oulu-konsernin toimintatuotot olivat edellistä vuotta 15,2 milj. euroa suuremmat. Toimintatuotot sisältävät Oulun Technopoliksen osakkeiden myynnistä saadun myyntivoiton 9,4 milj. euroa. Oulun Energia-konsernin osuus kaikista toimintatuotoista oli noin 292 milj. euroa ja kasvua edellisestä vuodesta oli 5,1 milj. euroa. Kasvua selittävät olennaisilta osin sähkön myyntituottojen ja sähkön siirtotuottojen kasvu. Oulun kaupungin toteuman osuus konsernin ulkoisista toimintatuotoista oli noin 218 milj. euroa ja ne olivat 4,2 milj. euroa edellistä vuotta pienemmät. Edellistä vuotta pienemmät maankäyttösopimustuotot ja maanmyyntivoitot heikensivät Oulun kaupungin ulkoisten tuottojen kertymää. Sivakka-konsernin toimintatuotot kasvoivat 1,6 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Käyttöasteen kasvu lisäsi vuokratuottoja. Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy yhdistettiin vuoden 2018 alussa osaksi Oulun seudun koulutuskuntayhtymän koulustuotoja ja tämä vaikutti konsernin toimintatuottoihin alenevasti 7,6 milj. euroa. Oulun seudun koulutuskuntayhtymän toimintatuotot kasvoivat yhdistymisen myötä 6,2 milj. euroa.

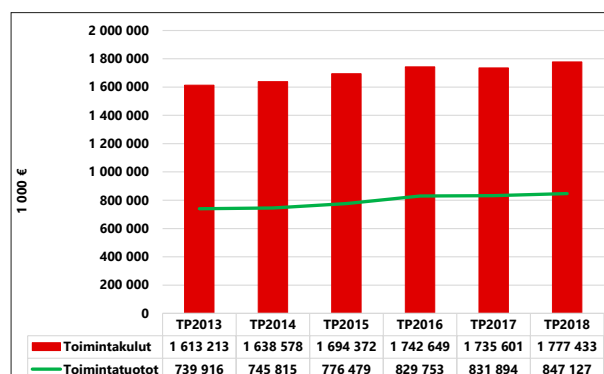
Vuosi 2018 oli Oulun Tuotantokeittiön Oy:n ensimmäinen täysi tilikausi ja toimintatuotot olivat 4,6 milj. euroa edellistä vuotta suuremmat. Monetra Oy:n liikevaihdon toteuma oli 29,3 milj. euroa ja se kasvoi 2,5 milj. euroa vuoteen 2017 verrattuna. Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat uudet asiakkuudet mm. Oulun kaupungille tuotetut uudet palvelut, Monetra-konsernin perustamiseen liittyvät asiantuntijapalvelut sekä hinnankorotukset. Tuotantokeittiö Oy:n ja Monetra Oy:n toimintatuotot ovat Oulu-konsernin sisäisiä toimintatuottoja.

Oulu-konsernin tilikauden ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 1 777,4 milj. euroa, ja ne olivat edellistä vuotta 41,8 milj. euroa (2,4 %) suuremmat. Oulun Ammattikorkeakoulun osakkeista myytiin osa Oulun yliopistolle, jonka johdosta Oulun Ammattikorkeakoulu Oy muuttui osakkuusyhtiöksi 1.9.2018 alkaen. Siirrolla oli vaikutusta Oulu-konsernin kuluihin alenevasti 19 milj. euroa. Lisäksi Oulun Aikuiskoulutuskeskuksen sulautuminen Oulun seudun koulutuskuntayhtymään pienensivät konsernin toimintakuluja 10,4 milj. euroa. Toisaalta Oulun seudun koulutuskuntayhtymän toimintakulut kasvoivat vuodessa

7,4 milj. euroa yhdistymisen myötä. Oulun kaupungin kulut olivat kasvaneet 18,2 milj. euroa ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toimintakulujen kasvu oli noin 17 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Oulu-konsernin suurimman kuluerän henkilöstökulujen toteuma oli edellistä vuotta 7 milj. euroa suuremmat, mm. Oulun kaupungilla noin 14 milj. euroa, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirillä 7,6 milj. euroa ja Oulun seudun koulutuskuntayhtymällä 3,6 milj. euroa. Henkilöstökuluja kasvattivat erityisesti palkankorotukset ja tammikuussa 2019 maksetun tuloksellisuuserän kirjaus vuoden 2018 tilinpäätöksen kuluksi. Lisäksi henkilöstökulujen toteumaa kasvatti Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoidonpiirin paikallinen sopimus lisätöistä kesällä 2018, jonka tarkoituksena oli helpottaa potilaiden hoitoon pääsyä. Oulun Ammattikorkeakoulun siirtyminen Oulun yliopistolle pienensi Oulu-konsernin henkilöstökuluja 12,8 milj. euroa edellisvuoteen nähden. Palvelujen ostojen kertymä kasvoi edellisestä vuodesta 17,7 milj. euroa. Oulun kaupungin osuus kasvusta oli 9,7 milj. euroa. Aineet, tarvikkeet ja tavarat –erän toteumassa oli kasvua vuoden 2017 tilinpäätöksessä 7 milj. euroa. Oulun Energia –konsernin kasvu oli yli 10 milj. euroa ja siihen vaikutti korkeat polttoainehinnat ja nousseet päästöoikeuksien hinnat.

Oulun kaupungin osuus konsernin ulkoisista toimintakuluista oli 916,7 milj. euroa (52 %). Erityisesti Oulun kaupungin henkilöstökulut ja palvelujen ostot olivat edellistä vuotta huomattavasti suuremmat. Energia-konsernin toimintakulujen toteuma oli 214,6 milj. euroa ja ne olivat kasvaneet edellisestä vuodesta noin 2 milj. euroa. Merkittävästi edellistä vuotta suuremmat olivat aineet, tarvikkeet ja tavarat –erä noin 10 milj. euroa. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin toimintakulujen toteuma oli noin 342 milj. euroa (53 % omistusosuus konsernissa) ja ne kasvoivat 17,4 milj. euroa edellisen vuoden tilinpäätöksestä.

Kuva 18. Oulu-konsernin toimintatuotot ja -kulut vuosina 2013 - 2018

Oulu-konsernin toimintakatteen/nettomenojen alijäämä -927,6 milj. euroa oli kasvanut edellisestä vuodesta 23,8 milj. euroa. Oulun kaupungin vaikutus toimintakatteeseen oli -699 milj. euroa (n. 78%). Toimintakulujen kasvu 41,8 milj. euroa heikentää toimintakatteen toteumaa.

Oulu-konsernin verotulojen kertymä oli 763,8 milj. euroa ja ne olivat edellistä vuotta 2,8 milj. euroa suuremmat. Valtionosuuksien toteuma oli 358,4 ja ne olivat edellistä vuotta noin 12 milj. euroa alhaisemmat ja sen selittää Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n siirtyminen Oulun yliopistolle 1.9.2018 alkaen. Rahoitustuottojen ja -kulujen toteuma oli edellistä vuotta 4,5 milj. euroa suurempi ja sen selittävät kasvaneet rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset.

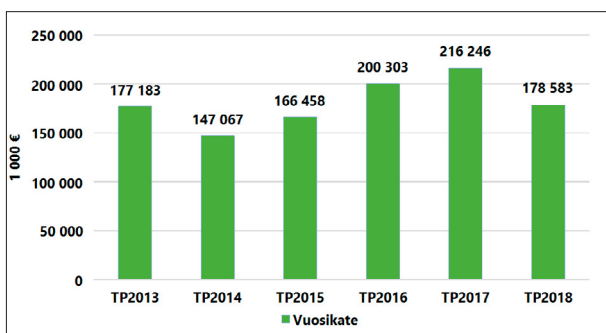
Vuosikate toteutui 178,6 milj. eurona ja se oli 37,7 milj. euroa edellistä vuotta heikompi. Toimintatuotot

pienivät 15 milj. euroa ja toimintakulujen kertymä kasvoi 41,8 milj. euroa edellisestä vuodesta, joten nettomenot heikensivät vuosikatetta 24 milj. eurolla.

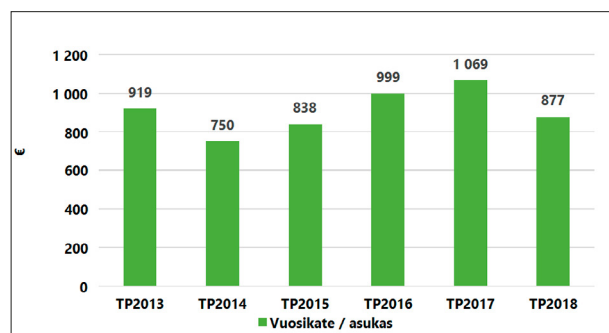
Verotulojen ja valtionosuuksien toteuma oli 1 122,2 milj. euroa, muutos edelliseen vuoteen oli -9 milj. euroa. Vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot 118,8 prosenttisesti. Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 3,9 milj. euroa edellisvuotta suurempina, toteuma oli 148,7 milj. euroa.

Satunnaiset erät sisältävät 9,9 milj. euroa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin maa- ja vesialueiden luovutusvoittoja

Oulu-konsernin tilikauden tulos muodostui 26,2 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos heikkeni vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna 32,2 milj. euroa.

Kuva 19. Oulu-konsernin vuosikate

Kuva 20. Oulu-konsernin vuosikate/asukas

Konsernitase ja sen tunnusluvut

Konsernitaseella ja sen liitteillä osoitetaan kuntakonsernin taloudellinen asema selvittämällä konserniyhteisöjen varat, velat ja vastuut ulkopuolisille. Konsernitaseen tulee osoittaa konsernin oma pääoma sen jälkeen, kun

- konserniyhteisöjen ja konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty
- konserniyhteisöjen ja konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien taseisiin aktivoitavat olennaiset sisäiset katteet on vähennetty

- konserniyhteisöjen ja konsernitilinpäätökseen yhdisteltyjen kuntayhtymien keskinäinen omistus on vähennetty
- ulkopuolisten omistus tytäryhteisöissä on merkitty konsernitaseeseen omana eränään
- osakkuusyhteisön osakkeiden ja osuuksien hankintameno tai hankintamenojäännökseen on lisätty, tai siitä on vähennetty, osakkuusyhteisön edellä mainittu tuloslaskelmaan merkitty osuus tilikauden tuloksesta sekä muu kuntakonsernin omistusosuutta vastaava osuus oman pääoman muutoksesta.

KONSERNITASE VASTAAVAA Oulu-konserni 1 000 €	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 172	6 071
Liikearvo	75	0
Muut pitkävaikutteiset menot	29 435	10 045
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 957	2 780
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	215 918	208 599
Rakennukset	1 104 616	1 099 681
Kiinteät rakenteet ja laitteet	489 103	473 553
Koneet ja kalusto	112 485	109 544
Muut aineelliset hyödykkeet	188 886	186 695
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	122 097	78 597
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	62 265	58 690
Muut osakkeet ja osuudet	70 635	76 620
Muut lainasaamiset	219	290
Muut saamiset	731	846
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 405 595	2 312 011
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	21 610	21 891
Vaihto-omaisuus	26 116	23 520
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	677	7 923
Lyhytaikaiset saamiset	147 139	162 623
Rahoitusarvopaperit	85 076	91 639
Rahat ja pankkisaamiset	121 260	122 180
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	380 267	407 885
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 807 472	2 741 787

KONSERNITASE VASTATTAVAA Oulu-konserni 1 000 €	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314	609 314
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	154	154
Muut omat rahastot	62 972	61 171
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	735 182	676 802
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	26 176	58 381
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 433 799	1 405 822
VÄHEMMISTÖOSUUDET	16 092	22 058
KONSERNIRESERVI	75	15
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 063	1 339
Muut pakolliset varaukset	30 054	29 892
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	31 117	31 232
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	22 633	23 264
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	710 004	734 776
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	155 361	137 106
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	124 130	73 299
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	314 259	314 217
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 303 755	1 259 397
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 807 472	2 741 787

Taulukko 18. Konsernin tase

Oulu-konserni Taseen tunnusluvut	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Omavaraisuusaste-%	52	52	50	49	50	53
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65	64	66	68	69	65
Velat ja vastuut % käyttötuloista	74	78	66	-	-	-
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	761 359	735 182	676 638	636 023	630 858	531 330
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 738	3 633	3 373	3 203	3 215	2 741
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	834 135	808 074	874 166	876 967	873 230	793 951
Konsernin lainakanta 31.12., €/asukas	4 096	3 994	4 358	4 416	4 445	4 096
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	219	290	968	443	885	667
Asukasmäärä	203 659	202 341	200 600	198 583	196 194	193 832

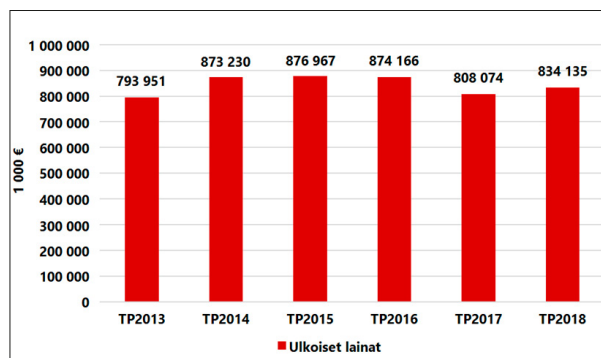
Taulukko 19. Konsernin tunnusluvut

Konsernitaseen loppusumma oli 2 807,5 milj. euroa ja kasvoi edellisestä vuodesta 65,7 milj. eurolla. Taseen vastaavaa puolella pysyvien vastaavien arvo oli edellistä vuotta noin 94 milj. euroa suurempi, joista aineellisten hyödykkeiden kasvu oli 76,4 milj. euroa. Erityisesti kasvoi ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat noin 43,5 milj. euroa, joista suurin osa oli Oulun Energia –konsernin ennakkomaksujen kasvua. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 121,3 milj. euroa. Taseen vastattavissa Oulu-konsernin oma pääoma kasvoi 28,1 miljoonalla eurolla, ja se sisältää vuoden 2017 tilikauden ylijäämän 58,8 milj. euroa ja vuoden 2018 alijäämän 32,2 milj. euroa.

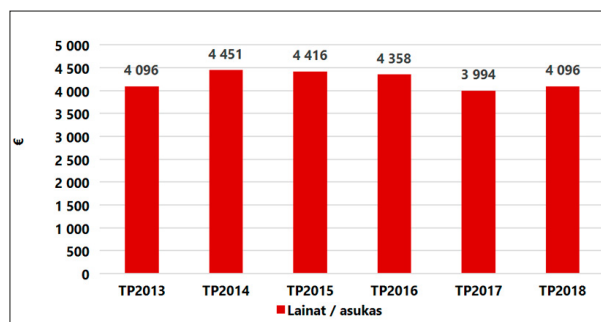
Oulu-konsernin taseessa olevan vieraan pääoman määrä kasvoi 44,4 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä vähentyi 6,5 milj. eurolla ja lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä lisääntyi 50,9 milj. eurolla. Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi mm. Oulun kaupungilla 6,7 miljoonalla eurolla ja Oulun Energia –konsernilla noin 10 milj. eurolla. Oulun Satama Oy hyödynsi Oulun kaupungin konsernitilin limiittiä yhteensä 10 milj. eurolla ennen uuden lainan nostoa joulukuussa 2018. Kyseessä on ulkoisen rahoituslaitoksen myöntämä laina, summaltaan 13 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhensi mm. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri noin 16 milj. euroa. Oulun seudun koulutuskuntayhtymä lyhensi ennenaikaisesti noin 6 milj. euron suuruisen lainan. Oulun aikuiskoulutuskeskus Oy:ltä siirtyi 1 milj. euron laina Oulun seudun koulutuskuntayhtymälle. Sivakka-konsernin pitkäaikainen vieras pääoma

pieni edellisvuodesta 13,6 miljoonaa euroa eikä ulkopuolista lainaa nostettu vuoden 2018 aikana.

Konsernin lainakanta kasvoi edellisestä vuodesta ja toteuma oli vuoden lopussa 834,1 milj. euroa eli 4 906 euroa asukasta kohti. Konsernin omavaraisuusteeksi muodostui 52 % eli pysyi edellisen vuoden tasolla. Omavaraisuudella mitataan vakavaraisuutta ja kykyä selvittää sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Kuva 21. Oulu-konsernin lainat 2013 - 2018

Kuva 22. Oulu-konsernin lainat/asukas 2013 - 2018

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelmalla osoitetaan kuntakonsernin varojen hankinta ja niiden käyttö tilikauden aikana. Konsernin rahoituslaskelman laatimisessa otetaan huomioon konsernituloslaskelmaan ja -taseeseen tehdyt eliminointi- ja yhdistelykirjaukset.

RAHOITUSLASKELMA OULU-KONSERNI 1 000 €	TP2018	TP2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	178 583	216 246
Satunnaiset erät	9 916	0
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-2 506	-2 746
Tulorahoituksen korjauserät	-26 284	9 167
TOIMINNAN RAHAVIRTA	159 709	222 667
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-260 195	-212 449
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 146	3 665
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	25 710	33 913
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-232 339	-174 871
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-72 630	47 796
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset	78	1 298
Antolainasaamisten lisäykset	-24	-44
Antolainasaamisten vähennykset	102	1 342
Lainakannan muutokset	27 194	-66 092
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	57 412	42 416
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76 794	-105 741
Lyhytaikaisten lainojen muutos	46 576	-2 767
Oman pääoman muutokset	-280	725
Muut maksuvalmiuden muutokset	38 155	18 684
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	65 147	-45 385
RAHAVAROJEN MUUTOS	-7 483	2 411
Rahavarat 31.12.	206 336	213 819
Rahavarat 1.1.	213 819	211 408

Taulukko 20. Oulun-konsernin rahoituslaskelma

Oulu-konserni RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Investointien tulorahoitus, %	69,2	103,6	99,9	84,8	69,5	62,4
Lainanhoitokate	2,1	2,0	2,4	1,4	2,2	3,0
Kassan riittävyys, pv	36	38	38	36	33	30
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta, M€	-71	-113	-278	-302	-299	-275

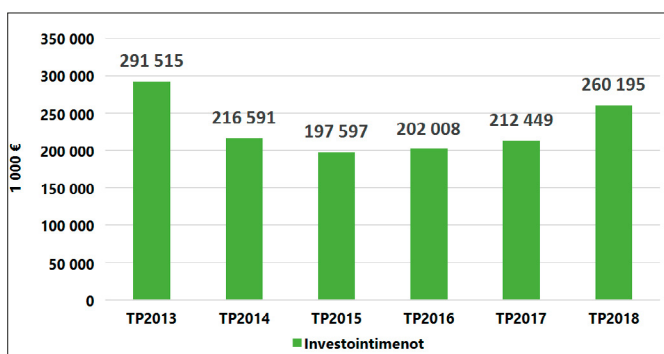
Taulukko 21. Oulun-konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä myyntituloista. Konsernin käyttöomaisuusinvestointien määrä oli tilikaudella 48,7 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Oulun Energia –konsernin investointien kertymä kasvoi noin 46 milj. eurolla ja toteuma oli yhteensä 62,4 milj. euroa. Investointimäärästä suurin osa koski Biovoimalaitos-investointia. Oulun kaupungin investointimenojen toteuma oli 50,3 % Oulu-konsernin investointimenoista ja olivat kasvaneet edellisestä vuodesta 17,7 milj. euroa. Suurimpana investointina Oulun kaupungilla oli Syväväylä, jossa Oulun kaupungin, Oulun Satama Oy:n ja Väyläviraston (aiemmin liikennevirasto) yhteishankkeessa Oulun satamaan johtava meriväylä syvennettiin 12,5 metrin kulkusyvyyteen.

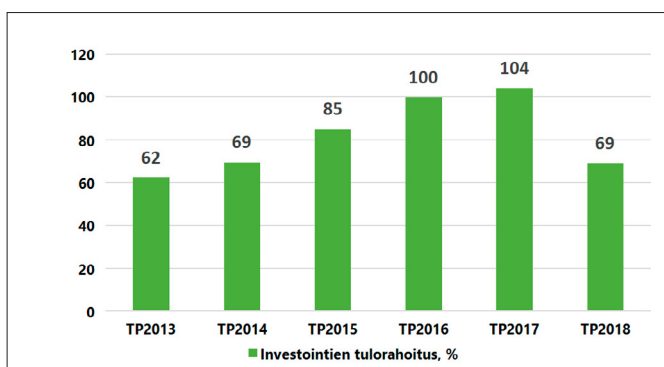
Vuoden 2018 aikana Sivakka-konsernissa toteutettiin peruskorjausinvestointeja yhteensä 13 milj. eu-

ron arvosta mutta investointeihin käytettiin edellistä vuotta 3,7 milj. euroa vähemmän. Oulun Sivakka Oy:n osalta merkittäviä investointeja olivat Nokikantien Selvaakki-talojen peruskorjauksen toinen vaihe ja yhtiön Myllytullin toimitilojen peruskorjaus. Myös Oulun Satama Oy:n investointimenot olivat edellistä vuotta 3,4 milj. euroa pienemmät, suurin osa investointimenoista 6,8 milj. euroa käytettiin uuden väylän, uusien rautateiden sekä kenttäalueiden rakentamiseen.

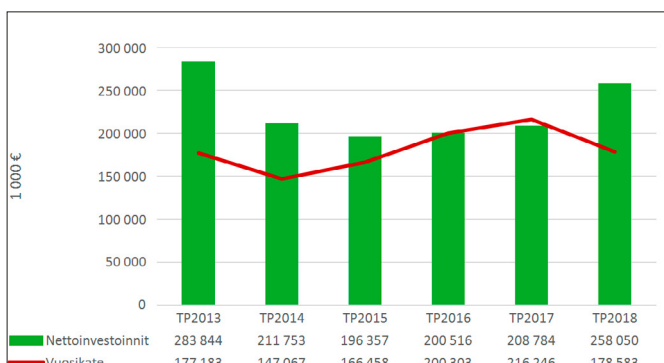
Oulu-konsernin investointeihin saatiin avustuksia 2,1 milj. euroa ja käyttöomaisuutta myytiin 25,7 milj. eurolla. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sisältävät mm. käyttöomaisuuden myyntivoittoja 21,7 milj. euroa, mikä on kasvanut edellisestä vuodesta. Oulun kaupungin käyttöomaisuuden myyntivoitot sisältävät mm. Oulun kaupungin maanmyyntivoittoja ja Technopoliksen osakkeiden myyntivoiton 9,4 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta muodostui noin 73 milj. euroa alijäämäiseksi.

Kuva 23. Oulu-konsernin investointimenot

Kuva 24. Oulu-konsernin investointien tulorahoitus

Kuva 25. Oulu-konsernin nettoinvestoinnit ja vuosikate 2013 - 2018

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta toteutui 65,1 milj. euroa ylijäämäisenä. Konsernin lainojen nettomuutos vuoden aikana oli -27,2 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikaudella 57,4 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostivat mm. Oulun kaupunki 30 milj. euroa, Oulun Satama Oy 13 milj. euroa ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri 13,2 milj. euroa. Oulun kaupunki maksoi takaisin pitkäaikaisia lainoja 25,5 milj. euroa, Sivakka-konserni puolestaan 19,1 milj. euroa, Oulun Seudun koulutuskuntayhtymä 6,6 milj. euroa ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri 21,1 milj. euroa. Lainanhoitokate 2,1 oli hyvällä tasolla. Tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vie-raan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Lainanhoitokyvyn katsotaan olevan riittävä lainojen hoitoon, kun arvo on 1 tai suurempi ja hyvällä tasolla tunnusluvun ollen suurempi kuin 2.

Muut maksuvalmiuden muutokset 38,2 milj. euroa koostui valtion toimeksiannoista (mm. aravalainat), pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten muutoksista ja korottomien velkatilien pääomien muutoksista.

Rahavarojen muutos

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirroista muodostuva rahavarojen muutos on 7,5 milj. euroa alijäämäinen. Oulu-konsernin rahavarat olivat vuoden lopussa 206,3 miljoonaa euroa. Kassavarojen riittävyys oli keskimäärin 36 päivää.

5 KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain 69 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tarvittaessa talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi. Oulun kaupungin tilikauden tulos ennen poistoeron ja varausten muutosta on 23 539 236,42 euroa alijäämäinen.

Tulokseen sisältyvät myös kaupungin liikelaitosten ja taseyksiköiden tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa. Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- *Oulun Vesi liikelaitoksen tilikauden ylijäämä ennen varauksia on 4 509 283,83 euroa. Tilikauden ylijäämä varauksen purkamisen ja poistoerojen muutosten jälkeen on 5 082 721,07 euroa. Teknisten liikelaitosten johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämästä tehdään 4 500 000,00 euron investointivaraus Hintan pintavesilaitoksen laajennusinvestointiin puhdistuskapasiteetin lisäämiseksi, joka toteutetaan vuosina 2021–2022. Jäljelle jäävä tilikauden ylijäämä 582 721,07 euroa siirretään Oulun Veden omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämään.*
- *Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 975 219,88 euroa. Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*
- *Oulun Teknisen liikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 1 638 439,43 euroa. Oulun Teknisen liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Oulun Teknisen liikelaitoksen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*
- *Liikelaitos Oulun Serviisin tilikauden ylijäämä on 92 625,55 euroa. Liikelaitos Oulun Serviisin johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Liikelaitos Oulun Serviisin omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*
- *Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen tilikauden ylijäämä on 14 307 357,73 euroa. Tilikauden ylijäämä esitetään siirrettäväksi taseeseen oman pääomaan edellisten tilikauden yli-/alijäämään.*
- *Business Oulu -liikelaitoksen tilikauden alijäämä on -709,16 euroa. Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden alijäämä siirretään Business Oulu -liikelaitoksen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*
- *Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 586 738,62 euroa. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*
- *Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen tilikauden ylijäämä on 752,37 euroa. Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta esittää, että likeylijäämä 738 537,61 euroa palautetaan yhteistoimintakunnille vuoden 2018 maksuosuuksien määräysperusteiden mukaisesti. Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta esittää, että liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 752,37 euroa siirretään Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*

- *Oulun kaupungin Kehittämisrahaston tilikauden ylijäämä 9 117 596,93 euroa siirretään Oulun kaupungin Kehittämisrahaston omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*
- *Oulun Valistustalorahaston tilikauden ylijäämä 737 101,49 euroa siirretään Oulun Valistustalorahaston omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämään.*

Oulun Vesi liikelaitos kirjasi tilikaudella poistoeron lisäystä 6 926 562,76 euroa, varausten lisäystä 4 500 000,00 euroa ja varausten vähennystä 7 500 000,00 euroa. Liikelaitos Oulun Tilakeskus kirjasi poistoeron vähennystä 2 957 064,84 euroa ja varausten vähennystä 5 200 000,00 euroa. Oulun kaupungin tilikauden alijäämäksi muodostuu erien jälkeen 19 308 734,34 euroa.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että liikelaitosten tilinpäätökset vuodelta 2018 hyväksytään liitettäväksi Oulun kaupungin vuoden 2018 toimintakertomukseen ja tilinpäätökseen sekä tilikauden tulosten käsittelyt hyväksytään toimielinten esitysten mukaisesti.

Talousarvion toteutuminen

6 OULUN KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUMINEN 2018

Oulun strateginen ohjausjärjestelmä perustuu yhteen kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkistrategia Oulu 2020 on Oulun kaupunkiyhdistyksen strategia ja siten se ei ole ainoastaan kaupunkiorganisaation strategia. Kunta organisaationa ei kykene yksin toteuttamaan strategisia tavoitteita.

Uuden Oulun strategiatyössä oli kyse kolmivaiheisesta suunnitteluprosessista, jossa strategian ensimmäiset linjaukset tehtiin yhdistymissopimuksessa, niitä täsmennettiin yhdistymishallituksen johdolla vuosina 2010–2012 ja viimeisteltiin strategiaksi ja toteuttamisohjelmiksi uuden valtuuston johdolla tehdyssä strategiaprosessissa, minkä pohjalta Kaupunkistrategia Oulu hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 19.8.2013 § 108. Uuden kaupunki-strategia Oulu 2026 valmisteluajaksi jatkettiin vuoden 2018 alkuun ja siitä johtuen kaupunkistrategia Oulu 2020 voimassaoloa jatkettiin vuoden 2018 loppuun.

Kaupunkistrategian toimeenpanoa ohjattiin valtuustokauden aikana strategian toteuttamisohjelmilla ja toimeenpano konkretisoitui vuosittain talousarvion valtuustoon nähden sitovissa tavoitteissa.

Kaupunkistrategian indikaattoreiden toteutumisen arviointi

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Elinvoiman osalta strategiakauden kehitys on ollut kaksijakoista siten, että alkupuolella suunta oli laskevaa, mutta viime vuosina työttömyystilanne, työpaikeiden määrä ja tutkimus- ja kehittämistoiminta ovat kehittyneet myönteiseen suuntaan. Työttömyyden lasku on ollut voimakasta viimeisen kolmen vuoden aikana ja vuonna 2018 työttömyysaste oli 12,2 % kun vuonna 2015 luku oli vielä 17,2 %. Kaupungin

kansainvälinen toiminta on ollut aktiivista ja Oulu on toiminut näkyvästi useissa kansainvälisissä verkostoissa. Heikompaa kehitystä on ollut viennin ja pääomasijoitusten osalta, joissa ei olla päästy toivotuun kasvuun. Kansainvälisen lentoliikenteen määrä on strategiakaudella pienentynyt selvästi.

Kuntalaisten hyvinvointi

Kuntalaisten sairastavuutta mittaava sairastavuusindeksi on laskenut strategiakauden alkuun verrattuna, mutta on vieläkin koko maan tasoa suurempi. Sähköisiä kuntalaispalveluita on otettu käyttöön ja kuntalaisia ohjataan valitsemaan sähköisiä palveluita. Kuntalaisten kokonaistyytyväisyys palveluihin on pysynyt samalla tasolla ja tyytyväisyys vaikuttamismahdollisuuksiin on hieman laskenut. Aikuisväestössä terveydentilansa hyväksi kokeneiden osuus on kasvanut ja elintavat parantuneet, mutta järjestötoimintaan osallistuvien osuus vähentynyt (ATH-tutkimus 2015). Kouluterveyskyselyn (2017) mukaan valtaosa oululaisista lapsista ja nuorista on tyytyväisiä elämäänsä ja voi hyvin. Nuoret liikkuvat entistä enemmän. Tupakointi, huumekekoilut sekä nuuskan ja alkoholin käyttö ovat vähentyneet. Kuitenkin terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden sekä ylipainoisten nuorten osuus on kasvanut. Keskimääräinen eläköitymisikä on noussut ja työkyvyttömyyseläkkeen saajien osuus on pienentynyt, mutta verrattuna muihin suuriin kaupunkiin nämä ovat Oulussa edelleen huonommalla tasolla. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuudessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia, vuosittain on ollut pientä vaihtelua. Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on pysynyt samalla tasolla. Tarkempaa tietoa väestön hyvinvoinnin kehityksestä saa laajasta hyvinvointikertomuksesta 2017-2021 (kaupunginvaltuusto hyväksynyt 28.8.2017 § 112).

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Ympäristötavoitteet ovat kehittyneet pääosin suotuisasti. Kasvihuonepäästöt ovat laskeneet ja joukkoliikenteen matkustajamäärät kasvaneet. Täydennysrakentamisen osuus vuotuisesta asuntotuotannosta on kasvanut suunnitellusti. Myös kaupungin väkiluku on jatkanut kasvua, vaikka kasvuvauhti onkin hieman laskenut. Selkeää heikentymistä on tapahtunut asukkaiden tyytyväisyydessä kaupungin keskustan palvelutasoon.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Kaupungin talous kehittyi tasapainoisesti vuosina 2013-2017, mutta vuonna 2018 kaupungin taloudellinen tasapaino heikkeni huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna. Kaupungin vuosikate on vai-

dellut 58 – 120 miljoonan välillä vuosina strategia-kaudella 2014-2018. Vuosikate on pysynyt kohtuullisen hyvällä tasolla kertaluontoisista eristä johtuen. Kaupungin nettomenojen kasvu oli keskimäärin vain noin 1,5 % vuosina 2014-2017, mutta vuonna 2018 nettomenot kääntyivät uudestaan 4,4 % kasvuun. Kaupungin lainakanta kasvoi vuonna 2014 noin 100 miljoonaa euroa, jonka jälkeen se on pysytellyt keskimäärin samalla tasolla.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Henkilöstön, osaamisen ja johtamisen osalta kehitys on strategia-kaudella ollut pääsääntöisesti positiivista. Poikkeuksena työantajan imago, jossa tulokset ovat hieman laskeneet. Kaupungin henkilöstön kokonaismäärä on laskenut lähtötilanteeseen nähden. Myös henkilötyövuosien määrä on laskenut.

Kaupunkistrategia 2020*Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky*

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
Kaupunki edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Työttömyysaste (ELY, vuoden ka.)	2012: 13,1 % 2013: 15,2 % 2014: 16,2 % 2015: 17,2 % 2016: 16,6 % 2017: 14,9 %	14 %	2018:12,2 %
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Kokonaisvienti (€) Oulun seutu	arvio 2012:n.3,1 mrd. € 2013:n.3,2 mrd. € 2014:n.3,2 mrd. € 2015:n.2,9 mrd. € 2016:n.2,7 mrd. €	3,1 mrd.€	2017: n. 2,9 mrd.€ Vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla teollisuustoimialojen vientiliikenvaihto kasvoi +6,2 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.
	Yritysten määrä kasvaa (toimipaikat)	31.12.2013: 9 835 31.12.2014: 10 038 31.12.2015: 10 086 31.12.2016: 10 209	10 150	31.12.2016: 10 209
	Pääomasijoitukset Ouluun	2012:n. 24,5 milj. € 2013:n. 40 milj. € 2014:n. 40 milj. € 2015:n. 25 milj. € 2016:n. 55 milj. € 2017:n. 35 milj. €	60 milj.€	v. 2018: n. 50 milj. €

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
Oulu on näkyvä ja aloitteellinen EU-investoinneissa ja rahoituskehysten strategisissa teemoissa, hyödyntäen valittuja kansainvälisiä verkostoja ja vahvistaen Oulun asemaa arktisen alueen logistisena keskuksena.	Strategiasta johdettujen kansainvälisyystavoitteiden toteutuminen		Toimialoilla vuodelle 2018 asetettujen tavoitteiden toteutuminen	Kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin kansainvälistä toimintaa ohjaavat linjaukset ja niihin liittyvät tavoitteet 11.6.2018. Oulun seudun edunvalvontatoimintamalli on valmistunut. Oulun kansainvälisen toiminnan painopisteinä ovat EU ja Arktinen yhteistyö. Komission monivuotisen rahoituskehysten julkaisun jälkeen Oulu on pyrkinyt vaikuttamaan erityisesti koheesio-, liikenne-, investointi sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopolitiikkaan. Euroopan komissio esitti kesäkuussa Suomen pääradan mukaan ottamista EU:n liikenneverkon ydinkäytäviin (TEN-T) osana North Sea Baltic ydinkäytävän laajennusta. EU:n kaupunkiagendan digitaalisen muutoksen toimintasuunnitelma on hyväksytty komissiossa. Perämerenkaaren yhdistyksen toimintaa kehitettiin yhdessä jäsenkaupunkien kanssa. Oulu on tehnyt systemaattisesti työtä kansainvälisellä rahoituksella ja kumppanuudessa toimeenpantavan kehittämistyön lisäämiseksi; sekä hakemusten että myönteisten päätösten määrä on kasvanut. Kulttuuripääkaupunkihakemuksen eurooppalaista ulottuvuutta on rakennettu Leeuwardenissa, Wienissä, Lontoossa, Pariisissa, Oslossa ja Dondrechtissä. Yhteistyö koulutusviennin, opiskelijavaihdon ja tutkintomyynnin edistämässä eteni ystävyyskaupunki Hangzhoun kanssa. Lentoyhtiö SAS avasi suoran yhteyden Oulusta Tukholmaan marraskuussa 2018. Oulun kaupunki on osallistunut LVM:n aloitteesta toteutettavan kansainvälisen Arctic Connect datakaapelin edistämishankkeen 1. vaiheeseen. Yhteistyö reittisuunnittelun osalta on käynnistynyt Cinia Oy:n kanssa.
	Kansainväliset lentoyhteydet	Lentoliikenteen kansainväliset laskeutumiset 2012: 856 2013: 868 2014: 774 2015: 594 2016: 508 2017: 452	520	2018: 458 (+1,3 %)
	Satamaliikenne	2012: 3,5 milj. tonnia 2013: 3,4 milj. tonnia 2014: 3,4 milj. tonnia 2015: 3,5 milj. tonnia 2016: 3,6 milj. tonnia 2017: 3,5 milj. tonnia	3,6 milj. tonnia	2018: 3,439 milj. tonnia
Kansainvälinen osaamis- ja innovaatio-keskittymä vahvistuu ja uudistuu	Innovaatioallianssin indikaattorit			
	Korkeakoululähtöiset uudet yritykset	2016: 28 kpl 2017: 25 kpl	50	Korkeakoululähtöisiä yrityksiä 19 kpl (2018)
	Vetovoiman kehitys, rekisteröidyt yöpymiset	2016: 584 068 2017: 635 495	700 000	Yöpymiset kasvussa, 1-11 2018 599 000 kpl, kasvua 2,7 % edelliseen vuoteen nähden
Hankkeisiin osallistuvat maksavat yritykset (käynnistyneet hankkeet)	v. 2016: 35 kpl v. 2017: 190 kpl	70	Hankkeissa mukana yrityksiä 104 kpl (käynnistyneet hankkeet 2018)	

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
	T&K –menot Oulun seudulla*)	2011: 975,9 milj. € 2012: 898,8 milj. € 2013: 817,5 milj. € 2014: 779,3 milj. € 2015: 632,7 milj. € 2016: 663,4 milj. €	650 milj. €	v. 2017: 706,8 milj. €
Oulu on Suomen paras kaupunki opiskella	Ensisijaiset hakijat (Yliopisto, OAMK, OSAO)	2016: 16 237 2017: 16 141	Määrä kasvaa	2018: 18 741

*) T&K –menot: Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot (Tilastokeskus)

Kuntalaisten hyvinvointi

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
Kuntalaisten hyvinvointi paranee	Ikävakiointu sairastavuusindeksi laskee (KELA)	2010: 107,7 2011: 107,9 2012: 107,6 2013: 108,4 2014: 108,5 2015: 107,9 2016: 107,9	107,8	2017: 107,3
Kuntalaisten oma vastuu ja yhteisöllisyys vahvistuu	Kuntalaisten tyytyväisyys vaikuttamismahdollisuuksiin kaupungin asioissa kasvaa (Kaupunki- ja kuntapalvelututkimus, KAPA)	2012: 24 % erittäin tai melko tyytyväisiä 2016: 24 % erittäin tai melko tyytyväisiä	26 %	2018: 22 %
Liikunnallinen ja terve elämäntapa vahvistuu	Kuntalaisten tyytyväisyys kaupungin liikuntapalveluihin kasvaa (Kaupunki- ja kuntapalvelututkimus, KAPA)	2012: 67 % erittäin tai melko tyytyväisiä 2016: 65 % erittäin tai melko tyytyväisiä	67 %	2018: 59 %
Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Palvelutyytyväisyys lisääntyy (Kaupunki- ja kuntapalvelututkimus, KAPA): Laaja asuinkuntaindeksi (yleinen palvelutyytyväisyys, asteikko 1-5)	2012: ka 3,5 (uusi Oulu) 2016: 3,46	3,6	2018: 3,47
	Digitalisointiaste: Edistetään sähköisten palvelujen määrän kasvua. Käyttöaste: Edistetään sähköisten palvelujen käyttäjämäärän kasvua.		Tarjolla olevat ja Oulun kaupungin prosesseja tukevat sähköiset palvelut sisällytetään Digimuutos 2020-ohjelmaan. Käyttöön otettujen sähköisten asiointipalveluiden osalta vähintään 80 % asioinnista ohjautuu ensisijaisesti sähköiseen asiointikanavaan.	Digimuutos 2020 –teeman alle on määritelty kaupunkitasoiset tavoitteet ja mittarit sisäisten ja asiakasprosessien digitalisoinnille. Toimialat ovat laatineet omat kehittämissuunnitelmansa kärkihankkeineen. Valtionhallinnon linjausten mukaisesti olemme tuoneet kuntalaisasiointiin Suomi.fi-palveluita. Myös avustushakemusprosessin koko ketjun digitalisointi on käynnistetty. Sähköisiä kuntalaispalveluita on hyvin laajasti käytössä ja kuntalaisia ohjataan niihin käyttäjämäärien ja käyttöasteen kasvattamiseksi. Keskimääräinen palveluiden digitalisaatioaste on 88 % ja käyttöaste 69 % valtakunnallisella digitaalinenkunta.fi –mittaustavalla.

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetilä 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
	75 v. täyttäneistä asuu kotona tarvitsemiensa palvelujen tukemana	2013: 91,1 % 2014: 91,2 % 2015: 91,1 % 2016: 91,4 % 2017: 91,5 %	92 %	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on 91,8 %, (12/2017: 91,5 %). Kotona asuvien osuus on lisääntynyt viime vuoden vastaavaan aikaan nähden.
	0-17 v. kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä laskee, hyödyntäen ennaltaehkäisevää toimintaa	2013: 1,37 % 2014: 1,42 % 2015: 1,38 % 2016: 1,33 % 2017: 1,42 % vastaavan ikäisestä väestöstä	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus vähenee vuodesta 2017. Tavoite 1 %	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen % -osuus väestöstä on hieman lisääntynyt 1-12/2018: 1,03 %, (1-12/ 2017: 1,01 %)

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetilä 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
Kaupunki kasvaa kestävästi	Väestö kasvaa 16 000 asukkaalla v. 2020 mennessä	31.12.2012: 190 847 31.12.2013: 193 798 31.12.2014: 196 291 31.12.2015: 198 525 31.12.2016: 200 526 31.12.2017: 201 810	204 500	31.12.2018: 203 659 (ennakkotieto)
	Tyytyväisyys ympäristön tilaan kasvaa (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	2012: 63 % erittäin tai melko tyytyväisiä 2016: 63 % erittäin tai melko tyytyväisiä	64 %	2018: 63 %
	Ympäristökuormitus ja ekotehokkuus: Kasvihuonekaasupäästöt / asukas (pl teollisuus) pienenee (Kestävän energiakäytön toimintaohjelma, SEAP)	5,7 tCO ₂ -ekv/asukas (v. 2010) 5,07 tCO ₂ ekv/asukas (v. 2013) 5,07 tCO ₂ ekv/asukas (v. 2014) 4,9 tCO ₂ ekv/asukas (v. 2015) 4,9 tCO ₂ ekv/asukas (v. 2016)	Arvo pienenee	4,63 t CO ₂ -ekv/asukas (v. 2017).
Elävä ja vetovoimainen kaupunkikeskusta sekä moni-ilmeiset alueet tukevat asukaslähtöisiä asumisen muotoja ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta	Tyytyväisyys kaupunkikeskustan palvelutasoon (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	2012: 84 % erittäin tai melko tyytyväisiä 2016: 77 % erittäin tai melko tyytyväisiä	79 %	2018: 58 %
	Eheytyvä yhdyskuntarakenne: Täydennysrakentamisen osuus vuotuisesta asuntotuotannosta kasvaa, yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti	2012: 45 % 2014: 56 % 2015: 55 % 2016: 55 % 2017: 67 %	55 %	2018: 62 %
Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn suhteellinen osuus kaikista liikkumismuodoista kasvaa	Joukkoliikenteen matkustajamäärä/asukas seudulla kasvaa	2015: 28,2 2016: 31,8 2017: 34,4	Määrä kasvaa 4 % edelliseen vuoteen verrattuna	Koko toimialueen matkamäärä vuonna 2018 on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna 2,8 %. Matkamäärä/asukas vuonna 2018 oli 35,3 (2017: 34,4)
	Kuljutapajakauma; henkilöauton käytön osuus kaikista kulkumuodoista laskee	v. 2010: Julkinen: 5 %, Henkilöauto: 56 %, Pyöräily: 20 %, Kävely: 17 %, Muu: 2 %	Henkilöauton käytön osuus kaikista kulkumuodoista laskee ja on korkeintaan 55 %.	2018: Julkinen: 4 %, Henkilöauto: 56 %, Pyöräily: 17 %, Kävely: 21 %, Muu: 2 %

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
Vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä	Vuosikate	TP 2013 / 80,4 MEUR TP 2014 / 75,2 MEUR TP 2015 / 85,3 MEUR TP 2016 / 76,3 MEUR TP 2017 / 119,6 MEUR	Talousarvio alkup.: 57,8 MEUR	57,9 MEUR
	Toimintakate, kasvu %	TP 2013 / 3,6 % TP 2014 / 2,7 % TP 2015 / 1,9 % TP 2016 / 2,1 % TP 2017 / -0,6 %	Talousarvio alkup.: -994,1 MEUR (2,4 %)	4,4 %
	Lainakatto	TP 2013 / 554 MEUR TP 2014 / 641 MEUR TP 2015 / 655 MEUR TP 2016 / 671 MEUR TP 2017 / 632,6 MEUR	Lainakannan muutokset. Talousarvio alkup.: 87,1 MEUR Lainat 719,7 MEUR	645,5 MEUR
	Investointikatto	TP 2014 / 191 MEUR TP 2015 / 418 MEUR TP 2016 / 396 MEUR		
Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Omistajapoliittisiin linjauksiin asetettujen tavoitteiden toteutuminen		Vuodelle 2018 asetetut tavoitteet toteutuneet	Toteuma raportoidaan yhteisöittäin maaliskuussa julkaistavassa tytäryhteisöraportissa.
Kaupunki toimii osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä	Hankinnoissa käytetään innovatiivisia hankintamenettelyjä	Innovaatiomyönteisten hankintakäytäntöjen käyttö edistyy	Sähköiseen järjestelmään tehtyjen innovaatiomyönteisten hankintakäytäntöjen määrä kasvaa v. 2017 verrattuna.	Hankintajärjestelmään tehtyjen innovaatiomyönteisten hankintojen määrä vuonna 2018 oli 10 kpl. Luotettavaa vertailutietoa edellisestä vuodesta ei ole käytettävissä.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoitetila 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
Hyvällä johtamisella mahdollistetaan tavoitteiden saavuttaminen	Kunta10-kysely*): indikaattori johtamisesta: - esimiestuki - kohtelun oikeudenmukaisuus - päätöksenteon oikeudenmukaisuus Yhteensä - hyvä työnantajaimago	v. 2016 3,62 3,85 3,18 10,65 78,8 %		v. 2018 3,67 3,89 3,29 10,85 76,9 %
	Kehityskeskustelujen koettu hyödyllisyys, osuus kasvaa	v. 2016: 41,2 %	45 %	v. 2018: 49,0 %
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Kunta10-kysely: indikaattori työstä, työyhteisöstä ja johtamisesta: - työpaineita paljon, työn hallintaa vähän (ennen työstressin nimellä) - työyhteisön tavoitteellisuus - yhteistyö esimiehen kanssa - sosiaalinen pääoma Yhteensä	v. 2016 2 3,1 % 3,90 3,60 3,76 11,26	22,5 % Yhteensä 11,3	v. 2018 23,4 % 3,94 3,61 3,78 11,33

Linjaukset	Indikaattorit	Lähtötilanne	Tavoittila 2018	Toteuma 1.1 – 31.12.2018
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	Henkilöstön kokonaismäärä ei kasva	31.12.2013: 11 882 henk. 31.12.2014: 12 015 henk. 31.12.2015: 11 553 henk. 31.12.2016: 11 311 henk. 31.12.2017: 11 099 henk.	Henkilöstön kokonaismäärä ei kasva 31.12.2017 tilanteesta.	Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2018: 11 083 henkilöä
	Henkilötyövuodet ei kasva	31.12.2013: 9 131 htv 31.12.2014: 8 829 htv 31.12.2015: 8 923 htv 31.12.2016: 8 796 htv 31.12.2017: 8 458 htv	Toteutunut työpanos ei kasva v. 2017 nähden	ka. 2018: 8 546 htv (ka. 2017:8 458 htv)

*) Kunta10-kysely, Työterveyslaitoksen tutkimus selvittää kunta-alan henkilöstön työtä ja työssä tapahtuvia muutoksia sekä niiden vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin.

***) Henkilöstömäärässä on raportoitu vakinaiset ja tilapäiset, ilman työllistettyjä, oppilaita ja harjoittelijoita sekä toimenpidepalkkaisia

7 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

7.1 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Peruskunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja

niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina. Peruskunnan käyttötalousosan kokonaisraportointi sisältää kaikki peruskunnan yksiköt. Käyttötalousosan yhteenveto on esitetty sivulla 79. Sitovuudet on eroteltu mustalla fontilla, tarkastelussa on huomioitu sitovuus (brutto, netto).

Peruskunnan tuloslaskelmaosan yhteenveto, kokonaisraportointi

€1 000	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	170 141	-2 294	167 847	169 935	2 088
Valmistus omaan käyttöön	10 361	0	10 361	7 302	-3 059
Toimintakulut	-1 246 652	-16 365	-1 263 018	-1 250 668	12 350
TOIMINTAKATE	-1 066 150	-18 659	-1 084 809	-1 073 430	11 379

Luvut eivät sisällä työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden palkkamenoja eikä niihin kohdistuvaa sisäistä työllistämistukea.

Peruskunnan toimintatuotot muodostuvat sekä sisäisistä että ulkoisista tuotoista. Toimintatuottoja kertyi 169,9 milj. euroa, joista ulkoisten toimintatuottojen osuus oli 163,1 milj. euroa. Peruskunnan toimintatuottojen toteuma ylittyi muutettuun talousarvioon verrattuna 2,3 milj. euroa. Yhdyslautakunnan toimintatuottojen ylitykseen muutettuun talousarvioon verrattuna vaikuttivat pääosin puunmyyntitulot ja yleisten alueiden lupa- ja vuokratuotot. Oulun kaupungin vilkas rakentaminen kasvatti yleisten alueiden lupa- ja vuokratuottojen toteumaa.

Toimintatuottojen ylitys	1 000 euroa
Tarkastuslautakunta	11
Kaupunginvaltuusto	1
Kaupunginhallitus	557
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	89
Konsernihallinto	468
Hyvinvointilautakunta	14
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa	14
Rakennuslautakunta	1 199
Yhdyskuntalautakunta	1 492
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	1 348
Joukkoliikenne	143

Rakennuslautakunnan toimintatuottojen parempaan toteumaan vaikutti luvitettavan rakentamisen määrän ennakoitua suurempi kasvu. Erityisesti kahden kerrosalaneliöltään poikkeuksellisen suuren hoitoalan rakennuksen luvitus. Kaupunginhallituksen toimintatuottojen ylitys kohdistui pääosin konsernihallintoon. Toimintatuottojen ylitykset kohdentuivat hankkeiden ja erinäisten projektitoiminnan tuloutuksiin sekä maakuntatyössä olevien kuntalaskutukseen. Hyvinvointilautakunnan toimintatuottojen kertymä oli lähestulkoon muutetun talousarvion mukainen. Toimintatuottoihin hyvinvointilautakunta haki 0,5 milj. euron talousarviomuutoksen, koska Valtiokonttorilta saatiin arvioitua suuremmat sotainvalidien ja rintamaveteraanien palvelujen kustannusten korvaukset.

Toimintatuottojen alitus	1 000 euroa
Kaupunginhallitus	847
KH ilman erillissitovuuksia	166
Kehittämissalkut	682
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	339

Kaupunginhallituksen sitovuudella kehittämissalkut oli toimintatuottojen toteuma talousarviota pienempi, sitovuudelle haettiin määrärahamuutosta 1,1 milj. euroa (tulomäärärahan vähennys) vuoden 2018 aikana. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa toimintatuotot alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna. Määrärahamuutosta haettiin toimintatuottoihin 1,1 milj. euroa (tulomäärärahan vähennys), koska hanke- ja projektitoimintaa siirtyi vuodelle 2019 arvioitua enemmän ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen kertymä oli arvioitua vähemmän.

Peruskunnan toimintatuotot sis. sisäiset erät	TP2018	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2017
Myyntituotot	37 460 974,52	33 751 501,00	3 709 473,52	36 989 306,87
Maksutuotot	62 302 214,33	63 172 701,00	-870 486,67	68 807 585,89
Tuet ja avustukset	12 260 715,70	14 629 185,63	-2 368 469,93	22 491 928,96
Vuokratuotot	42 095 171,70	40 040 266,00	2 054 905,70	38 793 428,85
Muut toimintatuotot	15 816 374,89	16 253 651,04	-437 276,15	21 975 968,51
Toimintatuotot yhteensä	169 935 451,14	167 847 304,67	2 088 146,47	189 058 219,08

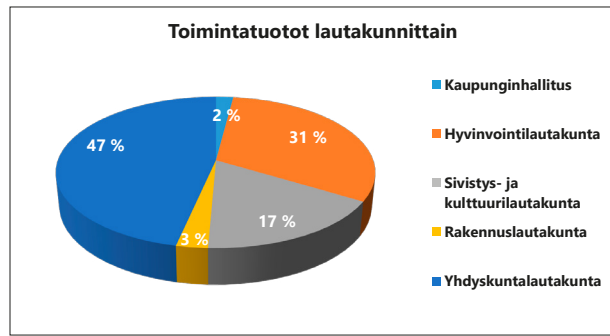
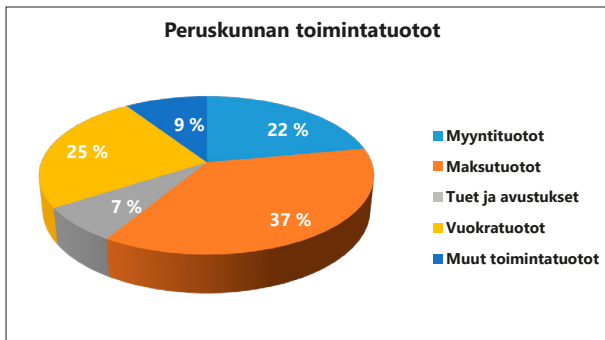
Myyntituottojen kertymä ylitti muutetun talousarvion ja suurimmat ylitykset toteutuivat hyvinvointilautakunnassa ja yhdyskuntalautakunnassa. Hyvinvointilautakunnassa ylittyivät mm. rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin saatu määräraha Valtiokonttorilta ja pakolaisten korvaukset. Yhdyskuntalautakunnassa myyntituottojen kertymä oli talousarviota suurempi ja kasvuun vaikuttivat puunmyyntitulot, yleisten alueiden lupa- ja vuokratuotot sekä Oulun kaupungin vilkas rakentaminen.

Maksutuotot alittuivat muutettuun talousarvioon verrattuna. Hyvinvointilautakunnan maksutuotot olivat 2,4 milj. euroa talousarviota pienemmät. Myös sivistys- ja kulttuurilautakunnassa maksutuotot alittuivat hieman muutettuun talousarvioon verrattuna. Palvelusetelien lisääntynyt käyttö pienensi maksutuottojen kertymää niin hyvinvointilautakunnassa kuin sivistys- ja kulttuurilautakunnassa. Yhdyskunta-

lautakunnan sitovuudella joukkoliikenne maksutuotot ylittivät talousarvion. Joukkoliikenteen matkustajamäärät jatkoivat kasvua vuoden 2018 aikana.

Saatujen tukien ja avustusten toteuma alitti muutetun talousarvion. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa tuet ja avustukset alittuivat 1,3 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Hanke- ja projektitoimintaa oli siirtynyt vuodelle 2019 arvioitua enemmän.

Vuokratuotot olivat muutettua talousarviota 2,1 milj. euroa suuremmat ja muut toimintatuotot olivat muutettua talousarviota 0,4 milj. euroa pienemmät. Yhdyskuntalautakunnan vuokratuotot olivat talousarviota 1,3 milj. euroa pienemmät ja muut toimintatuotot 1,8 milj. euroa alhaisemmat. Alitus kohdistui maanmyyntivoittoihin, koska tonttikysyntä painotui vuokratontteihin niin yritystonteissa kuin asuntontteissa.

Peruskunnan toimintakulut muodostuvat sekä ulkoisista että sisäisistä kuluista. Toimintakulujen toteuma oli muutettua talousarviota noin 12 milj. euroa (-1 %) alhaisempi. Suurin toimintakulujen alitus toteutui kaupunginhallituksessa. Kaupunginhallitus ilman erillissitovuusia toimintakulujen pienempään kertymään vaikutti Business Oulu -liikelaitokselle annettavan avustuspäärahän alitus. Hyvinvointilautakunta sitovuudella erikoissairaanhoito alitti muutettua talousarviota. Erikoissairaanhoitoon haettiin 6 milj. euron lisämääräraha, mutta lisämäärärahan tarve jäi arvioitua pienemmäksi. Yhdyskuntalautakunnassa toimintakulut alittuivat talousarvioon verrattuna. Henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen kertymät olivat talousarviota alhaisemmat. Henkilöstökulujen osalta eläkemeno toteutuivat talousarviota pienempinä ja palveluiden ostojen säästöt olivat seurausta onnistuneista kilpailutuksista.

Toimintakulujen alitus	1 000 euroa
Keskusvaalilautakunta	11
Tarkastuslautakunta	155
Kaupunginvaltuusto	28
Kaupunginhallitus	4 060
KH ilman erillissitovuusia	2 216
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	493
Konsernihallinto	669
Kehittämissalkut	683
Hyvinvointilautakunta	2 517
Erikoissairaanhoito	2 517
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	291
Rakennuslautakunta	131
Yhdyskuntalautakunta	2 835
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	2 835

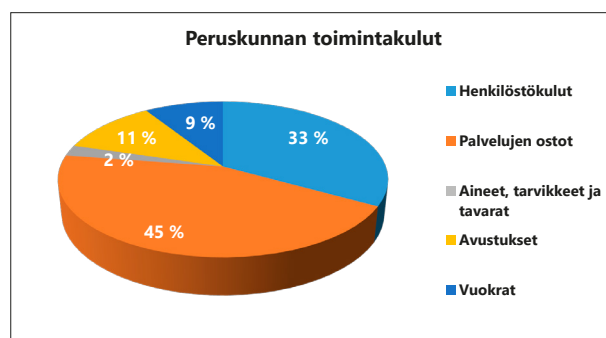
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoitoa ylitti muutettua talousarviota. Lisämäärärahaa haettiin 10 milj. euroa, ja näin toimintakulujen toteuma ylitti alkuperäisen talousarvion 10 milj. euroa. Erityisesti palvelujen ostot ilman erikoissairaanhoitoa ylittivät talousarvioon verrattuna.

Toimintakulujen ylitys	1 000 euroa
Hyvinvointilautakunta	399
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoitoa	399
Yhdyskuntalautakunta	339
Joukkoliikenne	339

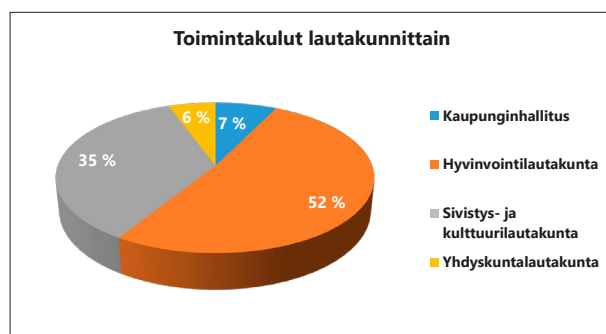
Peruskunnan toimintakuluihin haettiin lisämäärärahoja kaupunginvaltuustolta 16,4 milj. euroa vuoden 2018 aikana. Hyvinvointilautakunnan osuus oli 16 milj. euroa. Sivistys- ja kulttuurilautakunta haki 6,5 milj. euroa lisämäärärahaa.

Peruskunnan toimintakulut sis. sisäiset erät	TP2018	Talousarvio muutosten jälkeen	Erotus	TP2017
Henkilöstökulut	-410 400 441,23	-414 429 213,59	4 028 772,36	-401 111 373,86
Palvelujen ostot	-550 068 050,24	-550 621 541,41	553 491,17	-542 917 009,26
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 133 693,14	-27 394 842,59	-738 850,55	-27 911 265,43
Avustukset	-140 272 013,14	-142 697 103,00	2 425 089,86	-135 542 200,26
Vuokrat	-112 454 129,91	-114 316 839,63	1 862 709,72	-112 211 364,25
Muut toimintakulut	-2 037 540,97	-3 197 166,00	1 159 625,03	-2 713 603,31
Toimintakulut yhteensä	-1 243 365 868,63	-1 252 656 706,22	9 290 837,59	-1 222 406 816,37

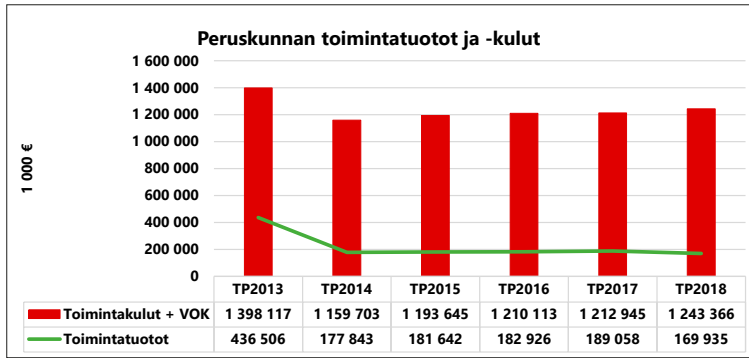
Peruskunnan suurimman kuluerän, palvelujen ostojen toteuma alittui muutettuun talousarvioon verrattuna. Palvelujen ostoihin sisältyi erikoissairaanhoidon toteuma 237,9 milj. euroa, joka alittaa muutetun talousarvion n. 2,5 milj. eurolla. Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidon sitovuus puolestaan ylitti palvelujen ostojen osalta muutetun talousarvion. Yhdyskuntalautakunnan palvelujen ostot alittuivat talousarvioon verrattuna, alenemaan vaikutti onnistunut kilpailutus.

Henkilöstökulujen toteuma alitti muutetun talousarvion noin milj. euroa, josta sivistys- ja kulttuurilautakunnan alitus oli 1,3 milj. euroa ja hyvinvointilautakunnan 0,9 milj. euroa. Lisämäärärahaa henkilöstökuluihin hakivat sivistys- ja kulttuurilautakunta 5,4 milj. euroa ja hyvinvointilautakunta 4,6 milj. euroa. Henkilöstökulujen lisämäärärahaan vaikuttivat erityisesti virka- ja työehtosopimusten mukaiset yleiskorotukset, palkkahinnoitteluihin tulleet alarajakorotukset sekä vuoden 2018 tuloksellisuususerä. Lisäksi vuoden 2018 aikana tuli maksettavaksi takautuvasti epäpätevyysalennuksia sellaisille henkilöille, joille alennusta on käytetty virheellisesti.

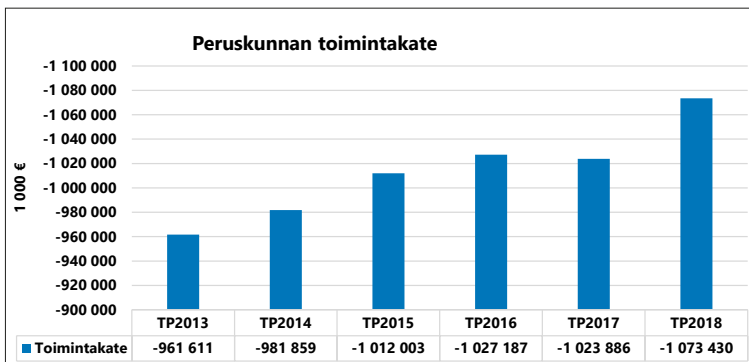
Avustusten toteuma alitti muutetun talousarvion. Kaupunginhallituksen avustukset liikelaitoksille alittuivat verrattuna talousarvioon, Business Oulu -liikelaitoksen avustuksia jäi käyttämättä mm. työllisyyspalveluissa. Sivistys- ja kulttuurilautakunnassa avustukset ylittivät muutetun talousarvion, erityisesti päivähoiton palvelusetelikulut. Lasten kotihoidon tuki puolestaan alitti muutetun talousarvion.

Kuvassa on huomioitu toimintakulujen yhteydessä valmistus omaan käyttöön (=VOK).

Peruskunnan toimintakate/nettomenot oli – 1 073,4 milj. euroa, ja toimintakate alittui muutettuun talousarvioon verrattuna noin 11 milj. euroa. Talousarviomuutokset heikensivät toimintakatetta tilikauden

aikana n. 19 milj. euroa. Toimintakatteen/nettomenojen toteuma oli alkuperäistä talousarviota heikompi noin 7 milj. euroa.

Hyvinvointilautakunnassa oli sitovana toimintakate ilman erikoissairaanhoidon ja erikoissairaanhoidon erikseen sitovana. Hyvinvointilautakunnan sitova toimintakate ilman erikoissairaanhoidon oli -401,4 milj. euroa ja lähestulkoon muutetun talousarvion mukainen. Erikoissairaanhoidon toimintakulut alittuivat noin 2 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Hyvinvointilautakunnan (sisältäen sekä oman toiminnan että erikoissairaanhoidon) toimintakatteen tavoite ylittyi alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 13 milj. eurolla.

Sivistys- ja kulttuurilautakunta on toimintakatteeltaan valtuustoon nähden sitova. Toimintakate vuonna 2018 oli -411,4 milj. euroa ja se oli muutetun talousarvion mukainen. Vuoden 2018 aikana sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioon tehtiin muutoksia kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Merkittävimpiä muutoksia syntyi palkankorotuksis-

ta, varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden maksuttomuuden kokeilusta sekä varhaiskasvatuksen arvioitua pienemmästä asiakasmaksutulojen kertymästä, aikuisten perusopetuksen lisäyksestä, perusopetuksen kotikuntakorvausten muutoksista sekä hanke ja projektitoiminnan muutoksista.

Yhdyskuntalautakunnan toimintakate ilman joukko- liikennettä toteutui 4 milj. euroa talousarviota parempana. Tähän vaikutti toimintatuottojen 1,5 milj. euron ylitys sekä toimintakulujen 2,5 milj. euron alitus.

Kaupunginhallituksen toimintakatteen toteuma oli -86,5 milj. euroa ja se alitti muutetun talousarvion n. 4 milj. eurolla. Kaupunginhallitus ilman erillissitovuusia alitus oli 2 milj. euroa ja konsernihallinnon alitus 1 milj. euroa talousarvioon verrattuna.

PERUSKUNNAN KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN

Peruskunnan käyttötalous €1 000	Sitovuus B/N		TA2018	TA- MUUTOKSET	MUUTETTU TA2018	TP2018	YLITYS+/ ALITUS-
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	Toimintatuotot	670	-335	335	335	0
		Toimintakulut	-680	380	-300	-289	11
		Toimintakate	-10	45	35	46	11
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	Toimintatuotot	2	0	2	13	11
		Toimintakulut	-719	0	-719	-564	155
		Toimintakate	-717	0	-717	-551	166
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	Toimintatuotot	0	0	0	1	1
		Toimintakulut	-600	-50	-650	-622	28
		Toimintakate	-600	-50	-650	-621	29
KAUPUNGINHALLITUS yhteensä		Toimintatuotot	4 785	-1 041	3 744	3 454	-290
		Toimintakulut	-100 090	6 050	-94 040	-89 980	4 060
		Toimintakate	-95 305	5 009	-90 296	-86 527	3 770
KH ilman erillissitovuuksia	N	Toimintatuotot	200	0	200	34	-166
		Toimintakulut	-71 830	1 371	-70 459	-68 243	2 216
		Toimintakate	-71 630	1 371	-70 259	-68 209	2 050
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	Toimintatuotot	200	0	200	289	89
		Toimintakulut	-8 452	1 300	-7 152	-6 659	493
		Toimintakate	-8 252	1 300	-6 952	-6 370	582
Konsernihallinto	N	Toimintatuotot	2 585	77	2 662	3 130	468
		Toimintakulut	-16 808	1 560	-15 248	-14 579	669
		Toimintakate	-14 223	1 638	-12 586	-11 449	1 137
Kehittämissalkut	N	Toimintatuotot	1 800	-1 118	682	0	-682
		Toimintakulut	-3 000	1 819	-1 181	-499	683
		Toimintakate	-1 200	701	-499	-499	1
HYVINVOINTILAUTAKUNTA yhteensä		Toimintatuotot	53 000	530	53 530	53 544	14
		Toimintakulut	-625 385	-16 045	-641 430	-639 312	2 118
		Toimintakate	-572 385	-15 515	-587 900	-585 768	2 132
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoitoa	N	Toimintatuotot	53 000	530	53 530	53 544	14
		Toimintakulut	-391 000	-10 045	-401 045	-401 444	-399
		Toimintakate	-338 000	-9 515	-347 515	-347 900	-385
Erikoissairaanhoito	B	Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-234 385	-6 000	-240 385	-237 868	2 517
		Toimintakate	-234 385	-6 000	-240 385	-237 868	2 517
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	N	Toimintatuotot	30 347	-1 063	29 284	28 945	-339
		Toimintakulut	-434 103	-6 519	-440 622	-440 331	291
		Toimintakate	-403 756	-7 582	-411 338	-411 386	-47
YHDYSKUNTALAUTAKUN- TA yhteensä		Toimintatuotot	77 934	-433	77 501	78 992	1 492
		Toimintakulut	-71 534	-125	-71 659	-69 163	2 496
		Toimintakate	6 400	-558	5 842	9 829	3 988
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N	Toimintatuotot	59 934	-433	59 501	60 849	1 348
		Toimintakulut	-45 196	-125	-45 321	-42 486	2 835
		Toimintakate	14 738	-558	14 180	18 363	4 183
Joukkoliikenne	N	Toimintatuotot	18 000	0	18 000	18 143	143
		Toimintakulut	-26 338	0	-26 338	-26 677	-339
		Toimintakate	-8 338	0	-8 338	-8 533	-195
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N	Toimintatuotot	3 403	48	3 451	4 651	1 199
		Toimintakulut	-3 180	-56	-3 236	-3 105	131
		Toimintakate	223	-8	215	1 546	1 330
PERUSKUNTA YHTEENSÄ		Toimintatuotot	170 141	-2 294	167 847	169 935	2 088
		Toimintakulut	-1 236 291	-16 365	-1 252 657	-1 243 366	9 291
		Toimintakate	-1 066 150	-18 659	-1 084 809	-1 073 430	11 379

Luvut eivät sisällä työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden palkkamenoja eivätkä niihin kohdistuvaa sisäistä työllistämistukea.

Peruskunta Valmistus omaan käyttöön €1 000	Sitovuus B/N		TA2018	TA- MUUTOKSET	MUUTETTU TA2018	TP2018	YLITYS+/ ALITUS-
Konsernihallinto valmistus omaan käyttöön		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	0	0	0	-4	-4
		Toimintakate	0	0	0	-4	-4
Sivistys- ja kulttuurilautakunta valmistus omaan käyttöön		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-2 250	0	-2 250	-1 700	550
		Toimintakate	-2 250	0	-2 250	-1 700	550
Yhdyskuntalautakunta valmistus omaan käyttöön		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-8 111	0	-8 111	-5 598	2 513
		Toimintakate	-8 111	0	-8 111	-5 598	2 513
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN YHTEENSÄ		Toimintatuotot	0	0	0	0	0
		Toimintakulut	-10 361	0	-10 361	-7 302	3 059
		Toimintakate	-10 361	0	-10 361	-7 302	3 059

7.1.1 Keskusvaalilautakunta

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	670	-335	335	335	0	100	1
Toimintakulut	-680	380	-300	-289	11	96	-358
Toimintakate	-10	45	35	46	11	132	-357

Valtiolliset presidentinvaalit järjestettiin 28. päivänä tammikuuta. Äänioikeutettuja Oulun vaalipiirissä oli 152 323. Kokonaisäänestysprosentti oli 68,5 %, josta Sauli Niinistö saavutti 57,6 % äänikannan. Istuva presidentti Sauli Niinistö sai ensimmäisellä kierroksella

yli puolet äänistä, joten hänet valittiin jatkokaudelle ilman toista kierrosta. Tämä oli ensimmäinen kerta suoran kansanvaalin historiassa, kun ehdokas on valittu jo ensimmäisellä äänestyskierroksella.

7.1.2 Tarkastuslautakunta

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	2	0	2	13	11	651	3
Toimintakulut	-719	0	-719	-564	155	78	-628
Toimintakate	-717	0	-717	-551	166	77	-625

Toimialan olennaiset tapahtumat

Lautakunnan päätehtävänä on kuntalain 121 § mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunta valmistele valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,

kuten tilintarkastajan valinnan. Tässä yhteydessä se huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Se valvoo myös sidonnaisuusilmoitusten ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoituksen valtuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa. Lautakunnalle on lakisääteistä roolia myös, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää (Kuntal 110 §) tai tilintarkastajan tilintarkastuskertomus sisältää muistutuksen. Lautakunta myös

saattaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle ja tekee esityksen tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyyn (Kuntal 125 §). Lisäksi sillä on tehtäviä kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2018 aikana 20 kertaa (kokoukset ja arviointitilaisuudet yhteensä). Lisäksi järjestettiin yksi uuden lautakunnan ja varajäsenten perehtymistä tukeva tilaisuus. Lautakunta antoi 7.5.2018 kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen kaupungin toiminnasta vuonna 2017. Arviointikertomus käsiteltiin valtuustossa 14.5.2018 ja arviointikertomuksen huomioihin annetut vastaukset 10.9.2018. Tarkastuslautakunta laati 30.6.2018 tilanteesta arviointiraportin, joka käsiteltiin valtuuston syyskuun kokouksessa.

Kaupungin tilintarkastajana toimi BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Tiina Lind.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Talouden toteutuma 1.1. – 31.12.2018

Toimintatuotot ylittivät talousarvion määrärahan. Tulot muodostuvat kaupunginreviisorin osallistumisesta maakuntavalmisteluun.

Toimintamenot alittivat talousarvion määrärahan 166 000 eurolla. Siitä 133 000 euroa johtui asiantuntijapalvelujen ostoista, jossa oli varauduttu vuoden aikana esille tuleviin erityisiin tarkastustarpeisiin.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	4	4	4	5	5
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)					
Tilapäiset					
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	4	4	4	5	5
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	4	4	5	5	5
Tilapäiset					
Yhteensä	4	4	5	5	5
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-306	-298	-312	-320	-304
Eläkekulut	-62	-71	-73	-83	-83
Muut henkilösivukulut	-14	-10	-13	-19	-16
Yhteensä	-382	-379	-399	-422	-403

Ulkoisen tarkastuksen yksiköstä siirtyi syyskuussa 2017 tarkastaja konsernihallinnon sisäiseen tarkastukseen.

7.1.3 Kaupunginvaltuusto

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	0	0	0	1	1	-	0
Toimintakulut	-600	-50	-650	-622	28	96	-652
Toimintakate	-600	-50	-650	-621	29	95	-652

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2018 aikana yhteensä 10 kertaa. Sen lisäksi järjestettiin 4 valtuustoseminaaria.

7.1.4 Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	200	0	200	34	-166	17	7 410
Toimintakulut	-71 830	1 371	-70 459	-68 243	2 216	97	-51 602
Toimintakate	-71 630	1 371	-70 259	-68 209	2 050	97	-44 193

TP2017 luku on ilmoitettu ilman kehittämissuunnitelmia, joka esitetään vuodesta 2018 alkaen omana sitovuutenaan.

Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia toimintakate alittui 2,1 milj. euroa. Toimintatuotot alittuivat 0,2 milj. euroa ja toimintakulut 2,2 milj. euroa. Toimintamenojen merkittävimmät alitukset kohdistuivat Business Oulu -liikelaitoksen 2,0 milj. euron avustusmäärärahaan, josta elinkeinotoiminnasta jäi 0,3 milj. euroa ja työllisyyspalveluista 1,7 milj. euroa toteutumatta. Myös Ympäristötoimi liikelaitoksen ylijäämää kirjattiin sitovuudelle 0,6 milj. euroa. Muiden toimintojen osalta ylitystä kirjattiin 0,4 milj. euroa.

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden aikana yhteensä 32 kertaa ja teki yhden vierailumatkan Saksaan.

Kaupunginhallituksen jaostot

Konsernijaosto

Kaupunginhallituksen alainen konsernijaosto kokoontui vuoden 2018 aikana 16 kertaa ja teki päätökset 86 asiasta. Konsernijaosto teki kaupunginhallitukselle esityksen Oulun kaupungin tytäryhtiöiden hallitusten palkkioiden määrätymisperusteista, Monetra-konsernin muodostamisesta, Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n omistusjärjestelystä, uudesta digi- ja ICT-palveluiden toimintamallista ja hallintomuodosta osana Oulun kaupunkia, Oulun Serviisin, Oulun Tilakeskuksen ja Oulun teknisen liikelaitoksen kiinteistö- ja logistiikkapalveluiden yhdistämisestä, Oulun teknisen liikelaitoksen maanrakennuspalveluiden ja ympäristön ylläpitopalveluiden järjestämisestä sekä omistajapolitiisesta toimenpideohjelmasta 2018-2021. Konsernijaosto antoi omistajan ennakkokäsityksen Oulun Energia Oy:n lajittelulaitosinvestointiin ja Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy:n Kotkantie 3 toimitiloihin.

Konsernijaosto merkitsi tiedoksi tytäryhtiöiden hallitustyöskentelyn arvioinnin. Konsernijaosto päät-

ti kaupungin edustajat tytäryhteisöjen yhtiö- ja vuosikokouksiin sekä antoi toimiohjeet edustajille. Konsernijaosto merkitsi tiedoksi tytäryhteisöjen taloustavoitteiden toteutumisen vuodelta 2017, neljännesvuosiseurantojen tiedot, Oulun kaupungin tytäryhteisöraportin 2018 sekä tytäryhteisöille vuodelle 2019 asetetut taloustavoitteet.

Konsernijaosto kävi omistajaohjauskeskustelut Oulun Energia Oy:n, Sivakka-yhtymä Oy:n, Oulun Satama Oy:n, Oulun Pysäköinti Oy:n, Oulun Kaupunginteatteri Oy:n, Oulun ammattikorkeakoulu Oy:n ja Oulun seudun koulutuskuntayhtymän kanssa. Ajankohtaisia asioitaan konsernijaostolle esittelivät vuonna 2018 Partnera Oy ja Monetra Oy sekä toimintaansa Oulun kaupungin tytäryhtiöistä Haukiputaan Kehitys Oy. Tytäryhteisöjen toimintojen esittelyä jatketaan vuoden 2019 aikana.

Kaupunginhallituksen toimikunnat ja neuvostot

Kaupungin henkilöstötoimikunta kokoontui 10 kertaa ja käsitteli 65 asiapykälää. Henkilöstötoimikunta käsittelee laaja-alaisesti erilaisia asioita ja toiminta painottuu lähinnä kannanottoihin ja lausuntojen antamiseen. Keskeisiä käsitellyssä olleita asioita olivat sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu, muutosohjelma Oulu 2020, kaupunkistrategia Oulu 2016, henkilöstöohjelma sekä Oulun Serviisin, Oulun Tilakeskuksen ja Oulun teknisen liikelaitoksen kiinteistö- ja logistiikkapalveluiden yhdistäminen. Lisäksi käsiteltiin henkilöstön työhyvinvointiin ja kaupungin talouteen liittyviä asioita. Henkilöstön edustajat antoivat kirjallisen lausunnon useisiin käsiteltyihin asioihin.

Henkilöstökassatoimikunta kokoontui vuoden 2018 aikana 15 kertaa. Asuntolainoja toimikunta myönsi 13 kappaletta yhteensä 559 544,88 euroa, kulu- tusluottoja 11 kappaletta yhteensä 262 700 euroa ja

vakuudellisia tililuottoja kuusi kappaletta yhteensä 28 000 euroa. Asiakkaita oli vuoden lopussa yhteensä 2 593. Oulun kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 12.11.2018 lakkauttaa Oulun kaupungin henkilöstökassan. Henkilöstökassan toiminta loppuu vuoden 2019 aikana. Henkilöstökassatoimikunta kilpailutti pankit ja parhaimman sekä henkilöstökassan palveluita vastaavimman tarjouksen teki Säästöpankki Optia.

Kaupunginhallitus päätti Oulu2026-valtuuskunnan perustamisesta 14.11.2017. Oulu2026-valtuuskuntaan kutsuttiin edustajia Oulun seudun kunnista, Pohjois-Pohjanmaan suurimmista kaupungeista, koulutusorganisaatiosta ja yritysmaailmasta, alueelliset julkisorganisaatioiden edustajat sekä edustajat taide- ja kulttuurikentältä. Oulun kaupunginhallitus asetti Oulu2026-valtuuskunnan 19.2.2018 ja nimesi siihen Oulun kaupungin edustajina viisi jäsentä ja heille varajäsenet. Valtuuskunnan tehtävänä on tukea Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistelua asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan. Oulu2026-valtuuskunta on kokoontunut vuoden 2018 aikana kolme kertaa. Valtuuskunta on osallistunut mm. Oulu2026 teemojen työstämiseen ja keskustellut kuntien mukanaolosta hakuprosessissa.

Suhdetoiminta ja edustus

Oulussa järjestettiin vuoden aikana merkittäviä kotimaisia ja kansainvälisiä tapahtumia. Edustustilaisuuksia, vastaanottoja, Pehkolanlammen vierasiloja, palkitsemis- ja kunniamerkki-tilaisuuksia, päivällisiä ja työlounaita yhteensä noin 160 kpl.

Vuoden 2018 päätapahtumia oli Saksan liittotasavallan presidentti Frank-Walter Steinmeierin valtiovierailu. Presidentti tutustui vierailulla oululaiseen osaamiseen mm. kouluihin sekä yrityksiin. Kaupunki tarjosi valtiovierailun yhteydessä juhlasalissa noin 200 hengelle juhlasalissa.

Oulun yliopisto järjesti UArctic-kongressin Oulun yliopistolla, johon osallistui myös Monacon Ruhtinas Albert. Tilaisuuden yhteydessä Oulun kaupunki järjesti noin 180 kongressivieraalle juhlaillalliset juhlasalissa.

Muita suuria Oulussa kuluneen vuoden aikana järjestettyjä tilaisuuksia, joille kaupunki osoitti vieraanvaraisuuttaan olivat mm. PRINSE`18 Seminaari, Suomen Rotaryn valtakunnallinen rotarysäätöseminaari, International MOSPA 2018 event, Valtakunnal-

linen alue-ennakoinnin seminaari, International Teacher and Staff Exchange Week -tapahtuma, SAFA:n valtakunnalliset Arkkitehtipäivät, Rikosuhripäivätyksen valtakunnallinen seminaari, Valtakunnalliset lastenkirurgiapäivät, Suomen Lions liiton 65. vuosikokous, IALC Cultural Days seminaari, Kirkon valtakunnalliset viestintäpäivät, AEFR:n vuosikokous, European Conference on Information Literacy sekä Sydänliiton liittokokous.

Oulussa järjestettiin Suomi-Unkari-päivät yhteistyössä paikallisen Oulun Suomi-Unkari seuran kanssa. Päiville osallistui Siofokin ja Szigetsentmiklosin pormestareiden valtuuskunnat. Pääjuhlaan saapui myös Unkarin suurlähettiläs. Ruotsi-päivät järjestettiin yhdessä Ruotsin suurlähetystön kanssa. Mukana tilaisuudessa ja vastaanotolla oli myös Ruotsin Suomen-suurlähettiläs Anders Ahnlid.

Syksyllä Oulussa järjestettiin Leverkusenin-viikko Oulun ja Leverkusenin kaupunkien ystävyyskaupunkisuhteiden 50-vuotisjuhlan kunniaksi. Ouluun saapui Leverkusenin kaupungin johdon valtuuskunta. Pääjuhlaan osallistui myös Saksan suurlähettiläs.

Oulun kaupungin johdon vieraina kuluneena vuonna kävivät mm. Seinäjoen kaupunginvaltuusto, ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Kai Mykkänen, Vantaan kaupunginhallitus, Kokkolan kaupungin johto, Rovaniemen kaupungin sekä maakuntaliiton tapaaminen, Laukaan kunnanjohto, Tampereen kaupunginhallitus, Liikenneviraston uusi pääjohtaja Kari Wihlman, Helsingin pormestari Jan Vapaavuori sekä ministeri Mika Lintilä.

Oulussa järjestivät vuoden aikana Suomen ruotsalainen kansanpuolue (RKP) puoluekokouksen, Sininen tulevaisuus puoluehallituksen ja -valtuuston kokouksen, Kokoomus eduskuntaryhmänsä kesäkokouksen, Veteraanikansanedustajat hallitus ry vuosikokouksensa sekä Vihreät Naiset ry valtakunnallisen vuosikokouksen.

Kansainvälisistä vierailuista mainittakoon mm. Singaporen opetusministerin, Mr. John Jungin, USA:n suurlähetystön Mr. Shawn Whaddoupsin, Venäjän ortodoksisen kirkon delegaation, Kiinan Hangzouta Ms Yu Yemin sekä korealaisen Hallym -yliopiston delegaation vierailut.

Kaupunki osoitti vieraanvaraisuutta vuoden aikana Saksan, Ruotsin, Irlannin, Nicaraguan, Itävallan, Etelä-Korean, Israelin ja Etelä-Afrikan suurlähettiläille.

Lisäksi Oulussa vieraili Suomen Norjan uusi suurlähettiläs ja Venäjän Turun pääkonsuli.

Oulun kaupunginhallituksen valtuuskunta osallistui tammikuussa Arctic Frontiers -tilaisuuteen Tromssassa.

Koko kaupunginhallitus teki vierailun Baden-Württembergiin, Stuttgartiin, Nürnbergiin, Karlsruheen ja Strasbourgisiin 17.-21.4.2018.

Joulukuun 5.-9. 2018 kaupunginhallituksen valitsemien edustajat osallistuvat Leverkusenessa kaupunki-

en välisten ystävyysuhteiden 50-vuotistilaisuuteen sekä STEPSCON-seminaariin.

Suhdetoiminnassa valmisteltiin Oulussa järjestettäviin tapahtumiin liittyviä avustus- sekä vieraanvaraisuusasioita ja myönnettävät Oulu-mitalit kaupunginhallituksen päätettäväksi. Suhdetoiminta osaltaan valmisteli ritarikuntien kunniamerkkiesitykset sekä arvonimiasiat.

Ystävyysseurojen vuosiavustukset valmisteltiin sekä muutamia vuoden aikana myönnettyjä kv-avustuksia.

KH koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	200	0	200	289	89	145	186
Toimintakulut	-8 452	1 300	-7 152	-6 659	493	93	-7 424
Toimintakate	-8 252	1 300	-6 952	-6 370	582	92	-7 238

KH koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset sitovuuden toimintakate alittui yhteensä 0,6 milj. euroa. Sitovuuden toimintatuloja kirjattiin yht. 0,3 milj. euroa, josta suurin osuus koostui verohallinnon arvonlisäveropalautuksista 0,2 milj. euroa. Toimintamenojen alittuminen 0,5 milj. euroa kohdistui tapaturmavakuutusmaksujen palautuksiin sekä muihin toimintamenoihin palvelujen ostoissa.

Varausten toimintatulojen ja -menojen toteumat:

- Henkilöstömenoperusteiset menot 80 %
- Henkilöstökassapalvelut, tulot 50 %, menot 77,4%
- Monetra Oy yhteiset ostopalvelut, tulot 126,7 %, menot 93,4 %
- Uudet varaukset, tulot 141,6%
- Yhdistyneet kunnat 6,4 %

Konsernihallinto

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	2 585	77	2 662	3 130	468	118	3 187
Toimintakulut	-16 883	1 560	-15 248	-14 579	669	96	-15 141
Toimintakate	-14 298	1 638	-12 586	-11 449	1 137	91	-11 954

Toimintaympäristön muutos

Maakunta- ja sosiaali- ja terveystalouden uudistus tuo toteutuessaan lähivuosien suurimmat strategiset sekä taloudelliset että toiminnalliset haasteet

kaupungille. Toiminnan kehittämisen ja taloudenhallinnan haasteet ovat joka tapauksessa edessä, myös siinä vaihtoehdossa, että sote- ja maakunt uudistus siirtyy uuden keväällä 2019 valittavan eduskunnan päätettäväksi.

Muutosohjelma Oulu 2020 -asiakirjaan sisällytetyillä toimilla varaudutaan maakunnan perustamiseen ja sen vaikutuksiin. Ohjelman avulla pyritään vahvistamaan kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luomaan pohjaa tarvittaville organisaatiomuutoksille ja henkilöstölinjauksille. Teknologian laajempi hyödyntäminen luo myös mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaspalvelujen parantamiselle. Monilla muutosohjelman toimilla on tulevana vuosina vaikutuksia konsernihallintoon, mm. digimuutos, talouden tasapainottaminen, uusiin osaamistarpeisiin vastaaminen.

Muutosohjelman osana valmistui kesäkuussa 2018 laaja peruskunnan ja liikelaitosten hallinto- ja asiantuntijatehtävissä toimivan henkilöstön tehtävistä selvitys, jossa kartoitettiin toimialoittain ja liikelaitoksittain erilaisissa hallinto- ja asiantuntijatehtävissä toimiva henkilöstö sekä arvioitiin, miten kuntaliitoksen myötä siirtynyt henkilöstö on sijoittunut toimialoilla ja liikelaitoksissa osaamistaan vastaaviin tehtäviin. Lisäksi arvioitiin ja analysoitiin sen henkilöstön määrä ja tehtävät, joiden työstä kohdistuu alle 50 % tulevan maakunnan ja sote-uudistuksen tehtäviin. Selvityksen perustalta käynnistettiin hallinnon ja asiantuntijatehtävien selvitys (HAKA-projekti), jonka tavoitteena on tunnistaa ohjaus- ja tukiprosessien kehitystarpeet konsernihallinnon, toimialojen ja liikelaitosten sekä palvelutuottajien välillä. Tavoitteena on myös organisoida kaupungin ohjaus- ja tukiprosessit toimivaksi ja dynaamiseksi kokonaisuudeksi.

Oulun kaupungin asiantuntijoita hyödynnettiin edelleen maakunta- ja soteuudistuksen valmistelussa kuluneen vuoden aikana, ja moni konsernihallinnon asiantuntijoista oli myös mukana eri valmisteluryhmissä.

Konsernihallinnon osalta merkittävin muutos liittyi uuden Oulun Digi -liikelaitoksen valmisteluun ja perustamiseen. Oulun Digi -liikelaitos muodostui yhdistämällä konsernihallinnon tietohallinto, OuluCard -kehitystyö ja Oulun Tietotekniikka -liikelaitos yhdeksi kokonaisuudeksi 1.1.2019 alkaen.

Oulun Digi vastaa Oulun kaupungin digitalisointiohjelmasta ja sen toteuttamisesta sekä ICT-palveluiden järjestämisestä Oulun kaupungissa. Lisäksi se tukee ICT-elinkeinojen ja digitalisaation tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämistä.

Konsernihallinnon toimintakate alittui 1,2 milj. euroa. Toimintatulot ylittyivät 0,5 milj. euroa ja toimintamenot alittuivat 0,7 milj. euroa. Tulojen osalta ylitykset

kohdentuivat hankkeiden ja erinäisten projektitoiminnan tuloutuksiin 0,3 milj. euroa sekä maakuntatyössä olevien kuntalaskutukseen 0,1 milj. euroa. Toimintamenojen alitukset kohdistuivat Tietohallinnon IT-palvelujen ostoihin 0,3 milj. euroa sekä muiden ryhmien osalta palvelujen ostoihin ja vuokramenoihin 0,5 milj. euroa. Tietohallinnon alituksen selittävät viivästyneet tai suunnitelmaa pienemmässä mittakaavassa toteutuneet hankkeet, jotka osittain johtuivat sidosryhmien ja osittain tietohallinnon henkilöstön resurssivajeesta.

Kansainvälinen toiminta ja edunvalvonta

Kansainvälisten asioiden ryhmän tehtävänä on kansainvälinen yhteistyö ja edunvalvonta sekä suhde-toiminta. Kansainvälinen toiminta tukee kaupungin elinvoimaisuutta yhteistyöverkoston ja kansainvälisten yhteistyöhankkeiden avulla. Kansainvälinen toiminta tukee kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamista. Kaupunginhallitus hyväksyi kansainvälisen toiminnan linjaukset ja niihin liittyvät tavoitteet 11.6.2018.

Kaupungin kansainvälisen toiminnan verkoston painopiste on Euroopan unionissa ja arktisella alueella. Oulun kaupunki osallistui aktiivisesti Suomen Arktisen puheenjohtajuuskauden tapahtumiin ja konferensseihin. Euroopan ulkopuolella yhteistyötä tehtiin etenkin Kiinan Hangzhouin kanssa.

Hakemuksen valmistelu Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026 valittiin uuden kaupunkistrategian toteutuksen yhdeksi painopisteeksi. Hanke on koko kaupungin ja seudun kuntien yhteinen, Oulu2026-valtuuskunnassa linjattiin hankkeen toteutusta. Hankejohtajana toimi Piia Rantala-Korhonen, ohjelmajohtajana Samu Forsblom ja projektipäällikkönä Heli Metsäpelto. Oulu2026-valmistelutyöryhmiin osallistui asiantuntijoita kaikilta toimialoilta. Hankkeelle nimettiin 20 Luovaa Neuvonantajaa työstämään hakemuksen teemat. Hanketta esiteltiin vuoden aikana noin sadalle eri yhteisölle ja keskusteltiin niiden toiveista kulttuuripääkaupungin toteutuksen suhteen.

Valintapäätös tehdään kuuden EU:n päättämän kriteerin perusteella. Nämä kriteerit ovat olleet valmistelutyön perustana. Eurooppalainen ulottuvuus on osoittautunut monille hakijoille haastavimmaksi kriteeriksi, siksi siihen on paneuduttu huolella. Kaupungin ystävyyskaupunkisuhteita ja muita eurooppalaisia yhteistyösuhteita on vahvistettu osana hakuprosessia ja Oulu on päässyt mukaan

ECoC-verkoston toimintaan. Leeuwardenin kanssa valmisteltiin yhdessä COSME-rahoitteinen Feel Trip-hankehakemus, joka jäi odotuslistalle. AIKO-rahoitteisella hankkeella edistettiin kulttuurilaitosten ja kulttuuritoimijoiden kansainvälistymistä ja luotiin pohjaa eurooppalaisille yhteistyöprojekteille Pariisissa, Leeuwardenissa, Lontoossa, Wienissä, Oslossa ja Dondrechtissa. Hanke jatkuu 2019 Tallinnassa, Tartossa ja Uumajassa.

Hakemuksen valmistelun ohella käynnistettiin kulttuuristrategian valmistelu yhteistyössä MDI-aluekehittämisen konsulttitoimiston kanssa sekä Oulu2026-tutkimus- ja arviointihanke yhdessä kulttuuripoliittisen tutkimuskeskus Cuporen kanssa. Tom Fleming Consultancy toimi hankkeen kansainvälisenä asiantuntijana. Hankkeen viestintä painotui sosiaaliseen mediaan ja paikalliseen lehdistöön.

Oulun kaupunki toimi EU:n kaupunkiagendaan liittyvän Digitaalinen muutos/Digital transition -toimintasuunnitelman valmistelun yhtenä koordinaattorina. Digitaalisen muutoksen kumppanuus kokoaa 20 eurooppalaista organisaatiota verkostoon, jossa on mukana digitalisaation kehittämisessä parhaiksi tunnistettuja kaupunkeja, EU-jäsenmaita ja verkostoja sekä myös mm. Euroopan komissio ja Alueiden komitea. EU:n kaupunkiagendan digitaalisen muutoksen toimintasuunnitelma on hyväksytty komissiossa ja se on toimeenpanovaiheessa. Business Oulu -liikelaitos laatii toimintasuunnitelmaan liittyviä hankkeita ja Digitaalisen Oulun hankehakuja yhteistyössä tietohallinnon ja muiden avaintoimijoiden kanssa.

Ystävyyskaupunkiyhteistyössä painottuivat Leverkusen, Siofok ja Zigetzentmiklos ystävyyskaupunkisuhteiden merkivuosien vuoksi. Kiinan Hangzhoun kanssa yhteistyö oli erittäin aktiivista etenkin koulutusviennin alueella. Oulussa järjestettiin Ruotsin päivät ja Unkari-viikko. Kaupunginhallitus vieraili Baden-Württembergissä, minkä yhteydessä osa matkan osallistujista vieraili Nürnberg 2025 -Euroopan kulttuuripääkaupunkitoimistossa.

Kaupunki oli aktiivisesti mukana muun muassa seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä ja verkostoissa: Perämerenkaaren yhdistys, Eurocities ja sen Culture Forum sekä Knowledge Society Forum, Arctic Europe -verkosto, UDN (Urban Development Network), EIP on AHA (European Innovation Partnership on Active Healthy Aging) LUCI (Lighting Urban Community International), NSPA (Northern Sparsely Populated Areas).

LUCI:n yleiskokous päätti Rabatissa joulukuussa, että Oulu saa isännöitäväkseen vuoden 2019 marraskuussa City Under Microscope -tapahtuman. Oulun Kaaos-hanke palkittiin Eurocities Award -palkinnolla marraskuussa Edinburgissa.

Perämerenkaaren yhdistyksen toimintaa kehitettiin yhdessä muiden suomalaisten ja ruotsalaisten jäsenkaupunkien kanssa. Toiminnan vaikuttavuutta halutaan kehittää entisestään, etenkin työvoiman liikkuvuuden ja Perämerenkaaren alueen liikenteen infrastruktuurin parantamiseksi.

Vuoden 2018 aikana Oulussa toteutettiin kaksi valtiovierailua ja kymmenen suurlähettiläsvierailua. Oulussa järjestettiin AEBR:n vuosikokous ja kansainvälinen seminaari syksyllä 2018. Oulu osallistui Oulun yliopiston järjestämän UArctic -konferenssin yhteydessä järjestetyn Arctic Europe -oheistapahtumaan toteutukseen sekä yritysvierailujen järjestämiseen syyskuussa.

Edunvalvonta

Oulun seudun yhteinen edunvalvonnan toimintamalli otettiin käyttöön vuonna 2018. Oulun kaupunki, Oulun yliopisto ja maakuntaliitto yhdessä muiden alueen toimijoiden kanssa ovat vieneet Oulun seudun tavoitteita ja erityisesti hallitusohjelmatavoitteita järjestelmällisesti eteenpäin. Oulun kaupunki on jatkanut tiivistä yhteistyötä ja edunvalvontaa kuuden suurimman kaupungin ja C21-kaupunkien kanssa. Lisäksi Oulun kaupunki on osallistunut Kuntaliiton ja eri ministeriöiden kaupunkipoliittisten ohjelmien ja toimenpiteiden valmisteluun.

Kansainvälisessä edunvalvonnassa on edistetty muun muassa TEN-T -ydinverkon merkitystä, tulevaa EU:n rahoituskehitystä sekä arktisen alueen elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta.

Omistajaohjaus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi uudet omistajapoliittiset linjaukset 29.1.2018. Omistajaohjausryhmä valmisti linjausten pohjalta omistajapoliittisen toimenpideohjelman, jonka kaupunginhallitus hyväksyi 26.11.2018. Tytäryhtiöitä koskevaan yhteiskuntavastuuasioiden raportointiin valmisteltiin suositus syksyllä.

Omistajaohjauksen yksi keskeinen tehtävä on konsernirakenteen ja liiketoiminnan kehittäminen. Ou-

lun Digi -liikelaitoksen, Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen ja Oulun Infra -liikelaitoksen perustaminen ja valmistelu ajoittuivat tilikaudelle ja uudet liikelaitokset aloittivat 1.1.2019.

Monetra-konsernin muodostaminen hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa huhtikuussa. Omistajaohjaus valmisteli muiden osakkaiden kanssa konsernia koskevat uudet perustamisasiakirjat ja osakassopimukset. Monetra Oulu muuttuu kaupungin osakkuusyhtiöksi vuoden 2019 aikana.

Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeiden myynti Oulun yliopistolle hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa toukokuussa ja yhtiöstä tuli kaupungin osakkuusyhtiö. Omistajien kesken laadittiin uusi osakassopimus.

Omistajaohjaukselle kuuluu konsernijaoston valmistelija- ja sihteeritehtävät. Konsernijaosto kokoontui vuoden aikana 16 kertaa ja teki päätökset 87 asiasta. Tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan ohjauksen ja valvonnan osalta valmisteltiin yhtiökokouksissa käsiteltävien asioiden omistajan evästyksyet yhtiökokousedustajille, vuosittain laadittava tytäryhteisöraportti ja tytäryhteisöjen neljännesvuositietojen katsaukset. Omistajaohjauskeskustelut pidettiin konsernijaostossa merkittävimpien tytäryhteisöjen kanssa ja talousjohtajan johdolla muiden tytäryhteisöjen osalta. Tytäryhteisöjen talousarviotavoitteet valmisteltiin syksyllä.

Omistajaohjaus toimii investointikohteiden hankeselvitystyöryhmien puheenjohtajana. Vuoden 2018 aikana tällaisia työryhmiä oli 25, joista osa jatkaa vuodelle 2019. Omistajaohjausryhmän vastuulla on maankäytön toteuttamisohjelman (MATO) laadinta ja työryhmä aloitti uuden ohjelman laadinnan syksyllä.

Omistajaohjausryhmän tehtävänä on myös kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi ja kehittäminen. Tehtävän toteuttamista varten asetettiin lokakuussa 2012 kokonaisvaltaisen riskienhallinnan työryhmä (KORI-työryhmä), jonka puheenjohtajuus ja sihteeritehtävät kuuluvat omistajaohjausryhmälle. Työryhmän tehtävänä on kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi, kehittäminen ja tukeminen sekä merkittävien riskien koostaminen ja arviointi. Työryhmä valmisteli Oulun kaupungin talousarvioon konsernin riskianalyysin ja tilinpäätökseen arvion merkittävimmistä riskeis-

tä sekä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä. Työryhmä koostuu konsernihallinnon asiantuntijoista.

Henkilöstöohjaus

Henkilöstöohjelma päivitettiin vuoden 2018 aikana tukemaan uutta kaupunkistrategiaa. Henkilöstöohjelman painopisteinä ovat johtaminen ja esimiestyö, henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön hyvinvointi. Henkilöstöohjelma tukee johtamista ja ohjaa Oulun kaupungin henkilöstötyötä. Ohjelmassa määritetyt tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit otetaan käyttöön koko kaupunkiorganisaatiossa. Johtamisen ja esimiestyön osalta vahvistetaan johtamisperiaatteiden mukaista johtamista ja esimiestyötä. Hyvällä henkilöstösuunnittelulla ja osaamisen kehittämisellä edistämme strategisia tavoitteitamme ja varmistamme riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön. Oulun kaupungin strategisena tavoitteena on, että henkilöstön hyvinvointi lisääntyy. Toteutamme ennakoivia hyvinvointia vahvistavia toimenpiteitä, missä työntekijä ottaa vastuun terveydestään. Saavutamme tuloksia yhteisöllisyyden ja työyhteisötaitojen kautta.

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöohjelman avulla luodaan puitteet lisääntyvälle henkilöstön hyvinvoinnille. Ennakoivan työhyvinvoinnin työryhmä aloitti 2018. Se on rakentanut rungon ennakoivan työhyvinvoinnin sisällölle, jonka pohjalta toteutetaan käytännön toimenpiteitä eri toimialueilla. Henkilöstön liikkumista tuettiin Smartum-liikuntaedulla.

Työkykyjohtamisen malli päivitettiin 2018. Toimintaa tehostaa tiedolla johtaminen ja seuranta työkykyjohtamisen raportoinnin Ouka DW- ja työterveyden raporttien avulla.

Varhaisen tuen keskustelulomake (entinen kun työkyky muuttuu-lomake) päivitettiin 2018 esimiehen ja työntekijän tueksi, kun työntekijä työkyky on heikentynyt. Sairauspoissaoloja pyritään vähentämään myös korvaavan työn avulla sekä käyttämällä osasairauspäivärahaa. Uudelleensijoitusprosessin kehittämispilotti on menossa 11/2018- 12/2019. Siinä tehostetaan asiakaspalvelua ja prosessin kulkua.

Työhyvinvoinnin edistämisen tukena hyödynnetään Työterveyslaitoksen Kunta10-seurantatutkimuk-

sen tuloksia. Viimeisimmän kyselyn tulokset saatiin loppuvuonna 2018. Kaupunkitasolla seurataan erityisesti kaupunkistrategiassa määriteltyjen työtä, työyhteisöä ja johtamista koskevien osa-alueiden kehittymistä. Toimialueilla työyhteisöt käsittelevät tuloksia ja hyödyntävät niitä työkykyjohtamisessa oman työyhteisönsä kehittämistyössä.

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu lakisääteisiin henkilöstö- ja koulutussuunnitelmiin. Ne pohjautuvat toimintaympäristön muutoksiin sekä toimialakohtaisiin osaamisen kehittämisen tarpeisiin.

Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö on laadukkaiden palveluiden edellytys. Osaamisen ylläpitoa ja kehittämistä tuettiin keskitetysti järjestettävällä henkilöstökoulutuksella sekä toimialakohtaisilla ammatillisilla täydennys- ja lisäkoulutuksilla, mentoroinnilla ja perehdyttämisellä.

Oulun kaupunki suhtautuu myönteisesti myös omaehtoiseen osaamisen kehittämiseen. Omaehtoiseen jatkokoulutukseen voidaan myöntää työntekijälle palkallista virka-/työlomaa enintään kuusi (6) työpäivää lukuvuotta kohden edellyttäen, että koulutuksesta tai opinnoista on olennaista hyötyä työtehtävien hoitamiseksi.

Kaupunkitasoiseen esimiespassivalmennukseen osallistui 75 esimiestä. Esimiespassivalmennuksessa haetaan yhteistä, jaettavaa ymmärrystä ja sitoutumista esimiestehtävän toteuttamiseen Oulun kaupungin organisaatiossa sekä vahvistetaan yhtenäistä johtamiskulttuuria. Valmennus sisälsi myös kaikille osallistujille tehtävän 360-esimiesarvioinnin.

Keskitetyn koulutuksen järjestämään työhyvinvointikorttikoulutukseen osallistui 71 henkilöä. Koulutus antoi keinoja oman työyhteisön kehittämiseen sekä vahvasti yhteistä käsitystä työhyvinvoinnista. Muita koulutusteemoja olivat mm. hankintaosaaminen, vaarautuminen ja turvallisuus, tietoturva ja -suoja, avoin hallinto, kuntalaisvaikuttaminen ja osallistaminen, projektityö, asiakirjahallinto, viestintä ja digitalisaatio, erilaiset työkalukoulutukset, hyvinvointiagenttikoulutus, järkevän syömisen aakkoset, fasilitointi, itsensä johtaminen, ekotuki ja sosiaalinen media. Osa koulutuksista toteutettiin online-koulutuksina.

Työsuojelu

Kaupungin työsuojelun toimintaohjelma 2018-2021 päivitettiin ja todettiin henkilöstöohjelman linjausten mukaiseksi. Lakisääteisen työsuojelun toimintaohjelman tarkoituksena on turvallisuuden ja terveellisuuden edistäminen ja työntekijöiden työkyvyn ylläpitäminen.

Työsuojelun uusi nelivuotinen kausi käynnistyi vuoden 2018 alusta edellisen syksyn sähköisillä vaaleilla. Uurnaäänestys oli mahdollista Oulu10:ssä. Vaalialueella Oulun tekninen liikelaitos, Oulun Vesi, rakennusvalvonta ja ympäristötoimi järjestettiin uusintavaalit valituksen johdosta. Työsuojeluvaltuu-tettujen ajankäyttöä ei ollut tarvetta tarkistaa maakuntaudistuksen vuoksi.

Kaupungin tapaturmavakuutusyhtiö on tukenut kaupungin työmatkaturvallisuutta kahden vuoden välein 5 000 euron avustuksella. Avustus käytettiin pyörä- ja avaimenperälamppujen jakamiseen arvonnan työntekijöille, jotka olivat tehneet huhti-joulukuussa 2018 työtapaturmailmoituksen tai vaaratilanneilmoituksen työmatkalla tai työliikkumisessa kaupungin tietojärjestelmiin (WPro/HaiPro, siku-zef, e-palaute). Ilmoituksen tehneitä tuolla ajalla oli yhteensä 400 ja jaettavia lamppuja 310 kpl.

Hallintokunnat tukevat työmatkaturvallisuutta edelleen niin, että työntekijä saa 15 euroa kolmen vuoden välein pyöräkypärän tai liukastumisen estoon (pyörän nastarengas, liukuesteet kenkiin, nasta- tai kitkajalkineet).

Työturvallisuustietojärjestelmä Vaarain vaihdettiin kymmenen vuoden käytön jälkeen Awanicin toimittamaan WPro/HaiPro-järjestelmään huhtikuussa 2018. Muutoksella tavoitellaan yhtenäistä järjestelmää koko kaupungin käyttöön. Sivistus- ja kulttuuripalvelut siirtyvät vuonna 2019 työtapaturmien lisäksi myös vaaratilanteiden ilmoittamiseen järjestelmän kautta.

Sisäilmaongelmia on edelleen kaupungin kiinteistöissä. Työsuojeluvaltuutetut ja -päälliköt osallistuvat kohdekohtaisten sisäilmatyöryhmien työskentelyyn ja työsuojelupäälliköt toimivat työryhmien puheenjohtajina. Kaupungintalolta siirryttiin Isokatu 9 väistötiloihin.

Oulun yliopiston täydennyskoulutuskeskus toteuttajana, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ja Oulun kaupunki osallistujina aloittivat lokakuusta 2018 vuoden mittaisen työyhteisösovittelijakoulutuksen. Kaupungin käyttöön koulutettavat kolme työyhteisösovittelijaa ovat käytettävissä työyhteisökonfliktien varhaisessa ja myöhäisemmässä vaiheessa esimiesten ja työyhteisön tukena.

Palvelussuhdeasiat

KVTES 2018-2019 mukaiset yleiskorotukset tulivat voimaan 1.5.2018 alkaen. Loppuvuodesta käynnistyivät paikallisen järjestelyerän kohdentamiseen liittyvät neuvottelut. KVTES hinnoittelukohtien ulkopuolisten tehtävien palkkajärjestelmän laatiminen käynnistyi syksyllä ja se valmistuu järjestelyeräneuvotteluiden myötä alkuvuodesta 2019.

Riskienhallinta ja varautuminen

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan toteuttamisessa jatkettiin kuntalain edellyttämiä toimenpiteitä KORI-työryhmän vuosityösuunnitelman mukaisesti. Sote- ja muille kuntarakenneuudistuksille ei vielääkään saatu kaikkia perusteita vuoden 2018 aikana.

Varautumissuunnitelmia testattiin useissa eri harjoituksissa osallistumalla muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden harjoituksiin. Painopiste oli Oulun kaupungin valmiudessa vastata erilaisten suuronnettomuuksien tuomiin haasteisiin. Vuoden 2019 kevään harjoitusten suunnittelu aloitettiin yhdessä muiden viranomaisten kanssa. Maakuntauudistuksen valmisteluihin osallistuttiin olemalla mukana varautumista suunnittelevissa työryhmissä.

Yleisötilaisuuksien turvallisuuden kehittämiseen liittyvät, kaupungin vastuulla olevat, kehittämistoimet toteutettiin. Keskitetyn kameravalvontajärjestelmän kehittämistä jatkettiin ja lisättiin poliisin mahdollisuutta hyödyntää järjestelmää erikseen sovitussa tapauksissa. Palvelutuotannon turvallisuutta kehitettiin kouluttamalla henkilöstöä. Vakuutusmeklari-kilpailutus käynnistettiin vuoden 2018 lopulla.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmää, joka toimii suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa. Sen tehtävänä on tuottaa lisäarvoa kaupunginjohdolle päätöksenteon tueksi

ja avustaa johtoa heidän valvontavelvoitteensa toteutuksessa. Sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa määritellään tarkemmin sisäisen tarkastuksen tehtävät ja toiminta.

Tarkastustoimikunta on kaupunginhallituksen alainen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä ja tehokkuutta arvioiva ja kehittävä toimielin. Sen tehtävänä on mm. valmistella sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan selonteot kaupungin toimintakertomukseen. Asiat valmistelee tarkastustoimikunnalle sisäinen tarkastus. Tarkastustoimikunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2018.

Sisäinen tarkastus raportoi toimintaohjeensa mukaisesti tekemiensä arviointien ja tarkastusten tuloksista tarkastustoimikuntaa, kaupunginjohtajaa ja tarkastuskohdetta. Pääpaino vuoden 2018 arviointi- ja tarkastustyössä oli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisen toimivuuden ja tuloksellisuuden sekä hyvän hallintotavan toteutuminen johtamis- ja toimintaprosesseissa. Tarkastuspäällikkö raportoi tekemästään hallinto- ja asiantuntijahenkilöstön nykytilaa kartoittavan selvityksen tuloksista kaupungin johtoryhmälle, henkilöstötoimikunnalle sekä tarkastustoimikunnalle.

Tarkastushavainnoista ja annetuista kehittämissuosituksista on raportoitu kirjallisesti puolivuositain kaupunginhallitusta, tarkastuslautakuntaa ja tilintarkastajaa. Arviointi- ja tarkastustyön lisäksi sisäinen tarkastus on osallistunut valvonnan asiantuntijana eri työryhmiin (mm. kaupungin eettisten ohjeiden valmistelu, talousasiantuntija allianssi -hankkeissa). Sisäinen tarkastus isännöi suurten kaupunkien sisäisten tarkastajien kaksipäiväistä seminaaritapaamista elokuussa.

Sisäisen tarkastuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2016-2018 asetetut tavoitteet ovat; osaamisen vahvistaminen, resurssien oikea ja tarkoituksenmukainen kohdentaminen sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastustyön asianmukainen koordinointi. Kehittämistyön tarkoituksena on varmistaa laadukas arviointi- ja tarkastustyö. Tavoitteet ovat toteutuneet: tarkastustyön koordinointia on jatkettu ja systematisoitu, yksi sisäinen tarkastaja on suorittanut alan ammattitutkinnon ja resursseja on kohdennettu kaupungin toiminnan ja tulevaisuuden kannalta kriittisiin kohteisiin (tarkastuspäällikön selvitystehtävä).

Asianhallinta

Asianhallinnan tehtävänä on vastata asianhallinnan ja arkistotoimen lakisääteisestä järjestämisestä sekä näihin kohdistuvasta konserniohjauksesta. Vuonna 2018 asianhallinta on ohjeistanut mm. sisäisiin lausuntopyyntöihin liittyvissä käytännöissä sekä päätöksentekoon liittyvissä salassapito- ja henkilötietojen käsittelyasioissa. Kaupunginarkiston tietopalvelutehtävään liittyen asiakirjoja haettiin käyttöön 5 489 kertaa. Luvussa näkyy kaupunginarkiston remontin aikainen notkahdus.

Asianhallinta oli keskeisesti mukana digitalisointisuunnitelman toteuttamisessa, lähinnä osallistumalla ja ohjaamalla tiedonohjaussuunnitelmia. Vuonna 2018 valmistuivat mm. hankinnan tiedonohjaussuunnitelmat ja rakennusvalvonnan lupamenettelyihin, yleiskaavoitukseen sekä maa-aineslupamenettelyyn liittyvät tiedonohjaussuunnitelmat. Asianhallinta oli mukana myös kahdessa ohjelmistorobotiikkaa hyödyntävässä projektissa, jotka koskivat nimenomaan päätöksentekoprosesseja. Vuonna 2018 edistettiin prosessien sähköistämistä ottamalla asianhallintajärjestelmässä käyttöön sähköinen allekirjoitus viranhaltijapäätösten osalta.

Vuonna 2018 keskitetyn kirjaamon ja kaupunginarkiston asiakaspalvelupisteet yhdistettiin yhdeksi palvelupisteeksi, kun kirjaamo muutti Oulu10-virastotalosta kaupunginarkiston tiloihin Kansankatu 55: een. Asiakaspalvelun keskittämällä parannettiin viranomaisen aineistoon kohdistuvaa tietopalvelua ja henkilöstöressurssien käyttöä. Analogisten aineistojen säilyvyyteen, käytettävyyteen ja saavutettavuuteen liittyvä vanhan Oulun arkiston päättäminen on edelleen käynnissä. Vuoden aikana keskitettiin luettelointia sivistys- ja kulttuuripalveluiden pysyvästi säilytettävään arkistoaineistoon sekä rakennusvalvonnan pysyvästi säilytettävään arkistoaineistoon. Huonokuntoisen ja vaikeasti käytettävän aineiston digitointia ei pystytty vielä aloittamaan. Digitointiprojekti edellyttää pysyvästi säilytettävälle aineistolle tarkoitetun sähköisen säilytysjärjestelmän käyttöönottoa. Edellä mainitun järjestelmän hankinnan valmistelu aloitettiin vuonna 2018, mutta hankinnan toteuttaminen siirtyi vuodelle 2019.

Viestintä

Vuonna 2018 viestintäryhmä toimi aktiivisesti niin median kuin asukkaiden suuntaan. Kaupunkistrategian viestintää suunniteltiin ja toteutettiin moni-

kanavaisin toimenpitein. Vuoden 2018 aikana päivitettiin Oulun kaupungin viestintäohjeet Viestinnän käsikirjaksi ja samalla päivitettiin intranet Akkunon viestinnän sivut. Viestinnän käsikirjasta järjestettiin yleinen viestintäkoulutus keskitetyn henkilöstökoulutusohjelman kautta. Sosiaalisen median opas henkilöstölle päivitettiin. Kaupungin viestintä oli aktiivisesti mukana kaupungin tapahtumien viestinnässä ja tapahtumakalenterin kehittämistyössä. Viestintä osallistui Oulun seudun hallitusohjelmatavoitteiden työstämisen viestintään. Oulun kaupungin viestintä oli aktiivisesti mukana mm. Saksan liittokanslerin vierailun ja prinssi Albertin vierailun viestinnässä, Eurooppa-viikon eri tapahtumien viestinnässä, Ruotsin-päivien viestinnässä ja Unkarin-päivien viestinnässä.

Mediaa palveltiin muun muassa tiedotteilla, suorilla videolähetyksillä valtuuston kokouksista, juttuvinkeillä ja etsimällä asiantuntijoita vastaamaan median kysymyksiin. Myös tiedotustilaisuuksia järjestettiin esim. kaupunkistrategiasta ja kaupungin talousarviosta.

Asukkaille viestittiin paitsi median välityksellä myös aktiivisesti verkkosivujen ja sosiaalisen median kanavia hyödyntäen. Ouka.fi -verkkosivusto esiintyi Googlen hakutuloksissa 32.2 miljoonaa kertaa. Hakutuloksia klikattiin 4.64 miljoonaa kertaa. Klikatuimmat hakusanat olivat: ouka, oulun kaupunki, oulu kirjasto, metsokankaan koulu ja Kastellin lukio.

Suoria videolähetyksiä seurattiin kaupungin verkkosivuilta aktiivisesti vuoden kuluessa. Oulun kaupungin YouTube-kanavan tilaajamäärä ylitti 1000 tilaajan rajan vuoden 2018 lopussa (1051 tilaaja 28.1.2019). Kanava sai 267 uutta tilaajaa. Videotallenteilla ja lähetyksillä oli näyttökertoja yhteensä 189 100. Näyttökertojen keskimääräinen kesto oli 3,5 minuuttia. Katseluaikaa yhteensä 654 540 minuuttia. Myös Facebookin kautta julkaistiin videoita, ja ne tavoittivat yhteensä 233 000 katsojaa ja kestivät vähintään 3 sekuntia/katselukerta. Kaupungin oma Spotify-tili julkistettiin.

Sosiaalisen median postauksia tehtiin vuoden aikana Oulun kaupungin kanaviin seuraavasti: Facebookiin 770 kpl, Twitteriin 875 kappaletta (sisältäen vastaukset viesteihin) Instagramiin 207 kappaletta, YouTubeen 117 videota ja LinkedIniin 700 kappaletta.

Facebookin rooli asiakaspalvelutyössä on kasvanut, ja sitä kautta tulee Oulu10:n asiakasneuvojille säännöllisesti kysymyksiä yksityisviesteinä. Viesteihin

vastaamisaika on keskimäärin kaksi päivää. Vastausaikaa pidentävät viikonloput, jolloin asiakasneuvotajat eivät ole töissä.

Oulun kaupungin verkkosivut (www.ouka.fi) toimivat jatkuvana ja ajantasaisena informaatiokanavana kuntalaisille ja eri kohderyhmille. Vuoden 2018 aikana verkkosivujen uudistusta viimeisteltiin erityisesti saavutettavuuden osalta. Saavutettavuuden parantamisen tavoitteena on, että mahdollisimman moni ihminen voi käyttää verkkopalvelua mahdollisimman helposti. Verkkosivuston laatutyötä tehtiin ylläpitäjien koulutusten ja sivuston teknisten parannusten avulla.

Kaupungin verkkosivujen käyttö kasvoi reilut 10 prosenttia. Vuoden aikana sivulatauksia kertyi 23 miljoonaa ja sivustolla oli noin 2,3 miljoonaa eri kävijää. Suosituimpia palveluja olivat joukkoliikenne, kirjasto, koulutus ja opiskelu, tapahtumat sekä kaupungin avoimet työpaikat.

Tärkeä asukasviestinnän kanava on myös kaupungin julkaisema tiedotuslehti Oulu-posti ja sen liitteenä julkaistava ikäihmisille suunnattu Postia Ainolta. Oulu-posti ilmestyi vuonna 2018 neljä kertaa ja Postia Ainolta -liite kahdesti. Lehti jaettiin kaikkiin Oulun alueen kotitalouksiin. Lehden sisältöjä jaettiin monikanavaisesti myös Oulun kaupungin sosiaalisen median eri kanavissa ja verkkosivuilla.

Muutos- ja kriisiviestintää tehtiin läpi vuoden. Muutosviestintää tehtiin mm. viestimällä Rauni Väänänen-Sainion selvitys hallinto- ja asiantuntijatehtävistä ja sen jatkoksi viestittiin hallinto- ja asiantuntijatehtävien kehittämisen projektin työstä. Viestintä teki myös YT-viestintää hyvinvointipalveluissa. Kriisiviestintää tehtiin mm. tietoteknisiin ongelmiin, vedenkeittokehotuksiin ja Oulun maineeseen liittyvissä asioissa. Esimerkiksi kybervaikuttamiseen ja sen tuomiin viestinnän lisähaasteisiin kiinnitettiin huomiota. Kriisiviestintää harjoiteltiin myös vuoden 2018 Pentti-harjoituksessa.

Viestinnän koulutuksia järjestettiin työntekijöille ja esimiehille. Viestintä oli mukana järjestämässä kaupungin työntekijöille lukuisia viestintäkoulutuksia. Aiheina olivat muun muassa saavutettavuus verkkopalveluissa, asiantuntijana toimiminen sosiaalisessa mediassa, visuaalinen viestintä älykännykällä, vuorovaikutteisen organisaatiokulttuurin rakentaminen sisäisessä sosiaalisessa mediassa. Keskitetyn henkilöstökoulutusohjelman kautta tarjottiin myös päivi-

tetyn Viestinnän käsikirjan koulutusta. Ouka.fi:n ja Akkunan sisällöntuottajille ja pääkäyttäjille järjestettiin useita koulutuksia. Esimiehille tarjottiin koulutusta viestinnästä ja vuorovaikutustaidoista osana esimiespassivalmennusta. Kaupungin johdolle ja luottamushenkilöille järjestettiin viestintäpäivä ja koulutus maineenhallinnasta.

Työyhteisöviestinnän pääkanavaan Akkunaan tuotettiin sisältöä ja intranetin kehittämistyö aloitettiin. Työyhteisöviestintää tehtiin mm. henkilöstötoimikunnan kokoustiedottamisella ja intranet Akkunan juttujen kautta. Työyhteisöviestinnässä tärkeintä on yhteistyö henkilöstöyksikön ja esimiesten kanssa – heidän kanssaan käytiin yhteisneuvotteluja toimintatavoista ja annettiin tukea tarpeen mukaan.

Työyhteisöviestinnän pääkanava on kaupungin intranet Akkuna, jonka käyttäjäkysely toteutettiin keväällä 2018 toista kertaa. Kyselyn mukaan intranetin käyttö kaupungissa on vakiintunutta ja Akkunaa pidetään tärkeänä viestintäkanavana. Akkunan satunnainen mobiilikäyttö on yleistynyt. Puutteita on erityisesti tiedon löytymisessä ja sen ajantasaisuudessa. Myös ryhmätyön käytännöissä on parannettavaa. Kyselyn tuloksia avattiin työntekijöille Akkunan uutisissa ja blogikirjoituksissa.

Akkunan kehittämisessä painopisteenä on ollut tulevaan Akkuna-uudistukseen valmistautuminen. Uudistuksen tavoitteena on selkeämpi ja käyttäjien tarpeita paremmin palveleva Akkuna, jota voi käyttää sujuvasti ajasta, paikasta ja laitteesta riippumatta. Akkuna-uudistuksessa huomioidaan myös lain edellyttämät saavutettavuusvaatimukset.

Osana Akkuna-uudistukseen valmistautumista syksyllä 2018 pidettiin markkinavuoropuhelut järjestelmätoimittajien kanssa intranet- ja ryhmätyöratkaisujen nykytilan ja tulevaisuuden hahmottamiseksi. Akkunan uudistaminen liittyy kaupungilla meneillään olevaan Office 365 -pilvipalveluiden käyttöönottoon. Tuleva Akkuna uudistetaan osaksi kaupungin Office 365 -palvelukokonaisuutta.

Oulu sai näkyvyyttä ja brändiä tehtiin tunnetuksi. Henkilöstöä ja yhteistyökumppaneita on ohjattu brändin käyttöön ja soveltamiseen. Brändikäsikirja päivitettiin vastaamaan uutta kaupunkistrategiaa. Vuosina 2016-2017 aloitettua imagokampanjaa (Oulu-valokuvakampanjana Helsingin Rautatientorin metroasemalla) jatkettiin edelleen vuonna 2018 pääkaupunkiseudulla puoli vuotta kestäväna ratik-

kakampanjana. Kampanjan avaus huomioitiin mm. Huomenta Suomi -ohjelmassa. Tarkoituksena oli kertoa edelleen Oulusta Suomen viidenneksi suurimpana ja kehittyvänä kaupunkina. Välineenä on Oulu-teippauksin varustettu raitiovaunu, jossa järjestettiin erilaisia oululaista kulttuuria ja osaamista esitteleviä tapahtumia. Kampanjan tavoitteena oli muuttaa Oulun kaupungin brändimielikuvaa positiivisempaan suuntaan ja lisätä Oulu-tietoisuutta. Tavoitteena oli myös tuoda Oulun kulttuuripuolta ICT:n sijaan enemmän esille. Vaikuttavuustutkimuksen mukaan tavoitteeseen päästiin: jopa yli 40 % kampanjan huomanneista pitää Oulua kiinnostavana ja kampanjan huomanneita kiinnostaa erityisesti Oulun tapahtumatarjontaa ja työmahdollisuudet. Imagokampanja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Business Oulu -liikelaitoksen ja Oulun seudun markkinoinnin kanssa.

Oulun seudun markkinointia jatkettiin vuonna 2018 kaupunginhallituksen määrittämien periaatteiden mukaisesti ja projektin taloudellinen vastuu siirtyi Business Ouluun vuoden 2018 alussa perustettuun tapahtumat- ja markkinointiyksikköön.

Oulu2026-viestinnällä tavoitellaan Euroopan kulttuuripääkaupungin titteliä. Oulun2026-hankkeen viestintätoimet aloitettiin virallisesti helmikuun alussa 2018. Vastuuhenkilöksi nimettiin konserniviestinnässä työskentelevä viestinnänasiantuntija Carita Forsman, joka toimii oman työnsä ohella siis myös Oulu2026-hankkeen viestintä- ja markkinointikoordinaattorina. Alustava viestintäsuunnitelma valmistui ja visuaalisen ilmeen työstäminen aloitettiin. Hankkeelle luotiin kotisivut Oulun kaupungin kotisivujen alle ja seuraavat sosiaalisen median kanavia otettiin käyttöön: Facebook Oulu2026 – Towards European Capital of Culture, Twitter: Oulu2026 Official @Oulu2026offici, Instagram: oulu2026official, Oulu2026 – Official, Youtube: Oulu2026-soittolista, joista Facebook valikoitui pääkanavaksi ominaisuuksiensa perusteella. Sivua seuraa nyt yli 1100 henkilöä.

Vuoden aikana Oulu2026:n uutisista ja tapahtumista viestittiin monikanavaisesti. Medioissa printtjuttuja julkaistiin yli 50 kappaletta. Kulttuurin uutiskirje perustettiin, Oulu2026:n alle, jossa tällä hetkellä yli 1000 vastaanottajaa, myös sisäinen tiedonkulku ulotettiin päättäjiin, muun muassa kaupunginvaltuustoon ja johtokuntiin. Kulttuurilähettiläs-verkosto aloitti toimintansa, jäseniä on tällä hetkellä noin 150. Hankkeelle perustettiin myös Kylillä puhutaan -palsata, jonne kerätään tapahtumia ympäri seutukuntia.

Akkunaan perustettiin suoranvalintaikkunan hankkeen kotisivuille, jotta Oulun kaupungin työntekijät saisivat tietoa helposti ja nopeasti.

Talous

Oulun kaupungin talouden ohjauksen kannalta ydinprosesseja ja -tehtäviä ovat koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kehittäminen, kaupungin talousarvio ja -suunnitelma, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, talouden ja toiminnan seurannan ja raportoinnin ohjaus sekä kehittäminen, kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien omistajuus ja kehittäminen sekä controller-palvelut.

Monetra Oy:n ja kaupungin yhteinen ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuonna 2018. Erilliset operatiiviset yhteistyöryhmät kokoontuivat tiiviimmin vuoden aikana. Ohjausryhmän kautta tapahtuu Monetra Oy:stä ostettavien taloushallintopalveluiden ohjaus ja kokonaistuottavuuden kehittäminen. Vuoden 2018 tavoitteena oli erityisesti Oulun Konttorista siirtyneiden taloushallintopalveluiden tuottavuuden kasvu ja laadun seuranta. Tuottavuus kasvoi Monetra Oy:n tuottamissa taloushallinnon palveluissa.

Talousryhmän vastuulla on kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien omistajuus ja kehittäminen. Kehittämissuunnitelma kattaa toimintaprosessit ja ohjauksen, tietojen käsittelyn ja tietojärjestelmät sekä niille tehtävät toimenpiteet vuosille 2018 – 2020. Kehittämissuunnitelma sisältää myös näkemyksen pidemmän tähtäimen tavoitetilaan. Kehittämissuunnitelman valmistelu jatkuu yhteistyössä Digi-liikelaitoksen kanssa ja tavoitteena on suunnitelman valmistuminen vuoden 2019 aikana.

Talousryhmän omistuksessa on tietovarasto OukaDW-talousoasio, johon voidaan kerätä talouden tietoja eri järjestelmistä ja josta voidaan muodostaa cognos-työkalun avulla raportteja seurannan ja raportoinnin tarpeisiin. Cognos-työkalusta on otettu vuoden 2018 aikana uusi versio käyttöön. OukaDW:n laajemmasta jatkokehityksestä tullaan päättämään kehittämissuunnitelmassa. Tavoitteena on tietovirtojen laadunhallinnan ja datan validoinnin verkostomainen toimintamalli.

Valtiovarainministeriö on aloittanut Kuntatieto-ohjelman. Kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman (Kuntatieto-ohjelma) tarkoitus on kehittää kuntia ja kuntayhtymiä koskevan julkisen talouden suunnitelman ja kuntatalous-

ohjelman sekä kuntien omassa päätöksenteossa tarvittavan taloutta kuvaavan taloustiedon tuotantoa ja tietojen saatavuutta. Kuntatieto-ohjelman tavoitteena on parantaa julkisen hallinnon toiminnallista ja tiedollista yhteen toimivuutta. Ohjelman tavoitteena on, että kuntien ja valtion on mahdollista käyttää samoja yhteisesti määritettyjä ja automaattisesti tuotettuja kuntien taloutta kuvaavia tietoja omissa kuntiin liittyvissä päätöksentekoprosesseissaan.

Ensivaiheessa kartoitettiin Kuntatieto-ohjelman vaatimukset Oulun kaupungin kannalta. Hanke projektoitiin ja toteutettiin yhteistyössä Monetra Oy:n kanssa. Suunnitteluun haettiin avustus Valtiovarainministeriöstä. Toisessa vaiheessa toteutettiin hankkeen pilotointi. Pilottiprojekti päättyi vuonna 2018. Käyttöönotto ja kehittäminen jatkuvat vuoden 2019 aikana.

TalsuTM1 on koko kaupungin käytössä tavoitteen mukaisesti. Järjestelmän ja samalla prosessien kehittäminen jatkui vuoden 2018 aikana, jotta työkalu palvelee mahdollisimman tehokkaasti koko kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelua. Rullaavan ennustamisen käyttöönoton edistäminen ja talousarvion valmistelukäytäntöjen uudistaminen jatkuivat osana TalsuTM1-projektia. Talousarvio 2019 valmisteltiin ensimmäistä kertaa kokonaisuudessaan TalsuTM1:ssä.

CDM-sovelluksen avulla voidaan valmistella suunnitteluohje, talousarviokirja, tilinpäätöksessä tasekirja sekä neljännesvuosiseurannat. Sovelluksen käyttöönottoa laajennettiin vuoden 2018 aikana. Käyttöoikeuksien ja lukuoikeuksien avulla kaikilla valmistelijoilla on käytössä samat versiot ja prosessien läpimenoaikoja voidaan lyhentää. Mm. tilintarkastajille annettavien lukuoikeuksien avulla parannetaan yhteistyötä tarkastusprosessissa.

Arvonlisäveroselvitys tehtiin vuosilta 2014-2016 ja selvityksen mukaiset toimenpiteet on käynnistetty. Selvityksen perusteella koko kaupungissa siirrytään vuonna 2019 arvonlisäverokäsittelyssä palautusjärjestelmän lisäksi vähennysjärjestelmäkoodien käyttöön.

Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset otetaan huomioon talousarvio- ja seurantaprosesseissa. Muutosprosessi vaatii valmiutta prosessien muutoksiin sekä asiantuntijuutta erilaisiin selvityksiin ja vaihtoehtolaskelmien tekoon.

Rahoitus

Helmikuussa 2018 nostettiin yksi 30 miljoonan euron pitkäaikainen velkakirjalaina EIP:n puitelainaohjelmasta. Euroopan Investointipankki (EIP) on pystynyt tarjoamaan kilpailukykyisimmät lainaehdot tässä markkinatilanteessa laina-aikoiheen ja hinnoitteluineen verrattuna muihin tarjolla olleisiin varainhankinnan vaihtoehtoihin. Valtuuston korkosuojausperiaatteiden mukaisesti laina nostettiin kiinteäkorkoisena, koska korkotaso on edelleen epänormaalin alhainen. Kiinteäkorkoinen velkakirjalaina nosti lainojen suojausasteen 60 prosenttiin.

Maksuvalmiuden turvaaminen toteutettiin konsernitalin ja helposti likvidoitavien sijoitusten avulla. Lisäksi maksuvalmiuden turvaamiseen käytettiin edullista kuntatodistusohjelmaa, joka mahdollisti lyhytaikaisen rahoituksen kassan hallinnointiin.

Kaupunkistrategia

Maakunta- ja sote-uudistukseen valmistautuva Muutosohjelma Oulu 2020 ja Kaupunkistrategia Oulu 2026 (KV 26.2.2018 §18, indikaattorit KV 17.12.2018 §120) olivat keskeisiä valmisteluasioita vuonna 2018. Muutosohjelman toimeenpanoa toteutettiin päätettyjen linjausten mukaisesti. Uuden kaupunkistrategia Oulu 2026 pohjalta käynnistettiin kaupunkistrategian toteuttamisohjelmien valmistelu, joista v. 2018 hyväksyttiin Henkilöstöohjelma ja Omistajapoliittinen toimenpideohjelma.

Projekti- ja hanketoiminnan kokonaisuuden hallintaa ja ohjausta jatkettiin kaupunkistrategian Oulu 2020 toteuttamis- ja toimenpideohjelmista johdetuissa kehittämissalkuissa. Kaupunkistrategian Oulu 2026 jatkotyönä laadittavien toteuttamisohjelmien keskeneräisyydestä johtuen kehittämissalkujen päivittäminen siirtyi vuodelle 2019.

Kaupungin projekti- ja hanketoiminnan johtamisen tueksi otettiin käyttöön Thinking Portfolio salkunhallintajärjestelmä, joka nimettiin Bägiksi järjestelmälle pidetyssä nimikilpailussa. Työkalun käyttöönotto aloitettiin niistä projekteista, joihin haetaan ulkopuolista rahoitusta eri rahoituslähteistä. Vuoden loppuun mennessä Bägiin oli saatu noin 280 projektin perustiedot. Keskitettyinä koulutuksin järjestettiin Bägän käyttöönottokoulutukset, palvelumuotoilukoulutus, jonka tarkoituksena oli antaa työkaluja ja näkökulmia projektien asiakaslähtöiseen suunnitte-

luun sekä projektien ajankohtaispäivä, jossa erilaisissa projekteissa kaupunkiorganisaatioissa työskentelevät pääsivät jakamaan kokemuksiaan ja oppejaan toisilleen.

Hankintojen ohjauksessa hankintaohjelman toteuttamisen keskeisiä painopisteitä vuonna 2018 olivat hankintaosaamisen kehittäminen sekä hankintojen tietopohjan, tunnuslukujen, tavoitemittareiden ja raportoinnin kehittäminen. Hankintakoulutuksia järjestettiin keskitettynä koulutuksena 32 kappaletta, joissa osallistujia oli yhteensä yli 400. Lisäksi järjestettiin toimialakohtaisia info- ja työpajatilaisuuksia. Toimialoja tuettiin erityisesti innovaatiomyönteisten hankintakäytänteiden sekä innovatiivisten hankintamenettelyiden toteuttamisessa. Toimialayhteistyönä toteutetut kaupungin hankintamääräykset hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 23.4.2018 109§. Määräysten voimaantulon myötä kaupungin hankintakäsikirja päivitettiin kokonaan huomioiden myös 2017 alusta tulleen hankintalain soveltamisesta saadut oikeuskäytänteet sekä kansallisen tason soveltamisohjeet. Hankintojen tietopohjan ja raportoinnin tavoitemittareita kehitettiin, joiden pohjalta myös hankintaohjelman 2017-2020 tavoitteiden toteutuminen raportoitiin Kaupunginhallitukselle 26.11.2018 §335.

Tietojohdaminen

Tietojohdamisen ja tiedolla johtamisen toimintamallin kehittämistä on jatkettu yhdessä toimialueiden kanssa Kuntaliiton USO-hankkeen (Uuden sukupolven organisaatiot) puitteissa. Tavoitteena ovat yhdenmukaiset toimintatavat tiedon hyödyntämisessä ja tarkoituksenmukainen kytkentä johtamiseen ja päätöksentekoon sekä strategia-, talous-, kehittämis- ja muihin ohjausprosesseihin. Tiedolla johtamista on kehitetty toimialoittain myös osana Oulun kaupungin digimuutos-ohjelmaa. Toimialueet ovat myös itse suunnitelleet tietojohdamisen rakenteitaan. Tiedolla johtamisen kehittämisen jatkotoimenpiteet liittyvät myös Muutosohjelmaan 2020 ja Haka-projektiin.

Toimintamallissa tavoitteena on muodostaa yhteistä tilannekuva. Yhteisen toimintaympäristöanalyysin kautta tunnistetaan ja asetetaan keskeiset kehittämisen ja toiminnan painopisteet mm. talousarvion valmistelua varten. Toimialojen kanssa yhdessä päivitettiin myös hyvinvointikertomusta. Tietojohdamisen ryhmä ylläpitää Akkunan Tietoportaalia

mintaympäristökatsausta ja aineistoja sekä päivittää mm. hyvinvointikertomukseen liittyviä tilastoja. Aineisto on toimielinten ja luottamushenkilöiden käytettävissä jatkuvasti Tietoportaalia.

Tietojohdamisen ryhmä on vastannut keskitetyistä tilastopalveluista sekä erilaisista muista tietopalveluista. Ryhmä osallistuu myös erilaisten poikkiallinollisten selvitysten ja suunnitelmien laadintaan ja tuottaa mm. paikkatietoaineistoja. Talousarviovuonna käynnistettiin sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen tutkimus Oulun yliopiston kanssa. Kaupunkipalvelututkimukseen (Kapa) osallistuttiin, myös konsernihallinnon CAF-arviointi valmistui. Ryhmä kokosi myös hyvinvointikertomuksen päivityksen suunnitteluohjeeseen. Maankäytön toteuttamisohjelman käynnistämistyöhön ryhmä on myös osallistunut, Mato valmistuu keväällä 2019.

Oulun kaupunki on osallistunut Kuntaliiton vetämään Kunta hyvinvoinnin edistäjänä verkostohankkeeseen, jossa tavoitteena on selkeyttää tulevaisuuden kunnan tehtäviä ja roolia. Hanke jatkuu vuonna 2019. Ryhmä on osallistunut myös alueelliseen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvään yhteistyöhön.

Ryhmä on osallistunut Oulun kaupungin avoimen hallinnon kehittämiseen erityisesti avoimen datan osalta. Kansallisen Suomi.fi -ohjelman mukaisen palvelutietovarannon (ptv) täydentäminen sekä ylläpito jatkuivat talousarviovuonna 2018. Tehtävinä ovat olleet mm. koordinointi, ohjaus ja koulutus. Palvelutietovarannon sisältöjä täydennettiin ja kehitettiin sisältöjen laatua. Osallistuttiin myös palvelutietovarannon tietojärjestelmän kehittämiseen kansallisesti. Käynnistettiin integraation rakentaminen ouka.fi ja palvelutietovarannon välille.

OuluCardin tapahtumamäärät laskivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna kaupungin liikuntalaitosten vähäisemmästä kävijämäärästä johtuen. Vuoden lopussa järjestelmässä oli 70 000 rekisteröityä asiakasta. Aktiivisten käyttäjien määrä on vakiintunut vuosittaiseen noin 30 000 asiakkaaseen. Käyttötapahtumia tuli vuoden aikana 702 000 (vs. 716 000 edellisenä vuonna). Kustannukset kasvoivat hieman, kun yhteiskäyttöisen järjestelmän ylläpitokustannuksia koottiin konsernihallinnon vastuulle yksityiskohtaisen jyvittämisen sijaan. Kehityskohteena ollut mobiilisovellus testattiin onnistuneesti toimivaksi testiympäristössä. OuluCard-kehitystyö siirtyy 1.1.2019 aloittavaan Oulun Digi -liikelaitokseen.

Tietohallinto

Oulun kaupungin digitalisoinnin ohjauksen ja tuen sekä ICT-palveluiden järjestämisen mallista jatkettiin suunnittelua vuoden 2018 aikana. Lopputuloksena toiminnot päätettiin yhdistää yhteen yksikköön. Konsernihallinnon tietohallinnon ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen tehtävät ja henkilökunta päätettiin siirtää 1.1.2019 alkaen uuteen Oulun Digi-liikelaitokseen. Oulun Digi vastaa kaupungin digitalisointiohjelmasta ja sen toteuttamisesta sekä ICT-palveluiden järjestämisestä. Lisäksi se tukee Oulun alueen ICT-elinkeinojen ja digitalisaation tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämistä.

Tarkastelukautea käynnistyi tietohallinnon johdolla Digitaalinen Oulu -ohjelman kokoaminen. Digitaalinen Oulu koostuu kahdesta painopistealueesta, joista toinen kattaa kaupungin sisäisten prosessien tehostamisen ja sujuvien kuntalaispalveluiden digitaalisen kehittämisen. Tämän toteuttamisesta vastaavat hallintokunnat yhdessä Oulun Digin kanssa ja toimialakohtaiset suunnitelmat esitettiin Digimuu-tos 2020 –teeman alla. Toisen painopisteen tavoite on toimia mahdollistajana alueen yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten verkostomaisessa digitaalisten palvelujen tutkimus- ja kehittämistyös-sä. Digitaalisen palvelukehityksen tukemisesta vas-

taa Oulun Digi yhdessä Business Oulu -liikelaitoksen kanssa. Yhteistyötä tehtiin myös sekä kotimaisessa että kansainvälisessä kaupunkiverkostossa Smart Ci-ty -teemojen merkeissä.

Kansallisen palveluarkkitehtuurin mukaisesti uusia kuntalaisten sähköisiä Suomi.fi-palveluita otettiin käyttöön ja kehitettiin edelleen. Kaupungin asiakas-palvelun toimintamallia kehitettiin monikanavasiin digitaalisiin palveluihin panostamalla, mm. vahvan tunnituksen chat-palvelua ja puhelinpalveluita ke-hittämällä. Ouka.fi -sivuston kehityspanoksia koh-distettiin saavutettavuuden parantamiseksi. Avus-tushakemusprosessin digitalisoinnin toimenpiteet käynnistettiin ja avoimen datan periaatteita edis-tettiin luomalla käytännöt jatkuvalle tietovarantojen avaamiselle osana perustoimintaa. Käyttövaltuus-hallinnan projektissa luotiin pohjaa merkittävälle tietoturvallisuuden ja käyttäjähallinnan kehitystyöl-le tuomalla automatiikkaa käyttöoikeuksien luomi-seen työsuhteen perustamisvaiheessa sekä oikeuksi-en hallinnassa ja muutoksissa työsuhteen elinkaaren aikana. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuk-siin valmistautuminen on vienyt runsaasti resursseja. Tietohallinnon toimintaa leimasi tarkastelukaudesta toiminta niukalla henkilömäärällä mm. aiempien elä-köitymisten ja maakuntavalmistelun vuoksi.

Konsernihallinnon henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	108	109	109	109	110
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)			10	3	5
Tilapäiset	16	17	25	75	79
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	124	126	134	184	189
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	104	76	80	81	75
Tilapäiset	16	17	21	52	54
Yhteensä	120	93	100	133	130
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-5 973	-5 978	-6 130	-7 726	-8 159
Eläkekulut	-1 021	-1 046	-1 143	-1 872	-1 917
Muut henkilösivukulut	-315	-244	-300	-689	-631
Yhteensä	-7 309	-7 268	-7 573	-10 287	-10 707

Konsernihallinnon henkilöstömäärä kasvoi 1,6 % (2 hlö) talousarvioon nähden. Kasvuun vaikutti maakunta-valmisteluun sekä konsernihallinnon kulttuuripääkaupunkihankkeeseen palkatut henkilöt.

Kehittämissalkut

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	1 800	-1 118	682	0	-682	0	0
Toimintakulut	-3 000	1 819	-1 181	-499	683	42	-619
Toimintakate	-1 200	701	-499	-499	1	100	-619

Ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat kehittämishankkeet

Kaupunginhallituksen kehittämis- ja rahoitushankkeisiin varattuja määrärahoja leikattiin syksyllä tulot 1,8 milj. 1,3 milj. euroon ja menot 3 milj. 2,2 milj. euroon kaupunginhallituksen päätöksellä. Toteuma oli vuonna 2018 yhteensä tulot 0,6 milj. euroa ja menot 1,5 milj. euroa. Syynä tulo- ja menomäärärahojen

alittumiseen olivat mm. rahoituspäätösten viivästyminen ja rahoituksen hakuvaiheeseen jääneet projektit, jolloin esimerkiksi hankkeiden määrärahasiirrot hallintokuntiin eivät toteutuneet suunnitellusti. Menomäärärahan alittumista selittää lisäksi se, että kaikki kaupungin yhteistyökumppanit eivät laskuttaneet hankkeidensa kuntarahoitusosuuksia tehtyjen päätösten mukaisina.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit tavoitetaso 2018

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Oulun näkyvyys ja aloitteellisuus valituissa kansainvälisissä verkostoissa ja arktisen alueen logistisena keskuksena vahvistuu	Oulusta Euroopan Arktisen alueen ja Perämerenkaaren alueen vahva verkostotoimija	Poliittiset linjaukset verkostotoiminnan tavoitteista on tehty keväällä 2018, <ul style="list-style-type: none"> rajat ylittävät myynti- ja markkinointitoimet, toteutuneet partnerointitoimet, alueella käynnistyneet ja toteutuneet yhteiset hankkeet 	Kaupunginhallitus hyväksyi kansainvälisen toiminnan linjaukset ja tavoitteet 11.6.2018. Perämerenkaaren yhdistyksen toimintaa kehitettiin yhdessä jäsenkuntien kanssa.
	TEN-T ja tietoliikenneverkkoratkaisut etenevät arktisella alueella	Eurooppalaiset liikennekäytävät ja tietoliikenneverkot yhdistyvät arktisella alueella. TEN-T verkon ja tietoliikenneverkkojen pohjoisen alueen ratkaisuja on edistetty systemaattisesti: toteutuneet toimet	Euroopan komissio esitti kesäkuussa Suomen pääradan mukaan ottamista EU:n liikenneverkon ydinkäytäviin (TEN-T) osana North Sea Baltic -ydinkäytävän laajennusta. Jatkossa pyritään vaikuttamaan kansallisella tasolla, jotta rahoituskelpoista suunnittelua käynnistettäisiin.
	ECoC on pitkän tähtäimen kaupunkikehittämisen väline	ECoC on osa kaupungin strategista kehittämistä. ECoC-hakuprosessi on aika-aulutettu ja tehty suunnitelma eurooppalaisen ulottuvuuden luomiseksi. Vetovoimainen pohjoinen kaupunki -hanke lisää kaupunkirakenteen vetovoimaisuutta	Kulttuuristrategian valmistelu sekä tutkimus- ja arviointihanke ovat käynnistyneet, strategia valmistuu 2019. Eurooppalaista ulottuvuutta on rakennettu Leeuwardenissa, Wienissä, Lontoossa, Pariisissa, Osllossa ja Dondrechtissä AIKO-rahoitteisella hankkeella ulun seudun kulttuuritoimijoiden kanssa. Oulu2026 toimii aktiivisesti ECoC-verkostossa. VPK-hankkeen kanssa on tehty yhteistyötä.

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kansainvälinen osaamis- ja innovaatiokeskittymä vahvistuu ja uudistuu	Oulu on kansainvälisesti tunnettu digitalisaation edelläkävijä ja aktiivinen toimija digitalisaatioon liittyvissä kehittämishankkeissa.	Pilotoidut ja käyttöön otetut digitaaliset ratkaisut, digitalisoitumista edistävien kansainvälisten projektien määrä, Oulussa järjestetyt kansainväliset digitalisaatio-tapahtumat (Urban-agenda - Digital Transition, Eurocities)	EU:n kaupunkiagendan digitaalisen muutoksen toimintasuunnitelma on hyväksytty komissiossa ja se on toimeenpanovaiheessa. Business Oulu -liikelaitos hankkeistaa toimintasuunnitelmaan ja Digitaaliseen Ouluun liittyviä hankehakuja yhteistyössä tietohallinnon ja muiden avaintoimijoiden kanssa.
Asiainn ja palvelujen sähköistämisen kehittäminen	<p>Digitalisaation edistämiseksi määritellään uudistettavat toiminnot tiiviissä yhteistyössä toimialojen kanssa osana kaupungin muutosohjelmaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kansallisen palveluarkkitehtuurin mukaiset sähköiset palvelut käyttöön otettu. • Toimialat käyttöönottavat uusia sähköisiä palveluita. • Aktivoidaan kuntalaisia sähköisten palvelujen käyttöön markkinoinnin keinoin. • Asiakaspalvelukanavia kehitetään monikanavaisesti ja asiakaslähtöisesti • Avoimen datan toimintamalli juurrutetaan osaksi kaupungin normaalia toimintaa. • Edistetään avoimen datan hyödyntämistä. 	<p>Digitalisaation tavoitteet asetettu.</p> <p>Sähköisten palvelujen määrä kasvaa.</p> <p>Sähköisten palvelujen käyttäjämäärät kasvavat.</p> <p>Kaupungin avoimen datan määrä kasvaa.</p>	<p>Digitaalinen Oulu –ohjelman painopistealueiksi määriteltiin 1) alueen ICT-elinkeinojen ja tutkimus- ja kehitystoiminnan tukeminen sekä 2) kaupungin sisäisten prosessien ja asiakaspalvelun kehittäminen digitalisaation keinoin.</p> <p>Kansallista palveluarkkitehtuuria on toteutettu suomi.fi -palveluiden käyttöönotolla, jossa viimeisimpänä Viestit-palvelu.</p> <p>Toimialojen ja konsernihallinnon prosesseja ja palveluita on kehitetty mm. järjestelmä uudistuksissa.</p> <p>Kuntalaisille on markkinoitu sähköisiä palveluita painetussa mediassa ja sosiaalisessa mediassa.</p> <p>Asiakaspalvelua on kehitetty mm. Oulu10-palvelukonseptissa ja puhelinpalveluissa. Chat-palveluissa on laajennettu palveluaikoja ja otettu käyttöön asiakkaan vahva tunnistus. Kehityspanostusta on suunniteltu edelleen.</p> <p>Ouka.fi-sivuston saavutettavuutta on kehitetty.</p> <p>Avoimen datan toimintamalli on laadittu ja otettu käyttöön.</p>

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista Kaupungin omistusten arvon pitkäjänteinen kehitys sekä voitonjako ja erityistehtävien mahdollisimman tehokas tuottaminen	Omistajapoliittisissa linjauksissa asetettujen tavoitteiden toteutumisen aste	Toteuma raportoidaan yhteisöittäin maaliskuussa 2019 julkaistavassa tytäryhteisöraportissa.
Kaupungin toiminta osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä vahvistuu.	Hankintatoimintaa johdetaan tavoitteellisesti mitattavalla tiedolla.	Tietopohjan laajentaminen / hankintojen tietojärjestelmien käyttöaste toimialoilla kasvaa	Hankinnan sähköisten työkalujen käyttömäärä on koko kaupungin tasolla kasvanut merkittävästi vuoden 2018 aikana. Tämän myötä myös hankintatoiminnan raportoinnille on määritelty tietopohja ja tunnusluvut, joiden pohjalta on toteutettu myös hankintaohjelman tavoitteiden raportointi KH:lle.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	Kriittinen harkinta vapautuvien tehtävien täyttämässä ja eläköitymisen hyödyntämisessä	Henkilöstön kokonaismäärä laskee	Palkallisen henkilöstön kokonaismäärä pysyi samana ta2018 nähden.

7.1.5 Hyvinvointilautakunta

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
TOIMINTATUOTOT	53 000	530	53 530	53 544	14	100	53 624
TOIMINTAKULUT	-625 385	-16 045	-641 430	-639 312	2 118	100	-621 040
Toimintatuotot ilman erikoissairaanhoitoa	53 000	530	53 530	53 544	14	100	53 624
Toimintakulut ilman erikoissairaanhoitoa	-391 000	-10 045	-401 045	-401 444	-399	100	-389 544
Toimintakate ilman erikoissairaanhoitoa	-338 000	-9 515	-347 515	-347 900	-385	100	-335 920
Erikoissairaanhoito	-234 385	-6 000	-240 385	-237 868	2 517	99	-231 496
TOIMINTAKATE	-572 385	-15 515	-587 900	-585 768	2 132	100	-567 416

Toimialan olennaiset tapahtumat

Hyvinvointipalveluissa on jatkettu edelleen palvelurakenteen kehittämistä painopisteen siirtämisellä ja resurssien kohdentamisella kevyempiin ja avohoito-/huoltopainotteisiin palveluihin, asumispalveluiden rakenteen keventämisellä sekä erikoissairaanhoidon ja perustason palveluiden integraatiolla. Ikäihmis-

ten laitoshoidon vähennetään edelleen korvaamalla laitoshoidon osin tehostetulla kotihoidolla ja palveluasumisella. Erityisryhmien palveluissa tehostetun palveluasumisen suhteellinen osuus vähenee kevyempien kotiin annettavien palveluiden lisääntyessä. Lasten ja nuorten palveluissa raskaampien palveluiden suhteellinen osuus vähenee, kun painopistettä siirretään kevyempiin ja avopalveluihin.

Hyvinvointipalvelut on järjestetty neljällä hyvinvointialueella, joissa on kuusi hyvinvointikeskusta ja talousarvion 2019 mukaisesti jatkossa viisi hyvinvointikeskusta. Hyvinvointialueilla on toteutettu kotona ja arkiympäristössä tapahtuva tuki ja palvelut sekä hyvinvointikeskusten ja erityyppisten palvelupisteiden palvelut. Palvelut on järjestetty monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti palvelutarpeisiin vastaten.

Hallituksen kärkihankkeiden mukaisesti kehitettiin palveluiden asiakaslähtöisyyttä ja digitalisaatiota, toteutettiin maakunnallisesti sekä yhdessä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa ja kehitettiin ikäihmisten kotihoitoa sekä vahvistettiin kaikenikäisten omahoitoa. Kaikkien asiakasryhmien osallistumismahdollisuuksia palveluiden kehittämisessä pyrittiin myös lisäämään, mm. kokemusasiantuntijoiden kouluttamisella.

Ikäihmisten palveluohjauksen toiminnan kehittämisen tärkeänä painopistealueena on vuonna 2018 ollut Aino-neuvonnan kehittäminen. Asiakasneuvontaan on otettu käyttöön keväällä Call Guide -järjestelmä joka työkaluna ja -menetelmänä parantaa asiakkaiden yhteydenottoihin vastaamista. Lokakuussa otettiin käyttöön myös chat-palvelu neuvonnassa. Palveluohjauksen työprosesseja on tarkasteltu ja kehitetty osana ODA-hanketta. Lisäksi palveluohjauksessa käynnistettiin loppuvuonna NHG:n vetämänä kehittämishanke, jonka tavoitteena on löytää palveluohjaukselle aiempaa vahvempi rooli asiakkaan palvelujen koordinointiin ja hallintaan sekä kehittää palveluohjauksen ja ostopalvelujen välille aiempaa toimivampi yhteistyömalli asiakkaan tilanteen seurantaan ja yhteistyön toteutukseen. Kehittämistyöllä on tarkoitus varmistaa, että jatkossa asiakkaan palvelujen kokonaisuus vastaa hänen palvelutarvettaan aiempaa paremmin. Käytännön kehittämistoimenpiteet toteutetaan vuoden 2019 aikana.

Sähköisten palveluiden mahdollisuuksia lisättiin kuntalaisille, laajentamalla chat-palvelua neuvonnassa, ohjauksessa ja asioinnissa, mahdollistamalla uusia sähköisiä ajanvarauksia sekä sosiaalipalveluiden sähköisiä hakemuksia. Ikäihmisten hoivahoidossa otettiin käyttöön Wilma-järjestelmän tiedottamisen lisäämiseen ja vuorovaikutuksen parantamiseen. Kuntalaiset osallistuivat aktiivisesti sähköisten omiarvioiden kehittämiseen ja testaamiseen, joiden

käyttöönotto tapahtuu alkuvuodesta 2019. Teknologiaa otettiin osaksi palveluja mm. ikäihmisten palveluissa. Uusia potentiaalisia ratkaisuja kokeiltiin Oulu Health Labs –toimintamallin avulla.

Henkilöstösuunnittelun osalta vuoden 2018 viimeisen päivän tilanteen mukaan hyvinvointipalveluissa oli henkilöstöä yhteensä 3 399 työntekijää. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilöstömäärä pieneni 116 henkilöllä, mutta vuoden 2018 henkilöstösuunnitelmaan verrattuna henkilöstöä oli 39 suunniteltua enemmän. Talousarvion henkilöstösuunnitelmaan nähden vakituisten henkilöstön määrä oli 65 pienempi ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 35 henkilöä pienempi. Palkallisen työpanoksen (htv) osalta kasvua suhteessa talousarvioon oli +45 tp ja edelliseen vuoteen +29 tp. Henkilöstömäärän osalta hyvinvointipalveluissa toteutui strateginen henkilöstötavoite, jonka mukaan henkilöstömäärä ei saisi kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2018 ei tehty henkilöstön siirtoja muihin organisaatioihin.

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2018 vähemmän kuin vuonna 2017. Kumulatiivisesti tarkasteltuna sairauspoissaoloprosentti oli vuonna 2018 5,4 % kun se vuonna 2017 oli 5,5 %. Strateginen henkilöstötavoite on tältä osin siis toteutunut. Hyvinvointipalveluiden tavoitetasoksi on asetettu 5,1%. Vastuualueittain tarkasteltuna terveystieteiden sairauspoissaolo-% oli v. 2018 kumulatiivisena 4,8 % (vuonna 2017 4,7 %). Ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualueella sairauspoissaolo-% oli edelleen korkea ollen vuonna 2018 6,8%, mikä oli sama kuin edellisenä vuonna. Sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueella sairauspoissaolot vähenivät merkittävästi vuodesta 2017 (5,3 %) vuoteen 2018 (4,7 %).

Menojen kasvu oli edellisvuotta voimakkaampaa. Hyvinvointipalvelujen toimintamenot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 18,3 M€, 2,9 % (vuonna 2017 16,8 M€, 2,8 %). Asukaskohtaiset bruttomenot kasvoivat 2,3 % (v. 2017 1,9 %). Toimintatulot hieman pienenevät edellisvuodesta, joten nettomenojen kasvu oli 2,6 %. Vuonna 2017 tulojen kasvu oli voimakasta, joten nettomenot asukasta kohti kasvoivat v. 1,0 %. Valtuusto hyväksyi joulukuussa hyvinvointilautakunnan esittämän lisätalousarvion yhteensä 15,5 M€. Toteuma oli tilinpäätöksessä -2,1 M€ (-0,4 %) alle muutetun talousarvion.

Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja PPSHP käynnistivät tutkimuslupaan perustuvan yhteisen selvitystyön. Tavoitteena on löytää keskeisimmät toiminnan

muutoksen tarpeet ja hakea vaikuttavuutta palveluketjuihin sekä hillitä kustannusten kasvua. Analyysin kohteina ovat erityisesti oululaisten yli 75-vuotiaiden, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden ja lasten ja nuorten raskaimpien SOTE-palvelujen käyttö.

Hyvinvointipalvelut osallistuu aktiivisesti sote-uudistukseen valmistautumiseen osana maakunnallista valmistelua yhdessä sairaanhoitopiirin ja muiden kuntien ja organisaatioiden kanssa. Sotevalmistelussa pyritään varmistamaan asiakaslähtöinen, perus- ja erityistason integroiva, vaikuttava ja kustannustehokas palvelujärjestelmä Pohjois-Pohjanmaalle. Päällekkäisiä ja rinnakkaisia toimintoja puretaan tavoitteena asiakaslähtöiset, mutta kustannusvaikuttavat palveluketjut ja -kokonaisuudet. Myös tukipalveluiden arviointi jatkuu. Lisäksi valmistaudutaan valinnanvapausjärjestelmän edellyttämään kilpailutilanteeseen. Oulun kaupungin omat ratkaisut tulee katsoa yhteensopiviksi maakunnan linjausten kanssa.

Oulun kaupunki osallistui maakunnalliseen hankevalmisteluun valinnanvapauskokeiluun liittyen. Pilotointi ei toteutunut vuonna 2018, mutta Oulun kaupunki varautuu osallistumaan valinnanvapauskokeiluun liittyvään henkilökohtaisen budjetin sekä asiakassetelin pilotointiin sen toteutuessa.

Maakunnallinen valmistelun organisoituminen ja mm. väliaikaisen valmisteluorganisaation asema ja aikataulu ovat vielä epäselviä kansallisen aikataulun muuttua. Tämän hetkisen tiedon mukaan Sote-järjestämisvastuu siirtyisi maakunnille 1.1.2021 alkaen.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvointipalveluissa oli vuonna 2018 tavoitteena, että palveluiden saatavuus turvataan toimintatapoja uudistamalla ja tekemällä rakenteellisia muutoksia, siten että painopiste siirtyy kevyempiin, avohoit- ja avohuoltopainotteisiin palveluihin.

Hyvinvointipalvelut on järjestetty neljällä hyvinvointialueella, joissa on kuusi hyvinvointikeskusta ja talousarvio 2019 mukaisesti jatkossa viisi hyvinvointikeskusta. Viiden hyvinvointikeskuksen mallia on aloitettu suunnittelemaan loppuvuodesta 2018. Tuiran hyvinvointikeskuksen perusparannustyöt aloitettiin Tuirankartanossa elokuussa 2018. Tuirankartanon remontti valmistuu kesällä 2019, jonka jälkeen remontti siirtyy terveysasemalle. Hoitaja-

ja lääkärivastaanotot siirtyvät Rajakylästä ja Kaijonharjasta Tuiran hyvinvointikeskukseen kesällä 2019. Osana muutoksen toteuttamista käynnistyvät hyvinvointipisteet Rajakylässä ja Ritaharjussa, ja palvelut kohdentuvat palvelutarpeen mukaisesti erityisesti ikäihmisille ja lapsiperheille. Hyvinvointipisteiden suunnittelu toteutetaan yhteistyössä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa. Kontinkankaan hyvinvointikeskuksen perhekeskus valmistui kesällä 2018.

Tavoitteena on ollut, että lasten ja nuorten palveluissa raskaampien palveluiden suhteellinen osuus vähenee, kun painopistettä siirretään kevyempiin ja avopalveluihin. Lastensuojelun kokonaisasiakasmäärä ei ole vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna, eikä tavoitteeseen kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän laskussa olla päästy, vaan kodin ulkopuolelle sijoitettujen %-osuus väestöstä on hieman lisääntynyt. Lapsiperheiden kotipalvelun (SHL) asiakasmäärä on lisääntynyt. Myös SHL:n mukaisen perhetyön asiakasmäärä on lisääntynyt. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden poikkitoiminnallisia toimenpiteitä viedään eteenpäin hyvinvointipalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä. Lapsivaikutusten arviointi toteutuu osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä hyvinvointipalveluiden järjestämisvastuussa oleva alueellinen verkostomaisesti toteutettava perhekeskeinen toimintamalli etenee yhdessä toteutettavana toimintana hyvinvointipalveluiden, sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä järjestöjen työntekijöiden kanssa. Perhekeskeisessä toimintamallissa lapsiperheiden palvelut verkostoidaan toimivaksi ja yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi alueellisesti huomioiden myös erilaiset asuinalueet. Palveluja tarjotaan moniammatillisesti kaikenikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Toimintaa arvioidaan sovitusti kerättävällä mittaritiedoilla alueellisesti.

Työikäisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakasmäärä ja asiakaskohtaiset kustannukset kasvoivat sekä kaupungin omassa tuotannossa, että erikoissairaanhoidon palveluissa. Eri ikäryhmien mielenterveys- ja päihdepalvelujen integrointia hyvinvointikeskuksiin on jatkettu. Tavoitteena on edelleen, että suurin osa kuntalaisista saa avun omassa hyvinvointikeskuksessaan ilman lähetteitä. PPSHP:n ja Oukan yhteistyöselvityksen yhtenä painopisteenä on mielenterveys- ja päihdepalveluasiakkaiden hoito- ja palveluketjut.

Ikäihmisten hyvinvoinnin strateginen päätavoite on, että vuoteen 2020 mennessä 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona itsenäisesti tai riittävien palvelujen turvin. Kotona asuvien osuus parani edellisestä vuodesta ollen 91,8 % (TP2017 91,5%). Huolimatta toiminnanohjauksen hyödyntämisestä ja teknologian suunnitelmallisesta käyttöönnotosta oman kotihoidon tuottavuus jäi tavoitteesta.

Suun terveydenhuollon tuottavuutta on pystytty parantamaan uusien toimintamallien käyttöönoton sekä mm. Dentopoliksen käyttöönoton myötä (€/asiakas TP 2018: 325 €, TP 2017: 351 €, muutos -7,5 %).

Sähköisiä palveluita ja sähköistä ajanvarausta laajennettiin mm. astma- ja diabeteshoitajien vastaanotolle vuoden 2018 aikana. Sairaanhoidajan chatpalvelu otettiin käyttöön Kontinkankaan ja Tuiran hyvinvointikeskuksissa, keskitetyssä neuvolan ajanvarauksessa sekä Aino-neuvonnassa. Vuoden aikana kehitettiin ja testattiin kuntalaisten kanssa sähköisiä oma-arvioita, joiden käyttöönotto toteutuu alkuvuodesta 2019. Perhepalveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalveluiden hakemiseen otettiin käyttöön sähköiset hakemuslomakkeet. Tiedottamisen läpinäkyvyyden ja viestinnän parantamiseksi Wilma – järjestelmä otettiin käyttöön ikäihmisten hoivahoidossa. Kotihoidon palveluissa aloitettiin uusien asiakkaita hyödyntävien sekä ammattilaisten työtä tukevien teknologisten ratkaisujen käyttöönotto. Näitä ovat avaimeton kotihoito –toimintamalli, Evondos lääkeannostelupalvelu sekä uudet kotona asumista tukevat turvaratkaisut. Kotikuntoutus aloitti etäkäyntien ja etäyhteyksien toteuttamisen asiakkaille VideoVisit-palvelun avulla.

Hyvinvointipalveluiden henkilöstömäärä pieneni vuoden 2018 aikana 116 henkilöllä vuoden viimeisen päivän tilastojen mukaan. Toisaalta palkallinen työpanos kasvoi +29 työpanoksella vuoden 2018 aikana verrattuna edelliseen vuoteen. Sairaspoissaolot vähenivät 5,5 % -> 5,4 %:iin. Henkilöstön rakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2018 aikana. Vuoden 2018 aikana henkilöstölle järjestettiin maakunta- ja sote-uudistukseen valmentava asiakaspalvelukoulutusta sekä esimiehille muutosvalmennusta.

Taloudellisena tavoitteena oli asukaskohtaisten menojen väheneminen edellisvuoteen verrattuna. Menot asukasta kohti olivat talousarviossa 3051 euroa, jossa oli vähennystä vuoteen 2017 verrattuna -0,4 %. Asukaskohtaiset bruttomenot kasvoivat 2,3 % (v.

2017 1,9 %). Menot kasvoivat edellisvuoteen 70 €/asukas (TP 2018: 3139 € ja TP 2017: 3069 €). Toimintatulot hieman pienenevät edellisvuodesta, joten nettomenojen kasvu oli voimakkaampaa, 2,6 % (v. 2017 1,0 %). Valtuusto hyväksyi joulukuussa hyvinvointilautakunnan esittämän lisätalousarvion yhteensä 15,5 M€. Toteuma oli tilinpäätöksessä -2,1 M€ (-0,4 %) alle muutetun talousarvion.

Tiedontuotantoa ja seuranta on valmisteltu kohti kansallista mallia Sote-tietopakettimallin ja kustannus-vaikuttavuus -ryhmän tuottamien mittaristojen mukaisesti. Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja PPSHP käynnistivät tutkimuslupaun perustuvan yhteisen selvitystyön, jonka tiedon tuotannossa ja yhteisen tietovaraston rakentamisessa on hyödynnetty palvelukokonaisuusmallia. Organisaatioriippumattoman mallin avulla voidaan arvioida hoidon porrastuksen toteutumista, asiakkuuksia sekä niiden kustannusten kehitystä, hoito- ja palveluketjujen toimivuutta ja painopisteen siirtymistä strategian mukaisesti raskeista palveluista kohti ennaltaehkäiseviä, kevyempiä, varhaisen tuen palveluja.

Hyvinvointipalvelut osallistuu aktiivisesti sote-uudistukseen valmistautumiseen osana maakunnallista valmistelua yhdessä sairaanhoitopiirin ja muiden kuntien ja organisaatioiden kanssa. Valmistelu on edellyttänyt huomattavasti resursointia ja työpanosta myös Oulun kaupungin hyve-organisaatiolta. Sote-valmistelussa pyritään varmistamaan asiakaslähtöinen, perus- ja erityistason integroiva, vaikuttava ja kustannustehokas palvelujärjestelmä Pohjois-Pohjanmaalle. Palveluiden järjestämisessä toteutetaan tunnistetut integraatiomahdollisuudet yhteistyössä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden välillä. Päällekkäisiä ja rinnakkaisia toimintoja puretaan tavoitteena asiakaslähtöiset, mutta kustannusvaikuttavat palveluketjut ja -kokonaisuudet. Myös tukipalveluiden arviointi jatkuu. Oulun kaupunki osallistui maakunnalliseen hankevalmisteluun valinnanvapauskokeiluun liittyen. Pilotointi ei toteutunut vuonna 2018, mutta Oulun kaupunki varautuu osallistumaan valinnanvapauskokeiluun liittyvään henkilökohtaisen budjetin sekä asiakassetelin pilotointiin sen toteutuessa.

Kuntalaisten hyvinvointi (Palvelujen järjestämishjelma)

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2018	Toteuma 31.12.2018
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Painopistettä siirretään ennaltaehkäiseviin ja kevyempiin palveluihin	Palvelurakenteen tasojen (vihreä, keltainen, punainen) toimintamenojen %-osuudet suhteessa toisiinsa	Palvelurakenne kevenee vuodesta 2017, raskaimman palvelun osuus vähenee	Tavoite on toteutunut, avohoitopainotteisuus on hieman lisääntynyt (TP2018: vihreä 3,8 %, keltainen 48,2 % ja punainen 48,0 %; TP2017: vihreä 3,8 %, keltainen 45,3 % ja punainen 50,9 %).
	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus laskee	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus 0-17-vuotiaasta väestöstä (%)	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus vähenee vuodesta 2017. Tavoite 1 %	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen % -osuus väestöstä on hieman lisääntynyt 1-12/2018: 1,03 %, (1-12/ 2017: 1,01 %)
	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä (%)	92 %	Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus on 91,8%, (12/2017: 91,5%). Kotona asuvien osuus on lisääntynyt viime vuoden vastaavaan aikaan nähden
Asiointin ja palvelujen sähköistämisen kehittäminen	Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä kasvaa edellisvuodesta.	Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä	Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä suhteutettuna palvelujen käyttäjien määrään kasvaa	Tavoite ei ole toteutunut. Sähköisesti tehtyjen ajanvarausten määrä on laskenut (TP 2018: 37 217, TP 2017: 42 499). Suurin vähennys on akuuttivastaanottojen sähköisten ajanvarausten määrässä, syynä on mm. hoitajien ja lääkärin poissaolot, Myllyojan akuuttivastaanotto oli kiinni 04/2018.
	Otetaan käyttöön sähköisiä oma-arviotyökaluja	Sähköisesti oma-arviotyökaluilla toteutettujen asiointien määrä	Vuoden 2018 aikana uudet sähköiset oma-arviotyökalut ovat käytössä	Vuoden 2018 aikana on otettu käyttöön sosiaalipalveluiden palveluarviot kuntalais-testauksessa sekä ylähengitystie-, alaselkä- ja virtsatieinfektio oirearviot kuntalaistestauksessa.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino (Omistajapolitiittinen ohjelma, valtuustosopimus)

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2018	Toteuma 31.12.2018
Vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä	Asukaskohtaisten kustannusten kasvu hidastuu	Menot €/asukas	3 051 €	Tavoite ei toteutunut. Asukaskohtaiset kustannukset kasvoivat n. 2,3 % vuodesta 2017 (TP2017 3069 €, TP2018 3139 €).

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen (Henkilöstöohjelma)

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2018	Toteuma 31.12.2018
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Sairauspoissaolot vähenevät Kunta10-tulosten huomioiminen kehittämisessä	Sairauspoissaolot % maksimityöpanoksesta Kunta10 –mittarit	Sairauspoissaolot vähenevät vuodesta 2017 Kunta10-mittariston painopisteet	Tavoite saavutettu. Eniten sairauspoissaolot vähenevät sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueella (5,3% --> 4,7%). Tavoite on saavutettu. Hyvien 97 toimintayksikköä on tunnistanut yhteensä 214 kehittämiskohdetta ja toteuttanut 140 toimenpidettä.
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	Toteutuneen työpanoksen osuus (HTV) maksimityöpanoksesta nousee vuodesta 2017	Palkallinen työpanos Toteutunut työpanos (HTV) maksimityöpanoksesta	Palkallinen työpanos ei kasva vuodesta 2017 Toteutunut työpanos (HTV) maksimityöpanoksesta nousee vuodesta 2017	Tavoite ei ole toteutunut. Palkallisen työpanoksen määrä kasvoi 29 työpanoksella (+0,97 %) vuonna 2018 verrattaessa vuoteen 2017. Perusteena palvelutarpeen kasvuun vastaaminen. Tavoite on saavutettu. Toteutunut työpanos kasvoi 27 työpanoksella (+1,1 %) verrattaessa edellisvuoden vastaavaan aikaan.

Kehittämisen painopisteet

Kehittämistyöllä tuetaan strategian toteutumista ja palvelujen järjestämishojelman sekä palvelumalli 2020 toimenpiteiden etenemistä. Kaupunkistrategiasta sekä päivitetystä toimintaympäristöanalyysistä ja hyvinvointikertomuksesta johdetut poikkitoimijaisen työn tavoitteet täsmentyvät kunkin vastualueen ja hyvinvointikeskuksen toiminnan kuvauksissa. Poikkitoimijaiselle yhteistyölle yhteisesti tunnistettuja tavoitteita ovat: Lapsia ja perheitä tuetaan heidän omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä, tuetaan syrjäytymisvaarassa olevia nuoria sekä vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta. Edellä kuvatuilla tavoitteilla pyritään täyttämään Unicefin lapsiystävällisen kunnan tunnusmerkit. Edelleen yhteisenä tavoitteena on, että oululainen ikäihminen voi hyvin. Vahvistetaan vanhusmyönteistä ilmapiiriä kaikessa toiminnassa. Kavennetaan sosioekonomisia ja hyvinvointieroja ja kannustetaan kuntalaisia omaan hyvinvointiaktiivisuuteen. Huomioidaan arjen turvallisuuden näkökulma kaikessa toiminnassa sekä valmistellaan yhteinen vaikuttava, monikanavainen matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus.

Hyvinvointipalveluissa on otettu käyttöön asteittain toiminta- ja laatukäsikirja eri alueilla, vastaten näin lain edellyttämiin laadunhallinnan, omavalvonnan, potilasturvallisuuden ja riskienhallinnan vaatimuksiin. Toiminta- ja laatukäsikirjaa käytetään myös soveltuvin osin perehdytyksen ja yhteisesti sovittujen toimintakäytäntöjen ylläpidon välineenä. Arvioituihin toiminnan riskeihin varaudutaan vastuutamalla niiden ehkäisemiseen liittyvät toimenpiteet ja arvioimalla niiden toteutumista. Palvelujen saataavuus, asiakaskokemus sekä asiakkaiden, potilaiden ja henkilöstön turvallisuus nostettiin erityis seurantaan ja pyrittiin kohdentamaan vastuualueittain toimenpiteitä laadun parantamiseksi ja haitta- ja vaara-tapahtumien ennaltaehkäisemiseksi.

Hallituksen kärkihankkeiden mukaisesti kehitettiin palveluiden asiakaslähtöisyyttä ja digitalisaatiota, toteutettiin maakunnallisesti sekä yhdessä sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kanssa lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa ja kehitettiin ikäihmisten kotihoitoa sekä vahvistettiin kaikenikäisten omahoitoa. Kaikkien asiakasryhmien osallistumismahdollisuuksia palveluiden kehittämisessä pyrittiin myös lisäämään, mm. kokemus-

asiantuntijoiden kouluttamisella. Järjestöjen kanssa tehdään säännöllistä yhteistyötä hyvinvoinnin ja yhteisen tekemisen edistämiseksi. Hyvinvointipalvelut ja järjestöt muodostavat kolme elämäkaariverkoston (lasten, nuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten), jotka kokoontuvat säännöllisesti arvioimaan toimintaympäristön haasteita ja tekemään kehittämistyötä esimerkiksi hankkeiden ja projektien kautta. Elämäkaariverkostojen työskentelyn kautta lisätään keskinäistä tiedonkulkua ja läpinäkyvyyttä, vältetään eri toimijoiden päällekkäistä työtä ja etsitään palvelujen katvealueita, joissa toimenpiteitä tarvitaan mm. hyvinvointikertomuksen pohjalta. Muita osallisuuden edistämisen muotoja ovat muun muassa lakisääteisissä neuvostoissa toimiminen, erilaiset kyselyt käyttäjille ja kuntalaisille sekä hyvinvointipalveluiden käyttäjien mukaan ottaminen palveluiden kehittämiseen.

Hyvinvointikeskusten toimintaa kehitettiin edelleen samanaikaisesti sivistys- ja kulttuuripalvelujen aluemallin kehitystyön kanssa. Yhteisen kehittämisen painopisteenä on ollut erityisesti lasten, nuorten ja lapsiperheiden verkostomainen perhekeskeinen toimintamalli. Matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa kehitettiin osana palvelupistetyötä yhdessä konsernipalveluiden kanssa, työssä on hyödynnetty baika rahoitusta. Hyvinvointikeskusten toimintaa ja asiakasprosesseja kehitettiin ja pyrittiin sujuvoittamaan; esimerkiksi vastaanotto toiminnassa HTA-toimintamallilla (hoidontarpeen nopea arviointi) saatiin akuuttivastaanoton odotusaikoja lyhenemään. Hoidonjatkuvuutta ja saatavuutta parannettiin asiakaskoordinaattoritoiminnan, tiimimallin ja monialaisen yhteistyön avulla. Yhteistä hoito- ja palvelusuunnitelmaa pyrittiin käyttämään eri asiakasryhmiä koskevan monialaisen yhteistyön tukena.

Vuoden 2018 aikana otettiin käyttöön uusia kansalaisten asiointia parantavia sähköisiä palveluita, kuten Snap-Chat, Chat-palvelu, tekstiviestimuistutus kohdennetuissa palveluissa ja lapsiperheille kohdennettu sähköinen Lapsuus-palvelutarjotin. Myös uusia sähköisiä ajanvarausmahdollisuuksia avattiin kuntalaisille (neuvolan terveydenhoitajan puhelinai-ka ja synnytysvalmennukset). Järjestöjen hyvinvointia tukevat toiminnot on linkitetty osaksi kaupungin palvelutarjontaa Ihimiset.fi –sähköisen alustan kautta.

Isoissa kansallisissa hankkeissa mm. ODA ja Virtuaalisairaala – hankkeissa kehitettyjä kuntalaisille suun-

nattuja palveluita kehitettiin, testattiin ja otettiin käyttöön niiltä osin kuin se oli mahdollista. Omaolo- palvelun siirtyminen tuotantoon tapahtuu vaiheittain vuoden 2019 aikana. Prosessien edelleen kehittämiseksi ja Omaolo-palvelun jalkauttamisen tueksi laadittiin yhteinen suunnitelma ”Oulun digitie”. Jalkauttamisen ja kehitystyön tueksi koottiin digituutori-verkosto, johon kuuluu noin 20 sosiaali- ja terveysalan ammattilaista eri toimintayksiköistä. He toimivat omalta osaltaan moottoreina sähköisten palveluiden jalkauttamisessa, prosessien kehittämisessä ja työntekijöiden kouluttajina, jotta henkilöstön valmiudet käyttää itse sekä ohjata asiakkaita niiden käyttöön kasvavat. Digituutoriverkostoa on valmennettu kevästä 2018 lähtien ja toiminta on pysyvää.

Hyvinvointipalvelut toteutti osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimimalla aktiivisena kumppanina OuluHealth-ekosysteemin toiminnassa. Strategisina painopisteinä olivat mm. yksilölähtöisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä tehokkaat ja vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut. Omahoitopalveluiden kehitystyön ohella mahdollistetaan yrityksille kuntalaisen omahoitoa sekä yksilön terveyttä ja hyvinvointia tukevien sovellusten ja tuotteiden kehitystyötä ja pilotointia arjen toimintaympäristössä. Oulun kaupungin Hyvinvointipalvelut on toiminut aktiivisesti OuluHealth ekosysteemissä mm. Oulu WelfareLab –toimintamallin kautta. Uusien robotiikan ja teknologisten ratkaisujen, sekä digitaalisten palvelujen testausta on toteutettu ja suunniteltu osana Hyvinvointipalvelujen prosesseja.

Oulun kaupunki osallistui maakunnalliseen hankevalmisteluun valinnanvapauskokeiluun liittyen. Pilotointi ei toteutunut vuonna 2018, mutta Oulun kaupunki varautuu osallistumaan valinnanvapauskokeiluun liittyvään henkilökohtaisen budjetin sekä asiakassetelin pilotointiin sen toteutuessa.

Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja PPSHP käynnistivät tutkimuslupaan perustuvan yhteisen selvitystyön. Tavoitteena on löytää keskeisimmät toiminnan muutoksen tarpeet ja hakea vaikuttavuutta palveluketjuihin sekä kustannusten kasvun hillintä. Analyysin kohteina ovat erityisesti oululaisten yli 75-vuotiaiden, mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden ja lasten ja nuorten raskaimpien SOTE-palvelujen käyttö. Selvitystyön tiedon tuotannossa ja yhteisen tietovaraston rakentamisessa on hyödynnetty palvelukokonaisuuksia. Organisaattoriippumattoman mallin

avulla voidaan arvioida hoidon porrastuksen toteutumista, asiakkuuksia sekä niiden hintojen kehitystä, hoito- ja palveluketjujen toimivuutta ja painopisteen siirtymistä strategian mukaisesti raskaista palveluista kohti ennaltaehkäiseviä, kevyempiä, varhaisen tuen palveluja. Tiedontuotantoa ja seuranta on valmisteltu kokonaisuudessaan kohti kansallista mallia Sote-tietopakettimallin ja kustannusvaikuttavuus-ryhmän tuottamien mittaristojen mukaisesti.

Kehittämistyötä on viety kohti yhteisiä maakunnallisia ratkaisuja ja osallistuttu yhteiseen maakunnalliseen kehitystyöhön. Kansainvälisessä kehittämissuunnitelmassa on painopiste ollut kaupungin virallisissa yhteistyö- ja kehittämisverkostoissa.

Ulkoisen rahoituksen tuella vuonna 2018 toteutetut kehittämishankkeet

Ulkoista kehittämisrahoitusta haetaan ja kohdennetaan strategian toimeenpanoa tukevien ohjelmien toteuttamiseen kehittämissalkkujen kautta, joissa toimijoina ovat hyvinvointipalveluiden ohella konserni-, sivistys- ja kulttuuripalvelut, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut sekä liikelaitoksista Business Oulu -liikelaitos. Salkuilla ohjataan kaupungin projektimuotoisen kehittämis toiminnan valintoja. Salkuilla on tiivis yhteys sisäiseen kehittämiseen ja siinä määritellään myös kansallisen ja kansainvälisen kehittämistoiminnan projektimuotoiset valinnat sekä hyödynnetään olemassa olevia verkostoja.

Digitaaliset arvopalvelut (ODA) –projektin (vuodet 2015-2018) tavoitteena oli hankkia ja käyttöönottaa digitaalinen eri päätelaitteilla toimiva palvelukokonaisuus, joka sisältää sähköisen hyvinvointitarkastuksen ja valmennuksen, älykkäät oirearviot ja palvelutarpeenarviot/ hyvinvoinnin arviot sekä sähköisen hyvinvointisuunnitelman. Vuoden 2018 kehitettiin ja testattiin kuntalaisten kanssa sähköisiä oma-arvioita, joiden avulla kuntalaiset voivat arvioida omaa oikeuttaan saada liikkumista tukevia palveluita, henkilökohtaista apua ja omaishoidon tukea sekä arvioida hengitystie-, alaselkä- ja virtastieinfektio-oireita saaden ohjausta, tukea ja palvelua yksilöllisesti oireiden mukaisesti. Asiakaskoordinaattoritoiminta ja asiakkaiden arviointikäynnit paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden hoidon ja palvelun selvittelyssä, suunnittelussa ja toteutuksessa on käytössä kaikissa hyvinvointikeskuksissa. Hanke päättyi lokakuussa 2018, palvelun jatkokehittäminen ja sähköisten työkalujen käyttöönotot jatkuvat kaupungin omana toimintana.

Lapsiperheiden muutosohjelman (LAPE) toimenpiteillä on vahvistettu perheiden tarpeista lähteviä sekä lapsen kasvu- ja kehitysympäristöihin kohdentuvia palveluja yhteistyössä kaupungin, järjestöjen ja seurakunnan toimijoiden kanssa. Hanke jatkuu vuoden 2019 aikana, kuntaan jäävien palvelujen sekä sote-palvelujen yhdyspintojen toimivuudesta ja jatkokehittämisestä huolehtii ns. kunta-agentti, joka sijoittuu viiteen suureen kaupunkiin (mm. Ouluun).

Espoon ja Oulun seudun nuorisoasuntoyhdistys ry:n yhteistyössä toteutettava Kotona kaupungissa, pakolaistaustaisten nuorten ja lapsiperheiden asumisvalmennus –hanke on edennyt suunnitelmien mukaan. Oulussa on säännöllisesti järjestetty useita hankkeen mukaisia asumisvalmennuksia, valmennukset ovat olleet erittäin suosittuja ja ryhmät jatkuvat edelleen suunnitelman mukaisesti.

Oulun kaupunki toimi yhtenä yhteistyökumppanina Esikoto – esikotouttamisen kehityshankkeessa. Kaksivuotinen hanke toteutettiin Pohjois-Pohjanmaalla ODL:n, Vuolle Setlementin, Diakonia-ammattikorkeakoulun (DIAK), Metsä-hallitus Pohjanmaan luontopalveluiden toimesta. Yhteistyökumppaneina toimivat Oulun kaupungin lisäksi Pohjois-Pohjanmaan kunnat (joissa vastaanottokeskustoimintaa), SPR, Valtion vastaanottokeskukset sekä 3. sektorin toimijoita. Projekti edesauttoi maahanmuuttajien ja erityisesti turvapaikanhakijoiden kotoutumista siinä vaiheessa, kun he odottavat päätöstä.

Vuonna 2018 oli tarkoituksena tehdä Tekno-koti arjen tuen ympäristönä –hankkeen määrittelyvaihe, jossa asiakkaan kotona asumisen tueksi kehitetään toimintamalli, jossa asiakas saa tai hankkii itse tarpeidensa mukaisesti kotiinsa kotona asumista tukevaa teknologiaa. Hankkeen määrittelyvaihetta ei ollut tarvetta toteuttaa, koska kehittämistyötä on pystytty tekemään osana palveluiden normaalia kehittämistyötä.

6Aika Co-Created Health and Wellbeing CoHeWe –hankkeessa päätavoitteena on edistää yritysten yhteistyötä kaupunkien kanssa ja mahdollistaa uusien, asiakaslähtöisten hyvinvointi- ja terveyspalveluiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Oulussa keskitytään erityisesti mobiilisovellusten kehittämiseen ja kokeilemiseen. Hanke alkoi 2018 syksyllä ja jatkuu vuoden 2020 loppuun saakka.

6Aika Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla HIPPA-hanke kehittää älykstä

palveluasumista ja tukea tarvitsevien ihmisten kotona asumista 6Aika-kaupungeissa. Hanke alkoi 2018 syksyllä ja jatkuu vuoden 2020 loppuun saakka.

Talouden toteutuma 1.1. – 31.12.2018

Hyvinvointipalvelujen oman palvelutuotannon osuus oli vuonna 2018 noin 39 % ja sairaanhoito- ja hoivapalvelujen osuus noin 37 % toimintamenoista. Yksityisten palveluntuottajien osuus oli noin 18 %, josta palvelusetelin osuus noin 4 %. Tuloista noin 51 % kertyi asiakasmaksuista. Myyntitulojen osuus oli noin 39 %. Myyntituloja muodostuu mm. muille kunnille tai kuntayhtymille tuotetuista palveluista, kotikuntakorvauksista ja erilaisista valtionkorvauksista.

Hyvinvointipalvelujen alkuperäisessä talousarviossa vuodelle 2018 oli noin 5 M€:n kasvu verrattuna vuoden 2017 tilinpäätökseen. Määrärahan ennakoitiin ylittyvän jo alkuvuonna ja hyvinvointilautakunta päätti sopeuttamistoimenpiteistä maaliskuussa. Hyvinvointilautakunnan keväällä 2018 päättämien sopeuttamistoimenpiteiden tavoitteena on taittaa kustannusten kasvua kumulatiivisesti yhteensä 10,6 M€ vuosina 2018 ja 2019.

Sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta menokehitystä ei saatu hillittyä. Valtuusto hyväksyi joulukuussa hyvinvointilautakunnan esittämän lisätalousarvioesityksen yhteensä 15,5 M€. Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidon menoja ylittyi muutettuun talousarvioon nähden 0,4 M€ (0,1 %). Erikoissairaanhoidon menot alittuivat -2,5 M€ (-1,0 %). Yhteensä hyvinvointilautakunta sisältäen erikoissairaanhoidon alittui -2,1 M€ (-0,4 %). Hyvinvointipalvelujen toimintamenot alittuivat muutettuun talousarvioon nähden -2,1 M€ (-0,3 %). Tulot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisena.

Alkuperäiseen talousarvioon nähden hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidoa ylittyi noin 9,9 M€, (2,9 %). Erikoissairaanhoidon menot ylittivät alkuperäisen talousarvion 3,5 M€ (1,5 %). Yhteensä hyvinvointilautakunta sisältäen erikoissairaanhoidon ylittyi alkuperäiseen talousarvioon 13,4 M€ (2,3 %).

Hyvinvointipalvelujen toimintamenot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 18,3 M€ (2,9 %). Vuonna 2017 menot kasvoivat 16,8 M€, 2,8 % ja v. 2016 12,4 M€, 2 %. Henkilöstömenot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 4,8 M€ (3,1 %). Henkilöstömenoihin sisältyi tuloksellisuuteen perustuva kertaerä (0,9 M€), joka

maksettiin tammikuussa 2019, mutta kirjattiin kuluksi vuodelle 2018. Ilman kertaerän vaikutusta henkilöstömenojen kasvu edellisvuoteen verrattuna on 3,8 M€, 2,5 %. Sopimusten mukaisten palkkojen korotusten ja muiden palkkatasojen nousujen arvioidaan nostaneen henkilöstökustannuksia noin 3,4 M€. Palkallisen työpanoksen määrän kasvusta (+27 työpanosta) aiheutunut henkilöstömenojen kasvu oli noin 1,4 M€.

Asiakaspalvelujen ostot sisältäen palvelusetelin kasvoivat edellisvuodesta noin 7,4 M€, 6,4 %. Terveyspalveluiden kasvu oli 4,9 M€ (35 %). Suurinta kasvu oli yhteispäivystyksen, sairaalaostojen ja kuntoutuksen ostoissa. Ikäihmisten asiakaspalvelujen ostot sisältäen palvelusetelin kasvoivat edellisvuodesta noin 2,1 M€ (5,3 %) ja suurinta kasvu oli asumispalveluissa ja kotihoidossa. Sosiaalisen hyvinvoinnin asiakaspalveluiden ostot (sis. palveluseteli) kasvoivat 0,3 M€ (0,5 %) edellisvuoteen verrattuna. Suurinta kasvu oli lastensuojelussa ja mielenterveysasumisessa. Aine- ja tarvikemenojen kasvu oli edellisvuoteen noin 0,5 M€, 4 %. Kasvua oli etenkin hoitotarvikemenoissa. Tilavuokrat hieman vähenivät edellisvuoteen verrattuna.

Toimintatulot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Edellisvuoteen verrattuna tulot pienenevät -0,08 M€ (-0,1 %). Maksutulot alittuivat talousarvioon nähden -2,4 M€ (-8,0 %), toteuma jäi samalle tasolle kuin vuonna 2017. Suun terveydenhuollon ja ikäihmisten kotihoidon asiakasmaksut kasvoivat hieman edellisvuodesta ja ikäihmisten laitoshoidon maksutulot pienenevät. Myyntitulot ylittivät 1,5 M€ (7,6 %), mutta pienenevät edellisvuodesta -0,8 M€ (-3,4 %). Myyntituloja vähensivät lääkäreiden koulutuskorvausten, pakolaisten korvausten ja kuntayhtymälaskutuksen väheneminen. Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin saatu määräraha Valtiokonttorilta kasvoi edellisvuodesta. Tuet ja avustukset pienenevät edellisvuoteen verrattuna kehittämishankkeiden avustusten vähenemisen ja perustoimeentulotuen valtionkorvauksen poistumisen myötä. Muita toimintatuloja lisäsi maakuntavalmisteluun osallistuneiden henkilöiden palkkakustannusten laskutus Pohjois-Pohjanmaan liitolta (0,37 M€).

Erikoissairaanhoidon alkuperäisessä talousarviossa oli 2,9 milj. euron (1,2 %) kasvu vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna. Erikoissairaanhoidon menot kasvoivat 6,4 M€, 2,8 %. Lisämäärärahaa erikoissairaanhoidon haettiin 6 M€, mutta lisämäärärahan

tarve jäi arvioitua pienemmäksi. Alkuperäinen talousarvio ylittyi 3,5 M€, 1,5 %. Erikoissairaanhoidon menokasvu oli jo toisena perättäisenä vuonna ennakoitua pienempää. Vuosina 2013-2016 erikoissairaanhoidon menot kasvoivat keskimäärin 8,7 milj. euroa, 4,2 % vuosittain.

Taloudellisena tavoitteena oli asukaskohtaisen menojen väheneminen edellisvuoteen verrattuna. Menot asukasta kohti olivat talousarviossa 3051 euroa, jossa oli vähennystä vuoteen 2017 verrattuna -0,4 %. Asukaskohtaiset menot kasvoivat 2,3 % (bruttomenot). Menot kasvoivat edellisvuoteen 70 €/asukas (TP 2018: 3139 € ja TP 2017: 3069 €). Toimintatulot hieman pienenevät edellisvuodesta, joten nettomenojen kasvu oli suurempaa, 2,6 %. Vuonna 2017 asukaskohtaiset bruttomenot kasvoivat 1,9 %. Nettomenot asukasta kohti kasvoivat v. 2017 1,0 %, koska tulot kasvoivat voimakkaasti.

Leasing-hankinnat

Investointeihin on aiemmin sisällynyt myös poistonalainen irtain omaisuus, jonka käyttöikä on yli kolme vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Niillä on hankittu uudis- ja perusparannushankkeiden ensikalustamiset, terveydenhuollon hoitolaitteet ja ICT ohjelmat ja -laitteet.

Maakunta- ja sotelakiluonnosten mukaan ns. poistonalainen irtainomaisuus siirtyy kaupungilta korvauksetta maakunnalle vuoden 2019 alussa. Tämän vuoksi nämä hankinnat toteutetaan leasing-hankintoina ja menot kohdistuvat investointien sijaan käyttötalouteen.

Leasing-menoihin oli varattu yhteensä 0,7 M€, jossa oli kasvua vuoden 2017 toteutumaan 0,6 M€. Toteutuma oli tilinpäätöksessä 0,4 M€. Leasing-rahoituksella on käyttösuunnitelman mukaisesti hankittu Haukiputaan hyvinvointi-keskuksen, Jaarankartanon perusparannushankkeen ensikalustamista, Dentopoliksen hoitokoneita ja -laitteita ja kalusteita ja muita terveydenhuollon hoito- ja tutkimuslaitteita. Dentopoliksen (Aapistie 3) hankinnat siirtyivät pääosin vuodelle 2018 (valitus markkinaoikeudessa). Näiden hankintojen toteutuma oli 0,3 M€.

Leasing-rahoituksella suoritettujen ICT-hankinnat koostuivat potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivityksistä, itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksista sekä Oulun kaupunginsairaala (OKS) henkilökutsujärjestelmän päivittämisestä. ICT-investointien leasing-menojen toteutumat jäivät merkittävästi talousarviota alhaisemmaksi; toteuma oli yhteensä 0,1 M€.

Hyvinvointilautakunta 1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	18 657	500	19 157	20 616	1 459	108
Maksutuotot	29 615	0	29 615	27 249	-2 366	92
Tuet ja avustukset	1 363	30	1 393	1 388	-4	100
Tilavuokratulot	3 250	0	3 250	3 407	157	105
Muut vuokratulot	25	0	25	74	49	297
Muut toimintatuotot	90	0	90	809	719	899
Toimintatuotot yhteensä	53 000	530	53 530	53 544	14	100
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-154 136	-4 636	-158 772	-157 843	929	99
Henkilöstökulut pl. omaishoidon tuen ja perhehoitajien palkkioiden sivukulut	-151 765	-4 636	-156 401	-155 566	835	99
Omaishoidon tuen ja perhe- hoitajien palkkioiden sivukulut	-2 371	-4 636	-2 371	-2 276	94	96
Palvelujen ostot yht. (sis. esh)	-377 005	-10 454	-387 460	-387 418	42	100
Asiakaspalvelujen ostot (ilman esh)	-92 194	-3 350	-95 544	-96 797	-1 254	101
Muut palvelujen ostot (ilman esh)	-50 427	-1 104	-51 531	-52 752	-1 221	102
Erikoissairaanhoito	-234 385	-6 000	-240 385	-237 868	2 517	99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 368	-753	-13 121	-13 447	-326	102
Avustukset	-53 335	-200	-53 535	-53 327	207	100
Palvelusetelit	-24 643	-600	-25 243	-25 385	-142	101
Muut avustukset	-28 692	400	-28 292	-27 942	349	99
Tilavuokratulot	-23 751	0	-23 751	-23 584	168	99
Muut vuokratulot	-3 440	-1	-3 441	-2 809	632	82
Muut toimintakulut	-1 349	0	-1 349	-884	465	66
Toimintakulut yhteensä	-625 385	-16 045	-641 430	-639 312	2 118	100
Toimintakulut ilman esh	-391 000	-10 045	-401 045	-401 444	-399	100
TOIMINTAKATE ILMAN ESH	-338 000	-9 515	-347 515	-347 900	-385	100
ERIKOISSAIRAANHOITO	-234 385	-6 000	-240 385	-237 868	2 517	99
TOIMINTAKATE	-572 385	-15 515	-587 900	-585 768	2 132	100

Erikoissairaanhoito 1 000 €	TA2018	TA-muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018
Somaattinen	-205 297	-5 670	-210 967	-208 408	2 559	99
Psykiatrinen	-29 088	-330	-29 418	-29 460	-42	100
Yhteensä	-234 385	-6 000	-240 385	-237 868	2 517	99

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Hyvinvointipalvelut on sitoutunut Oulun kaupungin valtuustosopimukseen, jonka mukaisesti henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet eivät saa kasvaa suunnittelukaudella, hallinnollisen työn määrä vähenee ja vastaavasti asiakaspalveluun käytetyn työn osuus kasvaa. Toimialoilla hyödynnetään henkilöstön eläköityminen ja muu vaihtuvuus. Toimintamenojen kasvun hillitseminen tarkoittaa henkilöstömäärän tarkoituksenmukaista resursointia ja henkilöstön optimaalista rakennetta. Henkilöstösuunnitelmasa on pyritty huomioimaan määräaikaisten palve-

lusuhteiden ja sijaistyövoiman kriittinen tarkastelu sekä eläköitymisen ja muun poistuman hyödyntäminen. Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen ja sairauspoissaolojen väheneminen ovat olleet vuoden 2018 keskeisenä tavoitteena. Maku-Sote-uidistuksen valmistelun vaatima osaamisresurssi on pyritty huomioimaan. Tavoitteena on ollut siirtää palveluiden painopistettä kevyempiin, avohoito- ja -huoltopainotteisiin palveluihin.

Tämän raportin seurantatiedot eivät sisällä palkkatukityöllistettyjen tai omais- ja perhehoitajien tietoja.

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	2 663	2 598	2 633	2 646	2 702
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	-150	-221	-211	-159	-166
Tilapäiset	697	926	893	786	809
Organisatoriset muutokset	-10		2	-22	-30
Yhteensä	3 360	3 399	3 515	3 410	3 494
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	2 171	2 131	2 147	2 134	2 173
Tilapäiset	789	874	829	830	844
Yhteensä	2 960	3 005	2 976	2 963	3 018
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-122 854	-122 722	-117 694	-116 862	-119 516
Eläkekulut	-27 369	-27 702	-27 022	-28 009	-28 903
Muut henkilösivukulut	-6 179	-5 143	-6 038	-7 909	-7 143
Yhteensä	-156 401	-155 566	-150 754	-152 780	-155 562

Vuoden 2018 viimeisen päivän tilanteen mukaan hyvinvointipalveluissa oli henkilöstöä yhteensä 3 399 työntekijää. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna henkilöstömäärä pieneni 116 henkilöllä (-3,3 %), mutta vuoden 2018 henkilöstösuunnitelmaan verrattuna henkilöstöä oli 39 suunniteltua enemmän (+1,2 %). Talousarvion henkilöstösuunnitelmaan nähden vakituisen henkilöstön määrä oli 65 pienempi (-2,4 %) ja edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 35 henkilöä pienempi (-1,3 %). Palkallisen työpanoksen (htv) osalta kasvua suhteessa talousarvioon oli +45 tp (+1,5 %) ja edelliseen vuoteen +29 tp (+1,0 %). Henkilöstömäärän osalta hyvinvointipalveluissa toteutui strateginen henkilöstötavoite, jonka mukaan henkilöstömäärä ei saisi kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2018 ei tehty henkilöstön siirtoja muihin organisaatioihin.

Työpanoksina tarkasteltuna palkallinen työpanos (palkkaa saavan henkilöstön määrä) kasvoi 27,28 työpanoksella (+0,91 %) vuonna 2018 verrattuna vuoteen 2017. Toteutunut työpanos (todellisuudessa työssä olleen henkilöstön määrä) kasvoi 24,67 työpanoksella (+1,00 %) vastaavana aikana, mikä oli strategisten henkilöstötavoitteiden mukaista. Eniten palkallinen työpanos kasvoi ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualueella (+29,67 tp, +3,12 %). Ikäihmisten hyvinvoinnissa kasvu oli pääasiassa kotihoidossa, missä näkyi jo edellisenä syksynä alkanut oman palvelutuotannon lisääntyminen asiakasmäärien kasvun seurauksena. Ikäihmisten vastuualueella palkallinen työpanos lähti pienenemään loppuvuodesta 2018.

Palkallisen työpanoksen lievää kasvua oli vuonna 2018 myös sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueella

(+2,73 tp). Vuonna 2018 perustettiin mm. lastensuojelutarpeen selvitystiimi ja muutenkin asiakasmäärän kasvuun oli vastattava henkilöstön rekrytoinnilla. Toisaalta rakenteellisten muutosten seurauksena (kahden asumisyksikön lakkauttaminen) henkilöstön työpanos myös väheni.

Hyvinvointipalveluissa oli vuonna 2018 palkallisesta työpanoksesta määräaikaista 29,0 % kun niitä vuonna 2017 oli 27,8 %. Määräaikaisten osuus palkallisesta työpanoksesta kasvoi hieman, mitä selittää alkuvuoden 2018 sairaspoissaolojen kasvu ja sijais työvoiman lisääntyneen tarve.

Hyvinvointikeskusten työpanos seuranta osoittaa, että vuonna 2018 hyvinvointipalveluiden palkallisesta työpanoksesta kolmasosa oli sijoitettu hyvinvointikeskuksiin. Hyvinvointikeskusten palkallinen työpanos kasvoi 36,18 työpanosta (+3,61 %) ja toteutunut työpanos kasvoi 29,13 työpanosta (+3,46 %) verrattuna vuoteen 2017.

Henkilöstöpoistuma

Kaikkiaan vuoden 2018 aikana hyvinvointipalveluiden palveluksesta poistui 221 työntekijää (vuonna 2017 211 henkilöä), suurimpana syynä olivat irtisanoutumiset. Henkilöstöpoistuman muita syitä olivat mm. työeläkkeelle ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiset. Poistuneissa ei ole mukana toiseen tehtävään samassa kunnassa siirtyneet.

Vuoden 2018 aikana vanhuuseläkkeelle siirtyi 63 henkilöä kun vastaava luku vuonna 2017 oli 75 henkilöä. Vuosittainen työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisten määrä on vakiintunut n. 20 henkilön tasolle ollen 19 henkilöä vuonna 2018. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi kaksi henkilöä vähemmän kuin edellisellä vuonna. Siitä huolimatta työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuvat varhe-maksut lisääntyivät vuonna 2018 noin 0,3 M€ (+18,5 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2018 lopussa talous- ja velkaneuvonnan henkilöstö (3 velkaneuvojaa) siirrettiin liikkeenluovutuksen periaattein valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiirien palvelukseen. Tämä perustui talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain muuttumiseen. Vuoden 2018 keväällä saatiin päätettyä entisten etuuskäsittelijöiden yhteistoimintamenettely, minkä seurauksena etuuskäsittelijöiden virat lakkautettiin 1.5.2018 lähtien ja entiset etuuskäsittelijät irtisanot-

tiin 16.4.2018 alkaen. Yhteistoimintaneuvottelujen alkaessa vuoden 2017 lopussa yt-menettelyn piirissä oli 15 henkilöä.

Henkilöstömenot

Vuoden 2018 henkilöstömenot lisääntyivät 4,8 M€ (+3,2 %) edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna. Kasvua selittää suurimmaksi osaksi uusien virka- ja työehtosopimusten (KVTES 2018-19, LS 2018-19) mukanaan tuomat huomattavat palkankorotukset. Lisäksi henkilöstömenoja ovat lisänneet aiempina vuosina väärin perustein määrättyjen epäpätevyyssalennusten takaisin maksut – vaikutus noin 200 t€ - sekä työn vaatavuuden arviointien seurauksena nousseet palkat erityisesti sosiaalipalvelujen henkilöstöllä. Palkkoja on nostanut myös Oulun kaupungin sisäisesti sovitun palkkaohjelman mukaiset tehtäväkohtaisten palkkojen korotukset ennalta sovituihin KVTES:n palkkahinnoitteluryhmiin.

Palkallisen työpanoksen hinta vuonna 2018 oli 51 769,00 €. Edellisen vuoden palkallisen työpanoksen hinta oli 50 657,00 €. Palkallisen työpanoksen hinta on siis noussut 1 112,00 € (+2,2 %). Vuoden 2018 palkallisen työpanoksen hintaa laskevasti on puolestaan vaikuttanut valtakunnallinen ns. kiky-sopimus (lomarahojen leikkaus ja työnantaja-maksujen alentamiset -> työntekijöiden maksuosuuden nostaminen). Lomarahojen leikkaus (-30 %) on voimassa vielä lomavuoden 2019 aikana.

Palkattomat säästövapaat

Oulun kaupungin henkilöstöllä oli vuonna 2018 mahdollisuus jo viidettä vuotta peräkkäin pitää palkattomia harkinnanvaraisia säästövapaita. Neljää palkatonta säästövapaapäivää kohden työntekijä sai yhden palkallisen vapaapäivän. Yhteensä työntekijällä oli mahdollisuus pitää 10 säästövapaapäivää (8+2), mikäli se oli mahdollista järjestää työyksikössä esimiehen kanssa sopimalla. Säästövapaiden ajalle ei ole lupa palkata sijaisia, jotta perusidea henkilöstömenojen säästöstä toteutuisi.

Vuonna 2018 palkattomia säästövapaita käytti 814 henkilöä (vuonna 2017 827 henkilöä, vähennys -1,6 %) yhteensä 4 072 päivää (vuonna 2017 4 308 päivää, vähennys -5,5 %). Hyvinvointipalveluiden laskennallinen säästö toteutuneista vapaista oli noin 0,57 M€ (vuonna 2017 n. 0,6 M€). Mahdollisuus säästövapaisten pitämiseen jatkuu myös vuonna 2019. Pal-

kattomien säästövapaiden pitämisen vähentymistä selittänee osaltaan se, että palvelutuotannon turvaamiseksi vapaiden myöntäminen on erittäin haastavaa monessa työpaikassa.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2018 vähemmän kuin vuonna 2017. Kumulatiivisesti tarkasteltuna sairauspoissaolo-prosentti oli vuonna 2018 5,4 % kun se vuonna 2017 oli 5,5 %. Strateginen henkilöstötavoite on tältä osin siis toteutunut. Hyvinvointipalveluiden tavoitetasoksi on asetettu 5,1 %. Vastuualueittain tarkasteltuna terveystalouden sairauspoissaolo-% oli v. 2018 kumulatiivisena 4,8 % (vuonna 2017 4,7 %). Ikäihmisten hyvinvoinnin vastuualueella sairauspoissaolo-% oli edelleen korkea ollen vuonna 2018 6,8 %, mikä oli sama kuin edellisenä vuonna. Sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueella sairauspoissaolot vähenivät merkittävästi vuodesta 2017 (5,3 %) vuoteen 2018 (4,7 %).

Työterveys Virta Oy:n työkykyjohtamisen tilastoissa Oulun kaupungin hyvinvointipalveluiden henkilöstön sairauspoissaolot ovat laskeneet 5 % vuonna 2018. Vuonna 2017 sairauspoissaolopäivien määrä oli 71 593 ja vastaavasti 68 010 vuonna 2018.

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet erityisesti tuki- ja liikuntaelinsairauksissa. Vähennystä on tapahtunut sekä sairauspoissaolopäivissä että -jaksoissa. Mielenterveysongelmissa sairauspoissaolopäivät ovat lisääntyneet +4,3 %. Sairauspoissaolajakso-ajat ovat vähentyneet, mutta ne ovat olleet kestoiltaan pidempiä. Hengitystietosairauksissa sairauspoissaolot jaksot on pientä kasvua, mutta ne ovat lyhyempiä kuin vuonna 2017. Joten sairauspoissaolojen kokonaispäivien määrä on vähentynyt. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet erityisesti 50 – 59 vuotiaissa (14,1 %) 30 – 39 vuotiaiden ikäryhmässä (13,2 %).

Sairauspoissaolojen hallitsemiseksi on tehty tiivistä yhteistyötä Työterveys Virta Oy:n kanssa. Keinoina ovat olleet mm. työterveysneuvottelut, varhaisen tuen keskustelut, uudelleensijoitustoiminta, työn räätälöinti, osasairaspäivärahalla työskentely, (osa-)kuntoutustuki, ammatillinen kuntoutus sekä ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus. Toimenpiteet lienevät osaltaan olleet vaikuttavia, koska sairauspoissaolot ovat vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Siitä huolimatta hyvinvointipalveluiden

tavoitetasoon ei ole vielä päästy. Jatkossa sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja kokonaisvaltaisesti työhyvinvoinnin parantamiseksi on syytä panostaa mm. lähiesimiestyön kehittämiseen ja sitä kautta työn organisoimiseen ja henkilöstön saaman tuen parantamiseen.

Hyvinvointikeskusten sairauspoissaolo-% oli vuonna 2018 kumulatiivisesti tarkasteltuna 5,9 %, mikä oli hieman pienempi kuin vuonna 2017 (6,0 %). Selkeästi yli hyvinvointipalveluiden tavoitetason (5,1 %) olevat sairauspoissaolo-%:t olivat Haukiputaan, Kontinkankaan ja Myllyojan hyvinvointikeskuksissa. Kontinkankaalla ja Haukiputaalla poissaolot olivat kuitenkin vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Tuiran, Kaakkurin ja Kiimingin hyvinvointikeskuksissa sairauspoissaolot olivat tavoitetasolla tai sen alle.

Kontinkankaan hvk:ssa kokonaissairauspoissaolot olivat hieman vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna (6,8 % -> 6,6 %). Tämä johtuu lähinnä pitkien sairauspoissaolojen vähentymisestä. Perhe- ja sosiaalipalveluissa erityisesti pitkät sairauspoissaolot olivat lähes puoliintuneet. Kontinkankaan hvk:n neuvola-koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa pitkät sairauspoissaolot olivat puolestaan lähes kaksinkertaistuneet, siellä oli pitkiä toista vuotta kestäviä poissaoloja, myös työtapaturmia. Samoin neuvolan keskitetyssä ajanvarauspalvelussa oli pitkiä sairauspoissaoloja. Vastaanottopalveluissa pitkällä sairauspoissaoloilla ollutta henkilöstöä on eläköitynyt, mikä seurauksena poissaolot laskivat paljon. Samoin kotihoidossa pitkät poissaolot laskeneet samoista syistä. Työtapaturmia viime vuoden liukkailla enemmän kotihoidossa kuin 2017 huolimatta nastoista ja kitkakangista. Lyhyet taas 1–60 pv sairauspoissaolot hivenen kasvaneet vuodesta 2017 varsinkin kotihoidossa.

Myllyojan hvk:ssa sairauspoissaolojen lisääntymisen taustalla ovat olleet muutama hyvin pitkä sairausloma ja myös uusi henkilöstöryhmä, joka on ollut nyt ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden liitettyä Myllyojalle. Tämä ryhmä on omaishoitajatarkastuksia tekevät hoitajat, jotka tulivat uud. sijoituksesta. Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa samoin kuin vastaanotolla on ollut myös pitkittyneitä sairauslomia. Lisäksi edellisen vuoden influenssakausi näkyi runsaina poissaoloina. Kotihoidossa sairauspoissaoloprosentti on ollut korkea vuonna 2018. Alle kahden viikon sairauspoissaoloja melko paljon

kuten monissa kotihoidon yksiköissä. Näihin toivomme saatavan vaikutusta kotihoidon kehittämisen toimenpiteillä 2019-20.

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Vuoden 2018 aikana hyvinvointipalveluiden sosiaalisen hyvinvoinnin asumis- ja päiväpalveluiden palvelualueella lakkautettiin kaksi tehostetun palveluasumisen yksikköä (Timosenkoti ja Allimaria). Lakkautettujen yksiköiden vakituinen henkilöstö pystyttiin sopeuttamaan ja sijoittamaan uusiin tehtäviin hyvinvointipalveluissa, suurin osa asumis- ja päivä-palveluihin. Sosiaalisena kuntoutuksena annettavaa ohjaajapalvelua lisättiin sekä mielenterveys-, päihde- että kehitysvammaisille asiakkaille.

Hyvinvointilautakunta teki 11.4.2018 päätöksen perustaa erityisryhmien sosiaalipalveluiden alueelle uusi lastensuojelutarpeen selvitystiimi, jonne rekrytoitiin kahdeksan uutta viranhaltijaa. Selvitystiimi aloitti toimintansa syksyllä 2018. Aiemmin omana palvelualueena toiminut lastensuojelupalvelut yhdistettiin erityisryhmien sosiaalipalveluihin 1.1.2018. Kontinkankaan hyvinvointikeskuksen alaisuuteen perustettiin vuoden 2018 aikana uusi Kotas-keskus kotona asumista tukevien palveluiden kehittämiseksi. Kotas-keskus perustettiin entisten Tehko tiimin, yökotihoidon, turvatiimin ja optimointiyksikön pohjalle. Uusi hälytyskeskus ja resurssipooli aloittivat toimintansa kevään ja syksyn 2018 aikana. Haukiputaan hyvinvointikeskuksessa lakkautettiin kaksi tehostetun palveluasumisen yksikköä (Koivukoti ja Pihlajakoti).

Vuonna 2018 hyvinvointipalveluiden palkallisesta työpanoksesta 29,7 % (v. 2017 35,8 %) sijoittui hoitoalan ammatti-tehtäviin (mm. lähihoitaja, hammashoitaja ja perushoitaja) ja 29,4 % (vuonna 2017 29,1 %) vaativan hoitoalan ammattitehtäviin (mm. sairaanhoitaja, terveydenhoitaja, fysioterapeutti ja suuhygienisti). Hoitoalan ammattitehtäviin luokiteltavan henkilöstön määrä näyttää vähentyneen huomattavasti samoin kuin sosiaalihuollon ammattitehtävissä olevan henkilöstön määrä näyttäisi lisääntyneen. Kyseessä on kuitenkin suurimmaksi osaksi henkilöstön siirtäminen hoitoalan luokittelusta sosiaalialan luokitteluun, koska aiemmin iso osa sosiaalialan ammattihenkilöstöstä oli luokiteltu väärin ja nyt nämä virheet on korjattu. Sosiaalialan ammattitehtävissä oli hyvinvointipalveluiden palkallisesta työpanoksesta 13,9 %.

Hyvinvointipalveluissa on käytössä 132 eri nimikettä. Lähihoitaja-nimikkeellä toimivia on hyvinvointipalveluissa eniten. Lähihoitajien määrä on vuoden 2018 aikana kasvanut +4,95 % (+38,40 palkallista työpanosta) verrattuna vuoteen 2017.

Hallintoon luokiteltavan henkilöstön määrä on hie-man lisääntynyt (3,4 % -> 3,6 %) vuonna 2018 edelliseen vuoteen verrattuna. Vakituisen hallinto-henkilöstön määrä on tosin vähentynyt (4,6 % -> 4,2 %), mutta määräaikaisen henkilöstön määrä lisääntynyt. Muutokset ovat absoluuttisesti tosin hyvin pieniä, käytännössä suhteet eivät ole juuri muuttuneet. Vakituisen hallinto-henkilöstön määrän vähenemisen voidaan katsoa tarkoittavan sitä, että kaupungin strateginen tavoite hallinto-henkilöstön määrän vähenemisestä on toteutunut.

Uudelleensijoitustoiminta

Uudelleensijoitustoiminnan kehittämisen painopisteet vuonna 2018 kohdentuivat uudelleensijoitusprosessin uudistamiseen ja yhteistyön kehittämiseen Keva:n ja Oulun kaupungin välillä. Molemmista kehittämiskohteista käynnistettiin pilotit. Uudelleensijoitustoiminnan kehittämisestä käynnistettiin Uudelleensijoitusprosessin kehittämisspilotti Oulun kaupungissa- niminen pilotti marraskuussa 2018 ja Keva:n ja Oulun kaupungin yhteistyöstä käynnistyi Parempia palveluja ja työurapalveluja työnantajille-pilotti joulukuussa 2018. Molemmat kehittämisspilottit jatkuvat vuonna 2019. Kehittämisspilotteina olivat myös työterveyshuollon ja uudelleensijoituksen yhteistyökäytäntöjen selkiyttäminen sekä yhteistyö uudelleensijoitustoimijoiden ja esimiesten välillä.

Vuonna 2018 hyvinvointipalveluiden uudelleensijoituksessa oli yhteensä 59 asiakasta. Uusia asiakkaita kirjattiin 25 henkilöä. Erilaisia uudelleensijoitusratkaisuja tehtiin kaikkiaan 35 henkilölle. Kolme henkilöä siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle. Keva:n tukemia työkokeiluja järjestettiin 16 uudelleensijoituksen asiakkaalle ja kahdelle asiakkaalle, työkokeilun ohella, työhönvalmennusta. Kahdelle asiakkaalle, jotka eivät saaneet työkokeiluun rahoitusta Keva:lta, järjestettiin työkokeilu Hyvinvointipalvelujen omalla tukirahoituksella. Työterveys- ja uudelleensijoitusneuvotteluja järjestettiin vuoden 2018 aikana yhteensä 155 kertaa. Uudelleensijoituksen asiakkuus päättyi 15 asiakkaalla.

Vuonna 2018 Hyvinvointipalveluissa oli varattu omaa uudelleensijoitettavien tukirahoitusta 100 t€/v. Tukirahoituksen tarkoituksena oli auttaa uusien tehtävien löytymistä ja uudelleentyöllistymisen kynnyksen madaltamista siten, että alkuvaiheen (3-6 kk) työkokeilu maksettaisiin tästä tukirahoituksesta erityisesti niissä tapauksissa, jos Keva ei jostain syystä tee päätöstä ammatillisesta kuntoutuksesta. Tukirahoitus on varattu henkilöstöhallinnon kustannuspaikalle.

Ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus

Ammatillisella lisä- ja täydennyskoulutuksella on iso merkitys henkilöstön osaamisen ylläpitämisessä ja kehittämisessä, mutta myös työn hallinnan tunteen kautta työhyvinvoinnin tukemisessa. Yhä enemmän lisä- ja täydennyskoulutuksen merkitys korostuu myös tulevan sote- ja maakuntauudistukseen liittyvän valinnanvapauden näkökulmasta. Henkilöstön osaaminen mm. hyvän asiakaspalvelun ja asiakaskokemuksen luomisessa tulee olemaan tärkeää, kun pyritään rakentamaan asiakkaille mielikuvaa laadukkaasta, hyvin toimivista julkisista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Sosiaali- ja ikäihmisten palveluiden kysynnän kasvu sekä laadun kehittämisen vaatimukset haastavat osaamisen ja työtapojen jatkuvaan parantamiseen.

Vuoden 2018 aikana hyvinvointipalveluissa toteutui yhteensä 7961 ammatillista lisä- ja täydennyskoulutuspäivää. Se on selvästi enemmän kuin edellisellä vuotena. Suositusten mukaan tavoitteena on vähintään 3 koulutuspäivää/työntekijä/vuosi. Vuonna 2018 koulutuspäiviä toteutui 2,65 päivää/työntekijä, mikä on myös enemmän kuin edellisenä vuonna. Koulutusten kustannukset ovat olleet nousussa ja niihin on käytetty enemmän rahaa kuin aikaisemmin. Koulutuksiin osallistuminen etänä on lisääntynyt.

Tulevaan sote-uudistukseen ja valinnanvapautteen liittyen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kilpailukyvyyn turvaamiseksi on vuoden 2018 aikana kilpailutettu asiakaspalvelukoulutuskokonaisuus vuosille 2018-2019, kohdentuen sovitusti hyvinvointipalvelujen henkilöstölle. Lisäksi vuonna 2017 kilpailutettu ja tuolloin aloitettu hyvinvointikeskusten vastaanottohenkilöstölle kohdennettu asiakaspalvelukoulutus toteutui suunnitellusti vuoden 2018 aikana.

Lähiesimiehille järjestettiin syksyllä 2018 esimiesten muutosvalmennuksen kokonaisuus osana maakun-

ta- ja sote-uudistusta Muutoksen tuki-projektin toteuttamana. Valmennus sai erittäin hyvän palautteen ja sitä pidettiin tärkeänä niin sisällön kuin verkostoitumismahdollisuuksien kannalta. Valmennus jatkuu keväällä 2019.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä on vuoden 2018 aikana jatkettu mm. osana työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan kirjattujen asioiden toteuttamisella, Oulun kaupungin työhyvinvointiohjelman toteuttamisen avulla sekä vuoden 2016 Kunta10-kyselyn perusteella sovittujen toimenpiteiden toteuttamisen kautta. Kunta10-kyselyn perusteella on tehty toimintayksikkötasoiset toimenpidesuunnitelmat Kunta10-portaalin Kehto (kehittämistoimenpiteet)-ohjelmaan, joiden toteutumista on seurattu palvelualueiden johtoryhmätasolla neljännesvuosittain. Vuoden 2016 kyselyn perusteella 97 hyvinvointipalveluiden toimintayksikköä on tunnistanut yhteensä 214 kehittämiskohdetta ja toteuttanut 140 toimenpidettä.

Osana henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä ovat myös jo em. ammatillinen lisä- ja täydennyskoulutus sekä uudelleensijoitustoiminta. Parasta työhyvinvoinnin kehittämistä on nimittäin se, että työntekijä kokee tekevänsä mielekästä, arvokasta ja palkitsevaa työtä, jonka tuntee hallitsevansa ja jossa pääsee käyttämään omaa osaamistaan niin itsensä kuin muiden hyväksi. Tästä johtuen niin sekä työn tuottavuuden kuin henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisen kannalta on keskeistä, että työnantajalla on oikea henkilöstö oikealla paikalla. Onnistunut esimiestyö on tämän mahdollistamisessa ensiarvoisen tärkeää, minkä vuoksi esimiestyön kehittämiseen on panostettu ja tullaan panostamaan myös vuoden 2019 aikana. Vuoden 2018 syksyllä osa hyvinvointipalveluiden palveluesimiehiä ja -päälliköitä osallistuivat esimiesten muutosjohtamisen valmennusohjelmaan. Toinen vastaava kokonaisuus järjestetään keväällä 2019.

Syksyllä 2018 toteutettiin viimeisin Kunta10-kysely. Tulokset näistä esitellään ja käydään läpi henkilöstön kanssa alkuvuodesta 2019 ja tutkimustulosten perusteella tehdään uusia kehittämistoimenpiteitä työhyvinvoinnin edelleen parantamiseksi.

Vuonna 2018 jatkettiin 2015 käynnistynyttä ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon henkilöstöl-

le suunnattua työhyvinvointihanketta, jossa tavoitteena on mm. työn kuormittavuuden väheneminen, työn parempi hallinta sekä työ- ja työmatkatapaturmien väheneminen.

Työhyvinvoinnin kehittämisen suuntaviivat on lisätty 2018 valmistuneeseen Oulun kaupungin uuteen henkilöstöohjelmaan ja samalla on luovuttu erillisestä työhyvinvointiohjelmasta.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Ikäihmisten hyvinvointipalvelujen kustannukset yli 65 vuotiasta kohti ovat käyttösuunnitelmassa 3 402 €, mikä on -4,6 % alle vuoden 2018 tason (alustavat tp-tiedot vuodelta 2018). Ikäihmisten kotihoidon palvelukokonaisuudessa omalle toiminnalle asetettu hintatavoite ja kotihoidon tuntimäärä edellyttävät oman toiminnan tuottavuuden paranemista ja kustannusten laskua. Asumispalveluiden palvelukokonaisuudessa on varauduttu vuoden 2018 mukaiseen paikkamäärään. Väestön kasvun tuomaan asiakastarpeen kasvuun ei ole varauduttu. Laitoshoidon palvelukokonaisuudessa on huomioitu Lassintalon toiminnan päättyminen toukokuun loppuun mennessä. Ikäihmisten hyvinvointia edistäviin palveluihin sisältyy Oulun Palvelusäätiön tuottama palvelukustointi, jonka suunnitellut muutokset pienentävät asiakaspalvelujen ostoja. Jos tavoitteet eivät toteudu käyttösuunnitelman mukaisina, voi ikäihmisten hyvinvointipalveluissa olla jopa 4 M€:n taloudellinen riski.

Erikoissairaanhoidon menoihin vuodelle 2019 varattiin tavoitteellisesti 3 %:n kasvu vuoden 2018 ennusteeseen nähden. Menojen kasvu jäi vuonna 2018 ennakoitua pienemmäksi, joten erikoissairaanhoidon talousarviossa on noin 4 % kasvu verrattuna vuoden 2018 toteutumaan. Sairaanhoidopiirin talousarvioesityksen perusteella vuoden 2019 alustava kasvu-arvio on 4,2 %:n tasoa, mutta kustannusten kasvua pyritään hillitsemään kaupungin ja sairaanhoidopiirin syksyllä 2018 käynnistyneellä yhteisellä selvitystyöllä, jossa tavoitteena on yhteisten hoito- ja palveluketjujen toimivuuden ja kustannustehokkuuden parantaminen. Tavoitteena on hillitä yhteisten palvelukokonaisuuksien kustannusten kasvua niin omassa tuotannossa kuin erikoissairaanhoidon menoissa.

Sosiaalisen hyvinvoinnin käyttösuunnitelma 2019 (järjestäjän mukainen, ilman hallintoa ja kehittämis-

hankkeita) on n. 2,3 M€ (1,8 %) suurempi kuin vuoden 2018 alustava tilinpäätös toteuma. Vuonna 2014 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain velvoitteet näkyvät nyt käytännössä erityisesti hyvinvointikeskuksissa. Kevään 2019 aikana hyvinvointikeskusten henkilöstön riittävyys ja tarve arvioidaan. Erityisryhmien asiakasmäärä on kasvava. Asumispalveluiden rakennemuutokset kohdentuvat edelleen erityisryhmien asumispalveluihin. Tavoitteena on painopisteen siirtäminen yhä enemmän kotiin suuntautuviin asumispalveluihin ja sosiaaliseen kuntoutukseen, mikä edellyttää oman toiminnan sopeuttamista toiminnan muutokset huomioiden. Ennalta ehkäisevien ja perheitä tukevien palveluiden lisäyksen tulisi alkaa näkyä pitkällä aika välillä kokonaiskustannusten ja asiakaskohtaisten kustannusten vähenemisenä lastensuojelussa.

Kaupunginsairaalaan asennetaan A-B –osastoille automaattinen sammutusjärjestelmä, jonka aikainen remontti aiheuttaa väistötiloista huolimatta paikkojen kokonaismäärän vähenemää, aiheuttaen hoito- ja palveluketjun toimivuuteen riskiä, taloudellisen riskin lisäksi.

Hyvinvointipalvelujen vuoden 2019 talousarviotaso edellyttää menokasvun hidastumista. Hyvinvointilautakunnan keväällä 2018 päättämien sopeuttamistoimenpiteiden tavoitteena on taittaa kustannusten kasvua kumulatiivisesti yhteensä 10,6 M€ vuosina 2018 ja 2019. Vuonna 2018 hyvinvointipalvelujen kustannukset kasvoivat 18,3 M€, 2,9 % ja sen mahdollinen jatkuminen/kiihtyminen vuonna 2019 edellyttävät lisätoimenpiteitä, jotta menokasvu taittuu ja talousarvio toteutuu annetun kehyksen mukaisena. Hyvinvointipalvelujen tavoitteita ja toimenpiteitä jouduttaneen edelleen tarkistamaan. Kaupungin ja sairaanhoidopiirin syksyllä 2018 yhteistyössä käynnistämä selvitystyö kohdistuu keskeisiin yhteisiin hoito- ja palveluketjuihin, niiden toimivuuteen ja kustannustehokkuuteen. Selvitystyön tuloksena esitettäviä toimenpiteitä tuodaan päätöksentekoon vuoden 2019 aikana. Toiminnan ja talouden tasapaino edellyttää päätöksiä toimenpiteistä ja onnistumista päätösten toimeenpanossa sisältäen selkeän vastuutuksen ja seurannan.

Investoinnit

Hyvinvointipalvelujen rakennus- ja perusparannusinvestointien toteumat on esitetty Liikelaitos Oulun tilakeskuksen toimintakertomuksessa ja tilinpäätök-

sessä. Hyvinvointipalvelujen perusparannushankkeista Kontinkankaan hyvinvointikeskukseen kuuluva perhekeskus valmistui suunnitellusti kesällä 2018. Tuiran hyvinvointikeskuksen rakennushanke jatkui Tuirankartanon perusparannuksella, joka käynnistyi heinäkuun lopulla 2018. Tämä osa perusparannusta

valmistuu kesällä 2019. Jaarankartanon tehostetun palveluasumisyksikön perusparannushanke valmistui heinäkuun lopussa 2018. Hanhilehdon kehitysvammaisten toimintayksikön sprinklaus valmistui suunnitellusti tammikuussa 2018.

7.1.6 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	30 347	-1 063	29 284	28 945	-339	99	29 292
Toimintakulut	-434 103	-6 519	-440 622	-440 331	291	100	-424 873
Toimintakate	-403 756	-7 582	-411 338	-411 386	-47	100	-395 581

Toimialan olennaiset tapahtumat

Oulun kaupungin nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso ovat merkittäviä vahvuuksia. Kaupungin väkiluku kasvoi edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Taustalla on pienentynyt syntyvyys sekä kotimaisen muuttovoiton pieneminen. Varhaiskasvatusikäisten määrä on laskenut Oulussa. Samoin perusopetusikäisten kasvu on pienentynyt verrattuna aikaisempiin vuosiin. Tulevina vuosina kasvupaine tulee olemaan toisen asteen opiskelijoiden määrässä. Suhteellisesti eniten kasvaa kuitenkin edelleen ikääntyvien osuus, joten on tärkeää mahdollistaa ikäihmisten omaehtoinen oppiminen ja virikkeellinen toiminta erityisesti liikunta- ja kulttuuripalveluissa sekä vapaassa sivistystyössä.

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat kokonaisuus, joka huolehtii omalta osaltaan oululaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja kunnan vetovoima- ja elinvoimatehtävästä. Kuntalaisten aito osallisuus toteutuu parhaiten ao. peruspalveluiden ja alueellisen toiminnan kautta.

Vuoden 2018 aikana eräs keskeisimmistä toiminnallisista tavoitteista oli laatia Oulun kaupunkistrategiaa konkretisoivan sivistysohjelma. Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi ohjelman tammikuussa 2019. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden taloudelliset tavoitteet toteutuivat muutetun toimintakatteen ja investointien osalta. Vuonna 2018 määrärahan korotusta

haettiin erityisesti sopimusten mukaisiin palkankorotuksiin, 5-vuotiaiden maksuttomuuden kokeiluun ja perusopetuksen kotikuntakorvausten maksuihin. Sivistys- ja kulttuuripalveluissa on jatkettu aloitettuja toimenpiteitä kustannusten kasvun hillitsemiseksi asiakasmäärän kasvaessa. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palveluverkon suunnittelu aloitettiin syksyllä 2017 ja siitä tehtiin päätös vuonna 2018. Lukioverkon osalta päätettiin, että se tuodaan päätettäväksi vuonna 2019.

Alueellista toimintamallia arvioitiin ja edelleen kehitettiin saadun palautteen pohjalta. Palvelukeskityksissä toiminta jäsenyi ja aktivoitui. Monialainen verkostotyö toteutui säännöllisesti ja tavoitteellisesti.

Varhaiskasvatusikäisten lasten kokonaismäärä on vähentynyt edelleen, mutta toisaalta yhä useampi lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen. Elokuussa 2018 alkoi kokeiluna maksuton viisivuotiaiden varhaiskasvatus. Yksityisten palveluiden osuus päiväkotihoidossa oli vuoden lopussa 42,8 %. Kaikkiaan yksityisiä palveluita käytti noin 26 % lapsista.

Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu hidastui aiempien vuosien lähes 500 oppilaasta 194 oppilaaseen. Muutosohjelma 2020:n johdosta perusopetuksen palveluverkon tarkastelu jatkui. Palveluverkossa ei tapahtunut muutoksia vuonna 2018. Uuden ope-

tussuunnitelman käyttöönotto eteni valtakunnallisesti 8. luokalle.

Oulun nuorisovaltuusto ONEn edustajat tulivat mukaan sivistys- ja kulttuurilautakunnan työskentelyyn. Byströmin palveluita jalkautettiin kohtaamaan nuoria heidän asuinympäristöissään. Työpajatoiminnassa jatkettiin ammatillisen koulutuksen ja kaupungin nuorten työpajatoiminnan yhteistyötä.

Kaikki lukiolaisikäluokat opiskelevat uusien opetussuunnitelmien mukaisesti. Kevästä 2019 lähtien koko ylioppilastutkinto suoritetaan digitaalisessa muodossa. Digitaalisiin oppimisympäristöihin perustuva Tyrnävän etämonimuotolukio käynnistyi uudelleen viime vuoden elokuussa.

Korkeakoulujen opetustarjonnan valmistelu lukiolaisille käynnistettiin yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa. Taiteen perusopetuksen uudet opetussuunnitelmat otettiin käyttöön Oulun konservatoriossa, Oulu-opistossa ja Oulun taidekoulussa.

Kulttuuripalveluissa valmistauduttiin uudistuvaan lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta aloittamalla yleisten kulttuuri-palvelujen mallin kehittäminen. Kulttuuripalvelut olivat tiiviisti mukana Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeen valmistelussa. Kirjasto, Oulu Sinfonia, museo- ja tiedekeskus Luuppi sekä Kulttuuritalo Valve, kulttuurin sopimus-kumppanit ja kulttuuriavustusten piirissä olevat toimijat ovat tuottaneet monimuotoista ja laadukasta kulttuuri-tarjontaa koko Oulun alueella.

Liikuntapalveluiden toimintalinjaukset ovat toteutuneet vuonna 2018 asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Liikunta-laitosten käyntikertoja oli 2 238 126 (vuonna 2017: 2 332 667). Liikuntalaitosten kokonaiskävijämäärä on laskenut 94 541 käyntiker-tä. Kävijämäärien laskua selittää osaltaan yksityisen sektorin tarjonnan laajeneminen ja edullisten kuntosalipalvelujen kasvu.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunkistrategiassa ”Valovoimainen Oulu” on määritelty Oulun kaupungin visio, arvot ja strategiset painopistevalinnat vuoteen 2026. Strategian kulmakivenä ovat yhteiset arvomme: rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Koko kaupunkikonsernin yhteiset strategiset painopisteet ovat:

1. *Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy*
2. *Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki*
3. *Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki.*

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä alueen kuntalaisten hyvinvoinnin mahdollistajana on kirjattu vahvasti kaupunkistrategiaan ja yksityiskoh-taisemmin kaupunkistrategiaa konkretisoiviin to-teuttamisohjelmiin. Sivistysohjelma 2026 valmistui tammikuussa 2019.

Strategiaa toteuttavina kehittämisen kärkinä vuonna 2018 olivat seuraavat kokonaisuudet:

- *Alueellinen toiminta*
- *Ennaltaehkäisevät ja kevyet palvelut*
- *Sähköiset palvelut ja omatoimimatkaisut*
- *Tapahtumakaupunki*
- *Kansainvälistyminen*

Kehittämistyötä tehtiin paitsi vastuualueilla, myös ikäsegmentteittäin tiiviissä yhteistyössä hyvinvointi-palveluiden, Business Oulun ja yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa.

Kaupunkistrategia, talousarvio ja käyttösuunnitelma jalkautettiin alueellisten kehittämissuunnitelmien kautta alueellisen kehittämisen välineeksi. Alueelli-sella toimintatavalla vahvistettiin poikkitoiminnalli-suutta sekä sivistys- ja kulttuuripalveluissa että hy-vinvointipalveluiden ja muiden yhteistyötoimijoiden kanssa. Toimintamalli mahdollisti alueellisten eri-tyispiirteiden ja asiakastarpeiden huomioimisen, palvelukonseptien vaikuttavan kehittämisen ja pa-nostamisen ennaltaehkäiseviin palveluihin. Vuoden aikana vahvistettiin erityisesti alueellista, aitoa kun-talaisosallisuutta.

Kahden vuoden aktiivinen kehittämistyö palkittiin, kun Suomen UNICEF antoi Oululle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen 8.12.2017, jonka jälkeen alkoi seuraava kahden vuoden kehittämistyön jakso. Si-vistys- ja kulttuuripalvelut koordinoi toimintaa, ja se on käytössä kaikilla kaupungin toimialoilla ja hal-linnossa. Viime vuoden tärkein kehittämiskohde oli lapsivaikutusten arvioinnin oululainen toimintamal-li, joka otetaan käyttöön kaikilla toimialoilla kevääl-lä 2019. Lapsiystävällinen kunta -kehittämisessä pai-nottuu kaikkien lasten osallisuus ja yhdenvertaisuus sekä lapsiystävällinen toimintakulttuuri.

Hyvinvointi

Lasten ja nuorten poikkitoiminnallisten palvelujen painopisteitä ovat palvelujen järjestämishjelman mukaisesti lasten tukeminen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä, syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ehkäisy, nuorten yhteiskunta- ja koulutustakuun toteutuminen sekä hyvät peruspalvelut. Tavoitteiden toteuttamisen keskiössä on ollut hyvinvointipäiväkotit, -koulu ja Byströmin palveluiden mukaisten monialaisen yhteistyön toimintamallit, joita on tuettu osallisuuden, alueellisen palvelutarjonnan ja sähköisten palveluiden keinoin.

Hyvinvointikoulun toimintamallia on laajennettu varhaiskasvatukseen ottamalla käyttöön hyvinvointipäiväkodin toimintamalli. Toimintamalleissa hyödynnetään kokemuksellista hyvinvointitietoa, jota on kerätty myös lukioissa. Lapset puheeksi -menetelmää on viety eteenpäin suunnitelmallisesti. Lapsiperheille suunnattua Lapsuus-verkkosivustoa on kehitetty toiminnallisesti ja sisällöllisesti.

Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalveluiden henkilöstöresurssia vahvistettiin ja lisätyöpanos suunnattiin erityisesti kaupungin kasvualueille. Yhteisöllisen ja ennalta ehkäisevän hyvinvointityön käytännön toimintamalleja on kehitetty eteenpäin yhdessä alueen toimijoiden kanssa muun muassa alueellisilla opiskeluhoollon työpajoilla ja koulutustilaisuuksilla. Vuoden aikana otettiin käyttöön sähköiset opiskeluhoollotokertomukset, jotka mahdollistavat jatkossa opiskeluhoollon yksilökohtaisista asiantuntijaryhmistä kerättävän tilastotiedon keruun ja tarkastelun alueellisen hyvinvointitiedon näkökulmasta.

Liikkuvan varhaiskasvatuksen, Liikkuvan koulun ja koululiikunnan kehittämistä on jatkettu suunnitelmallisesti. MOVE-seurantajärjestelmän tulosten hyödyntämistä, Dynamo-juniorien hyvinvointivalmennusta, koulutusyhteistyötä Oulun yliopiston kanssa sekä lasten ja nuorten liikuntatapahtumia on kehitetty edelleen. Alueellisia perheliikuntaryhmiä ja perheliikuntatapahtumia on toteutettu eri toimijoiden välisenä yhteistyönä. Lasten ja nuorten poikkitoiminnallista terveystoiminnan kehittämistyötä on jatkettu.

Byströmin nuorten palveluissa on toteutettu yksilöohjauksen lisäksi monialaisia ryhmätoimintoja keskustassa ja Haukiputaalla. STM:n rahoittamassa Arki

haltuun -hankkeessa on tavoitettu yhdessä hyvinvointikeskusten kanssa moniammatillisesti psykososiaalista kuntoutusta ja tukea tarvitsevia nuoria. Ryhmätoimintoja, walk-in- ja walk-out- toimintaa on lisätty. Nuorille on järjestetty erilaisia tapahtumia eri toimijoiden yhteistyönä. Nuorten työpajatoiminnassa Luontoa toimintaan - yhteistyömalleja osallisuuteen -hankkeessa on toteutettu, mm. Metsähallituksen kanssa toimintoja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kansalaisopiston kurssit ovat työikäisen väestön suosiossa. Pysyvänä harrastuksena kansalaisopisto-toiminta vahvistaa aikuisväestön hyvinvointia. Työikäisten kuntalaisten liikunnan ja terveyden edistämiseksi toteutettiin erilaisia ohjattuja liikuntaryhmiä, liikuntaneuvontaa sekä terveystuntomittauksia. Kirjastoissa ja asukastuvilla on ollut lainattavissa liikuntavälineitä. Työllisyyspalvelut ja liikuntapalvelut ovat yhdessä järjestäneet kuntouttavassa työtoiminnassa oleville ohjattuja liikuntaryhmiä ja liikuntaneuvontaa.

Kulttuurista hyvinvointia edistettiin vähävaraisille suunnatulla ilmaisella Kaiku-kortilla, kulttuurilipuilla ja Tietomaakorteilla. Vapaaehtoiset ikäihmisten kulttuurikummit esiintyivät 130 kertaa 33 eri ikäihmisten palvelulaitoksessa. Pienten lasten perheille suunnattuun Taideneuvola-toimintaan osallistui 51 vanhempi-lapsi-paria. Kuntouttavassa työtoiminnassa toteutettiin 8-12 hengen taideryhmiä, jotka kokoonoutuivat 85 kertaa.

Senioriväestöä ja työttömiä on aktivoitu osallistumaan opistojen kursseille. Ikääntyvien liikunnan edistämistä on toteutettu Seniorikortti 65+ -palvelukonseptin kautta, KunnonLähde-toiminnalla, ohjatuilla liikuntaryhmillä sekä yhteistyössä kotipalvelujen kanssa toteutetuilla kohdennetuilla liikuntaryhmillä.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on ollut mukana hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa (LAPE), jossa on yhteistyössä hyvinvointipalvelujen kanssa edistetty lapsi-, nuori- ja perhelähtöisten palvelujen toteuttamista osana maakuntauudistuksen valmistelua. Yhtenä kehittämistyön tuloksena kehitettiin verkostomaisen perhekeskeisen toiminnan malli, jota levitetään vuoden 2019 aikana koko kaupungin alueelle.

Digitalisaatio

Vuonna 2018 sivistys- ja kulttuuripalveluille luotiin Digimuutos 2020 -toimenpideohjelma, johon kirjattiin toimialan keskeiset digitalisaatioon liittyvät toimenpiteet. Toimenpiteet määriteltiin seuraavien keskeisten digitavoitteiden ”koreihin”: Digitaalisuus ja automaatio kasvavat sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa, Digiteknologiaa hyödyntävät uudet toimintamallit tulevat palvelutuotantoon sekä tiedon hyödyntäminen johtamisessa, tutkimuksessa ja toiminnassa kasvaa.

Vuoden 2018 osalta toimenpiteet ovat olleet sekä jatkumo aiempina vuosina toteutetuille digitaalisen agendan toimenpiteille, että vastuualueiden nosto- ja valmisteluvaiheessa olleen Digitaalinen Oulu -kehittämisohjelman tavoitteiden mukaisesti. Toimenpiteiden keskeisenä päämääränä on ollut turvata ja luoda vakaa digitaalisuuden kasvualusta, jotta palvelualueen toiminnot voivat kehittyä digitaalisuutta toiminnassaan tehokkaammin hyödyntävänä organisaationa.

Vuoden 2018 toimenpiteet sisälsivät mm. ICT-infrastruktuurin kehittämistoimenpiteiden loppuunsaattamisen digitaalisuutta hyödyntävien toimintamallien mahdollistamiseksi sekä henkilöstön ja asiakkaiden tietoyhteiskuntataitojen ja ICT-valmiuksien tukemisen esim. alueellisen lähitukipalvelumallin käyttöönotolla. Älykäs kaupunki -kehitysteeman osalta tiivistettiin yhteistyötä Business Oulun kanssa.

Toimenpiteiden tavoitteena on ollut luoda riittävät valmiudet ja kyvykkyys digitaalisuutta hyödyntävien ja kehittävien toimenpiteiden tehokkaalle käyttöönnotolle keveämmän digitaalisen hallinnon, sekä viime kädessä asiakkaiden ja alueen elinvoiman palvelemiseksi.

Kansainvälistyminen

Yhdessä lasten ja nuorten kanssa toimiminen on sivistys- ja kulttuuripalveluille ominaista; kansainvälisen toiminnan keskiössä on siksi lasten ja nuorten kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen. Valmiuksia kehitetään kulttuurikasvatuksen, osallisuuden, kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden kohtaamisen, kieliopintojen, yrittäjyyskasvatuksen sekä erilaisten vierailuiden, esitysten, kokemusten ja elämysten kautta.

Tärkeitä ovat vuosittain toistuvat teemaviikot ja tapahtumat sekä kansainvälisten vieraiden vastaanottaminen. Useat koulut tekevät myös opintomatkoja ja järjestävät kansainvälisyyskursseja. Kansainvälisellä toiminnalla kehitetään myös nuorten tieto- ja neuvontatyötä sekä nuorten verkkovaikuttamista kansallisesti ja kansainvälisesti.

Kansainvälinen verkosto- ja hanketyö tähtää parhaiden käytänteiden jakamiseen ja osaamisen kehittämiseen (mm. palveluiden suunnittelu, digitaalinen muutos ja tapahtumatoiminta). Sivistys- ja kulttuuripalvelut on mukana kehitysyhteistyössä, kansainvälisessä vaikuttamisessa ja kaupunkimarkkinoinnissa.

Sivistys- ja kulttuuripalveluilla on laajasti kokemusta Pohjoismaisesta ja EU-verkostoyhteistyöstä, mutta yhä suurempi merkitys on Aasian maiden (esim. Kiina) kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Tärkeimmät ystävyyskaupungit ovat olleet Leverkusen, Halle, Astana ja Hangzhou. Erityisesti Hangzhoussa Oulu ja sivistys- ja kulttuuripalvelut on ollut vahvasti esillä myös mediassa.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden tavoitteena on olla laadukas, luotettava ja aktiivinen toimija Oulun seudun koulutusviennin kehittäjänä ja mahdollistajana. Kehittäminen tapahtuu yhteistyössä muiden Oulun kaupungin ja maakunnan toimijoiden kanssa. Tärkein yhteistyöfoorumi on alueen oppilaitosten ja yritysten PINO Network -koulutusvientiverkosto.

Vuonna 2018 luotiin yhdessä Business Oulun kanssa koulutusmatkailun toimintamalli julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyöhön. Mallilla tuetaan tavoitetta tehdä Oulusta johtava asiantuntija- ja koulutusmatkailukohde.

Koulujen, päiväkotien ja muiden yksiköiden koulutusmatkavierailuja on tuotteistettu sisältökehittämisen lisäksi myös toimintolaskelmien avulla. Tuotteistettu tarjonta on mukana sekä uusissa alueellisissa että kansallisissa markkinointimanuaaleissa sekä muissa Oulun matkailumarkkinoinnin toiminnoissa ja tapahtumissa.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilötövuosien (palkallinen työpanos) määrä kasvoi 3,0 % edellisen vuoden tasoon nähden. Henkilöstömäärä kasvoi 2,4 %; joulukuun 2018 henkilöstömäärä oli 5 520. Henki-

löstömäärän kasvua selittää palvelutarpeen kasvu erityisesti varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluissa.

Keväällä 2018 käynnistettiin alueellisen johtamisjärjestelmän kehittämisprojekti. Projekti on vielä osin kesken, mutta tehtävänkuvien ja johtamisfoorumien osalta on muutoksia toteutettu jo vuoden 2019 alusta alkaen. Oulun kaupungin lokakuussa 2018 hyväksyttyä henkilöstöohjelmaa tehtiin tutuksi esimiestilaisuuksissa ja koulutustilaisuuksissa. Hyvää johtamista tuettiin esimiestyön kehittämisen kaut-

ta. Esimiehille järjestettiin erilaisia koulutuksia ja valmennuksia muun muassa valmentavasta kehityskeskustelusta ja talouden analysoinnin tueksi. Vuonna 2018 jatkettiin esimiespassivalmennuksia, joiden avulla pyrittiin vahvistamaan yhtenäistä johtamiskulttuuria sekä jaettua ymmärrystä ja sitoutumista esimiestehtävän toteuttamiseen. Kunta10-työhyvinvointikyselyn tulokset osoittavat, että sivistys- ja kulttuuripalveluissa kehitystä on tapahtunut työhön ja johtamiseen liittyvissä mittareissa. Työyhteisömitareiden osalta tulokset sen sijaan laskivat.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet ja indikaattorit

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2018
Business Oulu -toimenpideohjelma	Oulu kehittyä tapahtuma- ja matkailukaupunkina	<p>Oulu on asukastyytyväisyydellä mitattuna (EPSI Kuntarating Finland) Suomen kaupunkien keskiarvon yläpuolella.</p> <p>Oulun vetovoima alle 29-vuotiaiden oululaisten parissa/ Oma asiakaskysely ja vetovoimakysely</p> <p>Tapahtumia järjestetään kaupunkikulttuurin eri osa-alueilla ja yleisömäärät kasvavat vuoden 2017 osallistujamääristä: Oulun Päivät</p> <p>Lumo-valofestivaali</p>	<p>EPSI Kuntarating Finland) Suomen kaupunkien keskiarvon yläpuolella. Vuonna 2017 KA 71,3 Oulu 72,1) Muutos edelliseen vuoteen +4,4</p> <p>Erillistä vetovoimakyselyä ei ole toteutettu. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden asiakaskysely toteutetaan vuoden 2019 aikana.</p> <p>Tapahtumatiimi on siirtynyt vuoden 2018 alusta lähtien Business Oulu -liikelaitoksen alaisuuteen.</p> <p>Oulun Päivät n. 55 000</p> <p>Lumo-valofestivaali 150 000 (sis. Suomi100-viikon)</p> <p>Business Oulu ja SIKU ovat yhteistyössä vuodelle 2018 koonneet alueellisen teknisten vierailujen ja koulutusmatkailun tuotemanuaalin ja hinnaston sisältäen alueen koulu- ja organisaatio sekä yritysvierailuja. Manuaali on tuotettu englanniksi, kiinaksi ja japaniksi.</p> <p>Alustava toimintamalli teknisten vierailujen ja erityisesti koulutusmatkailuun liittyen on työstetty.</p>

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2018
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Kuntalaisten aktiivisuus ja hyvinvointi paranevat kaikissa ikäryhmissä.	Sikun hyvinvointibarometrissä ylitetään 50 pisteen raja eli olla parhaassa puolikkaassa. (Hyvinvointibarometri on summamittari, joka koostuu hyvinvoinnin, terveyden, kuntalaisten omavastuun ja perheiden tuen mittareista.) TEA-viisari: Oulu on kaikilla osa-alueilla, ts. liikunta, perusopetus ja lukiot, kuntien parhaassa neljänneksessä: - Kyllä/Ei	Hyvinvointibarometrissä on valmistunut ensimmäinen versio. Koska saatavilla olevat hyvinvointitiedot ja verranto kuntien välillä pohjautuvat vuosien 2015-2018 eri tilastoihin, on vuotta 2018 koskevaa tietoa mahdoton raportoida pelkästään vuoden 2018 tiedoilla. Saatavilla olevan tiedon pohjalta Oulun pistemäärä ylittää 50 pisteen rajan. Hyvinvointibarometrin pisteet: Oulu 74,1p. (koko maan keskiarvo 73,4p) Liikunta: 91 (vuoden 2018 toteuma) Perusopetus 67 (vuoden 2017 tiedot, ei voida arvioida vuoden toteumaa koska tietoja ei vielä saatavilla.) Lukiot: 67 (vuoden 2016 tiedot, ei voida arvioida vuoden toteumaa koska tietoja ei vielä saatavilla. Toteumaa ei voida arvioida, koska vuoden 2018 tietoja ei saatavilla kaikista osa-alueista.

Talouden toteutuma 1.1. – 31.12.2018

Sivistyslautakunta 1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvi- oon	Toteuma -% 2018
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	6 761	-106	6 655	7 305	650	110
Maksutuotot	12 802	-1 164	11 638	11 348	-290	98
Tuet ja avustukset	7 421	307	7 728	6 478	-1 250	84
Tilavuokratulot	1 283	-100	1 183	1 239	57	105
Muut vuokratulot	1 470	0	1 470	1 652	183	112
Muut toimintatuotot	610	0	610	923	312	151
Toimintatuotot yhteensä	30 347	-1 063	29 284	28 945	-339	99
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-224 804	-5 392	-230 196	-228 851	1 345	99
Palvelujen ostot	-74 210	-752	-74 962	-76 568	-1 606	102
Muut palvelujen ostot	-61 550	-270	-61 820	-63 002	-1 182	102
Asiakaspalvelujen ostot	-12 661	-482	-13 142	-13 566	-424	103
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 544	-16	-11 560	-12 286	-726	106
Avustukset	-40 116	-330	-40 446	-39 996	451	99
Palvelusetelit	-23 348	-300	-23 648	-24 684	-1 036	104
Muut avustukset	-16 768	-30	-16 798	-15 312	1 486	91
Tilavuokrakulut	-78 228	8	-78 220	-78 161	60	100
Muut vuokrakulut	-4 675	2	-4 673	-3 990	683	85
Muut toimintakulut	-526	-40	-565	-480	85	85
Toimintakulut yhteensä	-434 103	-6 519	-440 622	-440 331	291	100
TOIMINTAKATE	-403 756	-7 582	-411 338	-411 386	-47	100

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on toimintakatteeltaan valtuustoon sitova. Toimintakate vuonna 2018 on 411,4 M€, joka on suunnitellun muutetun talousarvion mukainen. Vuoden 2018 aikana sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioon tehtiin muutoksia kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Merkittävimpiä muutoksia syntyi sopimusten mukaisista palkankorotuksista, varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden maksuttomuuden kokeilusta sekä varhaiskasvatuksen arvioitua pienemmistä asiakasmaksutulojen kertymästä, aikuisten perusopetuksen lisäyksestä, perusopetuksen kotikuntakorvausten muutoksista sekä hanke ja projektitoiminnan muutoksista. Vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon ei ollut huomioitu palkankorotuksia kaupunkitason ohjeistuksen mukaisesti.

Toimintakate kasvoi vuoteen 2017 verrattuna 15,8 M€, jossa palvelutarpeen kasvu vaikutti henkilöstöku-

luihin sekä palvelujen ostoon ja varhaiskasvatuksen avustuksiin. Uudet tilat ja olemassa olevien tilojen peruskorjaukset nostivat vuokratuloja ja palkan korotukset lisäsivät henkilöstökuluja. Toimintakate asukasta kohden kasvoi 3 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintatulot olivat 28,9 M€. Toimintatulot alittuvat muutettuun talousarvioon nähden avustusten osalta, koska hanke- ja projektitoimintaa on siirtynyt vuodelle 2019 arvioitua enemmän. Toimintamenot olivat 440,3 M€, joka on lähellä muutettua talousarviota. Menoissa on tulojen tapaan näkyvissä projektien siirtyminen vuodelle 2019. Henkilöstömenoihin on joulukuussa 2018 kirjattu vuonna 2019 maksettava tuloksellisuuteen perustuva palkan kertaerä (1,6M€). Avustusmenot alittavat talousarvion, koska varhaiskasvatuksen lasten kotihoidon tuki on ollut talousarviota pienempi.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	4 111	4 248	4 175	4 108	4 134
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	100	185	246	143	158
Tilapäiset	1 326	1 476	1 418	1 352	1 375
Organisatoriset muutokset	0	0	27	0	0
Yhteensä	5 220 *	5 520	5 389	5 242	5 297
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	3 304	3 600	3 531	3 484	3 445
Tilapäiset	1 114	1 214	1 141	1 148	1 287
Yhteensä	4 418 *	4 813	4 672	4 631	4 732
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	186 823	187 630	-177 508	-176 283	-173 252
Eläkekulut	35 261	35 697	-34 338	-35 579	-36 845
Muut henkilösivukulut	9 368	7 807	-9 017	-11 943	-10 411
Yhteensä	-230 196	-228 851	-218 705	-223 031	-220 510

Henkilöstömäärä yhteensä -sarakeesta on poistettu henkilön päällekkäiset palvelussuhteet. Henkilöstömäärä sisältää palkalliset ja palkattomat palvelussuhteet. Luvut eivät sisällä työllistettyjä, kesätyöntekijöitä, oppilaita ja harjoittelijoita.

Poistumaluvut eivät ole vertailukelpoisia eri vuosien välillä, koska käytetyt raportointimääritykset ovat vaihdelleet.

TA2018 henkilöstömäärä ja htv-luvut ovat olleet tuolloisessa talousarviossa virheelliset (*), ja ne esitetään tilinpäätösasiakirjassa sellaisenaan. Tämä aiheuttaa sen, että TA- ja TP lukuja ei voi vertailla.

TP2015 htv-lukuja vääristää virkamääräysten kirjausvirhe erityisesti sivuvirkojen osalta.

Henkilöstökustannukset yhteensä lukuihin on sisällytetty saadut henkilöstökorvaukset.

TA2018 henkilöstökustannukset on esitetty muutetun talousarvion mukaisesti.

Tiedolla johtaminen ja johtamisen tukeminen sekä kehittäminen

Vuoden 2018 aikana käynnistettiin johtamisjärjestelmän kehittämisprojekti, jolla tähdättiin erityisesti alueellisen johtamisjärjestelmän kehittämiseen. Tavoitteena oli arvioida alueellisen strategisen ja operatiivisen johdon sekä näihin kytkeytyvien tuki- ja suunnittelutehtävien tehtävänkuvia sekä vastuunjakoa. Lisäksi tavoitteena oli kehittää johtamisfoorumeita ja niihin liittyvää yhteistoimintaa. Kolmantena tavoitteena oli tunnistaa alueellisia hyviä käytäntöjä ja erityispiirteitä sekä jakaa niitä yli aluerajojen esimiesten ja asiantuntijoiden välillä. Vuoden 2018 päättyessä projekti on osin kesken, mutta tehtävänkuvien ja johtamisfoorumeiden osalta on muutoksia jo toteutettu vuoden 2019 alusta alkaen.

Johtamistyön tukemiseksi tehtiin tiedolla johtamisen arviointia ja todettiin tarpeeksi luoda uusia henkilöstöjohtamisen mittareita sekä raportointitapoja. Arvioinnin lopputulemana on käynnistetty projekti 2018-19 vuodenvaihteessa, jossa henkilöstötiedolla johtaminen liitetään osaksi talous- ja toimintatiedoilla johtamista. Tavoitteena on visuaalisempi, joustavampi ja tietoverailumielessä informatiivisempi HR-tiedolla johtaminen.

Hyvää johtamista tuettiin esimiestyön kehittämisen kautta. Esimiehille järjestettiin erilaisia koulutuksia ja valmennuksia muun muassa valmentavasta kehityskeskustelusta ja talouden analysoinnin tueksi. Vuonna 2018 jatkettiin esimiespassivalmennuksia, joiden avulla pyrittiin vahvistamaan yhtenäistä johtamiskulttuuria sekä jaettava ymmärrystä ja sitoutumista esimiestehtävän toteuttamiseen. Esimiespassin suorittamista edellytetään kaikilta esimiehiltä. Vuoden 2018 loppuun mennessä sivistys- ja kulttuuripalveluiden esimiehistä 110 oli suorittanut esimiespassin. Uusien esimiesten tueksi tehtiin perehdytyksessä hyödynnettävä esimiesten perehdytyslomake, joka yhdenmukaisti perehdytyskäytäntöjä ja helpotti esimiehen itsenäistä perehtymistä asioihin. Uusille esimiehille nimettiin myös mentori, joka auttoi esimiestä perehtymään toimialan käytänteisiin tarpeen mukaan.

Osaamisen kehittäminen osana strategian tukemista ja tavoitteiden saavuttamista

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osaamisen kehittämisen tarpeita koottiin eri tiimeissä käytyjen keskustelujen kautta. Tarpeet koottiin seuraaviksi

teemoiksi: vertaisoppiminen ja osallisuus, moniammatillisuus, kansainvälisyys, esimiestyö, digitaalisuus ja hyvinvointi. Koulutuksia ja muita tilaisuuksia järjestettiin teemojen mukaisesti.

Kahdessa palvelukeskityksessä toteutettiin myös pilotti, jossa haettiin uusia keinoja työyhteisössä oppimiseen. Työntekijöiden ja yksiköiden välisen osaamisen jakamisen tueksi todettiin olevan monipuolisia keinoja. Moni yksikkö hyödynsi myös benchmarking-kumppania, jonka kanssa oli mahdollista pohtia kehittämistyötä. Henkilökunnan kansainvälisyysosaamista tuettiin kansainvälisyys Hankkeilla ja kielikoulutuksilla.

Työsuojelun uusista painopisteistä henkilöstön hyvinvoinnin kehittämiseen

Kunta10-työhyvinvointikysely toteutettiin syyskuun 2018. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstön tulokset osoittavat, että kehitystä on tapahtunut työhön ja johtamiseen liittyvissä mittareissa. Työyhteisömittareiden osalta tulokset laskivat. Vuoden 2016 Kunta10-tutkimuksen pohjalta tehtyä kehittämistyötä ja toimenpiteitä seurattiin aiempaa tiiviimmin. Työyhteisötaitojen kehittämiseen tarjottiin erilaisia koulutusvaihtoehtoja työyksiköille. Työntekijän omaa vastuuta tuotiin esille niin oman terveyden kuin osaamisenkin kehittämässä.

Muutostilanteessa olevalle henkilöstölle järjestettiin muutostalokoulusta Energiaa muutoksessa -ryhmätömmän muodossa. Työnohjausta järjestettiin sekä yksilö- että ryhmämuotoisena, myös vertaismentoriointi jatkui aikaisempien vuosien tapaan. Kuntoutusryhmiä toteutettiin yhteistyössä työterveyden kanssa. Sairauspoissaoloprosentti nousi hieman edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 3,9 % vuonna 2018. Uusi nelivuotinen työsuojelukausi vuosille 2018–2021 käynnistyi. Vuoden aikana uudistettiin myös kaupungin työsuojelun toimintaohjelma, johon työsuojelun painopistealueet pohjautuvat.

Henkilöstön kokonaismäärä kasvoi

Vuoden 2018 aikana henkilötyövuosien (palkallinen työpanos) määrä kasvoi 3,0 % edellisen vuoden tasoon nähden. Henkilöstömäärä kasvoi 2,4 %. Joulukuun 2018 henkilöstömäärä sivistys- ja kulttuuripalveluissa oli 5 520. Henkilöstömäärän kasvua selittää palvelutarpeen kasvu erityisesti varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluissa.

Henkilöstökustannukset kasvoivat 4,6 % verrattuna edelliseen vuoteen. Kasvua selittää virka- ja työehtosopimusten mukaiset yleiskorotukset, palkkahinnoitteluihin tulleet alarajakorotukset sekä vuoden 2018 tuloksellisuuserä. Vuoden 2018 aikana maksettiin takautuvasti epäpätevyysalennuksia sellaisille henkilöille, joille alennusta on käytetty virheellisesti. Henkilökohtaisten lisien määrä tarkistettiin vastaamaan työ- ja virkaehtosopimusten määräyksiä. Henkilöstökustannusten kasvua aiheutti myös osana kaupunkitasaosta työn vaatavuuden arviointityötä (TVA) tehdyt palkkaohjelman sovitut korotukset sekä työn vaatavuuden arviointiin perustuvien lisävaativuustekijöiden maksaminen. Myös henkilöstömäärän kasvu varhaiskasvatuspalveluissa ja perusopetuksessa selittää osaltaan henkilöstökustannusten kasvua.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso. Kaupungin väkiluku kasvaa, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Taustalla on pienentynyt syntyvyys sekä kotimaisen muuttovoiton pieneneminen. Oululaisten 0-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan viime vuosina. Tästä huolimatta palveluiden piirissä olevien lasten määrä kasvaa, koska yhä useampi lapsi osallistuu varhaiskasvatuspalveluihin. Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu tasaantuu edellisiin vuosiin verrattuna ja lukioikäisten määrän arvioidaan kasvavan. Suhteellisesti eniten kasvaa edelleen ikääntyvien osuus. Ikääntyvien väestöryhmien kasvu lisää tarpeita suunnata liikunta- ja kulttuuripalveluja entistä enemmän ko. väestöryhmille. Edistämällä aktiivista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuuden kasvua voidaan vahvistaa hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänvaiheissa.

Toimintaympäristön monikulttuurisuus lisääntyy, työn tekemisen tavat ja kansallinen ohjaus muuttuvat. Sote- ja maakuntauudistus muuttaa sivistyskunnan aiempia rooleja ja tehtäviä. Yhdyspintojen ja hyvien toimintamallien vakiinnuttaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja maakuntaan siirtyvien palveluiden välille on kuntalaisen hyvinvoinnin kannalta kriittinen menestystekijä.

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.9.2018. Varhaiskasvatuksen henkilöstöön ja varhaiskasvatuksen tiedontuotannon kehittämiseen liittyy lain myötä merkittäviä uudistuksia. Laissa säädetään kelpoisuusehdoista ja niihin perustuvista tehtävänimikkeistä. Laki muuttaa huomattavasti myös henkilöstörakennetta vuoteen 2030 mennessä ja asettaa näin ollen haasteita tulevaisuuden osaamisen varmistamiselle. Lain tuomiin muutoksiin vastaamiseksi sivistys- ja kulttuuripalveluissa on perustettu projektiryhmä, jonka tärkeimpänä tehtävänä on laatia vuoden 2019 aikana lain muutokset huomioiva henkilöstösuunnitelma. Vuonna 2018 käynnistettiin projekti, jonka tarkoituksena on uudistaa hallinto- ja asiantuntijatehtävät vastaamaan Oulun kaupungin tulevaisuuden tarpeisiin. Myös muiden henkilöstöryhmien, esimerkiksi koulusihteerien, tehtävien osalta on käynnissä kehittämistyö ja tehtävien tuottamistapoja koskeva arviointi. Edellä mainitut voivat tuoda muutoksia sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstörakenteeseen.

Henkilöstökustannusten kehitykseen vaikuttaa virka- ja työehtosopimusten mukaisesti 1.4.2019 voimaan tulevat yleiskorotukset ja palkkahinnoitteluiden alarajakorotukset. Lisäksi vuoden 2019 alusta maksuun tuleva paikallinen järjestelyerä nostaa henkilöstökustannuksia. Järjestelyeräneuvotteluiden yhteydessä on tavoitteena luoda uusi hinnoittelematomien tehtävien työn vaatavuuden arvioinnin (TVA) ryhmittely. Neuvottelut ovat nostaneet esille myös työn vaatavuuden arviointityön kehittämisen tarpeita muutamien muidenkin hinnoitteluiden osalta. Vuonna 2019 on vielä voimassa kilpailukykysojimuksen perustuva lomarahojen leikkaus.

Oulun kaupunki hakee kaupunginvaltuuston Suomi 100 -juhlapäätöksen mukaisesti Euroopan kulttuuripääkaupungin asemaa vuodeksi 2026. Hake aloitettiin vuonna 2017 ja vuonna 2020 jätetään varsinainen hakemus. Kulttuuripääkaupungiksi haikutuminen läpileikkaa koko kaupungin toimintoja ja luo näin ollen uusia yhteistyön tarpeita, sekä toisaalta se voi myös luoda uusia osaamistarpeita kulttuuripalveluiden vastuualueelle.

7.1.7 Yhdyskuntalautakunta

Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	59 934	-433	59 501	60 849	1 348	102	69 809
Toimintakulut	-45 196	-125	-45 321	-42 486	2 835	94	-40 583
Toimintakate	14 738	-558	14 180	18 363	4 183	129	29 227

Joukkoliikenne

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	18 000	0	18 000	18 143	143	101	17 942
Toimintakulut	-26 338	0	-26 338	-26 677	-339	101	-25 383
Toimintakate	-8 338	0	-8 338	-8 533	-195	102	-7 441

Toimialan olennaiset tapahtumat

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vei vuoden aikana menestyksellisesti eteenpäin suunnittelukautena ja jo aiemmin käynnistämäänsä merkittäviä kaupungin elinvoimaan vaikuttavia hankkeita. Näitä ovat Asuntomessut 2025 ja Asemanseudun kehittäminen (ns. Ratapihan alue) yhdessä tapahtuma- ja elämyskeskuksen kanssa. Lisäksi edistettiin Torialueen sekä Linnanmaan yliopistoalueen maankäytön ja joukkoliikenteen kehittämistä. Torin aluetta vietiin eteenpäin kokonaisuutena huomioiden Terwa Tower –hanke, Kiikelin Löylymaailma ja Torihotellin kokonaisuus.

Vuoden 2018 aikana yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut palkittiin useaan otteeseen toiminnastaan. Palkinnoista merkittävin lienee alan yrittäjien myöntämä Suomen kuntahankkija -palkinto. Muita palkintoja olivat:

- *Hupisaarten purojen kunnostus - Pohjois-Suomen paras rakennusteko 2018 – kunniamaininta.*
- *Hiukkavaaran kaupunkisuunnittelu ja -kehittäminen, rakentaminen sekä yhteistyö yritysten ja osallisten kanssa palkittiin Euro-China Green & Smart City -palkinnolla kestävästä ja älykäästä kaupunkikehittämisestä.*
- *Heikinkadun alikulkusilta, oululaisittain Pohjoisen alikulkukäytävä - Vuoden silta 2018 -palkinto*

- *Oulun kaupungin talvipyöräilyyn liittyvän urakan valvontamenetelmä - Kuntatekniikan kehityshanke*

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet toteutuivat erinomaisesti sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Joukkoliikenteen matkustajamäärissä nousiin yli yhdeksän miljoonaan matkustajaan. Vuosina 2012-2018 joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat nousseet noin 30 %.

Asuntotuotannon osalta tehtiin ennätys teknisen toimialan historiassa. Vuoden 2018 aikana valmistui 2501 kerrostaloasuntoa. Samanaikaisesti omakotitaloja valmistui tavoitteen mukaisesti.

Kaavoituksen osalta kaavaprosessien ajallisen keston osalta tehtiin merkittäviä parannuksia. Parhaimmillaan kaavojen kesto saatiin toteutettua viidessä kuukaudessa esim. Koivikkotien asemakaavan muutosprosessi. Samoin tekninen toimiala pystyi reagoimaan merkittävän nopeasti sairaanhoitopiirin muuttuneisiin tarpeisiin uuden sairaalan osalta, jolloin merkittävät muutokset kaavassa saatiin vietyä läpi vajaassa neljässä kuukaudessa ja rakennusvalvonnan kanssa yhteistyössä hanke on saanut rakennusluvan.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tulos taloudellisesti oli hyvä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut yhteensä toimintakate toteutui 3,99 M€ budjetoitua parempana (TA2018 5,84 M€ TP2018 9,83 M€). Toimintatuotot toteutuivat 1,49 M€ arvioitua suurempina (TA2018 77,50 M€ TP2018 78,99 M€) ja toimintakulut olivat 2,49 M€ arvioitua alhaisemmat (TA2018 71,66 M€ TP2018 69,16 M€). Vuoteen 2017 verrattuna toimintatulot pienentyivät 8,76 M€ ja toimintamenot kasvoivat 3,19 M€.

Vuoden 2018 aikana rakennuslupia myönnettiin yhä paljon, kaikkiaan 2904 asunnolle. Valmistuneiden asuntojen kokonaismäärä oli 2571 asuntoa, mikä on kaupungin historian suurin vuosittainen asuntotuotantomäärä. Talousarvion mukaiset tontinluovutustavoitteet ylitettiin kaikissa asuntotyypeissä. Luovutetuille asuntotonteille voidaan laskennallisesti toteuttaa 1691 asuntoa. Omakotitonttien luovutus oli 139 tonttia (tavoite 120), rivi- ja pientaloasuntotonttien luovutus oli laskennallisesti 593 asuntoa (tavoite 250 asuntoa) ja kerrostalotonttien luovutus laskennallisesti 959 asuntoa (tavoite 830 asuntoa). Tontinluovutustavoitteen ylittyminen selittyy useampien isojen kerrostalotonttien luovuttamisesta, jotka tulevat valmistumaan vaiheittain useamman vuoden aikana. Maankäyttösopimuksia tehtiin vuoden aikana yksitoista kappaletta, joista merkittävimpinä radan varressa Oulun Asematalo Oy:n ja Kiinteistö Oy Oulun Rautatienkatu 5:n kanssa tehty sopimus, Partneran, OSEKK:n ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kanssa tehdyt sopimukset. Lisäksi tehtiin yksi maankäyttösopimuksen muutos ja kaksi toteuttamissopimusta vuokra-alueilla.

Oulun joukkoliikenteessä tehtiin ennätykselliset yli 9 miljoonaa matkaa vuonna 2018. Matkustajamäärä kasvoi edellisvuodesta lähes kolme prosenttia. Lipputulojen myönteinen kehitys jatkui, vaikkakin lievempänä kuin edellisinä vuosina. Yhä useampi asiakas on siirtynyt asioimaan ja ostamamaan lippunsa digitaalisesti verkkoasioinnilla. Kasvaneisiin matkustajamääriin on reagoitu tarjontaa kehittämällä, ja suosituimmille vuoroille on tarvittaessa lisätty kapasiteettia. Syksyn 2018 asiakastytyväisyystutkimuksessa 84 % vastaajista antoikin Oulun joukkoliikenteelle arvioksi erittäin tai melko hyvän.

Vuoden 2018 aikana kehitettiin asemakaavoitusprosesseja kaavan vaikutuksiin perustuen siten, että vaikutuksiltaan vähäiset ja vähäistä suuremmat mut-

ta eivät merkittävät kaavamuutoshankkeet voidaan viedä kevenettyjen asiakirjojen ja sujuvampien päätösmenettelyiden kautta hyväksymiskäsittelyyn. Nopeimmillaan Koivikkotien asemakaavan muutosprosessi saatiin lainvoimaiseksi viidessä kuukaudessa. Kolmella yleiskaavan kyläalueella käytettiin alueellista suunnittelutarveratkaisua, jolla poistetaan erillisten suunnittelutarvehakemusten käsittelyä rakennuspaikkojen suhteen ja nopeutetaan alueen rakennuslupien hakemista.

Ympäristöohjelman laatiminen aloitettiin syyskuussa 2018. Ympäristöohjelma on yksi Oulu 2026 kaupunkistrategian toteuttamisohjelmista. Ympäristöohjelma laatimisen yhteydessä pidettiin lukuisia työpajoja ja seminaareja, joissa kaupunkikonsernin henkilöstö, asiantuntijat, johto ja päättäjät saivat mahdollisuuden osallistua ohjelman laatimiseen. Työ jatkuu. Ohjelma tulee kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi maaliskuussa 2019.

Making City Horizon 2020 -hanke käynnistyi loppuvuodesta. Hankkeessa on mukana 34 kumppania Euroopasta ja kaksi pilottialuetta, joista toinen Oulussa Kaukovainio. Kaukovainiolle suunnitellaan ja rakennetaan innovatiiviseen energiaratkaisuun perustuva rakennusten kokonaisuus yhteistyössä projektikonsortion kanssa. Pilottikohteessa tuotetaan energiaa ja hyödynnetään hukkalämpöä siten, että kokonaisuus on vuositasolla mitattuna lähes energiaomavarainen. Samalla edistetään kaupunginosan viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta.

Yhdyskunta ja ympäristöpalvelut osallistui aktiivisesti kansainväliseen toimintaan. Kolme katu- ja viherpalvelujen asiantuntijaa oli kuukauden GRAGE-hankkeen kautta vaihdossa. Kohteina olivat Università di Macerata (Italia), Utrecht University (Hollanti) ja University of Ulster (Pohjois-Irlanti). Hankkeessa etsittiin ratkaisuja aktiivisen ikääntymisen ja kaupunkialueilla asuvien vanhusten asettamiin haasteisiin.

Vuoden 2018 aikana investoitiin elinkeinoelämän edellytyksiä parantaviin väylähankkeisiin. Oulun kaupunki osallistui merkittävällä panostuksella valtatie 4 Oulun kohdan parantamishankkeeseen. Hanke jatkuu vuonna 2019. Oulun kaupungin, Oulun Satama Oy:n ja Väyläviraston yhteishankkeessa Oulun satamaan johtava meriväylä syvennettiin 12,5 metrin kulkusyvyyteen. Uuden väylän myötä Oulun sataman asiakkaat saavat merkittävän kilpailu- ja kustannusedun nykyisiin väyläsyvyyksiin verrattuna.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut raportoi toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen yhdyskuntalautakunnalle. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet toteutuivat vuonna 2018 tavoitetason mukaisesti.

Keskeisimmät kaupunkistrategiaa toteuttavat toimenpiteet vuonna 2018

Kaupunkistrategiaan kirjattua yhdyskuntarakenteen eheyttämistä on tuettu useilla täydennysrakentamista tukevilla suunnitteluhankkeilla. Alppilan bulevardin kaavarunko saatiin valmiiksi ja sen pohjalta on käynnistynyt useita asemakaavahankkeita. Linnanmaa-Kaijonharjun kaavarunkotyö käynnistettiin ja sen rinnalla muutama asemakaavahanke. Heinäpään täydennysrakentamisen toteutus selvitys saatiin valmiiksi ja pilottitaloyhtiöt ovat nyt käynnistämässä asemakaavanmuutoksia. Lisäksi keskustassa käynnistettiin ja saatiin valmiiksi muutamia keskustakortteleiden täydennysrakentamishankkeita, joista suurin oli Myllytullin OSEKKin korttelin kaavamuutos. Entisten kuntakeskusten osalta valmistuivat Haukiputaan keskustassa kunnantalon tontin asemakaava, Hieta-ahon kaavarunko Kiiminkiin sekä Oulunsalon keskustan yleissuunnitelma.

Merkittävimmät työ- ja kauppapaikka-alueiden kaavahankkeet käynnistettiin yleissuunnitelmina Oulunportin sekä Ritaväylän tontinluovutusten pohjalta. Muita työpaikka-alueita olivat Hiltusenpuiston yritysalue Ruskoon, Voudintien toimistorakennukset sekä Hätälän kalanjalostamon kaava Kaakkuriin. Yksittäisistä rakennushankkeista pinta-alaltaan laajin oli Oulun yliopistollisen sairaalan Tulevaisuuden sairaala –asemakaavan muutoshanke, joka saatiin valmiiksi vuoden 2018 loppuun, jotta rakentaminen voi alkaa heti seuraavan vuoden alussa.

Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO) 2018-2022 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa huhtikuussa 2018.

Kaavoituksen valmisteleminen asemakaavoja valmistui vuonna 2018 yhteensä 26 kpl. Asuntotuotannon kannalta merkittävimpiä olivat keskustan ja sen lähialueen täydennysrakentamiskaavat: Karjasillan koulun alue, Oulun asematalo, Kiilankatu 5, Sorsatie 29,

Arkistokatu 4 ja Isokatu 1 sekä Haukiputaan keskustan Kirkkotie- Keskuskuja –kaavamuutos. Yhteensä näillä asemakaavoilla mahdollistetaan noin 1600 kerrostaloasunnon rakentaminen. Lisäksi valmistui pienempiä kokonaisuuksia mahdollistavia asemakaavoja. Uuden asuinalueen rakentamisen mahdollistavana asemakaavana hyväksyttiin vuonna 2018 Vesalanmäen asemakaava.

Yleiskaavoituksen vireillä olevat osayleiskaavat vuonna 2018 sijoittuivat Kiiminkijokivarteen. Jokikylän ja Murron osayleiskaava oli nähtävillä syys-lokakuussa ja siitä järjestettiin viranomaisneuvottelu. Alakylän, Tirinkylän, Haipuskylän ja Hanhiperän osayleiskaavaluonnosta valmisteltiin aktiivisesti vuoden 2018 aikana. Suistokaupunkivisiosta pidettiin toukokuussa 2018 avoin nettikysely, jossa kerättiin oululaisten näkemyksiä suistoalueen nykytilasta ja tulevaisuudesta. Visiosta järjestettiin myös kaikille avoimia työpajoja sekä sidosryhmätapaamisia ja valmisteltiin raporttiluonnosta. Muita yleiskaavoituksen hankkeita vuonna 2018 olivat mm. Maikkulan täydennysrakentamisselvitys, Takalaanilan suuronnettomuusriskikartoitus, raitiotieselvitys keskeisellä kaupunkialueella sekä Kaupunginojan varren kehittämis- ja hoitosuunnitelma. Yleiskaavoitus oli aktiivisesti mukana myös seuturakenneyhteistyössä ja MALPE-sopimuksen seurannassa sekä laati noin 20 lausuntoa erilaisista kaavoitusviranomaisen näkemystä edellyttävistä hankkeista.

Kaupunki luovutti vuoden aikana erilaisia yritystontteja 11 kappaletta ja yritystonttivarauksia tehtiin 31 kappaletta. Erilaisilla asemakaavamuutoksilla mahdollistettiin yritystoiminnan laajeneminen ja kehittyminen esim. Ruskossa ja Kuivasjärvellä ja samanlaisia asemakaavamuutoksia käynnistettiin Takalaanilassa ja Oulunsalossa.

Tavoitteena ollut pyöräilyn ja jalankulun edistäminen eteni suunnitelmien mukaisesti. Oulun ensimmäinen pyöräkatu Pakkahuoneenkatu välillä torinranta-Uusikatu valmistui ja keskusta-Linnanmaa välin pääpyöräilyreitit Alppila-Linnanmaa osuus valmistui. Hanke valmistuu vuonna 2019.

Digiohjelmaa on toteutettu palveluita sähköistämällä. Palveluita on sähköistetty 15 kappaletta

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen talous sekä henkilöstön osaaminen ja johtaminen ovat toimintavuonna edenneet tavoitteiden mukaisesti. Sairauspoissaoloprosentti on ollut alhainen, 3 %.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Eheä yhdyskuntarakenne, kestävä palveluverkko ja liikkumisen kestävyys	Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttituotanto	Kaupungin tontinluovutus AO 120 tonttia AK-AP 250 asuntoa AK 630 asuntoa AO= omakotitontit AKR-AP = rivitalo- ja pienkerrostalotontit sekä ryhmäpientalotontit AK = kerrostalotontit Kaupungin tontinluovutus yhteensä 1000 asuntoa varten vuodessa.	Kaupungin tontin luovutus: Omakotitalot 139 kpl Rivitalot 593 asuntoa Kerrostalot 959 asuntoa
Eheä yhdyskuntarakenne, kestävä palveluverkko ja liikkumisen kestävyys	Joukkoliikenteen saavutettavuus ja palvelutaso nousee	Matkustajamäärän kasvu Matkamäärän kasvu matkaa/asukas (seudullinen)	Seudullinen kokonaismatkamäärä on kasvanut 2,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. matkaa/as oli 2017 34,4, vuonna 2018 35,3
Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky	Käyttötalous tasapainossa	Toimintakate toteutuu hyväksytyyn talousarvion puitteissa. Käyttötalouden ylijäämä ei alita talousarviossa esitettyä ylijäämää.	Toimintakate ei alita talousarviossa esitettyä ylijäämää
Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky	Investoinnit talousarvion mukaiset	Investoinnit toteutetaan hyväksytyyn talousarvion puitteissa. Investoinnit eivät ylitä talousarviossa esitettyä määrärahaa	Investoinnit toteutuivat talousarvion puitteissa eivätkä ylittäneet talousarviossa esitettyä määrärahaa.

Talouden toteuma 1.1. – 31.12.2018**Käyttötalous****Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä**

Yhdyskuntalautakunnan toimintakate ilman joukkoliikennettä toteutui 4,18 M€ budjetoitua suurempana. Toimintakatteen lisäys koostuu 1,35 M€ toimintatulojen ylityksestä sekä toimintamenojen 2,84 M€ alituksesta.

Toimintatulojen ylitys verrattuna talousarvioon johtui pääosin seuraavien tulojen ylityksestä: Puunmyyntitulot (0,41 M€), rakennusten vuokrat (0,261 M€), yleisten alueiden lupa- ja vuokratulot (0,86 M€), kiinteistötoimitusten ja kaupunkimittauksen tuotteet (0,188 M€), kaavoitukseen liittyvät tulot (0,11 M€). Maanmyyntivoitot taas alittuivat 1,35 M€ koska tonttikysyntä painottui vuokratontteihin niin yritystonteissa kuin asuntotonteissa.

Kaupungin vilkas rakentaminen aiheutti yleisten alueiden lupa- ja vuokratulojen toteutumisen budjetoitua suurempana. Samasta syystä kiinteistötoi-

mitusten ja kaupunkimittauksen muiden tuotteiden kysyntä ja myyntitulot ylittivät ennakoidun. Puunmyyntitulojen kertymään vaikutti osin puun myyntihintojen nousu sekä ennakoimattomat sähkölinjojen varoalueiden hakkuut, joiden myyntituloa ei osattu arvioida vuoden puunmyyntiä suunniteltaessa.

Menojen alitukseen vaikuttivat suurimpina palveluiden ostot ja henkilöstömenot. Henkilöstömenot alittivat budjetoidun 1,22 M€ Henkilöstömenoihin vaikuttivat eläkemenojen toteutuminen budjetoitua pienempänä, hidas ja monivaiheinen täyttölupakäytäntö ja rekrytointien siirtyminen. Palveluiden ostot alittuivat 1,13 M€. Palveluiden ostojen säästöt johtuivat onnistuneista kilpailutuksista.

Joukkoliikenne

Koko toimialueen matkamäärä kasvoi vuonna 2018 2,8 % verrattuna edelliseen vuoteen 2017, matkoja tehtiin yhteensä 9,1 miljoonaa. Matkamäärän kasvusta aiheutuvat lipputulot pysyivät lähes arvioinneissa. Lipputulojen lievistä kasvusta johtuen, toimintatulot ylittivät 0,1 miljoonalla eurolla. Toimintamenot olivat talousarviota hieman suuremmat

ylittäen arvion noin 0,3 miljoonalla eurolla. Toimintamenoihin ovat vaikuttaneet liikennöinnin lisääminen ja yleisen kustannusindeksitason nousu. Toimintakate oli kokonaisuudessaan noin 0,2 miljoonaa euroa arvioitua huonompi.

Lipputulosten myönteinen kehitys on jatkunut, vaikkakin lievempänä kuin edellisinä vuosina. Yhä use-

ampi asiakas on siirtynyt asioimaan ja ostamamaan lippunsa digitaalisesti verkkoasioinnilla.

Uuden palvelutasoluokituksen mukaista liikennöintiä on aloitettu 2018 ja jatkossa uusien liikennöintisopimusten kautta palvelutasoluokitus saadaan täysipainoisesti käytäntöön vuosien 2019-2021 aikana.

Menolajikohtainen tarkastelu, informatiivinen tieto

Yhdyskuntalautakunta 1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	7 544	0	7 544	8 711	1 167	115
Maksutuotot	19 084	-500	18 584	19 332	748	104
Tuet ja avustukset	3 381	67	3 448	3 287	-161	95
Tilavuokratulot	850	0	850	1 129	279	133
Muut vuokratulot	33 261	0	33 261	34 547	1 287	104
Muut toimintatuotot	13 814	0	13 814	11 986	-1 828	87
Toimintatuotot yhteensä	77 934	-433	77 501	78 992	1 492	102
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-10 577	0	-10 577	-9 342	1 235	88
Palvelujen ostot	-55 592	-125	-55 718	-54 826	892	98
Muut palvelujen ostot	-55 592	-125	-55 718	-54 818	899	98
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	-7	-7	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 397	0	-2 397	-2 091	306	87
Avustukset	-1 118	0	-1 118	-1 285	-167	115
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-1 118	0	-1 118	-1 285	-167	115
Tilavuokratulot	-855	0	-855	-784	71	92
Muut vuokratulot	-610	0	-610	-459	150	75
Muut toimintakulut	-385	0	-385	-376	9	98
Toimintakulut yhteensä	-71 534	-125	-71 659	-69 163	2 496	97
TOIMINTAKATE	6 400	-558	5 842	9 829	3 988	168

Maankäyttökorvaukset

Limingantulli 1-4

Limingantulli 1-4 alueelta ei ole kertynyt vuoden 2018 aikana uusia maankäyttösopimuskorvauksia eikä alueella sopimuskorvauksia purettu.

Toppilansalmen kuntatekniikka ja rantarakenteet

Vuoden 2018 aikana Toppilansalmen alueelta kirjautui tilille kaksi ennakkovuokraa, jotka siirrettiin maanvuokrien tilille.

Kaupunginhallituksen 15.12.2009 § 656 päätöksen mukaisesti Toppilansalmen maankäyttösopimusten sopimuskorvaukset ja ennakkovuokrat kohdistetaan kokonaisuudessaan vuosina 2010 – 2017 Toppilansalmen alueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Tili päätetään vuoden 2018 loppuun.

Kallisensuora

Kallisensuoran alueelta ei kertynyt vuoden 2018 aikana sopimuskorvauksia eikä Kallisensuoran alueella sopimuskorvauksia purettu.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	174	166	166	163	151
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		12	11	10	4
Tilapäiset	2	12	10	15	23
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	176	178	176	178	173
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset				148	120
Tilapäiset				22	17
Yhteensä	160	173,9	174	169	137
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-7 684	-7 118	-7 046	-7 049	-6 621
Eläkekulut	-2 522	-1 932	-1 980	-2 200	-2 250
Muut henkilösivukulut	-371	-292	-349	-464	-387
Yhteensä	-10 577	-9 342	-9 375	-9 714	-9 258

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa oli vakinaisessa virka- tai työsuhteessa vuoden 2018 lopussa 166 asiantuntijaa. Tarkasteluvuosien 2015-2018 aikana henkilöstön kokonaismäärän kasvua selittää kaupungin sisäiset siirrot. Yhdyskunta- ympäristöpalveluihin siirtyi seitsemän henkilön matkapalvelukeskus Teknisestä liikelaitoksesta ja kaksi logistikkoa Hyvestä ja Sikusta. Lisäksi vuonna 2018 kaavoitukseen rekrytoitiin kaksi uutta arkkitehtia varmistamaan kaupunkistrategian mukaisten hankkeiden etenemistä ja matkapalvelukeskukseen lisättiin henkilöstöä hoitamaan heinäkuussa 2018 voimaan astuneen uuden liikennepalvelulain myötä lisääntyneitä tehtäviä.

Tarkasteluvuosina vakinaisen henkilökunnan määrä on kasvanut, mutta tilapäisten määrä on ollut laskusuunnassa. Tosin vuonna 2018 tilapäisten määrä oli talousarviota korkeampi ja vastaavasti vakinaisten määrä arviota pienempi. Valtaosa määräaikaisista oli harjoittelijoita.

Vuonna 2018 uutta henkilökuntaa rekrytoitiin eläkkeelle jäävien tai irtisanoutuneiden työntekijöiden tilalle kaupungin rekrytointiohjeiden mukaisesti. Henkilöstöä yritettiin, aina kun se on ollut vain mahdollista, rekrytoida ennen kuin henkilö eläköityy, jotta lähtevän henkilön tietotaitoa saadaan siirrettyä uudelle työntekijälle. Osaan tehtävistä on rekrytointia siirretty tarkasteltavaksi myöhemmin uudelleen. Asiantuntijoiden rekrytointia on hankaloittanut teknisen sopimuksen palkkojen mataluus suhteessa

yksityiseen sektoriin. Tämä tulee jatkossakin asettamaan haasteita.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat perinteisesti olleet koko palvelualueen asiantuntijoilla alhaiset. Vuonna 2017 sairauspoissaoloprosentti oli 2,4 % ja vuonna 2018 3,0 %. Muutamaa pidempää sairastumista lukuun ottamatta suuri osa poissaoloista on ollut omailmoituksella tapahtuneita flunssa yms. poissaoloja.

Henkilöstön koulutus suunnattiin tarvelähtöisesti ennen kaikkea ammatillisen erityisosaamisen vahvistamiseen. Lisäksi järjestettiin työsuojelukoulutusta sekä kielikoulutusta työssään englannin kieltä tarvitseville. Vuodelle 2018 suunniteltu kiireenhallintakoulutus siirtyi pidettäväksi tammi-helmikuussa 2019. Esimiehille järjestettiin sisäistä koulutusta ajankohtaisiin asioihin ja uusille tulokkaille yhteisiä perehdytyskoulutuksia.

Lähes kaikki yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden pidempään esimiehinä toimineet ovat suorittaneet esimiespassi-koulutuksen. Vuonna 2018 passin suoritti kuusi esimiestä ja kahden osalta koulutus jatkuu vielä vuonna 2019. Kaksi esimiestehtävissä vuonna 2018 aloittanutta käy koulutuksen vuonna 2019.

Lisäksi kaupungin keskitetyn koulutuksen tarjoamiin koulutuksiin osallistuttiin tarvelähtöisesti työtilanteen salliessa.

7.1.8 Rakennuslautakunta

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talous- arvioon	Toteuma -% 2018	TP2017
Toimintatuotot	3 403	48	3 451	4 651	1 199	135	4 315
Toimintakulut	-3 180	-56	-3 236	-3 105	131	96	-2 745
Toimintakate	223	-8	215	1 546	1 330	717	1 570

Toimialan olennaiset tapahtumat, johtajan katsaus

Toimintaympäristö

Rakennuslautakunta vastasi seuraavista palveluista:

1. rakentamisen luvat ja niiden ennako-ohjaus
2. rakentamisen ja ympäristön valvonta
3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa
4. rakentamisen laillisuuden valvonta.

Uudisrakentamisen määrä kasvoi kahden edellisen vuoden keskitasosta. Vuonna 2018 luvitettu rakentamisen kokonaismäärä (kerrosalaneliöt 365 703 km²) kasvoi noin 13,9 % vuosien 2016 ja 2017 keskiarvosta. Edellä mainittuihin kerrosalaneliöihin sisältyy vuonna 2018 myönnetty ja rautettu hoitoalan rakennus. Rautetus huomioiden kerrosalaneliöt ovat samalla tasolla kuin edellisten vuosien keskiarvo. Vertailujaksolla asuinrakennusten luvitettu kerrosala kasvoi noin 0,7 %. Asuinkerrostalojen rakentaminen jatkoi kasvuaan vertailujaksolla, muutos 6,8 %. Erillispientalojen rakentaminen väheni vertailujaksolla noin 7,2 %. Liike- ja toimistorakentamisen volyymi väheni vertailujaksolla noin 16,4 %.

Rakennuslupia myönnettiin vuoden 2018 aikana 2978 asunnolle, joka on 245 (8,9 %) asuntoa enemmän kuin vertailujaksolla 2016–2017.

Rakennusvalvonnan talous toteutui huomattavasti suunniteltua paremmin, koska toimintatuotot toteutuivat 1,2 M€ arvioitua suurempina ja toimintamenot toteutuivat 0,131 M€ arvioitua pienempinä.

Vuonna 2018 Oulun rakennusvalvonta ohjasi, luvitti ja valvoi rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo oli lähes 1,5 miljardia euroa. Myönnettiin 2306 lupaa (vuonna 2017 2196 lupaa), suoritettiin 6714 katselmusta (4400 työmaakäyntiä) ja

yhteydenottoja oli noin 50 000 (sähköinen lupajärjestelmä, sähköposti, puhelut, asiakstapaamiset).

Rakennusvalvontatoimeen kohdistuu lisääntyvästi paineita erityisesti rakentamisen kosteusvaurioiden, sisäilmaongelmien ja niiden aiheuttamien terveyshaittojen tiedostamisen johdosta. Edellä mainittu kehitys on osoittanut Oulun rakennusvalvonnan ohjaavan toimintatavan osuvuuden. Kuivaketju 10:n käyttöä rakennushankkeissa tuetaan ja vahvistetaan.

1.1.2018 voimaan tulleet rakentamisen säädökset, 11 uutta asetusta, vaikuttivat voimakkaasti rakentamisprosesseihin. Asetuksiin perehtyminen ja kaupungin henkilökunnan sekä rakennusalan ammattilaisten kouluttaminen vaati merkittävän työpanoksen ja jatkuu edelleen. Rakennusvalvonnan uusien määräysten koulutuksiin osallistui vuonna 2018 noin 860 rakennusalan ammattilaista. Rakennusvalvonta osallistui myös aktiivisesti valtakunnallisten tulkintojen kehittämiseen. Rakennusvalvonta on tehostanut ohjaustaan ja kohdentanut sitä toimintasuunnitelmasaan määrittelemiinsä osa-alueisiin.

Rakennusvalvonnan sisäinen hanke paperiarkistojen sähköistämiseksi on vaatinut merkittävästi henkilöresursseja. Arkistojen sähköistäminen on välttämätöntä muun muassa kokonaan sähköisen toimintatavan ja tehokkaan työskentelyn mahdollistamiseksi. Suurin osa resurssista on hankittu Monetra Oy:ltä ostopalveluna ja vuoden 2018 lopussa arkistoinnin sähköistämisen hankkeessa työskenteli 6 henkilöä.

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Rakennusvalvonnan toimintatapoja ja – prosesseja kehitettiin merkittävästi vuonna 2018. Kehitystä kohdistui muun muassa asiakaspalveluun, digitalisaatioon ja osaamisen kehittämiseen.

Viimeisen lupatilaston mukaan keskimääräinen lupakäsittelyaika oli 21 päivää (vuonna 2017 16 päivää),

samaan aikaan luvittava pinta-ala on kasvanut kolmessa vuodessa noin 14 %. Vaikka toiminnan tehokkuus on valtakunnallisessa vertailussa erinomainen, prosesseja kehittämällä voidaan pyrkiä vielä parempaan tulokseen. Lupien käsittelyajan pitenemisen syitä on muun muassa säädösuudistuksen tuoma lisätyö, keskeisen henkilön eläköitymisestä johtuva resurssin puute ja lupamäärän lisääntyminen.

Toiminnan tehostamisessa hyödynnettiin edelleen sähköisen asioinnin suomia mahdollisuuksia. Henkilökunnan tavoitettavuutta parannettiin kehittämällä esikäsittelyä ja tehostamalla arkkitehti- ja insinööri-päivystystä. Esikäsittelijät ja tarkastusinsinöörit keskittivät samalle suunnalle pyydettyjä katselmuksia yhdelle tarkastusinsinöörille, jolloin työtehokkuus parani ja syntyi kustannussääntöjä. Rakennusvalvonnan yhteiskäyttöautot vähensivät merkittävästi henkilökunnan omien autojen käyttöä.

Korjausrakentamisen osuus rakentamisesta kasvoi. Vaativien korjausten osuus on kasvussa, koska rakennusten huoltoa ja ylläpitokorjauksia ei ole tehty riittävän ajoissa. Korjausrakentamisen tiimi ja vaativien korjauskohteiden katselmustyöryhmä ovat vastanneet hyvin korjausrakentamisen haasteisiin ja toimintaa kehitettiin edelleen esimerkiksi tuottamalla uusia ohjauksen toimintatapoja ja materiaaleja.

Käynnissä olevat hankkeet tuottavat toimintatapoja olemassa oleviin prosesseihin. Uusia isoja hankekokonaisuuksia ei tietoisesti haettu resurssin rajallisuuden ja sopivien hankkeiden puuttuessa. Kehitystyön painopisteenä ovat edelleen sähköiset palvelut ja -arkistointi, tietomallipohjaiset palvelut, korjausrakentamisen ohjaukseen ja uudisrakentamisen elinkaarietäisyys.

Rakennusvalvonta osallistui maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistukseen sekä rakentamisen lainsäädäntöä tukevien ohjeiden kehittämiseen ja rakennusvalvontojen yhtenäisten tulkintojen tekemiseen. Oulun rakennusvalvonnan johdolla kehitetty Kuivaketju10:n perusteet ja keskeiset tavoitteet on saatu osaksi rakentamista ohjaavia asetuksia.

Sähköinen asioinnin käyttö kasvoi myös vuonna 2018 ja 94,1 % kaikista luvista haettiin sähköisen järjestelmän kautta. Järjestelmää on pyritty parantamaan ja mm. ohjeistusta asiakkaille kehitetään koko ajan, jotta asiointi olisi helpompaa ja ohjatumpaa. Vuonna 2018 saatiin valmiiksi täysin sähköinen toimintatapa lupakäsittelyyn.

Rakennusvalvonnan kansainväliset kehityshankkeet etenivät suunnitellusti. e-Lighthouse projekti yhteistyössä Euroopan Unionin Northern Periphery of Arctic alueen partnereiden kanssa keskittyy löytämään ja kehittämään parhaita ohjausmalleja niin rakentamisen energiatehokkuuteen. ICNB projekti on myös EU-rahoitteinen hanke ja partnerit ovat pohjoismaisia. Hankkeen tavoitteena on edistää tietomallien käyttöä rakentamisessa ja näin parantaa rakentamisen laatua ja tehokkuutta. Rakennusvalvonnan yhtenä tehtävänä on mahdollistaa ja testata tietomallina toimitetun lupahakemuksen käsittelyä.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty ja raportoitu oheisessa strategiataulukossa. Tavoitteet toteutuivat pääosin. On syytä huomata, että niissä mitataan määrätason yli menevää laadun osaa, jonka on arvioitu tuottavan hankkeille ja rakennuttajille selvää lisäarvoa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Energia- ja materiaalitehokkuus	Kestävä, ympäristöystävällinen uudisrakentaminen	<p>Mittari: Rakentamisen laatu, energiatehokkuus ja uusiutuvien energioiden käyttöaste /</p> <p>Tavoitetaso:</p> <p>Lämpöhäviöiden taso 15-20 % määräystasoa parempi.</p> <p>Uusiutuvien energioiden käyttöä kuvaavan E-luvun taso 15-20 % määräystasoa parempi.</p> <p>Laadunohjauksen toteutusta verkossa ja asiointialustaa kehitetään perinteisen laadunohjauksen rinnalle.</p> <p>Mittari: Kuivaketju10:llä kosteudenkestävyys ja terveet talot/</p> <p>Tavoitetaso: Lupaehtona vaaditaan suurissa kohteissa kosteudenhallintaselvitystä tai Kuivaketju10:n kattavaa käyttöä</p>	<p>Toteutui osittain tavoitteen mukaisesti.</p> <p>Lämpöhäviöiden taso oli 17 % määräystasoa parempi.</p> <p>E-luvun taso 12 % määräystasoa parempi (eri rakennustyyppien pinta-aloilla painotettu keskiarvo). Kerrostalorakentamisessa E-luvun taso on aina heikompi kuin pientaloissa ja vuoden 2018 kerrostalorakentamisen suuri määrä laski tunnuslukua merkittävästi sillä 12 % arvo on painotettu eri rakennustyyppien pinta-aloilla. Pientaloissa vastaava luku oli 18 %.</p> <p>Laadunohjauksen sähköistämiseen on keskusteltu muiden kuntien kiinnostuksesta olla mukana luomassa valtakunnalliseen käyttöön asiointialusta.</p> <p>Kuivaketju10 tavoite toteutui tavoitteen mukaisesti.</p>
Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys	Korjausrakentamisen ohjauksen työkalujen kehittäminen, ohjaus/aktivointi terveempien rakennusten aikaansaamiseksi.	<p>Mittari: Pientalojen korjauksen motivointi, ohjaus ja opastus/</p> <p>Tavoitetaso:</p> <p>Pientalokorjaajien koulutustilaisuuksissa 60 osallistujaa.</p> <p>Vähintään 200 pientalokorjaajaa ohjataan energiatehokkaaseen ja terveelliseen korjaamiseen (lupavalmistelu, koulutukset, puhelut, tapaamiset, sähköposti)</p> <p>Mittari: Kerrostalojen korjausrakentamisen ohjaustyökalujen kehittäminen, aktivointi ja suurten kohteiden ohjaus. /</p> <p>Tavoitetaso: Suurten kohteiden korjauksiin ohjaavia tilaisuuksia järjestetään vähintään 1.</p> <p>Luvitettavat vaativat korjauskohteet ohjataan tehostetusti hyödyntäen korjauksen ohjaukseen kehitettyjä työkaluja sekä korjausrakentamisen työryhmää.</p> <p>Kerrostalojen korjauskortteja valmistuu 3 kpl.</p>	<p>Toteutui tavoitteen mukaisesti.</p> <p>Pientalokorjaajia osallistui koulutuksiin 60 kpl.</p> <p>Noin 400 pientalokorjaajaa ohjattiin henkilökohtaisesti.</p> <p>Toteutui tavoitteen mukaisesti.</p> <p>Järjestettiin koulutus suurten kohteiden korjausrakentamisesta.</p> <p>Vaativat korjauskohteet luvitettiin hyödyntäen mm. vaativien korjauskohteiden katselmustyöryhmää sekä muita ohjaustyökaluja.</p> <p>Kerrostalokortteja valmistui 3 kpl</p>

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys	Rakennusten esteettömyys.	Mittari: Erityinen ohjaus hissien asentamiseksi vanhoihin asuinkerrostaloihin / Tavoitetaso: Kymmenelle korjauskohteelle, joissa lupakäsittelyssä huomataan puuttuvan hissi, annetaan kohdennettua ohjausta hissien rakentamisesta.	Toteutui osittain. Hissien rakentamiseen ohjattiin 2 hankkeessa.

Keskeisimmät kaupunkistrategiaa toteuttavat toimenpiteet vuonna 2018

Kansantalouden kasvun hidastumisesta huolimatta luvitetun rakentamisen määrä pysyi ennallaan. Talousarviossa hyväksytty toimintakate toteutui hyväksytyyn talousarvion puitteissa ja ylitti tavoitteen.

Sähköisten palvelujen tarjonta kuntalaisille ja yrityksille on edennyt suunnitelmallisesti sähköisen asiointipalvelun käyttöönoton myötä. Vuonna 2018 rakennusluvista 94 % saapui sähköisesti ja kaikki rakennuslupa-asiakirjat tallennettiin sähköiseen muotoon. Ympäristötavoitteet, jotka on esitetty valtuustoon sitovina tavoitteina, toteutuivat pääosin.

Talouden toteutuma 1.1. – 31.12.2018

Menolajikohtainen tarkastelu

Rakennuslautakunta 1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma -% 2018
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	50	0	50	116	66	231
Maksutuotot	3 185	0	3 185	4 366	1 181	137
Tuet ja avustukset	167	48	215	165	-51	76
Muut vuokratulot	1	0	1	4	3	439
Toimintatuotot yhteensä	3 403	48	3 451	4 651	1 199	135
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-1 995	-33	-1 992	-1 864	128	94
Palvelujen ostot	-823	-23	-882	-891	-10	101
Muut palvelujen ostot	-823	-23	-882	-891	-10	101
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-71	0	-71	-92	-21	130
Tilavuokratulot	-151	0	-151	-151	0	100
Muut vuokratulot	-134	0	-134	-106	28	79
Muut toimintakulut	-6	0	-6	-1	5	10
Toimintakulut yhteensä	-3 180	-56	-3 236	-3 105	131	96
TOIMINTAKATE	223	-8	215	1 546	1 330	717

Oulunrakennusvalvonnantulojen määrä ylitti 1,199 M€ (34,8 %) budjetoidun määrän. Ylitys johtui luvitetun rakentamisen määrän ennakoitua suuremmasta kasvusta. Toimintatulojen ylitykseen vaikutti kahden kerrosalaneliöltään poikkeuksellisen suuren hoitoalan rakennuksen luvitus ja muuten tasaisena jatkunut rakentamisen määrä.

Toimintakulujen määrä alitti 0,131 M€ (-4 %) budjetoidun määrän. Henkilöstökulut alittuivat 0,128 M€, mikä johtui täyttämättömästä virasta ja suunnitellun rekrytoinnin viivästyisestä. Palvelujen ostot toteutuivat suunnitellusti ja vuokratulot alittuivat 0,028 M€.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	28	30	28	27	22
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	3		3	3	0
Tilapäiset	6	2	3	5	6
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	34	32	31	32	28
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset			25	22	
Tilapäiset			4	5	
Yhteensä		31	29	27	25
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-1 560	-1 477	-1 386	-1 324	-1 297
Eläkekulut	-361	-328	-316	-334	-338
Muut henkilösivukulut	-71	-59	-68	-85	-72
Yhteensä	-1 992	-1 864	-1 770	-1 743	-1 707

Henkilöstön kokonaismäärä kasvoi 1 henkilöllä.

Uutta henkilökuntaa rekrytoitiin eläkkeelle jäävien tai irtisanoutuneiden työntekijöiden tilalle kaupungin rekrytointiohjeiden mukaisesti. Työmäärän kasvuun nähden henkilömäärä ei ole ollut riittävä, luvittava määrä kasvoi vertailujaksolla 13,9 %.

Henkilöstösuunnitelma toteutui lähes suunnitellusti (TA 2018 34 henkilöä), vuoden 2018 lopussa rakennusvalvonnassa työskenteli 32 asiantuntijaa. Hallintopäällikkö/rakennuslakimiehen virka oli täyttämättä ja korjausrakentamisen/talotekniikan lisäresurssi toteutui vasta loppuvuonna.

Henkilöstön sairauslomaprocentti vuonna 2018 oli edelleen matalalla tasolla 1,2 % (vuonna 2017 0,8 %).

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Vuonna 2019 rakentamisen määrän ja maksutuottojen arvioidaan vielä kasvavan johtuen Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin uuden sairaalan rakentamisesta. Muuten rakentamisen suhdanteiden arvioidaan kääntyvän laskuun lähivuosina ja pienentävän rakentamisen määrää ja lupatuottoja. Suhdanteiden kehittymiseen ei ole mahdollisuutta vaikuttaa rakennusvalvonnan omilla toimenpiteillä.

Investoinnit*ICT-investoinnit*

Investoinnissa kehitetään rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin prosesseja.

Investointien toteumaprocentti oli 45 %. Investoinnit eivät toteutuneet täysimääräisinä, koska ohjelmatoimittajan ei ollut mahdollista vastata kehitysehdotuksiin.

8 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Peruskunnan käyttötalousosan tehtävien tuotot ja kulut summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät. Tuloslaskelmaosan toteumavertailu ei sisällä liikelaitosten ja taseyksiköiden toimintatuottoja ja –kuluja eikä sisäisiä eriä ole eliminoitu tuloslaskelmasta.

Peruskunta sis. sisäiset erät 1 000 €	TA2018 alkuperäinen	TA2018 muutokset	TA2018 muutosten jälkeen	TP2018	Poikkeama	TP2017
Toimintatuotot	170 141	-2 294	167 847	169 935	2 088	189 058
Valmistus omaan käyttöön	10 361	0	10 361	7 302	-3 059	9 462
Toimintakulut	-1 246 652	-16 365	-1 263 018	-1 250 668	12 350	-1 222 407
TOIMINTAKATE	-1 066 150	-18 659	-1 084 809	-1 073 430	11 379	-1 023 886
Verotulot	771 445	-4 945	766 500	766 896	396	764 560
Valtionosuudet	275 003	-1 903	273 100	273 284	184	269 900
Korkotuotot	11 213	0	11 213	10 424	-789	10 704
Muut rahoitustuotot	24 169	900	25 069	25 234	165	20 694
Korkokulut	-11 046	0	-11 046	-10 748	298	-10 985
Muut rahoituskulut	-855	0	-855	-4 452	-3 598	-2 509
VUOSIKATE	3 779	-24 607	-20 828	-12 792	8 036	28 477
Suunnitelmapoistot	-33 210	0	-33 210	-35 149	-1 939	-34 245
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	-269
TILIKAUDEN TULOS	-29 431	-24 607	-54 038	-47 941	6 097	-6 037
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-29 431	-24 607	-54 038	-47 941	6 097	-6 037

Luvut eivät sisällä työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden palkkamenoja eikä niihin kohdistuvaa sisäistä työllistämistukea.

Peruskunnan toimintatuotot ylittivät n. 2,1 milj. euroa ja toimintakulut alittuivat 12,4 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Suurin vaikutus toimintatuottojen parempaan kertymään oli yhdyskuntalautakunnan ja rakennuslautakunnan talousarvion ylityksillä. Toimintatuottojen kertymää kasvattivat mm. puunmyyntitulot, yleisten alueiden lupa- ja vuokratuotot sekä Oulun kaupungin vilkas rakentaminen. Erityisesti kahden kerrosalaneliöltään poikkeuksellisen suuren hoitoalan rakennuksen luvituksella oli myönteinen vaikutus toimintatuottojen ylitykseen.

Peruskunnassa merkittävin vaikutus toimintakulujen alitukseen 12,4 milj. euroa oli konsernihallin-

nolla, hyvinvointilautakunnalla ja yhdyskuntalautakunnalla. Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia toimintakulujen pienempään kertymään vaikutti Business Oulu –liikelaitokselle annettavan avustuspäämäärärahan alitus. Hyvinvointilautakunta sitovuudella erikoissairaanhoidon alitti muutetun talousarvion. Erikoissairaanhoidon haettiin 6 milj. euron lisämääräraha, mutta lisämäärärahan tarve jäi arvioitua pienemmäksi. Yhdyskuntalautakunnassa toimintakulut alittuivat talousarvioon henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen osalta.

Henkilöstökulut alittivat peruskunnassa talousarvion. Erityisesti muissa henkilösivukuluissa työnantajan sosiaaliturvamaksujen toteuma oli noin 9 milj.

euroa talousarviota pienempi. Työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksujen kertymä oli talousarviota suurempi 5,6 milj. euroa. Palkat ja palkkiot olivat myös talousarviota suuremmat noin 4 milj. euroa ja ylitystä selittävät virka- ja työehtosopimusten mukaiset yleiskorotukset, palkkahinnoitteluihin tulleet alarajakorotukset sekä vuoden 2018 tuloksellisuuserä. Lisäksi vuoden 2018 aikana tuli maksettavaksi takautuvasti epäpätevyysalennuksia sellaisille henkilöille, joille alennusta oli käytetty virheellisesti. Palvelujen ostot olivat muutettua talousarviota 3,6 milj. euroa pienemmät. Erikoissairaanhoidon palvelujen ostot alittivat talousarvion 2,5 milj. euroa.

Toimintakate (nettomenot) muodostui 1 073,4 milj. euroa alijäämäiseksi mutta toteutuivat muutet-

tua talousarviota 11,4 milj. euroa parempana. Verorahoitus toteutui hieman talousarviota parempana. Muut rahoituskulujen kertymä oli talousarviota 3,6 milj. euroa suurempi koska rahoitusarvopapereiden arvonalentumisia oli arvioitua enemmän.

Peruskunnan vuosikate noin -12,8 milj. euroa toteutui muutettua talousarviota 8 milj. euroa parempana. Peruskunnan tilikauden alijäämäinen tulos 47,9 milj. euroa oli muutettua talousarviota 6,1 milj. euroa parempi. Arvioitua paremmat toimintatuotot ja alhaisemmat toimintakulut paransivat peruskunnan tilikauden toimintakatetta, vuosikatetta ja tilikauden ylijäämää verrattuna muutettuun talousarvioon.

8.1 Verotulot

Verotuksella on merkittävä vaikutus kuntatalouteen. Verovuosi 2017 aiheutti ns. rytmihäiriöitä tilityksiin vuonna 2018. Poikkeuksellinen verovuosi 2017 vaikutti joulukuun 2018 ja vuoden 2019 tammikuun kunnallisveron tilityksiin. Kunnallisveron lasku johtui pääosin kilpailukykysoituksesta. Loppuvuonna tapahtui kunnallisverossa suuret oikaisut (maksuunpanotilitys ja verovuoden 2018 jako-osuuden oikaisu). Henkilöasiakkaiden ennakonpalautukset olivat korkeat. Ennakonpalautukset perittiin joulukuun tilityksen yhteydessä.

Veroprosentin korotuksesta saadaan aina täysimääräinen hyöty kertyvinä verotuloina eikä asema heikene valtionosuuksien tasauksessa, olipa tasauslisän saajana tai tasausvähennyksen maksajana. Tämä johtuu siitä, että tasausta laskettaessa käytetään koko maan painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia eikä kunnan päättämää veroprosenttia.

Vuonna 2018 Oulun kaupungin tuloveroprosentti oli 20 % eli sama kuin vuonna 2017. Kiinteistöveroprosentit pysyivät myös vuoden 2017 tasossa.

VEROPROSENTIT	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Tuloveroprosentti	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	19,25
Kiinteistöveroprosentit:						
• vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50	0,40	0,40	0,40	0,40
• muu asuinrakennus	0,93	0,93	0,90	0,90	0,90	0,90
• yleinen kiinteistövero	1,15	1,15	0,95	0,95	0,95	0,95
• voimalaitos	3,10	3,10	3,10	2,85	2,85	2,85
• yleishyödyllinen yhteisö	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16
• rakentamaton rakennuspaikka	-	-	-	-	-	-

VERORAAHOITUS, 1 000 euroa	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
VEROTULOT	766 896	764 560	743 649	734 160	708 152	692 700
Muutos-%	0,3	2,8	1,3	3,7	2,2	8,3
VALTIONOSUUDET	273 284	269 900	273 358	253 771	230 337	225 083
Muutos-%	1,3	-1,3	7,7	10,2	2,3	3,5
VERORAAHOITUS YHTEENSÄ	1 040 180	1 034 460	1 017 007	987 931	938 489	917 783
Muutos-%	0,6	1,7	2,9	5,3	2,3	3,5

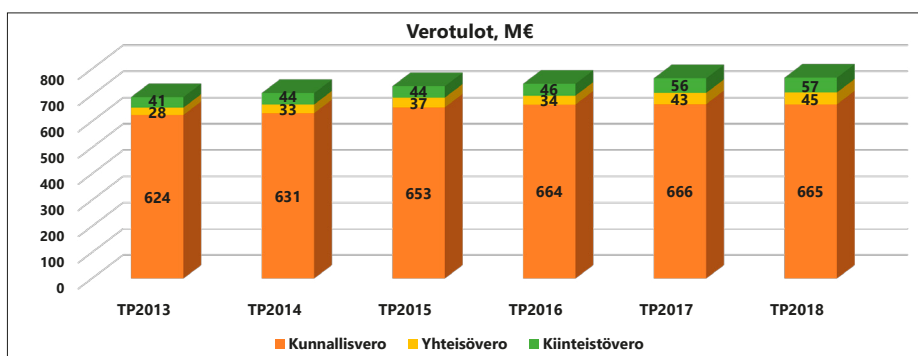
VEROTULOT, 1 000 euroa	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
Kunnallisvero	665 006	665 862	664 334	653 256	631 475	624 399
Muutos-%	-0,1	0,2	1,7	3,4	1,1	7,7
Yhteisövero	45 173	42 612	33 793	37 295	32 894	27 798
Muutos-%	6,0	26,1	-9,4	13,4	18,3	2,9
Kiinteistövero	56 717	56 086	45 522	43 609	43 783	40 503
Muutos-%	1,1	23,2	4,4	-0,4	8,1	22,8
VEROTULOT YHTEENSÄ	766 896	764 560	743 649	734 160	708 152	692 700
Muutos-%	0,3	2,8	1,3	3,7	2,2	8,3

Oulun kaupungin kunnallisveron tuotto pysyi vuoden 2017 tasolla, vuonna 2018 verotuloissa ei tapahtunut kasvua (muutos -0,9 milj. euroa). Yhteisöverojen tuotto kasvoi vuoteen 2017 verrattuna 2,6 milj. euroa. Vuoteen 2013 verrattuna yhteisöverot ovat kasvaneet noin 17,4 milj. euroa.

Kiinteistövero korottuu vuosittain verotusarvojen nostosta ja ikälennusten muutoksesta johtuen.

Vuonna 2017 korotettiin kiinteistövero prosentteja. Kiinteistöverot kasvoivat tilinpäätöksessä 2018 verrattuna vuoteen 2017 ainoastaan noin 0,6 milj. euroa.

Kokonaisuutena Oulun kaupungin verorahoitus kasvoi vuodesta 2017 vain noin 5,7 milj. euroa (0,6 %). Verotulot kasvoivat yhteensä noin 2,3 milj. euroa (0,3 %) ja valtionosuudet noin 3,4 milj. euroa (1,3 %).

8.2 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta

annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus). Valtionosuuksien indeksikorotuksia ei tehty vuonna 2018; vuonna 2017 indeksikorotus oli -0,7 %. Valtionosuuksien kustannustenjaon tarkistus tehdään joka neljäs vuosi, viimeisin kustannustenjaon tarkistus tehtiin vuonna 2016 vuoden 2013 kustannuksista.

Vuonna 2018 kuntien valtionosuudet alenivat 40 miljoonaa euroa (-0,5 %) vuodesta 2017. Merkittävimmät muutokset vuoden 2018 valtionosuudessa johtuivat kilpailukyky sopimuksesta (uutta vähennystä -118 milj. euroa, -22 €/asukas vuodelle 2018) ja veromenetysten kompensatiosta, joka lisäsi valtionosuutta 131 milj. euroa vuonna 2018.

Peruspalvelujen valtionosuutta lisätään ja vähennetään lain 7 luvussa tarkoitetuilla erillä (VM päätös 28.12.2017). Näitä ovat

- *verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus,*
- *verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen muutoksen neutralisointi kunta-valtio suhteessa,*
- *vuoden 2010 valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasaus,*
- *työmarkkinatuen ja toimeentulotuen huomioon ottaminen valtionosuuksissa,*
- *vuoden 2015 työmarkkinatuki uudistukseen liittyvä tasaus,*
- *veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuuksissa,*
- *maakuntien liittojen tehtäviin liittyvä rahoituksen siirto,*
- *perustoimeentulotuen Kela siirtoon liittyvä vähennys,*
- *kilpailukyky pakettiin liittyvä vähennys,*
- *eläketukeen liittyvä vähennys sekä*
- *määräaikaisten kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.*

VALTIONOSUUDET, 1 000 euroa	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	TP2014	TP2013
VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ	273 284	269 900	273 358	253 771	230 337	225 083
Muutos-%	1,3	-1,3	7,7	10,2	2,2	3,5

Samassa yhteydessä valtionosuuksien kanssa maksetaan kunnille ja muille opetuksen järjestäjille esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset. Kotikuntakorvaukset eivät ole valtionosuuksia, vaan ne sisältyvät sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatuloihin ja – menoihin. Vuoden 2018 kotikuntakorvaustulot olivat 0,9 milj. euroa ja kotikuntakorvausmenot 11,4 milj. euroa, nettona noin 10,5 milj. euroa.

9 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoituslaskelma Peruskunta 1 000 €	TA2018 alkuperäinen	TA2018 muutokset	TA2018 muutosten jälkeen	TP2018	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 779	-24 607	-20 828	-12 792	8 036
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjausevät	-12 000	0	-12 000	-10 826	1 174
Investointien rahavirta	0	0	0	0	0
Investointimenot	-70 487	164	-70 323	-62 886	7 437
Rahoitusosuudet investointikuluihin	194	0	194	60	-134
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	12 000	13 495	25 495	27 496	2 002
Toiminnan ja investointien rahavirta	-66 514		-77 462	-58 948	18 514
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset	-22 801	0	-22 801	9 245	32 045
Antolainasaamisten lisäykset	-35 000	0	-35 000	-9 117	25 883
Antolainasaamisten vähennykset	12 199	0	12 199	18 361	6 162
Lainakannan muutokset	88 564	0	88 564	12 909	-75 656
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	114 045	0	114 045	30 000	-84 045
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 481	0	-25 481	-25 482	-2
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	8 391	8 391
Oman pääoman muutokset	0	0	0	6 249	6 249
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	19 390	19 390
Rahoituksen rahavirta	65 763		65 764	47 793	-17 971
Rahavarojen muutos	-751		-11 698	-11 155	543

Luvut eivät sisällä työllistettyjen ja kesätyöntekijöiden palkkamenoja eikä niihin kohdistuvaa sisäistä työllistämistukea.

Peruskunnan toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 59 milj. euroa negatiivinen. Alijäämästä huolimatta tulos oli muutettua talousarviota parempi. Negatiiviseen rahavirtaan vaikutti vuosikatteen ja investointien välinen epäsuhta. Peruskunnan vuosikate toteutui muutettua talousarviota noin 13 milj. euroa parempaan. Vuosikatteen talousarviota parempaan toteumaan vaikuttaa toimintatuottojen ennakoitua suurempi toteuma 2 milj. euroa ja toimintakulujen alhaisempi kertymä 12 milj. euroa.

Talousarviossa peruskunnan investointeihin varattiin menomäärärahoja 70 milj. euroa ja tulomäärärahoja noin 25 milj. euroa. Investointien toteuma

oli muutettua talousarviota pienempi. Merkittävimmät menomäärärahojen alitukset olivat yhdyskuntalautakunnassa Syväväylä hankkeessa sekä maan hankinnassa. Tilikauden aikana muutettiin investointituottojen talousarviota kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien sitovuudella 14,5 milj. euroa (tulojen lisäys) ja vastaavasti tuloja vähennettiin 1 milj. eurolla yhdyskuntalautakunnassa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot muodostuivat mm. Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP-palautuksesta noin 7 milj. euroa sekä Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeiden siirrosta peruskunnasta kehittämisrahastoon noin 8 milj. euroa.

Lainasaamiset lisääntyivät noin 9 milj. euroa, mikä alittaa talousarvion 26 milj. eurolla. Liikelaitoksista vain Oulun Vesi nosti lainaa 8 milj. euroa talousarvion mukaisesti. Tytäryhteisöistä Oulun Kaupunginteatteri Oy:lle myönnettiin lainaa 1,1 milj. euroa.

Lainasaamiset vähentyivät noin 18 milj. eurolla, mikä ylitti talousarvion 6 milj. eurolla. Oulun Pysäköinti Oy teki ylimääräisen 6 milj. euron lainan lyhennyksen.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin tilikauden aikana 30 milj. euroa Euroopan Investointipankilta, mikä alitti talousarvion 84 milj. eurolla. Maksuvalmius oli hyvä, joten lainaa ei tarvinnut nostaa enempää. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli +8,4 milj. euroa. Kuntatodistuksella nostettiin lyhytaikaista lainaa

50 milj. euroa ja puolestaan konserniyhteisöjen varojen määrä pieneni noin 41 milj. euroa ja henkilökassaan tallennetut varat 0,2 milj. euroa.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin noin 26 milj. euroa, mikä toteutui talousarvion mukaan. Lyhennykset hoidettiin maksusuunnitelmien mukaisesti.

Rahoituksen rahavirta alitti talousarvion noin 18 milj. euroa. Toteuma oli noin 48 milj. euroa, eikä se kattanut toiminnan ja investointien rahoitustarpeita. Rahavarojen muutokseksi muodostui noin -11 milj. euroa. Tilikauden lopun rahavarat olivat noin 59 milj. euroa, toteuma oli edellistä tilinpäätöstä 7 milj. euroa pienempi.

10 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta sekä rahoitusosuudet (avustukset) ja käyttöomaisuuden myyntitulot. Investointiosan toteutuminen esitetään vastaavalla tavalla talousarviossa huomioiden valtuuston asettamat sitovat meno- ja tulomäärärahat.

Talousarviossa peruskunnan investointeihin varattiin menomäärärahoja 70,5 milj. euroa ja tulomäärärahoja 12,2 milj. euroa. Tilikauden aikana muutettiin investointitulojen talousarviota Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien sitovuudella 14,5 milj. euroa (tulojen lisäys) sekä vähennettiin menoja 1,8 milj. euroa. Tulot muodostuivat Oulun Energia Oy:n suorittamasta SVOP -palautuksesta 6,7 milj. euroa sekä Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeiden siirrosta peruskunnasta kehittämisrahastoon 7,8 milj. euroa. Kyseinen ammattikorkeakoulun osakkeiden siirto oli kaupungin sisäinen, joten sillä ei ollut vastaavaa vaikutusta Oulun kaupungin investointituloihin tai menoihin. Yhdyskuntalautakunnan investointien talousarviota muutettiin maan hankinnan menojen osalta 2,1 milj. euroa (menojen lisäys) ja vastaavasti tuloja vähennettiin 1,0 milj. eurolla. Menojen lisäys oli seurausta Oulunsalon kehitysyrityksen purkautumisesta Oulun kaupungin taseeseen (1,0 milj. euroa) sekä Raksilan kiinteistön ostosta Oulun seudun koulutuskuntayhtymältä (1,1 milj. euroa). Tulojen alitus selittyy tonttikysynnän painottumisella vuokratontteihin. Limingantulli 1-4 hankkeelle varattuja menoja vähennettiin talousarviossa 0,5 milj. euroa, koska talonrakennushankkeet alueella eivät käynnistyneet odotusten mukaisesti. Edellä mainittujen muutosten jälkeen peruskunnan investointeihin varatut menomäärärahat olivat muutetun talousarvion mukaisesti 70,3 milj. euroa ja tulot 25,7 milj. euroa.

Merkittävimmät menomäärärahojen alitukset olivat Yhdyskuntalautakunnan Syväväylä hankkeessa, joka alitti talousarvion 4,0 milj. eurolla sekä maan hankinnassa (1,6 milj. euroa). Syväväylän alitus johtui

edullisesta urakkahinnasta sekä hyvin onnistuneesta toteutuksesta. Kokonaisuudessaan Syväväylä hankkeen kustannukset vuonna 2018 olivat 11,0 milj. euroa. Maaomaisuuden investointeihin käytettiin varoja 6,6 milj. euroa. Maan myynnistä saadut tulot olivat vastaavasti 10,8 milj. euroa. Maata hankittiin yhteensä 146 hehtaaria. Maan hankintaan käytetyt investointimenot sisältävät myös 4.10.2018 toteutuneen Ferguson propertyn (Starkki) rakennusten hankinnan 1,4 milj. euroa.

Lopullisessa tilinpäätöksessä peruskunnan investointimenojen toteuma alitti talousarvion 7,4 milj. euroa:

- *Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien määrärahojen alitus 0,2 milj. euroa*
- *Konsernihallinnon irtaimen käyttöomaisuuden määrärahojen alitus 0,4 milj. euroa*
- *Yhdyskuntalautakunnan irtaimen käyttöomaisuuden määrärahojen alitus 0,1 milj. euroa*
- *Yhdyskuntalautakunnan maanhankinnan määrärahojen alitus 1,6 milj. euroa*
- *Yhdyskuntalautakunnan kiinteiden rakenteiden ja laitteiden määrärahojen alitus yhteensä 7,2 milj. euroa. Suurimmat alitukset hankkeissa: Syväväylä 4,0 milj. euroa, Valtatie 4 0,7 milj. euroa, Pateniemenranta 0,7 milj. euroa, Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen 0,5 milj. euroa ja Pohjoinen alikulku 0,4 milj. euroa. Yhdyskuntalautakunnan kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointimenoja nostaa Tilakeskus liikelaitokselta siirtyneiden rakennusten aiheuttamat investointimenot, yhteensä 0,6 milj. euroa, jota ei oltu huomioitu talousarviossa. Kyseinen erä on kaupungin sisäinen eikä sillä ole vaikutusta Oulun kaupungin investointeihin.*

- *Investointien luovutustulojen toteuma ylitti talousarvion 2,0 milj. eurolla. Investointitulojen ylitys toteutui Kaupunginhallituksen osakkeiden ja osuuksien sitovuudella. Ylitys oli seurausta Oulunsalon kehitysytio Oy:n ja Kiimingin palvelutalo Oy:n purkamisesta.*
- *Investointien rahoitusosuuksien toteuma alitti talousarvion 0,1 milj. euroa.*

Omaisuserien kirjanpidolliset siirrot (Tilakeskus liikelaitoksen jatkojalostukseen siirtyvien rakennusten siirtyminen peruskunnan taseeseen) eliminoituna peruskunnan investointimenot alittivat valtuustoon nähden sitovan tavoitteen noin 8,1 milj. euroa.

Tilakeskuksen investointimenot alittuivat kokonaisuutena 14,3 milj. euroa. Alitus kohdistui erillishankkeisiin.

- *Leinonpuiston koulun laajennus Terva Toppilan koulun tontille alittui 4,3 milj. euroa, Tuiran hyvinvointikeskus 4,7 milj. euroa, Pateniemen suuralueen varhaiskasvatustulot 1,2 milj. euroa, Oulunsalon kouluverkkoratkaisu 0,8 milj. euroa ja Osekk:n Raksilan tilojen muutostyöt lukiokäyttöön 0,7 milj.*
- *Tilakeskuksen rahoitusosuudet tuloutettiin Niemenantatalolle 0,6 milj. euroa sekä Toppilan öljyntorjunta-asemalle 0,2 milj. euroa. Tilakeskus sai lisäksi luovutustuloja Yhdyskuntalautakunnalle siirtyneistä kohteista 0,6 milj. euroa (Kiviharjun kuntoutusklinikka, Korvensuoran koulu, Karjasillan koulu, Kuovinpesän päiväkotit ja Nuorten työpaja Kiiminki). Kyseiset luovutustulot ovat Oulun kaupungin näkökulmasta sisäisiä, joten ne eliminoituvat kaupungin rahoituslaskelmalta. Oulun kaupungin näkökulmasta ulkoisia luovutustuloja 0,6 milj. euroa Tilakeskus sai Jakun koulun myymisestä lin kunnalle.*

Tietohallintoinvestoinnit

Vuoden 2018 tietohallintoinvestoinnit sisälsivät kaupungin digitalisointitavoitteiden toteuttamiseksi tehtyjä tietojärjestelmien kehittämisinvestointeja sekä toimintojen tarvitsemia laiteinvestointeja.

Konsernihallinnon ICT-investointimenoista kehitettiin mm. talouden ja toiminnan ennustamisen ja

suunnittelun tietojärjestelmää ja tietoliikenneinfrastruktuuria. ICT-investointimenot eivät kuitenkaan toteutuneet täysimääräisenä. Alitus johtui paljolti siitä, että pitkäaikaissäilytyksen ja asiointilomakeratkaisujen hankinnat siirtyivät ja käyttövaltuushallinnan kehittäminen eteni ennakoitua hitaammin. Viivästyksiin vaikuttivat henkilöresurssien niukkuus sekä konsernihallinnon tietohallinnossa että ao. prosesseja hoitavissa toiminnoissa. ICT-investointien toteutuma jäi merkittävästi talousarviota alhaisemmaksi toteumaprosentin ollessa 19 %.

Hyvinvointilautakunnan hankinnat toteutetaan leasing-hankintoina ja menot kohdistuvat investointien sijaan käyttötalouteen. Maakunta- ja sotelakiluonnosten mukaan ns. poistonalainen irtainomaisuus siirtyy kaupungilta korvauksetta maakunnalle vuoden 2020 alussa. Leasing-rahoituksella suoritetut ICT-hankinnat koostuivat potilas- ja asiakastietojärjestelmien päivityksistä, itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksista sekä Oulun kaupunginsairaalan (OKS) henkilökutsujärjestelmän päivittämisestä. ICT-investointien leasing-menojen toteutuma jäi merkittävästi talousarviota alhaisemmaksi; toteuma oli yhteensä 0,1 M€.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen digimuutosohjelmassa oli priorisoituna 15 toimenpidekokonaisuutta, joista yhdeksän (9) sisälsi investointeja. Vuonna 2018 saatettiin päätökseen toimialan lähihistorian laajin tietohallintoinvestointi. Palveluverkon ICT-infrastruktuurin peruskorjaus, jonka tavoitteena on ollut turvata ja luoda toimialalle vakaa digitaalisuuden kasvualusta. Toimenpidekokonaisuus sisälsi mm. toimialan palveluverkon yli 200 kohteen digitaalisen infrastruktuurin tarkastelun ja kehittämisen. Tietohallintoinvestoinnit sisälsivät kaksi (2) merkittävää poikkeamaa. Ensinnäkin Sinfonian IP-, antenni- ja sisäverkon peruskorjaus päätettiin jättää toteutettavaksi kohteeseen suunnitellun peruskorjauksen yhteydessä. Raportointitekniinen kustannuspoikkeama syntyi päätöksestä (OUKA/1982/02.02.02/2018 § 40/2018) kohdentaa toimialueelle varattujen ei-sidotun irtaimen käyttöomaisuusmäärärahoja ICT-tileille kohdentuviin toimenpiteisiin. Näitä ei oltu huomioitu talousarvion tietohallintoinvestoinneissa, jonka seurauksena toimialan tietohallintoinvestointien toteumaprosentti näyttää 140 %.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT-investoinnit tähtäävät kokonaan digitaalisen toimintamallin synnyttämiseen. Investointien painopiste oli kunta-laisten sähköisten asiointipalveluiden kehittämis-

sä sekä palveluprosessien kehittämisessä kokonaan digitaalisiksi. Investoinneilla on myös ylläpidetty perusjärjestelmien toiminnallisuutta ja laajennettu sähköisen dokumenttipankin käyttöä. Investointien toteutuminen budjetoitua pienempänä johtui hankintojen arvioitua alhaisemmista hankintahinnoista. Lisäksi osaan järjestelmistä ei ennakoidusta poiketen tarvinnut tehdä lainsäädännön tai kaupungin toiminnan muutoksista aiheutuvaa kehittämistä.

YYP:n toteumaprosentti oli 61 %. Rakennusvalvonassa skannattiin paperiarkistoa digitaaliseen muo-

toon sekä tehtiin on-line videopalvelun ja chatbot-tekniikan kokeiluja asiakaspalvelussa. Lisäksi kehitettiin yksi uusi ohjelmistorobotti lupavalmisteluun. Näistä aiheutui 45 % toteuma.

Oulun Tietotekniikan investoinnit toteutuivat kokonaisuutena 61,4 %: sesti. Investoinnit kattoivat kaupungin tarvitsemia lisenssi-, järjestelmä- ja laiteinvestointeja. Oulun Tietotekniikan johtokunta hyväksyi 21.11.2018 talousarviomuutoksen, jossa investointitaso laskettiin 2,5 M€:ksi. Muutettuun talousarvioon nähden investoinnit toteutuivat 98 % :sesti.

10.1 Peruskunta

Kaupunginhallitus

KH osakkeet ja osuudet

	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	2 000	-1 800	200	1	-199
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot	0	14 495	14 495	16 448	1 953

KH osakkeiden ja osuuksien luovutustuloja kertyi OAMK Oy:n osakkeiden myynnistä Oulun yliopistolle, Oulun Energia Oy:n svop-palautuksesta sekä Oulunsalon Kehitysyhtiö Oy:n ja Kiimingin Palvelutalo Oy:n purkamisesta.

Konsernihallinto

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	117		117	133	16
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Konsernihallinnon investointimäärärahat käytettiin varavoimakoneen hankintaan ja kaupungin arkiston uusien tilojen kalustamiseen.

Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit

	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	470		470	73	-397
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Tietohallinnon investoinnit kohdistuivat käyttövaltuushallintaan ja taloussuunnittelujärjestelmän lisenssien hankintaan.

Tietohallinnon investointimenot eivät toteutuneet täysimääräisenä, koska pitkäaikaissäilytyksen ja asiointilomakeratkaisujen hankinnat siirtyivät seuraavalle vuodelle. Käyttövaltuushallinnan investointimenot toteutuivat myös suunniteltua pienempänä.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut

Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	2 655		2 655	2 157	-498
Rahoitusosuudet	124		124		-124
Luovutustulot					

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarviossa investointeihin on varattu yhteensä 6,195 milj. euroa, joka muodostuu irtaimen käyttöomaisuuden investoinneista (3,49 milj. euroa) ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investoinneista (2,705 milj. euroa). Toteumat ovat lähellä talousarviota.

Irtaimistohankinnat kohdistuvat erityisesti tietohallintoinvestointeihin sekä perusparannus- ja uudiskohteiden irtaimistoinvestointeihin. Isoimmat irtaimistohankintakohteet ovat olleet Pitkäkankaan koulu 0,362M€, Länsituulen koulu 0,141M€, Pohjankartanon koulu 0,130 M€. Talousarviossa oleva rahoitusosuus ei toteutunut vielä 2018.

Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	835		835	1 253	418
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 000		1 000	1 085	85
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Määräraha on käytetty ulkoliikunta-alueiden, ulkoilureittien ja uimarantojen peruskunnostamiseen hyväksytyyn työohjelman mukaisesti. Vuoden 2018 työohjelmalla käynnistettiin mm. Auranmajan ja Alakyläntien kuntoradan ja alikulkutunnelin rakentamiset. Lisäksi Talvikankaan koulun kenttä pinnoitettiin tekonurmella. Korkeasaaren tenniskenttien peruskorjaus aloitettiin sekä kuntoratavalaisuksia parannettiin.

Jäälän urheilukeskus

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	250		250	234	-16
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Hönttämäki-Jääli

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	700		700	1 162	462
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaakkuri liikuntamaa

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	680		680	114	-566
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Turkansaaren ylläpitoinvestoinnit

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	75		75	73	-2
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Turkansaaren huoltorakennus

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot				108	108
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Jäälin urheilualue saatiin valmiiksi ja alueelle asennettiin tekonurmi ja valaistus. Hönttämäki – Jääli kuntorareitin rakentaminen aloitettiin ja reitti otettiin hiihtokäyttöön joulukuussa 2018. Reitin viimeistelytyöt toteutetaan keväällä 2019. Kaakkurin liikuntamaan rakentaminen aloitettiin maastopyöräilyreittien osalta syksyllä 2018. Vuonna 2017 aloitettu Turkansaaren huoltorakennus valmistui vuonna 2018.

Rakennuslautakunta**Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit**

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	100		100	45	-55
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Investointien toteumaprosentti oli 45 %. Investoinnit eivät toteutuneet täysimääräisinä, koska ohjelmatoimittajan ei ollut mahdollista vastata kehitysehdotuksiin.

Yhdyskuntalautakunta**Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit**

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	350		350	214	-136
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden digitaalisessa agendassa on suunniteltu sähköistettäväksi 15 palvelua, joista vuoden 2018 loppuun mennessä 14 palvelua on sähköistetty. Käyttöönottamatta on poikkeamislupien hakemisen sähköinen palvelu, jonka käyttöönottoa on jouduttu lykkäämään vuodelle 2019 järjestelmän puutteiden ja asianhallinta integraatioiden puuttumisen vuoksi.

Sähköisten palveluiden käyttöasteet olivat

- *Tonttien hakeminen* 100%
- *Rakennus- ja toimenpide luvat* 87 %
- *Palautteet* 90-95 %
- *Kartta-aineiston myynti* 80 %
- *Erilaiset varaukset venepaikka, viljelypalstat, laatikot* 100%
- *Yleisten alueiden luvat* 97%
- *Sähköinen tilausjärjestelmä (ei vielä tilastoa, koska 1. käyttövuosi)*

Investointien painopiste oli kuntalaisten sähköisten asiointipalveluiden kehittämisessä sekä palveluprosessien kehittämisessä kokonaan digitaaliseksi. Investoinneissa on myös ylläpidetty perusjärjestelmien toiminnallisuutta. Lisäksi on käyttöön otettu sähköinen dokumenttipankki ja sen käyttöä on levitetty muihin yksiköihin esimerkiksi asumisen palveluihin.

Investointien toteutuminen budjetoitua pienempänä johtui hankintojen arvioitua alhaisemmista hankintahinnoista. Lisäksi osaan järjestelmistä ei tarvinnut tehdä lainsäädännön tai kaupungin toiminnan muutoksista aiheutuvaa kehittämistä ennakoidusti.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT investoinnit tähtäävät kokonaan digitaalisen toimintamallin synnyttämiseen.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on viime vuosina julkaissut useita kuntalaisille tarkoitettuja sähköisiä palveluita. Jatkossa tavoitteena on kehittää hallintokunnan omia työprosesseja siten, että ne sujuvasti sopeutuvat digitaalisen palveluympäristöön. Tavoitteena on vähentää erilaisten paperidokumenttien tarvetta ja korvata ne sähköisillä dokumenteilla ja 3D malleilla ja siirtyä kokonaan digitaaliseen toimintamalliin.

Maanhankinta

1 000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	6 000	2 136	8 136	6 556	-1 580
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot	12 000	-1 000	11 000	10 847	-153

Oulun kaupungille on hankittu maata vuonna 2018 yhteensä noin 146,3 hehtaaria, josta raakamaata oli noin 119 hehtaaria sekä tontin osia ja yleisiä alueita noin 27 hehtaaria. Maanhankintoihin käytettiin investointirahaa yhteensä noin 4,98 M€.

Investointirahasta on katettu Raksilan koulun tontin hankinta Osekkilta. Lisäksi 4.10.2018 Ferguson Pro-

pertyn (Starkki) rakennusten hankinta, jonka kauppahinnan osuudesta 1 400 000 euroa.

Pilaantuneiden maiden hoitoon vuoden aikana tarvittiin vain 22 610 €, mikä on aikaisempiin vuosiin nähden erittäin alhainen taso. Metsien hoidon investointeja tehtiin 87 440 €:lla ja vesialueiden investointeja 28 799 €:lla.

Rakennukset (ei sitovuutta, informatiivinen tieto)

1 000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot				2 174	2 174
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot				201	201

Tilakeskukselta siirtyneiden rakennusten osuus 630 162,05 euroa. Kyseinen erä on kaupungin näkökulmasta sisäinen siirto ja sillä ei ole vaikutusta Oulun kaupungin investointimenojen toteumaan.

Vuoden 2018 lopussa yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden hallinnassa on yhteensä 70 tonttia tai rakennuspaikkaa, joissa on rakennuksia tai rakennelmia yhteensä 129 kpl. Kohteista 32 kpl on vuokrattuja. Tekninen isännöinti ja taloushallinto toteutettiin yhteistyössä Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen ja Sivakka- yhtymän kanssa.

Vuonna 2018 tehtiin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen hallinnassa olevista rakennuksista yksi kauppa (De Gamlas Hem). Yhteenlaskettu kauppahinta oli yhteensä 402 667 euroa. Lisäksi sovittuja kauppajia on entisestä Toppilan Öljyntorjunta-asemasta ja Toppilan varastosta (Toppilan Aitta), jotka kirjataan tuloksi kauppakirjojen allekirjoitusten jälkeen vuonna 2019.

Investointirahasta on katettu myös 16.1.2018 Haukiputaan sotainvalidien ja vanhusten palvelutalon rakennusten osto, kauppahinta 79 360 euroa sekä Raksilan koulun tontin hankinta Osekkilta. Lisäksi

4.10.2018 Ferguson Property (Starkki) rakennusten hankintahinnasta 800 000 euroa.

Vuoden 2018 aikana purku-urakkasopimus laadittiin 7 kohteen osalta, joiden yhteenlaskettu kerrosala oli noin 8 854 brm². Yksi kohde päätettiin purattaa vuokralaisen toimesta, jossa vuokralainen käyttää purettavat elementit uudelleen. Purku-urakan kustannukset olivat vuoden loppuun mennessä yhteensä noin 130 000 euroa, jonka lisäksi purku-

urakan aikana toteutetuista lisätöistä on aiheutunut maksettavaa noin 31 146 euroa. Osa purettavista rakennuksista laskutetaan vuoden 2019 puolella.

Purkuun menevien kohteiden osalta prosessien viivästymisiä ovat aiheuttaneet mm. epäselvyydet kohteen säilyttämisen ja kehittämistoimenpiteistä, purkupäätöksistä tehdyt valitukset ja niiden pitkät käsittelyajat, sekä henkilöstössä resurssipula.

KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	55 255	-500	54 755	47 506	-7 249
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kiinteät rakenteet ja laitteet -investoinneista on toteutunut 47,51 M€ eli n. 87 % talousarvion mukaisesta määrärahasta (54,60 M€). Alitus oli näin 7,24 M€ suhteessa talousarvioon. Suurimmat poikkeamat ta-

lousarvioon verrattuna syntyivät erillishankkeiden yhteistyökohteissa. Syväväylä -hanke alitti edullisen tarjouksen ja onnistuneen toteutuksen seurauksena budjetin 3,96 M€ ja Valtatie 4 -hanke 0,68 M€.

Kadut, tiet, sillat, torit

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	14 000		14 000	13 696	-304
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Pääosa investoinneista on ollut maankäytön toteutusohjelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Hiukkavaaran keskustan, Korvenkylän sekä Hakomäen pohjaustyöt. Suurehko kohde on myös Kaukovainion keskustan katutyöt, jotka ovat suurelta osin peruskorjausluonteisia. Päällystys- yms. viimeistelytyötä on tehty mm. aiemmin pohjatuilla Ritaharjun pohjoisosan, Hiukkavaaran, Toppilansalmen ja Nie-

menrannan alueilla. Peruskorjauksia on tehty mm. Pakkahuoneenkadulla, Rajakylän alueella, Raja-Tasikilassa, Pyykösjärvellä, Häyryseniemessä, Jäälissä sekä Pappilantien alueella. Lisäksi eri puolilla Oulua on ollut lukuisia yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisia muita kohteita. Katukorjausmääräraha on rakennettu myös katuvalaistusta ja liikenteen ohjauslaitteita.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	4 000		4 000	3 784	-216
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Merkittävin hanke on ollut Raitotien rakentaminen asemakaavan mukaiseksi Hiukkavaarassa. Kyseessä on uusi pääkatuyhteys Kuusamontien suunnasta Hiukkavaaran keskukseen ja Poikkimaantien sillalle. Yhteys vähensi merkittävästi Haapalehdon asuinalueen halki kulkevaa liikennettä ja on tärkeä koululais-

reitti uudelle Hiukkavaaran monitoimitalolle. Määrärahaa on lisäksi käytetty mm. jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen sekä liikenteenohjaukseen. Kustannukset ovat hieman alittuneet joidenkin pienehköjen kohteiden siirryttyä seuraavaan vuoteen.

Ympäristöinvestoinnit, venesatamat

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 000		1 000	990	-10
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Uusinvestointikohteista valmistuivat keskusleikki- puisto Oulunsaloon ja Saunametsän leikkipaikka Kiulukankaalle. Retinrannan ulkoilupolut Toppilansaareissa ja Lehtometsän koira-aitaus Metsokankaalla viimeistellään 2019 keväällä. Korvausinvest-

ointikohteista valmistuivat Repolantien leikkipaikka Martinniemeen, Jäkälärainin leikkipaikka Jääliin, Ranta-Koskelan leikkipaikka Pyykösjärvelle, Välikylän leikkipaikka Välikylään ja Myllyjojan leikkipaikan kunnostus Myllyjoalle.

Erilliskohteet

Venesatamat

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 500		1 500	1 815	315
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Venesatamien järjestelmällinen kunnostaminen aloitettiin satamien ja niihin liittyvien väylien kunnostusruoppauksilla. Kunnostustyöt perustuvat vuonna 2015 tehtyyn Venesatamien kehittämissuunnitelmaan (Yhdyskuntalautakunta 26.1.2016 § 36) sekä venesatamissa ja -väylillä tehtyihin luotauksiin. Suu-

rimmat kustannuserät olivat veneväylien ruoppaus, joka siirtyi pieneltä osin vuodelle 2019, sekä Toppilansaaren ja Rajahaudan laitureiden rakentaminen. Määrärahan ylitys johtui ruoppaustöiden ennakoitua suuremmista kustannuksista.

Kaupunkivalaistuksen kehittäminen

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	500		500	394	-106
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunkivalaistuksen kehittäminen aloitettiin Kaupunginon ja siihen liittyvän puistovyöhykkeen valaistuksen parantamisella. Kaupunkikuvallisesti tärkeälle ja kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan merkittävälle (RKY) alueelle toteutettiin energiatehokas perusvalaistus ja kokonaisuutta täydennettiin elä-

myksellisellä kohde- ja erikoisvalaistuksella. Valaistuksen tavoitteena on korostaa Kaupunginon puistovyöhykkeen jatkuvuutta, nostaa vesielementtiä esiin kaupunkirakenteessa sekä parantaa Oulun keskustan kaupunkikuvallista ilmettä.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 000		1 000	1 078	78
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Mannerheimin puiston perusteellinen kunnostaminen aloitettiin. Puistosta rakennetaan ympärivuotinen tapahtumapuisto (joulutori, pop-up- tapahtumat, ym.) ja kaupunkilaisten kohtaamispaikka. Puiston suunnittelussa on huomioitu elämyksellisyys, korkea laatu, taide, valaistus, puiston läpi kulkevat väylät, julkinen wc ja tapahtumien vaatimat tekniikkapisteet. Puisto valmistuu kokonaisuudessaan syksyllä 2019.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 000		1 000	490	-510
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Lähes kaikki katujen ja puistojen elohopeavalaisimet on saatu korvattua huomattavasti energiatehokkaammilla ja laadukkaampaa valoa tuottavilla LED- valaisimilla. Lisäksi on vaihdettu lähinnä keskusta-alueen suurpainenatriumvalaisimia, jolloin valaisinkohtainen energian säästö on ollut n. 65-70 %. Kaikkien kaduilla ja puistoissa olleiden heikkotehoisten valaisimien uusimisen jälkeen on saavutettu yli

50 % energian säästö (n. 1,2 M€/vuosi) projektin lähtötasoon verrattuna. Määrärahan käytön alittuminen johtuu siitä, että katuvalaistuksen verkkotietojärjestelmä ja siitä saatavat lähtötiedot ovat toistaiseksi pelkästään Oulun Energia Urakointi Oy:n hallussa. Tämä on estänyt yhdyskunta- ja ympäristöpalveluita valaisinvaihtojen jatkosuunnittelun ja -toteutuksen loppuvuoden aikana.

Malpe-hanke

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 500		1 500	1 612	112
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Määräraha on käytetty kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä liikenteen hallinnan ja joukkoliikenteen kehittämiseen yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Suurin yksittäinen hanke on ollut Linnanmaan Baanan ensimmäisen vaiheen ra-

kentaminen. Muita merkittäviä hankkeita on ollut mm. valtatie 4 varareittihjauksen toteuttaminen, liikenneteknisen seurantarjestelmän kehittäminen sekä uusien liikennevalojen rakentaminen. Joukkoliikennepysäkeille on asennettu uusia katoksia.

Ranta-Toppila venesatama

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	300		300	11	-289
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Ranta-Toppilan pienvenesataman vesilupahakemukseen saatiin ratkaisu niin myöhään, että rakennustöiden aloittaminen siirtyi vuodelle 2019. Ainoat kustannukset ovat syntyneet lupahakemuksen käsittelystä.

Pohjoinen alikulku

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	500		500	80	-420
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Toteutuneet kustannukset ovat syntyneet lähinnä edellisen vuoden hankkeiden jälkitöistä. Pohjoisen alikulun kokonaisuuteen kuuluvat rakennustyöt Rautatiekadulla siirtyivät keskeneräisten ja siirtyneiden talonrakennushankkeiden vuoksi seuraaville vuosille ja ne on tarkoitus saattaa loppuun katurakennusohjelman määrärahoilla.

Kontinkankaan eteläinen katuyhteys

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	300		300	0	-300
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Alueen asemakaavan viivästymisen vuoksi hanke on siirtynyt tämän hetkisen arvion mukaan vuodella eteenpäin eikä kustannuksia ole vielä kertynyt.

Limingantie alikulku

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	500		500	201	-299
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Toteutuneet kustannukset ovat syntyneet sellaisista Limingantien alikulun eli Rautionpolun alikulun rakentamista valmistelevista töistä, joista ei ole ollut liikenteelle merkittävää haittaa. Kohteen urakkakilpailussa asetettiin kannustimia tavoitteena lyhentää

ja vähentää hankkeesta aiheutuvaa liikennehäiriötä. Tämän seurauksena laajempien rakennustöiden aloittaminen siirtyi noin puoli vuotta ennakoitua myöhemmäksi eikä siten myöskään kustannuksia syntynyt ennakoidusti.

Valtatie 4 perusparannus

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	8 000		8 000	7 318	-682
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun seudun tärkeimmän tiehankkeen, valtatie 4, perusparannustöitä Oulun kohdalla jatkettiin vuonna 2018. Kaupungin kustannusosuus, yhteensä 16 M€, kohdistuu pyöräteihin, meluntorjuntaan sekä joukko liikenteen pysäkkijärjestelyihin ja se jakautuu vuosille 2017, 2018 ja 2019. Vuoden 2018 kustannukset ovat toteutuneet hieman ennakoitua hitaammin, mutta kokonaisuutena hanke etenee suunnitellusti.

Pateniemennranta

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	5 500		5 500	4 847	-653
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun kaupunki on saanut vuonna 2017 Pateniemenrannan asemakaava-alueen maanomistajalta sopimuskorvausta 4,1 M€ ja on sitoutunut toteuttamaan alueen kunnallistekniikan maankäyttösopimuksen mukaisesti. Alueella on myös kokonaan kaupungin kustannusvastuulla olevaa infraa, mikä on tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä. Rakentaminen aloitettiin syksyllä 2017 ja vuoden

2018 aikana alueen pohjaustyöt saatiin valmiiksi. Maan käytön toteutusohjelman mukaan asuntorakentaminen on aloitettu alueella syksyllä 2018. Katujen ja muiden yleisten alueiden viimeistelytyöt tehdään talonrakentamisen edellyttämässä aikataulussa tulevana vuosina. Määrärahan säästyminen johtuu pääasiassa pohjaustöiden ennakoitua edullisemmasta urakkahinnasta.

Syväväylä

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	15 000		15 000	11 038	-3 962
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun kaupungin, Oulun Satama Oy:n ja Väyläviraston (aiemmin liikennevirasto) yhteishankkeessa Oulun satamaan johtava meriväylä syvennettiin 12,5 metrin kulkusyvyyteen ja linjattiin kulkemaan uutta, pääosin luonnonsyvää linjausta pitkin. Hanke on tärkeä Oulun sataman kilpailukyvyyn säilyttämiseksi ja kehittämiseksi. Oulun kaupungin ja Oulun Satama Oy:n vastuulla olevat väylän osuudet on toteutettu

Oulun Satama Oy:n teettämänä vuoden 2018 aikana. Valtion Väyläviraston vastuulla olevalla osuudella tehdään vielä vuoden 2019 aikana väylän merkitsemiseen liittyviä töitä. Oulun kaupungin säästynyt määräraha johtuu paitsi edullisesta urakkahinnasta myös hyvin ja ilman lisäyövarauksia onnistuneesta toteutuksesta.

Maankäyttökorvauksilla tms. sopimuksilla rahoitettavat kohteet**Limingantulli 1-4**

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	500	-500	0	0	0
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Limingantullin kortteiden 1- 4 kaavamutokseen perustuen kaupunki on saanut tonttien omistajilta ja vuokraoikeuden haltijoilta maankäyttökorvauksia yhteensä lähes 4,0 M€. Kaupunki on puolestaan sitoutunut alueen kuntatekniikan toteuttamiseen alueen rakentamisen edellyttämässä tahdissa. Töiden laajuus arvioidaan vuosittain talonrakennustöiden

mukaan. Kuntatekniikan toteuttaminen on esitetty toteutettavaksi maankäyttökorvauksista saatavilla tuloilla. Alueella vireillä olevien asemakaavamutosten kautta on tulossa uusia sopimuskorvauksia. Talonrakennustöiden vuoksi alueella ei kesällä 2018 pystytty tekemään aiemmin pohjattujen katujen viimeistelytyötä.

Ulkopuolisella osarahoituksella rahoitettavat investointihankkeet

Hupisaarten purojen kunnostus

1000 €	TA2018	TA2018 -muutokset	TA2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	155		155	151	-4
Rahoitusosuudet	70		70	60	-10
Luovutustulot					

Hupisaarten purouomia kunnostettiin vaelluskaloille soveltuviksi lisääntymis- ja poikastuotantoalueiksi. Samalla parannettiin purojen maisemallista arvoa kaupunkiympäristössä ja pyrittiin lisäämään alueen turvallisuutta. Kaksivuotinen kunnostushanke

valmistui syksyllä 2018. Hupisaarten purojen kunnostukseen on vuodelle 2018 myönnetty avustus Oulujoen vesistön puitesopimuksesta (OUMO) ja valtioneuvoston kärkihankerahoituksesta.

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA -muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2018	Erotus
KAUPUNGINHALLITUS					
<i>Osakkeet ja osuudet</i>					
Menot	2 000	-1 800	200	1	-199
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	14 495	14 495	16 448	1 953
KONSERNIHALLINTO					
<i>Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit</i>					
Menot	117	0	117	133	16
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	470	0	470	73	-397
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA					
<i>Irtain käyttöomaisuus: Kalustoinvestoinnit</i>					
Menot	2 655	0	2 655	2 157	-498
Rahoitusosuudet	124	0	124	0	-124
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	835	0	835	1 253	418
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet</i>					
<i>Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset</i>					
Menot	1 000	0	1 000	1 085	85
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Jäälän urheilualue</i>					
Menot	250	0	250	234	-16
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Hönttämäki-Jääli</i>					
Menot	700	0	700	1 162	462
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA -muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2018	Erotus
<i>Kaakkurin liikuntamaa</i>					
Menot	680	0	680	114	-566
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Turkansaaren ylläpitoinvestoinnit</i>					
Menot	75	0	75	73	-2
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Turkansaaren huoltorakennus</i>					
Menot	0	0	0	108	-108
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
RAKENNUSLAUTAKUNTA					
<i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	100	0	100	45	-55
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA					
<i>Irtain käyttöomaisuus: Tietohallintoinvestoinnit</i>					
Menot	350	0	350	214	-136
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Maan hankinta</i>					
Menot	6 000	2 136	8 136	6 556	-1 580
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	12 000	-1 000	11 000	10 847	-153
<i>Rakennukset (informatiivinen tieto)</i>					
Menot	0	0	0	2 174	2 174
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	201	201
<i>Kadut, tiet, sillat, torit</i>					
Menot	14 000	0	14 000	13 696	-304
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt</i>					
Menot	4 000	0	4 000	3 784	-216
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Ympäristöinvestoinnit, venesatamat</i>					
Menot	1 000	0	1 000	990	-10
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Venesatamat</i>					
Menot	1 500	0	1 500	1 815	315
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Kaupunkivalaistuksen kehittäminen</i>					
Menot	500	0	500	394	-106
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Keskustan puistot ja Hallituskatu</i>					
Menot	1 000	0	1 000	1 078	78
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

1 000 €	TA2018	TA -muutokset	TA -muutosten jälkeen	Toteuma 31.12.2018	Erotus
<i>Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen</i>					
Menot	1 000	0	1 000	490	-510
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Malpe-hanke</i>					
Menot	1 500	0	1 500	1 612	112
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Valtatie 4 perusparannus</i>					
Menot	8 000	0	8 000	7 318	-682
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Ranta-Toppilan venesatama</i>					
Menot	300	0	300	11	-289
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Pohjoinen alikulku</i>					
Menot	500	0	500	80	-420
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Kontinkankaan eteläinen katuyhteys</i>					
Menot	300	0	300	0	-300
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Pateniemenranta</i>					
Menot	5 500	0	5 500	4 847	-653
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Syväväylä</i>					
Menot	15 000	0	15 000	11 038	-3 962
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Limingantulli 1-4</i>					
Menot	500	-500	0	0	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Limingantien alikulku</i>					
Menot	500	0	500	201	-299
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0
<i>Hupisaarten purojen kunnostus</i>					
Menot	155	0	155	151	-4
Rahoitusosuudet	70	0	70	60	-10
Luovutustulot	0	0	0	0	0
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	70 487	-164	70 323	62 887	-7 652
RAHOITUSOSUUDET YHTEENSÄ	194	0	194	60	-134
LUOVUTUSTULOT YHTEENSÄ	12 000	13 495	25 495	27 496	2 001

10.2 Liikelaitos Oulun Tilakeskus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Liikelaitos Oulun Tilakeskus toteuttaa johtokunnan päätöksellä rakentamisohjelman, jonka vuosittaisesta määrärahasta päättää kaupunginvaltuusto.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen rakennusinvestointikohteiden vuoden 2018 kokonaismäärä 51 844 000 € on sitova valtuustoon nähden siten, ettei valtuuston hyväksymän hankkeen kokonaissumma ylitä.

Tilakeskuksen investoinnit yhteensä

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	51 844	6 312	58 156	43 866	-14 290
Liittymäkustannukset				56	
Rahoitusosuudet				727	
Luovutustulot				1 230	

Talousarvioon vuodelle 2018 varattuja määrärahoja käytettiin kaupunginvaltuuston hyväksymien erillisinvestointihankkeiden toteuttamiseen, seuraavien vuosien suunnittelu- ja tutkimustehtäviin ja takuuajakaisten tehtävien suorittamiseen.

Investointimääräraha sisältää 15 000 000 € korjausrakentamisohjelman, jonka sisällön hyväksyi Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen johtokunta. Rahoitusosuuksia tuloutettiin Niemenrantatalolle avustusten viimeiset erät yhteensä 588 858,00 € sekä Toppilan öljyntorjunta-asemalle rakennusavustuserä öljysuojarahastosta 204 100,00 €.

Takuuajakaisten erillishankkeet

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	400	0	400	154	-246
Rahoitusosuudet				204	
Luovutustulot					

Määrärahaa käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuuajakaisten tehtävien rahoittamiseen.

Takuuajakaisten rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja. Takuukohteet vuonna 2018 olivat Hiukkavaaran monitoimitalo, Haukiputaan hyvinvointikeskus, Höyhtyän terveysaseman

tilamuutos, Metsokankaan perusopetuksen lisärakennus, Ritaharjun perusopetuksen lisärakennus. Talvikankaan koulu ja Toppilan öljyntorjunta-asema. Talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 245 654,72 €. Toppilan öljyntorjunta-asemalle tuloutettiin investointiin liittyvä rakennusavustuserä öljysuojarahastosta 204 100,00 €.

Hallintotilojen muutokset (Oulu10, Kaupungintalo, Ympäristöalo)

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot		450	450	158	-292
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää toiminta ulkoa vuokratuista hallintotiloista kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutettiin monitilatoimistoiksi Oulu 10:ssä ja kaupunginarkiston hallintosiivessä.

KH 23.4.2018 § 114. Kaupunginhallitus päätti lisätä Tilakeskuksen erillisinvestointiosaan "Hallintotilojen muutokset" 450 000 euroa vuodelle 2018. Erillisinvestointien kokonaissitovuus säilyy ennallaan. Määrärahan lisäys katetaan Tilakeskuksen vuonna 2018 säästyvistä erillisinvestointimäärärahoista.

Mäntylän päiväkodin peruskorjaus

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 380	0	1 380	1 340	-40
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Mäntylän päiväkodin hankesuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 21.1.2013 § 10 hintaan 3,548 M€, Haahtela indeksissä 76,5. Hankkeen investointimääräraha on korotettu indeksiin 83,0 (9/2016), kaupunginvaltuuston päätös 10.10.2016 § 88. Rakennustyöt käynnistyivät tammikuussa 2017 ja hanke valmistui toukokuussa 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 40 420,12 €.

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt: Lööki ja (muut 1000 M € v. 2017)

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	500	0	500	26	-474
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Keittiöverkko perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään keittiöverkkoselvitykseen 3.2.2014 § 48. Monitoimikeittiö Lööki valmistui 2017. Tulevina vuosina varaudutaan vastaanottavien keittiöiden rakennusteknisiin muutostöihin. Vuonna 2018 kohteita oli-

vat Kansainvälinen koulun, Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun Lukion, Pitkäkankaan ja Metsokankaan koulun keittiöt. Talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 474 256,76 €.

Lyseo

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot		0	0	25	25
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun Lyseon lukion hankesuunnitelma valmistui 31.12.2013. Tavoitehinnaksi vahvistettiin 11,1 M€, kaupungin hallituksen päätös 2.6.2014 § 276. Asia jätettiin pöydälle kunnes palveluverkkolinjauksista päätetään. Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49, Oulun Lyseon on osa tiivistyvää

lukiomallia. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,645M€ vuodessa eli noin 12,9 M€ 20 vuodessa. Vuoden 2018 aikana päivitettiin vuonna 2013 valmistunutta hankesuunnitelmaa. Talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 175 103,40 €.

Laivakankaan koulun laajennus (Jäälin koulu)

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	4 800	0	4 800	4 692	-108
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Hankeselvitys Jäälin koulun peruskorjauksen korvaavasta uudisrakennuksesta hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 16.2.2015 § 83. Tavoitehinnaksi vahvistettiin 8,79 M€, Haahtela indeksissä 80,0. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat ole-

maan noin 0,095 M€ vuodessa eli noin 1,9M€ 20 vuodessa. Rakentaminen aloitettiin keväällä 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 113 073,13 €.

Pohjankartanon peruskorjaus

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	2 800	0	2 800	2 448	-352
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Pohjankartanon peruskorjaushanke siirrettiin perusparannusohjelmasta vuonna 2018 erillisinvestoinniksi. Peruskorjaus jatkuu vuodelle 2021. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 352 170,52 €.

Kontinkankaan hyvinvointikeskus B-talo

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	2 728	0	2 728	2 627	-101
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus hyväksyi 25.4.2016 § 145 Kontinkankaan B-rakennuksen hankeselvityksen tavoitehintaa arviolla 3,72 M€, Haahtela indeksissä 81,0. Kaupunginvaltuuston 30.1.2017 § 39 hyväksymä määräraha korotus 0,828M€, yhteensä 4,548 M€. Ra-

kennuksen vuosivuokra tulee olemaan noin 0,295 M€ vuodessa eli noin 5,9M€ 20 vuodessa. B-osa valmistui vuonna 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 101 404,1 €.

Kontinkankaan hyvinvointikeskus D-talo

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot					
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Tuiran hyvinvointikeskus

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	4 585	2 212	6 797	2 081	-4 716
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.9.2016 § 72 Tuiran hankesuunnitelman tavoitehinta-arviolla 6 510 000 € (ALV 0 %) Haahtela indeksissä 81,0 hintatasossa 1/2016. Hanke sisältää pysäköintilaitoksen ja tilamuutosten toteuttamisen. Pysäköintilaitoksen rakentaminen toteutettiin vuonna 2017. Hyvinvoin-

tikeskuksen muutostöiden aloitus siirtyi vuodelle 2018 määrärahojen riittämättömyyden vuoksi. Hankkeelle myönnettiin lisämääräraha 2,212 M€, kaupungin valtuusto 26.02.2018 §23. Hankkeen vuodelle 2018 vuosibudjetti alittui 4 715 729,12 € rakennusurakan uudelleen kilpailuttamisen vuoksi.

Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	400	0	400	44	-356
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupungin valtuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Investoinnista ei ole kaupunginhallituksen päätöstä. Hankeselvitys on valmistunut 15.5.2017. Hankeselvityksessä esitetään, että Jokirannan koululle tehdään korvaava uudisrakennus. Hankkeen suunnitteluvaihe käynnistyi syksyllä 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 356 065,52 €.

Muutostyöt Merikosken koulukiinteistön yhtenäisen peruskoulun tarpeisiin

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot					
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Maikkulan koulun peruskorjaus

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot					
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Lintulammen koulu

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot					
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulunsalon kouluratkaisu

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	775	0	775	6	-769
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2018–2020. Oulunsalon kouluratkaisussa varmistetaan nopea tilaratkaisu ja tarvittavat väliaikaiset tilat Salonpään koulun oppilaille ja henkilökunnalle. Kaupunginvaltuuston päätöksen 14.5.2018 § 52 mukaan Salonpään nykyisten luokkien 0-6 koulun päiväkodin toiminta jatkuu ja Niemenrannan koululle tehdään laajennus. Niemenrannan koulun laajennoksen

tavoitehinta-arvio on yhteensä 5,56 M€ (Haah-tela indeksissä 3/2018,89,0). Niemenrannan koulun suunnitteluhankinta saatiin päätökseen vuonna 2018 ja suunnittelu alkaa vuoden 2019 alussa. Salonpään ja Niemenrannan ratkaisujen yhteisvaikutus kaupungin nettokustannuksiin on 17,2 M€ / 20 v. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 769 490,50 €.

Metsokankaan perusopetuksen lisärakennus

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	3 375	0	3 375	3 370	-5
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 203) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 5,83 M€ (ALV 0 %). Kohteen rakentaminen aloitettiin vuonna 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti ylittyi 549 749,44 €. Vuosibudjetin ylityksestä huolimatta hankkeen kokonaiskustannusennuste on kokonaisbudjetin rajoissa.

Ritaharjun perusopetuksen lisärakennus

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	3 176	0	3 176	2 971	-205
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 202) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 6,08 M€ (ALV 0 %). Kohteen rakentaminen aloitettiin vuonna 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 29 367,22 €.

Leinonpuiston yksikön uudistilat Terva-Toppilan koulun tontille

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	4 500	0	4 500	238	-4 262
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus päätti 6.6.2016 (§ 179), että Leinonpuiston erityiskoulun yksikölle rakennetaan uudet tilat Terva-Toppilan koulun tontille. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 4 262 378,78 €, hankkeen suunnittelun odotettua hitaamman etenemisen vuoksi.

Länsituulen koulun yläluokkien lisätilat

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 150	0	1 150	1 008	-142
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.6.2016 (§ 204) hankkeen toteuttamisesta. Samalla hankkeen kustannusarvioksi on vahvistettu 2,55 M€ (ALV 0 %). Laajennos valmistui syksyllä 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 141 546,18 €.

OSEKK:n Raksilan tilojen muutostyöt lukiokäyttöön

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	800	4 100	4 900	4 250	-650
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Tilojen muutostyöt olivat suunnittelussa vuonna 2018. Talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 650 326,56 €. Vuosibudjettiin lisätty Raksilan lukion tilojen hankkiminen OSEKK:ita 4,1 M€.

Pateniemen suuralueen varhaiskasvatuspalvelut

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 225	0	1 225	53	-1 172
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus hyväksyi 25.1.2017 § 12 Pateniemen suuralueen varhaiskasvatuspalveluiden hankeselvityksen tavoitehinta-arviolla 4,48 M€. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2018 - 2020. Hankkeen myötä käyttötalousmenot laskevat 0,44 M€ vuodessa eli noin 3,6 M€ 20 vuodessa. Hanke siirtyi vuokrahankinnaksi, joten talousarvioon vuodelle 2018 varattu budjetti alittui 1 172 165,84 €.

Mustikan päiväkotiki (Ylikiimingin päiväkotiki)

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 020	0	1 020	1 280	260
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.5.2017 § 147 Mustikan päiväkodin (Ylikiimingin päiväkotiki) korvaavan tilaratkaisun hankeselvityksen. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 2,04 M€, (Haahtela indeksissä 1/2017, 84,0). Hankkeen toteutusaikataulu on 2018 - 2019. Investoinnin nettomenot ovat 0,47 M€ 20 vuodessa. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti ylittyi 260 096,00 €.

Ouluhalli

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	400	0	400	350	-50
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginjohtaja on asettanut hankeselvitysryhmän Ouluhallin perusparannusta ja laajentamista koskevan 11.8.2016 § 96. Ouluhallin laajennoksesta järjestettiin vuonna 2018 arkkitehtisuunnittelukilpailu. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 49 142,19 €.

Kauppahallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	750	0	750	120	-630
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kaupunginhallitus päätti 14.12.2010 maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti MGP Services Oy:n kanssa koskien torinrantaan tulevaa hotelli- ja monitoimitilan tonttia. Tontteja koskevat maanvuokrasopimukset on allekirjoitettu sopimusehtojen mukaisesti 12.6.2015. Kauppahallin saneerauksen toteutusaikataulu on 2017–2020. Hanke sisältää Kauppahallin ra-

kennus- ja taloteknisen peruskorjauksen, kauppatorin aittojen/makasiinien siirron hotellihankkeen tieltä sekä niiden muutostyöt ja korvaavien varasto- ja wc-tilojen rakennuttamisen. Suunnittelu valmistui vuonna 2018. Hankkeelle talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 630 267,89 €.

Energiansäästö investointihankkeet

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	1 280	0	1 280	794	-486
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Energiansäästöhankeet sisältävät Linnanmaan liikuntahallin, toimintakeskus Jatulin – ja Vesijatulin, Oulunsalon liikuntakeskuksen, Alakylän koulun hankkeet. Talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 485 510,98 €.

Korjausrakentamishjelma

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	15 000	0	15 000	15 173	173
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot				1 230	

Korjaushjelma hyväksyttiin Oulun Tilakeskuksen johtokunnassa 15.12.2016 § 81. Talousarvioon vuodelle 2018 varattu määräraha ylittyi 172 582,06 €. Kokonaisinvestointimäärärahaa ei ole ylitetty.

Suunnittelumääräraha

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	800	0	800	467	-333
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Talousarvioon vuodelle 2018 oli varattu 800 000 € määräraha seuraavien vuosien kohteiden hanke- ja rakennesuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin selvityksiin. Talousarvioon vuodelle 2018 varattu vuosibudjetti alittui 32 503,28 €.

11.1. Peruskunta

11. Sitovien tavoitteiden toteutuminen

	SITOVUUS B/N	MÄÄRÄRAHAT				TULOT						
		TA2018	TA-muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	YLITYS+ALITUS-	TA2018	TA-muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	YLITYS+ALITUS-	
1 000 €												
KÄYTTÖTALOUSOSA												
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	680	-380	300	289	-11	670	-335	335	335	0	
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	719	0	719	564	-155	2	0	2	13	11	
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	600	50	650	622	-28	0	0	0	1	1	
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ		100 090	-6 050	94 040	89 980	-4 060	4 785	-1 041	3 744	3 454	-290	
KH ilman erillisitövuukcia	N	71 830	-1 371	70 459	68 243	-2 216	200	0	200	34	-166	
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	8 452	-1 300	7 152	6 659	-493	200	0	200	289	89	
Konsernihallinto	N	16 808	-1 560	15 248	14 579	-669	2 585	77	2 662	3 130	468	
Kehittämisaikaut	N	3 000	-1 819	1 181	499	-683	1 800	-1 118	682	0	-682	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA		625 385	16 045	641 430	639 312	-2 118	53 000	530	53 530	53 544	14	
Hyvinvointilautakunta ilman erikoissairaanhoidtoa	N	391 000	10 045	401 045	401 444	399	53 000	530	53 530	53 544	14	
Erikoissairaanhoidto	B	234 385	6 000	240 385	237 868	-2 517	0	0	0	0	0	
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA		434 103	6 519	440 622	440 331	-291	30 347	-1 063	29 284	28 945	-339	
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA	N	71 534	125	71 659	69 163	-2 496	77 934	-433	77 501	78 992	1 492	
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N	45 196	125	45 321	42 486	-2 835	59 934	-433	59 501	60 849	1 348	
Joukkoliikenne	N	26 338	0	26 338	26 677	339	18 000	0	18 000	18 143	143	
RAKENNUSLAUTAKUNTA		3 180	56	3 236	3 105	-131	3 403	48	3 451	4 651	1 199	
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		1 236 291	16 365	1 252 657	1 243 366	-9 291	170 141	-2 294	167 847	169 935	2 088	
1 000 €												
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot	B						771 445	-4 945	766 500	766 896	396	
Valtionsuudet	B						275 003	-1 903	273 100	273 284	184	
Korkotuotot	B						11 213	0	11 213	10 424	-789	
Muut rahoitustuotot	B						24 169	900	25 069	25 234	165	
Korkokulut	B	11 046	0	11 046	10 748	-298						
Muut rahoituskulut	B	855	0	855	4 452	3 598						
Poistot arvonalentumiset	B	33 210	0	33 210	35 149	1 939						

	SITOVUUS B/N	MÄÄRÄRAHAT				TULOT						
		TA2018	TA- muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	YLITYS+ ALITUS-	TA2018	TA- muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	YLITYS+ ALITUS-	
1 000 €												
INVESTOINTIOSA												
Kaupunginhallitus												
Osakkeet ja osuudet	B	2 000	-1 800	200	1	-199	14 495	14 495	16 448	1 953		
Kaupunginhallitus/Konsernihallinto												
Irtain käyttöomaisuus	B	587		587	206	-381						
Sivistys- ja kulttuurilautakunta												
Irtain käyttöomaisuus	B	3 490		3 490	3 410	-80	124	124				
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	2 705		2 705	2 776	71						
Yhdyskunta- ja ympäristölautakunta												
Irtain käyttöomaisuus	B	350		350	214	-136						
Maan hankinta	B	6 000	2 136	8 136	6 557	-1 579	12 000	-1 000	10 847	-153		
Rakennukset	B											
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	B	19 000		19 000	18 469	-531						
Erilliskohteet	B	35 600		35 600	28 886	-6 714						
Maankäyttökorvaushankkeet	B	500	-500									
Rahoitettavat kohteet (EU-hankkeet)	N	155		155	151	-4	70		60	-10		
Rakennuslautakunta												
Irtain käyttöomaisuus	B	100		100	45	-55						
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		70 487	-164	70 323	60 715	-9 608	12 194	13 495	27 355	1 666		
1 000 €												
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainauksen lisäys		35 000		35 000	9 117	-25 883	12 199	0	18 361	6 162		
Antolainauksen vähennys												
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							114 045		30 000	-84 045		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		25 481		25 481	25 482	2						
Lyhytaikaisten lainojen muutos												
Oman pääoman muutokset												
Vaikutus maksuvalmiuteen									8 391	8 391		
PERUSKUNTA YHTEENSÄ		60 481	0	60 481	34 599	-25 881	126 244	0	82 392	-43 853		

11.2 Liikelaitokset

Liikelyläämätavoite 1000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	Toteuma 2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2018
Oulun Vesi liikelaitos	11 073	0	11 073	11 485	412	104
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	118	0	118	1 094	976	927
Oulun Tekninen liikelaitos	628	0	628	1 974	1 346	314
Liikelaitos Oulun Serviisi	179	0	179	117	-61	66
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	14 846	0	14 846	18 671	3 825	126
Business Oulu -liikelaitos	0	0	0	0	0	0
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-3	0	-3	586	589	-20 225
Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	26 841	0	26 841	33 926	7 086	126

Tulostus 1000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	Toteuma 2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2018
Oulun Vesi liikelaitos	6 613	0	6 613	6 613	0	100
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	118	0	118	118	0	100
Oulun Tekninen liikelaitos	335	0	335	335	0	100
Liikelaitos Oulun Serviisi	24	0	24	24	0	100
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	11 863	0	11 863	11 863	0	100
Yhteensä	18 953	0	18 953	18 953	0	100

Liikelaitoksille annettavat lainat enintään 1000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	Toteuma 2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2018
Oulun Vesi liikelaitos	8 000	0	8 000	8 000	0	100
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	25 000	0	25 000	0	-25 000	0
Yhteensä	33 000	0	33 000	8 000	-25 000	24

Liikelaitosten investointien sitovuudet 1000 €	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	Toteuma 2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma-% 2018
Oulun Vesi liikelaitos	23 270	-2 800	20 470	19 883	-587	97
Oulun Tietotekniikka liikelaitos	4 000	0	4 000	2 456	-1 544	61
Oulun Tekninen liikelaitos	700	0	700	609	-91	87
Liikelaitos Oulun Serviisi	60	0	60	51	-9	84
Liikelaitos Oulun Tilakeskus	51 844	6 312	58 156	43 866	-14 290	75
Kiinteistöjen korjausmääräraha	15 000	0	15 000	15 173	173	101
Erillisinvestoinnit	36 844	6 312	43 156	28 693	-14 463	66
Business Oulu -liikelaitos	0	78	78	78	0	100
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	0	0	0	23	23	0
Yhteensä	79 874	3 590	83 464	66 964	-16 498	80

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

12. Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

12.1. Oulun kaupunki

OULUN KAUPUNKI

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	98 239 187,32		96 224 493,77	
Maksutuotot	63 885 679,42		70 488 198,10	
Tuet ja avustukset	18 784 824,60		26 219 948,13	
Muut toimintatuotot	69 293 996,72	+	62 749 561,94	+
		250 203 688,06		255 682 201,94
Valmistus omaan käyttöön		+		+
		14 048 214,15		17 828 588,80
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	394 075 843,21		378 467 762,53	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	89 212 536,12		88 003 836,29	
Muut henkilösivukulut	15 431 350,53		18 585 921,71	
Palvelujen ostot	530 144 078,04		513 250 422,23	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	64 884 397,91		62 876 356,56	
Avustukset	127 858 020,88		126 662 980,11	
Muut toimintakulut	27 282 813,93	-	29 087 071,32	-
		1 248 889 040,62		1 216 934 350,75
Toimintakate		-984 637 138,41		-943 423 560,01
Verotulot		766 895 627,94		764 559 842,14
Valtionosuudet		273 284 465,00		269 900 377,00
Rahoitustuotot- ja kulut				
Korkotuotot	10 411 176,68		10 575 817,01	
Muut rahoitustuotot	10 657 496,40		32 075 932,21	
Korkokulut	-10 738 275,66		-10 975 699,25	
Muut rahoituskulut	-7 976 002,31		-3 550 143,97	
		2 354 395,11		28 125 906,00
Vuosikate		57 897 349,64		119 162 565,13
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-		-
		80 665 922,15		80 424 070,71
Arvonalentumiset		-		-
		770 663,91		216 351,47
Tilikauden tulos		-23 539 236,42		38 522 142,95
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-3 969 497,92		1 711 977,67
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		8 200 000,00		2 800 000,00
RAHASTOJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)		0,00		0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-19 308 734,34		43 034 120,62

Oulun kaupungin

Tuloslaskelman tunnusluvut	01.01.-31.12.2018	01.01.-31.12.2017
Toimintatuotot/Toimintakulut %	20,3 %	21,3 %
Vuosikate/Poistot %	71,1 %	147,8 %
Vuosikate €/asukas	284	589
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341

TASE		
VASTAAVAA	31.12.2018	31.12.2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 225 990,54	1 526 648,76
Muut pitkävaikutteiset menot	22 621 655,70	5 456 893,50
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	23 847 646,24	6 983 542,26
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	204 263 046,16	197 948 971,25
Rakennukset	499 514 899,04	496 544 438,44
Kiinteät rakenteet ja laitteet	474 649 868,74	466 541 588,45
Koneet ja kalusto	16 893 935,64	20 776 485,34
Muut aineelliset hyödykkeet	7 309 445,27	7 198 335,59
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	41 876 223,63	25 941 853,22
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 244 507 418,48	1 214 951 672,29
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	746 523 776,57	767 842 080,97
Muut lainasaamiset	151 212 573,35	161 141 091,89
Muut saamiset	4 623 898,97	4 572 188,79
Sijoitukset yhteensä	902 360 248,89	933 555 361,65
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 170 715 313,61	2 155 490 576,20
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	2 569 712,74	3 057 045,77
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 041 655,98	5 747 497,08
Muut toimeksiantojen varat	6 617 022,47	6 786 331,55
Toimeksiantojen varat yhteensä	15 228 391,19	15 590 874,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	648 751,82	643 402,41
Muu vaihto-omaisuus	171 678,00	136 193,66
Vaihto-omaisuus yhteensä	820 429,82	779 596,07
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	7 091 602,04
Muut saamiset	847 500,00	610 000,00
Siirtosaamiset	316 940,45	347 902,08
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	1 164 440,45	8 049 504,12
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	19 129 622,87	24 021 567,26
Lainasaamiset	23 528 220,94	18 245 430,97
Muut saamiset	11 676 532,36	9 088 897,92
Siirtosaamiset	26 834 184,79	43 959 355,96
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	81 168 560,96	95 315 252,11
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	47 461 059,64	52 121 769,98
Muut arvopaperit	33 821 332,01	34 564 771,68
Rahoitusarvopaperit yhteensä	81 282 391,65	86 686 541,66
Rahat ja pankkisaamiset	58 588 799,43	66 032 081,37
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	223 024 622,31	256 862 975,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 408 968 327,11	2 427 944 425,93

VASTATTAVAA

	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314 217,80	609 314 217,80
Muut omat rahastot	38 871 627,69	38 871 627,69
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	856 634 543,43	812 351 010,15
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-19 308 734,34	43 034 120,62
Oma pääoma yhteensä	1 485 511 654,58	1 503 570 976,26
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	32 797 662,15	28 828 164,23
Vapaaehtoiset varaukset	11 100 000,00	19 300 000,00
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	43 897 662,15	48 128 164,23
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 047 100,00	1 202 700,00
Muut pakolliset varaukset	4 010 904,57	4 077 076,06
Pakolliset varaukset yhteensä	5 058 004,57	5 279 776,06
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 569 421,85	3 056 714,31
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 040 554,02	5 744 032,77
Muut toimeksiantojen pääomat	7 616 796,90	8 137 148,94
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	16 226 772,77	16 937 896,02
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	333 806 321,58	329 630 470,67
Lainat julkisyhteisöiltä	10 000,00	35 000,00
Saadut ennakot	1 512 935,78	1 512 935,78
Liittymismaksut ja muut velat	48 188 305,68	45 476 575,97
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	433 517 563,04	426 654 982,42
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	75 824 148,44	25 143 314,44
Lainat julkisyhteisöiltä	25 000,00	339 029,92
Lainat muilta luotonantajilta	185 843 296,72	227 452 288,62
Saadut ennakot	3 247 576,31	4 397 764,65
Ostovelat	64 317 363,65	90 486 571,85
Liittymismaksut ja muut velat	16 091 648,60	8 433 744,24
Siirtovelat	79 407 636,28	71 119 917,22
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	424 756 670,00	427 372 630,94
Vieras pääoma yhteensä	858 274 233,04	854 027 613,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 408 968 327,11	2 427 944 425,93

Oulun kaupungin taseen tunnusluvut

	2018	2017
Omavaraisuus-%	64 %	64 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	66 %	66 %
Velat ja vastuut % käyttötuloista	75 %	66 %
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	837 326	855 385
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 111	4 227
Lainakanta 31.12., 1000€	645 509	632 600
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 170	3 126
Lainasaamiset, 1000€	151 213	161 141
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2018		31.12.2017	
	1000€		1000€	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	57 897		119 162	
Tulorahoituksen korjaukset	-19 629	38 268	-18 567	100 595
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-130 957		-112 810	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	798		2 251	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	44 278	-85 881	34 817	-75 742
Toiminnan ja investointien rahavirta		-47 613		24 853
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-1 132		-81	
Antolainasaamisten vähennykset	11 009	9 877	4 780	4 699
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 482		-77 538	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 391	12 909	38 998	-38 540
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-349		1 569	
Vaihto-omaisuuden muutos	-41		228	
Saamisten muutos	21 032		-17 986	
Korottomien velkojen muutos	-8 662	11 980	9 997	-6 174
Rahoituksen rahavirta		34 766		-40 016
Rahavarojen muutos		12 847		-15 163
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	139 871		152 718	
Rahavarat 01.01.	152 719	-12 847	167 881	-15 163

Oulun kaupunki	2018		2017	
Rahoituslaskelman tunnusluvut				
Investointien tulorahoitus, %	44,5 %		108,8 %	
Lainanhoitokate	1,9		1,5	
Kassan riittävyys, pv	36		40	
Toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta 1000 €	14 692		-58 533	
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659		202 341	

12.2. Oulu-konserni

OULU-KONSERNI

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018		1.1.-31.12.2017	
Toimintatuotot		847 126 623,89		831 894 365,08
Toimintakulut		-1 777 433 060,41		-1 735 601 122,56
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		2 687 717,34		-89 437,61
Toimintakate		-927 618 719,18		-903 796 195,09
Verotulot		763 750 296,67		760 905 975,30
Valtionosuudet		358 170 386,06		370 328 533,54
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 862 426,27		2 561 531,12	
Muut rahoitustuotot	4 647 126,07		6 281 220,71	
Korkokulut	-14 942 107,15		-15 254 012,88	
Muut rahoituskulut	-8 286 465,22	-15 719 020,03	-4 781 036,79	-11 192 297,84
Vuosikate		178 582 943,52		216 246 015,91
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-148 702 516,15		-144 758 493,44	
Omistuksen eliminointierot	0,00		-77 139,85	
Arvonalentumiset	-1 591 065,24	-150 293 581,39	-2 009 103,73	-146 844 737,02
SATUNNAISET ERÄT		9 916 364,07		0,00
Tilikauden tulos		38 205 726,20		69 401 278,89
Tilinpäätössiirrot		-2 412 664,82		25 467,19
Tilikauden verot		-2 506 161,91		-2 746 607,78
Laskennalliset verot		-5 243 388,15		-6 167 595,30
Vähemmistöosuudet		-1 867 127,07		-2 131 665,10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		26 176 384,23		58 380 877,90

OULU-KONSERNI

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toimintatuotot/Toimintakulut %	47,7 %	47,9 %
Vuosikate/Poistot %	118,8 %	147,3 %
Vuosikate,€/asukas	877	1069
Asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341

OULU-KONSERNI

TASE

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2018	31.12.2017
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 172 091,36	6 070 994,94
Liikearvo	75 403,26	-0,03
Muut pitkävaikutteiset menot	29 434 953,06	10 044 665,25
Ennakkomaksut	3 956 891,47	2 780 364,35
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	38 639 339,16	18 896 024,52
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	215 917 841,11	208 598 969,90
Rakennukset	1 104 615 833,30	1 099 681 215,39
Kiinteät rakenteet ja laitteet	489 102 578,65	473 552 709,71
Koneet ja kalusto	112 485 395,55	109 544 166,60
Muut aineelliset hyödykkeet	188 886 399,85	186 695 041,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	122 096 670,44	78 597 402,47
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 233 104 718,90	2 156 669 505,28
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	62 265 390,61	58 689 769,03
Muut osakkeet ja osuudet	70 635 151,90	76 619 665,55
Muut lainasaamiset	219 179,90	289 818,86
Muut saamiset	731 319,66	846 282,99
Sijoitukset yhteensä	133 851 042,08	136 445 536,43
Pysyvät vastaavat yhteensä	2 405 595 100,14	2 312 011 066,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	4 782 342,13	6 105 706,40
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6 166 713,08	5 862 514,41
Muut toimeksiantojen varat	10 660 868,46	9 922 957,65
Toimeksiantojen varat yhteensä	21 609 923,66	21 891 178,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	8 403 976,14	8 552 139,03
Keskeneräiset tuotteet	375 894,66	189 639,90
Valmiit tuotteet	14 634 867,10	12 252 270,88
Muu vaihto-omaisuus	171 678,00	136 193,66
Ennakkomaksut	2 529 149,94	2 389 900,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	26 115 565,84	23 520 143,47
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	7 091 602,04
Lainasaamiset	25 117,49	0,00
Laskennalliset verosaamiset	272 712,93	424 879,62
Muut saamiset	378 885,96	406 098,50
Siirtosaamiset	676 716,38	7 922 580,16
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	90 786 524,84	91 446 407,53
Lainasaamiset	8 493 218,23	1 866 069,09
Muut saamiset	20 959 414,55	18 777 535,94
Siirtosaamiset	26 899 409,39	50 532 890,75
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	147 138 567,01	162 622 903,31

Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	5 734,81	5 734,81
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	3 788 228,59	3 297 000,76
Joukkovelkakirjalainasaamiset	47 461 059,64	52 121 769,98
Muut arvopaperit	33 821 332,01	36 214 800,21
Rahoitusarvopaperit yhteensä	85 076 355,05	91 639 305,76
Rahat ja pankkisaamiset	121 259 955,11	122 179 625,36
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	380 267 159,39	407 884 558,05
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 807 472 183,19	2 741 786 802,74

VASTATTAVAA

	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	609 314 217,80	609 314 217,80
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	154 060,14	154 060,14
Muut omat rahastot	62 972 008,85	61 170 997,14
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	735 182 481,01	676 801 506,86
Tilikauden yli-/alijäämä	26 176 384,23	58 380 877,90
Oma pääoma yhteensä	1 433 799 152,03	1 405 821 659,84
VÄHEMMISTÖOSUUDET	16 091 588,38	22 057 789,46
KONSERNIRESERVI	75 403,29	15 080,65
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	1 063 389,84	1 339 301,61
Muut pakolliset varaukset	30 054 014,43	29 892 378,20
Pakolliset varaukset yhteensä	31 117 404,27	31 231 679,81
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	4 782 051,24	6 105 374,95
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 169 678,61	5 863 320,65
Muut toimeksiantojen pääomat	11 681 636,13	11 295 293,55
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	22 633 365,97	23 263 989,15
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	659 951 924,56	668 199 372,24
Lainat julkisyhteisöiltä	52 489,00	16 549 003,91
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	27 145,75
Saadut ennakot	1 603 369,85	1 598 661,24
Ostovelat	9 796 000,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	119 176 255,61	115 680 819,78
Laskennalliset verovelat	24 785 535,39	19 826 144,31
Pitkäaikainen vieraspääoma yhteensä	865 365 574,40	871 881 147,23
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	106 511 277,46	54 947 456,30
Lainat julkisyhteisöiltä	39 163,00	1 492 131,43
Lainat muilta luotonantajilta	17 579 824,55	16 859 113,23
Saadut ennakot	22 005 835,04	10 914 536,40
Ostovelat	87 396 121,18	116 792 410,22
Muut velat	36 435 645,92	33 402 756,12
Siirtovelat	155 153 697,28	139 908 370,46
Laskennalliset verovelat	13 268 130,42	13 198 682,45
Lyhytaikainen vieraspääoma yhteensä	438 389 694,85	387 515 456,60
Vieras pääoma yhteensä	1 303 755 269,25	1 259 396 603,83
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 807 472 183,19	2 741 786 802,74

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2018	2017
Omavaraisuus-%	52 %	52 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	65	64
Velat ja vastuut % käyttötuloista	74	78
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000€	761 359	735 182
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	3 738	3 633
Konsernin lainakanta 31.12, 1000€	834 135	808 074
Konsernin lainat €/asukas	4 096	3 994
Konsernin lainasaamiset 31.12, 1000 €	219	290
Kunnan asukasmäärä vuoden lopussa	203 659	202 341

OULU-KONSERNI

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2018		31.12.2017	
	1000€		1000€	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	178 583		216 246	
Satunnaiset erät	9 916		0	
Tilikauden verot	-2 506		-2 746	
Tulorahoituksen korjauserät	-26 284	159 709	9 167	222 667
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-260 195		-212 449	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 146		3 665	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	25 710	-232 339	33 913	-174 871
Toiminnan ja investointien rahavirta		-72 630		47 796
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-24		-44	
Antolainasaamisten vähennys	102	78	1 342	1 298
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	57 412		42 416	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76 794		-105 741	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	46 576	27 194	-2 767	-66 092
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset	7 572		1 318	
Muutokset vähemmistön osuudessa	-7 852	-280	-593	725
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-349		1 569	
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 595		2 792	
Saamisten muutos	18 879		-11 164	
Korottomien velkojen muutos	22 220	38 155	25 487	18 684
Rahoituksen rahavirta		65 147		-45 385
Rahavarojen muutos		-7 483		2 411
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		206 336		213 819
Rahavarat 01.01.		213 819		211 408
		-7 483		2 411

OULU-KONSERNI**RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**

	2018	2017
Investointien tulorahoitus, %	69,2 %	103,6 %
Lainanhoitokate	2,1	2,0
Kassan riittävyys, pv	36	38
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-70 598	-113 411

**TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULUN KAUPUNKI JA OULU KONSERNI****KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät**

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suorituserusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti asianomaiselle tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluotteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Vaihto-omaisuus

Metsät ja vesialueet sekä puuvarastot taseessa on arvostetu varovaisuutta noudattaen käyvän myyntihinnan mukaan. Maanrakennuksen materiaalivarasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan.

Viheryksikön multavarasto on merkitty taseeseen valmistuskustannusten mukaan.

Koneyksikön varasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan.

Logistiikkayksikön varasto on merkitty taseeseen lifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa.

Jaksotettu korko on kirjattu tuloslaskelman rahoituseriin.

Sovellamme Kirjanpitolain 5:2 §:ää eikä negatiivisia markkina-arvoja ole kirjattu tulosvaikutteisesti.

Valuuttajohdannaiset on kirjattu sopimuksen kurssiin.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty asianomaisen hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Konsernitili

Kaupungin kuntakonsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kaupungin tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kaupungin tilinpäätöksessä sekä rahojen ja pankkisaamisten lisäyksenä että lyhytaikaisen vieraan pääoman lainana muilta luotonantajilta. Vastaavasti rahoja ja pankkisaamisia vähentänyt tytäryhteisön negatiivinen tilisaldo esitetään sekä vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisena lainasaamisena tytäryhtiöiltä että rahojen ja pankkisaamisten vähennyksenä. Taseen rahat ja pankkisaamiset sisältävät tytäryhteisöjen alatilien saldoja 156 663 709,08 euroa, joka koostuu lyhytaikaisista lainasaamisista tytäryhtiöiltä 15 153 837,95 euroa ja lyhytaikaisista lainoista muilta luotonantajilta 171 817 547,03 euroa.

2. Esittämistavanmuutokset

Tilikaudella 2018 on muista osakkeista ja osuuksista siirretty Pohjois-Pohjanmaan Elykeskuksen puolesta hoidettavat sijoitukset, Northern Start up Fund II ja Northern Start up Fund III, muiden toimeksiantojen varoihin. Muutos on tehty myös vertailuvuoden tietoihin.

Oulun Energia konserni on ottanut tilikaudella 2018 käyttöönsä myynnin jaksotuskäytännön. Pitkän valmistusajan vaativista suoritteista syntyvä tulo on kirjattu tuotoksi valmistusasteen perusteella. Pitkän valmistusajan vaativiksi suoritteiksi on katsottu hankkeet, joiden valmistusaika on ennakoitu vähintään vuoden mittaiseksi.

3. Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Liitetiedoissa on korjattu vertailutietoa 2017 Vakuudet ja vastuusitoumukset ja sen kohtaa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt, jonka riviltä Sopimuksiin sisältyvät palautusvastuut on poistettu vertailutieto. Kohdassa ilmoitettu virheellisesti urakka- ja konsulttisopimusten maksamatta olevat maksuerät. Muutos koskee Oulun Vesi liikelaitosta ja on summaltaan 9 164 827,04 euroa.

Oulun kaupungin Kehittämisrahaston muista osakkeista ja osuuksista on siirretty 6 786 331,55 euroa muiden toimeksiantojen varoihin vertailuvuoden 2017 luvuissa koskien Esittämistavan muutokset -kohdassa mainittua oikaisutarvetta.

3. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymän Kehittämisrahaston osuutta on oikaistu 780 000 euroa vuoden 2017 osalta. Rahaston muutos on jäänyt purkamatta tilinpäätöksessä 2017.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Konsernitilinpäätöksen menetelmät**

Konsernitilinpäätöksen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kaupungilla on määräysvalta. Oulun Satama Oy:n tytäryhteisö Oritkarin Huolto- ja rakennus Oy on yhdistelty Oulu-konserniin omana yhtiönä. Osakkuusyhteisö Arctic Link Ab on jätetty yhdistelemättä vähäisen merkityksen vuoksi. Yhtiö on asetettu selvitystilaan. Kiimingin Palvelutalo Oy lakkautettiin ja lopputilitys tehtiin 30.11.2017. Yhtiö on purettu 2018 konsernitilinpäätöksessä lopullisten tase-erien selvitysten jälkeen. Oulunsalon Kehitys Oy on lakkautettu 2018 ja purettu konsernitilinpäätöksessä 2018. Oulun Ammattikorkeakoulun osakkeet on siirretty peruskunnalta Kehittämisrahastolle, joka on myynyt osan, jolloin Oulun Ammattikorkeakoulusta tuli osakkuusyhtiö. Peruskunta on hankkinut tilikauden aikana osakkuusyhtiöosuuden Monetra Oy:stä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu ja mahdollinen omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Kuntayhtymien tuloslaskelmat ja taseet, sekä niiden liitetiedot on yhdistelty omistusosuuden mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut, saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olenaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tämä jako on huomioitu omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhtiöiden yhdistelemisessä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen ja säätiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

3. Toimintatuotot	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	5 698 041,22	13 400 279,75	1 850 611,60	10 837 944,60
Sosiaali- ja terveyspalvelut	273 883 984,49	267 553 639,07	53 312 333,65	53 377 306,78
Opetus- ja kulttuuripalvelut	48 916 650,08	53 294 295,19	28 511 933,85	28 832 478,33
Yhdyskuntapalvelut	144 253 250,08	152 021 238,89	145 196 805,76	153 099 417,78
Muut toimintatuotot	374 374 698,02	345 624 912,18	21 332 003,20	9 535 054,45
Yhteensä	847 126 623,89	831 894 365,08	250 203 688,06	255 682 201,94

4. Verotulot	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Kunnan tulovero	665 005 797,85	665 862 051,13	665 005 797,85	665 862 051,13
Osuus yhteisöveron tuotosta	45 173 317,81	42 612 019,64	45 173 317,81	42 612 019,64
Kiinteistövero	53 571 181,01	52 431 904,53	56 716 512,28	56 085 771,37
Yhteensä	763 750 296,67	760 905 975,30	766 895 627,94	764 559 842,14
Konserniyhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot			3 234 200,10	4 580 166,04

5. Valtionsuudet	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	279 162 032,00	274 539 023,00	279 162 032,00	274 539 023,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	38 456 802,00	33 443 194,00	38 456 802,00	33 443 194,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionsuudet*	79 008 354,06	95 789 510,54	-5 877 567,00	-4 638 646,00
Yhteensä	358 170 386,06	370 328 533,54	273 284 465,00	269 900 377,00

*) Kaupungin vuoden 2017 opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionsuudet sisältävät positiivisena lukuna 424 844,00 vuoden 2016 rahoitusta.

Vuonna 2017 kaupunki on lisäksi saanut valtionavustuksella 28 180,00 Valmistavan opetuksen rahoituksen järjestelmämuutoksen kompensointia. Tämä on kirjattu ryhmään saadut tuet ja avustukset valtiolta.

6. Palvelujen ostot	KAUPUNKI	
	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot	340 024 132,08	328 639 753,10
Muiden palveluiden ostot	190 119 945,96	184 610 669,13
Yhteensä	530 144 078,04	513 250 422,23

7. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto
Muut pitkäaikaiset menot	
Kehittämismenot	2 v / tasapoisto
Konserniliikearvo	2 v / tasapoisto
Liikearvo	2 v - 20 v /tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 v / tasapoisto
(Ennakkomaksut)	ei poistoaikaa

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 40 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	
Talousrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Talousrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huoltoruoppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	
Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoaikaa
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	
Vakuutussijoitukset	ei poistoaikaa
Sijoitusrahasto-osuudet	ei poistoaikaa
Liikelaitosten peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Muiden taseyks.peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Osakkeiden ja osuuksien arvonk	ei poistoaikaa
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

8. Pakollisten varausten muutokset

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevastuu 1.1	1 339 301,61	1 485 189,84	1 202 700,00	1 468 900,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	120 311,77	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	275 911,77	-266 200,00	155 600,00	266 200,00
Eläkevastuu 31.12.	1 063 389,84	1 339 301,61	1 047 100,00	1 202 700,00
Takuuvastuu 1.1	376 573,45	1 026 737,36	376 573,45	285 008,83
Lisäykset tilikaudella	0,00	226 112,66	0,00	226 112,66
Vähennykset tilikaudella	44 379,13	876 276,57	44 379,13	134 548,04
Takuuvastuu 31.12.	332 194,32	376 573,45	332 194,32	376 573,45
Ympäristövastuu 1.1	6 473 296,15	6 059 767,86	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	137 211,32	474 680,38	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	36 603,22	61 152,09	0,00	0,00
Ympäristövastuu 31.12.	6 573 904,25	6 473 296,15	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1	18 717 510,65	13 265 901,59	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	5 451 609,06	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	1 544 311,81	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12	17 173 198,84	18 717 510,65	0,00	0,00
Muu vastuu 1.1	4 324 997,95	8 253 937,05	3 700 502,61	3 763 859,84
Lisäykset tilikaudella	2 329 280,88	824 994,71	0,00	200 499,37
Vähennykset tilikaudella	679 561,81	4 753 933,81	21 792,36	263 856,60
Muu vastuu 31.12	5 974 717,02	4 324 997,95	3 678 710,25	3 700 502,61

9. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvotustulot ja -tappiot

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	11 372 539,94	15 551 195,24	10 646 986,51	16 559 096,00
Rakennusten myyntivoitot	346 161,32	560 046,19	338 771,32	141 400,85
Muut myyntivoitot	10 690 547,33	2 990 956,84	9 740 933,38	1 725 202,32
Myyntivoitot yhteensä	22 409 248,59	19 102 198,27	20 726 691,21	18 425 699,17
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	100 039,43	42 182,75	69 989,84	42 182,75
Muut myyntitappiot	4 981 598,99	764 497,75	0,00	54 197,07
Myyntitappiot yhteensä	5 081 638,42	806 497,75	69 989,84	96 379,82

10. Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00	6 413 160,56	28 032 943,75
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 230 858,00	831 404,69	795 049,35	539 324,95
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 230 858,00	831 404,69	7 208 209,91	28 572 268,70

11. Poistoeron muutos

	KAUPUNKI	
	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-3 969 497,92	1 711 977,67
Poistoeron muutokset yhteensä	-3 969 497,92	1 711 977,67

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

12. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Pysyvien vastaavien erittelyt, Oulun kaupunki

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 526 648,76	5 456 893,50	0,00	6 983 542,26
Lisäykset tilikauden aikana	309 893,35	19 161 940,14	0,00	19 471 833,49
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-4 726,00	0,00	0,00	-4 726,00
Hankintameneon luettujen korkojen määrä	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	44 986,74	74 558,59	0,00	119 545,33
Tilikauden poisto	-650 812,31	-2 071 736,53	0,00	-2 722 548,84
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 225 990,54	22 621 655,70	0,00	23 847 646,24
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 225 990,54	22 621 655,70	0,00	23 847 646,24

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	197 948 971,25	496 544 438,44	466 541 588,45	20 776 485,34	7 198 335,59	25 941 853,22	1 214 951 672,29
Lisäykset tilikauden aikana	6 583 967,38	6 806 417,23	11 734 494,34	6 323 587,56	110 914,68	78 797 066,59	110 356 447,78
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-204 100,00	-60 000,00	-375 900,00	0,00	-158 040,74	-798 040,74
Vähennykset tilikauden aikana	-269 892,47	-1 050 085,29	-2 576,16	-617 188,29	0,00	0,00	-1 939 742,21
Siirrot erien välillä	0,00	24 909 355,52	37 044 689,34	630 870,25	195,00	-62 704 655,44	-119 545,33
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-915,19	0,00	0,00	0,00	0,00	-915,19
Yritysmyyntien kertyneet poistot*	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-27 490 211,67	-40 608 327,23	-9 843 919,22	0,00	0,00	-77 942 458,12
Poistamaton hankintameno 31.12.	204 263 046,16	499 514 899,04	474 649 868,74	16 893 935,64	7 309 445,27	41 876 223,63	1 244 507 418,48
Kirjanpitoarvo 31.12.	204 263 046,16	499 514 899,04	474 649 868,74	16 893 935,64	7 309 445,27	41 876 223,63	1 244 507 418,48

Maa- ja vesialueet 31.12. sisältää ei-palautuskelpoisia liittymismaksuja 142 567,18 euroa. Näiden lisäys tilikauden 2018 aikana on 55 844,70 euroa.

Sijoitukset	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	631 142 380,24	5 167 501,62	110 772 740,72	27 545 789,94	774 628 412,52
Lisäykset	59 655,90	625,00	0,00	1 107 226,50	1 167 507,40
Vähennykset*	-12 589 588,77	0,00	0,00	-9 125 559,12	-21 715 147,89
Siirrot erien välillä*	-3 858 480,00	3 858 480,00	0,00	-6 786 331,55	-6 786 331,55
Hankintameno 31.12.	614 753 967,37	9 026 606,62	110 772 740,72	12 741 125,77	747 294 440,48
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	770 663,91	770 663,91
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	614 753 967,37	9 026 606,62	110 772 740,72	11 970 461,86	746 523 776,57

Oulun kaupungin Kehittämisrahaston muista osakkeista ja osuuksista on siirretty NSF II ja NSF III sijoitukset muiden toimeksiantojen varoihin 31.12.2017 arvolla.

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserniyhtiöt	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	165 250 072,91	463 207,77	165 713 280,68
Lisäykset	1 115 214,13	1 717,68	1 132 386,81
Vähennykset	-10 933 280,98	-75 914,19	-11 009 195,17
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	155 432 006,06	404 466,26	155 836 472,32
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	155 432 006,06	404 466,26	155 836 472,32

13. Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt:	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konser- nin omis- tusosuuden muutos %- yksikköä	Konsernin osuus omasta pää- omasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Energialiiketoiminnan omistukset							
Oulun Energia-konserni	Oulu	100,00	100,00		483 924 486,45	381 143 583,71	20 923 120,61
Kiinteistöliiketoiminnan omistukset							
Haukiputaan Kehitys Oy	Oulu	100,00	100,00		9 639 595,10	155 638,59	108 512,71
Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo	Oulu	54,00	54,00	0,34	71 663,37	4 484,95	430,00
Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo	Oulu	77,70	77,70		873 319,10	7 037,28	-8 239,79
Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo	Oulu	50,34	100,00		1 505 664,46	346 309,76	-3 450,65
Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki	Oulu	17,70	58,90	0,10	675 986,63	991,80	-7 168,93
Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli	Oulu	83,00	83,00	-10,53	301 540,96	1 069 326,77	-131 681,18
Maikkulan Keskus Oy	Oulu	100,00	100,00		2 549 583,06	150 786,11	0,00
Oulunsalon Kehitysyhtiö Oy	Oulu	100,00	100,00		0,00	0,00	-6 955,19
Asuntoliiketoiminnan omistukset							
Sivakka-konserni	Oulu	100,00	100,00		110 976 903,16	200 338 689,28	6 526 762,44
Muun liiketoiminnan omistukset							
Monetra Oulu Oy	Oulu	87,24	87,24	-1,92	1 017 848,10	6 070 549,73	74 610,33
Oritkarin Huoltorakennus Oy	Oulu	73,20	73,20	-26,80	638 414,65	4 909,11	0,03
Oulun Aikuiskoulutuskeskus Oy	Oulu	100,00	100,00		10 902 874,42	2 626 510,36	1 294 821,78
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy	Oulu	78,00	78,00	1,58	0,00	0,00	1 188 880,39
Oulun Kaupunginteatteri Oy	Oulu	100,00	100,00		1 010 435,45	2 164 875,01	-154 634,25
Oulun Pysäköinti Oy	Oulu	100,00	100,00		50 245 312,99	26 802 154,38	265 064,14
Oulun Satama Oy	Oulu	100,00	100,00		29 824 077,01	22 720 951,60	20 289,13
Nallikari Seaside Oy	Oulu	100,00	100,00		2 019 136,39	2 772 798,32	88 099,19
Kiertokaari Oy	Oulu	70,00	90,84		9 169 301,22	4 173 048,32	140 752,42
ScanLab Oy	Oulu	100,00	100,00		309 376,30	157 785,09	44 680,53
Työterveys Virta Oy	Oulu	70,00	85,24	-0,17	444 341,88	2 212 219,99	12 819,22
Oulun Tuotantokeittiö Oy	Oulu	70,00	85,84		1 329 157,25	9 757 632,18	-365 082,71

Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeita on myyty 7.6.2018 päivätyn kauppakirjan myötä Oulun Yliopistolle. Yhtiö on käsitelty konsernissa tytäryhtiönä toimenpidepäivään 31.8.2018 saakka ja sen jälkeen osakkuusyhtiönä. Oulunsalon Kehitys Oy on lakkautettu 31.5.2018.

14. Omistukset kuntayhtymissä

	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konser- nin omis- tusosuuden muutos %- yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
<u>Kuntayhtymät</u>							
Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä	Oulu	78,00	78,00		70 572 989,17	28 221 460,98	1 157 308,89
Pohjois-Pohjanmaan Sairaanhoid.piiir. -konserni	Oulu	52,79	52,79		90 259 821,30	122 117 127,15	5 897 164,53
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Oulu	46,85	46,85		742 192,59	4 669 117,68	105 058,74

15. Omistukset muissa yhteisöissä

Osakkuusyhtiöt	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Konser- nin omis- tusosu- den muutos %-yksikköä	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden tuloksesta
Kiinteistöliiketoiminnan omistukset							
Haukiputaan Palvelukulma Oy	Oulu	48,30	48,00		507 661,03	1 844,01	-248,46
Haukiputaan Jäähalli Oy	Oulu	49,00	49,00		150 802,69	37 945,72	9 305,56
Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki	Oulu	50,00	50,00		147 912,61	189,74	-11 596,86
Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma	Oulu	42,50	42,50		77 480,40	189 006,28	370,78
Kiinteistö Oy Raksilan Tekojääkentän Katsomo	Oulu	40,00	40,00		197 348,04	178 263,29	36 946,93
Oulun Ammattikorkeakoulu	Oulu	37,83	37,83		3 682 450,53	3 552 602,06	-176 029,47
Monetra Oy	Oulu	25,00	25,00	25,00	-2 977,43	46 471,36	-3 602,43
Oulun Keskusliikenneasemakiinteistö Oy	Oulu	31,00	31,00		17 241,92	2 017,58	3 327,47
Rehaparkki Oy	Oulu	40,00	40,00	-3,00	1 751 257,24	1 771,80	-19 913,88
Yli-lin Liiketalo Oy	Oulu	30,00	30,00		15 313,81	844,01	-4 605,01
Muun liiketoiminnan omistukset							
Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy	Kempele	20,7	20,70		542 424,23	398 634,04	-2 955,64
Partnera Oy	Oulu	47,15	47,15		27 579 661,31	3 830 155,57	4 650 721,59
Oulu Innovation Oy	Oulu	41,30	41,30		30 509,18	74 278,11	-4 011,06
Oulun Matkailu Oy	Oulu	30,00	30,00	-1,50	27 490,26	28 972,74	547,53
Yhdistelemättömät osakkuusyhtiöt							
Arctic Link Ab	Luleå	31	31				
Säätiöt							
Oulun Musiikkijuhlasäätiö sr	Oulu	100	100		-21 458,30	55 214,73	19 263,29
Oulun Palvelusäätiö sr	Oulu	100	100		2 959 375,21	3 458 173,05	87 243,09

16. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä

	KAUPUNKI			
	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	603 264,16	0,00	5 287 752,12
Lainasaamiset	151 006 711,41	15 153 837,95	160 864 590,99	16 498 197,12
Muut saamiset	690 000,00	37 457,37	460 000,00	61 843,84
Siirtosaamiset	0,00	7 364 341,74	0,00	7 540 469,14
Yhteensä	151 696 711,41	23 158 901,22	161 324 590,99	29 388 262,22
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	951 858,55	0,00	1 149 373,71
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	-145,51	0,00	289 937,14
Siirtosaamiset	0,00	2 681 480,28	0,00	2 384 023,52
Yhteensä	0,00	3 633 193,32	0,00	3 823 334,37
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	39 426,56	0,00	1 209,34
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	1 614,56	0,00	1 776,60
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	41 041,12	0,00	2 985,94
Yhteensä	151 696 711,41	26 833 135,66	161 324 590,99	33 214 582,53

17. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Koronvaihtosopimukset	316 940,45	347 902,08	316 940,45	347 902,08
Muut menoennakot ja tulojäämät	61 945,51	58 196,42	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	378 885,96	406 098,50	316 940,45	347 902,08
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	1 054 596,19	580 569,84	8 418 327,65	8 095 050,83
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	3 644 296,88	3 827 531,21	2 572 114,21	2 788 227,46
EU-tuet ja avustukset	643 870,09	4 807 505,96	643 870,09	2 099 607,07
Muut tulojäämät	21 556 646,23	41 317 283,74	15 199 872,84	30 976 470,60
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	26 899 409,39	50 532 890,75	26 834 184,79	43 959 355,96
Siirtosaamiset yhteensä	27 278 295,35	50 938 989,25	27 151 125,24	44 307 258,04

18. Rahoitusarvopaperit

	KAUPUNKI	
	2018	2017
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	48 165 449,84	53 344 242,69
Kirjanpitoarvo 31.12.	47 461 059,64	52 121 769,98
Erotus	704 390,20	1 222 472,71
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	42 275 368,86	39 673 066,78
Kirjanpitoarvo 31.12.	33 821 332,01	34 564 771,68
Erotus	8 454 036,85	5 108 295,10
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin yhteensä	81 282 391,65	86 686 541,66

Taseen vastattaavia koskevat liitetiedot

19. Oma pääoma

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	609 314 217,80	609 314 217,79	609 314 217,80	609 314 217,80
Lisäykset	0,01	0,01	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	609 314 217,81	609 314 217,80	609 314 217,80	609 314 217,80
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	154 060,14	828 125,63	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset*	0,00	-674 065,49	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	154 060,14	154 060,14	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Vahinkorahasto 1.1.	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vahinkorahasto 31.12.	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96	9 841 967,96
Vararahasto	232 138,82	232 138,82	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vararahasto 31.12.	232 138,82	232 138,82	0,00	0,00
Kehittämisrahasto 1.1.	25 647 358,29	25 543 138,34	25 428 159,73	25 428 159,73
Siirrot rahastoon	186 532,98	152 028,85	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-159 433,73	-47 808,90	0,00	0,00
Siirrot erien välillä**	0,00	0,00	0,00	0,00
Kehittämisrahasto 31.12.	25 674 457,54	25 647 358,29	25 428 159,73	25 428 159,73
SVOP 1.1.	14 971 453,34	14 971 739,38	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	3 934,45	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	-13 797,57	0,00	0,00	0,00

SVOP yritysostot	0,00	-4 220,49	0,00	0,00
SVOP 31.12.	14 957 655,77	14 971 453,34	0,00	0,00
Valistustalorahasto 1.1.	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Valistustalorahasto 31.12.	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00	3 601 500,00
Rakennusrahasto 1.1.	2 210 863,48	2 303 550,99	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritysmyyntit	-5 564,16	-92 687,51	0,00	0,00
Rakennusrahasto 31.12.	2 205 299,32	2 210 863,48	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	4 665 715,26	4 651 449,25	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	2 384 189,52	144 193,74	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	-129 927,73	0,00	0,00
Yritysmyyntit	-590 915,34	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	6 458 989,44	4 665 715,26	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	62 972 008,85	61 170 997,15	38 871 627,69	38 871 627,69
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	735 182 384,76	676 638 453,45	855 385 130,77	812 361 179,13
Siirrot erien välillä	0,00	-152 028,86	0,00	0,00
Yritysostot	0,00	92 063,64	0,00	0,00
Osingonjako	96,25			
Yritysmyyntit	0,00	646 240,73	0,00	0,00
Edellisten kausien virheiden oikaisu	0,00	-423 222,11	1 249 412,66	-10 168,98
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	735 182 481,01	676 801 506,86	856 634 543,43	812 351 010,15
Tilikauden ylijäämä/alijäämä**	26 176 384,23	58 380 877,90	-19 308 734,34	43 034 120,62
Oma pääoma yhteensä	1 433 799 152,03	1 405 821 659,84	1 485 511 654,58	1 503 570 976,26

*) Konsernissa vähennetty Pohjois-Pohjanmaan Liikuntaopistosäätiön säätiöpääoma 27.12.2017 lopputilityksen johdosta.

**) Oulun Seudun Koulutus kuntayhtymän (OSEKK) rahastonmuutos 780 000 € jäänyt purkamatta 2017 tilinpäätöksessä konsernista. Korjattu 2017 vertailutietoa tämän osalta. Purku kasvattaa Kehittämisrahaston loppusummaa saman verran ja pienentää tilikauden ylijäämä/alijäämä-summaa vastaavasti.

20. Erittelyt poistoeroista

	KAUPUNKI	
	2018	2017
Investointivarauksiin liittyvä poistoero	32 797 662,15	28 828 164,23
Yhteensä	32 797 662,15	28 828 164,23

21. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00	50 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	375 119 365,10	390 979 942,80	273 836 964,66	258 029 512,37
Lainat julkisyhteisöiltä	36 281 916,77	26 060 834,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	461 401 281,87	467 040 776,80	323 836 964,66	308 029 512,37

22. Pakolliset varaukset

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Eläkevaraus	1 063 389,84	1 339 301,61	1 047 100,00	1 202 700,00
Takuuvaraus	332 194,32	376 573,45	332 194,32	376 573,45
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Ympäristövastuut	6 573 904,25	6 473 296,15	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	17 173 198,84	18 717 510,65	0,00	0,00
Varaus Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos*	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00	3 500 000,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	2 474 717,02	824 997,95	178 710,25	200 502,61
Muut pakolliset varaukset yhteensä	31 117 404,27	31 231 679,81	5 058 004,57	5 279 776,06

*) Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle on esitetty vuonna 2015 takautuvia palkkasaatavia varallaoloista edellisiltä vuosilta. Riita-asia on valtakunnallinen. Taustalla on Korkeimman oikeuden ja Korkeimman Hallinto-oikeuden ratkaisuja vuosilta 2015 ja 2017. Joidenkin pelastuslaitosten osalta asia on edennyt Työtuomioistuimeen (KHO:n ratkaisu 12/2017). Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle ei tullut vielä tietoa 31.12.2018 mennessä, että ammattijärjestöt ja/tai yksilöt olisivat vieneet asian Työtuomioistuimeen. Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen arvio mahdollisista korvauksista on noin viisi (5) miljoonaa euroa. Pakollista varausta kirjattu vuoden 2015 tilinpäätökseen 3,5 miljoonaa euroa.

23. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	KAUPUNKI			
	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	6 660,64	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	6 010 069,80	0,00	7 455 506,57
Muut velat*	0,00	156 818 432,12	0,00	202 642 744,25
Siirtovelat	0,00	19 819,93	0,00	220 119,07
Yhteensä	0,00	162 854 982,49	0,00	210 318 369,89
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	2 861,80	0,00	-124,00
Ostovelat	0,00	19 776 445,69	0,00	23 184 826,15
Muut velat*	0,00	14 999 114,91	0,00	10 547 320,73
Siirtovelat	0,00	2 217 595,39	0,00	194 045,58
Yhteensä	0,00	36 996 017,79	0,00	33 926 068,46
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot	0,00	-22 563,29	0,00	-24 056,19
Ostovelat	0,00	52 595,06	0,00	273 617,83
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	100 194,77	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	130 226,54	0,00	249 561,64
Vieras pääoma yhteensä	0,00	199 981 226,82	0,00	244 493 999,99

*) Muut velat tytäryhteisöille ja jäsenkuntayhtymille koostuvat konsernitilistä.

24. Maksuvalmiuden kannalta merkittävät sekilimitit

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Luotollisen sekkitilin sekilimitti 31.12.	4 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00
-siitä käyttämättä oleva määrä	4 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00

25. Liittymismaksut ja muut velat

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Liittymismaksut ja muut velat				
Liittymismaksut	116 379 147,89	113 797 759,74	48 188 305,68	45 476 575,97
Muut velat	2 797 107,72	1 883 060,04	16 091 648,60	9 327 865,37
Yhteensä	119 176 255,61	115 680 819,78	64 279 954,28	54 804 441,34

26. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Siirtovelat				
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Siirtyvät korot				
Korkojaksotukset	2 468 186,68	2 758 695,03	2 446 359,65	2 309 666,97
Menojäämät				
Verovelat	690 367,35	273 992,29	0,00	0,00
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	20 839 944,86	14 931 670,95	14 436 794,99	9 752 852,88
Lomapalkkajaksotus henkilösivukuluineen	96 207 291,40	98 475 461,06	53 490 254,00	53 858 013,00
Tasausrahastojaksotus	1 535 264,72	1 419 500,02	0,00	0,00
Siirtyvät projektirahoitukset	7 518 329,08	4 121 568,84	0,00	0,00
Konsernin sisäiset siirtovelat	1 051 231,66	93 626,86	2 237 415,32	414 164,65
Muihin siirtovelkoihin sisältyvät olen. erät	24 843 081,56	17 833 855,44	6 796 812,32	3 885 823,86
Menojäämät yhteensä	152 685 510,63	137 149 675,46	76 961 276,63	67 910 854,39
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	155 153 697,31	139 908 370,49	79 407 636,28	70 220 521,36
Siirtovelat yhteensä	155 153 697,31	139 908 370,49	79 407 636,28	70 220 521,36

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

KAUPUNKI

	2018	2017
Kaupungin hoidettavana olevat 600 lapsen itsenäistymisvarat (537 vuonna 2017), joista 5 pankkitiliä ilman saldoa.	1 372 054,85	1 259 355,17
Sosiaalinen luototus/myönnettyjen nostamattomien lainojen määrä	0,00	65 047,7

27. Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuus velkojen vakuutena

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta*	67 218 222,06	74 901 807,95	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	104 614 644,23	114 416 205,63	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	27 741 011,04	29 871 720,94	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	66 462 862,97	66 462 862,97	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	13 000 000,00	54 897,71	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	20 000 000,00	700 000,00	0,00	0,00
Velat yhteensä	107 959 233,10	104 828 426,60	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	191 077 507,20	181 579 068,60	0,00	0,00

*) Korjattu 2017 vertailutietoa (77 701 807,95 € vuonna 2017) vastaamaan yhteisöjen vahvistettua tilinpäätöstä.

28. Muut omasta puolesta annetut vakuudet

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Yrityskiinnitykset	1 261 409,00	1 261 409,00	0,00	0,00
Takaukset	175 000,00	175 000,00	0,00	0,00
Talletukset	103 475,00	64 140,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 539 884,00	1 500 549,00	0,00	0,00

29. Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	4 909 470,00	6 968 280,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut vakuudet	0,00	593 428,75	0,00	0,00
Yhteensä	4 909 470,00	7 561 708,75	0,00	0,00

30. Muut muiden puolesta annetut vakuudet

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Takaukset	3 868 802,00	3 868 802,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 868 802,00	3 868 802,00	0,00	0,00
Vakuudet yhteensä	10 318 156,00	12 931 059,75	0,00	0,00

31. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti	168 470 464,72	276 241 071,74	118 614 028,47	113 457 441,46
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	16 428 492,15	0,00	1 428 492,15	0,00
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvastuut yhteensä	38 760 993,81	29 920 037,19	18 541 064,57	15 323 476,89
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	8 490 038,45	8 206 502,63	4 376 047,66	4 027 261,74
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	207 231 458,53	306 161 108,93	137 155 093,04	128 780 918,35

32. Muut kaupungin antamat vastuusitomukset

Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Alkuperäinen pääoma	198 591 199,22	225 962 425,82	191 591 199,22	225 962 425,82
Jäljellä oleva pääoma	112 583 908,21	124 186 301,74	106 066 666,01	124 186 301,74
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	25 891 239,40	29 591 373,78	25 891 239,40	29 591 373,78
Jäljellä oleva pääoma	12 677 094,33	14 333 229,96	12 677 094,33	14 333 229,96

Takaukset johdannaisista samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Alkuperäinen nimellisarvo	32 795 056,00	32 795 056,00	32 795 056,00	32 795 056,00
Jäljellä oleva nimellisarvo	23 232 322,00	26 357 974,00	23 232 322,00	26 357 974,00
Käypä arvo	-631 910,54	-677 949,68	-631 910,54	-677 949,68

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			KAUPUNKI	
			2018	2017
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			1 152 118 475,00	1 122 576 610,00
Kaup. osuus takauskesk. kattamattomista takausvastuista 31.12.			0,00	0,00
Kaup. mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.			740 182,96	741 927,16

33. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti aiheutuvat velvoitteet	55 953 849,36	57 728 085,60	55 953 849,36	57 728 085,60
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	-2 944 939,44		-2 944 939,44	
Sopimusvastuut	46 928 778,09	49 002 040,28	38 804 790,13	39 814 192,28
Sitoumukset avustukseen, konserni	13 426 690,36	13 101 041,44	0,00	0,00
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut*	18 250 259,61	17 633 824,36	18 250 259,61	17 633 824,36
Elinkaarimallilla toteutetut	84 533 778,08	87 091 821,33	84 330 917,58	86 888 023,83
Sopimusvastuut yhteensä	219 093 355,50	224 556 813,01	197 339 816,68	202 064 126,07
Arvonlisäveron palautusvastuu	69 542 786,52	50 362 741,15	44 941 568,00	37 798 731,00

*) Poistettu vertailutiedosta Oulun Vesi liikelaitoksen virheellisesti ilmoittama summa 9 164 827,04.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

KONSERNI

34. Voimassa olevat koronvaihtosopimukset

Kaikilla koronvaihtosopimuksilla, ellei toisin ole mainittu, on muutettu vaihtuva euribor korko kiinteäksi koroksi. Koronvaihtosopimukset ovat tehty suojaamistarkoituksessa.

Koronvaihtosopimukset A

Koronvaihtosopimuksilla (17 kpl) suojataan/ (2 kpl) suojattiin nykyisiä (yksittäisiä lainoja, koko lainakantaa) ja tulevia lainoja. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi välille 0,21-3,00%.

Kaksi sopimusta erääntyi vuonna 2018.

Kaksi sopimusta erääntyy vuonna 2019.

Yksitoista sopimusta erääntyy vuosina 2021-2028.

Neljä sopimusta erääntyy vuosina 2040-2044.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Sopimusten nimellisarvot yhteensä	327 288 512,00	341 582 187,50	234 230 790,00	237 307 710,00
Käyvät arvot yhteensä	-52 890 901,06	-50 186 605,58	-50 058 508,14	-47 604 099,98

Koronvaihtosopimukset B

Tulevaisuudessa alkavilla koronvaihtosopimuksilla (9 kpl) suojataan yksittäisiä lainoja. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi välille 1,06-1,44%. Koronvaihtosopimusten pääomat lyhennysohjelmineen vastaavat suojattavien lainojen vastaavia ehtoja. Suojaus on tehokas, koska koronvaihtosopimukset ja lainojen kriittiset ehdot vastaavat toisiaan.

Sopimukset tulevat voimaan 2019 ja erääntyvät 2029.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomia vastaavat nimellisarvot	19 955 600,00	19 955 600,00	0,00	0,00
Käyvät arvot yht.	-737 234,00	-272 157,00	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus C

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi 3,30%. Sopimukseen sisältyy ehdollinen korkomuutos, minkä toteutuminen ei ole lähivuosina todennäköistä.

Sopimus erääntyy vuonna 2021.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Sopimuksen nimellisarvo	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00
Käypä arvo	-554 635,86	-715 122,75	-554 635,86	-715 122,75

Koronvaihtosopimus D

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainakantaa. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi välille 2,58%. Pankilla on optio-oikeus purkaa sopimus, mikä ei ole lähivuosina todennäköistä. Koronvaihtosopimus ja optio-oikeus ovat erotettavissa toisistaan.

Sopimus erääntyy vuonna 2038.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Sopimusten nimellisarvot yhteensä	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Käyvät arvot yhteensä	-6 005 148,00	-6 013 518,00	-6 005 148,00	-6 013 518,00

Koronvaihtosopimus E

Koronvaihtosopimus sisältää korkokaton ja sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi: 1,542%. Koronvaihtosopimuksen pääoma lyhennysohjelmineen vastaa suojattavan lainan vastaavia ehtoja. Suojaus on tehokas, koska koronvaihtosopimuksen ja lainan kriittiset ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 21.6.2024. Sopimukseen on liitetty korkokattosopimus, jossa korkokatto on 2,6%. Se on voimassa 06/2022 asti. Sopimukseen on liitetty korkokattosopimus ajalle 06/2022-06/2024, jossa korkokatto on 2,35%. Ennenaikaisen päättymisen erikoisehdot: Asiakkaalla tai pankilla on oikeus päättää johdannaisopimus ennenaikaisesti kokonaan ennenaikaisena päättymispäivänä.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	8 699 966,00	8 830 134,00	0,00	0,00
Käypä arvo	-621 222,56	-629 804,68	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus F

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Koronvaihtosopimukseen sisältyy myös korkokatto. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	412 421,88	824 843,75	0,00	0,00
Käypä arvo	-2 202,93	-12 068,85	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus G

Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Korkokattosopimuksella rajoitetaan lainasta maksettavaa korkoa. Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	824 843,75	1 649 687,50	0,00	0,00
Käypä arvo	21 128,67	7 090,22	0,00	0,00

Koronvaihtosopimus H

Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi seuraavilla ehdoilla: jos korko alle 1,5% kaupunki maksaa 1,50% miinus 6 kk euribor; jos korko välillä 1,50-3,99% ei maksua; jos korko välillä 4,00-5,75% kaupunki saa 6kk euribor miinus 4,00%; jos korko yli 5,75% kaupunki maksaa 6kk euribor miinus 1,75 %.

Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 500 000,00	4 500 000,00	1 500 000,00	4 500 000,00
Käypä arvo	-13 263,00	-79 747,00	-13 263,00	-79 747,00

Koronvaihtosopimukset I

Sopimukset (1+1 kpl) on tehty korkoriskin suojaamiseksi. Korko-optiopotilla on rajattu korkokustannusta seuraavasti: A korkokatto 3,90% ja korkolattia 1,95%; B korkokatto 4,90% ja korkolattia 2,25%. Molemmissa on viitekorkona 6 kk Euribor. Sopimus A erääntyi 18.12.2017. Sopimus B erääntyy 19.12.2022.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomia vastaavat nimellisarvot	22 780 020,91	24 021 116,00	0,00	0,00
Käyvät arvot yht.	-1 822 487,98	-2 115 195,00	0,00	0,00

Koron- ja valuutanvaihtosopimus A

Sopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva Libor usd 3kk -korko vaihtuvaksi 3kk:n euribor koroksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Lisäksi sopimuksella on vaihdettu usd velka eur velaksi valuuttakurssilla 1,29. Sopimus erääntyy vuonna 2019.

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 322 166,00	2 644 337,00	1 322 166,00	2 644 337,00
	(1 705 600 USD)	(3 411 200 USD)	(1 705 600 USD)	(3 411 200 USD)
Käypä arvo	165 795,16	185 575,85	165 795,16	185 575,85

Koron- ja valuutanvaihtosopimus B

Koron ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen SEK-määräisen lainan korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi. Koron- ja valuutanvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot ja valuutan muuntokurssi kiinteiksi. Lainan sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy vuonna 2020; omistus pois konsernista v. 2018

	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	1 251 598,11	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	-150 655,80	0,00	0,00

Kaupungin tilinpäätöshetken suojausaste on 60,7%. Nykyiset lainat (sis. vuosien 2019-2021 TA-lainat) ja olemassa olevat suojaukset huomioiden suojausaste pysynee välillä 40-60%.

Korkojen noustessa +2% nousisivat nykyiset korkokulut 3,8-4,6 milj.euroa. Tämän hetkinen korkokäyrä ennakoii korkojen nousua 3 vuoden kuluttua, minkä jälkeen nykyisten korkosuojausten hyöty toteutuu. Korkokustannukset nousevat suojausten ansiosta vähemmän verrattuna suojaamattomaan salkkuun. Negatiiviset markkina-arvot todentavat tilannetta, jossa suojaussopimukset purettaisiin 31.12.2018 (31.12.2017). Tässä arvossa ei huomioida sopimukseen odotettavissa olevaa positiivista kehitystä, joka toteutuu kun korot lähtevät nousuun.

Konserniyhteisöjen tarkemmat tiedot suojausasteista ja suojaavuudesta on esitetty niiden erillistilinpäätöksissä.

35. Muut johdannaisopimukset

Sähköjohdannaiset

Sähkönhintariskiä suojataan Nasdaq hyödykepörssin valikoiduilla tuotteilla sekä strukturoiduilla sähköjohdannaisopimuksilla riskipolitiikan mukaisesti. Sähköjohdannaisia käytetään suojaustarkoitukseen ja ne on todettu tehokkaiksi.

Suojaustoiminnan tarkoituksena on vähentää sähkön hintavolatiliteetin vaikutusta tulokseen. Suojausstrategioita arvioidaan jatkuvasti markkinatilanteen ja tuotantotilanteen perusteella. Rahavirtojen suojaukseksi määriteltyjen sähköjohdannaisien käyvät arvot on esitetty alla.

Johdannaisien käyvät arvot määritetään käyttämällä julkisesti noteerattuja markkinahintoja.

	KONSERNI		
	2018		
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yhteensä
Määrä, TWh	-0,09	0,34	0,25
Käypä arvo, positiivinen 1000 €	16 820	5 640	22 460
Käypä arvo, negatiivinen 1000 €	-18 590	-2 170	-20 760
Käypä arvo, netto 1000 €	-1 770	3 470	1 700
	2017		
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yhteensä
	Määrä, TWh	-0,2	-0,03
Käypä arvo, positiivinen 1000 €	2 110	1 680	3 790
Käypä arvo, negatiivinen 1000 €	-4 140	-1 480	-5 620
Käypä arvo, netto 1000 €	-2 030	200	-1 830

Päästöoikeudet

CO2 päästöoikeuksien suojaustoiminnan tarkoituksena on vähentää päästöoikeuden hintavolatiliteetin vaikutusta tulokseen. Suojaustoiminnassa käytetään Intercontinental Exchange hyödykepörssin vakioituja tuotteita riskipolitiikan mukaisesti. Rahavirtojen suojaukseksi määriteltyjen päästöjohdannaisien käyvät arvot esitetään alla olevassa taulukossa.

	KONSERNI		KONSERNI	
	2018	2018	2017	2017
	tCO2	1 000 €	tCO2	1 000 €
Vastikkeetta saadut päästöoikeudet	141 028		170 099	
Toteutuneet CO2-päästöt	491 208		534 270	
Hankitut ja myydyt päästöoikeudet (netto)	298 000		364 000	
Myydyt päästöoikeudet	20 000	334	10 000	57
Ostetut päästöoikeudet	318 000	2 909	374 000	2 408
Ali-/Ylijäämä päästöoikeuskauppojen jälkeen	-52 180		-20 171	
Kumulatiivinen ylijäämä vuosilta 2008 - 2018 *	-52 362		-33 179	
Ylijäämän käypä arvo 31.12.2018		-1 290		-268

*) Päästöoikeudet ovat siirrettävissä v. 2008-2020 välillä

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

36. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	KAUPUNKI	
	2018	2017
Yleishallinto	130	134
Hyvinvointipalvelut	3 451	3 569
Sivistys- ja kulttuuripalvelut	5 568	5 426
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut	215	207
Liikelaikokset	1 870	1 904
Yhteensä	11 234	11 240

37. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	KONSERNI		KAUPUNKI	
	2018	2017	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	830 158 590,85	824 075 052,38	497 802 508,33	484 304 641,27
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin*	1 141 547,49	366 279,19	917 221,53	752 879,26
Henkilöstökulut yhteensä	831 300 138,34	824 441 331,57	498 719 729,86	485 057 520,53

*) Lisätty Tilakeskuksen vuonna 2017 aktivoimat henkilöstökulut (465 770,65 €) kaupungin vertailuvuoden tietoihin. Lisätty konsernin vertailutietoihin puuttuvat kaupungin aktivoitujen henkilöstömenot.

38. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	KAUPUNKI	
	2018	2017
Iin Vihreät ry	238,70	0,00
Haukiputaan perussuomalaiset	0,00	84,00
Kansallinen kokoomus rp.	35 098,50	34 244,81
Keskustapuolue	42 310,58	43 222,00
Kiimingin perussuomalaiset	649,50	492,00
Kristillisdemokraatit	2 716,89	2 605,16
Oulun perussuomalaiset	7 525,25	9 076,02
Oulun Siniset ry	1 050,00	0,00
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	31 387,75	27 874,24
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry	0,00	17,25
Sosiaalidemokraattinen puolue	30 528,96	25 168,33
Vasemmistoliitto	36 174,05	37 150,89
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	187 680,18	179 934,70

39. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	KAUPUNKI	
	2018	2017
BDO Auditor Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	0,00	45 837,42
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	11 486,39
BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	82 863,98	35 029,72
Tilintarkastajan lausunnot	14 280,00	3 774,00
Palkkiot yhteensä	97 143,98	96 127,53

Eriytetyt tilinpäätökset

13 LIKELAITOSTEN ERILLISTILINPÄÄTÖKSET

13.1 Oulun Vesi liikelaitos

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun Vesi on vastannut tavoitteensa mukaisesti laadukkaista ja toimintavarmista vesihuoltopalveluista koko Oulun alueella. Oulun Vesi saavutti asetetut sitovat taloudelliset tavoitteet erinomaisesti ja pääosan myös toiminnallisista tavoitteista. Liikevaihto toteutui 0,9 milj. € budjetoitua suurempana ja toiminnan kuluissa pysyttiin yksiköille asetetuissa budjeteissa.

Myydyn talousveden ja erityisesti laskutetun jäteveden määrä kasvoi poikkeuksellisen paljon edellisvuosista. Verkostoon pumpattu vesimäärä kasvoi 5 %, mikä johtui osittain hellekesästä, mutta muutenkin kulutus kasvoi koko vuoden ajan. Mittaamattoman kulutuksen osuus sisältäen myös vuotovedet on 13,5 %, missä oli hiukan kasvua edellisvuosista, mutta on valtakunnallisesti hyvällä tasolla. Veden ominaiskulutus (176 l/as/vrk) kasvoi ja asutuksen osuus mitatusta kulutuksesta on 72 %.

Vesijohtovuotojen kokonaismäärä oli edelleen pieni ja jakeluvarmuus on säilynyt siten erittäin hyvänä. Alueellisesti vuotomäärissä on kuitenkin eroja ja saneerauksia kohdistetaan jatkossa vuodoista kärsiville alueille.

Pintaveden käsittelylaitoksilla sekä pohjavedenotto- moilla on saavutettu talousveden puhdistuksen laatuvaatimukset ja omat laatuvaatimet hyvin. Oulunsalossa jouduttiin kuitenkin marraskuussa antamaan osalle jakelualueella keittokehoitus 11 päivän ajaksi koliformisten bakteerien esiintymisen vuoksi. Todennäköisin aiheuttaja oli sadeveden pääsy vesitornin kattorakenteista vesitornin veteen. Keit-

tokehotuksen vaatimat huuhtelu- ja korjaustoimet saatiin viivytyksettä tehtyä ja viestinnällisistä haasteista myös suoriuduttiin hyvin.

Vedenhankinnan varmistamista koskevaan lupahakemukseen tehtiin Natura-arviointien täydennykset ja vuoden aikana annettiin vastineita lausuntoihin. Lupahakemus on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsittelyssä ja lupapäätöstä odotetaan kesään 2019 mennessä. Lupahakemuksen hankeperusteet ovat muuttuneet aiemmasta siten, että pintaveden käyttö säilyy merkittävänä ja sen rinnalla vedenhankintaa varmistetaan pohjaveden käyttöä lisäämällä.

Jätevedenkäsittely on seudullisesti keskitetty Taskilan puhdistamoon, jossa käsitellään Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja Iin jätevedet. Jätevesimäärät Taskilan puhdistamolla vähenivät edellisvuodesta, mikä osaksi johtuu jätevesiviemäriverkoston järjestelmällisistä saneerauksista. Puhdistamon typenpoiston tehostamiseksi valmistui kalvosuodatintratkaisuun perustuva laajennusurakka syksyllä 2018. Aluehallintovirasto asetti ympäristölupapäätöksensä Taskilan puhdistamon typenpoistolle nykyistäkin tiukemman ympärivuotisen lupaehdon, mistä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Toteutessaan asetetun lupaehdon saavuttaminen vaatisi Taskilaan merkittäviä laitosinvestointeja.

Lietteenkäsittely Kemicond-menetelmällä on toiminut suunnitellusti ja puolet hygienisoidusta ja käsitellystä lietteestä on mennyt peltokäyttöön. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan Vasikkasuon kompostointialueen ympäristölupa päättyy vuoden 2020 lopussa. Lisäksi peltokäyttöä uhkaavat asetusten tulkinnat ja markkinaehtoiset rajoitukset. Uusi lietteenkäsittelyratkaisu kilpailutet-

tiin innovatiivisena hankintana, missä tarkasteltiin mm. biokaasutuksen ja termisen käsittelyn ratkaisuja. Valintapäätös palveluntuottajasta tehtiin johtokunnassa tammikuussa 2019.

Mereen johdettava jätevesi on desinfioitu hyvin tuloksetta permuraahapolla kuluneena vuonna touko- elokuun välisen ajan. Energiatehokkuutta on parannettu laitteiden uusimisilla ja energiaa hyödynnetään puhdistamalla sekä jäteveden lämmöntalteenotolla, että aurinkoenergiaa tuottavilla aurinkopaneelilla.

Vesihuollon varautumisharjoitus pidettiin elokuussa yhdessä keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Erilaisten vakavien häiriötilanteiden läpikäynnillä parannettiin valmiuksia tositilanteiden varalta. Hinnan pintavesilaitoksen laajennukseen on varauduttava lähivuosina, jotta vanhojen laitososien saneeraukset voidaan toteuttaa ilman vedentuotannon keskeytyksiä.

Johtokartoitustyö jatkui Haukiputaalla, Kiimingissä ja Oulunsalossa, jotta koko toiminta-alueelle saa-

daan käyttöön tarkka ja tasoltaan yhtenäinen sähköinen johtokartta. Liitoslausuntojen ja johtokarttaotteiden käsittelyssä otettiin käyttöön sähköinen eTilaus-järjestelmä. Oulun Vesi on osallistunut vuoden 2019 keväälle jatkuvaan tietomalliprojektiin, jonka tavoitteena on verkostojen suunnittelun, toteutuksen ja ylläpidon tietojen käsittely 3D-mallissa.

Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönotto on edennyt suunnitellusti asetetun aikataulun mukaan. Hankinta valmisteltiin kehityshankkeena usean muun vesilaitoksen kanssa. Lisäksi asiakaspalvelu- ja talousprosessien kehittämistä on jatkettu.

Vuoden aikana vesihuoltoverkostoja rakennettiin tai saneerattiin lukuisissa eri kohteissa yhteensä 64 km. Tästä saneerausten määrä oli 30,4 km ja saneerauksien osuus oli n. 75 % verkostoinvestoinneista mikä täytti hyvin asetetun 50 % tavoitteen. Saneerausmäärät pysyvät myös lähivuosina merkittävänä, millä vähennetään myös saneerausvelan määrää. Isojen runkovesijohtojen ja -viemäreiden saneerauksia on lisätty uudisrakentamisen vähentyessä.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Asiakastyytyväisyys parhaiden tasolle.	Parannus vuotuisen WACSI-kyselyn tulosten keskiarvoissa toisiin laitoksiin ja omiin tuloksiin nähden. Myyntilaskujen sähköistymisaste yli 33 %.	Tulokset ovat parantuneet selvästi vedenjakelun osalta (8,97 => 9,08) ja vedenlaadun tekijöissä pisteet ovat ennallaan (8,90 => 8,90). Vesilaitoksen palveluiden pisteet (8,63) olivat vertailulaitosten keskiarvoa paremmat. Tavoitteet saavutettiin. Sähköistymisaste oli 39 % .
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus jatkuvasti hyvätasoista.	Täyttää STM:n asetuksen 1352/2015 (asetuksen muutokset ja päivitykset huomiodien) mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset. Käyttökeskeytysaika alle 20 min/asiakas/v.	Tavoitteet saavutettiin. Talousvedenkäsittelyssä laatuavoitteet saavutettiin. Osassa Oulunsalooa oli talousveden keittokehotus (11 pv) koliformisten bakteerien esiintymisen vuoksi. Käyttökeskeytysaika 2min. /as/v.

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Ympäristövastuulliset toimijat	Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävä kehityksen mukainen lietteenkäsittely.	Jäteveden puhdistustulokset ja lietteenkäsittelyn toiminta ovat lupaehtojen mukaisia.	Lietteenkäsittelyn tavoitteet toteutuneet kokonaan. Jäteveden puhdistusvaatimukset (BOD, typpi ja fosfori) saavutettiin pääosin. Typenpoiston parantamiseksi on valmistunut syksyllä 2018 käyttöön laajennusinvestointi. Yli-lin puhdistamon toiminta on ollut lupaehtojen mukaista.
Ympäristövastuulliset toimijat	Verkostoon pumpatun veden määrä vähenee.	Veden ominaiskulutus asiakasta kohden mitattuna laskee.	Ominaiskulutus (176 l/as/vrk) nousi 3 % mittaamattomasta vedenkulutuksesta johtuen.

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Talouden tulostavoitteiden saavuttaminen.	Talouden sitovat tavoitteet saavutetaan.	Taloustavoitteet saavutettu hyvin.
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Taksataso kohtuullinen.	Vertailuhinta alle maan keskitason.	Tavoitteet saavutettiin. Vertailuhinta 2018 n. 25 % alle maan keskitason ja suurten laitosten kesken toiseksi edullisin.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Henkilöstöohjelma	Jatkuva toimintojen ja toimintavarmuuden parantaminen.	Myönteinen kehitys laatu- ja OHSAS -työturvallisuusjärjestelmän määräaika-arvioinneissa.	Tavoitteet saavutettiin. Laatu- ja työturvallisuusjärjestelmien auditoinneissa saatiin hyväksynät.
Henkilöstöohjelma	Organisaatiota johdetaan strategialähtöisesti ja henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin panostetaan.	Kehityskeskustelut käydään koko henkilöstön kanssa ja toimenkuvia tarkennetaan. Työhyvinvointia koskevissa kyselyissä myönteinen kehitys.	Kehityskeskustelut käyty henkilöstön kanssa yksilö- ja ryhmäkeskusteluna. Sairauspoissaoloissa ei päästy tavoitteeseen (5,1 %).

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikelyljäämä 1000 €	11 073	-	11 073	11 485	412	104 %
Tuloutus omistajille, 1000 €	6 613	-	6 613	6 613	0	100 %
Liikelaitokselle annetut lainat 1000 €	8 000	-	8 000	8 000	0	100 %
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	23 270	-2 800	20 470	19 883	-587	97 %

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus*Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta*

Tunnusluvut	TA2018	TA-muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018"
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	36 600	-	36 600	37 510	910	102 %
Investoinnit	-23 270	2 800	-20 470	-19 883	587	97 %
Kannattavuus						
liikeylijäämä	11 073	-	11 073	11 485	412	104 %
sij.pääomantuotto,%	-	-	-	9,4	-	-
korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta%	14	-	14	14	0	100 %

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2018	TA -muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,52	-	1,52	1,52	0	100 %
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,98	-	1,98	1,98	0	100 %
Liittymien lisäys, kpl	350	-	350	421	0	120 %
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	19 020	-	19 020	18 815	205	99 %
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	6 613	-	6 613	6 613	0	100 %
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	9 600	-	9 600	9 726	0	101 %

Oulun Veden liikevaihto oli 37,5 milj. euroa (ta 36,6 milj. euroa; ed.v. 36,6 milj. euroa). Liikevaihto kasvoi edellisestä vuoteen nähden 0,9 milj. eurolla, joka johtui laskutuserien vuosivaihtelusta, mutta myös kuluksen kasvusta (verkostoon pumpatun veden määrän kasvu). Myös yksittäisiä teollisuusasiakkaita on voitu laskuttaa edellisvuotta enemmän, johtuen mm. asiakkaiden tuotannon kasvusta ja vastaanotettavan teollisuusjäteveden laadusta.

Valmistus omaan käyttöön toteuma oli 2,3 milj. euroa, joka jäi 0,7 milj. euroa alle talousarvion (ta 3,0 milj. euroa; ed.v. 1,8 milj. euroa). Teknisen liikelaitoksen toteuttamat urakat eivät toteutuneet aivan suunnitellusti ja osa niistä siirtyi kokonaan seuraavalle vuodelle.

Liiketoiminnan kulut toteutuivat miltei suunnitellusti 18,8 milj. eurolla alittaen talousarvion 0,2 milj. eurolla (ta 19,0 milj. euroa; ed.v. 17,2 milj. euroa). Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa talousarvio ylittyi 0,2 milj. euroa jätevedenpuhdistusprosessin kemikaalien syöttömäärän kasvusta johtuen. Palveluiden ostot toteutuivat talousarvion mukaisesti 7,1 milj. eurolla (ta 7,1 milj. euroa; ed.v. 6,3 milj. euroa).

Henkilöstökulut alittivat talousarvion 0,2 milj. eurolla (ta 6,4 milj. euroa, ed.v. 5,7 milj. euroa). Alitus johtuu pääosin talousarvion valmisteluvaiheessa liian suuresta henkilösivukulujen varauksesta. Henkilöstöä on myös jonkin verran pitkillä sairauspoissaoloilla.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat talousarvion mukaisesti 9,7 milj. eurolla.

Oulun Veden liikeylijäämä oli 11,5 milj. euroa. Liikelaitokselle asetettu sitova tavoite ylitettiin 0,4 milj. eurolla (ta 11,1 milj. euroa; ed.v. 12,0 milj. euroa).

Rahoitustuotot ja -kulut vastaavat pääosin talousarviota. Kunnalle maksetut korkotuotot ylittävät talousarvion johtuen virheellisestä yhdystilin miinussaldon korkokirjauksesta, joka tehtiin vuoden lopussa. Korjaus kirjataan tilikaudelle 2019.

Vapaaehtoinen varaus 7,5 milj. euroa typenpoiston laajennukseen purettiin vasta vuoden lopussa investoinnin valmistuttua. Poistoeron muutoksessa näkyy vajaan 0,2 milj. euron poikkeama talousarvioon nähden varauksen suunniteltua hieman myöhemmin tapahtuneen kirjauksen takia. Oulun Vesi sai tehdä tilinpäätökseen lisäksi 4,5 milj. euron in-

vestointivarauksen Hintan pintavesilaitoksen laajennusinvestointiin puhdistuskapasiteetin lisäämiseksi, jonka takia vapaaehtoisten varausten lisäys poikkeaa talousarviosta tuon uuden varauksen verran.

Oulun Veden tase oli vuoden lopussa 178,7 milj. euroa. Pysyviä vastaavia oli yhteensä 171 milj. euroa, joista suurimpana kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osuus 139 milj. euroa.

Omaa pääomaa on yhteensä 61,7 milj. €. Tilikauden aikana kirjattiin vuoden 2017 tilinpäätöksessä päätetty 5,0 milj. euron lisätuloutus edellisten tilikausien ylijäämistä peruskunnan edellisten tilikausien ylijäämätilille. Edellisten tilikausien ylijäämä on nyt 32,7 milj. euroa.

Vapaaehtoisista varauksista purettiin tilikauden lopussa 7,5 milj. euron varaus ja tehtiin 4,5 milj. euron uusi varaus. Vapaaehtoisissa varauksissa on nyt 11,1 milj. euroa, joka sisältää 1,6 milj. euroa Hintan vedenpuhdistamon alavesisäiliön rakentamista varten sekä 5,0 milj. euroa Taskilan jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyrakennuksen ja laitteistojen uusimiseen sekä 4,5 milj. euroa Hintan pintavesilaitoksen laajennusinvestointiin puhdistuskapasiteetin lisäämiseen.

Pitkäaikaista vierasta pääomaa oli 87,0 milj. euroa, joka kasvoi edelliseen vuoteen nähden 9,0 milj. eurolla. Tilikaudella nostettiin lainaa 8 milj. euroa ja palautus- ja siirtokelpoisia liittymismaksuja kirjattiin muihin velkoihin 2,8 milj. eurolla.

Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen 5,6 milj. euroa liikelaitoksen mittavista investoinneista johtuen. Uutta lainaa nostettiin, mutta myös vanhoja lyhennettiin 1,5 milj. eurolla.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden ylijäämä ennen varauksia oli 4 509 284 €. Tilikauden ylijäämä varauksen purkamisen ja poistorojen muutosten jälkeen on 5 082 721 euroa.

Teknisten liikelaitosten johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämästä tehdään 4,5 milj. euron investointivaraus Hintan pintavesilaitoksen laajennusinvestointiin puhdistuskapasiteetin lisäämiseksi, joka toteutetaan vuosina 2021-2022. Jäljelle jäävä tilikauden ylijäämä n. 582 721 euroa siirretään Oulun Veden omaan pääomaan tilikauden ylijäämä/alijäämätilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	112	111	112	105	106
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)		2	2	6	9
Tilapäiset	14	14	11	12	5
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	126	125	123	117	111
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	93,0	90,4	85,9	87,1	92,0
Tilapäiset	11,6	11,4	11,1	12,6	5,3
Yhteensä	104,6	101,8	97,0	99,7	94,0
Henkilöstökustannukset, 1 000 €					
Palkat ja palkkiot	-4 973	-4 853	-4 495	-4 651	-4 462
Eläkekulut	-1 136	-1 152	-1 040	-1 110	-1 142
Muut henkilösivukulut	-337	-196	-218	-313	-272
Yhteensä	-6 445	-6 200	-5 754	-6 074	-5 876

Henkilökunnan määrä vuoden lopussa oli 125, joista vakinaisia 111 henkilöä. Määräaikaisia oli palveluksessa 14 henkilöä. Henkilömäärä on lisääntynyt määräaikaisuuksista johtuen, joilla täydennettiin

käynnissä olevien projektien resursseja sekä osa-aikavapaiden ja osa-aikaeläkkeiden aiheuttamaa resurssivajetta. Määräaikaisiin lukeutuvat myös useat alan opiskelijat, joita työllistettiin kesällä edellisvu-

den tapaan. Resursseja tarkastellaan sekä oman toiminnan ja ostopalveluiden osuutta arvioidaan toiminnoittain.

Käynnissä olevat kehityshankkeet, lainsäädännön lisävelvoitteet, laitoslajennukset sekä asiakkaiden kasvaneet vaatimukset ovat lisänneet työmäärää. Lisäresurssien ansiosta on voitu vähentää henkilöstön kokemaa työkuormitusta.

Työtyytyväisyyskyselyn (Kunta10) tulokset paranivat aiemmasta selvästi. Työnhallintaa ja – kuormitusta kuvaavat tulokset olivat hyviä, mutta työyhteisön ja esimiestyön kehittämiseksi jatketaan työilmapiiriä parantavia toimia yksiköissä ja panostetaan esimiestyön tukemiseen ja esimiespalaverikäytäntöihin.

Työpaikkakohtaisia riskiarviointeja tehtiin toimipisteissä ja työturvallisuus on toistuvasti esillä yksiköissä. Vuoden aikana sattui kaksi työtaturmaa ja yksi työmatkataturma. Sairaushäiriöiden määrä (5,1 %) väheni hiukan, mutta edelleen on pitkiä sairauslomia, jotka aiheutuivat pääosin tuki- ja liikuntaelin-sairauksista.

Sertifioitujen laadunhallintajärjestelmän ja OHSAS-työturvallisuusjärjestelmän auditoinneissa saavutettiin hyväksynyt ilman poikkeamia. Henkilökunta on osallistunut sekä sisäiseen että ulkoiseen ammatilliseen koulutukseen keskimäärin 2,4 koulutuspäivää/hlö, mikä on hieman edellisvuotta vähemmän.

Investoinnit

Oulun Vesi -liikelaitoksen investoinnit

€1 000	TP2018	TA2018 (sis.muutokset)	ENN2019
Vesijohtoverkosto	-3 689	-3 505	-5 400
Jätevesiviemäriverkosto	-4 490	-4 980	-3 670
Hulevesiviemäriverkosto	-1 794	-2 000	-1 500
Vedenpuhdistamot	-308	-420	-520
Pohjavedenottamot	-91	-275	-800
Jätevedenpuhdistamot	-9 202	-8 355	-5 680
Muut	-309	-935	-735
yhteensä	-19 883	-20 470	-18 305

ICT-investoinnit (sisältyvät kohtaan muut investoinnit)

€1 000	TP2018	TA2018 (sis.muutokset)	ENN2019
Menot	165	700	200
Rahoitusosuudet			
Luovutustulot			

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Oulun vesihuoltoon kohdistuu merkittäviä investointitarpeita tulevina vuosina. Verkostojen saneerauksia on jatkettava vuotovesimäärien ja saneerausvelan pienentämiseksi, pohjavesihankkeen toteutukseen on varauduttava vedenhankinnan turvaamiseksi, ja Hintan pintavesilaitoksen laajennus on käynnistettävä lähivuosina. Lisäksi jätevedenpuhdistamon saneeraukset vaativat jatkossakin investointeja ja erityisesti, jos Taskilan puhdistamon ympäristöluvassa määrätty ympärivuotinen typenpoistovelvoite tulee voimaan.

Vuoden 2020 kesästä alkaen jätevesilietteen kompostointi loppuu ja uuden palvelusopimuksen myötä lietteet tullaan käsittelemään biokaasulaitoksessa, joka tuottaa biokaasua ja lopputuotteet jalostetaan pääosin maanparannusaineksi. Uusi käsittelymenetelmä lisää merkittävästi käyttökuluja.

Oulun Veden taloustilanne mahdollistaa välttämättömät verkosto- ja laitossaneeraukset. Korvausinvestointien lisäksi Oulun Vesi pyrkii hillitsemään saneerausvelan kasvua verkostojen ennakoivalla kunnossapidolla. Nykyiset kehittämiseen varatut henkilöresurssit rajoittavat osittain tulevien hankkeiden toteuttamista.

Oulun Veden investointien määrä vuonna 2018 oli noin 19,9 milj. €. Tehdyn talousarviomuutoksen jälkeen investointeihin oli budjetoitu 20,47 milj. €.

Oulun Veden 19,9 milj. €:n kokonaisinvestoinneista käytettiin vesihuoltoverkostojen uudis- ja korjausrakentamiseen 9,3 milj. €. Verkostosaneerauksen osuus kasvoi tavoitteiden mukaisesti ja oli jopa 75 % eli n. 7 milj. €. Verkostojen riittävä saneeraus vähentää asiakkaille aiheutuvaa vedenlaadun heikkenemistä, vedenjakelukatkoja sekä vesivahinkojen tai viemäritukoksien riskiä. Uudisalueiden vesihuoltoverkostoja on rakennettu maankäytön toteutusohjelman perusteella uusilla asemakaava-alueilla Niemenrannassa, Hakomäessä, Vaskikankaalla ja Pateniemenrannassa ja vuoden lopussa vesihuollon rakentaminen käynnistyi Korvenkylässä.

Runkoviemärien saneerauksia tehtiin Iskossa, Pyykösjärvellä sekä keskustassa. Päävesijohdon saneeraus Laanilasta Puolivälinkankaan vesitornille käynnistyi loppuvuodesta. Aluesaneerauksia jatkettiin Raja-Taskilassa, Pyykösjärvellä, Häyryseniemessä ja Jäälissä. Merkittävä pumppaamosaneeraus tehtiin Ervastinrannan tasausaltaalla. Uusia haja-asutusalueiden jätevesiviemärihankkeita toteutettiin pohjave-

sialueilla Oulunsalossa ja Pikkaralassa. Verkostojen saneerauksissa painottui edelleen viemäriverkoston saneeraukset vuotovesimäärien pienentämiseksi.

Jätevedenpuhdistamoiden investointeihin käytettiin yhteensä 9,2 milj. € (ta2018, 8,4 milj. €). Taskilan jätevedenpuhdistamon laajennus typenpoiston tehostamiseksi toteutettiin vuosien 2017-2018 aikana MBR-kalvosuodatinlaitoksena ja otettiin käyttöön lokakuussa. Kustannukset olivat muut laiteuusimiset huomioiden yhteensä 13 milj. €.

Hintan ja Kurkelanrannan vedenpuhdistamoiden pieniin ylläpitosaneerauksiin käytettiin 0,3 milj. € ja pohjavedenottamoihin n. 0,1 milj. €, jotka jäivät alle budjetoidusta.

Lietteenkäsittelyn palveluhankinta kilpailutettiin innovatiivisena hankinta ja johtokunta teki valintapäätöksen tammikuussa 2019. Lietteet aletaan vuonna 2020 käsitellä VRJ:n biokaasulaitoksessa. Prosessissa syntyvää biokaasua käytetään korvaamaan yrityksen omaa energiankäyttöä sekä jalostetaan liikennepolttoaineeksi. Lopputuote jalostetaan pääosin viherrakentamiseen multatuotteiksi ja maanparannusaineeksi.

**OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
LIKEVAIHTO	37 509 544,79	36 600 000,00	102,5	909 544,79	36 637 267,49
Valmistus omaan käyttöön	2 322 475,95	3 025 800,00	76,8	-703 324,05	1 882 435,29
Liiketoiminnan muut tuotot	168 379,14	67 400,00	249,8	100 979,14	134 880,73
Tuet ja avustukset kunnalta	25 256,29	0,00	0,0	25 256,29	57 273,07
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-4 918 286,57	-4 645 000,00	105,9	273 286,57	-4 386 137,09
Palvelujen ostot	-7 097 019,85	-7 131 759,00	99,5	-34 739,15	-6 286 816,52
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-12 015 306,42	-11 776 759,00	102,0	238 547,42	-10 672 953,61
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-4 852 985,39	-4 972 874,00	97,6	-119 888,61	-4 495 369,68
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 151 654,05	-1 135 809,00	101,4	15 845,05	-1 040 122,75
Muut henkilösivukulut	-195 763,26	-336 639,00	58,2	-140 875,74	-218 335,07
Henkilöstökulut yhteensä	-6 200 402,70	-6 445 322,00	96,2	-244 919,30	-5 753 827,50
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 726 338,47	-9 600 000,00	101,3	126 338,47	-9 537 470,60
Liiketoiminnan muut kulut	-598 834,81	-798 126,00	75,0	-199 291,19	-723 666,70
LIIKELYJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	11 484 773,77	11 072 993,00	112,7	411 780,77	12 023 938,17
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	18 377,36	18 000,00	102,1	377,36	17 748,75
Kunnalle maksetut korkokulut	-380 838,97	-367 000,00	103,8	13 838,97	-256 426,13
Korvaus peruspääomasta	-6 613 000,00	-6 613 000,00	100,0	0,00	-5 511 000,00
Muut rahoituskulut	-28,33	0,00	0,0	-28,33	-65,68
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 975 489,94	-6 962 000,00	100,2	13 489,94	-5 749 743,06
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 509 283,83	4 110 993,00	132,3	398 290,83	6 274 195,11
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 509 283,83	4 110 993,00	109,7	398 290,83	6 274 195,11
Poistoeron lisäys (-)	-7 500 000,00	-7 500 000,00			
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	573 437,24	759 000,00	75,6	-185 562,76	538 437,24
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	3 000 000,00	7 500 000,00	40,0	-4 500 000,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	582 721,07	4 869 993,00	12,0	-4 287 271,93	6 812 632,35
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,4				10,3
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	9,4				10,3
Voitto, %	12,0				17,1

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI LIKELAITOS****LIKELAITOKSEN TASE****31.12.2018****31.12.2017****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet	79 844,17	83 977,08
Muut pitkävaikutteiset menot	142 190,05	164 119,18
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	222 034,22	248 096,26

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset	23 186 835,98	19 690 175,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	138 993 574,27	131 063 310,04
Koneet ja kalusto	1 027 669,91	1 086 421,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 420 789,56	8 697 910,84
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	170 628 869,72	160 537 817,17

Sijoitukset

Muut saamiset	391 592,46	386 828,46
Sijoitukset yhteensä	391 592,46	386 828,46

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

171 242 496,40

161 172 741,89

TOIMEKSIANTOJEN VARAT**VAIHTUVAT VASTAAVAT****Saamiset****Pitkäaikaiset saamiset****Lyhytaikaiset saamiset**

Myyntisaamiset	3 575 199,64	4 723 426,65
Saamiset kunnalta	3 845 182,44	4 868 283,53
Muut saamiset	52 394,65	19 112,94
Siirtosaamiset	30 590,62	30 230,08
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 503 367,35	9 641 053,20
Saamiset yhteensä	7 503 367,35	9 641 053,20

Rahoitusarvopaperit**Rahat ja pankkisaamiset****VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ**

7 503 367,35

9 641 053,20

VASTAAVAA YHTEENSÄ**178 745 863,75****170 813 795,09**

208 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	32 651 420,28	30 838 787,93
Tilikauden yli-/alijäämä	582 721,07	6 812 632,35
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	61 734 813,26	66 152 092,19
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	12 932 508,48	6 005 945,72
Vapaaehtoiset varaukset	11 100 000,00	14 100 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	24 032 508,48	20 105 945,72
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	37 378 874,15	31 153 895,21
Korottomat velat kunnalta	1 438 845,91	1 391 134,21
Muut velat	48 204 844,20	45 476 575,97
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	87 022 564,26	78 021 605,39
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	1 711 255,36	1 445 021,04
Saadut ennakot	12 878,10	4 356,62
Ostovelat	2 063 717,75	3 069 192,04
Korottomat velat kunnalta	217 331,68	208 202,79
Muut velat	915 589,43	920 811,51
Siirtovelat	1 035 205,43	886 567,79
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	5 955 977,75	6 534 151,79
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	92 978 542,01	84 555 757,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	178 745 863,75	170 813 795,09
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	48,0	50,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	246,6	229,6
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	246,6	229,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	33234	37651
Lainakanta 31.12., 1000€	40746	34198
Lainasaamiset 31.12., 1000€	0	0

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	11 484 773,77	11 072 993,00	103,72	411 780,77	12 023 938,17
Poistot ja arvonalentumiset	9 726 338,47	9 600 000,00	101,32	126 338,47	9 537 470,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 975 489,94	-6 961 999,00	100,19	-13 490,94	-5 749 743,06
Tulorahoituksen korjaukset	-9 775,81	0,00	0,00	-9 775,81	-34 514,93
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-19 882 649,72	-20 470 000,00	97,13	587 350,28	-17 700 667,60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	91 320,74	0,00	0,00	91 320,74	280 321,26
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	9 775,81	0,00	0,00	9 775,81	37 927,74
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5 555 706,68	-6 759 006,00	82,20	-1 203 299,32	-1 605 267,82
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-6 208,00	0,00	0,00	-6 208,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset muilta	1 444,00	0,00	0,00	1 444,00	0,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	8 000 000,00	8 000 000,00	100,00	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-1 508 786,74	-1 445 021,00	104,41	-63 765,74	-1 445 021,04
Oman pääoman muutokset	-5 000 000,00	0,00	0,00	-5 000 000,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	1 023 101,09	-2 095 973,00	-48,81	3 119 074,09	-690 481,11
Saamisten muutos muilta	1 114 584,76	0,00	0,00	1 114 584,76	28 426,54
Korottomien velkojen muutos kunnalta	56 840,59	0,00	0,00	56 840,59	-20 556,33
Korottomien velkojen muutos muilta	1 874 730,98	2 300 000,00	81,51	-425 269,02	3 732 899,76
Rahoituksen rahavirta	5 555 706,68	6 759 006,00	82,20	-1 203 299,32	1 605 267,82
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	71,9				90,8
Pääomamenojen tulorahoitus, %	66,8				83,8
Lainanhoitokate	7,7				9,4
Quick ratio	1,3				1,5
Current ratio	1,3				1,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-5 947 155,49				-21 238 157,55
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	3 845 182,44				4 868 283,53
Yhdystili 01.01.	4 868 283,53				4 177 802,42
Yhdystilin muutos	-1 023 101,09				690 481,11

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIKELAITOS

HULEVEDEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIKEVAIHTO	1 360 086,00	1 327 000,00
Valmistus omaan käyttöön	597 166,09	592 653,00
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tuet ja avustukset kunnalta		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavara		
Ostot tilikauden aikana	-10 505,75	-12 282,00
Palvelujen ostot	-590 975,05	-615 885,00
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-601 480,80	-628 167,00
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-210 438,48	-128 789,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-21 676,52	-22 069,00
Muut henkilösivukulut	-5 376,29	-5 591,00
Henkilöstökulut yhteensä	-237 491,29	-156 449,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 334 448,00	-1 317 581,00
Liiketoiminnan muut kulut	-5 792,00	
LIIEKELYJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	-221 960,00	-182 544,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,00	0,00
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-221 960,00	-215 199,00
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-221 960,00	-215 199,00
Poistoeron lisäys (-)	0,00	0,00
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0,00	0,00
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-221 960,00	-215 199,00
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	Ei esitetä.	

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI LIKELAITOS**

HULEVEDEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 641 823,53	24 696 951,94
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 259 538,02	636 612,97
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	25 901 361,55	25 333 564,91
Sijoitukset		
Muut saamiset	0,00	0,00
Sijoitukset yhteensä	0,00	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	25 901 361,55	25 333 564,91
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0,00	0,00
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	25 901 361,55	25 333 564,91

212 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-215 199,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-221 960,00	-215 199,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-437 159,00	-215 199,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat	26 338 520,55	25 548 763,91
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	26 338 520,55	25 548 763,91
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Korottomat velat kunnalta	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirotvelat	0,00	0,00
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	26 338 520,55	25 548 763,91
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	25 901 361,55	25 333 564,91

TASEEN TUNNUSLUVUT**Ei esitetä.**

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI LIKELAITOS**

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-221 960,00	-182 544,00
Poistot ja arvonalentumiset	1 334 448,00	1 317 581,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 793 963,28	-1 749 475,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-681 475,28	-614 438,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	681 475,28	614 438,00
Rahoituksen rahavirta	681 475,28	614 438,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	Ei esitetä.	

OULUN KAUPUNKI
OULUN VESI LIIKELAITOS

VESIHUOLLON TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKEVAIHTO	36 149 458,79	35 310 267,49
Valmistus omaan käyttöön	1 725 309,86	1 289 782,29
Liiketoiminnan muut tuotot	168 379,14	134 880,73
Tuet ja avustukset kunnalta	25 256,29	57 273,07
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavara		
Ostot tilikauden aikana	-4 907 780,82	-4 373 855,09
Palvelujen ostot	-6 506 044,80	-5 670 931,52
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-11 413 825,62	-10 044 786,61
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 642 546,91	-4 366 580,68
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 129 977,53	-1 018 053,75
Muut henkilösivukulut	-190 386,97	-212 744,07
Henkilöstökulut yhteensä	-5 962 911,41	-5 597 378,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 391 890,47	-8 219 889,60
Liiketoiminnan muut kulut	-593 042,81	-723 666,70
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	11 706 733,77	12 206 482,17
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	18 377,36	17 748,75
Kunnalle maksetut korkokulut	-380 838,97	-256 426,13
Korvaus peruspääomasta	-6 613 000,00	-5 511 000,00
Muut rahoituskulut	-28,33	-65,68
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-6 975 489,94	-5 749 743,06
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 731 243,83	6 489 394,11
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 731 243,83	6 489 394,11
Poistoeron lisäys (-)	-7 500 000,00	0,00
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	573 437,24	538 437,24
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	3 000 000,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	804 681,07	7 027 831,35

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Ei esitetä

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI LIKELAITOS**

VESIHUOLLON TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	79 844,17	83 977,08
Muut pitkävaikutteiset menot	142 190,05	164 119,18
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	222 034,22	248 096,26
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset	23 186 835,98	19 690 175,09
Kiinteät rakenteet ja laitteet	114 351 750,74	106 366 358,10
Koneet ja kalusto	1 027 669,91	1 086 421,20
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 161 251,54	8 061 297,87
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	144 727 508,17	135 204 252,26
Sijoitukset		
Muut saamiset	391 592,46	386 828,46
Sijoitukset yhteensä	391 592,46	386 828,46
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	145 341 134,85	135 839 176,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 575 199,64	4 723 426,65
Saamiset kunnalta	3 845 182,44	4 868 283,53
Muut saamiset	52 394,65	19 112,94
Siirtosaamiset	30 590,62	30 230,08
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 503 367,35	9 641 053,20
Saamiset yhteensä	7 503 367,35	9 641 053,20
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 503 367,35	9 641 053,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	152 844 502,20	145 480 230,18

216 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	32 866 619,28	30 838 787,93
Tilikauden yli-/alijäämä	804 681,07	7 027 831,35
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	62 171 972,26	66 367 291,19
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	12 932 508,48	6 005 945,72
Vapaaehtoiset varaukset	11 100 000,00	14 100 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	24 032 508,48	20 105 945,72
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	37 378 874,15	31 153 895,21
Korottomat velat kunnalta	1 438 845,91	1 391 134,21
Muut velat	21 866 323,65	19 927 812,06
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	60 684 043,71	52 472 841,48
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	1 711 255,36	1 445 021,04
Saadut ennakot	12 878,10	4 356,62
Ostovelat	2 063 717,75	3 069 192,04
Korottomat velat kunnalta	217 331,68	208 202,79
Muut velat	915 589,43	920 811,51
Siirtovelat	1 035 205,43	886 567,79
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	5 955 977,75	6 534 151,79
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	66 640 021,46	59 006 993,27
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	152 844 502,20	145 480 230,18

TASEEN TUNNUSLUVUT**Ei esitetä.**

OULUN KAUPUNKI**OULUN VESI LIIKELAITOS**

VESIHUOLLON RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	11 706 733,77	12 206 482,17
Poistot ja arvonalentumiset	8 391 890,47	8 219 889,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 975 489,94	-5 749 743,06
Tulorahoituksen korjaukset	-9 775,81	-34 514,93
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-18 088 686,44	-15 951 192,60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	91 320,74	280 321,26
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 775,81	37 927,74
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 874 231,40	-990 829,82
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-4 764,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	8 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-1 508 786,74	-1 445 021,04
Oman pääoman muutokset	-5 000 000,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	341 625,81	-1 304 919,11
Saamisten muutos muilta	1 114 584,76	28 426,54
Korottomien velkojen muutos kunnalta	56 840,59	-20 556,33
Korottomien velkojen muutos muilta	1 874 730,98	3 732 899,76
Rahoituksen rahavirta	4 874 231,40	990 829,82
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**Ei esitetä**

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OULUN VESI LIIKELAITOS

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoona tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

2. Esittämistavanmuutokset

Toimintatuotot 3. Vertailutietoa 2017 muutettu, lisätty rivi valmistus omaan käyttöön.

Vakuudet ja vastuusitoumukset 17. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt riviltä Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset poistettu vertailutieto. Kohdassa ilmoitettu virheellisesti urakka- ja konsulttisopimusten maksamatta olevat maksuerät.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

3. Toimintatuotot

	2018	2017
Vesimaksujen perusmaksut	2 163 913,57	4 083 825,06
Vesimaksut	13 509 079,16	13 198 460,33
Jätevesimaksujen perusmaksut	1 972 298,00	0,00
Jätevesimaksut	18 067 834,62	17 548 023,55
Sakokaivolietemaksut	109 697,72	107 704,25
Sprinklerimaksu	90 241,57	88 068,00
Muut maksut	1 596 480,15	1 611 186,30
Liikevaihto	37 509 544,79	36 637 267,49
Valmistus omaan käyttöön	2 322 475,95	1 882 435,29
Liiketoiminnan muut tuotot	168 379,14	134 880,73
Tuet ja avustukset kunnalta	25 256,29	57 273,07
Yhteensä	40 025 656,17	38 711 856,58

4. Palvelujen ostot

	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	7 097 019,85	6 286 816,52
Yhteensä	7 097 019,85	6 286 816,52

5. Suunnitelman mukaiset poistot**Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto
Muut pitkäaikaiset menot	
Kehittämismenot	2 v / tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 v / tasapoisto
(Ennakkomaksut	ei poistoaikaa)

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto

Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v -20 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Sijoitukset	
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

Muut toimintatuotot	2018	2017
Muut myyntivoitot	9 775,81	34 514,93
Myyntivoitot yhteensä	9 775,81	34 514,93

7. Poistoeron muutos

	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	6 926 562,76	-538 437,24
Poistoeron muutokset yhteensä	6 926 562,76	-538 437,24

HULEVEDEN LASKENNALLISEN ERIYTTÄMISEN LASKENTAPERUSTEET

Huleveden eriyttämisen lasekntaperiaatteita on tarkennettu.

Vertailutiedot vuodelta 2017 muutettu vastaamaan vuoden 2018 esitysmuotoa.

HULEVEDEN TULOSLASKELMA

LIKEVAIHTO	YYPn maksama palvelumaksu
Valmistus omaan käyttöön	Huleveteen kohdistuvat valmistus omaan käyttöön erät
Ostot tilikauden aikana	Huleveteen kohdistuvat ostot
Palvelujen ostot	Huleveteen kohdistuvat ostot
Palkat ja palkkiot	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia laskennallisia henkilöstömenoja
Eläkekulut	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia laskennallisia henkilöstömenoja
Muut henkilösivukulut	Huleveteen kohdistuvia omajohteisia sekä palvelun tuottamiseen kohdistuvia laskennallisia henkilöstömenoja
Suunnitelman mukaiset poistot	Hulevesiverkoston käyttömuisuuden poistot.
Kunnalle maksetut korkokulut	Huleveden %-osuus jäteveden ja huleveden käyttömuisuudesta(=25,286%) suhteessa jätevesilainojen korkoihin.

HULEVEDEN TASE

Kiinteät rakenteet ja laitteet	Hulevesiverkosto-omaisuus.
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Keskeneräinen hulevesiverkosto.
Muut velat	Laskennallinen tasauserä.
HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA	
Saamisten muutos kunnalta	Laskennallinen tasauserä.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

8. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	83 977,08	164 119,18		248 096,26
Lisäykset tilikauden aikana				0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Hankintamenoon luettujen korkojen määrä				0,00
Siirrot erien välillä	41 156,74	65 403,86		106 560,60
Tilikauden poisto	-45 289,65	-87 332,99		-132 622,64
Poistamaton hankintameno 31.12.	79 844,17	142 190,05		222 034,22
Kirjanpitoarvo 31.12.	79 844,17	142 190,05		222 034,22

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineel. hyödyk.	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	19 690 175,09	131 063 310,04	1 086 421,20		8 697 910,84	160 537 817,17	
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	1 072,07	95 739,45		19 785 838,20	19 882 649,72	
Rahoitusosuudet tilikaudella					-91 320,74	-91 320,74	
Vähennykset tilikauden aikana			0,00			0,00	
Siirrot erien välillä	5 179 370,04	15 475 121,02	210 587,08		-20 971 638,74	-106 560,60	
Arvonlennukset ja niiden palautukset						0,00	
Tilikauden poisto	-1 682 709,15	-7 545 928,86	-365 077,82			-9 593 715,83	
Poistamaton hankintameno 31.12.	23 186 835,98	138 993 574,27	1 027 669,91		7 420 789,56	170 628 869,72	
Kirjanpitoarvo 31.12.	23 186 835,98	138 993 574,27	1 027 669,91		7 420 789,56	170 628 869,72	

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset	Saamiset konserni yhtiö	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	190 713,92	196 114,54	386 828,46
Lisäykset	6 208,00		6 208,00
Vähennykset		-1 444,00	-1 444,00
Siirrot erien välillä			
Hankintameno 31.12.	196 921,92	194 670,54	391 592,46
Arvonlennukset			
Kirjanpitoarvo 31.12.	196 921,92	194 670,54	391 592,46

9. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		-31 252,41		409 316,63
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		-31 252,41		409 316,63
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		79 858,77		421 839,06
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		79 858,77		421 839,06
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		3 957,33		4 794,20
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		3 957,33		4 794,20
Yhteensä	0	52 563,69	0	835 949,89

10. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	30 000,00	30 000,00
Muut tulojäämät	590,62	230,08
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	30 590,62	30 230,08
Siirtosaamiset yhteensä	30 590,62	30 230,08

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

11. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	28 500 671,91	28 500 671,91
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	28 500 671,91	28 500 671,91
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	30 838 787,93	29 335 268,59
Liikelaitosten tuloutukset	-5 000 000,00	
Siirrot erien välillä	6 812 632,35	1 503 519,34
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	32 651 420,28	30 838 787,93
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	582 721,07	6 812 632,35
Oma pääoma yhteensä	61 734 813,26	66 152 092,19

12. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2018	2017
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	30 533 852,71	27 445 108,07
Pitkäaikaiset velat yhteensä	30 533 852,71	27 445 108,07

13. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		252 359,34		317 429,98
Muut velat	2 458 314,05		2 405 543,45	
Yhteensä	2 458 314,05	252 359,34	2 405 543,45	317 429,98
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Ostovelat		308,30		
Muut velat	231 160,06		185 290,06	
Yhteensä	231 160,06	308,30	185 290,06	0,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		28 538,97		
Yhteensä	0,00	28 538,97	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	2 689 474,11	281 206,61	2 590 833,51	317 429,98

14. Liittymismaksut ja muut velat

	2018	2017
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut	49 643 690,11	46 867 710,18
Muut velat	915 589,43	920 811,51
Yhteensä	50 559 279,54	47 788 521,69

15. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Palkkojen ja hlösvukulujen jaksotukset	27 262,21	25 803,91
Lomapalkkavelka	904 877,00	855 674,00
Menojäämät		
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	37 941,76	
Tuntipalkkojen jaksotus	34 431,98	
Muut menojäämät	30 692,48	5 089,88
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 035 205,43	886 567,79

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

16. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2018	2017
Vuokravastuut		
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti	0,00	0,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		
Sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet		
Leasingvastuut yhteensä	77 643,92	77 513,36
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	77 643,92	77 513,36
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	77 643,92	77 513,36

17. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2018	2017
Sopimusvastuut		
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	0,00	0,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Sopimusvastuut yhteensä	0,00	0,00

*)Perustamishankk.valtionos.palautusvastuu

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

18. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2018	2017
Henkilöstön lukumäärä		
Liikelaitokset	125	125
Yhteensä	125	125

19. Henkilöstökulut

	2018	2017
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 821 212,87	5 466 718,89
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	379 189,83	287 108,61
Henkilöstökulut yhteensä	6 200 402,70	5 753 827,50

20. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2018	2017
Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	230,00	253,00
Keskustapuolue	1 005,75	784,80
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	115,00	152,00
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	253,00	309,10
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	253,00	304,00
Vasemmistoliitto	546,25	908,13
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 403,00	2 711,03

13.2 Oulun Tietotekniikka liikelaitos

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen (Oulun Tietotekniikka, OTT) toiminta kehittyi vuonna 2018 suunnitelmien mukaisesti. OTT saavutti taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteensa. Liikelaitos myös kehitti monin tavoin sekä asiakkaiden toimintaa yhteistyössä heidän kanssaan, että omaa toimintaa yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa.

Oulun kaupungin tarkastuslautakunta arvioi liikelaitokselle asetettujen tavoitteiden toteutumista tuloksellisuuden näkökulmasta ja vertasi niitä asetettuihin tavoitteisiin. Omistajapoliittisten linjausten toteutumista arvioitiin vuosilta 2013–2017. Tarkastuslautakunta toteaa 2018 annetussa arviointikertomuksessaan johtopäätöksinä seuraavaa. ”Oulun Tietotekniikan talousarvioon vuodeksi 2017 asetetut tavoitteet, omistajan liikelaitokselle asettamat pidemmän aikavälin tavoitteet ja johtokuntatason toiminnalliset tavoitteet (kehittämissuunnitelma) toteutuivat hyvin. Toiminta on tuloksellista, kun kriteerinä ovat tavoitteet ja niissä onnistuminen. Uudenlainen asiakasyhteistyö toimii hyvin, toimintavarmuus on saavuttanut hyvän tason ja riskienhallinta on arvion mukaan hyvällä tasolla.”

Oulun Tietotekniikan keskeiset toimintaa ohjaavat teemat pysyivät samoina vuonna 2018 kuin tarkastelujaksolla 2013–2017. Keskiössä olivat asiakasläh-

töinen toiminta, toimintavarmuuden parantaminen ja kumppaniverkoston tehokas hyödyntäminen.

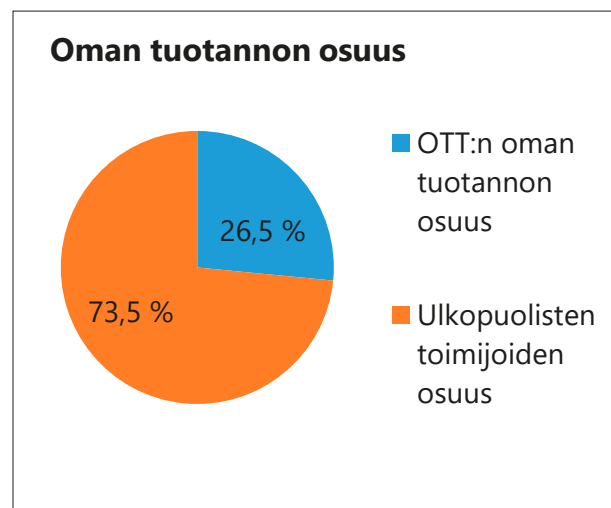
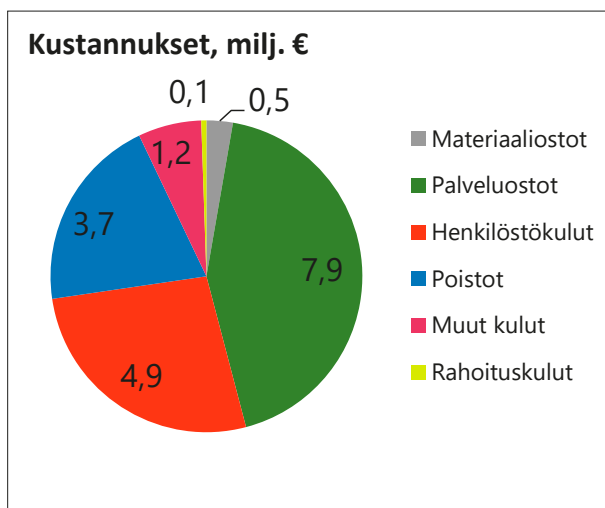
Taloudelliset tavoitteet saavutettiin

Taloudellisten tavoitteidensa saavuttamisessa Oulun Tietotekniikka onnistui hyvin. Sen liikevaihto kasvoi 18,9 miljoonaan euroon (17,3 miljoonaa euroa vuonna 2017). Liikevaihdon kasvulle ei ole yhtä selittävää tekijää, vaan se on seurausta positiivisesta kehityksestä usealla saralla. Liikelaitoksen palvelutarjontaa kehitettiin edelleen asiakastarpeiden pohjalta. Asiakaskysyntä eri palveluille ja tuotteille jatkoi kasvuaan useilla eri alueilla.

OTT:n kulutaso pysyi säästöjen ja toiminnallisten muutosten ansiosta kurissa. Tilikauden ylijäämä oli 975 220 euroa (vuonna 2017 ylijäämä oli 1 018 000 euroa).

Oulun Tietotekniikka on siirtynyt aiemmin Oulun kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti palveluidensa hinnoittelussa aiheuttamisperusteiseen malliin, jonka mukaan Oulun Tietotekniikka toimi myös vuonna 2018.

Omistajapoliittisten linjausten mukaisesti toimitajakumppaneiden rooli Oulun Tietotekniikan palvelutuotannossa säilyi merkittävänä. Ulkopuolisten toimijoiden osuus OTT:n tuottamista palveluista oli 73,5 prosenttia.

Asiakaslähtöinen malli ja yhteistyö kumppanuusverkoston kanssa toimi hyvin

Oulun Tietotekniikka ylsi vuonna 2018 toiminnallisiin tavoitteisiinsa. Palautteen mukaan asiakaslähtöinen palvelumalli toimi hyvin. Vuorovaikutteinen yhteistyö asiakkaiden kanssa antaa hyvän kuvan toiminnan onnistumisesta ja kehittämistarpeita pystytään tunnistamaan aikaisempaa varhaisemmin.

Omassa toiminnassaan OTT toteutti lukuisia kehityshankkeita. Toiminta perustuu paljon myös kumppaneiden palvelutarjontaan. Yhteistyötä kumppaneiden kanssa kehitettiin suunnitelmallisesti ja kumppaniverkosta laajennettiin julkisilla hankinnoilla. Oman toiminnan kehittämisessä pääpaino oli palvelutarjonnan kehittämisessä asiakastarpeiden pohjalta ja omien sisäisten toimintamallien tehostamista. Vuonna 2018 jatkettiin myös Oulun kaupungin kyberturvallisuuden ja tietosuojan kehittämishankkeita.

Oulun Tietotekniikan henkilöstön määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Työhyvinvoinnin, tarvittavan osaamisen ja osaajien kehittäminen olivat tärkeitä tavoitteita.

Toimintaympäristössä muutoksia

Toimintaympäristössä tapahtui vuonna 2018 merkittäviä muutoksia. Maakunnan valmistelutyöt jatkuivat. Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutusta ei voi vielä täysin arvioida.

Oulun kaupunginvaltuusto teki kesäkuussa 2018 päätöksen Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen ja konsernihallinnon tietohallinnon yhdistämisestä 1.1.2019 alkaen. Päätöksen mukaisesti Oulun Tietotekniikka liikelaitos lopetetaan tilinpäätöksen 2018 valmistuttua.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikelyljäämä 1000 €	118	0	118	1 094	976	927
Tuloutus omistajille, 1000 €	118	0	118	118	0	100
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	4 000	0	4 000	2 456	-1 544	61

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.2.2019 (§ 10) Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen talousarviomuutoksen vuodelle 2018. Talousarviomuutos ei ehtinyt kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston käsitteilyyn vuoden 2018 puolella, minkä vuoksi Oulun kaupungin tilinpäätöksessä 2018 Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen talousarvion vertailutiedot esitetään sellaisina kuin ne ovat olleet ennen tätä talousarviomuutosta.

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2018	TA -muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Päätelaitteiden määrä	22 500			24 754	2 254	110
Tietoliikenteen saatavuus	99,95			99,73	-0,22	0,98
*) Kriittisten häiriötilanteiden kesto	15,0			20,3	5,3	135,0
***) Häiriöiden määrä per laite	0,52			0,19	-0,33	37,00
Keskimääräinen aika, jona 80 % häiriöistä ratkaistu (tpv)	1,35			1,47	0,12	109,00
Sähköisen asioinnin osuus yhteydenotoista %	68			77	9	113
Liikevaihto / hlö (€)	182 600			212 885	30 285	117

*) Tunnusluku kuvaa palveluiden toimintavarmuutta. Lasketaan yhteen kaikkien vuoden aikana ilmenneiden laajamittaisten häiriötilanteiden kesto tunteinta. Tavoitetaso: pienenevä

***) Tunnusluku kuvaa palveluiden toimintavarmuuden kehittymistä. Lasketaan jakamalla kaikkien häiriöiden määrä päätelaitteiden määrällä. Tavoitetaso: pienenevä.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus*Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta*

Tunnusluvut	TA2018	TA-muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018"
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	16 821		16 821	18 947	2 126	113
Investoinnit	4 000		4 000	2 456	1 544	61
Kannattavuus						
liikelyijäämä	118		118	1 094	976	927
sij.pääomantuotto,%	1,60 %		1,60 %	12,80 %		
korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta%	6 %		6 %	11,70 %		

Analyysi

Liikevaihto ylitti talousarvion tilikauden aikana kasvaneen asiakaskysynnän johdosta, jonka taustalla oli muun muassa liikelaitoksen palvelu- ja tuotetarjonnan kehittäminen asiakastarpeiden pohjalta. Liikelaitoksen toiminta suurivolyymisten palveluiden osalta perustuu prosessitoimintaan, joka toimii erityisen tehokkaasti tilanteessa, jossa palvelu- ja tuotekysyntä kasvavat. Vaikka kysyntä ja liikevaihto kasvoivat, kulutaso ei noussut liikevaihdon kasvun suhteessa. Näin ollen tilikauden taloudellinen tulos muodostui erittäin hyväksi.

Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat edellisvuodesta ja toteutuivat arvioitua suurempana. Tilikauden aikana tulostuspalveluissa siirryttiin palveluhankintaan kumppanilta. Tässä yhteydessä myytiin tulos- ja monitoimilaitteet kumppanille, mikä kerrytti liiketoiminnan muita tuottoja. Liiketoiminnan muihin tuottoihin kertyi myös tuloa henkilöstön vuokraamisesta maakuntavalmistelu-tehtäviin.

Aine ja tarvikeostot toteutuivat edellisvuoden tasolle 0,5 milj. euroon (ta 0,6 milj. euroa; ed.v. 0,5 milj. euroa). Talousarviossa asiakkaiden IT-laite ja -tarvikeostot arvioitiin suuremmiksi kuin ne lopulta toteutuivat. Edellisvuoden lopussa tehtiin vuokrasopimus datakeskustiloista ulkopuolisen toimijan kanssa, mikä vaikuttaa sähkön ostoon. Vuokrasopimuksen mukaisesti vuokrakulu kattaa sähkön, joten aine- ja tarvikeostoissa se jäi toteutumatta.

Palveluiden ostot kasvoivat edellisvuoteen nähden, ja toteutuivat 7,9 milj. euroon (ta 6 milj. euroa; ed.v. 5,8 milj. euroa). ICT-palveluita sekä päätelaitteisiin liittyviä palveluita hankittiin ulkopuolelta. Muun muassa tulostuspalvelut siirrettiin kokonaisuudessaan ulkopuoliselta toimijalta hankittavaksi.

Henkilöstökulut toteutuivat 4,8 milj. euroon ja jäivät arvioidusta (ta 5,0 milj. euroa; ed.v. 4,7 milj. euroa). Tilinpäätösvuodelle arvioitiin suunnittelijoiden rekrytointeja, jotka eivät vielä toteutuneet.

Poistot jäivät arvioidusta liittyen palvelun hankkimiseen ulkopuoliselta toimijalta. Ne toteutuivat 3,7 milj. euroon (ta 4 milj. euroa; ed.v. 4,2 milj. euroa). Tulostuslaitteita myytiin kumppanille, eikä uusia investoitu, mikä vaikuttaa poistojen kertymiseen alentavasti.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli positiivinen. Liikevaihto kasvoi edellisvuodesta ja liiketoiminnan muihin tuottoihin kertyi tuloa mm. käyttöomaisuuden myynnistä ja myyntivoitosta. Investoinnit jäivät arvioitua pienemmäksi johtuen muun muassa tulostuspalvelun muutoksista.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden tulos 975 219,88 siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä tilille kasvattaen omaa pääomaa 7 493 114,43 euroon.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	91	84	82	90	87
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	3	3	1		4
Tilapäiset	3	5	8	5	5
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	94	89	90	95	92
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset		64,7	69,2	70,3	70,5
Tilapäiset		6,6	7	6,9	7
Yhteensä		71,3	76,3	77,3	77,5
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-4 130	-3 993	3 871	-3 952	-3 763
Eläkekulut	-701	-701	-685	-728	-735
Muut henkilösivukulut	-197	-160	-188	-272	-226
Yhteensä	-5 028	-4 855	-4 743	-4 952	-4 724

Oulun Tietotekniikka liikelaitoksen henkilöstömäärä on vakiintunut reiluun 80 henkilöön. Määräaikaisia työntekijöitä on palkattu sijaisuuksiin tai projektiluonteisiin tehtäviin. Tilinpäätöstilanteessa henkilöstömäärä oli 89, joista 5 määräaikaista. Vuoden aikana vanhuuseläkkeelle jäi kolme työntekijää ja kaksi uutta työntekijää palkattiin. Talousarvioon arvioitiin rekrytointeja, jotka eivät vielä tilinpäätösvoonna toteutuneet.

Henkilöstökulut jäivät arvioitua pienemmiksi liittyen toteutumattomiin rekrytointeihin.

Sairauspoissaoloprosentti vuonna 2018 oli 4,8 % kun se edellisvuonna oli 5,4 %.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Tilinpäätösvoosi 2018 oli Oulu Tietotekniikka liikelaitoksen viimeinen toimintavuosi. Oulun kaupunginvaltuusto päätti 18.6.2018 Oulun Tietotekniikan ja konsernihallinnon tietohallinnon yhdistämisestä uudeksi digi- ja ICT-palveluiden liikelaitokseksi vuoden 2019 alusta. Henkilöstö siirtyi uuteen liikelaitokseen. Uuden liikelaitoksen toimintamalli tarkentuu vuoden 2019 aikana.

Investoinnit*Päätelaiteinvestoinnit*

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	2264	2100		2100	164
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Päätelaiteinvestoinnit ylittivät talousarvion reilulla 100 t eurolla. Ylitykset liittyvät asiakkaiden hankintoihin, joita ei talousarviota laadittaessa voida tarkkaan arvioida.

ICT-infrastrukturi

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	127	1700		1700	-1573
Luovutustulot	738				738

Tilinpäätösvuoden aikana tulostuspalveluista tehtiin sopimus toimittajan kanssa. Sopimukseen liittyi olemassa olevien tulostuslaitteiden myynti toimittajalle. Tulostuslaitteita ei investoitu tilinpäätösvouden aikana kuten talousarviossa arvioitiin. Muissa tietoliikennepalveluissa investoinnit jäivät myös arvioitua pienemmiksi liittyen palveluiden hankkimiseen ulkopuolisilta toimijoilta.

Ohjelmistolisenssit

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	65	200		200	-135
Luovutustulot					

OULUN KAUPUNKI

OULUN TIETOTEKNIikka LIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Ali- tus-	1.1.-31.12.2017
LIKEVAIHTO	18 946 753,70	16 821 253,00	112,60	2 125 500,70	17 339 723,92
Liiketoiminnan muut tuotot	299 452,82	30 000,00	998,20	269 452,82	235 905,55
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00	0,00	0,00	1 200,71
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-504 982,65	-636 300,00	79,40	131 317,35	-519 519,49
Palvelujen ostot	-7 909 161,75	-6 042 350,04	130,90	-1 866 811,71	-5 852 667,85
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-8 414 144,40	-6 678 650,04	126,00	-1 735 494,36	-6 372 187,34
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-3 992 679,81	-4 130 350,03	96,70	137 670,22	-3 870 936,78
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-701 468,05	-702 000,12	99,90	532,07	-684 539,35
Muut henkilösivukulut	-160 861,81	-196 000,08	82,10	35 138,27	-187 893,66
Henkilöstökulut yhteensä	-4 855 009,67	-5 028 350,23	96,60	173 340,56	-4 743 369,79
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 710 495,78	-3 996 000,00	92,90	285 504,22	-4 283 495,03
Liiketoiminnan muut kulut	-1 172 534,69	-1 009 000,32	116,20	-163 534,37	-1 061 237,53
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 094 021,98	139 252,41	785,60	954 769,57	1 116 540,49
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	-280,60	0,00	0,00	-280,60	223,39
Korvaus peruspääomasta	-118 000,00	-117 999,96	100,00	-0,04	-97 935,00
Muut rahoituskulut	-521,50	0,00	0,00	-521,50	-1 043,84
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-118 802,10	-117 999,96	100,70	-802,14	-98 755,45
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	975 219,88	21 252,45	4 588,70	953 967,43	1 017 785,04
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	975 219,88	21 252,45	4 588,70	953 967,43	1 017 785,04
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	975 219,88	21 252,45	4 588,70	953 967,43	1 017 785,04
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,2				16,7
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	13,4				15,5
Voitto, %	5,1				5,9

OULUN KAUPUNKI**OULUN TIETOTEKNIikka LIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	281 291,49	380 255,30
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	281 291,49	380 255,30
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3 913 762,92	5 691 279,88
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 913 762,92	5 691 279,88
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 195 054,41	6 071 535,18
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	332 922,49	408 342,50
Saamiset kunnalta	5 084 718,60	1 969 768,36
Muut saamiset	328 799,15	641 110,22
Siirtosaamiset	159 850,87	1 756 358,72
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	5 906 291,11	4 775 579,80
Saamiset yhteensä	5 906 291,11	4 775 579,80
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 906 291,11	4 775 579,80
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 101 345,52	10 847 114,98

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	959 506,46	959 506,46
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 558 388,09	4 540 603,05
Tilikauden yli-/alijäämä	975 219,88	1 017 785,04
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 493 114,43	6 517 894,55
POISTOERO JA VAPAAEHT.VAR.		
PAKOLLISET VARAUKSET		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	672 751,71	672 751,71
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	672 751,71	672 751,71
Lyhytaikainen		
Ostovelat	889 196,85	2 735 935,07
Muut velat	155 477,11	71 851,50
Siirtovelat	890 805,42	848 682,15
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 935 479,38	3 656 468,72
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 608 231,09	4 329 220,43
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 101 345,52	10 847 114,98
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	74,2	60,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,6	24,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	6534	5558
Lainakanta 31.12., 1000€	673	673

OULUN KAUPUNKI

OULUN TIETOTEKNIikka LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyläämä (-alijäämä)	1 094 021,98	139 252,41	785,6	954 769,57	1 116 540,49
Poistot ja arvonalentumiset	3 710 495,78	3 996 000,00	92,9	-285 504,22	4 283 495,03
Rahoitustuotot ja -kulut	-118 802,10	-117 999,96	100,7	-802,14	-98 755,45
Tulorahoituksen korjauserät	-115 751,71	0,00	0,0	-115 751,71	-7 290,18
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-2 455 929,30	-4 000 000,00	61,4	1 544 070,70	-4 222 382,36
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	737 666,00	0,00	0,0	737 666,00	7 290,18
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 851 700,65	17 252,45	16 529,3	2 834 448,20	1 078 897,71
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-3 114 950,24	-17 252,45	18 055,1	-3 097 697,79	-122 364,20
Saamisten muutos muilta	1 984 238,93	0,00	0,0	1 984 238,93	-424 948,19
Korottomien velkojen muutos muilta	-1 720 989,34	0,00	0,0	-1 720 989,34	-531 585,32
Rahoituksen rahavirta	-2 851 700,65	-17 252,45	16 529,3	-2 834 448,20	-1 078 897,71
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	190,8				125,6
Pääomamenojen tulorahoitus, %	190,8				125,6
Lainanhoitokate	40,5				54,6
Kassan riittävyys, pv	-117				47,0
Quick ratio	3,1				1,3
Current ratio	3,1				1,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	3 985 237				447 797
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	5 084 718,60				1 969 768,36
Yhdystili 01.01.	1 969 768,36				1 847 404,16
Yhdystilin muutos	3 114 950,24				122 364,20

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
OULUN TIETOTEKNIikka LIKELAITOS

Tilinpäättöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2018	2017
Liikevaihto		
Sisäiset palvelut	2 177,75	-2 595,83
Asiakaskeskus	2 649 704,16	2 767 827,63
Palvelukeskus	16 294 871,79	14 574 492,12
Liiketoiminnan muut tuotot	299 452,82	235 905,55
Tuet ja avustukset	0,00	1 200,71
Yhteensä	19 246 206,52	17 576 830,18

3. Palvelujen ostot	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	7 909 161,75	5 852 667,85
Yhteensä	7 909 161,75	5 852 667,85

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Muut koneet ja kalusto	
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto

Muutos Oulun kaupungin suunnitelmapoistojen perusteisiin ja poistosuunnitelmaan, KH 12.6.2017 § 172.

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

Muut toimintatuotot	2018	2017
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	115 751,71	7 290,18
Myyntivoitot yhteensä	115 751,71	7 290,18

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

6. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	380 255,30			380 255,30
Lisäykset tilikauden aikana	73 876,55			73 876,55
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana	-4 726,00			-4 726,00
Hankintamenuon luettujen korkojen määrä				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto	-168 114,36			-168 114,36
Poistamaton hankintameno 31.12.	281 291,49			281 291,49
Kirjanpitoarvo 31.12.	281 291,49			281 291,49

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				5 691 279,88			5 691 279,88
Lisäykset tilikauden aikana				2 382 052,75			2 382 052,75
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana				-617 188,29			-617 188,29
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto				-3 542 381,42			-3 542 381,42
Poistamaton hankintameno 31.12.				3 913 762,92			3 913 762,92
Kirjanpitoarvo 31.12.				3 913 762,92			3 913 762,92

7. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		299 890,44		355 123,68
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	299 890,44	0,00	355 123,68
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		18 407,20		33 667,04
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	18 407,20	0,00	33 667,04
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	318 297,64	0,00	388 790,72

8. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	21 000,00	22 750,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	138 850,87	1 733 608,72
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	159 850,87	1 756 358,72
Siirtosaamiset yhteensä	159 850,87	1 756 358,72

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

9. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	959 506,40	959 506,40
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	959 506,40	959 506,40
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	4 540 603,05	5 215 440,66
Liikelaitosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	1 017 785,04	-674 837,61
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	5 558 388,09	4 540 603,05
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	975 219,88	1 017 785,04
Oma pääoma yhteensä	7 493 114,37	6 517 894,49

10. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	672 751,71	672 751,71
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	672 751,71	672 751,71

11. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		39 334,42		25 245,22
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	39 334,42	0,00	25 245,22
Vieras pääoma yhteensä	0,00	39 334,42	0,00	25 245,22

12. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2018	2017
Tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	22 093,76	20 251,11
Lomapalkkavelka	779 746,00	824 453,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/peruspääoman korko jäsenkunnille		
PPSHP/potilasvahinkovakuutus		
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	35 259,17	
Lupapalkkojen jaksotus	884,43	
Muut menojäämät	52 822,06	3 978,04
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	890 805,42	848 682,15

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2018	2017
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti	0,00	949 025,40
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0,00	949 025,40
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet		
Leasingvastuut yhteensä	2 286,86	101 822,05
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 808,02	100 048,85
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	2 286,86	1 050 847,45

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

14. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2018	2017
Yleishallinto	0	2
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaikokset	93	96
Yhteensä	93	98

15. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 855 009,67	4 743 369,79
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	4 855 009,67	4 743 369,79

16. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	253,00	310,50
Keskustapuolue	455,40	507,15
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	0,00	57,50
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	1 077,45	688,60
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	253,00	572,48
Vasemmistoliitto	316,25	531,88
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 355,10	2 668,11

13.3 Oulun tekninen liikelaitos

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Teknisen liikelaitoksen taloudellinen tulos 2018 oli erittäin hyvä; tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,6 M€.

Liikelaitoksen liikevaihto oli yhteensä 48,1 M€, mikä oli 0,3 M€ budjetoitua enemmän. Edellisvuoteen verrattuna vuoden 2018 liikevaihto pieneni 6,5 M€. Merkittävin liikevaihtoa alentava tekijä oli logistiikkapalvelujen varastotoimintojen siirtyminen PPSHP:lle 1.9.2017; varastotoimintojen osuus liikevaihdosta oli aiemmin 4,2 M€/vuosi.

Maarakennuspalvelujen keskeisin perusparannushanke oli keskusta-alueen Pakkahuoneenkadun perusparannus, uudisrakentamiskohteita rakennettiin Kiimingin Hakomäessä ja Hiukkavaaran Vaskikankaan alueella. Liikuntapaikkarakentamisessa laajimmat kohteet olivat Hönttämäki-Jääli kuntoreitin rakentaminen sekä Kaakkurin liikuntamaan pyöräilyreitti. Maarakennus-palvelut jatkoi inframallipohjaisen rakentamisen kehittämistä ja osaltaan valmisteli Oulun kaupungin uutta mittausohjetta.

Ympäristön ylläpitopalvelujen tuottamisesta (liikenne- ja viheralueiden hoito) luovuttiin suunnitellusti Haukiputaan kaupunginosassa. Yleisten alueiden kunnossapidon osalta jatkettiin tavoitehintaurakointimuodon käyttöönottoa yhteistyössä tilaaja-yksi-

köiden kanssa; tavoitehinnan käytöllä tasataan taloudellisia riskejä tuottajalle ja asiakkaalle.

Kiinteistöpalveluiden merkittävimmät rakentamiskohteet olivat Pohjankartanon koulun perusparannus, Raksilan jäähallin pukuhuoneitilojen peruskorjaus sekä Niittyaron huoltorakennuksen rakentaminen.

Hyödyntämällä kumppanuuksia palvelutuotannossa tehostettiin toimintaa kaikilla palvelusegmenteillä ja vastattiin omistajapoliittisiin tavoitteisiin vähentämällä oman tuotannon osuutta kokonaisuutena.

Uusina toimintamalleina kumppanuuksien hyödyntämiseksi olivat virastomestari- ja turvallisuuspalveluiden hankkiminen alihankintapalveluna neljässä kohteessa; hankinta toteutettiin yhteistyössä Oulun Serviisin ateria- ja puhtauspalvelujen kanssa. Ajo-neuvokaluston korjaamotoimintoja kehitettiin hankkimalla huolto- ja korjaustoimintoja ulkoisena palveluna eri kalustoryhmille sekä ottamalla käyttöön rengashotellipalvelu. Ympäristön ylläpito-, maarakennus- ja kiinteistöpalveluissa jatkettiin alihankintapalvelujen käyttöä aiempaan tapaan.

Tuotannon tehokkuustavoitteet saavutettiin. Palvelutuotannon volyyymi kyettiin pitämään suunnitellulla tasolla henkilöstöressurssien alenemista huolimatta. Tuottavuuden nousu näkyy myös asiakkaalla; palveluhintoja ei korotettu panoshintojen noususta huolimatta.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2018	Toteuma
Kaupunki asettaa omistuksilleen selkeät sekä mitattavat tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista	Teknisen liikelaitoksen toiminta kehittyi omistajapoliittisen ohjelman mukaisesti.	Liikevaihdon aleneminen ja palveluiden tuottaminen Teknisen liikelaitoksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden 2020 mukaisesti.	Liikevaihdon aleneminen ja palveluiden tuottaminen Teknisen liikelaitoksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden 2020 mukaisesti. Liikevaihto 49 milj.€. Kehityssuunnitelman toteutuminen yhteistyössä tilaajayksiköiden kanssa.	Liikevaihto 48,1M€. Tavoite saavutettiin.

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2018	Toteuma
Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse	Vakituisen henkilöstön määrä pienenee	Vakituisen henkilöstön määrä	Vähennys -125 henkilöä (TP2012) tasosta. Laskennassa huomioidaan konsernin sisäiset henkilösiirrot	Vähennys - 133 henkilöä. Tavoite saavutettiin.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Talousarvion 2018 mukainen liikeylijäämätavoite sisältäen tuloutus omistajalle saavutettiin selvästi.

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikeylijäämä 1000 €	628	0	628	1 974	1 346	314 %
Tuloutus omistajille, 1000 €	335	0	335	335	0	100 %
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	700	0	700	609	-91	87 %

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus**Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta**

Tunnusluvut	TA2018	TA- muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018"
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	47 843		47 843	48 093	250	100
Investoinnit	700		700	609	-91	87
Kannattavuus						
liikeylijäämä	628		628	1 974	1 346	314
sij.pääomantuotto,%				19 %		
korvaus peruspääomasta	335		335	335		100
korvaus sij.pääomasta %	6 %		6 %	6 %		

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2018	TA- muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018"
Ylläpidetty kiinteistökanta/ henkilöstömäärä [brm2/htv]	12803		12803	12874	71	100 %
Ylläpidetty katuverkko/ henkilöstömäärä [km/htv]	24,3		24,3	27,2	2,9	112 %
Tilakustannukset / liikevaihto [%]	1,90 %		1,90 %	2,20 %	0,3	116 %

Analyysi

Liikelaitoksen liikevaihto oli 48,1 milj. euroa. Liikevaihto toteutui suuruusluokaltaan budjetoidussa ta-
sossa (47,8 milj. euroa).

Henkilöstökulut olivat 20,1 milj. euroa. Henkilöstö-
kulut alittivat budjetoidun (22,2 milj. euroa) 2,1 milj.
euroa johtuen henkilöstömäärän suunniteltua suu-
remmasta alenemasta (eläkepoistuma, irtisanoutu-
miset), työaikajärjestelyistä (siirretty työaika) sekä
ylitöiden vähentämisestä. Henkilöstökuluja vähensi-
vät myös jaksotettujen palkkojen (lomapalkkavelko-
jen kirjauskäytännöistä) n. 0,5 milj. euroa. Henkilös-
tömenot alenivat kaikilla palvelusegmenteillä.

Aineiden ja tarvikkeiden ostojen määrä 7,5 milj. eu-
roa alitti budjetoidun (7,9 milj. euroa).

Palveluiden ostot 16,8 milj. euroa ylitti budjetoidun
1,2 milj. eurolla (15,6 milj. euroa. Alihankintapalve-
lujen käyttöä lisäämällä ja kumppanuuksia palvelu-
tuotannossa hyödyntämällä tehostettiin toimintaa
kokonaisuutena ja vastattiin omistajapoliittisiin ta-
voitteisiin koskien oman tuotannon osuutta.

Liikelaitoksen toimintamalli, missä tilaaja-asiakkai-
den kanssa yhteistyössä hyödynnetään liikelaitoksen

projektihallintaosaaminen sekä liikelaitoksen henki-
löstöressurssien optimaalinen kohdentaminen, ali-
urakoitsijoiden käyttö ja materiaalien tehokas kilpai-
lutus, tuotti hyvän taloudellisen tuloksen. Tilikauden
ylijäämä oli 1,6 milj. euroa (0,3 milj. euroa); ylijää-
mä saavutettiin toimintojen kokonaistehostamisella.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulun teknisen liikelaitoksen johtokunta esittää kau-
punginhallitukselle, että Oulun teknisen liikelaitok-
sen tilikauden ylijäämä siirretään Oulun teknisen lii-
kelaitoksen omaan pääomaan.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Vuoden aikana vakinaisen henkilöstön kokonais-
määrä vähentyi 26 työntekijällä.

Keskimääräinen kaikkien palvelussuhteessa olleiden
työntekijöiden henkilöstövahvuus oli 523; vakituisia
420, määräaikaisia 58, oppilaita ja harjoittelijoita 20,
oppisopimussuhteisia 6 sekä työllistettyjä 19 henki-
löö. Vakituisia työntekijöitä oli vuoden lopussa 408
työntekijää.

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	442	408	434	426	467
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	-10	-26	-15	-27	-21
Tilapäiset	32	42	42	24	26
Organisatoriset muutokset	0	0	38	-14	0
Yhteensä	474	450	476	450	493
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	347	313	339	327	358
Tilapäiset	60	70	69	56	59
Yhteensä	497	383	408	383	417
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-16 654	-15 248	-15 895	-15 674	-17 108
Eläkekulut	-4 518	-4 243	-4 635	-5 127	-5 437
Muut henkilösivukulut	-1 068	-615	-770	-1 076	-1 018
Yhteensä	-22 240	-20 106	-21 301	-21 877	-23 563

Vakituisessa työsuhteessa olleiden työntekijöiden keski-ikä oli 53,9 vuotta. Määräaikaisen työvoiman käy-
töllä tasattiin kausitöiden työhuippujen resurssitarpeita.

Investoinnit

Kone- ja kalustoinvestoinnit toteutuivat suunnitellusti ja olivat yhteensä 0,609 M€.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	609	700		700	-91
Tulot					

OULUN KAUPUNKI**OULUN TEKNINEN LIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
LIKEVAIHTO	48 093 340,75	47 843 028,96	100,52	250 311,79	54 640 770,24
Liiketoiminnan muut tuotot	778 400,89	667 500,00	116,61	110 900,89	830 342,65
Tuet ja avustukset kunnalta	594 558,24	629 990,00	94,38	-35 431,76	649 238,49
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-7 514 559,81	-7 900 113,05	95,12	385 553,24	-11 728 781,78
Varastojen lis.(+)/väh.(-)	5 349,41	0,00		5 349,41	-332 420,93
Palvelujen ostot	-16 820 113,81	-15 648 157,92	107,49	-1 171 955,89	-17 804 740,74
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-24 329 324,21	-23 548 270,97	103,32	-781 053,24	-29 865 943,45
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-15 247 706,82	-16 654 289,02	91,55	1 406 582,20	-15 895 433,77
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-4 243 477,38	-4 517 500,14	93,93	274 022,76	-4 635 126,47
Muut henkilösivukulut	-614 745,24	-1 067 883,99	57,57	453 138,75	-769 939,34
Henkilöstökulut yhteensä	-20 105 929,44	-22 239 673,15	90,41	2 133 743,71	-21 300 499,58
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-423 524,47	-342 543,00	123,64	-80 981,47	-334 562,46
Liiketoiminnan muut kulut	-2 633 535,70	-2 382 032,40	110,56	-251 503,30	-2 725 824,44
LIIEKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 973 986,06	627 999,44	314,33	1 345 986,62	1 893 521,45
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	292,80	0,00	0,00	292,80	741,35
Korvaus peruspääomasta	-335 000,00	-335 000,04	100,00	0,04	-279 442,00
Muut rahoituskulut	-839,43	0,00	0,00	-839,43	-3 160,95
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-335 546,63	-335 000,04	100,20	-546,59	-281 861,60
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1 638 439,43	292 999,40	559,20	1 345 440,03	1 611 659,85
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	1 638 439,43	292 999,40	559,20	1 345 440,03	1 611 659,85
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 638 439,43	292 999,40	559,20	1 345 440,03	1 611 659,85
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	22,0				21,7
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	17,7				21,7
Voitto, %	3,4				2,9

OULUN KAUPUNKI**OULUN TEKNINEN LIIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	2 014 407,80	1 829 060,82
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 014 407,80	1 829 060,82
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 014 407,80	1 829 060,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	648 751,82	643 402,41
Vaihto-omaisuus yhteensä	648 751,82	643 402,41
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	244 563,34	204 622,84
Saamiset kunnalta	13 869 178,11	12 503 459,72
Muut saamiset	740 305,18	839 637,72
Siirtosaamiset	167 157,91	168 952,21
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	15 021 204,54	13 716 672,49
Saamiset yhteensä	15 021 204,54	13 716 672,49
Rahoitusarvopaperit		
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	480,00	480,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	15 670 436,36	14 360 554,90
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 684 844,16	16 189 615,72

244 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 000 000,00	4 000 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 861 791,72	3 250 131,87
Tilikauden yli-/alijäämä	1 638 439,43	1 611 659,85
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	10 500 231,15	8 861 791,72

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET**PAKOLLISET VARAUKSET**

Muut pakolliset varaukset	332 194,32	376 573,45
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	332 194,32	376 573,45

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen**

Lainat kunnalta	657 362,00	657 362,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	657 362,00	657 362,00

Lyhytaikainen

Saadut ennakot	0,00	621,34
Ostovelat	2 393 795,62	2 644 567,27
Muut velat	431 135,50	236 180,86
Siirtovelat	3 370 125,57	3 412 519,08
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	6 195 056,69	6 293 888,55
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	6 852 418,69	6 951 250,55

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 684 844,16	16 189 615,72
----------------------	---------------	---------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	59,4	54,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	13,9	12,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	6 500	4 862

OULUN KAUPUNKI

OULUN TEKNINEN LIKELAITOS

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	1 973 986,06	627 999,44	314,3	1 345 986,62	1 893 521,45
Poistot ja arvonalentumiset	423 524,47	342 543,00	123,6	80 981,47	334 562,46
Rahoitustuotot ja -kulut	-335 546,63	-335 000,04	100,2	546,59	-281 861,60
Tulorahoituksen korjaukset	-135 467,02	0,00	0,0	135 467,02	-15 567,09
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-608 871,45	-699 999,96	87,0	-91 128,51	-663 095,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	91 087,89	0,00	0,0	91 087,89	107 131,71
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 408 713,32	-64 457,56	-2 185,5	1 473 170,88	1 374 691,64
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakanan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 349,41	0,00	0,0	-5 349,41	332 420,93
Saamisten muutos kunnalta	-1 365 718,39	64 457,56	-2 118,8	-1 430 175,95	-1 000 779,22
Saamisten muutos muilta	61 186,34	0,00	0,0	61 186,34	-49 673,18
Korottomien velkojen muutos muilta	-98 831,86	0,00	0,0	-98 831,86	-656 740,17
Rahoituksen rahavirta	-1 408 713,32	64 457,56	-2 185,5	-1 473 170,88	-1 374 771,64
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,0	0,00	80,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	294,6				293,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	294,6				293,5
Kassan riittävyys, pv	-105				-83
Quick ratio	2,4				2,2
Current ratio	2,4				2,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	4 092 611,90				4 302 763,42
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	13 869 178,11				12 503 459,72
Yhdystili 01.01.	12 503 459,72				11 502 680,50
Yhdystilin muutos	1 365 718,39				1 000 779,22

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULUN TEKNINEN LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus

Maanrakennuksen materiaalivarasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan. Viheryksikön multavarasto on merkitty taseeseen valmistuskustannusten mukaan. Koneyksikön varasto on merkitty taseeseen keskihinnan arvostusperiaatteen mukaan. Logistiikkayksikön varasto on merkitty taseeseen lifo-periaatteen mukaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot

Yleishallinto

Sosiaali- ja terveystalot

Liikevaihto

Liiketoiminnan muut tuotot

Tuet ja avustukset

Yhteensä

	2018	2017
	48 093 340,75	54 640 770,24
	778 400,89	830 342,65
	594 558,24	649 238,49
Yhteensä	49 466 299,88	56 120 351,38

3. Palvelujen ostot

Muiden palveluiden ostot

Yhteensä

	2018	2017
	16 820 113,81	17 804 740,74
Yhteensä	16 820 113,81	17 804 740,74

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

ei poistoaikaa

Kiinteistöjen liittymismaksut

ei poistoaikaa

Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut

ei poistoaikaa

Rakennukset

Asuinrakennukset

30 v - 40 v / tasapoisto

Hallinto- ja laitosrakennukset

Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset

20 v - 30 v / tasapoisto

Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs

30 v - 40 v / tasapoisto

Tehdas- ja tuotantorakennukset

Tehdas- ja tuotantorakennukset

20 v - 30 v / tasapoisto

Raskaat tuotantolaitokset

30 v - 40 v / tasapoisto

Muut rakennukset

Talousrakennukset, kevyet

10 v / tasapoisto

Talousrakennukset, betoni ja teräs

15 v - 30 v / tasapoisto

Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huoltoruoppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutosasemat, ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja jakelukeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa

5. Pakollisten varausten muutokset

	2018	2017
Takuuvaraus 1.1	376 573,45	285 008,83
Lisäykset tilikaudella	107 939,96	226 112,66
Vähennykset tilikaudella	-152 319,09	-134 548,04
Takuuvaraus 31.12.	332 194,32	376 573,45

6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	91 087,89	107 131,71
Myyntivoitot yhteensä	91 087,89	107 131,71
Muut toimintakulut		
Rakennusten myyntitappiot		
Muut myyntitappiot		
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

	Maa- ja vesi- alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineel. hyödyk.	Enn.maksut ja keskenerä. hankinnat	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet							
Poistamaton hankintameno 1.1.				1 829 060,82			1 829 060,82
Lisäykset tilikauden aikana				608 871,45			608 871,45
Tilikauden poisto				-423 524,47			-423 524,47
Poistamaton hankintameno 31.12.				2 014 407,80			2 014 407,80
Kirjanpitoarvo 31.12.				2 014 407,80			2 014 407,80

8. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		122 127,98		92 359,43
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	122 127,98	0,00	92 359,43
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0,00		71,19
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		0,00		1 750,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	1 821,19
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		289,35		248,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	289,35	0,00	248,00
Yhteensä	0,00	122 417,33	0,00	94 428,62

9. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut menoennakot ja tulojäämät		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	166 992,00	167 003,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	165,91	1 949,21
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	167 157,91	168 952,21
Siirtosaamiset yhteensä	167 157,91	168 952,21

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

10. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	4 000 000,00	4 000 000,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	4 000 000,00	4 000 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	3 250 131,87	2 378 637,96
Liikelaistosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	1 611 659,85	871 493,91
Edellisten kausien virheiden oikaisut*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	4 861 791,72	3 250 131,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 638 439,43	1 611 659,85
Oma pääoma yhteensä	10 500 231,15	8 861 791,72

11. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä	657 362,00	657 362,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	657 362,00	657 362,00

12. Pakolliset varaukset

	2018	2017
Takuuvaraus	332 194,32	376 573,45
Muut pakolliset varaukset yhteensä	332 194,32	376 573,45

13. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		141 727,88		186 642,44
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	141 727,88	0,00	186 642,44
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	141 727,88	0,00	186 642,44

14. Liittymismaksut ja muut velat

	2018	2017
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	431 135,50	236 180,86
Yhteensä	431 135,50	236 180,86

15. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Maankäyttösopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut tuloennakot		
Menojäämät		
Muut menojäämät		
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu velka*)		
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlöisivukulujen jaksotukset	81 649,88	83 123,38
Lomapalkkavelka	2 859 423,00	3 016 317,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
Maksamattomat palkat	254 365,55	299 431,00
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	118 666,64	
Muut menojäämät	56 020,50	13 647,70
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 370 125,57	3 412 519,08

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

16. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2018	2017
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet		
Leasingvastuut yhteensä	1 463 028,37	1 436 888,53
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	648 734,40	539 075,84
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	1 463 028,37	1 436 888,53

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2018	2017
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	467	494
Yhteensä	467	494

18. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	20 105 929,44	21 300 499,58
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	20 105 929,44	21 300 499,58

19. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	0,00	57,50
Keskustapuolue	0,00	411,75
Kiimingin perussuomalaiset	0,00	46,00
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset		
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	0,00	139,15
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	0,00	184,00
Vasemmistoliitto	0,00	172,51
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	0,00	1 010,91

13.4 Liikelaitos Oulun Serviisi

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Liikelaitos Oulun Serviisi vastaa kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden järjestämisestä sisäisille asiakkaille kokonaisuutena. Hoitamisvastuun mukaisesti Serviisi tuottaa palvelut itse ja hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta. Suurimmat sisäiset asiakkaat ovat Sivistys- ja kulttuuripalvelut sekä Hyvinvointipalvelut. Palveluita tuotetaan vähäinen määrä (2,47 % liikevaihdosta) myös yksityisille toimijoille, joiden toiminta liittyy keskeisesti sisäisten asiakkaiden toimialaan.

Serviisi jatkoi vuoden 2018 aikana omistajapoliittisessa ohjelmassa 2013 – 2016 päätettyjen tavoitteiden toteuttamista. Omistajapoliittisen ohjelmaan (KH 3.2.2014 § 44) on kirjattu, että vuonna 2020 markkinoilta ostettavien palveluiden osuuden tavoite on 30 %. Kilpailutukset on hoidettu yhdessä asiakkaiden kanssa asiakkaan tarpeet ja kaupungin kokonaisuus huomioiden. Vuoden 2018 syksyllä oman toiminnan kilpailutuksia toteutettiin yhteensä noin 1,1 M€ arvosta. Lisäksi kilpailutettiin 0,65 M€ arvosta palveluita Oulunsalon alueella (toimintamallin muutos 1.1.2019 alkaen). Vuoden 2018 valtuustoon sitova oman toiminnan osuuden tavoite on 72 %. Oman tuotannon osuudeksi toteutuneilla kilpailutuksilla saatiin 71,6 %.

Oulun Serviisin oma ateriavalmistus väheni merkittävästi toimintavuoden aikana. Serviisi hankkii ateriapalveluita ulkoisilta toimijoilta ja tämän lisäksi noin 50 % ateriakomponenteista toimintansa 10/2017

aloittaneelta Oulun Tuotantokeittiö Oy:ltä. Aterioiden valmistuksen oleellinen väheneminen Serviisiin omassa tuotannossa on muuttanut Serviisin toimintaa ja edellyttänyt merkittävää toimintojen uudelleenjärjestämistä. Toimintamallimuutos on vähentänyt merkittävästi oman henkilöstön työpanosta ja tehtäviä. Toimintamallimuutoksen myötä on toteutettu laajasti palvelupisteiden keittiöiden muutostöitä. Muutos on vaikuttanut myös ateriapalveluiden tietojärjestelmätarpeisiin, joiden uudelleen tarkastelu aloitettiin kesällä 2018.

Hiukkavaaratalon ja Laanilan koulun asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä kehitettiin palvelumuotoilun keinoin asiakkaan palvelukokemusta ja palvelulaatua. Hiukkavaaratalossa palveluntuottajana toimii yksityinen palveluntuottaja, kun taas vastaavasti Laanilan koulun palvelutuottajana toimii Oulun Serviisi. Kokonaisvastuu palvelujen hoitamisesta on Serviisillä. Palvelukokemuksen ja -laadun parantumisen lisäksi saavutettiin myös kustannustehokkuutta muun muassa siirtämällä tuki- ja palvelutehtävät pois asiakkaan tehtävistä kohteiden palveluntuottajille.

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus linjasivat toimintavuoden aikana ateria- ja puhtauspalvelujen kehittämiseksi uudet omistajapoliittiset tavoitteet vuosille 2018-2020. Serviisin toiminnan osalta keskeinen tavoite on tutkia vuoden 2019 aikana mahdollisuudet ateriavalmistuksen keskittämiseen Oulun Tuotantokeittiö Oy:lle Serviisin vastatessa edelleen kokonaispalvelujen järjestämisestä.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Lisätään kasvisruokapäivien määrää ruokalistoille	Kasvisruokapäivien lisääntyminen suhteessa kaikkiin toimintapäiviin Kasvisruokapäivien määrää on lisätty 20 % vuoden 2018 loppuun mennessä	Tavoite toteutui. Kasvisruokapäivien määrä on kaksinkertaistunut (+100 %).
Kokonaistarkastelun kaupungin omavaraisuus palvelutuotannosta laskee.	Serviisin oman tuotannon osuus kaupungin ateria- ja puhtauspalveluiden kokonaistuotannosta on 70 % vuoden 2020 loppuun mennessä.	Oman tuotannon osuus kokonaistuotannosta: Oman tuotannon liikevaihto on 31.12.2018 72 % Serviisin koko liikevaihdosta.	Tavoite toteutui. Vuoden 2018 aikana toteutuneiden kilpailutusten jälkeen oman tuotannon osuus on 71,6 %.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Valtuustoon sitovat tavoitteet täyttyivät muutoin, paitsi liikeylijäämän osalta. Liikeylijäämätavoite jäi 60 t€ alle tavoitteen. Investointeja jäi toteutumatta 9 t€ alle valtuuston sitovan määrärahan, joten välttämättömät investoinnit saatiin toteutettua annettujen määrärahojen puitteissa.

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikeylijäämä 1000 €	178	0	178	117	-61	66
Tuloutus omistajille, 1000 €	24	0	24	24	0	100
Liikelaitokselle annetut lainat, 1000 €	0	0	0	0	0	-
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	60	0	60	51	-9	85

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2018	TA- muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	34 706		34 706	35 611	912	102,6
Investoinnit	60		60	51	-9	85
Kannattavuus						
liikeylijäämä	178		178	118	-60	65,7
sij.pääomantuotto,%	4,24		-	2,8	1,44	
korvaus peruspääomasta ja ja pääomavelasta	0,6		0,6	0,72	0,12	120,0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2018	TA- muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikevaihto € / HTV	80 293	0	80 293	98 093	17 746	122,1

Liikevaihto ylittyi talousarvioon nähden noin 0,9 M€. Ylittyminen johtui pääosin arvioitua suuremmasta Oulun kaupungin sisäisestä mynnistä. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden myynti on ylittänyt talousarvion noin 0,6 milj. euroa, ja vastaavasti hyvinvointipalveluiden myynti on ylittänyt talousarvion 0,4 milj. euroa. Todellinen liikevaihdon kasvu edellisen vuoden tilinpäätökseen nähden on 0,35 M€. Kasvua selittää pääosin perusopetuksen ja lukion oppilasmäärän kasvu noin 300 oppilasta ja varhaiskasvatuksen lapsimäärän kasvu noin 40 lasta. Uusia vuoden 2018 aikana palvelutuotantoon tulleita kohteita olivat mm.

kaupungintalon väistötila ja Kontinkankaan perheneuvola.

Palvelujen ostojen ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroitten ostojen ylitys on noin 2,1 M€ (aineet, tarvikkeet ja tavarat 1,0 M€ ja palvelujen ostot 1,1 M€). Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroitten hankintojen ylitys muodostuu pääosin arvioitua suuremmista elintarvikkehankinnoista, jossa on mukana myös ostot Oulun Tuotantokeittiö Oy:ltä. Palvelujen ostojen ylitys johtui osin vuokratyövoiman arvioitua suuremmasta käytöstä.

Henkilöstömenojen ylitys 0,2 M€ johtuu pääosin siitä, ettei vuoden 2018 aikana kilpailutettuja toimintoja saatu aloitettua aivan suunnitellussa aikataulussa. Lisäksi vuoden 2018 henkilöstömenoja nosti ylimääräinen 0,1 M€ henkilöstömenojaksotus (tuloksellisuuteen perustuva kertaluonteinen palkan korotus 1/2019). Henkilöstökulut olivat kuitenkin 1,4 M€ pienemmät kuin vuonna 2017. Liiketoiminnan muissa kuluissa säästettiin yhteensä 0,2 M€ talousarvioon 2018 nähden. Hallintotilojen siirto Sorvitielle vähensi vuokramenoja 0,1 M€ ja IT-laitteiden uushankinnoista pidättäytyminen sekä hankintojen kriittisempi tarkastelu säästi käyttömenoja 0,1 M€ talousarvioon nähden.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Liikelaitosten johtokunta esittää, että Liikelaitos Oulun Serviisin tilikauden ylijäämä 92 625,55 euroa siirretään liikelaitoksen omaan pääomaan. Tilikauden tuloksen siirron jälkeen liikelaitoksen oma pääoma on yhteensä 4 171 638,47 euroa. Tästä peruspääoman osuus on 3 330 000 euroa ja kertyneen ylijäämän osuus 841 638,47 euroa.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Talousarvion tavoite henkilöstömäärän vähentymisestä ei täysin toteutunut. Tavoitteena oli 468 työntekijää 31.12. Henkilöstön määrän vähentymiseen on vaikuttanut Tuotantokeittiön toiminnan laajentuminen suunnitelman mukaan, Pohjoisen alueen kohteiden ateria- ja puhtauspalveluiden kilpailutus ja eläköitymisen hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaisesti. Valmistuksen keskittäminen Tuotantokeittiöön vähensi suoraan 23 vakituista työtehtävää. Syksyllä toteutettu kilpailutus vähensi 22 henkilötyöpanosta. Edellä mainitut muutokset ovat muuttaneet noin 70 henkilön työpistettä ja työnkuva.

Serviisi vakinaisti vuoden 2018 aikana 9 pitkään liikelaitoksessa työskennellyttä henkilöä. Vanhuuseläkkeelle jäi 22 henkilöä ja työkyvyttömyyseläkkeelle 6 henkilöä. Osatyökyvyttömyyseläkkeellä 31.12. oli 51 henkilöä. Syksyllä aloitettiin kokeilu määräaikaisen henkilöstön rekrytointiin yhteistyössä Monetra Oy:n kanssa Eteläisellä ja Keskisellä palvelualueella. Kokeilun tavoitteena on parantaa toimintavarmuutta sekä vähentää henkilöstömenoja (ml. vuokratyvoima) kokonaisuutena. Kokeilun aikana vuokratyvoimakulut vähenivät 7 300 euroa/ kk.

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	485	420	457	486	501
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	30	37			
Tilapäiset	101	52	51	66	133
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	586	472	508	552	634
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	351,6	275,6	308,5		
Tilapäiset	73,3	80,3	71,5		
Yhteensä	424,9	355,9	380	406,6	476,8
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-12 039	-11 844	-12 854	-13 944	-15 240
Eläkekulut	-4 050	-3 855	-4 177	-4 753	-4 978
Muut henkilösivukulut	-632	-497	-646	-990	-940
Yhteensä	-16 721	-16 235	-17 677	-19 686	-21 159

Investoinnit

Investoinnit ovat pääsääntöisesti puhtaanapidon laitteiden uusimista. Vanhojen koneiden ja laitteiden korjaamiseen ja huoltoon käytetään vuosittain 50 000 – 60 000 euroa käyttömenojen puolelta. Uusinvestoinneilla laitekanta pyritään pitämään sellaisessa kunnossa, etteivät huoltomenot nouse kohtuuttoman suuriksi. Uutta laitekantaa hankittiin muun muassa lisääntyneiden tekstiilipintojen puhdistamiseen.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	51	60	0	60	-9
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0
Luovutustulot	0	0	0	0	0

OULUN KAUPUNKI**LIIKELAITOS OULUN SERVIISI****LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
LIIKEVAIHTO	35 611 266,50	34 453 001,34	103,4	1 158 265,16	35 263 737,83
Liiketoiminnan muut tuotot	183 869,26	251 000,14	73,3	-67 130,88	222 245,91
Tuet ja avustukset kunnalta	327 118,07	184 999,60	176,8	142 118,47	323 254,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-9 925 765,72	-8 926 818,32	111,2	998 947,40	-8 636 675,29
Palvelujen ostot	-9 606 954,14	-8 519 520,54	107,6	1 087 433,60	-8 641 796,47
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-19 532 719,86	-17 446 338,86	112,0	2 086 381,00	-17 278 471,76
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-11 884 063,60	-12 038 948,36	98,7	154 884,76	-12 853 919,65
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-3 854 743,70	-4 049 897,12	95,2	195 153,42	-4 177 482,44
Muut henkilösivukulut	-496 599,01	-632 114,42	78,6	135 515,41	-646 085,23
Henkilöstökulut yhteensä	-16 235 406,31	-16 720 959,90	97,1	485 553,59	-17 677 487,32
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-56 672,91	-59 000,04	96,1	-115 672,95	-49 993,49
Liiketoiminnan muut kulut	-180 145,57	-484 034,20	37,2	303 888,63	-315 447,74
LIIKELYIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	117 309,18	178 668,08	65,7	-61 358,90	487 837,43
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	56,10	0,00	0,0	56,10	103,03
Korvaus peruspääomasta	-24 000,00	-24 000,00	100,0	0,00	-19 988,00
Muut rahoituskulut	-739,73	0,00	0,0	-739,73	-1 584,08
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-24 683,63	-24 000,00	102,8	683,63	-21 469,05
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	92 625,55	154 668,08	59,9	-62 042,53	466 368,38
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	92 625,55	154 668,08	59,9	-62 042,53	466 368,38
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	92 625,55	154 668,08	59,9	-62 042,53	466 368,38

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,8	12,6
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	2,8	12,6
Voitto, %	0,3	1,3

OULUN KAUPUNKI**LIIKELAITOS OULUN SERVIISI**

LIIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	142 580,95	148 597,33
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	142 580,95	148 597,33
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	40 514,92	38 802,33
Saamiset kunnalta	7 102 207,92	7 263 296,53
Muut saamiset	665 428,20	645 287,32
Siirtosaamiset	258 598,64	303 301,93
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	8 066 749,68	8 250 688,10
Saamiset yhteensä	8 066 749,68	8 250 688,10
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	480,00	480,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 067 229,68	8 251 168,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 209 810,63	8 399 765,43

258 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 330 000,00	3 330 000,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	749 012,92	282 644,54
Tilikauden yli-/alijäämä	92 625,55	466 368,38
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 171 638,47	4 079 012,92
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	0	32,72
Ostovelat	1 685 443,89	2 002 269,52
Muut velat	294 267,19	166 539,44
Siirtovelat	2 058 461,08	2 151 910,83
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 038 172,16	4 320 752,51
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 038 172,16	4 320 752,51
 VASTATTAVAA	 8 209 810,63	 8 399 765,43
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	50,8	48,60
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	11,2	12,10
Velat ja vastuut % käyttötuloista	11,2	12,00
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	842	749

OULUN KAUPUNKI

LIIKELAITOS OULUN SERVIISI

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	117 309,18	178 668,08	65,7	-61 358,90	487 837,43
Poistot ja arvonalentumiset	56 672,91	59 000,00	96,1	-2 327,09	49 993,49
Rahoitustuotot ja -kulut	-24 683,63	-24 000,00	102,8	-683,63	-21 469,05
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-50 656,53	-60 000,00	84,4	9 343,47	-48 526,56
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	98 641,93	153 668,08	64,2	-55 026,15	467 835,31
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	161 088,60	-153 668,08	-104,8	314 756,68	-361 447,24
Saamisten muutos muilta	22 849,82	0,00	0,0	22 849,82	-423 704,71
Korottomien velkojen muutos muilta	-282 580,35	0,00	0,0	-282 580,35	316 756,64
Rahoituksen rahavirta	-98 641,93	-153 668,08	64,2	55 026,15	-468 395,31
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,0	0,00	-560,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Lainanhoitokate	-				-
Quick ratio	2,0				1,9
Current ratio	2,0				1,9
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	4 085 018				3 883 457
INFORMATIIVINEN TIETO	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	7 102 207,92				7 263 296,52
Yhdystili 01.01.	7 263 296,52				6 892 501,28
Yhdystilin muutos	-161 088,60				370 795,24

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
LIIKELAITOS OULUN SERVIISI

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot

	2018	2017
Liikevaihto		
Ateriapalvelut	22 260 009,97	22 067 757,65
Puhtauspalvelut	11 858 595,64	11 662 159,92
Monipalvelut	1 489 446,00	1 531 796,20
Tuotannon yhteiset	3 214,89	2 024,06
Yhteensä	35 611 266,50	35 263 737,83
Liiketoiminnan muut tuotot		
Ateriapalvelut	1 690,57	2 208,56
Puhtauspalvelut	0,00	190,87
Hallintopalvelut ja asiakkuus	0,00	1 370,42
Monipalvelut	35,00	0,00
Tuotannon yhteiset	182 143,69	218 476,06
Yhteensä	183 869,26	222 245,91
Tuet ja avustukset		
Ateriapalvelut	244 684,11	257 170,05
Puhtauspalvelut	81 753,96	66 083,95
Monipalvelut	680,00	
Tuotannon yhteiset		
Yhteensä	327 118,07	323 254,00

3. Palvelujen ostot

	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	9 606 954,14	8 641 796,47
Yhteensä	9 606 954,14	8 641 796,47

4. Suunnitelman mukaiset poistot**Aineettomat hyödykkeet**

Aineettomat oikeudet	5 v / tasapoisto
Tietokoneohjelmistot	
Atk-ohjelmistot	2 v / tasapoisto
Atk-ohjelmistot, laajat pitkävaikutteiset	5 v - 10 v /tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Muut koneet ja kalusto	
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Enn.maksut ja kesken-eräi. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				148 597,33			148 597,33
Lisäykset tilikauden aikana				50 943,73			50 943,73
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana				-287,20			
Siirrot erien välillä							
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Tilikauden poisto				-56 672,91			-56 672,91
Poistamaton hankintameno 31.12.				142 580,95			142 580,95
Kirjanpitoarvo 31.12.				142 580,95			142 580,95

6. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		3 987,17		0,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	3 987,17	0,00	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		183,00		17 981,65
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	183,00	0,00	17 981,65
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	4 170,17	0,00	17 981,65

7. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	223 992,00	224 003,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	34 606,64	79 298,93
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	258 598,64	303 301,93
Siirtosaamiset yhteensä	258 598,64	303 301,93

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	3 330 000,00	3 330 000,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	3 330 000,00	3 330 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	282 644,54	366 480,13
Liikelaitosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	466 368,38	-83 835,59
Edellisten kausien virheiden oikaisut*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	749 012,92	282 644,54
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	92 625,55	466 368,38
Oma pääoma yhteensä	4 171 638,47	4 079 012,92

9. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		409 952,03		554 849,88
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	409 952,03	0,00	554 849,88
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		2 322,07		0,00
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	2 322,07	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Vieras pääoma yhteensä	0,00	412 274,10	0,00	554 849,88

10. Liittymismaksut ja muut velat

	2018	2017
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	294 267,19	166 539,44
Yhteensä	294 267,19	166 539,44

11. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2 018	2 017
Tuloennakot		
Palkkojen ja hlösvikulujen jaksotukset	66 699,35	69 919,78
Lomapalkkavelka	1 868 541,00	2 047 233,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	97 895,95	
Tuntipalkkojen jaksotus	3 157,72	
Lupapalkkojen jaksotus	1 229,43	
Muut menojäämät	20 937,63	34 758,05
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	2 058 461,08	2 151 910,83

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

12. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2018	2017
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti		
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet		
Leasingvastuut yhteensä	0,00	13 291,56
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0,00	13 291,56
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	0,00	13 291,56

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2018	2017
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	469	498
Yhteensä	469	498

14. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	16 235 406,31	17 677 487,32
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	16 235 406,31	17 677 487,32

15. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	368,00	367,00
Keskustapuolue	672,75	732,15
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	0,00	60,25
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	227,70	429,00
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	1 082,54	623,00
Vasemmistoliitto	316,25	656,88
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 667,24	2 868,28

13.5 Liikelaitos Oulun Tilakeskus

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen toiminnan viimeinen vuosi on päättynyt. Liikelaitos Oulun Tilakeskus perustettiin vuonna 2008 ja se on osaltaan ollut vaikuttamassa Oulun kaupunkikuvaan, palveluverkkoihin ja alueen työllisyyteen. Tulevan vuoden alusta Tilakeskuksen toiminta jatkuu osana uutta Oulun Tilapalvelu- liikelaitosta. Olemme toteuttaneet yhdessä Sikun kanssa uusia oppimisympäristöjä sekä uudisrakennuksissa että peruskorjauksissa. Tällaisia uuden opetussuunnitelman mukaisia, avoimen oppimisympäristön periaatteella rakennettuja uudisrakennuksia on vuoden aikana valmistunut Länsituulen koulun uudisrakennus. Peruskorjaus on jatkunut mm. Pohjankartanossa ja Pitkäkankaan koulukeskuksessa, joissa tilat muutetaan uusien oppimisympäristöjen mukaisiksi.

Perusparannus- ja korjaustyöt jatkuivat annettujen resurssien puitteissa laajoina lukuisissa muissa kiinteistöissä, mutta siitä huolimatta sisäilmaongelmat kasvoivat.

Jatkoimme kaikkia kaupungin hallinnonaloja koskevaa monitilatoimistoprojektia, jonka tavoitteena on tehostaa toimistotilojen käyttöä 30 %. Moderneilla tilaratkaisuilla tuetaan mobiilia työtapa, parannetaan tiedonkulkua sekä lisätään tuottavuutta ja työviihtyvyyttä. Seuraavaksi tavoitteena on, että muutokset jatkuvat Ympäristötalolla.

Asiakaspalvelun parantamiseksi koko organisaatiossamme jatkettiin kohtaamisseurannan työkalun käyttöä, jonka avulla seuraamme säännöllisesti asiakkaidemme tyytyväisyyttä toimintaamme. Kohtaamistamme asiakkaista kaikki arvioivat, että asiantuntijoidemme vuorovaikutustaidot, kyky toimia kiinteistön käyttäjän kumppanina sekä asiantuntijuus olivat hyviä tai erittäin hyviä.

Jatkuvan seurannan lisäksi toteutimme laajemman koko asiakaskuntaamme koskevan asiakastytyväisyys-tutkimuksen. Kyselyn tulokset olivat erittäin myönteisiä: 84 % vastaajista antaa Oulun Tilakeskukselle parhaan tai toiseksi parhaan suositteluarvosanan asteikolla 1-5. Asiakastytyväisyys tutkimus osoittaa, että olemme tehneet oikeita asioita.

Tilikauden tulos vuonna 2018 oli ylijäämältään 14,3 milj. euroa ja se oli 9,1 milj. euroa talousarviota suurempi. Liikevaihto oli 113,6 milj. euroa ja se ylitti talousarvion 0,3 milj. eurolla. Kaupunginvaltuuston ja johtokunnan asettamiin sitoviin tavoitteisiin päästiin omistajan tuloutuksen osalta. Liikeylijä-män osalta tavoite ylitettiin, investointimenot eivät toteutuneet talousarvion mukaan ja eikä liikelaitok-selle myönnettyjä lainoja tarvinnut nostaa.

Uusien palvelutilojen rakentamiseen ja olemassa olevan tilakannan korjausinvestointeihin käytettiin vuoden 2018 aikana yhteensä 43,9 miljoonaa euroa. Uudisrakentamista oli 20,2 miljoonaa eurolla, korjausrakentamista 23,7 miljoonaa eurolla.

Vuoden aikana valmistuneita uudisrakennushankkeita olivat Mäntylän päiväkotit, Länsituulen koulun laajennus ja Kontinkankaan B-talo. Aloitettuja rakennushankkeita olivat Jäälin Laivakankaan monitoimitalon laajennus, Rita-aukion koulu, Metsokankaan yhtenäiskoulu Ukkometso, Tuiran hyvinvointikeskus sekä Ylikiimingin päiväkotit.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen omarahoitusosuudella (15 miljoonaa euroa) rahoitettavia korjausrakentamisinvestointeja toteutettiin vuoden aikana yhteensä 27 kappaletta. Korjaushankkeet liittyivät mm. talotekniikan modernisointiin ja rakenteellisiin korjauksiin. Laajoja ja kustannuksiltaan merkittäviä peruskorjauksia toteutettiin Ylikiimingin, Paulaharjun, Rajakylän ja Pitkäkankaan kouluilla sekä Raksilan jäähallilla. Lisäksi ennakoimattomia kiireellisenä korjauksena aloitettiin kaupunginsairaalan turvallisuustason noston suunnittelu ja korjattiin seurakunnalta vapautuneita tiloja Heikkilänkankaan monitoimitalossa.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen omistuksessa olevan 790 755 h^m²:n rakennuskannan lisäksi palveluhallintokuntien käyttöön oli vuokrattu ulkopuolisilta kiinteistönomistajilta tiloja yhteensä 68 899 h^m².

Palvelutilojen ylläpitoon käytettiin siivousta lukuun ottamatta 41,8 miljoonaa euroa. Kiinteistöjen ylläpidon kustannukset nousivat ylläpitoindeksiä vastaavasti 2,1 %. Oulun kaupungin ja Työ- ja elinkeinoministeriön välisen energiatehokkuussopimuksen edellyttämiä säästötoimenpiteitä jatkettiin. Energiahankkeita toteutettiin 0,5 milj. eurolla.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Energia- ja materiaalihokkuus	Energian kulutus.	GWh/178 GWh	176 KWh

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Tavoitteisiin hyvällä ihmisten ja asioiden johtamisella	Johtamisen taso pysyy vähintään entisellä tasolla	Kunta 10-kysely: indikaattori johtamisesta /77/100	86/100
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota esim. uusissa monitoimitiloissa	Kunta 10-kysely: työssä jaksaminen / 77/100	87/100

Energiatohokkuus on parantunut energiansäästötoimenpiteiden ansiosta n. 1,6 GWh vuonna 2018. Isoimmat energiansäästöhankeet on tehty ESCO-mallilla Alakylän koululle, Heinäpään palloiluhallille, Linnanmaan liikuntahallille ja Oulunsalon liikuntakeskukselle. Suurimpina energiansäästötoimenpiteinä on tehty valaistusmuutokset LED-valaisimille Oulun jäähallille, Ritaharjun monitoimitalolle ja Laanilan koululle. Uusiutuvia energialähteitä on otettu käyttöön v. 2018 Alakylän koululla, jossa öljylämmi-

tys vaihdettiin maalämpöön. Energiansäästöjen seurauksena myös päästöt ovat vähentyneet.

Työhyvinvointi on eräs painopiste johtamisessa ja sen seuraamiseksi otettiin Tilakeskuksessa käyttöön ohjelma, jossa viikoittain seurataan henkilöstön viiretilaa ja sen kautta työhyvinvointia. Ennen vuodenvaihdetta julkistettu Kunta10 –tutkimus on osoittanut, että mm. viremittauksesta on ollut suuri hyöty, sillä Oulun Tilakeskus osoittautui kaupungin parhaaksi työpaikaksi.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikelylijäämä 1000 €	14 846	0	14 846	18 671	3 825	126
Tuloutus omistajille, 1000 €	11 863	0	11 863	11 863	0	100
Liikelaitokselle annetut lainat, 1000 €	25 000	0	25 000	0	-25 000	0
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	51 844	6 312	58 156	43 866	-14 290	75

Liikelylijäämä johtuu pääasiallisesti säästyneistä energiakustannuksista, pienemmistä poistoista ja vuokratulousta.

Tuloutus omistajalle toteutui tavoitteen mukaisesti. Lainoja ei nostettu lainkaan, johtuen siitä, etteivät investoinnit toteutuneet talousarvion mukaisina. Investoinnit alittuivat muutetusta talousarviosta noin 14,2 milj. euroa. Alitus johtuu pääosin investointien hankintamuodon muutoksista ja investointiprojektien aloitusten viivästyneisistä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.2.2019 (§ 9) Oulun Tilakeskus liikelaitoksen talousarviomuutoksen vuodelle 2018. Talousarviomuutos ei ehtinyt kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston käsittelyyn vuoden 2018 puolella, minkä vuoksi Oulun kaupungin tilinpäätöksessä 2018 Oulun Tilakeskus liikelaitoksen talousarvion vertailutiedot esitetään sellaisina kuin ne ovat olleet ennen tätä talousarviomuutosta.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2018	TA-muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	113 372	0	113 372	113 638	266	100,2
Investoinnit	50 716	7 440	58 156	43 866	-14 290	75,4
Kannattavuus						
liikelyijäämä	14 846	0	14 846	18 671	3 825	125,8
sij.pääomantuotto,%	2,8	0,0	2,8	3,4	0,6	121,4
korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta	6 %		6 %	6 %	0 %	100

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2018	TA-muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Omavaraisuusaste, %	55,9		55,9	60,6	4,7	108,4
Investoinnit liikevaihdosta, %	45,0	6,1	51,1	38,6	-12,5	75,5
Velkaantumisaste, %	82,3		82,3	69,1	-13,2	84,0
Investointien tulo-rahoitusosuus, %	65,4		65,4	85,0	19,6	130,0
Rakennusten tekninen arvo, M€	1 086		1 086	1 101	15	101,4
Tilojen vuokrausaste, %	98,0		98,0	98,0	0	100,0
Omien tilojen keskimääräinen vuokra €/hum2 *	10,93		10,9	10,92	-0,01	99,9

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen liikevaihto vuonna 2018 oli 113,6 milj. euroa, joka noin 0,3 milj. euroa talousarviota suurempi. Liikevaihdon kasvu oli edelliseen vuoteen verrattuna 1,6 milj. euroa, ja se johtui mm. uusien ja uudistettujen tilojen käyttöönotosta. Liiketoiminnan muut tuotot vuonna 2018 olivat 0,4 milj. euroa ja ne toteutuivat lähes budjetoidun suuruisena.

Toiminnan kustannukset vuonna 2018 ilman poistojen, korkokuluja ja satunnaiseriä olivat 64,4 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion mukaiset kustannukset 2,5 milj. eurolla. Alittuneet kustannukset johtuivat pääosin säästyneistä energia- ja vuokrakustannuksista ja siitä, että Tilakeskuksen ei tarvinnut siirtää varoja kaupungin vahinkorahastoon.

Merkittävimpiä toteutuneita toiminnan kustannuseriä v.2018 olivat: Palvelujen ostot yht. 29,0 milj. euroa (ta 27,6 milj. euroa; tot. ed. v. 26,3 milj. euroa). Aineet ja tarvikkeet yht. 12,6 milj. euroa (ta 15,2 milj. euroa; tot. ed. v. 12,4 milj. euroa). Henkilöstökulut

yht. 2,7 milj. euroa (ta 2,8 milj. euroa; tot. ed.v. 2,6 milj. euroa). Liiketoiminnan muut kulut yht. 20,5 milj. euroa (ta 21,9 milj. euroa; tot. ed. v. 22,1 milj. euroa).

Suunnitelman mukaisten poistojen toteutuma vuonna 2018 oli yht. 30,9 milj. euroa, joka oli noin 1,1 milj. euroa pienempi talousarvioon (32,0 milj. euroa) verrattuna. Poistot toteutuivat noin 0,3 milj. euroa pienempänä edelliseen vuoteen verrattuna (tot. vuonna 2017 31,2 milj. euroa) ja se johtui pääosin siitä, että rakennuksia siirtyi pois Tilakeskukselta.

Liikelyijäämää kertyi kaikkiaan 18,7 milj. euroa, joka oli muutettua talousarviota (14,8 milj.) 3,8 milj. euroa suurempi. Liikelyijäämän ylittyminen budjetoituun nähden johtui pääasiallisesti liikevaihdon kasvusta, aineiden ja tarvikkeiden toteutumisesta pienempänä, säästyneistä vuokrakustannuksista sekä suunnitelman mukaisten poistojen pienemmästä toteutumisesta. Liikelyijäämä pieneni ed. vuoteen verrattuna noin 0,9 milj. eurolla (liikelyijäämä v. 2017 19,6 milj. euroa).

Toteutuneet korkokulut olivat yhteensä 0,7 milj. euroa, alittaen budjetoidun 0,4 milj. eurolla, ja olivat lähes saman suuruiset edelliseen vuoteen verrattuna. Korkokulujen alitus johtui investointirahoitustarpeen pienenemisestä.

Pysyviä vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja v. 2018 oli yhteensä 1,2 milj. euroa. Luovutustuloja tuli yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille siirtyneistä kohteista, kuten Kiviharjun kuntoutuskliniikka, Korven-suoran koulu, Karjasillan koulu, Kuovinpesän päiväkotij ja nuorten työpaja Kiimingissä sekä lin kunnalle myydystä Jakun koulusta.

Oulun kaupungin vuodelle 2018 budjetoidut investointimenot olivat 58,2 milj. euroa. Toteutuneet investointimenot olivat 43,9 milj. euroa, jotka olivat n. 14,2 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi.

Budjetoituja lainoja (ta 25,0 milj. euroa) ei tarvinnut nostaa lainkaan, ja se johtui siitä, etteivät investointimenot toteutuneet budjetoidun mukaan ja lisäksi menoihin käytettiin edellisen vuoden voittovaroja.

Peruspääomaa ei korotettu. Investointilainoja lyhennettiin 5,8 milj. eurolla. Rahavarat 31.12.2018 olivat 17,3 milj. euroa. Määrä riittää Rakennusomaisuuden taseyksikön investointien rahoittamiseen arviolta noin kuudeksi kuukaudeksi.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikauden tulokseksi muodostui ylijäämää 14,3 milj. euroa, joka oli muutettua talousarviota (5,1 milj. euroa), 9,1 milj. euroa suurempi. Tilikauden ylijäämä esitetään siirrettäväksi taseeseen oman pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	38	38	37	35	36
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	1	0	3	2	1
Tilapäiset	10	12	5	8	10
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	48	50	42	43	46
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	35,2	31,5	32,6	29,5	28,4
Tilapäiset	9,8	9,8	4,5	7,9	9,1
Yhteensä	45,0	41,3	37,1	37,4	37,5
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-2 226	-2 218	-2 038	-1 962	-1 926
Eläkekulut	-443	-445	-425	-521	-525
Muut henkilösivukulut	-108	-86	-97	-134	-114
Yhteensä	-2 777	-2 749	-2 560	-2 617	-2 565

Vakinaisen henkilöstön vahvuus vuoden lopussa oli 38 henkilöä, joka oli 1 enemmän kuin v.2017. Eläkkeelle ei jäänyt yhtään henkilöä. Hankearkkitehdin, projektipäällikön ja LVI-asiantuntijan avoimet virat täytettiin. Rekrytoinnit tehtiin muiden työnantajien palveluksiin siirtyneiden henkilöiden tilalle.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 48,7 vuotta (v.2017 48,3 v.). Henkilöstölle järjestettiin sekä sisäistä että ulkoista koulutusta. Tilakeskuksen koulutuskustannukset olivat 55 448,08 euroa. Yksi henkilö suoritti Talotekniikan valvojan perustutkinnon, kaksi

henkilöä aloitti Rap-koulutuksen ja seitsemän henkilöä aloitti korjausrakentamisen erikoistumiskoulutuksen.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen toiminta päättyy v. 2018 lopussa ja v. 2019 alusta alkaen Tilakeskuksen toiminta jatkuu osana uutta Oulun Tilapalveluliikelaitosta.

Investoinnit

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Liikelaitos Oulun Tilakeskus toteuttaa johtokunnan päätöksellä korjausrakentamisohjelman, jonka vuosittaisesta määrärahas- ta päättää kaupunginvaltuusto.

Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen rakennusinvestointi-kohteiden vuoden 2018 kokonaismäärä 58 156 000 € on sitova valtuustoon nähden siten, ettei valtuuston hyväksymän yksittäisen hankkeen määräraha ylity. Summa sisältää Tuiran hyvinvointikeskuksen lisämäärärahan (2 212 000 €) sekä Raksilan lukion tilojen hankkimisen OSEKK:lta (4 100 000 €). Investointien kokonaiskustannukset ovat kaupunginvaltuuston 11.12.2017 § 152 hyväksymän talousarvion 2018 ja taloussuunnitelman 2019–2020 mukaisia.

OULUN KAUPUNKI

LIIKELAITOS OULUN TILAKESKUS

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
LIIVEVAIHTO	113 637 986,73	113 371 581,05	100,2	266 405,68	112 038 704,08
Valmistus omaan käyttöön	4 832 969,37	4 970 000,04	97,2	-137 030,67	6 426 372,68
Liiketoiminnan muut tuotot	394 909,33	438 419,04	90,1	-43 509,71	1 615 235,66
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	0,00	0	0,00	11 979,17
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-12 638 929,02	-15 184 000,08	83,2	2 545 071,06	-12 353 229,07
Palvelujen ostot	-33 327 690,91	-32 073 000,12	103,9	-1 254 690,79	-32 250 050,35
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-45 966 619,93	-47 257 000,20	97,3	1 290 380,27	-44 603 279,42
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 218 211,56	-2 225 675,04	99,7	7 463,48	-2 038 028,92
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-444 635,47	-443 157,97	100,3	-1 477,50	-424 511,42
Muut henkilösivukulut	-86 447,04	-107 716,08	80,3	21 269,04	-97 185,23
Henkilöstökulut yhteensä	-2 749 294,07	-2 776 549,09	99,0	27 255,02	-2 559 725,57
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 999 642,96	-32 016 704,05	96,8	1 017 061,09	-31 205 844,98
Arvonalennus rakennuksista	-915,19	0,00	0,0	-915,19	
Liiketoiminnan muut kulut	-20 478 784,48	-21 884 000,07	93,6	1 405 215,59	-22 129 415,82
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	18 670 608,80	14 845 746,72	125,8	3 824 862,08	19 594 025,80
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	162,13	0,00	0,0	162,13	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	0,0	0,00	451,28
Kunnalle maksetut korkokulut	-655 035,41	-1 099 682,04	59,6	444 646,63	-746 178,84
Korvaus peruspääomasta	-11 863 000,00	-11 862 999,96	100,0	-0,04	-9 886 000,00
Muut rahoituskulut	-2 442,63	0,00	0,0	-2 442,63	-1 940,53
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-12 520 315,91	-12 962 682,00	96,6	442 366,09	-10 633 668,09
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	6 150 292,89	1 883 064,72	326,6	4 267 228,17	8 960 357,71
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	6 150 292,89	1 883 064,72	326,6	4 267 228,17	8 960 357,71
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	2 957 064,84	3 263 731,00	90,6	-306 666,16	1 173 540,43
Vap.eht.var. lis.(-)/väh.(+)	5 200 000,00	0,00	0,0	5 200 000,00	2 800 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	14 307 357,73	5 146 795,72	278,0	9 160 562,01	12 933 898,14
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,40				3,53
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	3,40				3,53
Voitto, %	5,40				8,00

OULUN KAUPUNKI**LIIKELAITOS OULUN TILAKESKUS****LIIKELAITOKSEN TASE**

	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	198 257,00	142 412,30
Rakennukset	470 853 217,02	473 228 255,45
Kiinteät rakenteet ja laitteet	45 896 175,43	45 069 535,40
Koneet ja kalusto	400 747,60	253 503,54
Muut aineelliset hyödykkeet	84 640,05	84 640,05
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	23 166 941,18	10 143 727,98
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	540 599 978,28	528 922 074,72
Muut saamiset	3 770 862,75	3 700 880,73
Sijoitukset yhteensä	3 770 862,75	3 700 880,73
PYSYVÄT SAAMISET YHTEENSÄ	544 370 841,03	532 622 955,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	77 682,53	4 178 806,06
Saamiset kaupungilta	17 278 766,63	27 237 126,38
Muut saamiset	1 899 573,18	522 858,00
Siirtosaamiset	7 992,00	8 596,28
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	19 264 014,34	31 947 386,72
Saamiset yhteensä	19 264 014,34	31 947 386,72
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSA	19 264 014,34	31 947 386,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	563 634 855,37	564 570 342,17

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	244 877 152,80	244 877 152,80
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä	62 381 340,26	49 447 442,12
Tilikauden yli- /alijäämä	14 307 357,73	12 933 898,14
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	321 565 850,79	307 258 493,06
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	19 865 153,67	22 822 218,51
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	5 200 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	19 865 153,67	28 022 218,51
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	208 700 906,79	214 557 761,79
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	208 700 906,79	214 557 761,79
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	5 856 855,00	5 848 568,00
Saadut ennakot	836,79	2 248,66
Ostovelat	6 996 353,86	7 772 293,10
Korottomat velat kunnalta	100 636,60	112 656,36
Muut velat	86 142,21	601 050,08
Siirtovelat	462 119,66	395 052,61
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	13 502 944,12	14 731 868,81
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	222 203 850,91	229 289 630,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	563 634 855,37	564 570 342,17
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	60,6	59,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	194,9	201,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	76 689	62 381
Velat ja vastuut % käyttötuloista	302,9	209,93
Lainakanta 31.12., 1000€	214 658	220 519

OULUN KAUPUNKI

LIIKELAITOS OULUN TILAKESKUS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	18 670 608,80	14 845 746,72	125,8	3 824 862,08	19 594 025,80
Poistot ja arvonalentumiset	31 000 558,15	32 016 704,05	96,8	-1 016 145,90	31 205 844,98
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 520 315,91	-12 962 682,00	96,6	442 366,09	-10 633 668,09
Tulorahoituksen korjauserät	-246 978,84	0,00	0,0	-246 978,84	-1 531 994,49
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-43 865 744,92	-58 156 000,00	75,4	14 290 255,08	-33 333 775,70
Rahoitusosuudet investointimenoihin	204 100,00	0,00	0,0	204 100,00	101 600,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus- tulot	1 230 162,05	0,00	0,0	1 230 162,05	6 899 348,18
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5 527 610,67	-24 256 231,23	22,8	18 728 620,56	12 301 380,68
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys kunnalle	-49 473,89	0,00	0,0	-49 473,89	-6 188,40
Antolainasaamisten lisäys muille	-24 266,13	0,00	0,0	-24 266,13	-18 000,00
Antolainasaamisten vähennys kunnalta	0,00	0,00	0,0	0,00	14 639,40
Antolainasaamisten vähennys muilta	3 758,00	0,00	0,0	3 758,00	168 471,97
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00	25 000 000,00	0,0	-25 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-5 848 568,00	-5 848 568,00	100,0	0,00	-5 848 568,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	9 958 359,75	5 104 799,23	195,1	4 853 560,52	-3 757 449,30
Saamisten muutos muilta	2 725 012,63	0,00	0,0	2 725 012,63	-2 818 175,68
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-12 019,76	0,00	0,0	-12 019,76	-7 775,17
Korottomien velkojen muutos muilta	-1 225 191,93	0,00	0,0	-1 225 191,93	-28 335,50
Rahoituksen rahavirta	5 527 610,67	24 256 231,23	22,8	-18 728 620,56	-12 301 380,68
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	113,8				120,9
Pääomamenojen tulorahoitus, %	74,3				102,4
Lainanhoitokate	5,8				6,2
Kassan riittävyys, pv	-52,6				-92,5
Quick ratio	1,4				2,2
Current ratio	1,4				2,2
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-16 308 977,77				-16 532 932,25
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	17 278 766,63				27 237 126,38
Yhdystili 01.01.	27 237 126,38				23 479 677,08
Yhdystilin muutos	-9 958 359,75				3 757 449,30

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
 LIIKELAITOS OULUN TILAKESKUS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluoteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen

luovutushintaan.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot

	2018	2017
Liikevaihto	113 637 986,73	112 038 704,08
Valmistus omaan käyttöön	4 832 969,37	6 426 372,68
Liiketoiminnan muut tuotot	394 909,33	1 615 235,66
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00	11 979,17
Yhteensä	118 865 865,43	120 092 291,59

3. Palvelujen ostot

	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	33 327 690,91	32 250 050,35
Yhteensä	33 327 690,91	32 250 050,35

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet	ei poistoaikaa
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	
Rakennukset	30 v - 40 v / tasapoisto
Asuinrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	30 v - 40 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	

274 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	
Taloussrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Taloussrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväyliä huoltoruoppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineellis.hyöd.)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	
Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoaikaa
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	
Vakuutus sijoitukset	ei poistoaikaa
Sijoitusrahasto-osuudet	ei poistoaikaa
Liikelaitosten peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Muiden taseyks.peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Osakkeiden ja osuuksien arvonk	ei poistoaikaa
Palautuskelpoiset liittymismaksut	ei poistoaikaa

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot	245 176,52	1 531 994,49
Kiinteät rakenteet ja laitteet myyntivoitot	1 802,32	
Muut myyntivoitot		
Myyntivoitot yhteensä	246 978,84	1 531 994,49
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		
Muut myyntitappiot		
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00

6. Poistoeron muutos

	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	2 957 064,84	1 173 540,43
Suunnitelman muk. poistojen ja verotuksessa		
Poistoeron muutokset yhteensä	2 957 064,84	1 173 540,43

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödyk.	Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	142 412,30	473 228 255,45	45 069 535,40	253 503,54	84 640,05	10 143 727,98	528 922 074,72
Lisäykset tilikauden aikana	55 844,70	4 489 567,23		7 386,64		39 312 946,35	43 865 744,92
Investointiavustukset valtiolta		-204 100,00					-204 100,00
Vähennykset tilikauden aikana		-942 350,09	-40 833,12	0,00			-983 183,21
Siirrot erien välillä		19 728 641,98	6 310 191,30	250 899,87		-26 289 733,15	0,00
Tilikauden poisto		-25 445 882,36	-5 442 718,15	-111 042,45			-30 999 642,96
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-915,19					-915,19
Poistamaton hankintameno 31.12.							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	198 257,00	470 853 217,02	45 896 175,43	400 747,60	84 640,05	23 166 941,18	540 599 978,28

Maa- ja vesialueet	2018	2017
Kiinteistöjen liittymismaksut	198 257,00	142 412,30
Muut maa- ja vesialueet		
Kirjanpitoarvo 31.12	198 257,00	142 412,30

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Saamiset kunnalta	Saamiset konserniyhtiöt	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 093 791,46	2 581 236,17	25 853,10	3 700 880,73
Lisäykset	49 473,89	24 266,13		73 740,02
Vähennykset	0,00	-3 758,00		-3 758,00
Hankintameno 31.12.	1 143 265,35	2 601 744,30	25 853,10	3 770 862,75
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 143 265,35	2 601 744,30	25 853,10	3 770 862,75

8. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		6 825,70		4 160 086,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	6 825,70	0,00	4 160 086,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	6 825,70	0,00	4 160 086,00

9. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut menoennakot ja tulojäämät		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	7 992,00	8 003,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	0,00	593,28
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	7 992,00	8 596,28
Siirtosaamiset yhteensä	7 992,00	8 596,28

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

10. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	244 877 152,80	244 877 152,80
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	244 877 152,80	244 877 152,80
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.		
Vahinkorahasto 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Vahinkorahasto 31.12.		
Muut omat rahastot 1.1.		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Muut omat rahastot 31.12.		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	49 447 442,12	45 590 211,37
Liikelaitosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	12 933 898,14	3 857 230,75
Edellisten kausien virheiden oikaisut*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	62 381 340,26	49 447 442,12
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	14 307 357,73	12 933 898,14
Oma pääoma yhteensä	321 565 850,79	307 258 493,06

11. Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät

	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	208 700 906,79	191 126 502,80
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	208 700 906,79	191 126 502,80

12. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisöille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 641 659,96		1 919 223,40
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	1 641 659,96	0,00	1 919 223,40
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		6 185,49		5 910,58
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	6 185,49	0,00	5 910,58
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		133,36		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	133,36	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	1 647 978,81	0,00	1 925 133,98

13. Liittymismaksut ja muut velat

	2018	2017
Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	86 142,21	601 050,08
Yhteensä	86 142,21	601 050,08

14. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Maankäyttösopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut tuloennakot		
Menojäämät		
Muut menojäämät		
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösvukulujen jaksotukset	12 141,76	10 744,90
Lomapalkkavelka	418 913,00	368 913,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	18 751,20	
Muut menojäämät	12 313,70	15 394,71
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	462 119,66	395 052,61

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

15. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2018	2017
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2077 asti	115 535 515,94	109 408 416,06
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	13 349 979,62	12 374 394,13
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet		
Leasingvastuut yhteensä	9 224 253,17	10 738 089,69
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 072 476,65	1 910 770,77
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	124 759 769,11	120 146 505,75

16. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2018	2017
Sopimusvastuut		
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti aiheutuvat veloitteet	55 953 849,36	57 728 085,60
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	2 944 939,44	2 886 404,28
Sitoumukset avustukseen		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Sopimukseen sisältyvät palautusvastuut	18 250 259,61	17 633 824,36
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Yhteistyö- ja kumppanuussopimukset	14 314 395,00	10 802 773,00
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus		
Elinkaarimallilla toteutetut	84 330 917,58	86 888 023,83
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	3 454 112,19	3 557 157,71
Sopimusvastuut yhteensä	172 849 421,55	173 052 706,79
Muut taloudelliset vastuut*)		
Arvonlisäveron palautusvastuu	44 941 568,00	37 798 731,00

*)Perustamishankk.valtionos.palautusvastuu

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2018	2017
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	49	42
Yhteensä	49	42

18. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 211 262,37	2 093 954,92
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	538 031,70	465 770,65
Henkilöstökulut yhteensä	2 749 294,07	2 559 725,57

19. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	0,00	115,00
Keskustapuolue	0,00	484,20
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	0,00	69,00
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	0,00	164,45
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	0,00	103,50
Vasemmistoliitto	0,00	330,64
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	0,00	1 266,79

13.6. Business Oulu –liikelaitos

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Yrityspalvelut kattoivat vuonna 2018 kaikki toimialat liiketoiminnan suunnittelusta aina omistajanvaihdoksiin asti. Palveluilla tuettiin vahvasti alueen pk-yritysten kasvua ja vientiä sekä uusien yritysten ja uuden liiketoiminnan käynnistämistä. Palvelutarjontaan sisältyivät yritysten liikeidean ja -toimintamallin arviointi, perustamispalvelut, yritysrahoituksen hakeminen, investoritapaamiset, liiketoiminnan valmennukset, omistajanvaihdokset, sijoittamispalvelut sekä vientiin ja myyntiin liittyvä toiminta. Yrityksille suunnattujen innovaatiopalveluiden ja työnantajien rekrytointiin liittyvien palveluiden kehittämistä jatkettiin ja uutena palvelukokonaisuutena käynnistetty yrityspalvelusetelipilotti vietiin päätöksen. Rahoitukseen liittyvää palvelutuotantoa ja työkaluja uudistettiin. Toteutimme vuoden aikana myös useita koulutus- ja valmennusohjelmia sekä räätälöityjä workshoppeja. Sähköisillä palveluilla tuettiin fyysistä palveluntarjontaa sekä tarjottiin yrityksille työkaluja, laskureita, asiakirjapohjia ja oppaita liiketoiminnan oma-aloitteeseen kehittämiseen. Yrityspalveluissa käynnistettiin valmistelut loppuvuodesta 2018 palvelusisältöjen rakentamiseksi BusinessAsemaan liittyen.

Vuositasolla palveluitamme käytti yhteensä 1 682 eri asiakasta. Yksittäisten kirjattujen palvelutapahtumien määrä oli 6481 kpl. Ouluun perustettiin 1 284 uutta yritystä (kasvua edellisvuoteen 109 kpl), joista n. 65 % käytti perustamiseen liittyviä yrityspalveluita. Palveluiden suurin käyttäjäryhmä oli alueella toimintansa vakiinnuttaneet pk-yritykset kaupan ja palveluiden toimialalta. Yrityspalveluiden rooli alueen muiden elinkeinotoimijoiden aktiivisena kumppanina, yhteistyön kehittäjänä ja sisällön tuottajana säilyi vahvana. Tietosuoja-asetuksen (GDPR) tultua voimaan ei kaikkia vuoden 2018 palvelutapahtumia pystytty kirjaamaan. Noin 770 uudelle perustettavalle yritykselle on tuotettu perustamiseen liittyviä palveluja yhteistyössä Oulun Seudun Uusyrittäjäkeskuksen kanssa.

Kansainvälistymispalveluissa (vienti) keskityttiin pk-yritysten myynnin ja viennin tukemiseen etsi-

mällä ulkomailta liiketoimintamahdollisuuksia ja aktiivimalla yrityksiä toimintaan. Vuoden 2018 aikana toteutimme n. 70 kansainvälistä tapahtumaa – messuosallistumisia, vienninedistämismatkoja, yritystapaamisia ja delegaativierailuja sekä Suomessa että ulkomailla. Kv-markkinoilta kasvua hakeviin yrityksiin liittyviä palvelutapahtumia oli yhteensä 704 kappaletta 270 eri yrityksen kanssa vuoden 2018 aikana.

Vienninedistämisaktiviteettimme kohdistuivat suurelta osin seuraaviin alueisiin: Pohjoinen alue (Ruotsi ja Norja, Finnish Business Hub -konsepti), Keski-Eurooppa (erityisesti Saksa), Japani, Kazakstan (Finnish Business Hub -konsepti) ja Kiina (ICT, Health ja koulutusvienti). Lisäksi Venäjän osalta pyrittiin ylläpitämään hyviä verkostoja lähialueille (Murmansk ja Karjalan tasavalta) sekä osallistuttiin eri tapahtumiin Pietarissa ja Moskovassa. Osallistuimme yritysten kanssa neljään suureen messutapahtumaan yhteisellä osastolla BusinessFinlandin kanssa (Mobile World Congress, Hannover Messe, Medica ja Arab Health). Vuoden aikana toteutettiin lukuisia delegaativierailuja eri maista Ouluun. Suurimpia näistä olivat mm. Bayerin osavaltion businessdelegaation vierailu toukokuussa ja Saksan liittotasavallan presidentin vierailu Ouluun syyskuussa.

Startup –yrityksille suunnatussa palvelutarjonnassa toteutettiin useita valmennuksia, konsultointeja, tilaisuuksia ja tapahtumia. Toiminnan painopisteenä oli myynnin kehittäminen ja kaupallistaminen, rahoitusvalmiudet ja rahoitus sekä vienti.

Startup –yrityksille suunnattujen rahastojen Northern Startup Fund I-III toiminnan aikana on analysoitu yli 1 000 yhtiötä, joista sijoituksia on tehty 40 eri yhtiöön yhteensä 142 kpl. Toiminnalla on rakennettu alueelle yli 80 kansainvälisen sijoittajan verkosto. Rahasto on Suomen aktiivisin alkuvaiheen yritystoimintaan sijoittava pääomarahasto. Oulun kaupungin muilla osapääomittamilla rahastoilla täydennettiin yritysten pääomatarpeeseen liittyvää kokonaisuutta.

Vuonna 2018 aloitettiin kahden uuden rahoitusinstrumentin, OIA PoC –rahaston ja OIA Fundin rakentaminen. Näillä uusilla rahoitustyökaluilla on

tarkoitus monipuolistaa mm. korkeakoulu- ja tutkimuslähtöistä kasvuyrittäjyyttä, sekä paikata tällä hetkellä puutteellista alkuvaiheen oman pääoman ehtoista kasvurahoitusta.

Health & Life Science –toimialoilla painotettiin yritysten liiketoiminnan kehittämiseen ja kasvuun liittyviä toimintamalleja, kansainvälistymistä sekä uusien innovaatioympäristöjen kehittämistä. Tuimme erityisesti terveysteknologian, eHealthin sekä bio- ja lääketieteellisuuden yrityksiä mm. etsimällä yrityksille kansainvälisiä kontakteja, asiakkaita, pääomasijoituksia sekä markkinoimalla OuluHealth -yritysten osaamista kansainvälisissä verkostoissamme. Seitsemän oululaista terveysalan yritystä saivat merkittäviä sijoituksia vuonna 2018. Kaksi oululaista yritystä voitti pitchaus –kilpailut Slushissa eri kategorioissaan. Panostimme oululaisten terveysalan yritysten näkyvyyteen eri viestintäkanavissa ja edistimme yritysten verkostoitumista mm. Business Breakfast tilaisuuksilla.

OuluHealth ekosysteemin kehittäminen jatkui aktiivisesti alueen yhteistyökumppaneiden kanssa erityisesti DigiHealth Hubin rakentamisessa. Ouluhealth labsien mahdollisuudet kiinnostivat myös kansainvälisiä yrityksiä.

Tuki **ICT-alan yrityksille** käsitti viennin vauhdittamista erityisesti Saksan eri teollisuudelle kuten autoalan asiakkaille Stuttgartin ja Hannoverin alueilla sekä Ruotsissa Göteborgissa. Myös Ouluun suunnautui useita teollisuusvierailuja em. kohdemaita joiden aikana oululaisten yritysten tarjonta pääsi esille. Alan teollisuuden vientiä vauhditettiin myös Kiinaan ja Japaniin. ICT alan osajapulaan on reagoitu Talent Attraction -toimintaa aktivoimalla potentiaaliin maihin. Olemme esitelleet alan teollisuuden työpaikka mahdollisuuksia lukuisissa koulujen ja lukioiden tilaisuuksissa sekä aktivoimalla yrityksiä viestimään koululaisille ja opiskelijoille. 6G Flagship -ohjelmalle varmistui Suomen Akatemian monivuotinen rahoitus.

Matkailun kehittämisstrategia valmistui 2018. Matkailun kehittämistä jatkettiin eri mm. matkailutuotteita kehittämällä, osallistumalla alan tapahtumiin Suomessa ja kohdemaisissa sekä käynnistämällä Attractive Oulu Region –projektin kumppaniseutukuntien kanssa. Kaupan ja palveluiden kehittämisessä mm. Liikekeskuksen yhteistyötä on vauhditettu ja osallistuttu useisiin kiinteistöjen kehityshankkeisiin

yhteistyössä YYP:n kanssa. Yrittäjille on tarjottu digitaalisten kanavien ja markkinoinnin sparrausvalmennusta.

Yksityisten reaali-investointien toteutumista Ouluun edistettiin eri toimialoilla. Painopisteitä olivat biojalostusteollisuus ja matkailua edistävät projektit, kuten hotellit. Lisäksi kohteina olivat logistiikka, datacenterit ja pohjoiset datakaapeliyhteydet sekä terveysteknologia. Terveysteknologiassa haettiin erityisesti toimialan strategisia partneriuksia suurista kansainvälisistä yrityksistä. Vuonna 2018 yksityisiä reaali-investointeja saatiin Ouluun n. 210 M€. Lisäksi tulee Oulun Energian Laanila-investointi 200 M€. Lukuun ei lasketa asuntotuotantoa eikä Stora Enson mahdollista 700 M€ investointia eikä tulevaisuuden sairaalan investointeja. Ouluun sijoittui muualta Suomesta ja ulkomailta yhteensä 14 yritystä. Fennovoima Oy:n Hanhikivihankkeessa toteutui 2018 aikana maa- ja vesirakennustöitä sekä tukirakennusten rakentamista noin 100 milj. euron arvosta. Hankkeen työmaarekisterissä oli vuoden 2018 lopussa 554 yritystä, joista 264 Pohjois-Pohjanmaalta. Logistiikan investointien tukemista jatkettiin useilla foorumeilla ja organisoimme oululaisten yritysten asiakastapah-tumia Saksassa ja Venäjällä.

Luovien alojen kasvu jatkui vakaana vuoden 2018 aikana sekä työpaikkojen, että liikevaihtojen osalta. Erityisesti arkkitehtitoimistoilla työvoimapula jarrutti kasvua, jota kuitenkin saatiin kiitettävästi myös yritysostojen kautta. AV-alalla syntyi merkittäviä läpimurtoja. Kansainväliseen jakeluun pääsivät mm. Mutant Koalan, Hevi Reissu, NTRNZ:n Magic of Lapland ja Eränkävijät sekä Mika Ronkaisen ja Merja Aakon Kaikki Synnit. Pelialalla suurin yrityksemme Fingersoft säilytti asemansa ja loppuvuonna esille nousi uusia lupaavia yrityksiä.

Oulun alueen **teollisuus- ja cleantech**-toimiala oli vahvassa kasvussa vuonna 2018. Painopisteinä toimenpiteissämme oli nopeaa kasvua ja kansainvälistymistä hakevat yritykset sekä uusien isojen investointien ja kasvuyritysten houkuttelussa alueelle. Meripohjola-hankkeessa Business Oulu -liikelaitos edisti alueen teollisen internetin- sekä metalli- ja konepajateollisuussektoreiden verkostoitumista ja kilpailukykyä. Toimialaviestinnässä ja tapahtumissa nostettiin esille mm. kiertotaloussektorin uusia liiketoimintamahdollisuuksia. 2018 julkaistiin myös uusi toimialan yrityksiä esittelevä yritys-katalogi: Smarter and greener industry. Cleantech sektorin yritysten

pääomasijoitusten saannin auttamiseksi, osallistuimme yritysryhmän kanssa Cleantech Venture Day tapahtumaan sekä järjestimme yhteistyökumppaneidemme kanssa match-making tapahtuman Slush afterwork tilaisuudessa: scaling up smart and clean. Yritysten vientiä tuettiin mm. yhteisosastolla Electrify Europe tapahtumassa ja Puolan vientiä koskevalla Business breakfastilla. Pohjoinen teollisuus tapahtuman yhteydessä Business Oulu -liikelaitos toteutti match making tapahtuman, jossa yritysten välisiä tapaamisia oli noin 200 kappaletta. Toteutimme selvityksiä liittyen Laanilan biojalostamon investoinnin valmisteluun.

Yrittäjyyskasvatus ja yrittäjyyden edistäminen

oppilaitoksissa -kokonaisuudessa jatkettiin käytännön toimenä yhdessä sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa koko Pohjois-Pohjanmaan 6. luokkalaisten Yrityskylä-opintokokonaisuutta. Keväällä pilotoitiin yhdeksäluokkalaisten Yrityskylä Yläkoulu, johon lukuvuonna 2018-2019 osallistuu n. 3500 yhdeksäluokkalaista Oulusta ja lähialueen kunnista. Kesäyrittäjyys-kampanja toteutettiin yhdessä OuluES:n ja lin Micropoliksen kanssa. Kampanjaan osallistui yhteensä n. 60 nuorta Oulusta ja listä. Yrittäjyyttä edistävää verkostoyhteistyötä eri kouluasteiden, opettajankoulutuksen ja elinkeinoelämän välillä edistettiin yrittäjyyskasvatusverkoston säännöllisillä tapaamisilla.

Koulujen työelämäyhteyksien rakentamisessa yhdessä sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa keskityttiin erityisesti tulevaisuuden ICT-alan monipuolisten mahdollisuuksien esilletuomiseen peruskouluissa ja lukioissa. Lukukausien aikana alan yrityksissä vieraili yhteensä useita satoja opettajia ja opinto-ohjaajia sekä yli tuhat oppilasta. Toiminta sai erittäin hyvää palautetta.

Business Oulu -liikelaitos koordinoi kahta kansallista innovaatioympäristöihin liittyvää ohjelmaa Oulun osalta (6Aika strategia kuuden suurimman kaupungin välillä sekä kaupungin ja eri ministeriöiden välillä solmittu Kasvusopimus). Samaan aikaan menossa olevien ohjelmien kanssa aloitettiin valmistautuminen ja edunvalvonta yhdessä keskushallinnon kanssa tulevan ohjelmakauden kansallisiin ja EU tason päätöksiin nähden. Molemmissa ohjelmissa oli tarjolla myös Oululle kansallisen tason kehitysrahoitusta yhteensä usean miljoonan euron verran vuodessa.

Business Oulu -liikelaitos jatkoi **Oulu innovaatioallianssin 2016-20 (OIA) verkoston koordinoitua**

Yhteistyö viidessä eri ekosysteemissä. Jokaiselle ekosysteemille asetetun kolmen kärkitavoitteen eteneminen sujui hyvin, yhtenä esimerkkinä Oulun yliopiston kumppaneineen saama Suomen Akatemian lippulaivaohjelman rahoittama useampivuotinen 6Genesis ohjelma.

Business Oulu -liikelaitoksen toimesta jatkettiin julkisten toimijoiden tarjoamien kehitysympäristöjen tuotteistaminen: v. 2018 tehtiin n. 40 kohteelle kustannuslaskenta- ja hinnoittelumalli ja tuotteistettu tutkimus-, testaus- ja valmistuspalveluita yritysälämän ja tutkijoiden käyttöön sekä koulutusviennin ja -matkailun tarpeisiin. Kaupunkikonsernin yksiköissä vastaavien kehitysympäristöjen tuotteistamista toteutettiin kesäkuussa päättyneessä 6aika hankkeessa ja jatkettiin osana kaupungin Digitaalinen Oulu ohjelman ylösajoa. Kohteina oli ympäristöjä kouluita, aluerakentamiskohteita (Karjasilta, Välvainio), satama, teollisuusalueita jne. Yrityksiä "nopeat kokeilut" menettelyllä toteutetuissa kohteissa oli useita kymmeniä. Yksittäisenä työnä toteutettiin syksyllä 2018 mm. valokuituyhteyksiin liittyvä perusselvitys.

Business Oulu -liikelaitos tarjosi kasvua tavoitteleville yrityksille monipuolisen kattauksen innovaatio- ja verkostoitumispalveluita, joissa haettiin uusia ratkaisuja kehittämishaasteisiin ja löydetään uusia kumppanuuksia, osaajia ja ideoita. Tuotteistetut palvelut sisältävät esimerkiksi Match Making -tapahtumia, joissa on mahdollista tavata yhden tapahtuman aikana suuri määrä yhteistyökumppaneita ja asiakkaita etukäteen aikataulutetuissa kahdenvälisissä tapaamisissa. Pitempikestoiset innovaatiovalmennukset saattavat yhteen eri alojen ideoita, osaajia ja sovellusalueita ratkomaan aitoja haasteita tavalla, joka tuottaa uusia liiketoiminta-alkuja, osaajatiimejä, mahdollisuuksia ja ideoita. Valmennukset Business Oulu -liikelaitokselle toteutti Kiolo Growth Oy kilpailutettuna ostopalveluna.

Tapahtumat ja markkinoinnissa keskityttiin viestimään rohkeasti alueen vetovoimatekijöistä. Kaupunkimarkkinoinnissa oli mukana yli 50 yritystä ja organisaatiota, 50 % rahoitusosuudella. Ouluspora imagokampanjan tuloksena Oulun tunnettuus ja kiinnostavuus tapahtumakaupunkina kasvoi tehdyn tutkimuksen mukaan merkittävästi ja oulu.com markkinointisivuston kehittämistyö käynnistyi, tavoitteena palvella useita kohderyhmiä keskitetysti. Oulun matkailuneuvonnan asiakasmäärä kasvoi yli 30 %. Pohjois-Suomen elokuvakomissio palveli lu-

kuisia alueella kuvattuja tuotantoyhtiöitä ja vastasi BusinessFinlandin hallinnoiman av-alan tuotantokannustimen markkinoinnista erityisesti Aasiassa.

Ouluun suuntautuneiden mediavierailujen tuloksena saatiin runsaasti näkyvyyttä ansaitussa mediasa Suomessa ja maailmalla. Uutiskirjeiden sisältöyhteistyö käynnistettiin Oulun kauppakamarin kanssa ja niitä lähetettiin vuoden aikana yhteensä lähes 70 kappaletta. Business Oulu -liikelaitoksen sivuston kävijämäärä kasvoi edellisestä vuodesta lähes 12 % (193 000) ja sivuilla vietetty keskimääräinen aika piteni. Omia uutisia sekä yritysten ja tapahtumien tiedotteita julkaistiin Business Oulu -liikelaitoksen verkkosivulla säännöllisesti ja jaettiin medioille. Erilaisten digi- ja painettujen materiaalien tuotantomäärä oli runsas ja tapahtumia ja messuosastoja toteutettiin yhteensä 25.

Tapahtuma- ja kongressitiimi haki ja sai Ouluun useita tapahtumia joiden osallistujamäärät vaihtelevat 350 – 14 000 osallistujan välillä lähivuosina. Euroviisujen Suomen Oulun finaalikisakatsomo tavoitti lähes 1,9 milj. katsojaa ja kannustukset välittyivät arviolta 100 miljoonalle televisiokatsojalle. Kalevan palkitsema Lumo-valofestivaali keräsi keskustaan noin 150 000 kävijää. Oulun Päivät puolestaan tarjosi 110 tapahtumaa ja tavoitti 55 000 kävijää ja Tapahtumien Hubi kehitti tapahtumatoimialaa laajasti ja toteutti 14 pilottikokeilua kahden vuoden aikana.

Hakemuksia **ns. suoriin EU-rahoituksiin** tehtiin 4 kpl, joista 3 kpl Horisontti 2020 –ohjelmaan ja yksi Urban Innovative Actions -ohjelmaan. Lisäksi Business Oulu -liikelaitos oli päävalmistelijana Oulun innovaatiopääkaupunkihakemuksessa. Kolme hakemusta sai kielteisen päätöksen, kaksi odottaa rahoittajan käsittelyä.

Hakemusprosessit sekä aktiivinen toiminta kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa ovat vahvistaneet hankeosaamista ja tuoneet uusia yhteistyökumppaneita, joiden avulla kansainvälisten hankkeiden hakemista jatketaan.

Työllisyyspalvelut

Joulukuussa 2018 Oulussa työvoimasta oli työttömänä 12,0 %, mikä oli 2,2 %-yksikköä vähemmän kuin edellisenä vuonna (14,2 %). Oulun nuorisotyöttömyys kääntyi laskuun vuoden 2017 aikana, ja vuoden 2018 joulukuussa se oli 17,3 %, mikä on 2,1%

alemmalla tasolla kuin vuoden 2017 joulukuussa. Vuoden 2018 aikana (tammikuu-joulukuu) alle 25-vuotiaita nuoria oli työttömänä kuukausittain keskimäärin 442 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2017. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt vuoden 2017 tilanteeseen verrattuna. Yli vuoden työttömänä olleiden määrä oli vuonna 2018 kuukausittain (tammi-joulukuu) keskimäärin 3 904 henkilöä (v. 2017 ka. 4 954). Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden ja kaupungin kuntaosuudella olevien kuukausittainen määrä kuitenkin väheni keskimäärin 4,6 % ja oli keskimäärin 4 721 henkilöä kuukaudessa. Vuonna 2018 työmarkkinatuen kuntaosuudella olevien määrä kääntyi laskuun. Vuoden 2018 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 22,6 M euroa (vuonna 2017 se oli 24,2 M euroa).

Vuonna 2018 Business Oulu -liikelaitoksen työllisyyspalveluissa on vakinaistettu 10 henkilöä. Heistä 4 työskentelee Byströmin nuorten palveluissa, 1 vastaa asiakastietojärjestelmän kehittämisestä ja tietosuojasta, 2 on pitkäaikaistyöttömien palveluissa, 1 koulutuskoordinaattorina, 1 yritysyhteistyökoordinaattorina ja 1 ohjelmakoordinaattorina. Vuoden 2018 lopulla työllisyyspalveluiden organisaatiota selkeytettiin. Työllisyyspalveluihin muodostettiin kolme palvelukokonaisuutta, joiden jokaisen esimiehenä toimii palvelupäällikkö: nuorten työllisyyspalvelut, pitkään työtä hakeneiden palvelut, sekä TYP ja työstartti. Suurin osa muista toiminnoista ja hankkeista sijoitettiin näiden esimiesten alaisuuteen sen mukaisesti, mikä on tarkoituksenmukaisinta kyseessä olevien tehtävien käytännön hoitamisen kannalta. Monet toiminnot ovat kuitenkin koko toiminnan läpileikkaavia, jolloin työtä tehdään jonkun nimetyn palvelukokonaisuuden ja esimiehen alaisuudessa, mutta työ koskee koko työllisyyspalveluita.

Nuorten työllisyyspalveluiden kehittämishanke (NUTKE) ja Työllisyyspalveluiden seudullinen kehittämishanke (SETKE) päättyivät vuoden 2018 lopussa. Hankkeissa tehtävä asiakastyö päättyi jo aiemmin kesän ja syksyn aikana. Hankkeiden asiakasohjauksen päättyminen vaikutti osaltaan myös mm. kaupunkityöllistämisen henkilömäärien pienenemiseen edellisvuoteen verrattuna. Lokakuussa 2018 käynnistyi yrityslähtöisiä työllistämismalleja ja työhönvalmennusta kehittävä hanke ”Kohtaantoa valmennuksella”. Hankkeessa kehitetään ja hankitaan työvoiman kohtaantoa tukevia valmennuksia, palveluja, tilaisuuksia ja tapahtumia sekä tarjotaan työnhakijoille henkilökohtaista työhönvalmennus-

ta. Hanke palvelee pääsääntöisesti yli 30-vuotiaita työnhakijoita, joiden työttömyys uhkaa pitkittyä tai on jo pitkittynyt. "Kohtaantoa valmennuksella" -hanke kestää vuoden 2020 loppuun asti ja siinä työskentelee 7 henkilöä. Hankkeen asiakkuudessa oli loppuvuoteen 2018 mennessä noin 50 henkilöä.

6aika DigiPore –hanke käynnistyi syyskuussa 2018. Hankkeessa ovat mukana kaikki 6Aika kaupungit ja tavoitteena on tuoda uusia avauksia ICT-alan osajapulaan tarjoamalla valmennusta ja mahdollisuuksia päästä näyttämään oma osaaminen työmarkkinoilla. Oulun osahankkeen tavoitteena on pilotoida työnhakijoiden ja yritysten kohtaamispaikkaa, innostaa nuoria hakeutumaan ICT-alan koulutukseen sekä tarjota osaajille mahdollisuus kehittää ja näyttää osaamistaan. Työnhakijat ovat voineet osoittaa osaamistaan ratkaisemalla rekrytointitehtäviä. Lisäksi pilotoinnissa on minihackathon-tyyppinen tilaisuus, jossa osaaminen osoitetaan ratkaisemalla yrityksen haaste yhden päivän aikana. Osaamisen kehittämiseksi webohjelmoinnin valmennusohjelma on kilpailutuksessa. Hanke päättyi 31.12.2019.

DMR – Digital Media Runway -ESR-hanke on Business Oulu -liikelaitoksen työllisyys- ja elinkeinopalvelujen yhteishanke, jonka tavoitteena on synnyttää uusia digitaalisen media-alan yrityksiä, helpottaa ICT- ja digitaalisten media-alojen työvoimapulaa sekä viedä digitaalisia osaajia myös perinteisille toimialoille. Hankkeessa kehitettävän yrittäjyyspolun toimet alkoivat syyskuussa 2018. Yrittäjyyspolun järjestämiin valmennuksiin osallistui noin 40 henkilöä, jotka olivat yrittäjiä, startup-yrittäjiä, opintojen loppuvaiheen opiskelijoita ja työttömiä työnhakijoita. Yrityksiä mukana oli noin 10. Työllisyyspolun toimenpiteitä alettiin käynnistellä joulukuussa 2018 suunnitellen muun muassa asiakastyön tulevia toimia ja aloittaen toimintamallin pilotointi. Hanke toimii ajalla 1.9.2018–31.1.2021.

6Aika DuuniPolku –hanke käynnistyi Oulussa tammikuussa 2018. Oulun osahankkeessa kehitetään ja pilotoidaan yhteistoimintaan perustuvia uusia palveluita työllistymisen edistämiseksi. Tavoitteena on tunnistaa ja vastata työelämän osaamistarpeisiin kehittämällä yritysten kanssa käytävää vuoropuhelua. Uutta palvelua toteutetaan yhteistyössä työnhakijoiden ja työnantajien kanssa yritysten aidoissa toimintaympäristöissä työssävalmennuksen keinoin. Valmennuksen tavoitteena on tunnistaa työnhaki-

joiden osaaminen, potentiaali ja osaamisen kehittämistarpeet. Valmennuksessa edistetään työnhakijan ja yrityksen työyhteisön sujuvaa ja tavoitteellista yhteistyötä. Kehittämisen kohteena on lisäksi ollut työnantajille suunnattu valmennusseteli, jonka yritys saa osallistuttuaan valmennukseen. Lisäksi hankkeessa on suunniteltu digitaalisen työkalun sisältöä vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

AIKO-rahoitteisessa Työllisyys-SIB-Oulun -valmisteluhankkeessa valmisteltiin Oulua Työ- ja elinkeinoministeriön TYÖ-SIB -hankkeen tuloon. Oulun valmisteluhankkeessa mm. perehdyttiin alueen työllisyysilanteeseen, määriteltiin Oulun kohderyhmää ja tavoitteita sekä valmisteltiin asiakasohjausta. Oulun osahanke käynnistyi marraskuussa 2017 ja päättyi 31.1.2019. TEM:in TYÖ-SIB hankkeessa pyritään ohjaamaan pitkäaikaistyöttömiä työhön tai koulutukseen ostopalvelumallilla. Hanke on tarkoitettu käynnistää 2019 vuoden aikana.

Kaupungin oman palkkatukityöllistämisen osuus toteutui hieman edellisvuoden tasoa pienempänä. Vuonna 2018 kaupungin palvelualueilla ja liikelaitoksissa oli 365 palkkatuella työllistettyä (v.2017 394 hlöä), joista velvoitetyöllistettyä oli 31 % (v.2017 37,3%). Velvoitetyöllistetyt on työllistetty kunnan työllistämiselvoitteen perusteella. Oppisopimuksella kaupungin hallintokunnissa ja liikelaitoksissa oli vuonna 2018 työllistettynä 15 henkilöä (n.4 %).

Työttömille työnhakijoille tarjottiin jälleen loppuvuodesta mahdollisuus hakea liikuntapassi, joilla sai loka-joulukuun aikana käydä maksutta liikkumassa useissa eri kaupungin liikuntapaikoissa. Toiminta järjestettiin yhdessä TE-toimiston sekä Liikuntapalveluiden kanssa. Käyntikertoja kertyi kolmen kuukauden aikana hieman yli 9000 kpl.

TYP ja työstartti

Erityisesti pitkäaikaistyöttömille ja monialaista palvelua tarvitseville asiakkaille työllisyyspalveluita tarjoavaan Pohjois-Pohjanmaan monialaiseen yhteis palveluverkoston kuuluu 30 kuntaa, Kela ja TE-palvelut. Verkoston hallinnointipalvelut tuottaa Oulun kaupunki. Oululaisille monialaista palvelua tarvitseville asiakkaille työllisyyspalveluita tarjotaan Oulun TYP-yksikössä, jossa asioi vuoden 2018 aikana kuukausittain keskimäärin 1200 asiakasta. TYP tarjoaa monialaista palvelua asiakkaan kuntoutumisen, koulutautumisen, työllistymisen tukemiseksi ja

kuntoutustarpeen, työ- ja toimintakyvyn selvittämiseksi. Maakunta- ja soteuudistuksen voimaantumisen siirtymisen vuoksi TYP-toiminta jatkuu nykyisen lain työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta mukaisesti vuoden 2020 loppuun. Kuntouttava työtoiminta oli vuonna 2018 yleisin TYP-asiakkaille tarjottu palvelu. Tämä on aiheutunut ainakin osittain siitä, että kuntouttavaa työtoimintaa voidaan käyttää työllistymisen edistämässä lähes kaikissa työhön kuntoutumisen vaiheissa. Seuraavaksi yleisimpiä palveluja olivat työllistymistä edistävät TE-hallinnon palvelut ja sosiaalihuoltolain mukaiset sosiaalipalvelut. TYP asiakkaiden palvelutarve on ollut usein myös työkyvyn ja kuntoutustarpeen selvittäminen työllistymistä edistäviä palveluita kartoittaessa. Suurin osa asiakkaista on kuulunut ikäryhmään 30-59 vuotta. Suurimmalla osalla asiakkaista on korkeintaan toisen asteen koulutus. Usein koulutuksen puute ja vanhentunut ammattitaito on kietoutunut yhteen terveydellisten ja sosiaalisten ongelmien kanssa.

Toukokuun alussa 2018 aloitti Työstartti-palvelu, jossa on neljä sosiaaliohjaajaa. Sosiaaliohjaajien työsuhteet ovat voimassa vuoden 2019 loppuun saakka. Työstartti toimii Business Oulu -liikelaitoksen resurssina työmarkkinatuen kuntaosuuden piirissä olevien työnhakija-asiakkaiden palvelutarvearvion toteuttamisessa sekä heidän ohjaamisessa tarpeiden mukaisiin palveluihin. Työstartin kohderyhmänä ovat yli 30-vuotiaat oululaiset työnhakija-asiakkaat, jotka ovat saaneet yli 300 päivää työmarkkinatukea. Työstartissa arvioidaan palvelutarpeita asiakaslähtöisesti. Mikäli työstartin asiakkaan työllistyminen ei ole ensisijainen toimenpide, ohjataan asiakas tarpeen mukaiseen palveluun yhteistyössä palvelupaikkojen kanssa: hyvinvointikeskusten palvelut, TYP, työllisyyspalvelut, TE-palvelut, Kela tai muut työllistymistä edistävät palvelut. Työstartin kautta työnhakija-asiakkaalla on mahdollista päästä myös kuntouttavaan työtoimintaan, jos työllistyminen tai muut työllistymistä edistävät palvelut eivät ole ajankohtaisia. Työstartissa on ollut kuukausittain keskimäärin 125 asiakasta marras- ja joulukuussa. Työstartissa päättäneitä asiakkuuksia on ollut yhteensä 86 vuoden 2018 loppuun mennessä. Työstartin päättäneistä asiakkaista 77 % on ollut iältään 30-49-vuotiaita. Työstartin päättäneistä asiakkaista työmarkkinatuen kertymä oli 37 %:lla 500-999 päivää ja 42 %:lla yli 1000 päivää. Työstartin asiakkaista 9 % on työllistynyt. Työstartin päättäneistä asiakkaista 22 % oli hyvinvointikeskusten sosiaalihuoltolain mu-

kaisten palveluiden tarpeessa, jolloin työllistymistä edistävät palvelut eivät olleet ajankohtaisia. Päättäneistä asiakkuuksista työllistymistä edistäviin hankkeisiin ohjautui 17 % ja monialaisen yhteispalvelun (TYP) tarpeessa oli 13 % asiakkaista. TE-palveluihin ohjautui 15 % päättäneistä asiakkuuksista. Kuntouttavan työtoiminnan tiimin asiakkuuteen ja työtoimintaan siirtyi 14 % asiakkaista.

Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavassa työtoiminnassa oli vuoden 2018 aikana 1152 eri henkilöä (v. 2017 1280, -10 %). Oulussa kuntouttavaan työtoimintaan ohjaututaan hyvinvointikeskusten sosiaalipalveluista sekä työllisyyspalveluista; työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP), Työstartista, Nuorten työllisyyspalveluista ja Pitkään töitä hakeneiden palveluista kuntouttavan työtoiminnan tiimistä. Kuukausittain kuntouttavan työtoiminnan asiakkuuksia oli keskimäärin 551, mikä oli 3,5 % enemmän vuoden 2017 tasoon nähden (532). Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään Oulun kaupungin yksiköiden ja valtion lisäksi yhteistyönä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Asiakkaista Oulun kaupungin eri yksiköissä on ollut keskimäärin 33 %, valtiolla 1 % ja kolmannen sektorin toimijoilla 66 %.

Kuntouttavaan työtoimintaan panostettiin käynnistämällä lokakuun 2018 alussa kuntouttavan työtoiminnan tiimi, jossa on neljä sosiaaliohjaajaa ja tiimiesimies. Heidän työsuhteensa on voimassa vuoden 2019 loppuun saakka. Työllisyyspalveluiden osalta kuntouttava työtoiminta on pääsääntöisesti opintoihin ja työelämään suuntaavaa palvelua työnhakijoille. Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan sekä yksilöllisenä, että ryhmämuotoisena työtoimintana Oulun kaupungin omissa yksiköissä, valtion yksiköissä sekä kolmannen sektorin toiminnan piirissä. Lisäksi Työllisyyspalveluilla on kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä koordinoiva rooli, joka pitää sisällään mm. sopimustyötoiminnan eri toimijoiden kanssa, maksatukset, raportoinnin ja seurannan. Ryhmämuotoista kuntouttavaa työtoimintaa tuetaan aktivointitoiminnan sopimuksin. Vuonna 2018 toiminnassa oli yhteensä 27 kuntouttavan työtoiminnan ryhmää.

Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta hyväksyi kokouksessaan 18.12.2018 vuoden 2019 kriteerit liittyen kuntouttavan työtoiminnan ja aktivointitoiminnan tukemiseen. Esim. ryhmämuotoisessa toi-

minnassa ohjaajan avustus vuodelle 2019 korotettiin 2400 euroon (aik. 2200 €/kk) ja toimijoille avattiin mahdollisuus hakea perustelluista syistä materiaaliavustusta toimintaansa. Materiaaliavustuksen hakemista kokeiltiin vuoden 2018 loppupuolella, jolloin avustusta maksettiin yhdelle toimijalle.

Nuorten työllisyyspalvelut

Nuorten työllisyyspalvelut toimivat Byströmin nuorten palveluiden yhteydessä. Palveluihin kuuluvat mm. palveluohjaus, kesätyöllistäminen, kesätyösetelityöllistäminen, Arpeetti –toiminta, Työpörssi sekä työhönvalmennuspalvelut. Nuorten työllisyyspalveluiden piirissä oli vuonna 2018 yhteensä 4125 nuorta. Jos mukaan lasketaan kesätyöharjoittelijat ja kesätyösetelit ja kesäyrittäjätsetelit luku vuodelta 2018 on 8858 henkilöä.

Lisäksi kaupungin tarjoamiin kesätöihin työllistyi Oulun kaupungin palvelualueille yhteensä 880 opiskelijaa (yli 18 -vuotiaat). Nuorten työllisyyspalveluiden toimesta toimeentulotukiperusteisesti kaupungin yksiköihin kesätyöhön osoitettiin 81 opiskelijaa. Työllisyyden hoitoon varatuilla määrärahoilla toteutetussa kesätyösetelikampanjassa jaettiin oululaisille 15-17 -vuotiaille nuorille noin 7 000 (á 310 euroa) kesätyöseteliä, joista käytettiin 3 815 kappaletta. Nuorista työllistyi 89,3 % yrityksiin ja yhdistyksiin/säätiöihin 10,7 %. Nuorten kesätyöyrittäjyyttä toteutettiin yhdessä OuluES:n kanssa. Kesätyöyrittäjyydestä sai yhteensä 38 oululaista nuorta, tuen suuruus oli sama kuin kesätyösetelin. Tuki oli vaihtoehtoinen kesätyösetelille. Työllistämismäärärahan tuella työllistetään lisäksi eri syistä tulottomina toimeentulotukea hakeneita nk. Arpeetti -toiminnan kautta. Arpeetin kohderyhmänä ovat mm. opintotuuksia saamattomat tulottomat opiskelijat. Vuoden 2018 aikana Arpeetti -toiminnan kautta työllistettiin 42 opiskelijaa.

Byströmin nuorten palvelut toimivat Oulun Ohjaamon ja elokuussa 2018 käynnistyi Oulun Ohjaamon kehittämishanke (ESR), jota hallinnoidaan työllisyyspalveluissa ja jonka työntekijät ovat työllisyyspalveluiden henkilöstöä. Oulun Ohjaamon kehittämishankkeessa kehittämisen painopisteinä ovat nuorille alle 30-vuotiaille suunnattujen monialaisten palveluiden tavoitettavuuden parantaminen viestintää ja digitaalisia työvälineitä ja palveluita kehittämällä. Tavoitteena on myös Ohjaamon toimintamallin vakiinnuttaminen ja selkiinnyttäminen maakunta- ja kas-

vupalvelu-uudistuksessa sekä nuorten tukeminen ja valmentaminen koulutukseen ja työelämään palvelurakenteiden ja koulutusketän muutoksissa ja digitalisaation haasteissa. Hankkeen asiakkuudessa oli vuoden 2018 loppuun mennessä noin 70 henkilöä.

Arvio tulevaisuuden kehitysnäkymistä

Taloukasvu on hidastumassa, mikä näkyy jo joillakin toimialoilla kysynnän vähenemisenä. Rakennuslupien vähentymistä on näkyvissä, mutta toisaalta Oulun alueen rakentajille avautuu suurista hankkeista, kuten Hanhikivestä ja Yliopistollisen Sairaalan remontista korvaavia työmahdollisuuksia. Samanaikaisesti joillakin toimialoilla on edelleen puutetta osaavasta työvoimasta. Kokonaisuutena työttömyyden taso on edelleen liian korkea. Iso-Britannian Brexitin vaikutukset voivat vaikuttaa myös oululaisten yritysten kansainväliseen kauppaan, samoin kuin USA:n ja Kiinan väliset kauppasuhteet.

Mahdollisen maakuntauudistuksen, kasvupalvelulakien ja Muutosohjelma Oulu 2020:n vaikutuksia toimintaan ja toimintaympäristöön arvioidaan sen jälkeen, kun maakuntauudistusta ja kasvupalveluja koskevat lait on hyväksytty tai hylätty.

Business Oulu -liikelaitokselle on laadittu uusi toimenpideohjelma 2019 – 2026, joka vaikuttaa tuleviina vuosina resurssien allokointiin.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittari / Tavoitetaso 2018	Toteutuma 31.12.
Kaupunki edistää uusien työpaikkojen syntymistä	Merkittävä nettotyöpaikkojen kasvu	Työpaikkojen lukumäärä, nettomuutos (Oulun seutu) / + 2000/vuosi (netto) Työttömyysaste (Oulu) 13 %	Arvio, + 2200 uutta työpaikkaa. Työttömyysasteen koko vuoden 2018 keskiarvo oli Oulussa 12,2 % (14,9 % v. 2017)
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Alueella toimivien yritysten vientiliiketoiminnan merkittävä kasvu Kaupunkiseudulle suuntautuvan kansallisen ja kansainvälisen investointivolyymien kasvu	Oulun seudulla toimivien kv-yritysten viennin arvo / +170 M€ / v Suorat pääomasijoitukset (opo) oululaisyrittäjiin /60 M€/v Alueelle etabloituvien yritysten lukumäärä 25 kpl / vuosi Yksityiset reaali-investoinnit 300 M€/v Uusi kansainvälinen lentoreitti	Teollisuustoimialojen vientiliikenvaihto kasvoi vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla 6,2 % Suoria pääomasijoituksia alueen yrityksiin tuli n. 50 M€ Alueelle etabloituneita uusia yrityksiä 13 kpl Noin 210 MEUR. Oulu-Tukholma -reitti
Kansainvälinen osaamis- ja innovaatiokeskittymä vahvistuu ja uudistuu	Liiketoiminta-, tutkimus- ja kehitysympäristöjen hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä	Korkeakoululähtöiset uudet yritykset/ 60 kpl. Vetovoiman kehitys, rekisteröidyt yöpymiset/ 700 000 yöpymistä. Hankkeisiin osallistuvat maksavat yritykset (käynnistyneet hankkeet)/ 80 kpl.	Korkeakoululähtöiset uudet yritykset: 19 kpl Rekisteröidyt yöpymiset: tammi-joulukuu 655 000 kpl, kasvua 3,0 % Hankkeisiin osallistuneet maksavat yritykset 104 kpl

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Business Oulu –liikelaitoksen valtuustoon nähden sitova tavoite on liikeylijäämä 0 euroa ja investointimääräraha 78 000 euroa, jotka molemmat toteutuivat.

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikeylijäämä 1000 €	0	0	0	0	0	100
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	0	78	78	78	0	100

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2018	TA -muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	4		4	39	35	875
Investoinnit		78	78	78	0	100
Kannattavuus						
liikeylijäämä	0	0	0	0	0	100
sij.pääomantuotto,%				-0,2		

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2018	TA-muutokset	TA2018+muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Ulkopuolisen rahoituksen määrä	8 031	0	8 031	6 102	-1 929	75,98

Ulkopuolisen rahoituksen määrä koostuu hankkeisiin saatavasta ulkopuolisesta rahoituksesta. Vuoden 2018 aikana useat uudet hankehakemukset jäivät ilman ulkopuolista rahoitusta, joten tavoitetta ei saavutettu.

Analyysi Business Oulu -liikelaitos yhteensä

- Business Oulu –liikelaitoksen elinkeinopalvelut ja konsernipalvelujen työllisyyspalvelut yhdistettiin kesällä 2017. Yhdistymisellä on ollut merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia.
- Kokonaisuutena Business Oulu –liikelaitoksen kokonaisvolyyymi oli 45,7 M€ (ta 51,4 M€), josta Oulun kaupungin avustus 39,6 M€ (ta 43,1 M€) ja ulkopuolinen rahoitus 6,0 M€ (ta 8,0 M€)
- Oulun kaupungin avustukseen kohdistuva säästö n. 3,5 M€, josta
 - työllisyyspalvelut n. 2,9 M€
 - elinkeinopalvelut ja tapahtuma- ja markkinointi n. 0,5 M€
 - muutosohjelmassa BO:lle esitetty 2 M€:n säästötavoite vuosille 2018 – 2020 saavutettiin
 - ulkopuolista rahoitusta saatiin 2,2 M€ budjetoitua vähemmän, koska kaikki hankkeet eivät saaneet myönteistä rahoituspäätöstä ja osa hankkeista ei toteutunut ennakoitusti
- Business Oulu -liikelaitoksen liikeylijäämätavoite 0 € toteutui.
- Tilikauden alijäämä 709,16 euroa syntyi pääosin kurssitappioista
- Rahoitus tulee Oulun kaupungilta ja ulkopuolisilta rahoittajilta (mm. EU, PPL ja ELY). Hieman tuloja saadaan eri tapahtumien osallistumismaksuista ja matkailuneuvonnan myyntituloista.
- Koska Business Oulu -liikelaitoksen liikeylijäämä on 0 euroa, rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta koostuu lähes kokonaan investointimenosta 77 500 €.

Elinkeinopalvelut ja tapahtuma- ja markkinointi

- Kokonaistuotot olivat n. 11,4 M€ (ta 12,7 M€; ed.v. 12,2M€).
- Tuotoista Oulun kaupungin toiminta-avustus on n. 8,7 M€ (ta 9,3 M€, ed. v. 8,3 M€).
- Liiketoiminnan muut tuotot 2,7 M€ (ta 3,4 M€, ed. v. 3,9 M€) ovat pääosin hankkeisiin saatua ulkopuolista rahoitusta. Hankerahoituksessa jäätiin tavoitteesta, koska kaikkiin esitettyihin hankkeisiin ei saatu rahoitusta.
- Hankerahoituksen keskimääräinen tuki on ollut n. 64 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Palvelujen ostot 5,1 M€ (ta 6,1 M€; ed.v. 6,0M€) muodostuvat merkittävältä osaltaan 2,1 M€ (2,9 M€) asiantuntijapalveluista. Business Oulu -liikelaitos tuottaa huomattavan osan asiakkaille suunnatuista palveluistaan ja hanketoiminnastaan ulkoisten palveluntuottajien kanssa yhteistyössä, mistä johtuu asiantuntijapalvelujen hankintaan käytettyjen resurssien määrä.
- Henkilöstökulut 5,0 M€ (ta 5,1 M€; ed.v. 5,0 M€) toteutuivat hiukan pienempänä, koska kaikkia täyttämättä olevia tehtäviä ei täytetty.
- Liiketoiminnan muut kulut 1,2 M€ (ta 1,2 M€; ed.v. 1,0 M€) toteutuivat talousarvion mukaisesti
- Tilikauden alijäämä 709,16 € muodostui lähinnä kurssitappioista.
- Kaupungin avustusta säästyti n. 0,7 M€

Työllisyyspalvelut

- Työllisyyspalvelut ovat siirtyneet Business Oulu –liikelaitokseen 1.8.2017 alkaen, joten vertailua edelliseen vuoteen ei tehdä.
- Kokonaistuotot olivat n. 34,3 M€ (ta 38,7 M€).
- Tuotoista Oulun kaupungin toiminta-avustus on n. 30,9 M€ (ta 33,8 M€),
- Liiketoiminnan muihin tuottoihin 1,2 M€ (ta 1,6 M€) sisältyy mm. hankkeisiin saatu ulkopuolinen rahoitus, työllistämistuki 1,5 M€ (ta 2,5 M€) ja valtionavustus kuntouttavaan työtoimintaan 0,66 M€ (ta 0,8 M€).

- *Hankerahoituksen keskimääräinen tuki oli n. 86 % hankkeiden kustannuksista.*
- *Henkilöstökulut 3,1 M€ (ta 3,7 M€) alittuivat talousarviosta suurimmaksi osaksi hankkeiden osalta. Uusien hankkeiden osalta rahoituspäätökset eivät olleet henkilöstöressurssien osalta alkuperäisten hankesuunnitelmien mukaisia ja vuonna 2018 päättyneissä hankkeissa ei kailta osin ollut hankesuunnitelman mukainen henkilöstö hankkeen loppuun saakka.*
- *Liiketoiminnan muut kulut 30,6 M€ (ta 34,1 M€) alittuivat.*
- *Suurimmat alitukset olivat avustuksissa (työmarkkinatuki 0,5 M€, kaupunkiyöllistäminen 1,1 M€, kuntouttavan työtoiminnan ja aktiivoinnin avustukset 0,4 M€ ja kuntalisät 0,3 M€).*

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Business Oulu -liikelaitoksen johtokunta esittää, että liikelaitoksen tilikauden alijäämä 709,16 euroa siirretään Business Oulu -liikelaitoksen oman pääoman voittovaroihin.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

Business Oulu -liikelaitos yhteensä

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	64,5	81	65	45	46
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)				3	2
Tilapäiset	103,5	83	95	34	23
Organisatoriset muutokset		6	84	6	
Yhteensä	168	164	160	79	69
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	51	55,8	47,1	34,9	36,2
Tilapäiset	84,5	80,5	86,1	25,7	20,6
Yhteensä	135,3	136,3	133,2	60,6	56,8
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	7 327	6 714	5 153	3 502	3 340
Eläkekulut	1 284	1 143	926	672	643
Muut henkilösivukulut	361	261	249	238	196
Yhteensä	8 972	8 119	6 328	4 412	4 179

Elinkeinopalvelut ja tapahtuma- ja markkinointiyksikkö

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	52	56	49	45	46
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)				3	2
Tilapäiset	26	25	30	34	23
Organisatoriset muutokset		6		6	
Yhteensä	78	81	79	79	69
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	41,5	43	37,7	34,9	36,2
Tilapäiset	24,8	28,4	28,9	25,7	20,6
Yhteensä	66,3	71,4	66,6	60,6	56,8
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	4 310	4 120	3 954	3 502	3 340
Eläkekulut	778	727	724	672	643
Muut henkilösivukulut	207	160	190	238	196
Yhteensä	5 296	5 007	4 868	4 412	4 179

Työllisyyspalvelut

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	12,5	25	16		
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)					
Tilapäiset	77,5	58	65		
Organisatoriset muutokset					
Yhteensä	90	83	81		
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	9,5	12,8	9,4		
Tilapäiset	59,7	51,9	57,2		
Yhteensä	69,2	64,7	66,6		
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	3 017	2 594	1 199		
Eläkekulut	505	417	202		
Muut henkilösivukulut	154	101	59		
Yhteensä	3 677	3 112	1460*		

*Työllisyyspalvelut yhdistettiin Business Oulu -liikelaitokseen 1.8.2017, joten aikaisempien vuosien henkilöstömäärät ja alkuvuoden 2017 henkilöstökustannukset sisältyvät konsernipalveluiden toimintakertomukseen.

Business Oulu –liikelaitoksen talousarvioon oli varattu työllistettävien osalta 253 590 euroa, josta toteuma oli 202 625,50 euroa eli käyttämättä jäi noin 50 000 euroa. Muutoin henkilöstökuluissa ero johtuu siitä, että työsuhteet loppuivat työllisyyspalveluiden puolella suunniteltua aiemmin, koska henkilöstö hakeutui ennen hankkeiden päättymistä uusiin tehtäviin toiselle työnantajalle. Tehtäviä ei enää täytetty hankkeen loppuajalle.

Elinkeinopalveluissa muutamaan tehtävään varatut määrärahat jäivät käyttämättä, kun tehtäviä ei täytetty tai henkilöitä irtisanoutui ja siirtyi toisen työnantajan palvelukseen.

Business Oulu –liikelaitoksen vuodelle 2018 tehty henkilöstösuunnitelma toteutui suunnitellusti. Vuoden lopussa määräaikaisia työntekijöitä oli yhteensä 83 henkilöä, joista kaupunkityöllistämisen työllistettyjä oli kahdeksan henkilöä sekä Arpeetti-toiminnassa olevia 15 henkilöä. Business Oulu –liikelaitoksessa oli vuoden lopussa määräaikaisessa palvelussuhteessa 60 henkilöä.

Vuoden 2018 alusta Business Oulu –liikelaitoksen viestintä- ja markkinointiyksikkö sekä sivistys- ja kulttuuripalveluiden tapahtumayksikkö yhdistettiin tapahtuma- ja markkinointiyksiköksi. Samassa yhteydessä kuusi henkilöä siirtyi sivistys- ja kulttuuripalveluista Business Oulu –liikelaitokseen.

Sairauspoissaolot ovat pysytelleet samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Koko liikelaitoksen osalta sairauspoissaoloprosentti oli 2,1, elinkeinopalvelut 1 %, tapahtuma- ja markkinointiyksikkö 1,3 % ja työllisyyspalvelut 3,4 %.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Taluskasvu on hidastumassa, mikä näkyy jo joillakin toimialoilla kysynnän vähenemisenä.

Rakennuslupien vähentyminen on näkyvässä. Oulun alueen rakentajille avautuu suurista hankkeista, kuten Hanhikivi ja Yliopistollisen Sairaalan remontti, korvaavia työmahdollisuuksia. Samanaikaisesti joillakin toimialoilla on edelleen puutetta osaavasta työvoimasta. Mutta kokonaisuutena työttömyyden taso on edelleen liian korkea.

Iso-Britannian Brexitin vaikutukset voivat vaikuttaa myös oululaisten yritysten kansainväliseen kauppaan, samoin USA:n ja Kiinan väliset kauppasuhteet.

Mahdollisen maakuntaudistuksen, kasvupalvelulakien ja Muutosohjelma Oulu 2020:n vaikutuksia toimintaan ja toimintaympäristöön arvioidaan sen jälkeen, kun maakuntaudistusta ja kasvupalveluja koskevat lait on hyväksytty tai hylätty.

Business Oulu -liikelaitokselle on laadittu uusi toimenpideohjelma 2019 – 2026, joka vaikuttaa tulevi-
na vuosina resurssien allokointiin.

Investoinnit

Kalustoinvestoinnit

1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot		78	78	78	
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

OULUN KAUPUNKI

BUSINESS OULU -LIKELAITOS

	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA					
LIKEVAIHTO	38 914,29	3 750,00	1 037,7	27 495,97	31 245,97
Liiketoiminnan muut tuotot	6 101 797,28	8 255 015,17	73,9	-4 119 321,91	4 135 693,26
Tuet ja avustukset kunnalta	39 576 326,64	43 093 280,47	91,8	-20 192 679,92	22 900 600,55
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-99 566,01	-156 089,49	63,8	8 467,45	-147 622,04
Palvelujen ostot	-5 643 675,44	-6 953 436,53	81,2	1 236 149,54	-5 717 286,99
Materiaalit ja palvelut yht.	-5 743 241,45	-7 109 526,02	80,8	1 244 616,99	-5 864 909,03
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 713 754,97	-7 327 125,87	91,6	2 173 897,00	-5 153 228,87
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 143 418,01	-1 283 851,67	89,1	358 287,92	-925 563,75
Muut henkilösivukulut	-261 360,42	-361 470,43	72,3	112 187,17	-249 283,26
Henkilöstökulut yhteensä	-8 118 533,40	-8 972 447,97	90,5	2 644 372,09	-6 328 075,88
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 754,36	0,00	0,0	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut	-31 851 509,00	-35 270 072,37	90,3	20 395 517,50	-14 874 554,87
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	-0,72	0,0		0,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	55,26	0,00	0,0	171,29	171,29
Muut rahoituskulut	-764,42	0,00	0,0	-270,51	-270,51
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-709,16	0,00	0,0	-99,22	-99,22
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN.ERIÄ	-709,16	-0,72	98 494,4	-98,50	-99,22
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-709,16	-0,72	98 494,4	-98,50	-99,22
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-709,16	-0,72	98 494,4	-98,50	-99,22
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,2				0,0
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,2				0,0
Voitto, %	-1,8				-0,3

OULUN KAUPUNKI**BUSINESS OULU LIIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	73 745,64	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	73 745,64	0,00
Sijoitukset		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	73 745,64	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	121 958,42	166 426,22
Saamiset kunnalta	1 383 659,77	2 404 746,74
Muut saamiset	231 860,17	282 882,15
Siirtosaamiset	2 723 019,97	2 832 420,15
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	4 460 498,33	5 686 475,26
Saamiset yhteensä	4 460 498,33	5 686 475,26
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	400,00	200,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 460 898,33	5 686 675,26
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 534 643,97	5 686 675,26

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	300 000,00	300 000,00
Ed.tilikausien yli/alijäämä	88 397,26	88 496,48
Tilikauden yli/alijäämä	709,16	-99,22
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	387 688,10	388 397,26
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	121 618,94	202 391,61
Ostovelat	735 144,34	2 658 471,83
Muut velat	245 756,17	126 247,60
Siirtovelat	3 044 436,42	2 311 166,96
Lyhytaikainen vieras po. yht.	4 146 955,87	5 298 278,00
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 146 955,87	5 298 278,00
VASTATTAVAA	4 534 643,97	5 686 675,26
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	8,8	7,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	8,8	18,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	88	88

OULUN KAUPUNKI**BUSINESS OULU -LIIKELAITOS**

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	0,00	-0,72	0,0	0,72	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	3 754,36	0,00	0,0	3 754,36	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-709,16	0,00	0,0	-709,16	-99,22
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-77 500,00	-77 500,00	100,0	0,00	0,00
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-74 454,80	-77 500,72	96,1	3 045,92	-99,22
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	1 021 086,97	77 500,72	1 317,5	943 586,25	-2 150 393,96
Saamisten muutos muilta	204 889,96	0,00	0,0	204 889,96	-1 423 945,12
Korott. velkojen muutos muilta	-1 151 322,13	0,00	0,0	-1 151 322,13	3 574 438,30
Rahoituksen rahavirta	74 654,80	77 500,72	96,3	-2 845,92	99,22
RAHAVAROJEN MUUTOS	200,00	0,00		200,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	3,93				0
Pääomamenojen tulorahoitus, %	3,93				0
Quick ratio	1,1				1,12
Current ratio	1,1				1,12
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	41 868				152 813
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	1 383 659,77				2 404 746,74
Yhdystili 01.01.	2 404 746,74				254 352,78
Yhdystilin muutos	-1 021 086,97				2 150 393,96

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
BUSINESS OULU -LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2018	2017
Liikevaihto	38 914,29	31 245,97
Muut tuotot	6 101 797,28	4 135 693,26
Muut toimintatuotot	39 576 326,64	22 900 600,55
Yhteensä	45 717 038,21	27 067 539,78

3. Palvelujen ostot	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	5 643 675,44	5 717 286,99
Yhteensä	5 643 675,44	5 717 286,99

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet

Muut koneet ja kalusto

Muut laitteet ja kalusteet 3 v / tasapoisto

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskeneräis. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				0,00			0,00
Lisäykset tilikauden aikana				77 500,00			77 500,00
Rahoitusosuudet tilikaudella							0,00
Vähennykset tilikauden aikana							0,00
Siirrot erien välillä							0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Tilikauden poisto				-3 754,36			-3 754,36
Poistamaton hankintameno 31.12.				73 745,64			73 745,64
Kirjanpitoarvo 31.12.				73 745,64			73 745,64

6. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Siirtosaamiset		766 645,90		323 587,29
Yhteensä	0,00	766 645,90	0,00	323 587,29
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		225,00		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	225,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	766 870,90	0,00	323 587,29

7. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	16 000,00	16 001,00
EU-tuet ja avustukset	643 870,09	1 913 487,55
Muut tulojäämät	2 063 149,88	1 028 652,68
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 723 019,97	2 958 141,23
Siirtosaamiset yhteensä	2 723 019,97	2 958 141,23

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	300 000,00	300 000,00
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	300 000,00	300 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	88 397,26	88 496,48
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-709,16	-99,22
Oma pääoma yhteensä	387 688,10	388 397,26

9. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		125 739,35		122 835,86
Siirtovelat		202,43		157,48
Yhteensä	0,00	125 941,78	0,00	122 993,34
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot		2 985,80		
Ostovelat		1 680,94		0,00
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	4 666,74	0,00	0,00
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	130 608,52	0,00	122 993,34

10. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2 018	2 017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	37 031,25	34 057,34
Lomapalkkavelka	1 128 806,00	1 116 969,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	53 482,97	
Muut menojäämät	1 825 116,20	4 024 258,32
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 044 436,42	5 175 284,66

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

11. Vuokravastuiden yhteismäärä

	2018	2017
Vuokravastuut		
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti		
Leasingvastuut yhteensä	1 830,08	3 560,22
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 830,08	3 560,22
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	1 830,08	3 560,22

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

12. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2018	2017
Henkilöstön lukumäärä		
Liikelaitokset	164	160
Yhteensä	164	160

13. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	8 118 533,40	6 328 075,88
Henkilöstökulut yhteensä	8 118 533,40	6 328 075,88

14. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Kansallinen kokoomus rp.	737,50	610,50
Keskustapuolue	496,80	963,45
Oulun perussuomalaiset		
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	1 133,55	700,70
Sosiaalidemokraattinen puolue	465,53	486,50
Vasemmistoliitto	732,55	713,15
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	3 565,93	3 474,30

13.7 Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen palvelut muodostuvat pääasiassa palo- ja kemikaaliturvallisuuden valvonnasta, omatoimiseen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja hätätilannevalmiuksiin valmentavasta turvallisuusviestinnästä sekä hätätilanteisiin liittyvästä pelastustoiminnasta. Pelastustoimen lakisääteiset palvelut tuotetaan 12 kunnan muodostamalla alueella. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin (PPSHP) kanssa tehtyjen yhteistoimintasopimusten mukaisesti ensihoitopalveluita pelastuslaitoksen koko alueella ja Vaalan kunnassa sekä ensihoitoa tukevaa ensivaste-toimintaa lähes koko pelastustoimialueellaan.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Pelastuslaitoksen lakisääteiset ja muut tehtävät toteutetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2017–2020 sekä vuosittain vahvistettavan valvontasuunnitelman mukaisesti. Palvelutasopäätökseen sisältyy nykytilan kuvaus, päätökset tulevasta palvelutasosta kustannusvaihteluksiin ja kehittämissuunnitelma. Palvelutaso on mitoitettu alueen normaaliajan ja poikkeusolojen palvelutarpeita ja onnettomuusuhkia vastaavaksi. Valvontasuunnitelma sisältää mm. päätökset palotarkastustoiminnan kohdentamisesta, valvonnan määräväleistä ja toteuttamistavoista.

Pelastustoimen palvelutarpeen perustan muodostavat mm. alueen väestön, rakennetun kerrosalan ja liikenteen määrä. Karkeasti voidaan todeta, että mitä isommat nämä määrät ovat, sitä enemmän on palvelutarvetta. Näiden lisäksi luonnon ääri-ilmiöillä ja lainsäädännön muuttumisella on vaikutuksia. Pelastustoimialueen väestömäärä kasvaa jatkuvasti, joskin kasvu on hidastunut viime vuosina laskevan syntyvyyden ja muuttotappiokuntien johdosta (v. 2010 kasvu n. 1,2 %: + 3 100 as/v; v. 2018 n. 0,6 %: + 1 700 as/v). Väestön ikääntyminen, alueen kuntien väestömäärien kehitys sekä alueen riskien keskittyminen vaikuttavat pelastustoimen palvelutuotannon kehittämistarpeeseen. Pelastuslaitos varautuu mm. suunnittelulla, koulutuksella sekä johtamis-, toiminta- ja yhteistyökyvyn parantamisella esim. sääolosuhteiden aiheuttamien ääri-ilmiöiden tilanteisiin (myrskyt, tulvat jne.).

Tilinpäätösvuoden pelastustoimen hälytystehtävien kokonaismäärä kasvoi edellisestä vuodesta 12,5 % ollen yht. 4 874 kpl (ed.v. 4 303). Hälytystaajuus oli 16,7 tehtävää/1 000 as. (ed.v. 15,0 - valtakunn. 20,5; ed.v. 19,0). Merkittävä hälytystehtävien määrän kasvu oli maastopaloissa (+108 kpl, +124,1 %), vahingontorjuntatehtävissä (+119 kpl, +69,6 %) sekä tarkastus- ja varmistustehtävissä (+117 kpl, +26,5 %) Lämmin ja kuiva kesä lisäsi maastopalojen ohella tarkastustehtävien määrää savuhavaintojen vuoksi. Rakennuspalojen määrä pysyi aiempien vuosien tasolla ja hotelli Isosyötteen tulipalo 21.12.2018 oli vuoden ainoa suuronnettomuudeksi luokiteltava onnettomuus. Pelastustoimen tehtävät olivat lyhytkestoisia, joten niistä aiheutui ylimääräisiä kuluja vain aine- ja tarvikeostoina. Sisäministeriön pyynnöstä pelastuslaitos osallistui yhteensä 48 vakinaisen ja sivutoimisen voimin Keski-Ruotsin metsäpalojen sammutustöihin heinä-elokuussa 2018. Kriisinhallintakeskus CMC Finland vastasi suoraan avunannon henkilöstökuluista ja korvasi pelastuslaitokselle polttoaineyms. tarvikekuluja yht. n. 52 t€.

Ensimmäisen pelastusyksikön lähtöaikamediaani oli 1:27 min (ed.v. 1:29 min). Toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaiset I-III -luokan riskialueet tavoitettiin kokonaisuutena vaaditussa ajassa. Yksittäisten 1 km*1 km riski-alueiden tavoittamisessa on edelleen vaikeuksia erityisesti Oulun keskustan pohjoispuolisissa kaupunginosissa, Limingassa ja Kuusamon Rukalla. Riskialueiden tavoittamiseen vaikuttaa paloasemien sijainti ja valmius. Oulun alueella ongelma johtuu paloasemaverkon keskeneräisyydestä, joka korjautuu kahden uuden paloaseman rakentamisella vuosina 2020-23 Linnanmaalle ja Raksilaan.

Valvontasuunnitelman mukaisista, määrävälein tarkastettavista kohteista tarkastettiin 93 % (ed.v. 92 %). Valvonnan toteutumiseen vaikutti puutteelliset henkilöstöresurssit (rekrytointien ja virkavapaiden haasteet). Turvallisuusviestinnällä tavoitettiin n. 38 900 henkilöä eli 13 % (ed. vuosi 40 344/14 %) pelastustoimialueen väestöstä. Turvallisuusviestintään kuuluu myös pelastuslaitoksen sosiaalisen median käyttäjät, joille tehtiin n. 280 turvallisuusaiheista julkaisua ja joiden lukijamäärä kohosi lähes 2,2 miljoonaan (ed.v. 1,6 milj.).

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos ennakoi 1.1.2019 nuohouksen lainsäädäntöuudistuksen siirtymällä jo vuoden 2018 alusta vapaaseen nuohousjärjestämään. Pelastuslaitokselta poistui piirinuohousjärjestelmän ylläpito ja nuohous-taksasta päättäminen, mutta pelastuslaitoksen tehtävä on edelleen suorittaa nuohouksen toteutumisen valvontaa.

Ensihoitopalvelut toteutetaan PPSHP:n ensihoitopalvelun palvelutasopäätöksen 2018–2019 sekä sairaanhoitopiirin ja pelastuslaitoksen välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Yhteistoimintasopimus on voimassa 31.12.2019 saakka, sisältäen option vuodelle 2020. Ensihoitoyritykset valittivat pelastuslaitosten kanssa tehdystä yhteistoimintasopimuksista valtioneuvostonkierroksella hallinto-oikeuteen ja edelleen KHO:n, joka päätöksellään 16.2.2018 hylkäsi ensihoitoyritysten vaatimukset. Ensihoidon tehtävämäärä kasvoi ollen 50 115 (TA 47 900) tehtävää eli + 4,9 % edelliseen vuoteen (ed.v. 47 785). Ensihoidon tulosalueen tehtävämäärän kasvu näkyi vähäisinä aine- ja tarvike- sekä ostopalvelumenojen kasvuna, mutta merkittävästi suurempina Kelakorvaustuloina 4 910 t€ (TA 4 590 t€; ed.v. 4 658 t€).

Operatiiviseen toimintaan osallistuva henkilöstö ikääntyy ja heidän toiminta- ja työkyvystään on huolehdittava. Pelastuslaitoksella ei juuri ole mahdollisuuksia vaihtoehtoisille urapoluille ja/tai työtehtävien uudelleen järjestelyille, koska operatiiviseen

toimintaan tarvitaan aina henkilö pois jäävän tilalle. Osana työhyvinvointisuunnitelmaa laitos osallistui Työterveyslaitoksen ESR-rahoitteiseen ”Kroppa ja nuppi kuntoon – fyysisesti ja psyykkisesti raskaasta työstä tekevien työkyvyn ja terveyden edistäminen työpaikoilla” -hankkeeseen. Hankkeen aikana pelastuslaitoksella kehitettiin toimintamalli kumuloituvan stressin hallintaan. Kehittäminen tapahtui työpajoissa, joihin osallistui työterveyshuolto sekä pelastuksen ja ensihoidon esimiehiä. Lisäksi esimiehet ovat saaneet valmennusta ryhmäkehityskeskusteluihin. Sivutoimisen henkilöstön pelastussukelluskelpoisten uudistetut toimintakykytestaukset aloitettiin. Toimenpiteillä tähdätään pelastustoimintakelpoisten testaustoiminnan saattamiseen sisäministeriön ohjeistuksen mukaiseksi v. 2019 alusta. Ensihoidon fyysisen toimintakyvyn arviointijärjestelmän pilotointia varten perustettiin fyysisen toimintakyvyn-arvioinnin ja työergonomian työryhmä 31.12.2019 saakka. Ryhmän työskentely on edennyt suunnitelman mukaisesti ja pilotoinnista laaditaan loppuarviointi sekä erillinen suunnitelma toiminnan laajemmasta käyttöönotosta. Työhyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä, Puhdas paloasema –hankkeen jalkauttamista ja PPSHP:n ensihoidon laatu- ja potilasturvallisuustyöryhmän työskentelyä jatkettiin. Ensihoidon laatu- ja potilasturvallisuustyöryhmä osallistui PPSHP laatupalkintokilpailuun, jossa se saavutti kunniamaininnan.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kuntalaisten hyvinvointi	Apu tavoittaa tarvitsijan nopeasti	Toimintavalmiusaika: Toimintavalmiusaikavaatimus alittuu 50 % tehtävissä riskialueittain keskimäärin Lähtöaika: Vakinaisten paloasemien 1. yksikön lähtöaika < 75 s. kiireellisiin tehtäviin Ensihoidon yksikön lähtöajan keskiarvo A-B tehtäviin	I-lk 68 % (ed.v. 60 %) II-lk 83 % (ed.v. 79 %) III-lk 94 % (ed.v. 98 %) 87 s 105 s
Kuntalaisten hyvinvointi	Palvelutuotanto varmistetaan osana pelastuslaitoksen valmiussuunnittelua	Vakinaisten paloasemien (5) ja painopiste-paloasemien (4) sähkönsyöttö on varmistettu	Vakinaisista 4, painopiste 2

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kuntalaisten hyvinvointi	Asumisen turvallisuus ja väestön hyvinvointi ja turvallisuus paranevat	Valvontatyön toteutuminen valvontasuunnitelman mukaan: Määrävälein tehtävien palotarkastusten toteutuminen 100 %:sti Turvallisuusviestinnän toteutuminen PTP:n mukaan: Väh. 10 % väestöstä ja väh. 525 tapahtumaa	93 % (ed.v. 92 %) 13 % ja 394 tapahtumaa
Kuntalaisten hyvinvointi	Valvontatyö, turvallisuusviestintä, neuvonta ja hälytysvastesuunnittelu vähentävät pelastustoimen hälytystehtävien määrää.	Tarkistus- ja varmistustehtävien kokonaismäärää laskee vähintään 10 % vuosien 2015 - 2017 keskiarvosta (1 306)	+10,1%
Kuntalaisten hyvinvointi	Pelastustoimen valmistelut uuteen maakuntaan siirtymiseksi toteutuvat suunnitellusti		Valmisteltu eri POP makun työryhmissä

Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Pelastuksen tulosalueen leasing-hankintojen ja nettoinvestointien taso	Pelastuksen tulosalueen leasing-hankintojen taso t€; 1 100 t€; rahoituskulut 124 t€ Pelastuksen tulosalueen nettoinvestoinnit t€; 0 €	1 052 t€; rahoituskulut 122 t€ 0 €
Kaupunkitalouden kestävyys ja tasapaino	Ensihoidon tulosalueen leasing-hankintojen taso	Ensihoidon tulosalueen leasing-hankintojen taso t€; 205 t€, rahoituskulut 240 t€	122 t€; rahoituskulut 249 t€

Henkilöstö, osaaminen ja johtaminen

Strategiset linjaukset	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Toteutetaan pelastuslaitoksen työhyvinvointisuunnitelmaa.	Konkreettiset työhyvinvointia parantavat toimenpiteet: Systemaattinen työhyvinvoinnin kehittämistyö huomioi mm. Kunta10-kyselyn 2018 tulokset.	Kroppa ja nuppi -hanke, Ensihoidon fyysisen toimintakyvyn arvioinnin ja ergonomia työryhmän -pilotti
Henkilöstön työhyvinvointi nousee	Henkilöstön hyvinvointi huomioidaan maakuntauudistuksessa.	Muutosta tukevat toimenpiteet. Riittävä muutosviestintä. Muutosta tukevat toimenpiteet ja muutosviestintä toteutuvat suunnitellusti. Valmisteluhenkilöstön kuormituksen seuranta. Kuormitus pysyy kohtuullisena.	

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikelylijäämä 1000 €	-3	0	-3	586	589	-20 228 %
Tuloutus omistajille, 1000 €	0	0	0	0	0	0
Liikelaitokselle annetut lainat 1000 €	0	0	0	0	0	0
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	0	0	0	23	23	0

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus**Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta**

Tunnusluvut	TA2018	TA- muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	34 603	0	34 603	33 874	-729	97,9 %
Kannattavuus						
Liikelylijäämä	-3	0	-3	586	589	-20 228,0 %

Pelastusliikelaitoksen tilinpäätöksen 2018 tulos näyttää ylijäämää 587 t€ (TA 0; ed.v. 1 314 t€), joka jakautuu pelastuksen tulosalueen ylijäämään 872 t€ (TA -3; ed.v. 484 t€) ja ensihoidon alijäämään -285 t€ (TA 3; ed.v. 830 t€).

Pelastusliikelaitoksen liikevaihdoksi muodostui 33 874 t€ (TA 34 603 t€; ed.v. 33 418 t€). Liikevaihdosta 54,8 % muodostuu pelastustoimen tulosalueen liikevaihdosta 18 571 t€ (TA 18 488 t€; ed.v. 17 863 t€). Pelastuksen liikevaihto muodostuu 96,6 %:sti yhteistoimintakuntien maksuosuuksista (17 942 t€; ed.v. 17 295 t€). Loput 45,2 % on ensihoidon tulosalueen liikevaihtoa 15 340 t€ (TA 16 141 t€; ed.v. 15 581 t€). Ensihoidon liikevaihdosta PPSHP:n valmiuskorvaus muodostaa 60,4 % eli 9 271 t€ (TA 10 327 t€; ed.v. 9 820 t€) ja Kelan korvaukset 32 % eli 4 906 t€ (TA 4 590 t€; ed.v. 4 656 t€). Ensihoidon tulosalueen liikevaihtoa nosti lisääntyneen tehtävämäärän johdosta kasvaneet Kelan sairaankuljetuksen korvaustulot (n. + 300 t€) ja sitä vähensivät yhteistoimintasopimuksen perusteella PPSHP:lle palautettava valmiuskorvaus (1 056 t€).

Liiketoiminnan muita tuottoja 698 t€ (TA 270 t€; ed.v. 535 t€) kasvattivat öljyntorjuntainvestoinnin viivästyisestä peritty sakkomaksu (63 t€), käyttöomaisuuden myyntivoitot (81 t€; TA 10 t€; ed.v. 39 t€), öljyntorjuntaan saadut avustukset (240 t€) ja Ruotsin metsäpalon korvaukset (52 t€). Kahdella viimeksi mainitulla katetaan em. tehtävistä aiheutuneita, talousarvion ylityksiä aine- ja tarvike- sekä palveluos-

toissa. Lisäksi yhden päätoimisen henkilön työstä maakuntauudistuksen väliaikaishallinnossa on tehty sopimus maakunnan ja laitoksen välillä. Sopimuksen mukaan henkilö on virkasuhteessa pelastuslaitokseen ja maakunta korvaa tästä aiheutuvat kulut, v. 2018: 44 t€.

Laitoksen kulujen suurin menoerä on henkilöstökulut 23 754 t€ (TA 24 273 t€; tot 97,9 %; ed.v. 22 698 t€). Pelastuksen henkilöstökulut 11 660 t€ (TA 11 602 t€) olivat 62,8 % tulosalueen liikevaihdosta ja ensihoidon henkilöstökulut 12 093 t€ (TA 12 449 t€) 78,8 % tulosalueen liikevaihdosta. Ensihoidon tulosalueen henkilöstömenoihin oli talousarviovaiheessa 2018 arvioitu lisää yksi uusi ensihoitoyksikkö, joka ei, PPSHP:n kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen, toteutunut.

Seuraavaksi suurin kuluerä on liiketoiminnan muihin kuluihin kuuluvat kiinteistöjen vuokramenot yht. 3 048 t€ (TA 3 454; ed.v. 3 049 t€) 9 % liikevaihdosta. Vuoden 2017 lopulla valmistuivat peruskorjatut Limingan, Muhoksen ja Hailuodon paloasemat sekä kesällä 2018 ensihoidon Limingantullin asemapaikka, joiden vuokrilla ei ollut arvioitua kustannuksia nostavaa vaikutusta. Leasingrahoituskulut olivat 371 t€ (TA 364; ed.v. 67 t€). Investoinnit on rahoitettu leasingrahoituksella vuodesta 2017 alkaen ja rahoitus alkaa n. 3-6 kk hankinnasta. Rahoitusaika on 48-96 kk hankittavasta kalustosta riippuen. Rahoituskulut kasvavat huomattavasti vuoteen 2021 mennessä.

Tunnusluvut	TA2018	TA-muutokset	TA2018+muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Alueen väestö 31.12.	287 500	0	287 500	290 228	2 728	100,9 %
Pelastustoimen hälytykset	4 150	0	4 150	4 847	697	116,8 %
Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset (A1-A6)	1 338	0	1 338	1 145	-193	85,6 %
Turvallisuusviestintätilaisuudet,	540	0	540	394	-146	73,0 %
joissa tavoitettu henkilöä, joiden	37 000	0	37 000	38 923	1 923	105,2 %
osuus väestöstä	10,0 %	0,0 %	10,0 %	13,4 %	3,4 %	134,1 %
Ensihoidon palvelutuotanto-alueen väestö 31.12.	290 419	0	290 419	293 099	2 680	100,9 %
Ensihoidon tehtävät, joista	47 900	0	47 900	50 115	2 215	104,6 %
A-B (kiireellinen)	14 150	0	14 150	15 739	1 589	111,2 %
C-D	33 750	0	33 750	34 376	626	101,9 %

Laitoksen omaa toimintaa kuvaavat talouden tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Pelastustoimen					
- kuntien maksuosuudet €/as	62,77	62,17	61,64	62,53	62,53
- menot €/as	62,18	62,43	62,16	65,17	63,25
Ensihoidon menot €/as	47,28	49,6	51,04	55,79	53,46

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen johtokunta esittää Oulun kaupunginvaltuustolle pelastuksen tilikauden ylijäämän 872 200,37 € ja ensihoidon tilikauden alijäämän -285 461,75 € eli yhteensä 586 738,62 € siirtämistä Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämätilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	398	379	384	396	379
Tilapäiset	44	76	47	49	36
TMP + VPK	349	327	352	370	374
Yhteensä	791	782	783	815	789
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	343	346	354	331	332
Tilapäiset	56	81	64	76	63
TMP + VPK (kerroin 0,08 *hlömäärä)	28	26	28	29	30
Yhteensä	427	453	446	436	425
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-19 759	-19 493	-18 498	-18 276	-17 760
Palkkaperusteinen eläkemaksu	-3 291	-3 221	-3 124	-3 087	-3 001
Varhe-eläkemaksu	-68	-65	-68	-82	-110
Muut eläkekulut	-108	-119	-95	-94	-120
Muut henkilösivukulut	-1 047	-856	-913	-1 262	-1 119
Yhteensä	24 273	23 754	22 698	22 801	22 110

Henkilöstökuluihin sisältyy yhteensä 1 500 t€ pelastustoimen, tarvittaessa töihin tulevien sivutoimisten henkilöstökuluja (työsuhteiset toimenpidepalkkaiset 787 t€; ed.v. 754 t€ ja VPK:n 713 t€; ed.v. 711 t€).

Tilinpäätösvuonna Pohjois-Pohjanmaan maakuntauudistuksen valmisteluihin on tarvittu yksi päätoiminen henkilö ja lisäksi sekä maakuntavalmistelua että pelastustoimen valtakunnallista uudistamishanketta on tehnyt yht. n. 50 henkilöä ota-tehtävinä (työpanos n. 5-50 %). Talousarviossa 2018 oli varauduttu ensihoidon tulosalueella yhden ylimääräisen yksikön lisäykseen (12 hlöä), joka ei toteutunut.

Pelastustoimintaan ja ensihoitoon osallistuvan henkilöstön koulutussuunnitelmat 2018 ovat noudattaneet aiempien vuosien linjauksia ja ne on kyetty toteuttamaan hyvin. Sivutoimisen henkilöstön koulutus muutettiin 2018 alussa pelastuslaitoksen omaksi toiminnaksi ostopalvelun sijaan.

Tilinpäätösvuoden ensihoidon ylitöiden kokonaismäärä oli 12 802 h, joka on 859 h enemmän kuin vuonna 2017 (11 943). Myös pelastustoimen (sis. tukipalvelut ja riskienhallinta) ylityömäärä nousi olleen 7 227 h, joka on 1 509 h enemmän kuin vuonna 2017, pelastustoimen ylitöiden määrän kasvua selittää tehtävämäärän kasvu. Ensihoidon ylityömäärä on 56 % suurempi kuin pelastustoimen vaikka tulosalueilla on lähes sama määrä henkilökuntaa. Ensihoidon tulosalueen n. 200 vakinaisen henkilön joukossa on jatkuvia sijaistarpeita/ vuoronpaikkausylitöitä, joiden vähentämiseksi tulosalueella on yhteistyössä PPSHP:n kanssa tehty erilaisia toimenpiteitä. Loppuvuodesta 2018 käynnistettiin kuuden kuukauden pilotti koko-aikaisten sijaisten palkkaamisesta.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Pelastustoimessa on ollut meneillään useita valtakunnallisia ICT-hankkeita (Erica, Kejo, Tuve, Valvontasovellus). Pelastuslaitos on valmistautunut sekä pelastustoimen että ensihoidon nykyisten ohjelmistojen ja laitteiden korvaavien tai uusittavien järjestelmien käyttöönottoon. Em. järjestelmillä mm. poikkeusoloihin varautuminen ja tietoturvasuus paranevat. Uusien tietojärjestelmien käyttöönotto ja sen valmistelu edellyttää laitokselta henkilöstöresursointia ja panostusta tietoturvasuuteen nostamalla samalla myös laitoksen ICT-kustannuksia.

Merkittäviä kehittämishankkeita pelastustoiminnassa ovat tilannekeskuksen sekä yhteisen pelastusjoukkueen perustaminen Pohjois-Suomeen. Tilannekeskuksen perustaminen edellyttää sisäministeriön asetusta pelastustoimen johtamisjärjestelmästä. Alustava suunnittelu on aloitettu pohjoisen pelastuslaitosten kesken joulukuussa 2018.

Pelastustoimen palveluverkoston ylläpito harvaan asutuilla alueilla on tulevaisuudessa yhä haasteellisempaa. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin, erityisesti Oulun seudulle, on jatkunut samalla kun harvaan asutuille alueille jäävän väestön keski-ikä on noussut. Yleisesti voi todeta ikääntyvän väestön toimintakyvyn heikkenevän ja palvelutarpeiden kasvavan, mikä samalla johtaa palokuntatoimintaan kykenevän väestön osuuden vähenemiseen. Pelastustoiminnan palveluiden tuottaminen harva-alueilla vaatii tulevaisuudessa lisääntyvää yhteistyötä, uutta ajattelua ja toimintojen kehittämistä.

Taivalkosken paloaseman uudisrakentamisesta tehtiin päätös vuoden 2018 lopulla ja aseman rakentaminen alkaa 2019. Oulun keskuspaloaseman korvaavien paloasemien rakentamisen viivästyminen on johtanut pelastustoiminnan toimintavalmiuden heikkenemiseen henkilöstön hajasijoittamisen vuoksi. On käynyt toteen, ettei nykyisellä keskuspaloasemalla kyettä tuottamaan kaikkia palveluita uusien paloasemien valmistumiseen saakka.

Valtakunnan pelastustoimi siirtyy vuoden 2021 alusta 18 maakunnan hoidettavaksi osana sote- ja maakuntauudistusta. Oulu-Koillismaan ja Jokilaaksojen pelastuslaitokset sekä Vaalan kunnan pelastustoimi yhdistyvät uudeksi Pohjois-Pohjanmaan maakunnan pelastuslaitokseksi. Maakuntaan siirtyvät kaikki sopimukset ja irtaimisto vastikkeetta sekä henkilöstö liikkeenluovutuksella. Pelastuslaitoksen käytössä olevat, kuntien omistamat toimitilat säilyvät kuntien omistuksessa. Pelastuslaitos on osallistunut myös laajasti pelastustoimen valtakunnalliseen uudistamishankkeeseen. Päivittäistoiminnan ohella pelastustoimen uudistamishanke ja maakuntauudistuksen valmistelu ovat sitoneet pelastuslaitoksen resursseja, joten muita varsinaisia kehittämishankkeita ei ole juuri toteutettu. Pelastuslaitoksen osuutta Oulun kaupungin kehittämishankkeisiin on pidetty minimaalisena.

Investoinnit**Investoinnit yhteensä**

€1 000	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Menot	360	0	360	466	-106
Rahoitusosuudet	360	0	360	443	83
Luovutustulot	10	0	10	81	71

Leasing-hankinnat

€1 000	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Pelastustoimen hankinnat	1 100	0	1 100	1 052	48
Ensihoidon hankinnat	205	0	205	122	83
Yhteensä	1 305	0	1 305	1 174	131

Investoinnit toteutettiin pitkántähtäimen investointi- ja öljyntorjuntasuunnitelmien mukaan. Investoinnit on rahoitettu leasingrahoituksella, lukuun ottamatta niitä öljyntorjuntainvestointeja 466 t€ (TA 360 t€), joihin saadaan noin 100 %:n Öljynsuojarahaston avustus.

OULUN KAUPUNKI

OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
LIIVEVAIHTO	33 874 363,94	34 603 200,00	97,89	-728 836,06	33 417 783,72
Liiketoiminnan muut tuotot	697 756,95	269 806,38	258,61	427 950,57	534 651,85
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Ostot tilikauden aikana	-2 345 831,19	-2 101 949,96	111,60	-243 881,23	-2 106 864,60
Palvelujen ostot	-2 566 227,52	-2 568 882,70	99,90	2 655,18	-2 388 293,44
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-4 912 058,71	-4 670 832,66	105,16	-241 226,05	-4 495 158,04
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-19 492 790,57	-19 758 583,04	98,65	265 792,47	-18 498 708,57
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-3 404 974,35	-3 467 446,98	98,20	62 472,63	-3 286 911,27
Muut henkilösivukulut	-855 745,40	-1 047 000,39	81,73	191 254,99	-912 718,91
Henkilöstökulut yhteensä	-23 753 510,32	-24 273 030,41	97,86	519 520,09	-22 698 338,75
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 583 648,93	-1 504 900,00	105,23	-78 748,93	-1 742 418,09
Liiketoiminnan muut kulut	-3 737 249,83	-4 427 138,25	84,42	689 888,42	-3 691 118,77
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	585 653,10	-2 895,26	-20 228,00	588 548,36	1 325 401,92
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0,00	2 805,96	0,00	-2 805,96	0,00
Muut rahoitustuotot	1 231,26	99,90	1 232,49	1 131,36	1 868,18
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,00	-13 158,81
Muut rahoituskulut	-145,74	-10,00	1 457,40	-135,74	-7,78
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 085,52	2 895,86	37,49	-1 810,34	-11 298,41
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	586 738,62	0,60		586 738,02	1 314 103,51
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	586 738,62	0,60		586 738,02	1 314 103,51
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	586 738,62	0,60		586 738,02	1 314 103,51

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,97	19,59
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	7,97	20,25
Voitto, %	1,73	3,93

OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	64 737,29	73 930,49
Koneet ja kalusto	3 033 438,03	4 582 903,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	1 800,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 098 175,32	4 658 634,25
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 098 175,32	4 658 634,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	346 460,05	370 552,81
Saamiset kunnalta	7 138 895,25	3 839 504,84
Muut saamiset	279 700,39	173 266,92
Siirtosaamiset	2 210 750,37	1 805 343,06
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 975 806,06	6 188 667,63
Saamiset yhteensä	9 975 806,06	6 188 667,63
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 975 806,06	6 188 667,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	13 073 981,38	10 847 301,88
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	1 240 609,14	1 240 609,14
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 533 546,19	4 219 442,68
Tilikauden yli-/alijäämä	586 738,62	1 314 103,51
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 360 893,95	6 774 155,33
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	2 164,81	2 096,30
Ostovelat	644 644,62	699 897,19
Muut velat	755 441,11	377 828,27
Siirtovelat	4 310 836,89	2 993 324,79
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	5 713 087,43	4 073 146,55
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 713 087,43	4 073 146,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	13 073 981,38	10 847 301,88
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	56,3	62,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	16,5	12,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	6 120	5 534

OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLAITOS

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Ali-	1.1.-31.12.2017
				tus-	
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	585 653,10	-2 895,26	-20 228,0	588 548,36	1 325 401,92
Poistot ja arvonalentumiset	1 583 648,93	1 504 900,00	0,0	78 748,93	1 742 418,09
Rahoitustuotot ja -kulut	1 085,52	2 895,86	37,5	-1 810,34	-11 298,41
Tulorahoituksen korjaukset	-80 957,94	-10 000,00	0,0	-70 957,94	-38 952,43
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-465 810,00	-360 000,00	129,4	-105 810,00	-722 654,18
Rahoitusosuudet investointimenoihin	442 620,00	360 000,00	123,0	82 620,00	719 151,18
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	80 957,94	10 000,00	809,6	70 957,94	38 952,43
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 147 197,55	1 504 900,60	21 470,7	642 296,95	3 053 018,60
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	0,00	0,00	0,0	0,00	-945 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-3 299 390,41	-1 504 900,60	374,0	-1 794 489,81	-605 162,25
Saamisten muutos muilta	-487 748,02	0,00	0,0	-487 748,02	-570 976,57
Korottomien velkojen muutos muilta	1 639 940,88	0,00	0,0	1 639 940,88	-931 879,78
Rahoituksen rahavirta	-2 147 197,55	-1 504 900,60	243,4	-642 296,95	-3 053 018,60
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	61958,0				87254,4
Pääomamenojen tulorahoitus, %	61958,0				322,2
Lainanhoitokate					3,2
Quick ratio	1,7				1,5
Current ratio	1,7				1,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	5 109 400,00				4 822 518,12
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	7 138 895,25				3 839 504,84
Yhdystili 01.01.	3 839 504,84				3 234 342,59
Yhdystilin muutos	3 299 390,41				605 162,25

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULU-KOILLISMAAN PELASTUSLIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomääräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2018	2017
Muut myyntituotot	5 859 425,04	5 562 566,84
Muut yhteistoimintakorvaukset	27 212 699,82	27 114 999,97
Terveydenhuollon maksut	802 239,08	740 216,91
Liikevaihto	33 874 363,94	33 417 783,72
Liiketoiminnan muut tuotot	697 756,95	534 651,85
Yhteensä	34 572 120,89	33 952 435,57
3. Palvelujen ostot	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	2 566 227,52	2 388 293,44
Yhteensä	2 566 227,52	2 388 293,44

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen liittymismaksut	ei poistoaikaa
Kiinteistöjen vuokraoikeudet ja liittymismaksut	ei poistoaikaa
Rakennukset	
Asuinrakennukset	30 v - 40 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 v - 30 v / tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, betoni ja teräs	30 v - 40 v / tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat tuotantolaitokset	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut rakennukset	
Talousrakennukset, kevyet	10 v / tasapoisto
Talousrakennukset, betoni ja teräs	15 v - 30 v / tasapoisto
Vapaa-ajanrakennukset	20 v - 30 v / tasapoisto
Voimalaitosrakennukset	20 v - 40 v / tasapoisto
Kalliorakentaminen	40 v - 50 v / tasapoisto

312 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot (rautatiet)	20 v / tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat sekä voimalaitosrakent.	10 v - 30 v / tasapoisto
Raskaat sillat, satamalaiturit ja voimalaitosrakenteet	30 v - 40 v / tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 v / tasapoisto
Puhdistetut ja maisemoidut maa-alueet	30 v / tasapoisto
Laivaväylät	40 v / tasapoisto
Laivaväylien huolto-oppaus	10 v / tasapoisto
Johtoverkostot ja laitteet	
Vedenjakeluverkosto	30 v / tasapoisto
Viemäriverkko	30 v / tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Sähköjohdot, muutoasemat ja ulkoval.laitteet	15 v - 40 v / tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 v - 15 v / tasapoisto
Maakaasuverkko	20 v - 30 v / tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 v - 20 v / tasapoisto
Muut kiinteät rak ja laitteet	
Sähkövoimalaitosten koneet ja laitteet	10 v - 20 v / tasapoisto
Vesi- ja viemärlaitosten koneet ja laitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v - 20 v / tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v - 15 v / tasapoisto
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	
Rautaiset alukset	15 v / tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 v / tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 v - 8 v / tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 v / tasapoisto
Raskaat liikkuvat työkoneet	10 v / tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	
Muut raskaat koneet	10 v / tasapoisto
Satamanosturit	20 v / tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 v / tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	5 v - 10 v / tasapoisto
Atk-laitteet	3 v / tasapoisto
Tabletit ja älylaitteet	2 v / tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 v / tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Muut hyödykkeet	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut (Aineelliset hyödykkeet)	ei poistoaikaa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa

5. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

Muut toimintatuotot	2018	2017
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot	80 957,94	38 952,43
Myyntivoitot yhteensä	80 957,94	38 952,43
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		
Muut myyntitappiot		
Myyntitappiot yhteensä	0,00	0,00

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

6. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödyk.	Enn.maksut ja keskeneräi. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			73 930,49	4 582 903,76		1 800,00	4 658 634,25
Lisäykset tilikauden aikana			0,00	400 890,00		66 720,00	467 610,00
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00	-375 900,00		-66 720,00	-442 620,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00	0,00		-1 800,00	-1 800,00
Siirrot erien välillä			0,00	0,00		0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00	0,00		0,00	0,00
Tilikauden poisto			-9 193,20	-1 574 455,73		0,00	-1 583 648,93
Poistamaton hankintameno 31.12.			64 737,29	3 033 438,03		0,00	3 098 175,32
Kirjanpitoarvo 31.12.			64 737,29	3 033 438,03		0,00	3 098 175,32

7. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		937,44		2 671,42
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	937,44	0,00	2 671,42
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		70 202,01		59 445,43
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	70 202,01	0,00	59 445,43
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		2 424,00		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	2 424,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	73 563,45	0,00	62 116,85

8. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut menoennakot ja tulojäämät		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	103 146,21	120 461,46
EU-tuet ja avustukset		
Valtion tuet, avustukset ja korvaukset	1 331 453,64	1 070 854,18
Muut tulojäämät	776 150,52	614 027,42
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 210 750,37	1 805 343,06
Siirtosaamiset yhteensä	2 210 750,37	1 805 343,06

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

9. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	1 240 609,14	1 240 609,14
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	1 240 609,14	1 240 609,14
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	4 219 442,68	3 019 118,83
Liikelaistosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä	1 314 103,51	1 200 323,85
Edellisten kausien virheiden oikaisut*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	5 533 546,19	4 219 442,68
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	586 738,62	1 314 103,51
Oma pääoma yhteensä	7 360 893,95	6 774 155,33

10. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		57 623,96		55 498,64
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	57 623,96	0,00	55 498,64
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		17 980,00		19 364,67
Muut velat				
Siirtovelat		1 056 000,00		45 000,00
Yhteensä	0,00	1 073 980,00	0,00	64 364,67
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	1 131 603,96	0,00	119 863,31

11. Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksut ja muut velat	2018	2017
Liittymismaksut		
Muut velat	755 441,11	377 828,27
Yhteensä	755 441,11	377 828,27

12. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Pitkäaikaiset siirtovelat	2018	2017
Tuloennakot		
Maankäyttösopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut tuloennakot		
Menojäämät		
Muut menojäämät		
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Tuet ja avustukset		
Matkakorttien latausmaksu velka*)		
Pelastuslaitos, kuntien maksuosuudet		
Muut tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	110 232,79	96 081,27
Lomapalkkavelka	3 001 523,00	2 834 823,00
Korkojaksotukset		
Menojäämät		
PPSHP/palautus ensihoidon valmiuskorvauksesta	1 056 000,00	
Laskuttamattoman myynnin alv-jaksotus		
Verojaksotukset		
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	120 513,00	
Muut menojäämät	22 568,10	62 420,52
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 310 836,89	2 993 324,79

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

13. Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2018	2017
Vuokravastuiden yhteismäärä, vastuut voimassa 31.12.2017 asti	3 078 512,53	3 100 000,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	3 078 512,53	3 100 000,00
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet		
Leasingvastuut yhteensä	3 482 191,56	1 568 247,83
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	595 341,00	337 486,67
Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut		
Yhteensä	6 560 704,09	4 668 247,83

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

14. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2018	2017
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaitokset	455	431
Yhteensä	455	431

15. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	23 753 510,32	22 698 338,75
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	23 753 510,32	22 698 338,75

16. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	138,00	115,00
Keskustapuolue	0,00	398,25
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit	138,00	60,00
Oulun perussuomalaiset	432,25	151,50
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	0,00	75,90
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue		
Vasemmistoliitto	165,00	201,25
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	873,25	1 001,90

13.8 Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun seudun ympäristötoimen talousarviossa esitetty toimintasuunnitelma sekä johtokunnan asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saatiin pääsääntöisesti toteutetuksi.

Hallituksen linjauksen mukaisesti ympäristöterveydenhuollon järjestäminen on suunniteltu siirtyvän kunnilta maakunnan järjestettäväksi 1.1.2021 alkaen. Ympäristöterveydenhuoltoa koskevat substanssilainsäädännön muutokset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa.

Ympäristöterveydenhuollon valvonnan keskeisenä tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Tavoite - ei yhtään elintarvike- tai talousvesivälitteistä epidemiaa - ei toteutunut, koska kertomusvuonna todettiin yksi elintarvikevälitteinen epidemia. Talousveden mikrobiologisen laadun varmistamiseksi osaan Oulunsalon suuraluetta annettiin keittokehotus, koska vedessä oli todettu koliformisia bakteereita. Verkostovedessä ei kuitenkaan todettu tautia aiheuttavia bakteereita tai viruksia. Keittokehotuksen aikana ei ilmennyt tavanomaista enempää vatsatautiin sairastuneita. Kempeleen Kalliomontun uimarannalla kehoitettiin välttämään uimista ympäristötoimeen tulleiden sairastumisilmoitusten vuoksi.

Suunnitelman mukaisessa valvonnassa voimavarat kohdistettiin lakiperusteittain keskusviranomaisten asettamille painopistealueille. Elintarvikevalvontaa kohdennettiin nimisuojujattuihin ja gluteenittomiin elintarvikkeisiin sekä lihatuotteiden jäljitettävyyteen. Talousvettä toimittavien laitosten valvontaa kohdistettiin riskinarviointiin ja häiriötilannevalmiuksiin. Sisäilmaneuvoittelujen piirissä olevien päiväkotien määrä (6) oli sama kuin edellisvuonna. Koulujen määrä (13) väheni kolmella. Kesällä valvonta kohdis-

tui ikäihmisten asumispalveluyksiköihin. Tupakkalain muutokseen liittyen määrättiin tupakointikiellot yhdeksän taloyhtiön parvekkeelle.

Ympäristönsuojelussa vireillä olevia lupa-asioita käsiteltiin yhtä paljon kuin edellisenä vuonna ja myös valvontakohteiden määrä säilyi jokseenkin edellisvuoden suuruisena. Valvonnassa painopisteenä oli ympäristönsuojelulain valvontasuunnitelman mukainen toiminta, maa-aineslupien määräaikaistarkastukset sekä äkillisesti esille tulevat ongelma-kohteet. Vuoden aikana suoritettiin yhteistyössä poliisin kanssa vaarallisen jätteen valvontaprojekti, joka suuntautui autokorjaamoalalle. Ympäristönsuojelulain mukaisen valvontasuunnitelman toteutuma jäi tavoitteesta. Toimintavuoden aikana käsiteltävänä oli useita poikkeuksellisen haastavia valvonta- ja lupakohteita, jotka sitoivat resursseja tavallista enemmän. Lisäksi vuoden aikana tapahtuneilla henkilöstömuutoksilla oli vaikutusta suunnitelman toteutumiseen. Viranomaisyhteistyötä vahvistettiin osallistumalla ympäristörikostorjunnan yhteistyöryhmään.

Ympäristötilinpäätös 2017 valmistui maaliskuussa kaupungin toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitteeksi. Ympäristöohjelman sekä ilmastositoumusten edellyttämää seurantaä jatkettiin. Uutta kaupunkistrategiaa toteuttavan ympäristöohjelman valmistelu aloitettiin ja Oulun kaupungin kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelma laadittiin. Kasvihuonekaasupäästöt ja energiatehokkuussopimuksen tilanne raportoitiin edellisten vuosien tapaan.

Eläinlääkintähuollossa peruseläinlääkintäpalvelut sekä virka- että päivystysaikana toteutuivat strategian mukaisesti. Myös sijaisjärjestelyissä onnistuttiin hyvin. Erilliseen sopimukseen perustuen Oulun kaupunki ostaa Yli-lin suuralueen eläinlääkintähuollon palvelut Oulun kaaren ympäristöpalveluilta.

Kaupunkistrategiaa tukevien tavoitteiden toteutuminen

Ympäristötoimen kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet sisältyvät palvelujen järjestämishjelmaan, kuntalaisten hyvinvointiin sekä ympäristöohjelmaan.

Elinvoima, elinkeinoelämän uudistuminen ja kilpailukyky

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2018
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut	Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytyksettä niille asetetuissa tavoiteajoissa	Ympäristölupien käsittelyaikojen keskiarvo oli 2,6 kk ja mediaani 1,8 kk. Yhteensä lupia oli 19 ja niistä 14 käsiteltiin tavoiteajassa (4 kk). Yhden talousvesilaitoksen ja kahden elintarviketuotantolaitoksen hakemukset käsiteltiin tavoiteajassa (4 kk)
Yritysten tuote- ja palveluvienti sekä investoinnit alueelle kasvavat	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut	Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi	Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman toteuma oli 52 % (tavoite 90 %). Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteuman oli 63 % keskusviranomaisen suositamasta määrästä (tavoite 70 %).

Kuntalaisten hyvinvointi

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2018
Hyvinvoinnin edistäminen ja asiakaslähtöinen palvelujen kehittäminen elämän eri vaiheissa	Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi	Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä / ei yhtään vesi- tai elintarvikevälitteistä epidemiaa	Tavoite - ei yhtään elintarvike- tai talousvesivälitteistä epidemiaa - ei toteutunut, koska kertomusvuonna todettiin yksi elintarvikevälitteinen epidemia.

Ympäristön kestävyys ja yhdyskuntarakenteen eheys

Strategiset linjaukset / Päämäärä	Toiminnallinen tavoite	Mittarit / Tavoitetaso	Toteuma 31.12.2018
Ympäristövastuulliset toimijat	Ympäristötietoiset päättäjät, asukkaat, yritykset ja työntekijät	Kaupungin ympäristöasioiden raportointi ja seurannan kehittäminen Ympäristötilinpäätös toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitteeksi	Tavoite toteutunut. Ympäristöohjelman seurantaryhmän työ jatkunut ja uuden ympäristöohjelman valmistelu aloitettu. Ympäristötilinpäätös 2017 valmistunut maaliskuussa 2018. Ympäristötilinpäätös raportoidaan kaupungin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen liitteenä.

Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Liikelylijäämä 1000 €	0	-	0	0	0	0
Tuloutus omistajille, 1000 €	-	-	-	-	-	-
Liikelaitokselle annetut lainat 1000 €	-	-	-	-	-	-
Investointimäärärahojen sitovuudet, 1000 €	-	-	-	-	-	-

Koska yhteistoimintasopimuksen muita kuntia ei voida pitää ympäristötoimen omistajina, niiden osuutta ylijäämästä ei voi kirjata omaan pääomaan. Kuntien osuus ylijäämästä tulee kirjata toimintavuoden tuloista pois siirtovelaksi. Samalla tavalla kirjataan myös Oulun kaupungin osuus ylijäämästä siirtovelkaan. Ympäristötoimen tilikauden ylijäämä vuonna 2018 ennen ylijäämän oikaisua oli 738 537,61 eu-

roa. Oikaisukirjausten jälkeen tilikauden ylijäämä on 0 euroa.

Ympäristötoimen ympäristönsuojelun ja ympäristöterveyshuollon viranomaispalveluista ja eläinlääkintähuollosta ympäristötoimelle perittäviä maksuja tarkistettiin 1.3.2018 ja 1.8.2018 alkaen.

Talousarviovuoden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus**Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta**

Tunnusluvut	TA2018	TA- muutokset	TA2018+ muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Toiminnanlaajuus						
Liikevaihto	5 033	-	5 033	4 528	-505	89,97
Investoinnit	0	0	0	0	0	0
Kannattavuus						
liikelylijäämä	0	0	0	0	0	0
sij.pääomantuotto,% korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta%						

Ympäristötoimen liikevaihto vuonna 2018 ennen ylijäämän oikaisua oli 5 266 111,42 euroa (toteuma% 2018: 104,63 %). Oikaisukirjausten jälkeen liikevaihto on 4 527 573,81 euroa. Liikelylijäämä ennen oikaisua oli 738 537,61 euroa. Kilpailukyky sopimuksesta johtuen kuntien maksuosuuksia on vuosina 2017–2019 pienennetty vastaamaan arvioitua säästöä.

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tavoite 1000€	TA2018	TA -muutokset	TA2018 + muutokset	TP2018	Poikkeama muutettuun talousarvioon	Toteuma % 2018
Bruttomenot	5 033	0	5 033	4 555	-478	90,5
Asiakastulot	1 148	0	1 148	1 409	261	122,74
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	3 885	0	3 885	3 146		80,98
Ylijäämä	0	0	0	0	0	0
Bruttomeno/as	20,15	0	20,15	18,21	-	-
Nettomenot/as	15,62	0	15,62	12,58	-	-

Analyysi

Ympäristötoimen asiakastulot olivat kertomusvuonna 1,409 milj. euroa (ta 1,148; ed.v. 1,301). Henkilöstökulujen toteuma oli 2,997 milj. euroa (ta 3,197; ed.v. 2,885). Tarvikemenot olivat 0,127 milj. euroa (ta 0,120 ed.v. 0,130). Palvelujen ostot olivat 1,062 milj. euroa (ta 1,259; ed.v. 1,094) ja liiketoiminnan muut menot, kuten kiinteistö- ja it-vuokrat olivat 0,368 milj. euroa (ta 0,456; ed.v. 0,376).

Talousarviossa oli varauduttu ostopalveluiden sekä kiinteistö- ja it-vuokrien osalta hintojen nousuun sekä ohjelmistohankintoihin. Kyseiset kustannukset jäivät toteutumatta.

Johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Yhteistoimintasopimuksen mukaan johtokunta tekee esityksen Oulun kaupunginvaltuustolle mahdollisen ylijäämän käyttämisestä. Ympäristötoimi esittää, että vuoden 2018 siirtovelaksi kirjattu liikeylijäämä 738 537,61 palautetaan yhteistoimintakunnille kyseisten vuosien maksuosuuksien määräytymisperusteiden mukaisesti. Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen johtokunta esittää, että liikelaitoksen tilikauden ylijäämä 752,37 euroa siirretään Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitoksen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Henkilöstö ja henkilöstömäärän kehitys

	TA2018	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Henkilöstön määrä (sijaintipaikan mukaan)					
Vakinaiset	45	48	43	43	44
Poistuma (eläke- ja muu poistuma)	2	0	1	2	0
Tilapäiset	12	8	13	14	16
Organisatoriset muutokset	-	-	-	-	-
Yhteensä	57	56	56	57	60
HTV (Palkallinen työpanos)					
Vakinaiset	-	36,4	32	31,4	31,9
Tilapäiset	-	8,8	13,2	11,2	13
Yhteensä	-	45,2	45,2	42,6	44,9
Henkilöstökustannukset					
Palkat ja palkkiot	-2 491	-2 377	-2 252	-2 202	-2 297
Eläkekulut	-553	-507	-501	-493	-514
Muut henkilösivukulut	-153	-113	-132	-177	-156
Yhteensä	-3 197	-2 997	-2 885	-2 872	-2 967

Eläinlääkintähuollossa vakinaistettiin neljä vastaanottoavustajan tehtävää ja kolme praktikkoeläinlääkärin virkaa.

Henkilöstökuluihin vaikutti ympäristötoimelle yhdyskunta- ja ympäristöpalveluista siirtynyt ilmastoasiantuntijan tehtävä sekä hygieenikon virantäyttö. Kustannuksia nostivat myös tehtäväkohtaisten palkkojen nousu.

Arvio tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta

Ympäristötoimen tulevan kehityksen ei arvioida poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta talouden näkökulmasta.

Investoinnit

Ympäristötoimessa ei toteutettu investointeja vuonna 2018.

OULUN KAUPUNKI

OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
LIKEVAIHTO	4 527 573,81	5 033 011,05	90,0	-505 437,24	4 455 646,99
Liiketoiminnan muut tuotot	18 147,76	0,00	0,0	18 147,76	20 471,81
Tuet ja avustukset kunnalta	8 932,84	0,00	0,0	8 932,84	8 358,96
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-126 747,13	-119 691,93	105,9	-7 055,20	-129 877,34
Palvelujen ostot	-1 062 148,96	-1 259 981,93	84,3	197 832,97	-1 094 498,90
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-1 188 896,09	-1 379 673,86	86,2	190 777,77	-1 224 376,24
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-2 377 049,40	-2 490 690,08	95,4	113 640,68	-2 252 195,51
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-507 286,28	-553 497,04	91,7	46 210,76	-500 801,49
Muut henkilösivukulut	-113 055,71	-153 446,08	73,7	40 390,37	-131 825,28
Henkilöstökulut yhteensä	-2 997 391,39	-3 197 633,20	93,7	200 241,81	-2 884 822,28
Liiketoiminnan muut kulut	-368 366,93	-455 704,67	80,8	87 337,74	-375 596,41
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	-0,68	0,0	0,68	-317,17
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	766,51	0,00	0,0	766,51	317,17
Muut rahoituskulut	-14,14	0,00	0,0	-14,14	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	752,37	0,00	0,0	752,37	317,17
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	752,37	-0,68	-110 642,6	753,05	0,00
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	752,37	-0,68	-110 642,6	753,05	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	752,37	-0,68	-110 642,6	753,05	0,00
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,26				0,0
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	0,26				0,0
Voitto, %	0,02				0,0

OULUN KAUPUNKI**OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI LIIKELAITOS**

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	230 552,83	201 663,85
Saamiset kunnalta	1 261 139,15	1 138 332,50
Muut saamiset	28 289,21	31 618,02
Siirtosaamiset	28 703,12	33 409,80
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 548 684,31	1 405 024,17
Saamiset yhteensä	1 548 684,31	1 405 024,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 548 684,31	1 405 024,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 548 684,31	1 405 024,17
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	88 991,08	88 991,08
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	54 078,71	54 078,71
Tilikauden yli-/alijäämä	752,37	0,00
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	143 822,16	143 069,79
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	553,33	500,00
Ostovelat	76 367,14	133 142,56
Korottomat velat kunnalta	584 848,76	514 580,67
Muut velat	96 443,02	43 163,08
Siirtovelat	646 649,90	570 568,07
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 404 862,15	1 261 954,38
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 404 862,15	1 261 954,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 548 684,31	1 405 024,17
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	9,3	10,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	30,8	28,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	55	54

OULUN KAUPUNKI

OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI LIIKELAITOS

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	0,00	-0,68	0,0	0,68	-317,17
Rahoitustuotot ja -kulut	752,37	0,00	0,0	752,37	317,17
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	752,37	-0,68	-110 642,6	753,05	0,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	-122 806,65	0,68	0,0	-122 807,33	-71 920,36
Saamisten muutos muilta	-20 853,49	0,00	0,0	-20 853,49	1 819,06
Korottomien velkojen muutos kunnalta	70 268,09	0,00	0,0	70 268,09	36 532,61
Korottomien velkojen muutos muilta	72 639,68	0,00	0,0	72 639,68	33 568,69
Rahoituksen rahavirta	-752,37	0,68	0,0	-753,05	0,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	-0,68	0,00		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Quick ratio	1,1				1,1
Current ratio	1,1				1,1
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	710 180,30				1 410 263,02
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	1 261 139,15				1 138 332,50
Yhdystili 01.01.	1 138 332,50				1 066 412,14
Yhdystilin muutos	122 806,65				71 920,36

324 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULUN SEUDUN YMPÄRISTÖTOIMI LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Rahoitusomaisuus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Valuuttamääräiset erät
Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

2. Toimintatuotot	2018	2017
Liikevaihto	4 527 573,81	4 455 646,99
Liiketoiminnan muut tuotot	18 147,76	20 471,81
Tuet ja avustukset	8 932,84	8 358,96
Yhteensä	4 554 654,41	4 484 477,76

3. Palvelujen ostot	2018	2017
Asiakaspalveluiden ostot		
Muiden palveluiden ostot	1 062 148,96	1 094 498,90
Yhteensä	1 062 148,96	1 094 498,90

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4. Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		201,00		670,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	201,00	0,00	670,00
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0,00		469,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	469,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	201,00	0,00	1 139,00

5. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	9 000,00	9 000,00
EU-tuet ja avustukset		
Muut tulojäämät	19 703,12	24 409,80
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	28 703,12	33 409,80
Siirtosaamiset yhteensä	28 703,12	33 409,80

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

6. Oma pääoma

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	88 991,08	88 991,08
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	88 991,08	88 991,08
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	54 078,71	54 078,71
Liikelaitosten tuloutukset		
Siirrot erien välillä		
Edellisten kausien virheiden oikaisu*		
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	54 078,71	54 078,71
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	752,37	0,00
Oma pääoma yhteensä	143 822,16	143 069,79

7. Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyyksille

	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		46 087,28		34 608,19
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	46 087,28	0,00	34 608,19
Velat kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		705,49		
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	705,49	0,00	0,00
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisyyksille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	46 792,77	0,00	34 608,19

8. Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksut ja muut velat	2018	2017
Liittymismaksut		
Muut velat	96 443,02	43 163,08
Yhteensä	96 443,02	43 163,08

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Pitkäaikaiset siirtovelat	2018	2017
Tuloennakot		
Maankäyttösopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Muut tuloennakot		
Menojäämät		
Muut menojäämät		
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Palkkojen ja hlösivukulujen jaksotukset	15 408,82	14 162,01
Lomapalkkavelka	456 446,00	402 599,00
Ylijäämän palautus, Oulu	584 848,76	514 580,67
Ylijäämän palautus, muut kunnat	153 688,85	150 968,32
Menojäämät		
Palkkojen tuloksellisuuserän jaksotus	19 727,83	
Muut menojäämät	1 378,40	2 838,74
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	1 231 498,66	1 085 148,74

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJIEN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

10. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä	2018	2017
Yleishallinto		
Hyvinvointipalvelut		
Sivistys- ja kulttuuripalvelut		
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut		
Liikelaikokset	60	56
Yhteensä	60	56

11. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2 997 391,39	2 884 822,28
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	2 997 391,39	2 884 822,28

12. Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2018	2017
Haukiputaan perussuomalaiset		
Kansallinen kokoomus rp.	240,00	295,50
Keskustapuolue	438,30	524,70
Kiimingin perussuomalaiset		
Kristillisdemokraatit		
Oulun perussuomalaiset	126,50	330,52
Oulun vihreät kunnallisjärjestö ry	330,00	332,75
Pohjois-Suomen Muutos 2011 ry		
Sosiaalidemokraattinen puolue	220,50	324,50
Vasemmistoliitto	1 224,42	609,40
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2 579,72	2 417,37

14 LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TULOKSEEN

Liikelaitosten ja taseyksiköiden tarkastelussa ovat mukana kaupungin sisäiset erät niin tuloissa kuin menoissa. Organisaatiomuutoksia ei tapahtunut vuonna 2018.

Liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketut tuotot olivat tilikaudella 361,1 milj. euroa (v. 2017: 333,8 milj. euroa). Toimintakulut olivat 271,9 milj. euroa (v. 2017: 252,9 milj. euroa). Toimintakatteeksi muodostui 89,2 milj. euroa (v. 2017: 80,9 milj. euroa). Kehittämisrahaston ja Oulun Valistustalorahaston vaikutus toimintakatteeseen oli 8,8 milj. euroa (v. 2017: -2,66 milj. euroa).

Liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketussa rahoituslaskelmassa investointimenot olivat 76,3 milj. euroa (v. 2017 58,3 milj. euroa). Toiminnan ja investointien jälkeen rahavirta oli 10,1 milj. euroa ylijäämäinen (v. 2017 39,9 milj. euroa).

Rahoituserissä olennainen menoerä oli peruskunnalle maksettu tuloutus 18,95 milj. euroa. Yhteenlasketuksi vuosikatteeksi muodostui 71,1 milj. euroa (v. 2017: 91,2 milj. euroa). Alkuperäisessä talousarviossa liikelaitosten ja taseyksiköiden yhteenlasketuksi vuosikatteeksi arvioitiin yhteensä 54,2 milj. euroa, joten tavoite ylittyi 16,9 milj. eurolla. Muutetun talousarvion mukainen vuosikate on 66,6 milj. euroa, joten lopulliseksi vuosikatteen toteumaprosentiksi muodostui 106,7. Suurimpina erinä vuosikatteen ylitystä selittävät Oulun Teknisen liikelaitoksen 1,4 milj. euron ja liikelaitos Oulun Tilakeskuksen 3,3 milj. euron ylitys talousarvioon. Oulun Teknisen liikelaitoksessa tehostettiin toimintoja ja Oulun Tilakeskuksessa muun muassa uudistetut tilat kasvattivat liikevaihtoa ja säästöjä muodostui muun muassa vuokratukustannuksissa.

Vuosikatteen muodostumisessa suurin vaikutus on Oulun Tilakeskus liikelaitoksella, Oulun Vesi liikelaitoksella ja Kehittämisrahastolla. Oulun Tilakeskuksen vuosikatteen osuus on 37,2 milj. euroa (v. 2017:

40,2 milj. euroa). Oulun Veden osuus vuosikatteesta on 14,2 milj. euroa (v. 2017: 15,8 milj. euroa). Oulun Tilakeskuksen vuosikatteella rahoitetaan mm. peruskunnan hallintokuntiin kohdistuvia investointeja. Tilakeskuksen investoinnit olivat yhteensä 43,7 milj. euroa (v. 2017: 33,3 milj. euroa).

Kehittämisrahaston ja Oulun Valistustalorahaston vaikutus vuosikatteeseen oli 10,6 milj. euroa (v. 2017: 24,4 milj. euroa). Vuosikatteen muodostumisessa oleellinen vaikutus on toimintatuotoilla, joista suurin osuus on Kehittämisrahaston Technopolis Oyj:n 9,4 milj. euron myyntivoitto kaupungin luopuessa omistuksesta 18,2 milj. euron kauppahinnalla. Lisäksi merkittävän osuuden taseyksiköiden toimintatuotoista muodosti vuonna 2018 Oulun Valistustalorahaston saama 0,9 milj. euron loppujako-osuus Oulun Valistustalo Oy:stä.

Liikelaitosten ja taseyksiköiden tilikauden suunnitelman mukaiset poistot olivat 46,5 milj. euroa (v. 2017: 47,1 milj. euroa) ja tilikauden tulos 23,8 milj. euroa (v. 2017: 44,1 milj. euroa). Tilinpäätössiirrot olivat yhteensä 4,2 milj. euroa, jossa on mukana varausten vähennykset.

Oulun Vesi nosti lainaa peruskunnalta 8,0 milj. euroa vuonna 2018 (vuonna 2017 peruskunnalta ei nostettu uutta lainaa). Vanhoja lainoja lyhensivät Oulun Tilakeskus ja Oulun Vesi yhteensä 7,4 milj. eurolla (v. 2017: 8,2 milj. euroa).

Oulun seudun ympäristötoimi liikelaitos palautti vuoden 2018 siirtovelaksi kirjattua ylijäämää 738 537,61 euroa yhteistoimintakunnille kyseisen vuoden maksuosuuksien määräytymisperusteiden mukaisesti. Oulun kaupungin omistajaohjauksen linjauksen mukaisesti Oulun Vesi teki 5,0 milj. euron ylimääräisen tuloutuksen peruskunnalle vuonna 2018. Tuloutus tehtiin Oulun Veden edellisten tilikausien ylijäämästä.

TULOSLASKELMA 1000 €	Peruskunta	Liikelaitos Oulun Tilakeskus	Muut sisäiset liikelaitokset	Oulun Vesi -liikelaitos	Liikelaitokset yhteensä	Taseyksiköt	Oulun kaupunki (sis. sisäiset erät)	Eliminoitu tuloslaskelma
Toimintatuotot	173 212	114 033	191 895	37 703	343 631	10 292	527 136	250 204
Valmistus omaan käyttöön	7 302	4 833	0	2 322	7 155	0	14 458	14 048
Toimintakulut	-1 253 972	-69 195	-182 346	-18 815	-270 355	-1 537	-1 525 864	-1 248 889
Toimintakate	-1 073 458	49 671	9 549	21 211	80 431	8 756	-984 271	-984 637
Verotulot	766 896	0	0	0	0	0	766 896	766 896
Valtionosuudet	273 284	0	0	0	0	0	273 284	273 284
Rahoitustuotot ja -kulut	20 458	-12 520	-478	-6 975	-19 974	1 870	2 354	2 354
Korkotuotot	10 424	0	0	0	0	1 032	11 456	10 411
Muut rahoitustuotot	25 234	0	2	18	21	4 356	29 610	10 657
Korkokulut	-10 748	-655	0	-381	-1 036	0	-11 783	-10 738
Muut rahoituskulut	-4 452	-11 865	-480	-6 613	-18 958	-3 518	-26 929	-7 976
Vuosikate	-12 819	37 151	9 071	14 236	60 458	10 625	58 264	57 897
Poistot ja arvonalentumiset	-35 149	-31 001	-5 778	-9 726	-46 505	-771	-82 425	-81 437
Suunnitelmapoistot	-35 149	-31 000	-5 778	-9 726	-46 504	0	-81 653	-80 666
Arvonalentumiset	0	-1	0	0	-1	-771	-772	-771
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0	0	0
Triikauden tulos	-47 968	6 150	3 293	4 509	13 953	9 855	-24 161	-23 539
Poistoeron muutos	0	2 957	0	-6 927	-3 969	0	-3 969	-3 969
Vapaaehtoisten varausten muutos	0	5 200	0	3 000	8 200	0	8 200	8 200
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-47 968	14 307	3 293	583	18 183	9 855	-19 930	-19 309

TULOSASELMA 1000 €	Peruskunta	Liikelaitos Oulun Tilakeskus	Muut sisäiset liikelaitokset	Oulun Vesi -liikelaitos	Liikelaitokset yhteensä	Taseyksiöt	Oulun kaupunki (sis. sisäiset erät)	Eliminoitu tuloslaskelma
TOIMINNAN RAHAVIRTA								
Vuosikate	-12 819	37 151	9 071	14 236	60 458	10 625	58 264	57 897
Tulorahoituksen korjauserät	-10 826	-247	-332	-10	-589	-9 463	-20 878	-19 629
TOIMINNAN RAHAVIRTA	-23 646	36 904	8 739	14 226	59 869	1 162	37 385	38 268
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA								
Investointimenot	-62 886	-43 866	-3 659	-19 883	-67 407	-8 902	-139 196	-130 957
Rah.osuudet investointimenoihin	60	204	443	91	738	0	798	798
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	27 496	1 230	910	10	2 150	22 503	52 149	44 278
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-35 330	-42 432	-2 306	-19 782	-64 520	13 601	-86 248	-85 881
Toiminnan ja invest. rahavirta	-58 975	-5 528	6 433	-5 556	-4 651	14 763	-48 863	-47 613
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaam.lisäykset	-9 117	-74	0	-6	-80	0	-9 197	-1 132
Antolainasaam.vähennykset	18 361	4	0	1	5	0	18 367	11 009
Antolainauksen muutokset	9 245	-70	0	-5	-75	0	9 170	9 877
Lainakannan muutokset								
Pitkäaik.lainojen lisäys	30 000	0	0	8 000	8 000	0	38 000	30 000
Pitkäaik.lainojen vähennys	-25 482	-5 849	0	-1 509	-7 357	0	-32 840	-25 482
Lyhytaik.lainojen muutos	8 391	0	0	0	0	0	8 391	8 391
Lainakannan muutokset	12 909	-5 849	0	6 491	643	0	13 551	12 909
Oman pääoman muutokset	6 249	0	0	-5 000	-5 000	0	1 249	0
Muut maksuvalmiuden muutokset								
Toimeksiant.var.ja po:n muutokset	2	0	0	0	0	-351	-349	-349
Vaihto-omaisuuden muutos	-35	0	-5	0	-5	0	-41	-41
Saamisten muutos	15 698	12 683	-4 956	2 138	9 865	-16 065	9 498	21 032
Korottomien velkojen muutos	3 725	-1 237	-1 471	1 932	-777	-12	2 936	-8 662
Muut maksuvalmiuden muutokset	19 390	11 446	-6 432	4 069	9 083	-16 429	12 044	11 980
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	47 793	5 528	-6 432	5 556	4 651	-16 429	36 015	34 766
RAHAVAROJEN MUUTOS	-11 182	0	0	0	0	-1 665	-12 847	-12 847

15 TASEYKSIKÖT

15.1 Kehittämisrahasto

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahasto on oma kirjanpidollinen taseyksikkö Oulun kaupungissa. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävin omistus tällä hetkellä on Partnera Oy. Kaupungin omistus Partnera Oy:ssä on 47 % (v. 2017: 47 %). Kaupunki luopui Technopolis Oyj:n omistuksesta 18,2 milj. euron kauppahinnalla; tästä summasta tulokseen vaikuttavan myyntivoiton osuus oli 9,4 milj. euroa (liiketoiminnan muut tuotot).

Kehittämisrahaston tuotot muodostuvat rahaston omistamien yritysten maksamista osingoista ja erillissijoitusten korkotuotoista. Suurimmat osinkotuotot kehittämisrahastoon kirjattiin Partnera Oy:ltä 2,47 milj. euroa (26,3 milj. euroa), Technopolis Oyj:ltä 0,35 milj. euroa (0,5 milj. euroa) ja Nordic Option Oy:ltä 0,25 milj. euroa (0 eur). Lisäksi vuonna 2018 tuloutettiin 1 milj. euroa ELY rahoitusta, josta on kerrottu tarkemmin investoinneissa. Korkotuottoja saatiin 1,0 milj. euroa (0,8 milj. euroa). Kehittämisrahaston kulut muodostuvat kaupunginhallituksen päätöksellä tehdyistä erillishankkeiden rahoituksista -1,5 milj. euroa (-2,6 milj. euroa) sekä pääomaja erillissijoitusten kuluista -3,4 milj. euroa (-1,0 milj. euroa). Muut rahoituskulut (-3,4 milj. euroa) sisältävät vaihtuvien vastaavien rahoitusarvopapereiden tilinpäätöshetken arvonlennuksia -3,2 milj. euroa. Pysyvien vastaavien pääomasijoituksiin tehtiin tilinpäätöshetken arvonlennuksia -0,8 milj. euroa (arvon palautusta 52 377 euroa).

Tuloslaskeman ylijäämä oli 9,1 milj. euroa (24,4 milj. euroa) ja taseen loppusumma oli tilikauden päätyessä 161,6 milj. euroa (153,1 milj. euroa).

Erillissijoitukset

Rahaston erillissijoitussalkku on muodostettu Technopolis Oyj:n ja Medipolis Oy:n osakkeiden myynnistä saaduista varoista. Salkkuun lisättiin vuonna 2015 Partnera Oy:ltä saaduista osingoista 13 milj. euroa. Varojen sijoitustoiminnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymiä sijoitusperiaatteita. Sijoituksista saatavat tuotot ja kulut kirjataan suoraan kehittämisrahaston tuloslaskelmaan. Tulot ja varat voidaan käyttää myöhemmin kaupungin elinkeinoelämän kehittämiseen. Erillissijoitussalkun kirjanpitoarvo oli vuoden vaihteessa 27,0 milj. euroa (29,4 milj. euroa).

Pääomasijoitukset

Oulun kaupungin kumulatiiviset maksuerät Oulun seudun yrityselämää tukeviin pääomasijoitusrahoitukseen ovat seuraavat:

- *Nordic Option Oy*
4 664 053 euroa
- *Oulun Seudun Hyvinvointirahasto Ky*
2 000 000 euroa
(sitoumus 2,0 milj. euroa)
- *Inveni Life Sciences Fund I Ky*
997 636 euroa
(sitoumus 1,0 milj. euroa)
- *Northern Start up Fund I Ky*
5 072 187 euroa
(sitoumus 6,0 milj. euroa)
- *VisionPlus Fund I Ky*
903 127 euroa
(sitoumus 1,0 milj. euroa)
- *Northern Start up Fund II Ky/ ELY*
5 000 000 euroa
(sitoumus 5,0 milj. euroa)
- *Northern Start up Fund III Ky/ ELY*
3 752 674 euroa
(sitoumus 5,0 milj. euroa)

Investoinnit

Investointimenot muodostuvat pääasiassa rahaston pääomasijoitustoiminnasta. VisionPlus Fund I Ky aloitti sijoitustoimintansa vuonna 2012 ja pääomakutsuja vuodelle 2018 oli yhteensä 65 657 euroa (investointimeno). Northern Startup Fund I Ky:n toiminta aloitettiin vuoden 2012 lopulla ja kaupungille vuonna 2018 osoitettuja pääomakutsuja oli 1,02 milj. euroa (investointimeno). Kaupungin omistus Nordic Option Oy:stä kasvoi 21 000 eurolla Oulunsalon Kehitysyhtiö Oy:n purkautumisen johdosta.

Vuonna 2018 kaupunginvaltuusto päätti siirtää Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n 7,8 milj. euron omistuksen peruskunnasta Kehittämisrahastoon (investointimeno) ja samalla sitouduttiin myymään osa omistuksesta Oulun yliopistolle 3,9 milj. eurolla. Kauppahinnan maksu toteutui elokuun 2018 lopussa. Vuoden 2018 investointituloissa on Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n myynti ja lokakuussa 2018 toteutunut Technopolis Oyj:n osakkeiden myynti, josta saatiin 18,2 milj. euroa. Investointituloissa on lisäksi Technopolis Oyj:n ja VisionPlus Fund I Ky:n maksamia pääomanpalautuksia yhteensä 0,35 milj. eurolla.

Vuonna 2018 ELY-rahoitteisten Northern Startup Fund II Ky:n (NSF II) ja Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) investointimenot ja -tulot siirrettiin toimeksiantojen varoihin. Investointimenoissa näytetään vain kaupungin omat investoinnit

ELY rahoitteiset pääomasijoitukset

Northern Start up Fund II Ky (NSF II) aloitti toimintansa vuoden 2014 helmikuussa. Rahastoa on pääomi-

tettu 5,0 milj.eurolla Euroopan aluekehitysrahaston varoista ELY-keskuksen kautta. Rakennerahastokauden 2007 - 2014 päättymisen vuoksi rahaston sijoitusperiodi saatettiin loppuun vuoden 2015 aikana. Rahastosta tehtiin yhteensä kaksikymmentäkaksi sijoitusta viiteentoista yhtiöön. Kaikissa sijoituksissa on ollut mukana yksityinen kanssasijoittaja.

NSF II rahasto on palauttanut 31.12.2018 mennessä varoja yhteensä 1,75 milj. euroa, tästä 1,6 milj. euroa vuonna 2018. Nämä varat tulee laittaa eteenpäin ELY-keskuksen osoittamaan kohteeseen. Tässä vaiheessa ELY rahoitteinen investointi muuttuu kaupungin omaksi investoinniksi ja vastaava osuus ELY rahoituksesta näkyy tulona tuloslaskelmassa. Palautuneista varoista sijoitettiin vuonna 2018 1 milj. euroa NSF I:een; tämä sijoitus sisältyy kaupungin investointimenoihin ja toimeksiantojen pääomista on 1 milj. euroa tuloutettu tuloslaskelmaan.

ELY-keskus teki joulukuussa 2015 päätöksen Northern Start up Fund III Ky –rahaston (NSF III) pääomittamisesta 5,0 milj. eurolla Euroopan aluekehitysrahaston varoista ja sijoitustoiminta käynnistyi vuonna 2016. Vuoden 2018 loppuun mennessä ELY-keskukset on saatu yhteensä 4,0 milj. euroa sijoitettavaksi NSF III –rahastoon. Viimeinen 1 milj. euroa arvioitiin talousarviossa saatavaksi loppuvuonna 2018, mutta tämä toteutuu vuodelle 2019.

NSF II ja NSF III -rahastojen muutokset vaikuttavat toimeksiantojen varoihin ja toimeksiantojen pääomiin. Muutoksilla on vaikutus kaupungin investointimenoihin ja tuloslaskelmaan vasta kun NSF II ja NSF III –rahastoista palautuneita varoja sijoitetaan uudelleen.

Investoinnit/Osakkeet ja osuudet *)

Menot 1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Northern Startup Fund I	-1 021	-1 021		-1 021	
VisionPlus Fund I Ky	-65	-29		-29	
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy; siirto peruskunnasta	-7 795		-7 795	-7 795	
Nordic Option oy	-21				
Varaus		-79		-79	
Yhteensä	-8 902	-1 129	-7 795	-8 924	22

Investoinnit/Osakkeet ja osuudet *)

Tulot 1 000 €	TA2018	TA 2018 -muutokset	TA 2018 +muutokset	TP2018	Erotus
Technopolis Oyj:n myynti (100 %)	18 218				
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n myynti (50 %)	3 936				
Muut	349				
Yhteensä	22 503		22 500	22 500	3

Erillishankkeet:**Arctic connect merikaapelin edistämishanke**

Oulun kaupunki on mukana Koillisväylän eli ns. Arctic Connect – datakaapelin edistämishankkeen (AC-hanke) ensimmäisessä vaiheessa. Yhteistyö Koillisväylän datakaapelin reittisuunnittelussa on käynnistetty ja Cinia Oy on toteuttanut hanketta sopimuksen mukaisesti. Kehittämisrahastosta hanketta on rahoitettu 50 000 eurolla.

Lentoreitti: Oulu-Tromssa-Oulu-Luulaja-Sundsvall-Göteborg (ent. Oulu-Luulaja-Tromssa)

Arctic Airlink operoi Oulu-Tromssa-Oulu-Luulaja reitillä toukokuun puoliväliin asti osana Etelä-Ruotsiin, Sundsvalliin ja Göteborgiin ulottunutta reittiä. Liikennöinti loppui toukokuussa, kun reitin operaattori, ruotsalainen lentoyhtiö NextJet haki itsensä konkurssiin ja peruutti kaikki lennot. Yhtiön toiminnassa ilmeni kapasiteettiongelmia ja taloudellisia haasteita jo alkuvuonna, mutta yhtiö oli tehnyt kohtuullisen hyvän rahoitussuunnitelman toiminnan jatkumiseksi ja siksi konkurssiin hakeutuminen tuli yllätyksenä. Suomessa Nextjet lensi myös Helsinkiin, Poriin, Turkuun, Kokkolaan ja Maarianhaminaan. Lennot Oulusta Luulajan kautta Tromssaan alkoivat tammikuussa 2015. Tuki lentoreitille oli suunniteltu viisivuotiseksi. Maaliskuussa 2017 aloitettiin suorat lennot Tromssaan sekä avattiin uusi yhteys Oulusta Luulajan ja Sundsvallin kautta Göteborgiin. Lentoreittiä rahoitettiin vuonna 2018 yhteensä 295 820 eurolla.

Oulun seudun markkinointi (ent. Yhteismarkkinointi)

Oulun seudun markkinointia on toteutettu yhteistyössä noin 50 kumppanin kanssa. Missiona Oulun seudun markkinoinnin projektilla on tehdä Oulun seudusta Suomen nopeimmin kasvava vetovoimainen

kaupunkiseutu yrityksille, osaajille, opiskelijoille ja matkailijoille, profiloitua pohjoisen Skandinavian pääkaupungiksi sekä vauhdittaa investointeja ja vientiä ja luoda työpaikkoja alueelle. Yhdistämällä julkisten ja yksityisten toimijoiden osaaminen ja resurssit ja menestyään paikkojen välisessä kilpailussa kansallisesti ja kansainvälisesti brändillä Oulu Capital of Northern Scandinavia. Vuonna 2018 suurimpana toimenpiteenä toteutettiin Helsingissä puoli vuotta kestänyt Ouluspora-imagokampanja, joka toi vahvasti esille myös Oulun pehmeitä arvoja sekä kulttuuriosaamista. Muita valtakunnallisia kampanjoita oli muun muassa Talouselämän printtilehdessä ja Kauppalenti.fi –nettisivuilla toteutettu oululaista teknologiaosaamisesta kertova juttusarja sekä Oulussa järjestetty Northern Glow –bisnesfoorumi. Kansainvälisinä toimenpiteinä toteutettiin muun muassa osallistuminen MIPIM-kiinteistösijoittajamessuille Cannesin, OuluHealth Hack –hackathon-tapahtuma, juttusarja N by Norwegian lentolehteen sekä mediavierailuita. Alueellisesti positiivisen ilmapiiriin nostattamiseksi uudistettiin, Kalevan kanssa, Oulusta kuuluu –alasivu Kaleva.fi –sivustolle. Kehittämisrahaston rahoitus Oulun seudun markkinoinnille oli 399 346 euroa vuonna 2018.

Otva/lijoen vaelluskalakärkihanke

lijoen vaelluskalakärkihankeessa vuoden 2018 aikana tehtyjä toimenpiteitä olivat: selvitys Maalimaan vanhan uoman kehittämismahdollisuuksista, pienpoikasistutukset, Haapakosken smolttien alavaellusrakenteen suunnittelu sekä Raasakan voimalaitospadon kalatien valmistelevat toimenpiteet. Lohikalajien ylisiirrot peruttiin IHN-viruksen vuoksi. Vuonna 2018 hanketta rahoitettiin kehittämisrahastosta 87 000 eurolla.

Oulu Innovaatioallianssi (OIA)

Oulun kaupunki, Oulun yliopisto, Oulun ammattikorkeakoulu Oy (Oamk), Oulun seudun koulutus- ja kulttuurijärjestö, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

(PPSHP), Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Luonnonvarakeskus Luke ja Technopolis Oyj allekirjoittivat 22.3.2016 strategisen puitesopimuksen vuosille 2016–2020. Sopimus jatkaa oululaista yhteistyön perinnettä, jonka ansiosta Oulu on monella osa-alueella tunnettu edelläkävijäkaupunki. Sopimuksen konkreettisiksi painopisteiksi on valittu viisi kokonaisuutta, ekosysteemiä.

Yhteinen toiminnan aktivoinnin resursointihanke ITV-innovaatiotoiminnan vauhdittaminen

(ent. AIKO Yliopisto, AIKO Oamk, AIKO VTT)

Hankkeella toteutetaan valtion ja Oulun kaupungin välistä kasvusopimusta 2016 - 2018, toimenpiteet kohdistuvat erityisesti OIA ekosysteemityön käynnistämiseen vuosina 2016 - 2018 seuraavasti:

- *Vetovoimainen pohjoinen kaupunki, vastaa Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristö-palvelut*
- *Teollisuus 2026, josta vastaa Oulun yliopisto*
- *Oulu Health, josta vastaa PPSHP*
- *ICT ja Digitalisaatio, josta vastaa VTT*
- *Ketterä kaupallistaminen, josta vastaa Oamk*

Lisäksi toteutettiin kaikkien ekosysteemien yhteistä viestintää, josta vastaa Business Oulu-liikelaitos.

Vetovoimainen pohjoinen kaupunki –ekosysteemi on tehnyt työtä Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 –hakemusta varten: hakuvaiheen organisaatio on rakennettu: sisäinen organisaatio, valtuuskunta ja luovat neuvonantajat nimetty, Viestintä ja markkinointisuunnitelma on valmistunut, Kulttuuristrategiatyö valmistuu vuoden 2019 aikana ja Ohjelmahaku käynnistyy alkukevästä 2019. Lisäksi on edistetty tavoitteita liittyen keskustavision sekä teemaan Houkuttelevimmat kampukset, jonka osalta imago-, maankäyttö- ja liikennetyöryhmien työ on edennyt suunnitellusti. Kaavarunkotyö on valmistunut. Liikennöinnin kehittämisen toimenpiteitä on käynnistynyt ja työt jatkuvat tulevana vuosina. Jatkotyötä viedään koko OIA:n yhteistyönä tukemaan kampusten vetovoimaa.

Teollisuus 2026 ekosysteemillä on kolme avainta: korkean arvoisan biotaloustuotteet ja –palvelut, vahva teräs- ja konepajateollisuuden arvoket-

ju sekä energian ja ympäristön resurssitehokkuus. Näitä teemoja on edistetty seuraavasti: Korkean arvoisan biotaloustuotteet ja –palvelut; Puuraaka-aineen mahdollisuudet – tavoitteena tutkimuksen ja yritysten välisen yhteistyön kehittäminen biotalouden perustettavien professuurien kautta sekä monipuolisella hanketoiminnalla. Vahva teräs- ja konepajateollisuuden arvoketju; CASR – tavoitteena kehittää kansainvälisesti arvostettu, Pohjoismaiden suurin erikoisteräsosaamisen TKI-keskus yhteistyössä alan johtavien yritysten ja tutkimusorganisaatioiden kanssa sekä hanketoiminnalla. Energian ja ympäristön resurssitehokkuus; Clean-ICT – tavoitteena ICT-osaamisen tehokkaampi yhdistäminen Cleantech-ratkaisuihin ja best practices yritysekosysteemeissä monipuolisilla hankkeilla kuten NOISS – Teolliset symbioosit – teollisten symbioosien tunnistaminen, liiketoimintapotentiaali ja mahdollistaminen sekä FISS-toimintamallin rakentaminen, EAKR ja EKI – Elinvoimaa ja kestävyttä innovaatioyhteistyöllä. Visitor Center ja Virtuaalinen Showroom alueen yritysten ja tutkimuslaitosten cleantech- ja biotalousosaamisen esittelyyn rakenteilla, EAKR.

OuluHealthin kolme tavoitetta ovat: tehokkaat ja vaikuttavat sote-palvelut, yksilölähtöisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi on onnistuttu ja Oulussa on maailman älykkäin yliopistollinen sairaala. Tehokkaat ja vaikuttavat sotepalvelut tavoite on edistynyt; kaupungin hyvinvointipalvelut on jatkanut palvelujen sähköistämistä ja teknologian hyödyntämistä, HIPPA –Hyvinvoinnilla parempaa palveluasumista –hanke tukee kotihoidon kehittämistä (6AIKA) ja PPSHP on tuottanut digihoitopolkuja Terveyskylään osana Virtuaalisairaala 2.0 hanketta. Yksilölähtöisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen; Oulun omahoidon käyttäjämäärä on lisääntynyt tasaisesti. Oulun omahoidon kautta kuntalaiset voivat asioida osassa sosiaali- ja terveystalvveluja 24/7. Co-HeWe, Co-created Health & Wellbeing –hankkeen tavoitteena on edistää yritysten yhteistyötä kaupunkien kanssa ja mahdollistaa uusien, yksilölähtöisten hyvinvointi- ja terveystalvveluiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Oulussa on maailman älykkäin yliopistollinen sairaala - tavoite on edistynyt, kun tulevaisuuden sairaala on saanut rakennusluvan vuoden 2018 lopulla, OuluHealth Labs on Suomen ensimmäinen ja pisimmälle tuotteistettu terveystalvveluiden ja hyvinvointipalveluiden innovaatio-, testaus- ja kehitysympäristö, OuluHealth Labs on palkittu ansiokkaasta toiminnasta teleterveyden alalla integraatioalustansa ansiosta. Oulun yliopistollinen sai-

raala on uudistanut innovaatiotoiminnan mallin ja ottanut käyttöön sähköisen ideanhallintatyökalun, joka on avoin myös kansalaisille. Sekä monipuolisella kansainvälisellä hanketoiminnalla. Vuoden 2018 lopussa OuluHealth sai EU:n Digital Innovation Hub -statuksen.

ICT ja digitalisaatio ekosysteemin toiminnan tavoitteet olivat seuraavat. Ensimmäiseksi, kehitetään Oulusta 6G -keskus ja tehdään kaupunkia tunnetuksi älykkäästä yhteiskunnastaan. Tätä tavoitetta on OIA-yhteisö edistänyt hakemalla ja saamalla yliopiston vetämänä Suomen Akatemian lippulaivaohjelmasta 6G-aiheisen projektin ("6Genesis"), joka 8-vuotisena antaa kehitykselle perusraamin. Aiheen ympärille on tarkoitus koota 200 tutkijan voimat. Lyhyellä aikavälillä VTT, yliopisto, OAMK ja yritykset hyödyntävät 5g- ja IoT-testiverkkoja. Toinen teema on "Oulu houkuttaa ja luo ICT -osaajia", jossa yhteistyötahot pyrkivät rekrytoimaan jo valmistuneita Suomesta ja ulkomailta (vastuu Business Oulu) sekä kehittämään koulutusohjelmia (OY, OAMK). Koulutuksen lisäämistä haastaa kuitenkin hakijoiden rajallinen määrä, erityisesti pitkän matematiikan lukijoiden pienehkö osuus lukion päättäneistä. Matematiikan merkityksestä pyritään kertomaan siksi jo peruskoululaisille. Myös muuntokoulutusta käynnistetään ICT-osaajien kouluttamiseksi. Kolmas teema on "Oulu tunnetaan IoT-järjestelmistään ja data-analytiikka osaamisestaan maailmanlaajuisesti". Tässä tarkoituksessa on käynnistetty IoT-yritysten verkosto SuperIoT, jota vetää OY ja data-analytiikkaan vastaavasti Analytics+, vetäjänä VTT.

Ketterä kaupallistaminen ekosysteemissä on jatkettu hanketoimijoiden (Oamk, Oulun yo, BO) yhteistyönä Oulun kehittämissympäristöjen tuotteistamista ja esiintuontia. Lisäksi on kehitetty yhteisiä kaupallistamisen toimintamalleja muiden OIA-ekosysteemien kanssa (esim. VRC-konseptin kehittäminen yhteistyössä T2026:n kanssa ja Innovation Management Team -toimintamalli yhteistyössä OuluHealthin kanssa). Alueen OIA-innovaatiojärjestelmän kuvaustyötä on jatkettu. Lisäksi on tehty perusteellinen taustaselvitys myyntiosaamisen kehittämisen toimintamalleista ja sisällöistä korkeakouluissa maailmanlaajuisesti. Business Intelligence -palvelukonseptin kehittämistä on jatkettu. Tämän lisäksi hankkeessa on kehitetty ja pilotoitu uusia kaupallistamista edistäviä tapahtumakonsepteja sekä kehitetty olemassa olevia konsepteja. Hankkeen puitteissa on osallistuttu alueen kehittämistoimintojen

koordinointiin ja kehitetty ekosysteemiviestintää. Kansainvälistä yhteistyötä on tehty Kööpenhaminan, Göteborgin ja Tallinnan ekosysteemien kanssa.

Hanketta rahoitettiin kehittämisrahastosta vuonna 2018 seuraavasti: Oulun yliopistolle 56 553 euroa, Oamk:lle 75 327 euroa ja VTT:lle 28 043eur.

OIA hankkeet ekosysteemeittäin: Vetovoimainen pohjoinen kaupunki Visitor Center (EKI)

EKI-hankkeessa (10/2017-09/2020) rakennetaan kasvitieteellisen puutarhan vehreään ympäristöön kohtauspaikka yrityksille, tiedeyhteisölle ja suurlle yleisölle. Siellä esitellään yleistajuisesti tietettä ja ympäristöalan yritysten osaamista, tarjotaan luovia tiloja ja luonnonympäristöä sekä järjestetään toimintaa ja tapahtumia kohderyhmille. Hankkeessa syntyvä virtuaalinen showroom esittelee ajasta ja paikasta riippumatta cleantech/biotalous-alan yritys- ja tutkimusosaamista.

EKI-hankkeen toteuttajiin kuuluvat Oulun yliopisto, Oulun ammattikorkeakoulu, Suomen ympäristökeskus ja Luonnonvarakeskus. Oulun kaupunki on mukana rahoittajana ja hankkeen ohjausryhmässä. Tavoitteena on edistää yritysten, tutkimuslaitosten ja kaupunkilaisten yhteistyötä luovuutta ja hyvinvointia tukevilla tiloilla.

Vuonna 2018 selvitettiin laajasti kohderyhmien toiveita tilojen ja palvelujen suhteen, luotiin tiede- ja luontonäyttelyn alustava konsepti, käynnistettiin virtuaalisen showroomin suunnittelu – ja ohjelmointityö sekä avattiin peruskorjatut tilat maksuttomaan käyttöön kohderyhmien tapahtumia varten. Hanketta rahoitettiin vuonna 2018 yhteensä 19 807 eurolla.

Teollisuus 2026

OuluZone arktinen testausympäristö

Ouluzone-testausympäristön suunnittelua ja kehittämistä on jatkettu suunnitelman mukaisesti laajalla kotimaisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä. Erilaisista Ouluzoneen liittyvää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä on vahvasti vireillä mm. Volvo Construction Equipment:in kanssa. Useat käynnissä olevat ja käynnistyneet yliopiston tutkimushankkeet tulevat käyttämään Ouluzonea jatkossa testauksiksiin. Koulutusyhteistyön ja koulutuskäytön

kehitystyötä on jatkettu. Myös autonomisten autojen testauspalvelut ovat kehittymässä, johon liittyy yhteistyö mm. Teknos-maaliyhtiön kanssa. Mobiilirobottia päivitetty mm. uusilla antureilla, ja sen kommunikointitekniikoita on parannettu ja rekan perävaunuun suunnitellun uuden rengasmittausjärjestelmän kehitys- ja rakennustöitä on jatkettu. Kehittämisrahasto on vuonna 2018 rahoittanut hanketta 53 880 eurolla.

Ultra

Hankkeessa on kehitetty kolmen tutkimusosa-alueen puitteissa 4-vetoinen tutkimusajoneuvo. Prototyyppi 1 runko saatiin valmistettua kevään 2018 lopulla ja ajoneuvo kasattiin rungon ympärille. Ultra lujista teräksistä valmistettu runko toi mukanaan monia uusia tuotantomenetelmien haasteita vaativien työstömenetelmien vuoksi, joihin ratkaisuja ja uusiakin tuotantomenetelmiä kehitettiin. Kers (Kinetic Energy Recovery System) järjestelmässä tuotettiin 2018 vuonna 2 prototyyppiä, ensimmäinen kerssähkömoottori ei saavuttanut asetettuja tavoitteita ja esteeksi tuli suuret lämpenemisongelmat. Päädyttiin tekemään prototyyppi 2 versio joka onnistui ja sen testiajot saatiin laboratorio-olosuhteissa tehtyä ja moottori on valmiina käytännön testauksiin. Pilvitiedonkeruuosiossa on edetty prototyyppiohjelman testauksen tasolle ja yhtenä osa-alueen merkittävänä aluetta edistävänä askeleena Unikie yritys on tuotteistanut hankkeen aikana kehitetyn konseptin ja yritys on työllistänyt Oulussakin kymmeniä ihmisiä. Osa työpaikoista on syntynyt hankkeessa kehitetyn konseptin aihealueelle.

Kokonaisuudessa haasteista johtuen hankkeessa ollaan alkuperäisestä aikataulusta myöhässä ja hankkeelle onkin myönnetty jatkoaikaa 2019 vuoden loppuun asti. Hankkeessa on kumminkin saavutettu merkittäviä tuloksia ja edistetty alueellista työllisyyden kehitystä, joten pidän hankkeen vuotta 2018 onnistuneena. Hanke on vuonna 2018 saanut rahoitusta 12 668 euroa.

Labrobot

Labrobot-hankkeessa on vuoden 2018 aikana keskitytty elintarvikkeiden ja biofilmin kuvantamiseen niin hyperspektri- kuin normaalikamerallakin, sekä kehittämään malleja, joiden avulla tunnistetaan epäpuhtaudet raaka-aineissa tai elintarvikkeiden laatu. Lisäksi ensimmäiset demonstraatiot, joissa käsivarsi-

robottia hyödynnetään näytteiden kuvaamisessa, on toteutettu. Labrobot hanke on saanut kehittämisrahastosta 15 502 euroa vuonna 2018.

Tehoja

TEHOJA-hankkeessa pyritään tehostamaan Pohjois-Pohjanmaan yritysten tuotantoa joustavan automaation ja yhteistoiminnallisen robotiikan avulla. Vuoden 2018 alussa opiskelijatyöryhmät jatkoivat edellisenä syksynä 8 yritykseen käynnistettyjen kehitysprojektien läpiviemistä. Kehitetyt ratkaisut saatiin toiminnalliseen valmiuteen huhtikuussa ja kokeilut saatiin päätökseen toukokuussa. Hankittuja robotteja ja niiden avulla tehtyjä sovellutuksia testattiin Oamkin laboratorion lisäksi 4 yrityksen tuotantotiloissa. Näistä kahden sovellutuksen vieminen yrityksiin tuotantotestiin toteutettiin touko-kesäkuussa 2018 hankehenkilökunnan käynnistämänä. Samalla testattiin onnistuneesti tarvittavan osaamisen siirtoa yritysten tuotantohenkilökunnalle.

Syyskuussa järjestettiin uusien aiheiden pitching-tilaisuus jossa oli mukana 23 yritystä. Yritykset esittelivät siellä opiskelijoille tarvitsemiaan kehitysaiheita. Saatujen aiheiden pohjalta käynnistettiin 11 uutta yritysprojektia. Vuoden 2018 lopussa valmisteltiin uusia hankintoja, kuten teollisuusrobotin ja kollaboratiivisen mobiilirobotin hankintaa. Hankkeen vuonna 2018 kehittämisrahastosta saama rahoitus oli 24 346 euroa.

NOISS, Teolliset symbioosit Pohjois-Pohjanmaalla

NOISS-hanke (Northern Ostrobothnia Industrial Symbiosis System) edistää kiertotalouden teollisten symbioosien syntyä Pohjois-Pohjanmaalla. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa teollisten symbioosien mahdollisuudet alueella, ottaa yritysten vajakäyttöiset resurssit tehokkaampaan käyttöön ja vahvistaa siten alueen kärkihankkeita. Samalla tavoitteena on luoda Pohjois-Pohjanmaalle räätälöity kiertotalouden edistämisen toimintamalli, jossa hyödynnetään Motivan ja Sitran lanseeraamaa Teollisten symbioosien edistämisen toimintamallia FISS:ia (Finnish Industrial Symbiosis System).

Vuonna 2018 NOISS-hankkeessa on keskitytty FISS-toimintamallin jalkauttamiseen Pohjois-Pohjanmaalle sekä yritysten käyttämättömien resurssien hyödyntämisen edistämiseen, yritysten välisten yh-

teistyömahdollisuuksien ja kiertotalouden ratkaisujen hakemiseen. Hanke järjesti vuoden 2018 aikana neljä seminaaria: "Kierrätysravinteet maanparannuksessa" 7.2.2018, "Tuunaamalla tulosta" Raahessa 27.2.2018, "Tuunaamalla tulosta" Kuusamossa 17.4.2018 ja "Kiertotalousbrändi kansainvälistymisessä ja viennissä" 22.5.2018. Tilaisuuksien yhteydessä pidettiin FISS-työpajat. Työpajoissa esille tulleet synergioita ja kiertotalouteen liittyviä aloitteita on työstetty eteenpäin tekemällä kemiallisia analyysejä, toteuttamalla demonstraatioita ja kokeiluja sekä laatimalla edistämissuunnitelmat potentiaalisimmille symbioosialoiteille. Kehittämisrahasto rahoitti hanketta vuonna 2018 yhteensä 31 939 eurolla.

Moottorilaboratorio selvityshanke

Oulun kaupungin kehittämisrahastosta myönnetty "T123 Moottorilaboratorio" avustus on mahdollistanut "MOBILAB- Siirrettävä ajoneuvo- ja työkoneteknologian tutkimus-, tuotekehitys ja testausympäristö"- hankkeen valmistelun. Hankkeella parannetaan koko Pohjois-Suomen alueen yritysten mahdollisuuksia olla mukana uuden ajoneuvo- ja työkoneteknologian kehityksessä ja Oulun korkeakoulujen mahdollisuutta toteuttaa muuttuvan ajoneuvo- ja työkonetekniikan koulutus-, kehitys-, tutkimus- ja testaustoimintaa. Pidemmän aikavälin tavoitteena on pohjoismainen verkosto, joka keskittyy kylmän ilmanalan ja uusien ajoneuvo- ja työkonetekniikoiden koulutukseen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen. MOBILAB- hanke etenee tällä hetkellä Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) käsittelyssä myönteisenä. Vuonna 2018 kehittämisrahasto rahoitti hanketta 3 666 eurolla.

Oulu Health

Centre for Health and Technology (CHT)

CHT toimii OuluHealth-ekosysteemin TKI-toiminnan koordinaattorina ja toimeenpanee OuluHealth-ekosysteemin painopistevalintoja. CHT on toimeenpannut uusia avauksia, jolla ekosysteemin osaamista lisätään digitaalinen terveys-teeman osalta. Vuonna 2018 käynnistettiin PPL:n rahoituksen turvin DigiHealth Hub hanke ja se on ollut Oulun toimijoiden edunvalvonnan kärki uuden hallitusohjelman sisällyksi. Hankkeen turvin on rakennettu kansallista yhteistyötä ja osaamisverkoston luomista sekä identifioitu yritysten kehittämistarpeita ja luotu uusia yhteistyömahdollisuuksia tietointensiivisten palvelu-

jen kehittämiseksi. CHT on valmistellut OuluHealth-ekosysteemin kokonaispalvelunäkymän ja tehnyt tarjouksen toimia 1. isäntäorganisaationa EU:n mHealth HUB:na. CHT on valmistellut OuluHealth-palveluista kokonaisuuden osaksi Digital Innovation HUB-verkostoa. CHT on ollut merkittävässä roolissa luomassa tulevaisuuden terveys-teeman kehittämistarpeita osana ESPON-selvitystä. CHT on luonut uusia EU innovaatiopartneruuksia älykkään erikoistumisen osana ja on vaikuttanut temaattisten partneruuksien luomiseksi (henkilökohtaisen terveyden ja lääketieteen tekniikan aihealueilla). Näillä toimilla edistetään teollisuuden uudistumistarpeita ja linjataan uusien rahoitusohjelmien sisältöjä, sekä edistetään elinkeinoelämän ja tutkimuksen välistä yhteistyötä. CHT on tukenut ja valmistellut Oulun kaupungin hanke-ehdotuksia ja valmistellut OuluHealth:in yhteistyöehdotuksen SoteDigi OY:lle. CHT toimii CoHeWe-hankkeessa yhteistyössä OUKA:n kanssa, ja mahdollistaa yritys-yhteistyön osana hanketta. CHT:n kehittämisrahastosta saama perusrahoitus vuonna 2018 oli 75 000 euroa.

Co-Created Health and Wellbeing (CoHeWe)

6Aika CoHeWe -hankkeessa kehitetään yritysten roolia toimia innovatiivisina hyvinvointi- ja terveyspalveluiden yhteistoimijoina yhdessä kaupunkien, tutkimusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden kanssa. Oulusta hankkeessa mukana ovat Oulun kaupungin Hyvinvointipalvelut ja Oulun yliopiston Lääketieteellinen tiedekunta. Muut mukana olevat kaupungit ovat Tampere, Helsinki ja Vantaa. Hanke aloitettiin virallisesti 1.8.2018 ja tiiviimpi organisoituminen ja yhteistyö käynnistyivät loppuvuoden aikana. Kaikki hanketoimijat myös osallistuivat 31.10.2018 OuluHealth-ekosysteempäivän yhteydessä pidettyyn hankkeen Kick-off-tilaisuuteen ja Oulun yliopiston organisoimaan projektitapaamiseen Oulussa. Hankkeessa on aluksi edistetty kokeilutoimintaa ja yhtenäistetty yhteisten palvelukokeilujen ja yhteiskehittämisen mallia. Oulussa keskitytään erityisesti tulevaisuuden mobiilipalveluiden kehittämiseen ja niiden nopeisiin kokeiluihin mikä on huomioitava myös OuluHealth-testausprosessissa. Käytännön kokeilua ajatellen Oulussa on lähdetty liikkeelle Oulun kaupungin järjestämän VPL ja SHL mukaiset kuljetuspalveluiden innovoimiseksi, jonka puitteissa pidettiin avoin markkinavuoropuhelu ja innovaatiotyöpaja yhteistyössä yritysten (13 kpl) kanssa. Oulun kaupunki esitteli asian tarpeita sekä Oulun yliopiston järjestämä innovaatiotyöpa-

ja keskittyi kuljetuspalveluihin liittyvien mobiilipalvelukokeilujen kehittämiseen. Hankkeessa on selvitetty myös alustavasti sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiin verkko- ja mobiilipalveluihin liittyviä asiakastarpeita rokotuskampanjan yhteydessä toteutulla paperisella asiakaskyselyllä. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty sähköisen jatkokyselyn suunnittelussa, jota on työstetty eteenpäin vuoden 2018 lopussa. Lisäksi Oulun yliopisto ja Oulun kaupunki ovat toimineet tiiviissä yhteistyössä myös terveysteknologian arviointimallin (HTA-Health Technology Assessment) kehittämiseksi nopeiden kokeiluiden osalta. Hankkeessa HTA-mallin avulla tullaan arvioimaan Oulussa CoHeWe-hankkeessa toteutettavien kokeilujen toiminnallisuutta ja vaikuttavuutta. Hankkeen toiminnan tavoitteena on edetä mobiilisovellusten kokeiluihin 2019 aikana. Vuonna 2018 hanketta rahoitettiin 1 190 eurolla.

Connected Health professuuri

OuluHealth ekosysteemi kokonaisuuteen kuuluvan yhteisprofessorin sijoittumispaikaksi oli 2018 vuoden alusta sovittu VTT (1/3) ja Oulun yliopisto (2/3) työajasta. 'Connected Health' tarkoittaa dataan sekä uusimpiin teknologioihin pohjautuvia palveluita, jotka tukevat joko kansalaisen, potilaan tai terveydenhuollon asiantuntijan toimintaa, terveyden edistämiseksi. OuluHealth Connected Health tutkimuksen tavoitteena on pyrkiä ymmärtämään tulevaisuuden mahdollisuuksia Connected Health toimija ekosysteemeissä, arvioida Connected Health – ratkaisuiden vaikutuksia sekä kehittää menetelmiä innovaatioiden yhteiskehittämiseen ja hallintaan julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä. Vuoden 2018 aikana Connected Health tutkimusta on edistetty viidessä hankkeessa (Icory, Indemand, Midas, Rosa ja Cheroch). Oulun Yliopistollisen sairaalan näkökulmasta Connected Health tutkimus on antanut uusia mahdollisuuksia kehittää toimintaa niin, että se tuottaa potilaille paremmin arvoa ja samalla OYS:n toimintaa voidaan tehostaa kustannustehokkaampaan suuntaan. Connected health tutkimus on ollut todistetavasti edistämässä mukana olevien yritysten kasvua (esim. Solteq ja Buddy Healthcare). Lisäksi tuloksia on hyödynnetty pohjana useissa ministeriölle ja Sote muutosjohtajille järjestettävissä koulutuksissa sekä uudessa opiskelijoille järjestetyssä Connected Health kurssikokonaisuudessa. Kehittämisrahastosta professuuria rahoitettiin vuonna 2018 yhteensä 65 000 eurolla.

Yliopistosairaalat innovaatioalustana (YSI)/ Oulun yliopisto

Vuonna 2018 Oulun yliopistoa rahoitettiin 13 229 eurolla.

ICT ja Digitalisaatio

Digileap

DigiLeap hankkeessa kehitetään ratkaisuja kysymyksiin: Kuinka yritykset voivat varautuvat digimuutokseen? ja Miten yritykset voivat tehdä digimuutoksen systemaattisesti? Hankkeessa on edetty hankesuunnitelman mukaisesti. PK-yritysten digitaliteen haastatteluja on jatkettu digikypsyyskyselyä, Digi SWOT- analyysiä ja Digikolmiota sekä Liiketoiminnan kyvykkyyden työkalua hyväksi käyttäen ja järjestetty Digiseminaari yhdessä Dimmy -hankkeen kanssa Oulun yliopistolla. Tämän lisäksi Oulun yliopiston ja VTT:n yhteistyönä on koostettu Digileap -malli, jonka tiimoilta on parhaillaan käynnissä yritys-sparraus. Kehittämisrahasto rahoitti vuonna 2018 DigiLeap-hanketta 7 628 eurolla.

Garbot

Garbot-hankkeessa on vuoden 2018 aikana tutustuttu tämän hetkiseen jätteenkäsittelyn tilaan yritysvierailujen ja seminaarien kautta. Ensimmäisiä tuloksia on saatu hyperspektrikameran ja XRF laitteiden hyödyntämisestä jättemateriaalien tunnistamisesta. Lisäksi suunnitelma siitä, miten robotiikkaa hyödynnetään konenäkömallien opettamisessa, on selkeytynyt ja tarvittava maarobotti on hankittu. Rahoitus hankkeelle vuonna 2018 oli 7 535 euroa.

Osaavat Ohjelmoijat

Osaavat Ohjelmoijat-hankkeen tavoitteena on karsoittaa Oulun talousalueen yritysten ICT ja ICT:tä hyödyntävien yritysten teknologiaosaamistarpeet sekä suunnitella että toteuttaa tarpeisiin perustuvat koulutukset joustavien, aikuiskoulutukseen sopivin menetelmin. Koulutuskokonaisuudet hyödyntävät olemassa olevaa yliopiston koulutustarjontaa. Hankkeessa koulutetaan ammattitaitoista työvoimaa ICT osaajapulasta kärsiville yrityksille. Koulutukseen voi osallistua työssä käyvät, että työttömät, jotka haluavat päivittää osaamistaan vastaamaan nykypäivän elinkeinoelämän tarpeita.

Hankkeessa on haastateltu ja kerätty yrityksiltä tietoja osaamistarpeista ja saatuja tietoja on käytetty yhdessä aikaisempien selvitysten (tiedekunnan ja kauppakamarin selvitys) kanssa uusien koulutusmoduulien kehittämiseen. Saadut tiedot eivät oleellisesti eroa aikaisemmista selvityksistä osaamistarpeiden osalta. Koulutuskokonaisuuksia on nyt valmiina 7 kappaletta, aiheina lot-enablerit, IC-piirien suunnittelu, Langaton tietoliikenne, Ohjelmistokehittämiseen 3 eri kokonaisuutta sekä Tekoäly. Osa ohjelmista on jo aikataulutettu. Ohjelmien sisällöistä on myös otettu palautetta yrityksiltä, palautteen mukaan kurssikokonaisuudet ovat hyviä.

Hankkeen ohjausryhmän ensimmäinen kokous pidetty. Hankkeen kustannukset tällä hetkellä muodostuvat ainoastaan projektipäällikön ja projekti-sihteerin palkoista, koska kurssikokonaisuuksien tekemiseen osallistuneet opetusresurssit eivät ole kirjanneet tehtyä työtä projektille. Ainoa poikkeama suunniteltuun on, että ensimmäisten kurssien aloitus siirtyi syksyltä alkuvuoteen 2019. Syynä siirtoon on opetusresurssien puute johtuen syksyyn painotuvien yliopiston oman peruskoulutuksen toteutuksesta ja useista tutkimusrahoitushakemuksista. Vuonna 2018 hanketta rahoitettiin 4 490 eurolla.

Pikatestauksen valmistusmenetelmien ja näytteiden käsittelyn kehittäminen (Pikatesti)

Pikatesti-hankkeessa Oamk, VTT ja Oulun yliopisto ovat kehittäneet Oulun alueen osaamista ja toimintaympäristöjä pikadiagnostiikan valmistukseen. Eri-tyisenä kehittämiskohteena ovat olleet näytteenotto-, näytteen esikäsitteily- ja näytteen testausalustan tuotantotavat. Hanke on parantanut Oulun alueen mahdollisuuksia hyödyntää painoteknologiaa hyvinvointi- ja terveysteknologian tuotteiden massavalmistuksessa.

Hanke päättyi 31.8.2018. Vuoden 2018 aikana hankkeessa on tulosten raportoinnin lisäksi kehitetty pikatestausalustojen valmistusprosesseja, kehitetty verinäytteen suodatukseen soveltuvia pikatestialustoja. Optisen laadunvarmistuksen menetelmiä on testattu sekä kehitetty OAMK:n PrinLab laboratorion laatu järjestelmää. Hankkeen tuloksia on esitelty Prinse18 ja MicroNanosystems workshoppeissa sekä tehty kaksi käsikirjoitusta. Vuonna 2018 hanketta rahoitettiin kehittämisrahastosta 33 670 eurolla.

Printocent10

Oamk toimii osatoteuttajana PrintoCent10 hankkeessa ja on vastuussa hikikeräimen kehittämiseen liittyvässä työpaketissa. Oamk on suunnitellut erilaisia hikikeräinmalleja ja tehnyt koe-erien valmistusta ja testausta. Oamk on osallistunut vuoden 2018 aikana PrintoCent klusterin toimintaa eri tilaisuuksissa (Prinse18, Innofest, PrintoCent industrial Cluster meetings) sekä kaupallistamistyöpaketin toimintaan ja sen suunnitteluun. Oulun ammattikorkeakoulu on saanut rahoitusta Printocent10-toimintaan 40 037 euroa.

Rapid Apps –painettavan elektroniikan sovellustekniikka

Hankkeella haettiin ratkaisua painettavan elektroniikan eri alojen, kuten luonnonvara- ja terveys- ja hyvinvointi alojen sovellusten lisäämiseksi. Hankkeessa järjestettiin eri toimialoilla suunnattuja koulutuksia, kehitettiin sovellusklinikkatoimintaa sekä parannettiin Oulun ammattikorkeakoulun painetun elektroniikan alan kansainvälistä toimintaa. Osana sovellusklinikkaa, hankkeessa kehitettiin eri alojen sovellusideoita yhdessä painetun elektroniikan asiantuntijoiden kanssa. Hankkeessa luotiin toimintamalli Oulun seudun terveysalalla toimivien organisaatioiden kanssa sovellusidean testauksessa käytännössä. Verkostomainen yhteistyö on vahvistanut Oulun alueen houkuttelevuutta uusien innovaatioiden ja tuotteiden kehitysympäristönä. Vuonna 2018 hanketta rahoitettiin 10 374 eurolla.

Ketterä kaupallistaminen

KoKo (korkeammalle korkeakouluyhteistyössä)

Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyönä toteutettu ”Korkeammalle Korkeakouluyhteistyössä” (KoKo) -hankkeen tavoitteena oli tukea ja edistää yrittäjyyttä, uusien liiketoimintaideoiden ja uuden liiketoiminnan syntymistä ja pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä kehittää korkeakoulujen ja yritysten yhteistyötä.

Valtaosa hankkeen toimista saatettiin päätökseen v. 2017 lopussa, vaikka hankeajka jatkui 31.3.2018 asti. 1-3/2018 hankkeen toimina ovat olleet hankeviestintään kuuluvat asiat, hankkeen raportointi, arkis-

tointi, kustannuseurannat, toimintojen jalkauttaminen perustoimintaan, loppuraportointi ja hankkeen päättäminen. Vuonna 2018 hanke sai rahoitusta 7 221 euroa.

fFactor

fFactor-hankkeen tavoitteena oli edistää naisten kasvuyrittäjyyttä, työhyvinvointia ja urakehitystä. Hankeaikana toteutettiin neljä erilaista naisyrittäjille sekä esimies- ja asiantuntijatehtävissä toimiville naisille suunnattua koulutuskokonaisuutta. Koulutuskokonaisuuksien teemat olivat: yrityksen perustaminen (startFactor), yrityksen vastuullinen johtaminen (visionFactor), yrittäjän työhyvinvointi (plusFactor) sekä yrityksen kasvu ja kansainvälistyminen (growthFactor). Vuosi 2018 oli kolmivuotisen hankkeen viimeinen toimintavuosi.

Suunnitelman mukaisesti keväällä 2018 toteutettiin kasvun ja kansainvälistymisen growthFactor-ryhmäparrausohjelma toisen kerran. Ohjelmaan osallistui 22 naisyrittäjää. Lisäksi järjestettiin avoin Kasvun kipinät- seminaari, johon osallistui 165 henkilöä. Hankkeen vastuullisen johtajuuden ohjelman vaikuttavuudesta tehty tutkimus "Vauhtia vastuullisuuteen" julkaistiin toukokuussa. fFactor-hankkeen kaikki ohjelmat ovat käynnistyneet hankesuunnitelman mukaisesti ja niihin osallistui yhteensä noin 170 naista. Hankkeen loppuraportti on jätetty rahoittajalle joulukuussa 2018. Kehittämisrahastosta hanketta rahoitettiin 6 422 eurolla vuonna 2018.

DIMMY

Dimmy hankkeen toimenpiteet ja tulokset raportointijaksolla syys-joulukuu 2018 ovat seuraavat:

Syksyn koulutukseen saattoi päätökseen 19.12. mennessä 17 opiskelijaa, joista 6 työllistyi välittömästi koulutuksen päätyttyä. Kerätyn palautteen pohjalta sekä yritykset että, opiskelijat ovat olleet tyytyväisiä koulutukseen.

Raportointijakson loppupuolella käynnistettiin rekrytointikampanja opiskelijoita saamiseksi tammi-

kuun aloitukseen yhteistyössä TE-toimistojen ja muiden sidosryhmien kanssa. Tässä onnistuttiin kohtuullisen hyvin ja joulukuun loppuun mennessä koulutukseen oli ilmoittautunut 23 opiskelijaa. Hanke panosti myös tiedottamiseen ja järjesti yhteistyössä Oulun yliopiston ja VTT:n Digileap-hankkeen kanssa Linnanmaan kampuksella yhteisen "Hyöty irti digitalisaatiosta"- seminaarin 1.11.2018, johon osallistui kymmeniä yritysten ja korkeakoulu yhteisöjen edustajia.

Raportointijakson aikana on jatkettu opetusmateriaalien tuottamista ja päivittämistä kohderyhmän koulutukseen sekä jatkettu DiMa tutkimukseen perehtymistä. Hankkeelle jatkoaika kesäkuun loppuun 2020 sekä hoidettiin hankkeen muu hallinnointi. Kehittämisrahaston rahoitus hankkeelle vuonna 2018 oli 10 879 euroa.

YKS – yhteiskampus

Oamkin ja Oulun yliopiston yhteishankkeessa on tehty kartoitus korkeakoulujen yrittäjyys- ja työelämäyhteistyön toiminnoista ja aloitettu kartoituksen pohjalta uuden, yhteisen toimintakokonaisuuden rakentaminen. Hankkeessa on osallistuttu korkeakoulujen innovaatiokeskuksen (University Innovation Center) rakentamiseen sekä uudenlaisen korkeakoulujen innovaatiotapahtumakonseptin suunnitteluun. Hankkeessa on tehty tutustumisvierailuja eri korkeakouluihin ja tuotettu kattavasti tausta-aineistoa oululaisen toimintamallin rakentamiseen.

Hankkeen puitteissa on osallistuttu Oulun alueen yrittäjyys- ja innovaatiotoiminnan kokonaisuuden koordinaatioon ja kehittämiseen. Lisäksi Oamk on osallistunut YKS-hankkeessa tulevan, uuden Oulun kampuskokonaisuuden viestinnän ja markkinoinnin suunnitteluun sekä erityisesti Linnanmaan kampuksen digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen. Kehittämisrahastosta hanketta on rahoitettu 16 477 eurola vuonna 2018.

OULUN KAUPUNKI**KEHITTÄMISRAHASTO****LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot	9 441 557,71	9 400 000,00	100,4	41 557,71	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Palvelujen ostot	-6 060,29	-10 000,00	60,6	3 939,71	-5 161,51
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-6 060,29	-10 000,00	60,6	3 939,71	-5 161,51
Poistot ja arvonalentumiset					
Arvonalentumiset	-770 663,91	-200 000,00	385,3	-570 663,91	52 376,90
Liiketoiminnan muut kulut	-1 451 940,52	-2 135 366,00	68,0	683 425,48	-2 576 992,01
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	7 212 892,99	7 054 634,00	102,2	158 258,99	-2 529 776,62
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	963 310,78	600 000,00	160,6	363 310,78	835 315,13
Muut rahoitustuotot	4 329 602,57	4 400 000,00	98,4	-70 397,43	27 139 949,16
Muut rahoituskulut	-3 388 209,41	-455 000,00	744,7	-2 933 209,41	-1 006 383,86
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 904 703,94	4 545 000,00	41,9	-2 640 296,06	26 968 880,43
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	9 117 596,93	11 599 634,00	78,6	-2 482 037,07	24 439 103,81
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	9 117 596,93	11 599 634,00	78,6	-2 482 037,07	24 439 103,81
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	9 117 596,93	11 599 634,00	78,6	-2 482 037,07	24 439 103,81
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,7				-1,9
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	4,7				-1,9

OULUN KAUPUNKI**KEHITTÄMISRAHASTO**

LIIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	12 476 594,59	17 407 026,12
Sijoitukset yhteensä	12 476 594,59	17 407 026,12
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 476 594,59	17 407 026,12
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	6 617 022,47	6 786 331,55
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	6 617 022,47	6 786 331,55
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	114 939 474,33	99 209 971,75
Muut saamiset	330,31	170,90
Siirtosaamiset	596 378,93	253 178,11
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	115 536 183,57	99 463 320,76
Saamiset yhteensä	115 536 183,57	99 463 320,76
Rahoitusarvopaperit		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	18 948 908,95	19 891 635,80
Muut arvopaperit	8 040 105,26	9 507 086,85
Rahoitusarvopaperit yhteensä	26 989 014,21	29 398 722,65
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	142 525 197,78	128 862 043,41

VASTAAVAA YHTEENSÄ	161 618 814,84	153 055 401,08
--------------------	----------------	----------------

VASTATTAVAA	31.12.2018	31.12.2017
--------------------	-------------------	-------------------

OMA PÄÄOMA

Muut omat rahastot	47 632 857,89	47 632 857,89
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	96 833 391,13	72 394 287,32
Tilikauden yli/alijäämä	9 117 596,93	24 439 103,81
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	153 583 845,95	144 466 249,02

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	178 710,25	200 502,61
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	178 710,25	200 502,61

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Muut toimeksiantojen pääoma	7 616 796,90	8 137 148,94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	7 616 796,90	8 137 148,94

VIERAS PÄÄOMA**Lyhytaikainen**

Ostovelat	66 794,23	60 785,29
Siirtovelat	172 667,51	190 715,22
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	239 461,74	251 500,51
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	239 461,74	251 500,51

VASTATTAVAA	161 618 814,84	153 055 401,08
-------------	----------------	----------------

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	95,0	94,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	2,5	0,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1 059 509,88	96 833,39
Lainakanta 31.12., 1000 €	239,46	251,50
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	115 536,18	99 463,32

OULUN KAUPUNKI

KEHITTÄMISRAHASTO

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talous- arvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikeliijäämä (-alijäämä)	7 212 892,99	7 054 634,00	102,2	158 258,99	-2 529 776,62
Poistot ja arvonalentumiset	770 663,91	200 000,00	385,3	570 663,91	-52 376,90
Rahoitustuotot ja -kulut	1 904 703,94	4 545 000,00	41,9	-2 640 296,06	26 968 880,43
Tulorahoituksen korjauserät	-9 463 350,07	-9 400 000,00	100,7	-63 350,07	-62 160,16
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-8 902 077,50	-8 923 910,96	99,8	21 833,46	-630 679,51
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	22 503 402,83	22 500 000,00	100,0	3 402,83	104 899,04
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	14 026 236,10	15 975 723,04	87,8	-1 949 486,94	23 798 786,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	-351 042,96	875 000,00	-40,1	-1 226 042,96	1 008 487,34
Saamisten muutos kunnalta	-15 729 502,58	-16 851 000,00	93,3	1 121 497,42	-24 784 594,41
Saamisten muutos muilta	-343 360,23	0,00	0,0	-343 360,23	176 630,16
Korottomien velkojen muutos muilta	-12 038,77	0,00	0,0	-12 038,77	171 789,45
Rahoituksen rahavirta	-16 435 944,54	-15 976 000,00	102,9	-459 944,54	-23 427 687,46
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 409 708,44	-276,96	870 056,48	-2 409 431,48	371 098,82
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	81,02				151,76
Pääomamenojen tulorahoitus, %	0				152
Kassan riittävyys, pv	3 054				2 055
Quick ratio	595,19				512,37
Current ratio	595,19				512,37
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	71 066 691,43				60 257 063,48
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	114 939 474,33				99 209 971,75
Yhdystili 01.01.	99 209 971,75				74 425 377,34
Yhdystilin muutos	15 729 502,58				24 784 594,41

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
KEHITTÄMISRAHASTO

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet
Tulot ja menot on kirjattu tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön.
Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitukset
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan arvoon.
Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.
Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.
Sijoitusten arvo tarkistetaan tilinpäätöshetkellä vertaamalla sitä osakkeiden markkina-arvoon ja kirjaamalla sen perusteella arvonalennus tai arvonalentumisen palautus.

Rahoitusomaisuus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.
Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset
Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty asianomaisen hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät
Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

2. Esittämistavanmuutokset

Tilikaudella 2018 on muista osakkeista ja osuuksista siirretty Pohjois-Pohjanmaan Elykeskuksen puolesta hoidettavat sijoitukset, Northern Start up Fund II ja Northern Start up Fund III, muiden toimeksiantojen varoihin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

3. Palvelujen ostot	2018	2017
Muiden palveluiden ostot	6 060,29	5 161,51
Yhteensä	6 060,29	5 161,51

4. Suunnitelman mukaiset poistot

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	
Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Kuntayhtymäosuudet	ei poistoaikaa
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet	ei poistoaikaa
Muut osakkeet ja osuudet	
Muut osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Muut pitkävaikutteiset sijoitukset	
Vakuutussijoitukset	ei poistoaikaa
Sijoitusrahasto-osuudet	ei poistoaikaa
Liikelaitosten peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Muiden taseyks.peruspääomaos.	ei poistoaikaa
Osakkeiden ja osuuksien arvonn	ei poistoaikaa

5. Pakollisten varausten muutokset

	2018	2017
Muu vastuu 1.1	200 502,61	263 859,84
Lisäykset tilikaudella	178 082,33	200 499,37
Vähennykset tilikaudella	199 874,69	263 856,60
Muu vastuu 31.12	178 710,25	200 502,61
Muutokset yhteensä	178 710,25	200 502,61

6. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot ja -tappiot

	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Muut myyntivoitot	9 441 557,71	0
Myyntivoitot yhteensä	9 441 557,71	0

	2018	2017
Muut toimintakulut		
Muut myyntitappiot	0	1 197,07
Myyntitappiot yhteensä	0	1 197,07

7. Osinkotuotot ja peruspääoman korkotuotot

	2018	2017
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	2 468 828,74	26 275 391,59
Osinkotuotot muista yhteisöistä	599 847,74	470 151,12
Yhteensä	3 068 676,48	26 745 542,71

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

8. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Sijoitukset	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht.yh- teisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 632 761,94	0	0	22 560 595,73	24 193 357,67
Lisäykset	7 794 911,00	0	0	1 107 166,50	8 902 077,50
Vähennykset	3 936 431,00	0	0	15 911 745,67	19 848 176,67
Hankintameno 31.12.	5 491 241,94	0	0	7 756 016,56	13 247 258,50
Arvonlennukset	0	0	0	770 663,91	770 663,91

Kirjanpitoarvo 31.12	5 491 241,94	0	0	6 985 352,65	12 476 594,59
----------------------	--------------	---	---	--------------	---------------

*) Muiden osakkeiden ja osuuksien vähennykset sisältävät 6 786 331,55 euroa toimeksiantojen varoihin siirretyt Northern Start up Fund II ja Northern Start up Fund III rahasto-osuudet vuoden 2017 tilinpäätöshetken arvostuksella.

9. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	596 378,93	253 178,11
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	596 378,93	253 178,11
Siirtosaamiset yhteensä	596 378,93	253 178,11

10. Rahoitusarvopaperit

Joukkovelkakirjalainasaamiset	2018	2017
Jälleenhankintahinta	19 319 642,95	20 703 295,80
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 948 908,95	19 891 635,80
Erotus	370 734,00	811 660,00
 Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	9 409 175,16	11 076 296,77
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 040 105,26	9 507 086,85
Erotus	1 369 069,90	1 569 209,92
Rahoitusarvopaperit yhteensä 31.12.2018	26 989 014,21	29 398 722,65

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

11. Oma pääoma

	2018	2017
Muut omat rahastot 1.1.	47 632 857,89	47 632 857,89
Muut omat rahastot 31.12.	47 632 857,89	47 632 857,89
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	96 833 391,13	72 394 287,32
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 31.12.	96 833 391,13	72 394 287,32
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	9 117 596,93	24 439 103,81
Oma pääoma yhteensä	153 583 845,95	144 466 249,02

12. Pakolliset varaukset

	2018	2017
Muut pakolliset varaukset	178 710,25	200 502,61
Muut pakolliset varaukset yhteensä	178 710,25	200 502,61

13. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erä

Lyhytaikaiset siirtovelat	2018	2017
Menojäämät		
Muut menojäämät	172 667,51	190 715,22
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	172 667,51	190 715,22

15.2 Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston tarkoituksena on tukea Oulun kulttuurielämää myöntämällä tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille. Rahaston viidentenä toimintavuotena hakemuksia saapui yhteensä 95, joista 25 sai myönteisen päätöksen.

Rahoitettava toiminta on hyvin monipuolisesti erilaisia projekteja, taideteoksia, tapahtumia tai teosten valmistamisia. Apurahoista päättää sivistys- ja kulttuurijohtaja. Ehdotuksen apurahoista valmistelee sivistys- ja kulttuurijohtajan asettama työryhmä ja työtä ohjaavat sivistys- ja kulttuurilautakunnan hyväksymät apurahaperiaatteet.

Vuonna 2018 rahasto sai 850 865 euron loppujako-osuuden Oulun Valistustalo Oy:stä (liiketoiminnan muut tuotot).

Rahaston rahavaroista muodostettua erillissijoitus-salkkua hoitaa konsernipalveluiden rahoitusryhmä kaupungin sijoitusperiaatteiden mukaisesti.

Tuloslaskelman mukaan sijoitusten nettotuotto v. 2018 oli -35 025 euroa (v. 2017: 50 525 euroa).

Sijoitusten nettotuotto koostuu toteutuneista sijoitusten tuotoista 85 701 eurosta (74 607 euroa) ja sijoitusten markkina-arvon alentumisesta -120 725 eurosta (-24 083 euroa). Markkina-arvon alentuminen ei ole toteutunut tappio, mutta markkina-arvon alentuminen on esitettävä varovaisuusperiaatteen mukaisesti kuluna tuloslaskelmassa. Salkun tuotto oli -4,71 % (2,35 %). Markkina-arvon alentumiset sisältävä sijoitusten nettotuotto ei riittänyt avustusten maksamiseen. Saadusta jako-osuudesta ja sijoitusten tuotoista lisättiin noin 865 000 euroa erillissijoitussalkkuun, minkä jälkeen sijoitusten hankinta-arvo oli 4 620 494 euroa (3 755 355 euroa). Sijoitusten markkina-arvon muutos oli 575 304 euroa (-2 672 euroa) ja markkina-arvo 4 773 223 euroa (4 197 919 euroa).

Vuonna 2018 avustuksia jaettiin 75 000 euroa (74 624 euroa). Avustuksia jaettiin 110 025 euroa enemmän, kuin markkina-arvon alentumisen sisältävä sijoitusten nettotuotto. Jaettujen avustusten määrä on rahaston periaatteiden mukainen, koska rahaston kumulatiiviset tilikauden tulokset ovat ylijäämäiset.

OULUN KAUPUNKI**OULUN VALISTUSTALORAHASTO**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot	850 864,82	850 000,00	100,10	864,82	0,00
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavara					
Palvelujen ostot	-3 738,82	-5 000,00	74,80	-1 261,18	-3 946,11
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-3 738,82	-5 000,00	74,80	-1 261,18	-3 946,11
Liiketoiminnan muut kulut	-75 000,00	-75 000,00	100,00	0,00	-74 624,33
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	772 126,00	770 000,00	100,30	2 126,00	-78 570,44
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	69 113,19	80 000,00	86,40	-10 886,81	62 224,19
Muut rahoitustuotot	25 907,46	0,00	0,00	25 907,46	14 874,20
Muut rahoituskulut	-130 045,16	0,00	0,00	-130 045,16	-26 573,67
Rah.tuotot ja kulut yhteensä	-35 024,51	80 000,00	-43,80	-115 024,51	50 524,72
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUN. ERIÄ	737 101,49	850 000,00	86,70	-112 898,51	-28 045,72
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	737 101,49	850 000,00	86,70	-112 898,51	-28 045,72
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	737 101,49	850 000,00	86,70	-112 898,51	-28 045,72
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	16,2				143,59
Kaupungin sijoittaman pääoman tuotto, %	16,2				143,59

OULUN KAUPUNKI**OULUN VALISTUSTALORAHASTO**

LIKELAITOKSEN TASE	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Muut aineelliset hyödykkeet	78 214,09	78 214,09
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	78 214,09	78 214,09
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	78 214,09	78 214,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	36 528,45	44 020,02
Muut saamiset	133,81	169,24
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	36 662,26	44 189,26
Saamiset yhteensä	36 662,26	44 189,26
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	4 437 891,55	3 693 478,50
Rahoitusarvopaperit yhteensä	4 437 891,55	3 693 478,50
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 474 553,81	3 737 667,76
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 552 767,90	3 815 881,85
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Muut omat rahastot	3 601 500,00	3 601 500,00
Ed.tilikausien yli/alijäämä	214 166,41	242 212,13
Tilikauden yli/alijäämä	737 101,49	-28 045,72
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 552 767,90	3 815 666,41
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	0,00	-215,44
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00	-215,44
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	0,00	-215,44
VASTATTAVAA	4 552 767,90	3 815 881,85
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	100,0	100,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	951,3	214,2
Lainakanta 31.12., 1000 €	0,0	0,2
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	36,5	44,0

OULUN KAUPUNKI**OULUN VALISTUSTALORAHASTO**

LIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	Talousarvio	Tot-%	Ylitys+ / Alitus-	1.1.-31.12.2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyjäämä (-alijäämä)	772 126,00	770 000,00	100,30	2 126,00	-78 570,44
Rahoitustuotot ja -kulut	-35 024,51	80 000,00	-43,80	-115 024,51	50 524,72
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	737 101,49	850 000,00	86,70	-112 898,51	-28 045,72
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta	7 491,57	0,00	0,00	7 491,57	-58 842,93
Saamisten muutos muilta	35,43	0,00	0,00	35,43	-130,97
Korott. velkojen muutos muilta	-215,44	0,00	0,00	-215,44	215,44
Rahoituksen rahavirta	7 311,56	0,00	0,00	7 311,56	-58 758,46
RAHAVAROJEN MUUTOS	744 413,05	850 000,00	87,60	-105 586,95	-86 804,18
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Quick ratio					17 349,00
Current ratio					17 349,00
Kassan riittävyys(pv)	66,23				165,21
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelle €	873 053,81				135952,32
INFORMATIIVINEN TIETO					
	31.12.2018				31.12.2017
Yhdystili 31.12.	36 528,45				44 020,02
Yhdystili 01.01.	44 020,02				-14 822,91
Yhdystilin muutos	-7 491,57				58 842,93

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
OULUN VALISTUSTALORAHASTO

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoritusperusteisesti poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. Toimintatuotot

Muut toimintatuotot

Yhteensä

	2018	2017
Muut toimintatuotot	850 864,82	0,00
Yhteensä	850 864,82	0,00

Oulun kaupunki on omistanut selvitystilassa olleen Valistustalo Oy:n osakkeita.

Yhtiön purun myötä on jaettu jakamattomat varat tunnettujen osakkeenomistajien kesken heidän omistustensa suhteessa tilikaudella 2018.

2. Palvelujen ostot

Muiden palveluiden ostot

Yhteensä

	2018	2017
Muiden palveluiden ostot	3 738,82	3 946,11
Yhteensä	3 738,82	3 946,11

3. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet**Aineelliset hyödykkeet**

Muut aineelliset hyödykkeet

Arvo- ja taide-esineet

ei poistoa

Muut hyödykkeet

ei poistoa

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn. maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00	78 214,09	0,00	78 214,09
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	78 214,09	0,00	78 214,09
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	78 214,09	0,00	78 214,09

5. Rahoitusarvopaperit

	2018	2017
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	4 773 223,08	4 197 918,66
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 437 891,55	3 693 478,50
Erotus	335 331,53	504 440,16

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

6. Oma pääoma

	2018	2017
Muut omat rahastot 1.1.	3 601 500,00	3 601 500,00
Muut omat rahastot 31.12.	3 601 500,00	3 601 500,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä 1.1.	214 166,41	242 212,13
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	737 101,49	-28 045,72
Oma pääoma yhteensä	4 552 767,90	3 815 666,41

Tytäryhteisöjen toimintakertomus ja tilinpäätöstiedot

16 TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSTIEDOT

16.1 Tytäryhteisöt

16.1.1 Oulun Energia –konserni

Oulun Energia -konserni	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	288 000	288 631	281 778	6 853
Liikevoitto, t€	34 000	32 910	35 033	-2 123
Tilikauden tulos, t€	21 000	16 329	19 423	-3 094
Taseen loppusumma, t€	946 000	934 500	900 446	34 054
Investoinnit, t€	84 450	73 207	27 466	45 741
Omavaraisuusaste, %	58,0	59,8	60,3	-0,5
Sijoitetun pääoman tuotto-%	5,0	5,0	5,8	-0,8

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Biovoimalaitosinvestointiin on kertynyt 31.12.2018 mennessä kustannuksia n. 11 M€ vähemmän kuin budjetointivaiheessa oletettiin.

Oulun Energia –konsernin tilikauden 2018 liikevaihto toteutui lähes budjetoidun mukaisesti (ero +0,6 M€), kasvua edellistilikauteen verrattuna on 6,9 M€. Muutos edelliseen tilikauteen verrattuna johtuu olennaisilta osin sähkön myyntituottojen kasvusta 4,4 M€ ja sähkön siirtotuotot kasvusta 3,6 M€.

Liiketulostasolla budjetoidusta määrästä jäätiin 1,1 M€ ja edellistilikauden liiketuloksesta 2,2 M€. Olennainen ero edelliskauteen on konsernissa kirjattujen poistojen määrä, suunnitelman mukaiset poistot ovat kasvaneet 1,7 M€. Lisäksi konsernireservin tuloutus on päättynyt vuonna 2017, tuloutuksen vaikutus tilikauden 2017 tulokseen oli 3,6 M€.

Oulun alueen lämmitystarve oli noin 3,4 prosenttia pienempi kuin vuosi 2017. Lämmitystarpeella on suora vaikutus kaukolämmön kysyntään.

Investoinnit

Oulun Energia Oy:n investoinnit tilikaudella 2018 olivat yhteensä 62,4 M€. Investointimäärästä suurin osa eli 44,1 M€ koskee Biovoimalaitos-investointia, josta emoyhtiön hallitus teki investointipäätöksen 04.01.2018. Kyseisen investoinnin kokonaisarvo on n. 200 M€. Voimantuotantoa, kaukolämpöverkkoa ja sähkön jakelua- ja siirtoverkkoa koskevat investoinnit toteutuivat n. 5,9 M€ budjetoitua pienempinä.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Biovoimalaitosinvestoinnin rahoittamiseen on neuvoteltu kaksi 100 M€ lainaa yhteensä siis 200 M€. Lainojen velkakirjat on allekirjoitettu tilikauden 2018 aikana, mutta lainoja ei ole nostettu. Nykyisten lainojen takaisinmaksuaikoihin ei ole tullut muutoksia.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Sähkön hinta vuonna 2018 oli edellisvuotta korkeammalla tasolla sähkön kysynnän kasvaessa, korkeampien polttoainehintojen ja nousseen päästöoikeuden hinnan vuoksi. Suomen hinta-alueen spot-hinnan vuosikeskiarvo oli 46,80 (33,19) euroa megawattitunnilta. Kuukausikohtaisesti tarkasteltuna spot-aluehinta oli korkeimmillaan elokuussa (55,48 €/MWh). Pohjoismaiden hydrologinen tilanne oli koko vuoden alle pitkän aikavälin keskiarvon.

Aurinkoenergian markkinat Suomessa ovat kääntyneet voimakkaaseen kasvuun viimeisen neljän vuoden aikana. Lisääntyneeseen kysyntään eniten vaikuttavia tekijöitä ovat kehittynyt teknologia ja siten investointikustannusten madaltuminen, jolloin ympäristöystävällisyyden lisäksi aurinkoenergiasta on tulossa jatkossa entistä kilpailukyisempi vaihtoehto.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Oulun Energia -konsernin budjetoitu liikevaihto tilikaudelle 01.01.-31.12.2019 on 317,5 milj. euroa ja liikevoitto 37,2 milj. euroa.

Pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla hintakehitys on jatkanut nousua ja hintakehityksessä ei ole odotettavissa merkittävää muutosta. Sähkön kulutuksen uskotaan jatkavan maltillista kasvua ja energiayhtiöt jatkanevat aktiivista asiakashankintaa pitäen hintakilpailun jatkossakin kireänä.

Konserni (Oulun Sähkönmyynti Oy) arvioi myyntivolyymin kasvavan vuoden 2019 aikana ja sähkön hankinnan kaupankäyntistrategia on päivitetty vastaamaan paremmin tulevaisuuden haasteita. Aurinkovoimaloiden myyminen palveluna kasvoi merkit-

tävästi vuonna 2018 ja suosion odotetaan kasvavan huomattavasti vuonna 2019 Oulun Sähkönmyynti Oy jatkaa vahvaa panostusta aurinkosähköliiketoimintaan vuonna 2019. Yhtiöllä on vankka kokemus aurinkovoimalaitosten myynnistä, suunnittelusta ja toimitusprojekteista, johon on hyvä perustaa myyntivolyymiin kohdistuvat kasvutavoitteet.

Energiaviraston sähkön jakeluverkkotoiminnan valvontajakso vaihtui vuoden 2016 alussa ja valvontajakso kattaa vuodet 2016–2019. Valvontajakson sallitun tuoton määrittävä valtion kymmenen vuoden obligaatiokorko on laskusuunnassa ja tämän johdosta Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy:n sallittu tuotto tulee myös pieneneään.

Oulun Energia Urakointi Oy arvioi tulevan tilikauden toimintaedellytykset kohtuullisiksi, mutta kiristyvä markkinatilanne asettaa paineita toiminnan ja prosessien tehostamiselle.

Turveruukki Oy:n vuoden 2019 toimitukset ovat käynnistyneet suunnitelmien mukaisesti, eikä näköpiirissä ole sellaisia poikkeuksellisia tekijöitä, jotka vaikuttaisivat arvioon toiminnan tavoitteiden saavuttamisesta lyhyellä tähtäimellä. Turveruukki Oy toteuttaa Oulun Energia -konsernin uutta strategiaa, jonka mukaisesti konserni tavoittelee energiantuotannossa 90 % hiilineutraalisuutta vuonna 2030 ja kokonaan hiilineutraalia energiantuotantoa 2040 luvun aikana. Turveruukin tärkeimpänä tehtävänä on mitoittaa turvetuotantokapasiteetti asiakkaiden energiaturvetarpeen mukaiseksi. Tähän liittyvää suunnittelutyötä jatketaan vuonna 2019. Yrittäjäre-surssien saatavuus on myös tärkeä osa Turveruukin toimintaa. Turveruukki aloittaa turveyrittäjien valmentamisen turve/puuryrittäjyyteen, jolla voidaan vahvistaa yrittäjäre-surssien saatavuutta myös tulevaisuudessa.

16.1.2 Oulun Energia Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Yhtiön toimialana on energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi tuottaa, hankkia, siirtää ja myydä sähkö- ja lämpöenergiaa sekä polttoaineita. Yhtiön toimialaan kuuluu lisäksi tarjota allaan liittyviä suunnittelu-, käyttö-, kunnossapito- ja asennuspalveluita sekä energialiiketoimintaan liittyviä oheispalveluja. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä. Yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä osakkeita, osuuksia ja muita arvopapereita sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. Yhtiö voi käydä energiatoimialaan liittyvää johdannaiskauppaa.

Oulun Energia Oy (emoyhtiö)	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	218 823	220 196	210 595	9 601
Liikevoitto, t€	20 510	19 122	18 223	899
Tilikauden tulos, t€	6 972	4 726	4 021	705
Taseen loppusumma, t€	806 460	833 940	796 670	37 270
Investoinnit, t€	23 489	62 409	16 035	46 374
Omavaraisuusaste, %	66,3	64,7	65,8	-1,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,5	3,4	3,7	-0,3

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Taseen loppusumma sekä investointien määrä eroavat budjetoidusta määristä olennaisesti, koska päätös biovoimalaitosinvestoinnista on tehty vasta vuoden 2018 tammikuussa eli varsinaisen budjetin hyväksynnän jälkeen.

Oulun Energia Oy:n tilikauden 2018 liikevaihto toteutui hieman budjetoitua suurempana (+1,4 M€), kasvua edellistilikauteen verrattuna on 9,6 M€. Olennaisimmat erot edellistilikauteen verrattuna: sähkön myyntituotot +5,0 M€, lämmön myyntituotot +2,2 M€, polttoaineiden myyntituotot +1,4 M€ ja höyryn myyntituotot +1,0 M€.

Liiketulostasolla budjetoidusta määrästä jäätiin 1,4 M€, joskin parannusta edellistilikauteen verrattuna oli 0,9 M€. Muutos edelliseen tilikauteen aiheutuu olennaiselta osin henkilöstökulujen laskusta sekä Toppilan voimalaitosten epäkäytettävyys ongelmista.

Yhtiö on myöntänyt Oulun Energia Urakointi Oy:lle konserniavustusta 1,7 M€, joka pienentää Oulun Energia Oy:n tilikauden tulosta.

Oulun alueella lämmitystarve oli 3,4 prosenttia pienempi kuin vuonna 2017. Lämmitystarpeella on suora vaikutus kaukolämmön kysyntään.

Investoinnit

Oulun Energia Oy:n investoinnit tilikaudella 2018 olivat yhteensä 62,4 M€. Investointimäärästä suurin osa eli 44,1 M€ koskee Biovoimalaitos-investointia, josta emoyhtiön hallitus teki investointipäätöksen 04.01.2018. Kyseisen investoinnin kokonaisarvo on n. 200 M€. Voimantuotantoa ja kaukolämpöverkkoa koskevat investoinnit toteutuivat n. 3,5 M€ budjetoitua pienempinä.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Biovoimalaitosinvestoinnin rahoittamiseen on neuvoteltu kaksi 100 M€ lainaa yhteensä siis 200 M€. Lainojen velkakirjat on allekirjoitettu tilikauden 2018 aikana, mutta lainoja ei ole nostettu. Nykyisten lainojen takaisinmaksuaikoihin ei ole tullut muutoksia.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Sähkön hinta vuonna 2018 oli edellisvuotta korkeammalla tasolla sähkön kysynnän kasvaessa, korkeampien polttoainehintojen ja nousseen päästöoikeuden hinnan vuoksi. Suomen hinta-alueen spot-hinnan vuosikeskiarvo oli 46,80 euroa megawattitunnilta, vuonna 2017 vastaava luku oli 33,19 €. Kuukausikohtaisesti tarkasteltuna spot-aluehinta oli korkeimmillaan elokuussa (55,48 €/MWh). Pohjois-

maiden hydrologinen tilanne oli koko vuoden alle pitkän aikavälin keskiarvon.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Oulun Energia Oy:n budjetoitu liikevaihto tilikaudelle 01.01.-31.12.2019 on 248,1 milj. euroa ja liikevoitto 26,2 milj. euroa. Yhtiön liikevaihdon ennustetaan kasvavan tilikauteen 2018 verrattuna 27,9 M€ ja liiketuloksen 7,1 M€, lähinnä sähkön markkinahinnan kasvuodotuksista johtuen.

16.1.3 Oulun Satama Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Satamatoiminta

Oulun Satama Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	8 582	8 507	8 691	-184
Liikevoitto, t€	606	649	890	-241
Tilikauden tulos, t€	2	20	358	-338
Taseen loppusumma, t€	54 000	54 553	46 775	7 778
Investoinnit, t€	7 250	6 772	10 181	-3 409
Omaraisuusaste, %	55,3	57,6	65,4	-7,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,9	1,3	2,5	-1,2

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Sataman kokonaisliikenne (kotimaan + ulkomaan liikenne) oli 3,44 miljoonaa tonnia. Vuoden kokonaisliikenne jäi edellisestä vuodesta -2,8 %. Konttiliikenteessä saavutettiin sataman uusi ennätys 51906 TEU (+10,8 %). Laivakäyntejä Oulun satamassa vuonna 2018 oli 559, kun edellisenä vuonna käyntejä oli 573. Sataman hallitus päivittää tilikauden talousarviota ja investointisuunnitelmaa joustavasti todellisten, ja mahdollisesti nopeasti muuttuvien asiakastarpeiden perusteella.

Investoinnit

Investoinnit vuonna 2018 olivat yhteensä noin 6,8 miljoonaa euroa. Tästä summasta suurin osa käytettiin uuden 12,5 metrin väylän, uusien rautateiden sekä kenttäalueiden rakentamiseen. Uusi 12,5 metrin väylä ruopattiin syys-lokakuussa 2018. Uusilla kenttäalueilla mahdollistettiin mm. uuden satamaoperaattorin sijoittuminen Oulun satamaan.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun Satama Oy lyhensi lainoja vuonna 2018 alku-peräisten lyhennyssuunnitelmien mukaisesti.

Oulun kaupungin konsernitilin limiittiä hyödynnettiin yht. 10 milj. eurolla ennen uuden lainan nostoa joulukuussa 2018. Kyseessä on ulkoisen rahoituslaitoksen myöntämä laina, summaltaan 13 milj. euroa.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Vuonna 2018 toteutettu Oulun syväväylän ruoppaus on erittäin merkittävä ja tärkeä investointi sataman kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi ja edelleen parantamiseksi. Laivojen koon suurenemisen uskotaan etenevän ja se aiheuttaa myös muita investointitarpeita sataman infraan tulevina vuosina. Oulun Satamalla on suunnitelmat myös seuraavien vuosien investoinneista. Investointien laajamittainen toteuttaminen edellyttää tulevina vuosina uusien liikennevirtojen avaamista Oulun sataman kautta.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Kilpailu satamien välillä kiristyy entisestään vuonna 2019. Uuden 12,5 m syväväylän avautumisella uskotaan olevan positiivinen vaikutus Oulun sataman kautta kulkevien lastien määrään. Pohjoisen suurhankkeiden volyymit ohjaavat myös Perämeren tulevaa satamakehitystä osaltaan. Osa satamista taistelee vähenevien volyymien kanssa. Satamat ovat lisänneet markkinointiponnisteluja ja pyrkivät myös sitä kautta lisäämään läpikulkevaa tavaravirtaa.

Oulun Satama Oy varautuu toiminnassaan strategisiin riskeihin liittyen toimintaympäristön muutoksiin (esim. muutokset suurten asiakkaiden toiminnassa) ja sidosryhmien toimintaan.

16.1.4 Kiertokaari Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Yhtiön toimialana on jätehuoltopalvelujen ja jäteneuvonnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä.

Kiertokaari Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	14 400	15 258	15 642	-384
Liikevoitto, t€	1 270	564	1 419	-855
Tilikauden tulos, t€	592	141	567	-426
Taseen loppusumma, t€	19 765	19 976	19 077	899
Investoinnit, t€	1 350	1 745	2 000	-255
Omavaraisuusaste, %	59,0	55,5	48,7	6,8
Sijoitetun pääoman tuotto-%	7,0	6,2	8,1	-1,9

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Vuoden 2018 liikevaihto toteutui lähes edellisen vuoden tasoisesti, tosin talousarviota suurempana. Seka- ja rakennusjätteen määrä väheni edellisvuodesta. Liikevoitto romahti vuodesta 2017 palvelujen oston ja ostopohjan ennakoitua suuremman toteuman vuoksi. Polttokelpoista jätettä jouduttiin kuljettamaan poltettavaksi viranomais määräysten ja Oulun ekovoimalaitoksen haasteiden vuoksi Sundsvalliin Ruotsiin, Tampereelle ja Vantaalle. Polttokelpoisen jätteen varasto 31.12.2018, josta on saatu tulo v. 2018, kuljetetaan poltettavaksi v. 2019 aikana. Polton kulut on jaksotettu vuodelle 2018, joka puolestaan vaikutti siihen, että tilikauden tulos toteutui reilut 400 000 euroa pienempänä kuin v. 2017.

Investoinnit

Investoinnit toteutuivat talousarviota suurempina, mutta eroa edellisen vuoden toteumaan tuli 255 000 euroa vähemmän. Suurimpana syynä poikkeamille oli uuden vaakatoimistorakennuksen rakentaminen, josta noin puolet kustannuksista toteutuivat v. 2017 ja puolet v. 2018. Toinen merkittävä investointi oli jättesäiliön pohjoispuolelle rakentuva 2,5 hehtaarin suuruinen käsittelyaluekenttä, joka saatiin asfaltointia lukuun ottamatta valmiiksi.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä ei ole lainoja.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Jätehuoltoyhteistyö Limingan, Muhoksen, Tyrnävän ja Utajärven kuntien kanssa päättyi 31.12.2018. Jätelain suoma hankintalaista poikkeava 10 %:n markkinaehtoisuuden toiminnan raja edellyttää yritysperäisten jätteiden määrän tarkkailua ja sen varmistamista, ettei jätettä tule toimialueen ulkopuolelta.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Vuonna 2019 oletetaan vastaanotettavan jätteen määrän olevan hieman pienempi kuin vuonna 2018 johtuen toimialueen pienenemisestä. Yhtiössä valmistaudutaan Oulun Energia Oy:n lajittelulaitoksen rakentamiseen lajitteluareena Laren viereen muuttamalla mm. kulkuyhteyksiä alueelle. Kiertokaari on mukana mm. NOISS- sekä 6Aika-hankkeeseen kuuluvassa CircHubs -tutkimus- ja kehittämishankkeissa kiertotalouden edistämiseksi. Kaiken toiminnan tavoitteena on edelleen materiaali kierrätysasteen nostaminen ja Laanilan ekovoimalaitokselle poltoon toimitettavien jätteiden määrän vähentäminen. Mahdollisuudet pakkausmuovijätteen erilliseen talteenottoon Ruskossa selvitetään.

16.1.5 Nallikari Seaside Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Majoitus- ja matkailupalvelujen harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta.

Nallikari Seaside Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	1 600	1 708	1 571	137
Liikevoitto, t€	200	180	160	20
Tilikauden tulos, t€	160	88	129	-41
Taseen loppusumma, t€	4 500	4 797	4 912	-115
Investoinnit, t€	95	156	236	-80
Omavaraisuusaste, %	39,0	42,4	39,4	3,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,4	3,8	3,4	0,4

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Tavoitteet saavutettiin budjetoitua paremmin. Majoitusmyynti kasvoi tasaisesti lähes ympäri vuoden ja toteutunut keskihinta on parantunut.

Investoinnit

Investoinnit pitävät sisällään kuuden kesäkäyttöisen mökin hankinnan, sekä perusparannusmenoja mm. lomamökkien kylpyhuoneremontteja ja porttirakennuksen ulkoverhouksen maalaustöitä. Perusparannusmenot toteutuivat budjetoitua suurempina; joh-tuen lähinnä kylpyhuoneremonttien laajemmasta toteutuksesta kuin alun perin suunniteltiin.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Ei uusia lainoja, olemassa olevan lainan takaisinmaksu toteutunut suunnitellulla aikataululla.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Ei mainittavia muutoksia toimintaympäristössä tai toimialalla yleensä.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Uusia vetovoimaisia palvelukokonaisuuksia pyritään luomaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa lähinnä alueella ja lähiseudulla. Toiminnassa yleisesti ja erityisesti markkinoinnissa pureudutaan trendeihin: aitous, kestävä matkailu, yksilöllisyys, kokemuk-sellisuus sekä teknologian hyödyntäminen.

16.1.6 Sivakka-konserni

Sivakka-konserni on Oulun kaupungin kokonaan omistama yhtymä, jonka tehtävänä on tukea kaupungin asuntopolitiikan toteutumista ylläpitämällä monipuolista ja kohtuuhintaista vuokra-asuntokantaa Oulun kaupungissa. Sivakka-konserniin kuuluvat Sivakka-yhtymä Oy ja sen tytäryhtiöt Oulun Sivakka Oy, Oulun Tervatalot Oy, Oulun Remonttimylly Oy, Kiinteistö Oy Oulun Pikisaari ja As Oy Pirrakatu 1 (omistusyhteisyritys, ei yhdistetä tilinpäätökseen). Sivakka-konsernilla on vuokrattavana noin 8 300 asuntoa.

Sivakka-konserni	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	58 025	57 718	57 073	645
Liikevoitto, t€	8 000	10 758	10 583	175
Tilikauden tulos, t€	5 000	6 636	5 986	650
Taseen loppusumma, t€	330 000	311 353	322 991	-11 638
Investoinnit, t€	9 000	15 200	18 500	-3 300
Omavaraisuusaste, %	33,0	36,0	32,7	3,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	3,8	3,8	3,6	0,2

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Sivakka-konsernin asuntojen kysyntä säilyi hyvänä ja vuoden lopussa asuntojen käyttöaste oli 98,0 %, mikä oli 0,2 % edellisvuotta parempi. Käyttöasteen nousu lisäsi vuokratuottoja ja samaan aikaan merkittävästi pienentynyt asukasvaihtuvuus pienensi korjauskustannuksia. Nämä tekijät tukivat yhtiön liikevoittoa. Sivakan yhtiörakenteen järjestelyt jatkuivat vuonna 2018 siten, että Oulun Asuntohankinta Oy ja As Oy Haukiputaan Moisanmäki sulautuivat Oulun Sivakka Oy:hyn toimintavuoden aikana. As Oy Yli-lin Revonmylly sulautui Sivakka-yhtymän Oy:hyn.

Talouden tunnusluvut kehittyivät odotusten mukaisesti ja yhtiön vakavaraisuus ja maksuvalmius mahdollistavat yhtiön kehittämisen pitkäjänteisesti.

Investoinnit

Vuoden 2018 aikana Sivakka-konsernissa toteutettiin peruskorjausinvestointeja yhteensä 13 007 000 euron arvosta. Oulun Sivakka Oy:n osalta merkittäviä investointeja olivat Nokikanantien Selvaakki-talojen peruskorjauksen toinen vaihe ja yhtiön Myllytullin toimitilojen peruskorjaus. Merkittäviä olivat myös 131 asunnon peruskorjaukset kohteissa Koehmaisentie, Tuulihaukka ja Kalervo. Oulun Tervatalot Oy:n kohteista Parkettipuiston peruskorjaus valmistui toimintavuoden aikana. Sivakka-yhtymä Oy:n merkittävin investointi vuonna 2018 oli Jätin perus-

korjaus, jonka yhteydessä kohteeseen toteutettiin 4 jälkiasennushissiiä. Näihin hisseihin saatiin avustuksia yhteensä 451 210 euroa. Uudisrakennushankkeita käynnistyi vuoden 2018 vain yksi kappale. Oulun Sivakka / Kissankellotien 78 asuntoa valmistuvat vuoden 2019 aikana.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Konsernin pitkäaikainen vieras pääoma pieneni edellisvuodesta 13,6 miljoonaa euroa 180,3 miljoonaa euroon. Sivakka-konsernin ulkopuolisia lainoja ei nostettu vuonna 2018. Lainojen lyhennyksiin käytettiin 19,1 miljoonaa euroa.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Vuosi 2018 oli Suomen taloudelle vahvan kasvun aikaa, mikä näkyi myös Oulun talousalueella parantuneena asuntokysyntänä. Oulun seudun asuntotuotanto oli toimintavuoden aikana ennätyksellisen vilkasta ja runsaasta kerrostaloasuntojen uudistustannosta merkittävä osa päättyy vapaarahoitteiselle vuokramarkkinalle. Kasvanut tuotanto näkyi vuokramarkkinassa etenkin yksöiden tarjonnan merkittävänä lisääntymisenä. Voimakkaasti lisääntyvä tarjonta vähentää pienten asuntojen pitkään jatkunutta vuokrien nousua.

Talouden elpyminen vaikutti myös Oulun talousalueen vuokra-asuntomarkkinoihin ja kysyntä parani vuoden mittaan niin, että pitkään jatkuneen ylitar-

jontatilanteen voidaan katsoa tasaantuneen tasapainotilaksi.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Yhtiön kiinteistöjä on laajalla alueella eri puolilla laajaa Oulua ja kaikkien kohteiden vuokrausasteen korkeana pitäminen tulee olemaan haastavaa. Oulun kaupungin palveluverkon tulevat muutokset voivat lisätä alueellisia kysyntäeroja entistä enemmän. Kiinteistöjen ja palveluiden osalta tarvitaan voimakasta panostusta laadun jatkuvaan parantamiseen. Lähivuosia silmällä pitäen on varauduttava siihen, että osa kiinteistöistä voidaan siirtää pois vuokrakäytös-

tä ja keskittää entistäkin enemmän taloudellisia ponnoksia sellaisiin kiinteistöihin, joiden vuokrattavuus säilyy hyvänä pitkällä tähtäimellä. Väestöennusteiden mukaan Oulun alueen väestö lisääntyy myös tulevaisuudessa, mikä mahdollistaa myös uusien investointien toteuttamisen lisääntyvää kysyntää tyydyttämään.

Yleinen taloustilanne ei näillä näkymin aiheuta nopeita muutoksia yrityksen toimintaedellytyksiin ja vuokra-asuntojen kysynnän odotetaan säilyvän vakaana. Yhtiön kilpailukyky on edelleenkin hyvä ja yhtiö tulee suoriutumaan sille kuuluvista velvoitteista myös jatkossa.

16.1.7 Haukiputaan Kehitys Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Kiinteistöliiketoiminta

Haukiputaan Kehitys Oy on entinen Haukiputaan kunnan elinkeinojen kehittämissyhtiö. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala on hallita omistus- ja vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja rakentaa niihin toiminta- ja palvelutiloja yritysten käyttöön vuokrattavaksi tai lunastettavaksi, ostaa ja myydä koneita ja laitteita sekä harjoittaa yritystoimintaa edistävää projekti- ja palvelutoimintaa. Yhtiö toimii nykyisin kiinteistöliiketoimintaa harjoittavana yhtiönä.

Yhtiöllä on omistuksessaan noin 44 000 neliometriä tuotanto-, varasto-, toimisto- ja liiketiloja Haukiputaan, Kiimingin ja Yli-lin alueella. Pääosa toimitiloista sijaitsee Haukiputaalla. Yhtiön suurin toimitilakeskitymä sijaitsee Haukiputaan Ukonkaivoksen alueella, jossa on noin 30 000 neliötä elektroniikkateollisuudelle tehtyjä toimitiloja.

Haukiputaan Kehitys Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	1 900	1 915	1 924	-9
Liikevoitto, t€	266	243	664	-421
Tilikauden tulos, t€	89	108	422	-314
Taseen loppusumma, t€	12 330	11 989	12 543	-554
Investoinnit, t€	100	92	202	-110
Omavaraisuusaste, %	92,0	94,4	89,3	5,1
Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,1	2,1	5,7	-3,6

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Merkittäviä poikkeamia talousarviosta ei ollut. Tuloksen merkittävä pieneneminen edellisestä vuodesta johtui suurimmalta osalta vuoden 2017 kiinteistöjen myyntivoitoista, joita ei vuodelle 2018 tullut lainkaan.

Investoinnit

Investoinnit olivat kokonaisuudessaan olemassa olevien rakennusten aktivoituja korjausmenoja. Suurin investointikohde oli Teollisuustie 2:ssa sijaitsevan päiväkotirakennuksen korjaus- ja muutostyöt.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiö ei ottanut vuonna 2018 lainoja. Yhtiö lyhensi lainoja lainojenhoitosuunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Toimitilakysyntä kohdistuu entistä vahvemmin hyvällä sijainnilla oleviin uudehkoihin kohteisiin. Asiakkaat kiinnittävät entistä enemmän huomiota tilankäytön tehokkuuteen ja taloudellisuuteen.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Yhtiön omistukseen on siirtymässä 12 Oulun kaupungin omistaman yhtiön kaupungin omistusosuus, mikä tulee kasvattamaan yhtiön liikevaihtoa. Osakkeet ovat pääosin kiinteistöyhtiöiden osakkeita.

16.1.8 Oulun Pysäköinti Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Kiinteistö- ja pysäköintilaitostoiminta

Oulun Pysäköinti Oy on Oulun kaupungin omistama yhtiö, joka on perustettu pysäköintitoiminnan käytännön tehtävien hoitamista varten. Oulun Pysäköinti Oy tarjoaa asiakkailleen pysäköintipalveluja keskustan alla Kivisydämessä (900 paikkaa), Autosaaren (447) ja Autoheikin (225) pysäköintitaloissa sekä toimii pysäköintioperaattorina Kontinkankaan alueella sekä Luupin pysäköintialueilla (n. 1200 paikkaa). Yhtiö vastaa lisäksi Oulun kaupungin katupysäköinnin lippuautomaattien huollosta ja ylläpidosta (n. 90 kpl). Yhtiö omistaa, hallinnoi ja vuokraa liiketiloja Oulun Vanha Paloaseman ja Autoheikin kiinteistöissä.

Oulun Pysäköinti Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	3 513	4 162	3 920	242
Liikevoitto, t€	-15	912	659	253
Tilikauden tulos, t€	-728	265	-72	337
Taseen loppusumma, t€	84 186	77 536	86 676	-9 140
Investoinnit, t€	-1 569	-1 560	0	-1 560
Omavaraisuusaste, %	65,1	65,4	58,2	7,2
Sijoitetun pääoman tuotto-%	neg.	neg.	neg.	0,0

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Kivisydän saavuttaa liiketoimintasuunnitelmassa tavoitteeksi asetetun käyttökertoimen. Kivisydämen tilikauden 2018 toteutunut käyttökerroin on 1,99.

Kivisydämen toiminnallisuus ja luotettavuus saadaan varmistettua = tekniikasta johtuvia tilanteita joiden vuoksi laitos on poissa pysäköintikäytöstä kokonaisen vuorokauden = korkeintaan 2 kpl / vuonna 2018.

Kivisydän pysäköintilaitos on täyttänyt sille asetetut toiminnalliset tavoitteet. Tekniikasta johtuvia tai muusta syystä johtuvia keskeytyksiä ei ole tapahtunut toimintavuoden aikana.

Yhtiö saavuttaa budjetin 2018 = liikevaihto, liikevoitto / -tappio, tulos

Yhtiön tilikauden liikevaihto oli 4 162 t€ (3 920 t€ vuonna 2017) ja kasvoi edellisestä vuodesta 6 %. Liikevaihto oli 18,5 % budjetoitua parempi koko toimintavuoden jatkuneesta hyvästä käyttöasteesta johtuen.

Liiketilavuokrat ja operointipalvelujen myyntituotot toteutuivat tavoitteen mukaisina. Liiketilat (Vanha

Paloasema ja Autoheikin kuntosali sekä Kivisydämen autopesula) ovat olleet vuokrattuina koko vuoden.

Yhtiön liikevoitto 912 t€ sekä tilikauden tulos 265 t€ toteutuivat merkittävästi budjetoitua parempina. Tulosta paransi liikevaihdon kasvun lisäksi onnistunut kustannusten hallinta. Materiaali- ja palveluostot laskivat 7 % ja liiketoiminnan muut kulut kasvivat 8 % edellisestä vuodesta.

Investoinnit

Negatiiviset investointimenot aiheutuvat keskenraisten hankintojen hyvityksestä. - Vuodelle 2018 ennakoituista investoinneista toteutui yhteensä 10,8 t€. - Yhtiön poistosuunnitelma noudattaa Oulun KV:n antamaa ohjeistusta suunnitelman mukaisista poistoista, tilikauden suunnitelman mukaiset poistot olivat yhteensä 1 534,8 t€.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun Pysäköinti Oy ei ole ottanut uutta lainaa. Yhtiö on lyhentänyt pitkäaikaisia lainojaan yhteensä 7 374 167 €, sisältäen toisen vuosineljänneksen lopussa tehdyn 6 000 000 €:n ylimääräisen lainanlyhennyksen. Yhtiöllä ei ole konsernin ulkopuolista lainarahoitusta.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Kilpailijoiden (pääomaomistaja -taustaiset) lisääntynyt aktiivisuus vaikuttaa Oulun talousalueella.

Keskustan alueella vapaana olevien liikekiinteistöjen määrällä ja keskustan alueen palvelurakenteella on vaikutusta Kivisydämen käyttöasteen kehittymiseen tulevina vuosina.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Kivisydämessä toteutettavilla takuukorjaustöillä on vaikutusta Kivisydämen asiakasliikenteeseen ja liikevaihtoon.

Vuoden 2019 liiketilavuokriin kohdistuu riski loppuvuoden 2019 osalta.

16.1.9 Oulun Kaupunginteatteri Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Esittävät taiteet

Oulun Kaupunginteatteri Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	1 637	1 648	1 520	128
Liikevoitto, t€	0	-142	257	-399
Tilikauden tulos, t€	0	-155	258	-413
Taseen loppusumma, t€	3 440	3 175	2 460	715
Investoinnit, t€	1 100	1 199	246	953
Omavaraisuusaste, %	40,0	33,2	56,8	-23,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,0	-8,0	22,0	-30,0

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Liikevaihto koostuu lipputulosta ja muusta myynnistä (käsiohjelmat, lipunmyyntipalkkiot jne.). Liikevaihto kasvoi 8,5 prosenttia. My fair lady –musikaalin lipputulot olivat 50 % teatterin koko liikevaihdosta. Liiketoiminnan muut tuotot kuitenkin laskivat jopa 24,3 %. Tämä johtuu tilavuokrausten runsaasti pienemmästä määrästä edellisvuoteen verrattuna, sillä suuri näyttämö oli remontissa kesä-elokuun välisen ajan, jolloin tilavuokraus ei ollut mahdollista. Suuren näyttämön 3 kuukautta kestäneen remontin vuoksi myös suuren näyttämön vuoden esitysmäärä oli normaalia vuotta 10 esitystä pienempi, joka tarkoittaa menetystä lipputulossa. Suuren näyttämön remontti aiheutti myös normaalista vuodesta poikkeavia ylimääräisiä konsultti- ja matkakuluja (n. 38 t€). Kaikkinsa pakollisen suuren näyttämön remontin voidaan todeta vaikuttaneen erittäin negatiivisesti ja ennakoitua suuremmin teatterin talouteen vuonna 2018.

Materiaalien ja palveluiden kulut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 5,7 prosenttia. Liiketoiminnan muut kulut pienenevät 2 prosenttia. Henkilöstökulut kasvoivat 8,2 prosenttia. Kasvu johtuu suurmusikaali My Fair Lady'n suuresta vierailevien taiteilijoiden määrästä (näyttelijät, tanssijat, muusikot, avustajat, koreografi). Myös yllättäen tulleet roolipaikkaukset näytelmissä Näkymätön lapsi ja My fair lady aiheuttivat merkittävät ylimääräiset budjetoimattomat kustannukset (n. 60 t€).

My fair lady lukuun ottamatta suuren näyttämön produktiot jäivät alle budjetoidun lipunmyyntivoitteen huolimatta siitä, että asetettu katsojamäärätavoite saavutettiin. Produktioiden toteutuneet keskilipunninnat olivat huomattavasti budjetoitua alhaisemmat. Ostopalveluina hankitut vierailuesitykset saatiin paikkaamaan omien esitysten lipputulovajetta yli 200t€, mutta niiden kustannukset taas näkyvät palveluiden ostoissa budjetin ylityksenä vierailuesitysten runsaasta määrästä johtuen.

Musikaalivuodet ovat aina riskisiä niiden suurista kustannuksista johtuen, mutta teatterin tehtävänä on tuottaa aika ajoin myös musikaalituotantoja. Edellisvuoden hyvän tuloksen (258 t€) luomana ns. puskurin ansiosta riski pystyttiin kuitenkin ottamaan ja musikaali toteuttamaan suunnitellusti ja onnistuneesti. Teatteri on voittoa tavoittelematon, eli nollatulosta tavoitteleva yhtiö, mutta jonain vuonna kerätyn puskurin ansiosta voidaan toisena vuonna tuottaa mittavampia ja näyttävämpiä tuotantoja.

Investoinnit

Merkittävin ja suurin yksittäinen investointi oli Oulun suuren näyttämön ohjausjärjestelmän uusiminen suurelle näyttämölle (n. 1 milj.€). Investointina ohjausjärjestelmän uusiminen oli välttämätön esitystoiminnan ja työturvallisuuden takaamiseksi.

Lisäksi vuoden 2018 aikana investointeja on jouduttu tekemään, kun vanha laite on rikkoontunut ja hankkimaan sen mukaan mikä laite, kone tai hankinta vaikuttaa eniten esitystoimintaan. Myös suu-

ren lämpiön ns. vitriiniseinä kunnostettiin ja päivitettiin tilaan sopivaksi. Vuoden 2018 investoinnit olivat yhteensä 1,2 milj.€. Talousarviossa esitetty investointien määrä ylittyi, mutta kaikki tehdyt investoinnit olivat kuitenkin perusteltuja teatterin toiminnan kannalta.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Oulun kaupunginteatteri Oy haki ja sille myönnettiin Oulun kaupungilta konsernilainaa 1,1 milj. euroa kattamaan suuren näyttämön ohjausjärjestelmän remontti. Lainan lyhennykset erääntyvät puolivuositain ja lainan maksu suoritetaan 29.6.2028 mennessä.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Teatterin talous on suurelta osin riippuvainen kaupungin ja valtion tuesta. Tuleva valtionavustus uudistus tuo teatterille uusia haasteita. Tällä hetkellä uudistus on vielä jäissä, mutta vuoden 2019 aikana kuullaan varmasti lisää, kun Suomen uusi hallitus aloittaa työskentelynsä. Teatteritoiminnan suunnittelun kannalta ideaalista olisi, että avustukset myönnettäisiin pidemmäksi aikajaksoksi tämän hetkisen vuoden jakson sijaan. Odotuksena on, että valtionavustus uudistus toisi vastauksen tähän. Myös kaupungin avustusjakson pituudella on suuri merkitys. Teatterin toiminnan suunnittelun kannalta olisi hyvä, jos kaupungin avustusjaksot mukailisivat valtion-

osuuksien jaksoja, jotka tulevat todennäköisesti pitenemään valtionavustus uudistuksen myötä.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Vuoden 2019 esitysmäärätavoite on 380 esitystä. Suunniteltuja ensi-iltoja on kahdeksan. Katsojamäärätavoitteeksi on asetettu 78 000 katsojaa. Teatterin tuotantoprosesseja selkeytetään edelleen ja niitä kehitetään toiminnan sujuvoittamiseksi, päällekkäisyyksien poistamiseksi ja joustavuuden lisäämiseksi. Tämä mahdollistaa myös pitkäjänteisemmän tuotantosuunnittelun. Teatterin yhteistuotantoihin kehitetään uusia toimintamalleja ja uusia yhteistyökumppanuuksia etsitään aktiivisesti. Teatteri on tiiviisti mukana myös Euroopan kulttuurikaupunki 2026 – hankkeessa.

Teatterin taiteellisen johtajan Kari-Pekka Toivosen sopimus päättyy 15.4.2019, jonka vuoksi teatterin hallitus on aloittanut uuden taiteellisen johtajan rekrytointiprosessin. Uusi taiteellinen johtaja valitaan ja julkistetaan maaliskuun 2019 aikana.

Teatterin strategiaa päivitetään yhdessä koko henkilöstön kanssa ja päivitetty strategia julkaistaan vuoden 2019 aikana. Tulevat remontit tulisi huomioida ja aikatauluttaa hyvissä ajoin yhdessä teatteritalon omistajan Tilakeskuksen sekä kaupungin kanssa, jotta remonttien vaikutukset teatterin talouteen ja toimintaan voitaisiin ennakoita mahdollisimman hyvin.

16.1.10 Oulun Ammattikorkeakoulu Oy

Oulun Ammattikorkeakoulu Oy	TP2017
Liikevaihto, t€	56 503
Liikevoitto, t€	1 691
Tilikauden tulos, t€	1 635
Taseen loppusumma, t€	25 894
Investoinnit, t€	1 396
Omavaraisuusaste, %	9,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	78,2

OAMK muuttunut osakkuusyhtiöksi 1.9.2018 alkaen.

16.1.11 Monetra Oulu Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Yhtiön toimialana on tuottaa ja kehittää kuntasektoria palvelevia hallinnon tukipalveluita. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä. Yhtiö toimii myös omistajiensa yhteishankintayksikkönä.

Monetra Oulu Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	27 000	29 269	27 002	2 267
Liikevoitto, t€	65	106	158	-52
Tilikauden tulos, t€	50	75	129	-54
Taseen loppusumma, t€	7 500	7 088	6 807	281
Investoinnit, t€	500	723	666	57
Omavaraisuusaste, %	11,0	14,4	13,8	0,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	8,0	10,4	15,9	-5,5

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Monetra Oulu Oy:n liikevaihto oli 2,3 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin. Liikevaihto ylittyi 8,4 % talousarviosta ja tilikauden voitto oli 75 t €. Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat uudet asiakkudet, Oulun kaupungille tuotetut uudet palvelut esim. etuuskäsittelijätehtävät, Monetra-konsernin perustamiseen liittyvät asiantuntijapalvelut sekä hinnankorotukset.

Monetra Oulun ennakoitua parempaan tilikauden tulokseen vaikutti liikevaihdon kasvun lisäksi merkittävästi lomapalkkavelan pienentyminen; henkilökunta piti aikaisempina vuosina kertyneitä lomioita pois.

Omavaraisuusaste kasvoi 0,6 % vuodesta 2017. Tämä selittyy valtaosin tilikauden positiivisella tuloksella, pääomallainan takaisinmaksamisella sekä sillä, että lomapalkkajaksotus ei kasvanut edellisestä tilikaudesta.

Investoinnit

Tilikauden investoinnit ylittyivät talousarviosta 45 % ja investointien määrä oli 57 t € suurempi kuin edellisellä tilikaudella. Syksyllä talousarviota tehdessä ei ollut vielä tiedossa Monetra-konsernin perustamiseen liittyvät investoinnit. Näitä investointeja on IT-infran rakentaminen 148 t € ja tahe-tietojärjestelmien hankinta 28 t €. Muut tietojärjestelmäinvestoinnit

olivat yhteensä n. 164 t € (mm. lisähankinnat P2P – ostolaskujen kierrätysjärjestelmään, Personeciin ja ESS7:iin) sekä uusille asiakkaille hankitut ohjelmat. Lisäksi Nuottasaarentien toimitiloja laajennettiin sekä tilikaudella hankittiin koneita ja kalusteita yhteensä n. 110 t €. Toimitiloja laajennettiin loppuvuodesta painatuspalveluiden muuttaessa Nuottasaarentielle.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Uusia lainoja ei otettu tilikauden aikana. Monetra Oy maksoi takaisin

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirille 57,5 t € pääomallainan joulukuussa 2018.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Monetra Oy kasvoi paikallisesta, maakunnallisesta toimijasta konserniksi, jossa tulee olemaan emoyhtiö ja neljä tytäryhtiötä. Alueyhtiöt sijaitsevat Oulussa, Tampereella, Jyväskylässä ja Kuopiossa.

Uudet yhtiöt Monetra Oy (emoyhtiö), Monetra Pirkanmaa Oy ja Monetra Keski-Suomi Oy aloittivat toimintansa vuoden 2018 lopulla. Monetra Oulu Oy ja Monetra Pohjois-Savo Oy tulevat osaksi Monetra-konsernia vuoden 2019 kevään aikana.

Suomessa kaksi suurinta talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusta ovat Monetra Oy ja Sarastia Oy, joka on Taitoa Oy:n ja KuntaPro Oy:n fuusioitumisenä syntyvä yhtiö.

Monetra Oulu kävi yt-menettelyn vuoden 2018 loppupuolella. Olemassaolovuosiensa aikana Monetra Oulu on ottanut liikkeenluovutuksella vastaan kaikki siirtyvät henkilöt. Robotiikan myötä prosessit ovat tehostuneet eikä eläköitymisen aiheuttama luonnollinen poistuma ole riittänyt vähentämään väkeä. Myös omaa tukitoimintoa täytyy pienentää. Toimialalla ja niin myös Monetralla on osaamishaaste; asiakkaat odottavat raportointia ja analyyttisempää palvelua rutiinitehtävien sijaan.

Lisäksi robotiikka on tullut osaksi arkipäivää, joten työresurssia ja osaamista tulee riittää siihen, että analyyttinen tarkastelu ulottuu myös prosessiin ja tulee osaksi perustehtävää. Yt-menettelyn lopputuloksena mm. uusittiin osaamistasoja ja -vaateita.

Vuoden 2019 tulosenuste näytti huonolta. Pääsyyinä tähän oli palkkojen yleiskorotus (500 t €) sekä uu-

den liikevaihdon vähyys kuntien odottaessa sosiaali- ja terveydenalan maakuntaudistukseen liittyvää päätöstä. Monetra Oulun oma pääoma on pieni, joten taloustilanteeseen oli reagoitava heti. Yt-menettelyn lopputuloksena 120 tehtävää lakkaa ja 90 uutta tehtävää tulee tilalle. Vähennystarve on 33 henkilöä, jonka vuotuinen vaikutus on 1,2 milj. €.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Vuoden 2019 merkittävimmät ponnistukset liittyvät Monetra-konsernin pystytykseen ja yhtenäisen toimintamallin varmistamiseen. Monetra Oulu Oy:ssä puolestaan merkittävintä on saada tuotantoon suunnitellut uudet toimintamallit ja osaamiset halutulle tulostasolle. Robotiikan tulee olla osa arkipäivää eli olla osana arkityötä jokaisessa tiimissä.

16.1.12 ScanLab Oy**YHTIÖN TOIMIALA:** Laboratoriotestaus ja siihen liittyvä muu liiketoiminta

Scanlab Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	783	951	757	194
Liikevoitto, t€	13	46	-6	52
Tilikauden tulos, t€	13	45	-4	49
Taseen loppusumma, t€	400	468	407	61
Investoinnit, t€	0	0	28	-28
Omavaraisuusaste, %	72,3	66,3	67,3	-1,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	4,5	14,8	neg.	16,9

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Päättynyt tilikausi on yhtiön neljäs. Yhtiön liikevaihto jatkoi kasvua edellisiin tilikausiin verrattuna ennustettua enemmän ja tilikauden tulos oli positiivinen. Yhtiön omavaraisuusaste on hyvä.

Investoinnit

Vuoden aikana ei toteutettu investointeja.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Yhtiöllä ei ole lainoja.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Toimialalla on tapahtunut muutos yhden toimijan toteuttamien yritysostojen myötä.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Yhtiön toimintaa kehitetään hallituksen hyväksymän strategian mukaisesti.

16.1.13 Työterveys Virta Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Yhtiön toimialana on tuottaa ja tarjota monipuolisia työterveys- ja työhyvinvointipalveluita. Yhtiö voi toimintaansa liittyen harjoittaa myös koulutus-, konsultointi- ja tutkimustoimintaa sekä hallita ja omistaa oikeuksia kehittämiinsä tuotteisiin ja muuta irtainta ja kiinteää omaisuutta. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä.

Työterveys Virta Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	11 676	12 862	11 067	1 795
Liikevoitto, t€	-44	25	-164	189
Tilikauden tulos, t€	-54	13	-176	189
Taseen loppusumma, t€	1 944	2 657	2 560	97
Investoinnit, t€	50	52	293	-241
Omavaraisuusaste, %	11,0	16,8	16,8	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-9,0	2,9	neg.	0,0

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Vuosi 2018 oli yhtiön toinen tilikausi, mutta ensimmäinen normaali 12 kk:n mittainen tilikausi. Tilikauden liikevoitto 25 t€ toteutui 67 t€ verran budjetoitua parempana (-44 t€). Yhtiön koko liikevaihdosta 98,1 % oli omistajille suunnattua inhouse myyntiä. Liikevaihdosta 245 t€ oli outhouse -myyntiä.

Investoinnit

Tilikauden investoinnit toteutuivat (52 t€) lähes budjetoidun (50 t€) mukaisina. Investoinnit kohdistuivat toimipisteiden kalusteisiin ja tietojärjestelmiin.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Lainojen takaisinmaksusuunnitelman mukaisesti Oulun kaupungin myöntämää pääomalainaa lyhennettiin 70 000 euroa ja PPSHP:n myöntämää pääomalainaa lyhennettiin 30 000 euroa vuoden 2018 aikana. Uutta lainaa ei otettu.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Terveystalouden toimintaympäristössä on meneillään suuria muutoksia sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun liittyen. Vaikka uudistus ei kohdistu

työterveyshuoltoon on sillä vaikutusta myös työterveyshuoltoon ja kilpailijoiden toimintaan markkinoilla. Työterveyshuollon järjestämisvastuu tulisi siirtymään kuntien vastuulta maakunnille. Paikalliseen markkinaan on tullut uusia työterveyshuollon toimijoita ja suuret yksityiset yritykset pyrkivät laajentamaan toimintaa asiakashankinnalla sekä yritysostoin. Lisääntynyt kilpailuasetelma näkyy mm. kokeneen henkilöstön rekrytoinneissa.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Palvelun kehityksessä on painopisteessä edelleen työprosessien kehittäminen osana laatu- ja palvelu- ja muiden sähköisten palveluiden käyttöönotto sekä kehittäminen keskeiseksi osaksi asiakaspalvelua. Toiminnan johtamisessa erityinen painopiste on taloudellisen kannattavuuden ja tuottavuuden parantaminen.

Työergonomiaan panostetaan myös jatkossa ja uusimalla työpöydät vaihteittain korkeussäädettäviksi.

Pienosakkaiden todellinen vaikuttamisen mahdollisuus yhtiön toimintaan turvataan käynnistämällä vuoden 2019 kuluessa asiakasneuvottelukunta. Vuoden 2019 kuluessa valmistellaan palvelun käynnistämistä Raahan seudun hyvinvointikuntayhtymän henkilöstölle sekä toimipisteen avaamista Raahaan.

16.1.14 Oulun Tuotantokeittiö Oy

YHTIÖN TOIMIALA: Elintarvikkeiden valmistus

Oulun Tuotantokeittiö Oy	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Liikevaihto, t€	5 800	5 513	954	4 559
Liikevoitto, t€	-148	-294	-260	-34
Tilikauden tulos, t€	-256	-365	-306	-59
Taseen loppusumma, t€	12 000	11 087	16 320	-5 233
Investoinnit, t€	700	1 200	8 840	-7 640
Omavaraisuusaste, %	10,1	12,0	10,4	1,6
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-4,5	-24,2	neg.	0,0

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Päättynyt tilikausi oli Oulun Tuotantokeittiön Oy:n ensimmäinen täysi tilikausi. Valmisruokaa valmistettiin ja toimitettiin asiakkaan kohteisiin vuoden 2018 aikana hieman yli miljoona kiloa. Tuotantomäärän arviointi on ollut haastavaa, koska aikaisempaa vertailuvuotta ei ole kokonaisuudessaan ollut.

Vaikka tuotantomäärät ovat vuoden aikana portaittain kasvaneet, niin vuositasolla kokonaistuotantomäärä ei ole vielä suunnitellussa kapasiteetissa. Toiminnan käynnistämisestä johtuvista syistä, on syntynyt erinäisiä kertaluontoisia eriä, jotka ovat raskaita taloutta hieman ennakoitua enemmän.

Investoinnit

Investoinnit ovat olleet suunnitelman mukaisia. Kaikkia suunniteltuja investointeja ei kyetty toteuttamaan tilikauden aikana ja ne siirtyvät toteutettavaksi tulevalla tilikaudella. Vuonna 2018 toteutettiin suunniteltuja investointeja muun muassa pakkaus- sekä merkintälaitteiden osalta. Lisäksi muita merkittäviä investointeja olivat pakastekontin hankinta, ruoankuljetusvaunut sekä erinäiset irtaimistoinvestoinnit. Investointeihin sisältyi myös rakennusteknisiä töitä.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Ei uusia lainoja. Lainat maksetaan takaisin suunnitelman mukaisesti.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Toimintaympäristössä ei ole lähiaikoina havaittavissa keskeisiä muutoksia.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Yhtiön liiketoiminta on kasvanut tasaisesti ja positiivisen kehityksen uskotaan jatkuvan alkaneella tilikaudella. Oulun Tilapalveluilta on vuoden alusta aloittanut yksi uusi kohde. Myös tuotevalikoimaa on laajennettu ja se mahdollistaa monipuolisemman tarjonnan.

16.2 Kuntayhtymät

16.2.1 Oulun seudun koulutuskuntayhtymä

TOIMIALA: Ammatillinen koulutus

Oulun Seudun Koulutuskuntayhtymä	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Toimintatuotot, t€	83 000	92 626	79 878	12 748
Toimintakulut, t€	80 900	81 679	73 779	7 900
Toimintakate, t€	2 100	10 948	7 239	3 709
Vuosikate, t€	2 000	10 782	7 101	3 681
Tase, t€	10 000	126 663	129 687	-3 024
Investoinnit, t€	127 000	554	7 472	-6 918
Omavaraisuusaste, %	62	71	65	6

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Vuodet eivät ole vertailukelpoisia, koska Oulun seudun koulutuskuntayhtymä ja Oulun aikuiskoulutuskeskus yhdistyivät alkuvuodesta 2018.

OAKK Oy:n ja Osekin koulutustoiminta yhdistettiin vuoden 2018 alussa osaksi Osekin toimintaa. Henkilökuntaa siirtyi 120 vanhoina työntekijöinä ja kaikki keskeneräiset koulutukset jatkuivat alkuperäisin ehdoin. Muilta osin tavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Toiminnan vaikuttavuus on ollut vahvaa ja rahoitus on parantunut uuden rahoituslain ja toiminnan laajentumisen myötä. Alkuperäinen talousarvio ei sisältänyt OAKK:n liittymisen taloudellisia vaikutuksia (n. 6 M€ tuloja ja menoja). Rahoitustulojen ennuste oli alun perin pessimistinen. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat lopulta hyvin.

Investoinnit

Investointien kokonaismäärä vuonna 2018 oli 6,2 M€, rahoitustuloja saatiin 1,6 M€ ja kiinteistöjen myyntituloja 5,2 M€. Tulojen ansiosta investointien nettomenot olivat vain 0,6 M€. Isoja rakennushankkeita ei toteutettu.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Osekkille siirtyi OAKK Oy:ltä laina 1,05 M€. Kuntayhtymä maksoi ennakkoisesti pois lainan, joka oli suuruudeltaan 5,6 M€.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Rahoituslaki muuttui 1.1.2018, jonka myötä siirryttiin opiskelijoiden lukumäärän laskemisesta opiskelijavuosien laskentaan. Järjestämislupa uudistui ja perustuu nyt opiskelijavuosiin. Yksi opiskelijavuosi on yhden opiskelijan 365 opiskelupäivää.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Rahoitus on vakiintunut vuoden 2017 isojen leikkausten jälkeen. Koulutuksen toteuttamisessa on meillä merkittäviä uudistuksia, jotka vievät opetusta yhä enemmän työpaikoille ja se haastaa jatkossa myös Osekin henkilökunnan.

16.3 Säätiöt

16.3.1 Oulun Palvelusäätiö

TOIMIALA: Palvelusäätiön tarkoituksena on sääntöjen mukaan harjoittaa vanhusten, eläkeläisten, vammaisten ja muiden niihin rinnastettavien erityisryhmien asumis- ja sen oheispalveluja. Tarkoitustaan säätiö toteuttaa ylläpitämällä palvelutaloja ja -koteja sekä palvelukeskuksia, vuokraamalla palveluasuntoja, tuottamalla asukkaille kotihoidon palveluita, hoito- ja huolenpitopalveluita sekä avohuoltoon liittyviä virkistys- ja kuntoutuspalveluita.

Taloudellisten tavoitteiden toteumat ja tunnusluvut:

Oulun Palvelusäätiö	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Toimintatuotot, t€	12972	13256	12779	477
Toimintakulut, t€	12972	13013	12569	444
Tuotto-/kulujäämä, t€	0	243	210	33
Yleisavustukset, t€	0	2	6	-4
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	0	87	49	38
Tase, t€	7500	8023	7699	324
Investoinnit, t€	0	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	50	57	56	0

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Tilikauden tulot ovat toteutuneet talousarviota suurempina johtuen saattohoidosta saaduista korvauksista ja ateriapalveluiden käyttäjien lisääntymisestä. Hyve on lisännyt kotiin kuljetettujen aterioiden ostoja. Tulojen lisääntymisestä huolimatta kulujen nousu on ollut esim. elintarvikehankintojen osalta maltillista.

Investoinnit

Suurempia investointeja ei ole tehty vaan suoritettiin talousarvion mukaiset kiinteistön korjaukset/kunnostukset ja kalustohankinnat kuten Keskustan palvelutalo 2 parvekeremontti ja Tuiran palvelutalo A-osan parvekkeiden saneeraus.

Toimintaympäristössä ja toimialalla tapahtuneet keskeiset muutokset

Tunnelma on odottava johtuen sote- ja maakunta-uudistuksesta. Uusia toimijoita on tullut aggressiivisesti markkinoille erityisesti tehostetussa palveluasumisessa. Ennalta ehkäisevien esim. liikunta- ja viriketoimintapalveluiden merkitys on lisääntynyt ikääntyneiden toimintakyvyn säilymisessä.

Tulevaisuuden näkymät vuodelle 2019

Palvelukeskuspalveluiden kehittämisen osalta ostajan (Hyven) ilmoitus rahoituksen supistamisesta vaikuttaa vuoden 2019 toimintaan ja erityisesti tulevien vuosien toimintaan – miten käy ikäihmisten ennalta ehkäisevien palveluiden?

16.3.2 Oulun Musiikkijuhlasäätiö

TOIMIALA: Oulun musiikkijuhlasäätiön tehtävänä on tuoda Ouluun korkeatasoisia ja laadukkaita musiikki-tapahtumia. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö on järjestänyt vuodesta 1991 alkaen Oulun Musiikkijuhlat -festivaalin vuosittain maaliskuussa. Festivaalin lisäksi säätiö järjestää nykyisellään ympärivuotisen Jazz & Etno -konserttisarjan sekä vastaa Oulu All Star Big Bandin tuotannosta ostopalveluna.

Oulun Musiikkijuhlasäätiö	Budjetti 2018	TP2018	TP2017	Muutos, t€
Toimintatuotot, t€	184	274	184	90
Toimintakulut, t€	439	464	389	-75
Tuotto-/kulujäämä, t€	-255	-190	-205	15
Yleisavustukset, t€	303	210	202	8
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	25	20	-3	23
Tase, t€	30	34	13	21
Investoinnit, t€	0	0	0	0
Omavaraisuusaste, %	-150	-62	neg.	0

Muutos, t€, tarkoittaa muutosta vuosien 2018 ja 2017 välillä.

Taloustavoitteiden toteuma 31.12.2018 sekä tuloksen muodostumiseen vaikuttaneet olennaiset tekijät

Oulun musiikkijuhlasäätiön positiiviseen tulokseen vaikutti keskeisesti lipputulosten kasvu kävijämäärätavoitteen ylittyessä. Lisäksi vuoden aikana toteutuneet hankkeet kasvattivat näkyvyyttä ja hankkeiden kautta saatiin vakautta toimintaan sekä uusia kanavia ja resurssia myyntiin sekä markkinointiin. Konserttimäärää saatiin kasvatettua ympärivuotisen konserttisarjan osalta Jazz & Etno Finland -tuen kasvun myötä. Sisältötuotanto toteutui vuonna 2018 tavoitteiden mukaisesti.

Investoinnit

Ei investointeja.

Lainojen otto ja takaisinmaksu

Säätiöllä ei ole lainoja.

Näkymät vuodelle 2019

29. Oulun Musiikkijuhlat järjestetään 10.-24.3.2019. Festivaalin lipunmyynti on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Tapahtumassa vierailee 1600 kahdeksaluokkalaista, kun Oulun Musiikkijuhlat on mukana Suomen kulttuurirahaston valtakunnallisessa Taide-testaajat hankkeessa. Vähävaraiset pääsevät Oulun sosiaali- ja terveystalouden myöntämällä Kaikukortilla tapahtuman konsertteihin.

Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

17. Käytetyt tilikirjat ja säilytys

Luettelo vuonna 2018 käytetyistä kirjanpito- ja asiakirjoista ja niiden säilytys

Tasekirja	sähköinen arkisto/ paperituloste	Konsernihallinto
Tase-erittelyt	paperituloste	Monetra Oy
Kirjanpidon pääkirja	sähköinen arkisto	Monetra Oy
Kirjanpidon päiväkirja	sähköinen arkisto	Monetra Oy
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Konsernitilinpäätösasiakirjat	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Myyntireskontra	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Ostoreskontra	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Maksukirjaukset	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Muistiotositteet	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Palkkakirjanpito	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Tiliotteet	sähköinen arkisto/paperituloste	Monetra Oy
Henkilöstökassa	paperituloste	Konsernihallinto
Varastokirjanpito	sähköinen arkisto/paperituloste	Eri yksiköt
Lainat (anto- ja ottolainat)	sähköinen arkisto	Konsernihallinto
Muu rahoitus	sähköinen arkisto	Konsernihallinto
Maaomaisuudenrekisteri	sähköinen arkisto/paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Pysäköinninvalvontarekisteri	sähköinen arkisto/paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Viljelypalsta- ja venepaikkarekisteri	sähköinen arkisto/paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut
Asuntojen korjausavustukset	sähköinen arkisto/paperituloste	Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut

Luettelo käytetyistä tosittelajeista

20	Asiakaskassa Linnanmaan liikunta	1K	Asiakaskassa Oulunsalon kirjasto
21	Asiakaskassa Jatuli	1N	Asiakaskassa Rajakylän kirjasto
22	Asiakaskassa Oulunsalon liikunta	1S	Asiakaskassa Kaakkurin kirjasto
23	Asiakaskassa Haukiputaan kirjasto	1U	Asiakaskassa Kiimingin kirjasto
30	Pankkitositteet	1W	Asiakaskassa Raatti
32	Ostolaskut P2P	1X	Asiakaskassa Raksila
33	Ostolaskut/Palveluseteli	1Y	Asiakaskassa Ouluhalli
34	Hyvitysten kohdistus OSRE	1Z	Asiakaskassa Urheilutalo
35	Ostolaskujen maksut	5A	Koululujen aamu- ja iltapäiväkerho
36	Ostolaskut käsin tallennetut	5C	Hammashuolto
38	Ostolaskut/hyve/toimeentulotuet	5D	Siku/IB-lukion tutkinto
39	Ostolaskut/Tilakeskuksen vuokrat	5E	Terveyskeskusmaksut
40	Myyntiresk viitesuoritukset	5F	Laitospaikka ja pkl-maksut
41	MYRE Käsin tall.suoritukset	5G	Mielenter,päihdel,asuminen
42	Intime yleislaskutus	5H	Asuntolainat
43	Sos. toimen maksamat suoritukset	5J	Päivähoito
44	Suoritukset perintä	5K	Kotipalvelu
45	Ulosottosuoritukset perintä	5L	Kirjastomaksut
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistukset	5M	Taidekoulun kurssimaksut
48	Sopimuslaskutus	5N	Hyve-vuokrat
49	Korkolaskut	5P	Ylioppilastutkintomaksut
54	Hulevesien laskutus	5R	Konservatorion kurssimaksut
70	Sisäinen laskutus	5S	Liikuntatoimi
71	ProE sisäinen laskutus	5T	Palkkasaatavat
78	Sisäinen laskutus IP, uusi	5U	Sote jälkihuolto ja hoidonkorvaus
79	Sosiaalipalkkavaraukset (TCM)	5V	Kaivuulupa
80	Web-muistiotosite	5W	Peruskunnan Maanvuokra
81	Käsin kirjatut muistiotositteet	5X	Henkilöstökassan laskutus
82	Matkalaskut	5Y	ProE-laskutus
83	Yleismuistiot MYRE	6C	Vesilaskutus
84	Palkkatositteet	6G	Tuotannonohjaus
85	Luottotappiot	6J	Ensihoito
86	Hyvitysten kohdistus MYRE	6Z	Myren ulkopuoliset reskontrat
87	Sumu-poistot	8A	Yksilö- ja perhehoito
88	Käyttöomaisuusluovutukset	8B	Kaupunkikortti Ateria
89	Poistoeron muutos	8D	Kaupunkikortti Orkesteri
90	Vyörytykset	8E	OuluCard/virkistysmajat
91	KP laskennalliset	8R	Web-muistiotosite; Rak-valvonta
92	KP automaattikirjaukset	8S	Web-muistiotosite; SIKU
93	SL laskennalliset	8X	Web-muistiotosite; Konsernipalvelut
94	SL automaattikirjaukset	8Y	Web-muistiotosite; YYP
95	Jaksotukset	8Z	Web-muistiotosite; Hyve
96	Kirjanpidon tulos	9K	Sisäinen korko
97	KP tulos laskennallinen	9T	Työllistämiskirjaukset
98	Sisäisen laskennan tulos	C1	Ceepos-kassat
99	SL tulos laskennallinen	C2	Ceepos-kassa Oulu-opisto
1B	Asiakaskassa Kirjasto	C3	Ceepos-kassa YYP
1C	Asiakaskassa Kajonharjun kirjasto	C8	Ceepos kirjasto maksukorttisaamiset
1H	Asiakaskassa Maikkulan kirjasto	C9	Maksukorttisaatavat
1J	Asiakaskassa Myllyojan kirjasto		

18 TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot/Toimintakulut %

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Omavaraisuus-%

= $(\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus €/asukas

= $(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Asukasmäärä}$

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $(\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$
Käyttötulot = toimintatuotot + verotulot + käyttö-
talouden valtionosuudet

Lainakanta, 1000 euroa

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

= tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä (Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €)

Investointien tulo-rahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$
(Oma hankintameno = Investointimenot - Rahoitusosuudet)

Pääomamenojen tulo-rahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassavarat, milj. euroa

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassasta maksut / vuosi, milj. euroa

= $\text{Toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut} + \text{käyttöomaisuuden investoinnit} + \text{antolainojen lisäykset} + \text{pitkäaikaisten lainojen vähennykset}$

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} \times \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%

= $(\text{Oma pääoma} + \text{Konsernireservi} + \text{Kertynyt poistoero} + \text{Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 \times (\text{vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{vuokra-
vastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Konsernin lainakanta 31.12, 1000 euroa

= $\text{Vieras po.} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %
 = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %
 = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %
 = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %
 = $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulorahoitus, %
 = $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate
 = $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassastamaksut/vuosi

Kassan riittävyys (pv)
 = $365 \text{ pv} \cdot \text{rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio
 = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio
 = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €
 = tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä
 (Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €)

LIIKELAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %
 = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
 = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista
 = $100 \cdot (\text{vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
 = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)
 + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.
 = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.
 = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

OULUN KAUPUNKI

KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Oulussa _____ kuuta 2019

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Oulussa _____ kuuta 2019

BDO OY

Tiina Lind, JHT, KHT

Oulun kaupunki
Konsernihallinto 2019

www.ouka.fi